

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

C A S A
CORPULUI
DIDACTIC
VÂLCEA

Nr. 6

PAIDÉIA

Simpozion Național

Promovarea egalității de șanse, prin educație

ediția a VII-a

EDITURA NOVA DIDACT

Râmnicu Vâlcea
AUGUST 2025

Revista Paideia

Colectivul de redacție

DIRECTOR:

Prof. Florentina-Adina DOBRETE

MEMBRI:

Prof. Valeria ȘANDRU

Prof. Dumitru CIOBANU

Ec. Varinia DUMITRANA

Bibliotecar Georgeta PURANU

Informatician Alexandru Constantin DĂSCĂLETE-BURTEA

GRAFICĂ COMPUTERIZATĂ:

Informatician Alexandru Constantin DĂSCĂLETE-BURTEA

LAYOUT:

Informatician Alexandru Constantin DĂSCĂLETE-BURTEA

COPERTĂ:

Informatician Alexandru Constantin DĂSCĂLETE-BURTEA

Autorii articolelor sunt responsabili pentru conținutul articolelor din revistă.

Editura NOVA DIDACT

Revista apare anual, fiind editată și publicată de Casa Corpului Didactic Vâlcea

ISSN 2668-4586

ISSN-L 2668-4586

EDIȚIE CD-ROM

AUGUST 2025

PAIDÉIA

Cuprins

1.	<i>Evaluarea copiilor și tinerilor din învățământul special - evaluation of children and young people from special education</i>	16
	Prof. Adina Florentina Dobrete – director Casa Corpului Didactic Vâlcea	
2.	<i>Generația nouă în era digitală și egalitatea de șanse</i>	21
	Profesor Șandru Valeria Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea	
3.	<i>Procesul învățării și egalitatea de șanse</i>	22
	Profesor Ciochină Luisa Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea	
4.	<i>Educația și modelele sale</i>	24
	Prof. Mărgărita Elena - Antoanela Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea	
5.	<i>Documente și registre contabile</i>	25
	Administrator financiar - Varinia Dumitrana Casa Corpului Didactic Vâlcea	
6.	<i>Biblioteca pentru copii - un concept dinamic</i>	29
	Bibl. Georgeta Puranu Casa Corpului Didactic Vâlcea	
7.	<i>Modalități de integrare a copiilor cu cerințe educative speciale în învățământul de masă</i>	31
	Prof. Alexie Carmen – Petronela Liceul Tehnologic Forestier Râmnicu Vâlcea	
8.	<i>Educația în secolul XXI</i>	33
	Prof. Tudosoiu Daniel Colegiul Național „Alexandru Lahovari” Râmnicu Vâlcea Prof. Tudosoiu Mihaela Școala Gimnazială „Anton Pann” – Râmnicu Vâlcea	
9.	<i>Educația de azi</i>	36
	Prof. Diaconu Iulia Școala Gimnazială “Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea	
10.	<i>Bune practici de comunicare în lucrul cu elevii-abordări, tehnici, aplicații</i>	36
	Prof. Ancuța Bianca Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea	
11.	<i>Educația – „cheia spre o societate echitabilă,”</i>	39
	Prof. Andrei Florentina Grădinița cu Program Prelungit Nord 2, Râmnicu Vâlcea	
12.	<i>Contabilitatea stocurilor de materii prime, materiale</i>	40
	Contabil șef. Nicolae Pausescu Vasile Colegiul Tehnic Energetic Râmnicu Vâlcea	
13.	<i>Educația ca instrument al echității sociale – Rolul școlii în promovarea egalității de șanse în învățământul preuniversitar</i>	41
	Înv. Cornăcel Georgiana Școala Gimnazială „Șerban Vodă Cantacuzino” Călimănești	

14.	<i>Educația incluzivă pentru egalitate de șanse</i>	43
	Prof. Lăchescu Geanina Maria Liceul Tehnologic „Ferdinand I”, Râmnicu Vâlcea	
15.	<i>Învățarea prin gamificare la ora de limba și literatura română- escape classroom</i>	44
	Profesor Alina-Mihaela Drăgușin Colegiul Național „Gib Mihăescu”, Drăgășani	
16.	<i>Asigurarea șanselor egale pentru copiii defavorizați</i>	46
	Prof. Barbu Elena-Diana Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea	
17.	<i>Educația – motor al echității sociale</i>	47
	Prof. Albici Mihaela Colegiul Național „Alexandru Lahovari” Râmnicu Vâlcea	
18.	<i>Egalitatea de șanse în educația timpurie.Perspectiva administratorului de patrimoniu din grădiniță</i>	49
	Administrator patrimoniu Bădescu Maria Mirela Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Călimănești	
19.	<i>Bilingvismul</i>	51
	Prof. Înv. Primar Andreea-Bianca Onea Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea	
20.	<i>Educația interculturală – fundament pentru coeziune socială și incluziune în societatea contemporană</i>	53
	Prof. Barbu Daniela Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” Râmnicu Vâlcea	
21.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație, în educația timpurie</i>	54
	Prof. educație timpurie Bondoc Luminița Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Călimănești	
22.	<i>Paradigma egalității de șanse</i>	56
	Ec. Vlangăr Cristina - Nelsonia Școala Gimnazială Nr. 5, Râmnicu Vâlcea	
23.	<i>Egalitatea de șanse în educație</i>	58
	Prof. educație timpurie Cernătescu Larisa Grădinița cu Program Prelungit Nord , Râmnicu Vâlcea	
24.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație</i>	59
	Prof. Chiru Ramona Maria Liceul Tehnologic „General Magheru” Râmnicu Vâlcea	
25.	<i>Integrarea copiilor cu CES în grădiniță</i>	60
	Bălașa Andreea Raluca Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni 2 Râmnicu Vâlcea	
26.	<i>Rolul educației și al politicilor publice în promovarea egalității de șanse</i>	61
	Cîrjan Mihaela Cristina Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea	
27.	<i>Dimensiuni ale inegalității în educație</i>	62
	Albinaru Maria Corina Liceul Tehnologic de Turism Călimănești	
28.	<i>Integrarea elevilor cu dizabilități prin activitățile extrașcolare și extracurriculare</i>	64

Prof. Din Maria Minodora
CSEI Băbeni, jud. Vâlcea

29. ***Egalități de șanse -Studiu de specialitate-*** 65
Dir. prof. Din Maria Andreea
Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea, Jud.Vâlcea
30. ***Educația ca drept, nu privilegiu*** 66
Prof. înv. primar Cojocaru Daniela
Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea, Jud.Vâlcea
31. ***Educației incluzive în învățământul preuniversitar*** 68
Profesor înv. preșcolar: Oteșanu Ioana
Școala Gimnazială Nr. 13 Râmnicu Vâlcea
32. ***Educația – cheia egalității de șanse într-o societate incluzivă*** 70
Boștinescu Dayana
Colegiul Național „Gib Mihăescu” Drăgășani
33. ***Educația – spațiu al echității și șanselor reale pentru toți*** 70
Prof. înv. primar Ionescu Nicoleta Cristina
Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea
34. ***Educația ca Motor al Echității Sociale*** 72
Duminicel Ioana Andreea
Școala Gimnazială , sat Măgura, com.Mihăești
35. ***Educația integrată și/sau incluzivă*** 73
Prof. Andrei Simona
Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea
36. ***Educația timpurie - cheia promovării egalității de șanse în învățământul preșcolar*** 74
Prof. Înv. Preșcolar Pătrașcu Elena-Mădălina
Grădinița cu Program Prelungit Piticot, Râmnicu Vâlcea
37. ***Educația-cheia egalității de șanse în societatea modernă*** 75
Prof. Înv. Preșc. Udrea Elena-Diana
Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Călimănești
38. ***Educație și șanse egale*** 76
Prof. dr. Din Mihaela Claudia
Liceul Tehnologic „General Magheru” Râmnicu Vâlcea
39. ***Șanse egale pentru combaterea discriminării*** 77
Popescu Diana Filofteia
Liceul Tehnologic „Cpt. N. Pleșoianu”, Râmnicu Vâlcea
40. ***Promovarea egalității de șanse prin educație: între principii și practici*** 79
Prof. Gabriela Bălăceanu
Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea
41. ***Egalitate de șanse în școală*** 80
Prof. Inv. Preșc. Giuran Ana Maria
Seminarul Teologic „Ortodox Sf. Nicolae” Râmnicu Vâlcea
42. ***Egalitate de șanse în educație*** 82
Secretar Tunsu Mihaela
Liceul Tehnologic „Dimitrie Bolintineanu” Bolintin Vale, jud.Giurgiu
43. ***Egalitatea de șanse în educație – premise pentru o societate echitabilă și incluzivă*** 83

	Prof. Căpățînă Maria Magdalena Școala Gimnazială Nr. 4 Râmnicu Vâlcea	
44.	<i>Egalitatea de șanse prin individualizarea învățării</i> Prof. Bădălan Ionela Școala Gimnazială Nr.13 Râmnicu Vâlcea	84
45.	<i>Egalitatea de șanse – viziune pentru educație</i> Prof. ing. Honcu Rodica Liceul Tehnologic „Ferdinand I” Râmnicu Vâlcea	85
46.	<i>Egalitatea de șanse, o condiție esențială pentru o societate echitabilă</i> Prof. Mihăilescu Alina Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea	86
47.	<i>Egalitate de șanse în educație</i> Prof. educație timpurie Panait Mihai Mihaela Școala Gimnazială Sat Măgura	87
48.	<i>Egalitatea de șanse în educație</i> Prof. Ganea Alexandru Marian Liceul Tehnologic „Justinian Marina” Băile Olănești	89
49.	<i>Egalitatea de șanse în educație</i> Profesor psihopedagog Vlahos Madalina Adriana C.S.E.I. Babeni Judetul Vâlcea	90
50.	<i>Egalitatea de șanse în educație</i> Bibliotecar Cherăscu – Telițoiu Nicoleta Liceul „Preda Buzescu” Berbești	92
51.	<i>Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc</i> Prof. Înv. Preșcolar Iancu – Mihai Voica Anamaria Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Călimănești	93
52.	<i>Egalitatea de șanse în sistemul educațional</i> Prof. Giuran Adriana Liceul Tehnologic „Căpitan Nicolae Pleșoianu” Râmnicu Vâlcea	95
53.	<i>Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea - gândind la viitor - Studiu privind orientarea școlară și profesională a elevilor din clasele a XII-a</i> Prof. Consilier Școlar Roxana Ionela Stan Predici Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea	96
54.	<i>Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc</i> Prof. Înv. Preșc. Petriceanu Cecilia-Denisa Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Călimănești	101
55.	<i>Fișe de lucru</i> Prof. Pozinarea Simona Colegiul National „Mircea Cel Bătrân” Râmnicu Vâlcea	103
56.	<i>Dimensiunea egalității de șanse în educația românească</i> Prof. Gherghinoiu Elena-Mihaela Școala Gimnazială Nr. 13 Râmnicu Vâlcea	109
57.	<i>Importanța respectării drepturilor copiilor</i> Dobrică Manuela Grădinița cu Program Prelungit Nord 2 Râmnicu Vâlcea	111

Ghioculescu Denisa

Grădinița cu Program Prelungit Nord 2 Râmnicu Vâlcea

58. ***Impactul decalajelor socio economice în procesul educativ*** 112
Prof. Carmen Elena Ciucă
Școala Gimnazială Take Ionescu Râmnicu Vâlcea
59. ***Informatica și accesul echitabil la educație*** 113
Prof. Ceaușu Geta Cristina
Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea
60. ***Integrarea copiilor cu CES -studiu de specialitate-*** 114
Prof. învă. preșcolar Gavrilă Ana-Maria
Liceul „Preda Buzescu” Berbești
61. ***Integrarea tuturor copiilor în învățământul de masă*** 116
Prof. Înv. Preșc. Ispir Iuliana-Florentina
Prof. Înv. Preșc. Vlad Alexandra-Anamaria
Grădinița cu Program Prelungit Dumbrava Minunată Râmnicu Vâlcea
62. ***Integrarea școlară a copiilor cu probleme de comportament*** 117
Prof. Înv. Preșcolar Cumpănașu Alina
Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni 1, Râmnicu Vâlcea
63. ***Promovarea egalității de șanse printr-un climat educațional pozitiv și incluziv*** 118
Prof. Cătălina JIANU
Liceul „Gheorghe Surdu”, oraș Brezoi, județul Vâlcea
64. ***Educația incluzivă – șansa fiecărui copil la un viitor echitabil*** 120
Prof. Lalu Jany
Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” Râmnicu Vâlcea
65. ***Diversitatea în clasă – resursă pentru învățare, nu obstacol*** 121
Prof. Lalu Mihaela Victoria
Liceul Tehnologic „Ferdinand I”, Râmnicu Vâlcea
66. ***Integrarea noilor tehnologii în actul educațional*** 123
Prof. Înv. Primar Nenițoiu-Roman Elena-Bianca
Școala Gimnazială Nr.4 Mun. Râmnicu Vâlcea, Județul Vâlcea
67. ***Educația fără bariere: un drept, nu un privilegiu*** 124
Prof. Educ. Timpurie Manda Marilena,
Grădinița cu Program Normal Copăceni Racovița
68. ***Promovarea egalității de șanse prin educație*** 125
Prof. Maria Ștefania
Liceul Tehnologic „Cpt. Nicolae Pleșoianu” Râmnicu Vâlcea
69. ***Egalitatea de șanse a copiilor în educație*** 127
Prof. învă. primar Marin Cristina
Școala Gimnazială Prundeni, jud. Vâlcea
70. ***Egalitatea de șanse în învățământul preșcolar*** 128
Prof. învă. preșcolar: Marinescu Silvia Alexandra
Grădinița cu Program Normal Colonie, Râmnicu Vâlcea
71. ***Diferențele dintre paradigmele schimbării educaționale*** 129
Prof. Buduleci Daniela
Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea

72.	<i>Metode și tehnici de învățare rapide și eficiente</i>	131
	Profesor consilier școlar Roxana Ionela Stan Predici Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea	
73.	<i>Educația incluzivă – cheia egalității de șanse</i>	134
	Prof. Monica Turcitu Liceul Tehnologic „Căpitan Nicolae Pleșoianu” Râmnicu Vâlcea	
74.	<i>Promovarea egalității de șanse</i>	135
	Neacșu Elena-Daniela Școala Profesională Colonie – Râmnicu Vâlcea	
75.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație</i>	137
	Prof. învă. preșcolar Necula Mihaela Virginia Grădinița cu Program Prelungit Nord 2 Râmnicu Vâlcea	
76.	<i>Educația – cheia pentru o societate echitabilă</i>	138
	Prof. Negoși Elena Simona Liceul Tehnologic „Cpt. N. Pleșoianu” Râmnicu Vâlcea	
77.	<i>Educația ca punte spre echitate socială: drumul către egalitatea de șanse</i>	139
	Prof. Negulescu Gina-Maria Școala Gimnazială Nr.2, București	
78.	<i>Asigurarea feedback-ului în sistemele de e-learning, rol determinant în asigurarea egalității de șanse în educație – studiu de caz</i>	141
	Prof. Ochia Florin Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea	
79.	<i>Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale din grădinițe</i>	143
	Prof. Sprîncu Liliana Gabriela Grădinița ”Albinuța” București	
80.	<i>Educația incluzivă între teorie și practică. Rolul central al cadrului didactic</i>	145
	Prof. Olariu Mariana Mirela Liceul Tehnologic de Turism Călimănești	
81.	<i>Educația pentru toți-de la egalitate la echitate</i>	147
	Prof. învă. primars Onea Elena Alexandra Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea	
82.	<i>Promovarea egalității de șanse prin proiecte de parteneriat pentru cooperare Erasmus+</i>	148
	Prof. Papa-Drăgulescu Nadia-Iuliana Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea	
83.	<i>Educația incluzivă</i>	150
	Prof. Păușescu Ioana Consuela Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea	
84.	<i>Egalitatea de șanse în educația preuniversitară</i>	151
	Prof. Păunescu Adela Otilia Liceul Teoretic „Virgil Ierunca”, Com. Lădești, Jud. Vâlcea	
85.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație în învățământul preșcolar</i>	153
	Prof. învă. preșcolar Popescu Gabriela Grădinița cu Program Prelungit Nord 2 Râmnicu Vâlcea Prof. învă. preșcolar Alexandrescu Gabriela Grădinița cu Program Prelungit Nord 2 Râmnicu Vâlcea	

86.	<i>Promovarea egalității de șanse în școală</i>	155
	Popescu Claudia Grădinița cu Program Prelungit Nord 2 Râmnicu Vâlcea	
87.	<i>Principii ale promovării egalității de șanse în educație</i>	156
	Prof. Posea Andrei Colegiul Național „Alexandru Lahovari” Râmnicu Vâlcea	
88.	<i>Egalități de șanse indiferent de vârstă, religie, etnie, orientare sexuală -studiu de specialitate-</i>	157
	Prof. Dăncău Monica-Adriana Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea	
89.	<i>Proiect educațional de voluntariat educația e șansa fiecăruia!</i>	158
	Prof. Becheru Cosmin Școala Gimnazială Dăești, Vâlcea Prof. Becheru Ramona Florentina Liceul Tehnologic Forestier Râmnicu Vâlcea	
90.	<i>Promovarea activităților de practică pedagogică la disciplina limba și literatura română</i>	159
	Prof. Badea Petronela Școala Gimnazială „Take Ionescu”, Râmnicu Vâlcea	
91.	<i>Promovarea educației de șanse în educația fizică și sport</i>	161
	Prof. dr. Lakotoș Ionuț Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea	
92.	<i>Promovarea egalității de șanse –principiu fundamental în drepturile omului</i>	162
	Prof. Streinu Ileana Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea	
93.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație</i>	163
	Prof. învă. primar Stîrcea Denisa Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea	
94.	<i>„Promovarea egalității de șanse prin educație”</i>	165
	Prof. Dumitrescu Elena Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Nicolae” Râmnicu Vâlcea	
95.	<i>Promovarea de șanse prin educație</i>	166
	Nițu Trășculescu Maria Magdalena Școala Gimnazială Tomșani	
96.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație incluzivă în învățământul de masă</i>	167
	Prof. dr. Sevastia Dicu Liceul de Arte „Victor Giulenau” Râmnicu Vâlcea	
97.	<i>Promovarea egalității de șanse</i>	168
	Prof. învă. preșcolar Diaconu Simona Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Călimănești	
98.	<i>Promovarea egalității de șanse în școală</i>	170
	Prof. Simion-Bicuț Maria-Mihaela Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea	
99.	<i>Promovarea egalității de șanse în educație</i>	171
	Prof. învă. primar Manu Corina Școala Gimnazială Stoenestii	
100.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație în învățământul special</i>	173

Prof. Butucea Mirela Alina	
Prof. Butucea Cristian Laurențiu	
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni	
101. Promovarea egalității de șanse prin educație în România	174
Prof. învă. primar Martin Mariana	
Școala Gimnazială nr 142, București	
102. Promovarea Egalității de Șanse prin Educație: O Șansă pentru Fiecare	175
Mariaș Radu Sergiu	
Liceul Tehnologic “Căpitan Nicolae Pleșoianu” Râmnicu Vâlcea	
103. Promovarea egalității de șanse în învățământul preșcolar	177
Prof. educ. timp. Neagoe Elena	
Școala Gimnazială, sat Udrești, com. Dănicei, jud. Vâlcea	
104. Promovarea egalității de șanse prin educație	178
Prof. Bălan Adrian-Marian	
Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea	
105. Promovarea egalității de șanse prin educație	179
Prof. Ionescu Anamaria	
Școala Gimnazială sat Măgura, Mihăești	
106. Promovarea egalității de șanse prin educație: exemple de bune practici	180
Prof. Dina Paula Ștefania	
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Băbeni	
107. Promovarea egalității de șanse prin educație	182
Ed. Banu Narcisa	
Grădinița cu Program Prelungit Nord 2 Râmnicu Vâlcea	
108. Promovarea egalității de șanse prin educație timpurie – rolul educatoarei în grădiniță	183
Prof. învă. preșc. Peche Alina-Marieta	
Școala Gimnazială Nr. 13 Râmnicu Vâlcea	
109. Promovarea egalității de șanse prin educație, în învățământul preșcolar	184
Prof. învă. preșcolar Bălan Ana-Maria	
Grădinița cu Program Prelungit Dumbrava Minunată Râmnicu Vâlcea	
110. Promovarea egalității de șanse prin educație	185
Prof. învă. Primar Dogaru Nicuța Aura	
Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea	
111. Acces echitabil la educație: provocări și soluții în context românesc și european	186
Prof. Schiopu Maria	
Liceul Tehnologic „Ferdinand I” Râmnicu Vâlcea	
112. Promovarea egalității de șanse prin educație	190
Prof. Popescu Elena	
Prof. Voicu Larisa	
Grădinița cu Program Prelungit Nord 2 Râmnicu Vâlcea	
113. Promovarea egalității de șanse prin educație	191
Profesor Ianțuc Elena Adriana	
Grădinița cu Program Prelungit Dumbrava Minunată Râmnicu Vâlcea	
114. Promovarea egalității de șanse prin educație	192
Dinica Elena Ramona	

115. *Promovarea egalității de șanse prin educație* 193
 Prof. Stoica Durla Raluca
 Școala Gimnazială Prundeni
116. *Promovarea egalității de șanse prin educație* 194
 Zamfir Andreea
 Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea
117. *Școala pentru fiecare: rolul educației în combaterea inegalităților sociale* 195
 Înv. Rachina Elena-Teodora
 Școala Gimnazială Udrești
118. *Incluziune educațională în contextul actual. Exemple de bune practici* 196
 Rada Ionela Petrina
 Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea
119. *Integrarea socială a copiilor cu cerințe educaționale speciale* 198
 Prof. Radu Laura-Elena
 Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea
120. *Promovarea egalității de șanse prin educație* 200
 Rădiță Roxana Nicoleta
 Liceul Tehnologic „Căpitan Nicolae Plesoianu” Râmnicu Vâlcea
121. *Promovarea egalității de șanse* 201
 Prof. învă. primar Buleteanu Amalia
 Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea
 Prof. învă. primar Buleteanu Iuliana
 Liceul „George Țârnea” Băbei, jud. Vâlcea
122. *Apărarea drepturilor copiilor* 202
 Prof. Înv. Preșc. Cojocar Simona-Maria
 Grădinița cu Program Normal Nr.16 Râmnicu Vâlcea
123. *Educația pentru toți-educația incluzivă* 203
 Văneată Persida Elena
 Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni
124. *Egalitatea de șanse în educație: Disparități între mediul rural și urban în România* 204
 Ciurel Cristina Maria
 Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea
125. *Copil ca tine sunt și eu* 205
 Prof. învă. primar Irimie Nicoleta Mirela
 Școala Gimnazială „Anton Pann”, Râmnicu Vâlcea
126. *Promovarea echității copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă* 207
 Prof. psihopedagog Nicula Florentina Cristina
 CSEI Băbeni
127. *Educația și egalitatea de șanse* 208
 Dolan Elena
 Colegiul Național „Alexandru Lahovari” Râmnicu Vâlcea
128. *Promovarea egalității de șanse prin educație* 210
 Prof. Moldovan Nicoleta - Cristina,
 Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea

129. Dezvoltarea personalității copilului prin jocul de baschet	211
Prof. Nițulescu Maria Laura Clubul Copiilor Drăgășani	
130. Promovarea egalității de șanse prin educație — ediția a VII-a	212
Prof. Luciu Ionuț Eduard	
131. Modalități de organizare a activităților cu preșcolari	213
Prof.înv. preșc. Popescu Maria Magdalena Școala Gimnazială, Comuna Tomșani	
132. Importanța promovării egalității de șanse în învățământul preșcolar	215
Udrescu Gheorghița Școala Gimnazială Nr.13 Râmnicu Vâlcea	
133. Promovarea egalității de șanse prin educație din perspectiva profesorului consilier școlar	216
Madalina Robescu CJRAE Vâlcea	
134. Promovarea egalității de șanse prin educație	217
Prof.înv.preșcolar: Rogojinaru-Stan D. Floarea Școala Gimnazială Galicea	
135. Rolul educației în egalitatea de șanse	219
Prof. Înv. Preșcolar Vărgăluță Maria-Mălina Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni 1 Râmnicu Vâlcea	
136. Rolul educației în promovarea egalității	219
Prof. Pau Violeta Liceul Teoretic Comuna Măciuca	
137. Strategii de promovare a egalității de șanse în educația preșcolară	221
Prof. Sandu Adriana Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni 1 Râmnicu Vâlcea	
138. „Draga mea copilarie”	223
Prof. Mirela Maria Paraschiv Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă Balș Prof. Claudia Marcela Șerban Școala Gimnazială Nr. 2 Caracal Prof. Rely Monica Trăistaru Liceul cu Program Sportiv Slatina Prof. Mariana Voica Școala Gimnazială „Vlaicu Vodă” Slatina	
139. Promovarea egalității de șanse prin educație în învățământul primar	225
Prof. înv. primar Diana-Cristina Șerban Colegiul Național de Informatică “ Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea	
140. Promovarea egalității de șanse în școală	226
Prof. Șerban Sica Floriana	
141. Francofonia ca liant educațional: cooperarea stakeholderilor în prevenirea abandonului școlar	229
Prof. Popa Natalia Narcisa Liceul de Arte „Victor Giuleanu” Râmnicu Vâlcea	
142. Educația incluzivă- un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor	230
Prof. Educație Timpurie: Răduță Alina	

- 143. Rolul pedagogiei curative în managementul incluziunii școlare** **232**
 Prof. învă. primar Safta Dana Roxana
 Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea
 Prof. învă. Primar Safta Georgeta
 Școala Gimnazială Gura Văii, Bujoreni
- 144. Egalitate de șanse prin educație muzicală: Rolul profesorului de vioară în formarea armoniei sociale** **234**
 Prof. Pavel Ana Maria
 Liceul de Arte „Victor Giuleanu” Râmnicu Vâlcea
- 145. Educația – motorul egalității de șanse într-o societate echitabilă** **235**
 Spafiu Andreea
 Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Călimănești
- 146. Culoarea șanselor egale: Educație, artă și empatie** **236**
 Prof. dr. Spiridon Rodica-Gabriela
 Liceul de Arte „Victor Giuleanu” Râmnicu Vâlcea
- 147. Promovarea egalității de șanse prin educație** **237**
 Stanciu Ionela
 Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Călimănești
- 148. Strategii didactice în educația incluzivă** **239**
 Prof. învățământ preșcolar Deaconu Elena
 Grădinița cu Program Prelungit Berislăvești, Județul Vâlcea
- 149. Studiu de caz- diagnostic ADHD** **240**
 Popescu Cristina Ana
 Liceul „George Țârnea” Băbeni, Jud. Valcea
- 150. Identificarea și descrierea problemei sau “povestea mea”** **241**
 Prof. Pirvu Oana-Maria
 C.S.E.I. Babeni, jud. Valcea
- 151. Studiu privind modele de educație diferențiată în orele de fizică** **243**
 Prof. Ochia Mădălina Camelia
 Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” Râmnicu Vâlcea
- 152. Școala pentru toți: De la promisiune la realitate** **244**
 Feloiu Ramona Georgeta
 Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni 1 Râmnicu Vâlcea
- 153. Promovarea egalității de șanse în educația timpurie** **245**
 Prof. educație timpurie Tănăsioiu Alice
 Grădinița cu Program Prelungit nr.1 Călimănești
- 154. Promovarea egalității de șanse în Educația Timpurie** **247**
 Prof. Tiucă Elena-Denisa
 Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni 2 Râmnicu Vâlcea
- 155. Metode de promovare a egalității de șanse în educație** **248**
 Prof. Trandfîr Filofteia
 Școala Gimnazială Budești, județul Vâlcea
- 156. Promovarea egalității de șanse prin educație** **249**
 Prof. învă. primar. Trânci Daniela

	Școala Gimnazială Udrești Dănicei, Vâlcea	
157.	<i>Equality, Diversity and Inclusion in English Language Teaching</i>	250
	Prof. Zaharioiu Ioana	
	Scoala Gimnaziala Măgura, Mihăești	
158.	<i>Promovarea egalității de șanse în învățământul preuniversitar</i>	251
	Prof. Zamfir Lăcrămioara	
	Colegiul Energetic Râmnicu Vâlcea	
159.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație: premise teoretice și aplicabile în contextul românesc</i>	252
	Prof. Sgârcea Silviu	
	Liceul Teoretic Sebiș, județul Arad	
160.	<i>Aspecte generale legate de actul comunicării</i>	253
	Prof. Luca Adrian	
	Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” Râmnicu Vâlcea	
161.	<i>Managementul carierei didactice în contextul învățământului modern</i>	254
	Prof. Dr. Kițu Daniel	
	Colegiul Național „Gheorghe Munteanu Murgoci”, Brăila	
162.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație</i>	256
	Prof. Miroiu Mihaela	
	Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea	
163.	<i>Mijloace fixe într-o instituție de învățământ</i>	258
	Negoi Elena Simona	
	Liceul Tehnologic „Cpt. N. Pleșoianu” Râmnicu Vâlcea	
164.	<i>Rolul evaluării în ciclul primar</i>	259
	Profesor învățământ primar Drumeși Adriana Elena	
	Liceul „George Țârnea” Băbeni	

Evaluarea copiilor și tinerilor din învățământul special - evaluation of children and young people from special education

Prof. Adina Florentina Dobrete – director
Casa Corpului Didactic Vâlcea

Abstract

One of the important documents in the paradigm shift - from patient to citizen - is the Action Plan for promoting the rights and full participation of disabled people in society: improving the quality of life of disabled people in Europe 2006 - 2015. The Action Plan integrates the goals of the Council of Europe regarding human rights, non-discrimination, equal opportunities, full citizenship and participation of persons with disabilities, within the framework established by the European policy on disability and is a guiding document in the process of designing, adapting and implementing programs and important strategies for changing the paradigm. The plan includes 15 directions of action, including participation in political, public and cultural life, education, information and communication, employment, accessibility of the architectural environment and transport. One group to which attention is particularly drawn is the group of women and children who need a high level of support.

Keywords: disabled, child, paradigm, evaluation

Strategia Europeană pentru elevii și tinerii cu dizabilități

Una dintre problemele majore în înțelegerea dimensiunii și gravității fenomenului dizabilității în întreaga lume este variația considerabilă care există în clasificarea și definiția acestuia, se afirmă în lucrarea Copii la limita speranței – o analiză focalizată asupra situației copiilor vulnerabili, excluși și discriminați în România.

Abordarea de către Uniunea Europeană a problemelor dizabilității se bazează pe *modelul social*, care, la rândul său, se bazează pe drepturile tuturor persoanelor de a participa la viața socială în mod egal și deplin. La nivel internațional și european se recunoaște că problematica dizabilității trebuie tratată prin prisma drepturilor omului.

Având ca reper fundamental: Declarația Drepturilor Omului: *Toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și în drepturi. Ele sunt înzestrate cu rațiune și conștiință și trebuie să se comporte unele față de celelalte în spiritul fraternității, se consideră că membrii societății au obligația de a acționa consecvent și uniți contra obstacolelor și îngrădirilor cu care se confruntă persoanele cu dizabilități în toate domeniile vieții, ceea ce întărește sentimentul de responsabilizare a comunității în procesul de creare a unui mediu prietenos, fizic și atitudinal, favorabil incluziunii.*

În momentul de față, în lume, au loc dezbateri frecvente referitoare la rolul factorilor de mediu și de atitudine, tocmai pentru a scoate în evidență faptul că dizabilitatea nu este un atribut al persoanei, ci al relației dintre persoană având o anumită afectare/deficiență și mediu. Mediul neadaptat este cel care *dizabilitează* persoana, datorită în mod deosebit obstacolelor arhitecturale dar nu numai, iar în această relație asumarea responsabilității de a elimina barierele și de a facilita participarea activă la „viața socială a persoanelor cu dizabilități devine obligație a fiecăruia dintre noi.

Unul din documentele importante în schimbarea de paradigmă – de la pacient la cetățean – îl constituie Planul de Acțiune pentru promovarea drepturilor și a deplinei participări a persoanelor cu handicap în societate: îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu handicap în Europa 2006 – 2015. Planul de Acțiune integrează scopurile Consiliului Europei privind drepturile omului, nediscriminarea, șansele egale, deplina cetățenie și participare a persoanelor cu dizabilități, în cadrul¹ stabilit de politica europeană privind dizabilitatea și este un document – ghid în procesul de proiectare, adaptare și implementare a programelor și strategiilor importante pentru schimbarea paradigmei. Planul cuprinde 15 direcții de acțiune, incluzând participarea la viața politică, publică și culturală, educație, informare și comunicare, angajare în muncă, accesibilizarea mediului arhitectural

1 <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/263822>

și a transportului. Un grup asupra căruia se atrage atenția în mod special este grupul femeilor și copiilor care au nevoie de un nivel ridicat de sprijin.

Planul de Acțiune a fost lansat în România în cadrul Conferinței Regionale privind Dizabilitatea-Implicat, nu asistat! -, organizată de ANPH în perioada 14-16 mai 2006, la Constanța, în cadrul manifestărilor prilejuite de deținerea de către România a președinției Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei.

În prezent, cel mai puternic instrument internațional în domeniul dizabilității îl reprezintă Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite în data de 13 decembrie 2006, împreună cu Protocolul Opțional și deschise pentru semnare la Sediul Națiunilor Unite din New York, începând cu data de 30 martie 2007. Convenția reprezintă cel mai înalt document juridic prin care se asigura exercitarea deplină a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către toate persoanele cu dizabilități. „Țara noastră a semnat Convenția în data de 26 septembrie 2007 și a ratificat-o prin „Legea nr. 221/2010, publicată în Monitorul Oficial nr. 792 din 26 noiembrie 2010, dar nu a ratificat, până în prezent, și Protocolul opțional.

Pentru a se putea asigura implementarea efectivă a Convenției, Comisia Europeană a adoptat la 15 noiembrie 2010, Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu dizabilități: un angajament reînnoit pentru o Europa fără bariere”² care stabilește prioritățile și planul de lucru pentru anii viitori. Obiectivul general al acestei strategii este de a oferi persoanelor cu dizabilități capacitatea de a se bucura de drepturi depline și de a beneficia complet de participarea la viață socială și economică europeană. Strategia se axează pe eliminarea barierelor în opt domenii de acțiune principale: Accesibilitate, Participare, Egalitate, Ocuparea forței de muncă, Educație”³ și formare, Protecție socială, Sănătate și Acțiune externă.

Toate aceste documente europene și internaționale constituie repere și argumente în perspectiva reconsiderării și recunoașterii persoanei cu dizabilități ca cetățean cu drepturi egale. Atât Strategia națională în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008-2013, cât și Strategia națională pentru protecția, integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap în perioada 2006-2013 *Șanse egale pentru persoanele cu handicap-către o societate fără discriminări* își termină perioada de implementare și valabilitate la sfârșitul acestui an și, luând în considerare contextul național și european, modificările profunde legate de transferul de la modelul medical la modelul social și de schimbarea de paradigmă devine necesitate elaborarea noilor documente strategice.

După 1989, în România s-au petrecut schimbări fundamentale în îmbunătățirea vieții copiilor în general și a copiilor cu dizabilități în special, intervenția organizațiilor neguvernamentale cu sprijinul organismelor internaționale având un rol covârșitor.

România a ratificat Convenția cu privire la Drepturile Copilului (CDC) în anul imediat următor adoptării sale de către Națiunile Unite, prin Legea nr. 18 din 28 septembrie 19902. A urmat ratificarea altor convenții și tratate internaționale (Strasbourg, Haga) dar momentul decisiv în pornirea reformelor pentru copii l-a constituit adoptarea în 1995 a Planului național de acțiune în favoarea copilului.

Bazele sistemului de protecție a persoanelor cu handicap au fost puse în 1991, prin înființarea Secretariatului de Stat pentru Persoanele cu Handicap (SSPH), care a funcționat până în anul 2003, când a fost reorganizat sub denumirea de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap (ANPH). Imediat după înființare, SSPH a început lucrul la un set de măsuri legislative și astfel a fost posibil că în 1992 să între în vigoare și să producă efecte Legea nr.53/1992 privind protecția specială a persoanelor handicapate și Legea nr. 57/1992 privind încadrarea în muncă a persoanelor handicapate, acestea fiind capetele de pod ale introducerii problematicei dizabilității pe agenda politică.

Adoptarea OUG nr. 26/1997 privind protecția copilului aflat în dificultate a creat cadrul pentru procesul de reforma semnificativă și construcția unui sistem pentru protecția copilului, întemeiat pe principiul descentralizării puterii de decizie și a responsabilităților, prin înființarea Departamentului pentru Protecția Copilului (DPC) în cadrul Guvernului cu rol de coordonare și elaborare a politicilor în domeniu.

Dezinstituționalizarea

Împărat sau om de rând, cel mai fericit este cel ce-și găsește *fericirea acasă*. (J.W. von Goethe)

Guvernul României a aprobat Programul de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități *Înființarea de servicii sociale de tip centre de zi, centre respiro/centre de*

2 <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/236311>

3 <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/263822>

criză și locuințe protejate în vederea dezinstituționalizării persoanelor cu dizabilități aflate în instituții de tip vechi și pentru prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități din comunitate.

Vor fi dezvoltate rețeaua de servicii de tip centre de zi, centre respiro/centre de criză și locuințe protejate pentru persoane adulte cu dizabilități pentru a realiza trecerea de la actualul sistem instituțional de protecție socială, la unul bazat pe servicii integrate în comunitate.

Programul are două componente:

- Dezinstituționalizarea persoanelor adulte cu dizabilități din structurile rezidențiale de tip vechi și transferul acestora în locuințe protejate (cu asigurarea obligatorie a accesului la serviciile oferite într-un centru de zi, precum și la resursele și facilitățile din comunitate: sănătate, educație, muncă, cultură, petrecerea timpului liber);

- Prevenirea (re)instituționalizării prin înființarea de centre de zi în care se derulează activități de pregătire pentru viață independentă, activități de abilitare și reabilitare, consiliere vocațională, terapie ocupațională, sprijin în vederea integrării pe piața muncii, activități de socializare, etc. atât pentru persoanele cu dizabilități dezinstituționalizate, cât și pentru cele din comunitate, precum și centre de respiro/ de criză pentru depășirea situațiilor de dificultate cu care se confruntă familiile persoanelor cu dizabilități.

În prezent, în România predomină încă sistemul instituționalizat de protecție socială, cu aproximativ 2,5% din totalul persoanelor cu dizabilități de la nivel național aflat într-o instituție publică rezidențială de asistență socială pentru persoanele cu dizabilități. La momentul „actual există un număr de 260 de centre pentru adulți și 90 de centre de plasament clasice sau modulate pentru copii cu dizabilități.

Infrastructura este veche, caracterizată de cele mai multe ori prin clădiri cu destinație colectivă, cu aspect de unitate medicală și localizate departe de viață comunității, cu un management defectuos și personal insuficient pregătit pentru a răspunde nevoilor de reabilitare a persoanelor integrate.

Programul adoptat astăzi va fi derulat pe o perioadă de 3 ani (2016-2018), suma necesară aplicării acestuia este estimată la 51,2 milioane lei, iar implementarea se va realiza la nivel județean⁷⁴, prin direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului, în parteneriat cu ONG-uri.

Prin acest program, se preconizează creșterea numărului de locuințe protejate cu 75, creșterea numărului de centre de zi cu 76, creșterea numărului de centre respiro/ centre de criză cu 8.

Serviciile sociale ce vor fi nou înființate trebuie să fie amplasate astfel încât să permită accesul beneficiarilor la toate resursele și facilitățile ei: sănătate, educație, muncă, cultură, petrecerea timpului liber, relații sociale. De asemenea, acestea trebuie să fie poziționate accesibil față de mijloacele de transport și față de alte servicii din comunitate.

Suținerea dezinstituționalizării persoanelor cu dizabilități concomitent cu dezvoltarea măsurilor de prevenire a instituționalizării și de susținere a traiului în comunitate reprezintă o prioritate pentru România.

Prin implementarea programului de interes național se urmărește dezvoltarea de servicii sociale care să conducă la participarea deplină a persoanelor cu dizabilități în societate.

Obiectivul programului este reprezentat de creșterea calității vieții persoanelor cu dizabilități instituționalizate, dezinstituționalizarea și prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități, concomitent cu dezvoltarea serviciilor alternative de sprijin pentru viață independentă și integrare în comunitate.

Fondurile necesare pentru finanțarea programului se vor asigura de la bugetul de stat aprobat de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, în limita fondurilor bugetare aprobate Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități.

Convenția Națiunilor Unite pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, document ratificat de Parlamentul României din anul 2010, recunoaște dreptul persoanelor cu dizabilități, la o viață in-dependență în comunitate și obligă statele părți să ia măsurile necesare pentru că aceste persoane să beneficieze de condiții de viață în mod egal cu ceilalți.

Concluzie

Pentru a asigura succesul unei acțiuni de DI, trebuie să fie puse interesele copilului și a familiei în centrul activităților tuturor actorilor implicați. Deși sunt importante și alte aspecte (personalul, infrastructură, finanțele), acestea nu pot fi invocate ca motive de blocare a acțiunilor în cadrul reformei.

Componenta cheie a reformei este prevenția instituționalizării. Toate eforturile trebuie depuse pentru a

4 <https://drobetapress.ro/program-de-interes-national-domeniul-protectiei-si-promovarii-drepturilor-persoanelor-cu-dizabilitati/>

opri intrările inoportune ale copiilor în instituția rezidențială. Sărăcia (că și cauza singulară) nu trebuie să fie un motiv de instituționalizare.

Dezvoltarea serviciilor alternative de tip familial este o necesitate pentru implementarea cu succes a reformei.

Odată cu plecarea copiilor din instituție începe o nouă etapă -sprijinul post-re-integrare; copilul și familia vor fi susținuți în procesul de integrare socială și școlară de către echipe de implementare în parteneriat cu actorii sociali relevanți: reprezentanți APL, cadre didactice, asistenți sociali comunitari.

Aflarea copilului în comunitatea sa și rolul școlii în procesul de reintegrare cu succes vor fi subiectele special discutate.

Este oare școala pregătită pentru acceptarea copiilor dezinstituționalizați?

Fiecare copil pe care îl instruiți este un om pe care îl câștigați. (Victor Hugo)

Deși se discută de mai mult de un deceniu despre principiile *educației pentru toți*, ultimii ani -despre școală prietenoasă copilului, totuși nu putem afirma că azi școală este pregătită și deschisă pentru fiecare copil. În procesul de reintegrare în comunitate a copiilor apare multă rezistență din partea unor profesori, părinți ai copiilor tipici, iar în unele localități și școli apare rezistență chiar și din partea unor lideri comunitari.

Procesul începe cu evaluarea, elementul de baza al unei planificări, într-un proces complex și de durată.

Evaluarea -un proces continuu și complex

1. Evaluare inițială a tuturor copiilor instituționalizați;
2. Evaluarea complexă a familiilor biologice/extinse ale tuturor copiilor instituționalizați;
3. Evaluarea specializată.

La evaluarea complexă a familiilor pe lângă profesioniștii implicați în proces participa și asistentul social comunitar.

La procesul de evaluare a familiilor o atenție deosebită s-a acordat următoarelor direcții:

- Relației dintre copil și părinți;
- Atitudinii privind întoarcerea copilului în familie;
- Rezistenței opuse de părinți/tutori de a lua copilul;
- Responsabilității părinților; Capacității de a lua decizii;
- Existenței documentelor de identitate; Accesului la prestații sociale sau alte beneficii materiale (ajutor social, ajutoare materiale);
- Identificării fricilor părinților (copilul meu va stă în ultima bancă; îi va fi greu la școală; nu-i va atrage atenție nimeni; îl vor numi urat copiii din școală din sat; nu va avea prieteni; nu va avea cu cine comunica; nu mă va asculta; va fugi de la școală)

Evaluarea specializată este realizată de către un grup de specialiști și are ca scop final colectarea informației complete, interpretarea de date, elaborarea recomandărilor în scopul orientării școlare și măsuri de intervenție privind susținerea procesului de educație incluzivă. Demersul evaluativ nu s-a rezumat la o activitate constatativă, ci a investigat potențialul de dezvoltare, iar ca rezultat a venit cu sugestii și programe ameliorativ formative pe anumite paliere de dezvoltare. În cadrul acestei evaluări s-a pus accent pe ceea ce poate face efectiv copilul, pe abilitățile pe care le avea la acel moment, dar și pe capacitățile sale de dezvoltare. Au fost utilizate teste prin care a fost estimat potențialul de învățare în scopul folosirii lui ca suport în formarea abilităților „necesare dezvoltării plenare a copilului.

Probele și testele de evaluare folosite nu au urmărit evidențierea deficienței și a blocajelor pe care această le determina în dezvoltare, ci determinarea abilităților și a disponibilităților imediate pentru dezvoltare. O asemenea abordare exclude definitiv teza *caracterului irecuperabil* al copilului cu dizabilități, fapt des întâlnit în documentarea copilului instituționalizat.

Evaluarea direcționată a stabilit elementele pozitive din dezvoltarea copilului, care au constituit punctul de intervenție, plecare în incluziunea educațională. Pentru realizarea recomandărilor au fost necesare mai multe măsuri de intervenție.

Evaluarea fără măsuri de intervenție este un nonsens!

Sistemul de intervenție în care este cuprins copilul cu dizabilități trebuie să cuprindă obligatoriu următorii pași:

- Identificare;

- Evaluare/diagnoză;
- Orientare școlară;
- Măsuri și servicii de intervenție și suport;
- Reevaluare și incluziune educațională/socială.

În consecință, evaluarea este un proces continuu, de⁵ constatare a stării și situației copilului, urmată de planificarea care contribuie la elaborarea unui plan de servicii personalizat, cu măsuri concrete, privind incluziunea socială și în cazul dat cea educațională.

Evaluarea copilului trebuie să răspundă la următoarele întrebări și să urmeze pașii propuși:

1. Ce evaluăm?
2. Pentru ce evaluăm?
3. Pe ce baza evaluăm?
4. Cum și cu ce evaluăm?

Autonomia personală în viață cotidiană a copilului cu dizabilități reprezintă unul dintre principalele nivele de calitate ale funcționării care trebuie atins.

În funcție de nivelul la care are loc evaluarea copilului cu dizabilități, există obiective diferite care trebuie atinse, însă obiectivul final al tuturor tipurilor de evaluare este incluziunea socială a acestor copii.

Bibliografie

1. Abernot, Y., *Les methodes d'evolution scolaire*, Nouvelle edition, Dunod, 1998;
2. Alois Gherguț, *Evaluare și intervenție psihopedagogică*, Editura Polirom, Iași, 2001;
3. Ausubel, D., Robinson, R., *Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981;
4. Barnes, C., *Rehabilitation for Disabled People: A Sick Joke?* în *Scandinavian Journal of Disability Research*, vol. 5, nr. 1, 2003, pp. 7–23;
5. Bălășoiu, C., Blendea, P., Măntăluță, O., Pop, V. *Evaluarea internă a personalului didactic în vederea optimizării expertizei profesionale. Management și calitate în educație*, în *Revista de pedagogie*, nr. 1/2010, Institutul de Științe ale Educației, București, 2010 pp. 2-4

5 <http://www.asociatia-profesorilor.ro/evaluarea-copiilor-cu-ces.html>

Generația nouă în era digitală și egalitatea de șanse

Profesor Șandru Valeria
Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea

În ultimele decenii, societatea a cunoscut schimbări semnificative în ceea ce privește drepturile individuale, libertatea de exprimare și accesul la oportunități. Tinerii de astăzi – cunoscuți adesea ca „**generația Z**” – cresc într-o lume în care egalitatea de șanse nu mai este doar un ideal, ci o revendicare clară și legitimă. Însă, în ciuda progreselor, realitatea arată că drumul către o societate cu adevărat echitabilă este încă lung.

Unul dintre cele mai importante domenii unde egalitatea de șanse se reflectă este educația. Noua generație are acces, în teorie, la o cantitate imensă de informație prin internet și la tehnologii care pot nivela diferențele. Cu toate acestea, decalajul digital rămâne o problemă: nu toți tinerii au acces la dispozitive, conexiuni stabile sau medii familiale care să sprijine învățarea.

Generația nouă este mai conștientă ca oricând de diversitate – fie că este vorba despre gen, etnie, orientare sexuală sau dizabilități. Tinerii cer reprezentare și echitate în toate domeniile, de la educație și locuri de muncă până la politică și cultură. În același timp, apar și provocări: de exemplu, rezistența unor segmente ale societății la schimbare sau manifestări de discriminare subtile, dar persistente.

Un aspect notabil este implicarea civică a tinerei generații. Mulți tineri nu acceptă status quo-ul și devin activi în mișcări care promovează egalitatea: de la proteste pentru justiție climatică, până la campanii pentru echitate salarială sau drepturile minorităților. Această implicare este un semn al unei conștiințe sociale dezvoltate, dar și al unei frustrări față de lentoarea cu care se schimbă sistemele.

Pentru ca egalitatea de șanse să devină realitate, nu e suficientă doar voința tinerei generații. Este nevoie de politici publice coerente, investiții în educație, reforme sociale și, mai ales, de colaborare între generații. Noua generație are energia și motivația necesare, dar trebuie susținută și ascultată.

Trăim într-o epocă în care tehnologia digitală influențează aproape toate aspectele vieții: educația, munca, comunicarea și accesul la informație. În mod ideal, era digitală ar trebui să ofere mai multă egalitate de șanse, reducând diferențele dintre oameni și facilitând accesul tuturor la oportunități egale. Totuși, în realitate, lucrurile sunt mai nuanțate.

Argumente în favoarea ideii că era digitală favorizează egalitatea de șanse

1. Acces la informație și educație

- Oricine cu o conexiune la internet poate învăța aproape orice – de la limbi străine la programare – folosind resurse gratuite (YouTube, Khan Academy, Coursera etc.).
- Educația online a permis multor persoane din zone defavorizate să învețe de la profesori de top din întreaga lume.

2. Oportunități economice extinse

- Freelancing-ul, comerțul electronic și platformele digitale permit oamenilor să câștige bani din orice colț al lumii.
- Start-up-urile digitale pot fi create de oricine are o idee bună, fără nevoia unor investiții uriașe.

3. Incluziunea persoanelor cu dizabilități

- Tehnologiile asistive (cititoare de ecran, comenzi vocale etc.) permit accesul la educație și muncă pentru persoanele cu dizabilități, contribuind la egalitatea de șanse.

Contraargumente – limitele erei digitale în promovarea egalității de șanse

1. Inegalitatea accesului la tehnologie

- Mulți oameni din zone rurale sau sărace nu au acces la internet de calitate sau la dispozitive performante.
- Astfel, în loc să reducă diferențele, digitalizarea poate accentua discrepanțele dintre cei „conectați” și cei „lăsați în urmă”.

2. Alfabetizarea digitală

- Nu este suficient să ai acces la tehnologie – trebuie să știi cum să o folosești eficient. Lipsa educației digitale este o barieră reală.

3. Discriminarea algoritmică

- Algoritmii folosiți de companii pentru recrutare, promovare sau publicitate pot perpetua stereotipuri și inegalități, în lipsa unei reglementări clare.

Era digitală poate fi un instrument puternic pentru promovarea egalității de șanse, dar nu garantează automat acest lucru. Pentru a reduce cu adevărat inegalitățile, este nevoie de investiții în infrastructură, educație digitală și politici publice echitabile. Numai așa putem transforma potențialul tehnologiei într-un avantaj real pentru toți.

Generația nouă nu doar că își dorește o lume mai echitabilă, ci luptă activ pentru ea. Egalitatea de șanse nu mai este doar o idee frumoasă, ci o necesitate pentru progresul real al societății. Rămâne responsabilitatea tuturor – tineri și adulți deopotrivă – să transforme acest ideal într-o realitate palpabilă.

Bibliografie

1. **Tapscott, Don** – *Grown Up Digital: How the Net Generation is Changing Your World* – McGraw-Hill, 2009. Analizează comportamentul și valorile generației digitale, accentuând impactul tehnologiei asupra educației și pieței muncii.
2. **Prensky, Marc** – *Teaching Digital Natives: Partnering for Real Learning* – Corwin Press, 2010. Introduce conceptul de „nativi digitali” și propune metode educaționale adaptate noii generații.
3. **Negrea, Xenia** – *Educația în era digitală* – Editura Universitaria, Craiova, 2016. O abordare românească a transformărilor din educație în context digital.
4. **Beetham, Helen & Sharpe, Rhona (eds.)** – *Rethinking Pedagogy for a Digital Age* – Routledge, 2013. Se concentrează pe pedagogii moderne care susțin incluziunea și accesul egal la educație.

Procesul învățării și egalitatea de șanse

Profesor Ciochină Luisa

Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea

Învățarea este un proces complex care antrenează întreaga personalitate, zestrea genetică a acesteia, nivelul proceselor intelectuale, motivația. Ea implică interacțiunea factorilor cognitivi și noncognitive și se realizează în familie, în grupurile de prieteni, în instituții de învățământ.

În școala trebuie să promovăm egalitatea și valoarea, să creăm unui mediu plăcut, interesant, personalizat (în care fiecare copil se regăsește), prietenos față de elevi, în care copilul să se simtă confortabil și în siguranță, ceea ce reprezintă o provocare adresată cadrului didactic.

Egalitatea presupune respectarea drepturilor copilului: dreptul la libertatea de opinie și de exprimare, dreptul la libertatea de întrunire și de asociere (drepturi civile), dreptul la securitatea persoanei și la obținerea protecției statului împotriva violențelor din partea unui individ, grup, instituție, precum și drepturi economice, sociale și culturale (dreptul la sănătate, la îngrijire medicală, la educație și la pregătire profesională, dreptul de a lua parte, în condiții de egalitate, la activități culturale și sportive).

Egalitatea șanselor semnifică oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, o educație pentru toți și pentru fiecare, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială.

Dacă discriminarea este acțiunea prin care o persoană este tratată nedrept din cauza unor atitudini bazate pe prejudecăți, atunci non-discriminarea este asociată cu politica șanselor egale, cu un tratament egal (tratament asemănător, dacă persoanele sunt asemănătoare, sau diferențiat, dacă nu sunt asemănătoare și prezintă nevoi diferite). Apare astfel ideea de incluziune ce are la bază anumite principii: principiul unicității

persoanei în termeni de abilități, motivații, și nevoi de învățare, principiul diversității persoanelor antrenate în sistemul educațional atât ca agent, cât și ca beneficiar, principiul accesului și participării tuturor persoanelor la o educație adecvată și de calitate.

Există o serie de factori de risc cu privire la exercitarea dreptului la educație (dimensiunea formală a egalității șanselor), factori induși de caracteristicile individuale ale copiilor, ale mediului socio-familial și școlar, ale grupurilor sociale din care fac parte copiii. Acești factori reprezintă o provocare adresată cadrului didactic, căci acesta trebuie să le dea o nouă întorsătură, să le minimizeze efectele.

Procesul instructiv-educativ trebuie să se desfășoare într-o manieră care să dea posibilitatea fiecărui elev să învețe.

În școala incluzivă, învățarea este văzută ca un proces la care elevii participă în mod activ și își asumă roluri și responsabilități clare. Cadrul didactic este considerat mai curând un mediator decât un meditator, formator.

Mediul în care se realizează învățarea reprezintă o continuă provocare pentru cadrul didactic care simte că aparține acestuia și care își pune vrea să pună o amprentă stimulativă asupra lui. Elevii au o reacție pozitivă față de un mediu plăcut.

Eficientizarea învățării ce promovează egalitatea de șanse presupune utilizarea unor strategii de sprijinire a tuturor copiilor:

- Învățarea interactivă (strategii de învățare focalizate pe cooperare, colaborare și comunicare între elevi, între profesor și elevi, între profesori și părinți ai elevilor).
- Negocierea obiectivelor – negocieri privind modalitățile de lucru, procedeele de evaluare, metodele de recompensare.
- Demonstrația, aplicația, feedback-ul.
- Modalitățile de sprijin în actul învățării pentru elevii cu cerințe educaționale speciale (confort socio-afectiv, învățarea în perechi, predarea în echipă, învățarea de la copil la copil, colaborarea între elevi, părinții ca parteneri în învățare, comunicarea cu alți specialiști din afara școlii).
- Evaluarea continuă a învățării, ce presupune prezența unui răspuns permanent la conținuturile și mesajele primite de la cel care învață.

Strategiile enumerate implică o nouă orientare sau schimbare de optică, ce pune accent pe: cooperare, parteneriat (un simplu act de învățare poate fi considerat astfel), învățare socială și valorizare a relațiilor pozitive, umaniste în educație.

Este o provocare permanentă pentru fiecare cadru didactic care trebuie să fie empatic, asertiv, inovator și o amenințare la adresa conservatorismului, la adresa vechiului autoritarism. Amenințarea se referă la anumite aspecte ale vieții sociale (la nivel macro) sau la anumite însușiri (la nivel micro) ce pot fi schimbate, atâta timp cât voința, motivația și dorința le subclasează.

Cadrul didactic trebuie să evite exprimările de tip discriminator, etichetarea voită sau involuntară, să nu manifeste prejudecăți față de copil, astfel încât toți să se simtă acceptați sau valorizați.

Una dintre marile calități ale unui cadru didactic îl reprezintă tactul în impunerea “fără impunere” a unui punct de vedere echitabil, determinarea elevilor de accepta una dintre valorile societății promovate și prin educație: egalitatea de șanse.

Relativizarea efectelor negative ale etichetării este la îndemâna fiecărui cadru didactic, prin acțiuni care vizează centrarea pe acțiunile elevului și nu pe persoana lui, prin încurajarea permanentă a schimbării, prin luarea în considerare a posibilității ca elevul să-și schimbe comportamentul, prin sublinierea progresului individual al elevului și nu compararea sa cu ceilalți, prin folosirea etichetării pozitive, care va ajuta elevul să-și pună în valoare potențialul.

Conceptul de egalitate înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturi egale, ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse.

Bibliografie

1. E. Hussar, T. Safciuc- Colaborare și incluziune în sala de clasă, Editura Casei Corpului Didactic Bacău, 2008.

2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Educația și modelele sale

*Prof. Mărgărita Elena - Antoanela
Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea*

Așa-zisul subiect atât de dezbatut de sute de ani de mai-marii filosofi, profesori și personalități ilustre ale acestui domeniu, și anume, educația, a stat la baza numeroselor intrigi, uneori chiar și polemici cu privire la modul în care această temă atât de problematică influențează dezvoltarea ființei umane.

Etimologia cuvântului „educație” își are originea în substantivul latin „educațio”, substantiv derivat din două verbe: „educō-educare” – a crește, a hrăni, a îngriji o plantă, o ființă umană și „educō-educere” – a scoate din, a ridica, a înălța. De-a lungul timpului numeroase personalități remarcante în domeniul educațional au încercat să definească cât mai bine, mai concis și mai corect termenul de educație, dintre toate acestea, una dintre cele mai cunoscute definiții este aceea a lui C. Stan, conform căreia: „Educația este, în esența sa, o acțiune umană și socială de transformare și modelare a naturii umane, acțiune ce se desfășoară în direcția facilitării și impulsiei evoluției individului spre stadiul de personalitate formată, autonomă, responsabilă, conformă cu valorile promovate la un anumit moment în societate”. Astfel putem spune că educația reprezintă o activitate cu o însemnătate deosebită care ar trebui să aibă un loc bine-meritat în orice societate modernă.

Cu timpul educația, ca știință s-a ramificat, creând astfel 5 mari tipuri de educație, și anume: educația intelectuală, educația morală, educația estetică, educația profesională și educația fizică. Astfel fiecare societate a ales să pună accentual doar pe anumite ramuri ale educației sau pe educație în ansamblul ei, rezultând astfel diversitatea educațională, fiecare sistem educational adoptând modul și tipologia de educație care se află în concordanță cu direcția de dezvoltare a poporului. De exemplu, atât în Grecia antică cât și în Roma antică educația era structurată în funcție de nivelul social dobândit de familia educabilului până în acel moment.

Diversitatea educațională este întâlnită și în prezent pe tot globul. În Germania școlile sunt considerate extrem de stricte și au fost împărțite în trei categorii conform aptitudinilor și posibilităților intelectuale ale elevilor, astfel pentru elevii cu un nivel mai slab există Hauptschule, pentru elevii cu un nivel mediu, Realschule, iar pentru cei de elită, Gymnasium.

În Grecia se pune foarte mult accentual pe materiile cu profil real, în special pe matematică, iar sistemul de învățământ este mult mai riguros structurat. În Finlanda, unde este considerat cel mai bun sistem de învățământ, fiecare elev este tratat egal, aceștia având parte de rezultate remarcabile.

În ceea ce privește învățământul românesc, primele mărturii ale existenței acestuia datează încă din secolul al-II-lea î.e.n., istoricii fiind de părere că cel mai sigur îndeplănitul studiu de către poporul nostru în acea perioadă erau scrisul, cititul și socotitul. Cercetătorii au reușit să demonstreze că poporul nostru avea o structură foarte bine pusă la punct în ceea ce privește educația tinerilor, astfel în secolele II și III î.e.n., elevii erau grupați în clase care învățau mai întâi la gimnaziu, iar în funcție de starea materială a familiei din care proveneau aceștia își puteau sau nu continua studiile însă doar în marile orașe grecești. Aceste aspecte au fost modificate atunci când școala dacică a fost modificată de către Deceneu cu ajutorul regelui Burebista.

Din punct de vedere istoric, prima școală găsită pe teritoriul actual al țării noastre și a cărei existență a fost dovedită de-a lungul timpului este școala de la Cenad, înființată cu aproximație în anul 1028 pentru pregătirea personalului de cult și a misionarilor, aici învățându-se atât elemente literare cum ar fi cititul și scrisul cât și muzica bisericească.

Unul dintre cei mai mari reprezentanți ai învățământului românesc și anume Nicolae Iorga afirmă în „Istoria Învățământului românesc” că în perioada secolului al XV-lea toți domnii și boierii acelei perioade își

primeau educația în școlile construite în cadrul mănăstirilor din Țara Românească și Moldova. De-a lungul timpului pe teritoriul actual al țării noastre numărul școlilor s-a înmulți remarcabil, acestea fiind detașate de mănăstiri și existând ca entitate independentă în cadrul orașelor și satelor din acea perioadă.

Învățământul modern a apărut în Țara Românească în perioada secolului al XVIII-lea, atunci când mulți dintre tinerii români, datorită relațiilor internaționale cu statele din vestu european, au început să studieze la Roma, Viena, Veneția sau Paris. Însă tot în secolul XVIII se înființează și școlile fanariote, școli gratuite unde oamenii care făceau parte din orice clasă socială puteau primi același tip de educație și mai mult decât atât, în Țările Române s-a început studierea limbilor străine, cele mai populare fiind slavona și greaca. Secolul XVIII a fost marcat de anul 1766, moment în care a avut loc una dintre cele mai mari reforme întâlnite în țara noastră, reforma europeană cu influențe apusene și elene inițiată de Grigore Alexandru Ghica, care a constatat în stabilirea unei vârste pentru începerea școlii, și anume 7 ani, fapt ce a marcat considerabil numărul persoanelor care doreau să urmeze programul unei școli.

O altă acțiune importantă, marcantă pentru învățământul Din Țările Române a fost înființarea Ministerului Învățământului în anul 1862 prin decretul dat de Alexandru Ioan Cuza. Însă una dintre cele mai importante momente din învățământul românesc a fost anul 1864, moment în care a fost Legea învățământului a devenit valabilă, lege conform căreia învățământul primar devine obligatoriu pentru orice clasă socială. Iar în perioada 1990-1995, odată cu schimbarea constituției s-a introdus pentru prima dată în istoria româniei, dreptul la educație.

Astfel cu timpul învățământul românesc a progresat treptat, ajungând de la un model de învățământ bazat pe educarea în special a claserol privilegiate, ale personalităților cu posibilități financiare mult mai avantajoase, la un sistem de învățământ modern care promovează egalitatea între elevi și care mai presus de orice își dorește să acorde o șansă egală la educație tuturor.

Bibliografie

1. Elena Ciohodaru, „*Succesul relației dintre părinți și copii, acasă și la școală*”, Humanitas, București, 2004;
2. Stănică I., Popa M., „*Psihopedagogie specială*”, Editura Pro Humanitas, București, 2001;
3. Ionescu, M., „*Educația și dinamica ei*”, Editura Tribuna învățământului, București, 1998;

Documente și registre contabile

*Administrator financiar - Varinia Dumitrana
Casa Corpului Didactic Vâlcea*

1. Deținerea, cu orice titlu, de bunuri materiale, titluri de valoare, numerar și alte drepturi și obligații, precum și efectuarea de operațiuni economice, fără să fie înregistrate în contabilitate, sunt interzise. Potrivit prevederilor art. 6 alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991, reactualizată prin O.G.nr.70 din 13 aug. 2004 precum și a celorlalte prevederi legale privind întocmirea și utilizarea formularelor comune și a celor cu regim special necesare în activitatea financiară și contabilă, orice operațiune economică efectuată se consemnează într-un document care stă la baza înregistrărilor în contabilitate, devenind astfel document justificativ. Aceste documente, care stau la baza înregistrărilor în contabilitate angajează deopotrivă răspunderea persoanelor care le-au întocmit, vizat și aprobat precum și a celor care le-au înregistrat în contabilitate, după caz.

O experiență de-o viață a confirmat că „singura soluție” pentru ca o operație economico-financiară patrimonială, care apare zi de zi în activitatea economică, să poată fi introdusă în procesul de prelucrare contabilă, o constituie atestarea sa prealabilă pe baza unui document justificativ întocmit și pus în circulație după reguli și „canoane” foarte severe.

Atestarea documentară a operațiilor economice este o cerință minim necesară în orice „mișcare”

patrimonială.

În ansamblul lui, sistemul documentelor contabile este foarte complex, cu numeroase particularități de conținut și restricții de completare și circulație: unele se întocmesc în unitate, altele vin sau pleacă spre exterior, unele înscrisuri au caracter de dispoziție, altele de execuție și justificare etc., în funcție de «tratarea» și complexitatea lor, reținând totuși existența în practica curentă a trei mari categorii și anume:

a) Documente justificative prin intermediul cărora se atestă efectuarea ca atare a operațiilor economice și care formează de fapt masa covârșitoare a acestora;

b) Documente de evidență și prelucrare contabilă;

c) Documente de sinteză și raportare contabilă și financiar-fiscală.

La rândul lor documentele justificative pot fi: - documente primare întocmite la locul și în momentul desfășurării evenimentului patrimonial, pe care îl „fotografiază” pe o machetă specifică fiecărui gen de operații; - documentele centralizatoare obținute prin sortarea documentelor primare pe operații, exprimarea în etalon monetar a mărimii operațiilor economice și financiare, deci prin cumularea și centralizarea datelor consemnate inițial în documentele primare, spre a facilita prelucrarea lor contabilă ulterioară. Sintetizând lucrurile, câteva constatări sunt demne de semnalat în vederea atestării sistemului documentelor primare:

a) Investigarea „codului” pachetului documentelor, ca și „vizualizarea” unora din componentele lui, ne conduce la concluzia că orice document trebuie să conțină cel puțin următoarele elemente: - denumirea documentului (factură, chitanță, bon, etc.); - denumirea unității (gestiunii) care a întocmit documentul; - numărul de ordine al documentului; - data și locul întocmirii; - felul operației, cu indicarea elementelor cantitative și calitative; - valoarea în monedă (scrisă în cifre și în litere, pentru documentele bancare și de casă); - semnătura persoanelor implicate în efectuarea operațiilor, aprobarea și confirmarea datelor înscrise în documente; - semnătura de autorizare prin control a legalității operațiilor prevăzute. Anumite documente mai pot cuprinde și alte elemente ce-i îmbogățesc conținutul sau îi ușurează prelucrarea, dar cele mai sus menționate rămân indispensabile.

b) Pentru toate categoriile de documente există obligativitatea păstrării (arhivării) acestora, în limita unor termene stabilite prin lege, clasării și sistematizării lor de așa manieră încât să faciliteze accesul retroactiv și controlul situației desfășurate, la orice moment dorit. c) Se reține de asemenea obligația respectării cu strictețe a metodologiei de întocmire și circulație a documentelor primare și introducerea lor în procesul de prelucrare contabilă după reguli și folosind procedeele cele mai potrivite specificității organizatorice și pretențiile manageriale ale fiecărui agent economic.

2. Documentele primare se transpun în „conturi”, pe principiul „dublei înregistrări”, prin intermediul „formulei contabile”, respectând cu strictețe procedeele specifice metodei contabilității – iar toate acestea țin de alfabetul științei care se presupune, apriori, că este cunoscut. „Prelucrarea” contabilă a documentelor se face prin intermediul „registrelor” și numai în urma acestor operații ele devin documente justificative.

3. Conform art. 19 și 20 din Legea contabilității nr.82/1991 (republicată 2004): „registrele de contabilitate obligatorii sunt: registrul-jurnal, registrul inventar și registrul cartea mare. Acestea se utilizează în strictă concordanță cu destinația lor și se prezintă în mod ordonat și astfel completate încât să permită, în orice moment, identificarea și controlul operațiunilor contabile efectuate.”

a) Registrul - jurnal este un document contabil obligatoriu în care se înregistrează în mod cronologic, operațiunile patrimoniale prin respectarea succesiunii documentelor după data de întocmire sau intrare a acestora în unitate. Registrul-jurnal se întocmește de fiecare instituție și de fiecare subunitate a acesteia, cu contabilitate proprie, zilnic sau lunar, după caz, prin înregistrarea cronologică, fără ștersături și spații libere, a documentelor în care se reflectă mișcarea elementelor de activ și de pasiv (și implicit formula contabilă de poziționare corespunzătoare). Registrul-jurnal poate îmbrăca forma unui registru-jurnal general și, eventual, a unor registre-jurnal auxiliare. În cazul în care se folosesc jurnale auxiliare, totalul lunar al fiecăruia se trece în registrul-jurnal general (care devine un registru centralizator de control). În condițiile conducerii contabilității cu ajutorul tehnicii de calcul fiecare operațiune se va înregistra în mod cronologic, după data de întocmire sau de intrare a documentelor. În această situație registrul-jurnal se editează lunar, iar paginile vor fi numerotate pe măsura editării lor. Registrul-jurnal parafat și înregistrat la organul fiscal teritorial se completează lunar prin preluarea totalului din registrul-jurnal obținut cu ajutorul tehnicii de calcul. Operațiile de aceeași natură, privind același loc de activitate, pot fi recapitulate într-un document centralizator, care stă la baza înregistrării în registrul-jurnal.

Principalele registre-jurnal auxiliare care pot fi utilizate sunt cele privind aprovizionările, vânzările, trezoreria, operațiile diverse, în funcție de necesitățile instituției. Periodic, de regulă lunar, totalurile jurnalelor auxiliare se centralizează în registrul-jurnal general. Deci, registrul-jurnal înlocuiește foile volante ale „notei contabile”, iar totalul registrului-jurnal verifică „totalul rulajelor din luna curentă” a balanței de verificare.

b) Registrul - inventar este un document obligatoriu în care se înregistrează toate elementele patrimoniale de activ și de pasiv, grupate în funcție de natura lor, conform posturilor din bilanțul contabil, inventariate potrivit normelor legale. Elementele patrimoniale înscrise în registrul-inventar au la bază listele de inventariere sau alte documente care justifică conținutul fiecărui post din bilanțul contabil. Registrul - inventar se întocmește la înființarea instituției, anual la închiderea exercițiului, cu ocazia încetării activității, fără ștersături și spații libere, pe baza datelor cuprinse în listele de inventariere și în procesele verbale de inventariere, prin gruparea elementelor de activ și de pasiv. Registrul-inventar se completează pe baza inventarierii faptice. Registrul inventar servește ca document contabil obligatoriu de înregistrare a rezultatelor inventarierii și ca probă în diverse litigii. În cazul în care inventarierea are loc pe parcursul anului, în registrul-inventar se înregistrează soldurile existente la data inventarierii, la care se adaugă intrările și se scad ieșirile de la data inventarierii până la data încheierii exercițiului).

c) Registrul „Cartea mare” este un document contabil obligatoriu în care se înscriu lunar, direct sau prin regroupare pe conturi corespondente, înregistrările efectuate în registrul-jurnal, stabilindu-se situația fiecărui cont, respectiv soldul inițial, rulajele debitoare, rulajele creditoare și soldurile finale. Cartea mare stă la baza întocmirii balanței de verificare și se conduce de fiecare instituție, precum și de fiecare subunitate a acesteia, cu contabilitate proprie. Registrele de contabilitate pot fi prezentate sub formă de registru sau foi volante și listări informatice legate sub formă de registru, după caz. Registrele de contabilitate prevăzute se numerotează înainte sau pe măsura întocmirii lor, iar la închiderea conturilor, acestea se barează, nefiind admisă înregistrarea unor operații ulterioare. Registrul-jurnal și registrul-inventar se numerotează și se șnuruiesc înainte de depunere la organele fiscale teritoriale pentru parafare și înregistrare. Registrul-jurnal și registrul-inventar se numerotează și se șnuruiesc înainte de depunere la organele fiscale teritoriale pentru parafare și înregistrare.

Atenție la conținut: registrul inventar nu ține locul documentelor de inventariere, nu calculează plusurile și minusurile, ci compară valorile stocurilor, creanțelor, datoriilor, imobilizărilor existente la finele anului – valorile contabile cu valorile juste, de piață în scopul redimensionării provizioanelor (creșterii – descreșterii).

3. Balanța de verificare: Pentru verificarea înregistrării corecte în contabilitate a operațiilor patrimoniale se întocmește lunar balanța de verificare (a conturilor, evident).

Balanța de verificare cuprinde, pentru toate conturile sintetice, următoarele elemente: simbolul și denumirea conturilor (în ordinea din planul de conturi), totalul sumelor debitoare și creditoare ale lunii precedente, rulajele curente debitoare și creditoare ale lunii curente, totalul rulajelor cumulate de la începutul anului până la zi, debitoare și creditoare ale lunii curente, soldurile finale debitoare și creditoare (deci balanțe de verificare cu „patru serii de egalități”) Balanța de verificare la 1 ianuarie se completează cu soldurile finale debitoare și creditoare ale lunii decembrie. Cu ajutorul balanței de verificare se certifică corelațiile dintre egalitățile generate de dubla înregistrare a operațiilor patrimoniale în contabilitate, respectiv concordanța dintre totalul înregistrărilor din registrul-jurnal și totalul rulajelor debitoare și totalul rulajelor creditoare din balanță, precum și concordanța dintre totalul soldurilor finale debitoare și creditoare din cartea mare și totalul soldurilor finale debitoare și creditoare din balanță. Balanța de verificare se întocmește atât pentru conturile sintetice cât și pentru cele analitice; pentru conturile analitice se poate întocmi numai situația soldurilor (balanța soldurilor). Prin intermediul balanței de verificare analitice se verifică concordanța dintre conturile sintetice și conturile lor analitice.

Instituțiile publice care utilizează sisteme informatice de prelucrare automată a datelor au obligația să asigure respectarea normelor contabile și controlul datelor înregistrate în contabilitate, precum și păstrarea acestora pe suporturi tehnice. Sistemele de prelucrare automată a datelor trebuie să permită, în orice moment, reconstituirea elementelor și conținutului conturilor, a listelor și informațiilor supuse verificării, pornind fie de la datele de intrare, fie în ordine inversă de la conținutul sintetic al conturilor, listelor sau altor informații pe baza cărora să se poată determina datele de intrare. Organele de control, cu ocazia verificărilor ce le efectuează la instituțiile care prelucrează în sistem automat datele din contabilitate, au dreptul de acces la documentația de analiză, programare și de utilizare a tehnicii de calcul, în vederea efectuării corespunzătoare a testelor necesare. Exercițiul bugetar începe la 1 ianuarie și se încheie la 31 decembrie, cu excepția primului an de

activitate, când acesta începe la data înființării instituției publice prin actul normativ de înființare. Această prevedere își are suporturile sale istorice, tradiționale, legislative și chiar astronomice sau climatice. Anumite instituții precum cele de învățământ, spre exemplu, au probleme la trecerea din „anul școlar” în „anul fiscal”, dar contabilitatea oferă toate elementele necesare translației și care te duc automat la anul calendaristic drept an gestionar – fiscal.

Sistemul conturilor

Standardele internaționale de contabilitate cercetează și argumentează științific evenimentele și soluțiile corespunzătoare, evident într-un câmp de rezoluții alternative, așa că atunci când trecem la utilizarea practică a conturilor trebuie să avem în vedere că orice cont se circumscrie într-un anume perimetru, într-un „cadru general” denumit și „Plan contabil general”, construit și el după o serie de reguli specifice care țin seama de funcționalitatea conturilor, de conținutul lor economic, de acoperirea necesităților de informare, de calcul și control economic etc. (Atenție, nu uitați să învățați, în prealabil, ce este contul)!

În cadrul standardelor de contabilitate, planul contabil general reprezintă «platforma» de lansare a întregului mecanism de reprezentare și calcul al situației patrimoniale și al rezultatelor obținute. Fiecare cont dimensionat în cadrul planului se delimitează ca o pistă pe care aleargă datele în vederea constituirii indicatorilor economici și financiari necesari în gestiune și comunicare, în măsurarea poziției financiare și a performanțelor. În structura sa cea mai generală conturile sunt sistematizate, înainte de toate, pe clase omogene cu o adresă clar delimitată. La analiza acestei structuri așa cum este ea reglementată în România, în consens cu normele internaționale de contabilitate, se constată următorul tablou al conturilor (valabil pentru orice tip de persoană juridică, eventualele paricularități regăsindu-se în interiorul claselor:

- clasa 1: Conturi de capitaluri (inclusiv rezultate)
- clasa 2: Conturi de active imobilizate
- clasa 3: Conturi de stocuri și producție în curs de execuție
- clasa 4: Conturi de terți (decontări),
- clasa 5: Conturi de trezorerie
- clasa 6: Conturi de cheltuieli
- clasa 7: Conturi de venituri
- clasa 8: Conturi speciale
- clasa 9: Conturi interne de gestiune

În ansamblul acestei structuri, semnificația codificării (simbolizării) grupelor și a conturilor este și ea evidentă. Câteva repere sunt interesante de reținut:

- terminațiile grupelor de la 0 la 8 permit clasificarea operațiilor conform unor criterii generale: în activul bilanțier - în funcție de destinația sau natura economică a bunurilor; în contul de „profit și pierdere” - în funcție de natura cheltuielilor și a veniturilor pe seama cărora se formează rezultatul exercițiului; - pentru grupele de conturi afectate activului bilanțier terminațiile 9 (inclusiv grupa 28) indică provizioanele pentru deprecierea activelor corespunzătoare claselor 2 - 5; - o serie de grupe de conturi sunt perfect simbolizate prin corelațiile absolute dintre ele: gr. 66 - „cheltuieli financiare” și gr. 76 „venituri financiare”, sau gr. 67 - „cheltuieli excepționale” și gr. 77 „venituri excepționale” etc.; - în cazul conturilor și subconturilor de bilanț sau de cheltuieli și venituri, terminațiile „9” permit să se identifice operațiile de sens contrar celor care în mod normal sunt acoperite prin contul de nivel imediat superior sau prin contul de același nivel, cu terminația de la 0 la 8.

Pentru sistematizarea conturilor și ierarhizarea claselor (grupelor s-a folosit „criteriul bilanțier” conform căruia conturile sunt clasificate și ordonate în raport de structurile de activ și pasiv, venituri și cheltuieli, delimitate și „aliniate” în bilanțul contabil, contul de profit și pierderi, anexe la bilanț. Procedând astfel, se realizează o legătură directă între contabilitatea curentă financiară și situațiile de sinteză financiar-contabile; între sistemul de conturi și bilanțul contabil, necesară conducerii operative când informația „caldă” se culege din conturi fără a mai aștepta sinteza prin bilanț. „Tabloul conturilor” este oricum mai complex și mai vechi decât „tabloul elementelor” să zicem. Așa cum în tabloul lui Mendeleev dacă ai anumite supoziții găsești locul în care se află elementul chimic nou descoperit sau prezumat, tot astfel în „tabloul lui Luca Paciolo” găsești contul de care ai nevoie sau, dacă economia reală o cere, îl poți imagina. Și poate în acest domeniu cel mai bun exemplu ni-l oferă instituțiile publice, unde, nu de puține ori, trebuie să căutăm „niște” de plantare a unor conturi specifice pentru diverse evenimente temporare precum finanțările comunitare, fondurile cu destinație

specială, separarea imobilizărilor supuse amortizării de cele neamortizabile și încă altele.

Biblioteca pentru copii - un concept dinamic

*Bibl. Georgeta Puranu
Casa Corpului Didactic Vâlcea*

Biblioteca

Cartea și lectura alcătuiesc împreună pivotul principal al bibliotecii pentru copii. Ar fi de dorit ca bibliotecarii pentru copii să aibă forța și inspirația să își dezvolte acțiunile în trei direcții esențiale pentru carte și pentru lectură.

Bibliotecile să fie locuri în care copilul să se ducă spontan, să fie dornic de a cunoaște lucruri care apar în urma curiozității și a gustului său de a descoperi.

Bibliotecile să fie spații în care copilul se regăsește în timpul său liber și spații care îi prelungesc bucuriile și visele sale.

Bibliotecile să ajungă să surprindă și să hrănească experiențele copiilor, dorințele și exigențele lor, să le solicite păreri, să îi încurajeze în a deveni atât parteneri cât și actori.

Biblioteca pentru tineri trebuie să fie independentă de biblioteca pentru persoanele mature. Această bibliotecă trebuie să aibă structura unei biblioteci pentru maturi, aceleași servicii, dar dedicate tinerilor. Dar există și unele probleme specifice: orarul trebuie să fie în așa fel stabilit, încât familia să nu fie constrânsă, de asemenea trebuie să existe proiecte culturale, din care fiecare utilizator tânăr să aibă un avantaj.

Bibliotecile pentru copii și adolescenți sunt, prin natura lor, instituții paradoxale: ele trebuie să îndeplinească din punctul de vedere biblioteconomic aceleași sarcini ca cele ale unei biblioteci pentru adulți (achiziție, prelucrare, organizare, comunicare a colecției), să furnizeze utilizatorului aceleași servicii, dar în același timp să se adapteze specificului utilizatorilor pe care îl au. De la orar la spațiu, totul trebuie regândit în funcție de tânărul utilizator.

Obiectivele bibliotecilor pentru copii ar trebui să fie:

1. obiective pedagogice (lectura intensivă);
2. obiective culturale (o carte bună, o imagine frumoasă, o invenție utilă, un gust rafinat);
3. obiective sociale (sprijin în realizarea obligațiilor școlare);
4. obiective politice (însușirea regulilor de viață în cadrul comunității, deprinderea de a fi un cetățean exemplar).

Ludoteca

Literatură infantilă se caracterizează astăzi printr-un amestec de genuri: basme, documentare, ficțiuni (născociri), povești de viață, realism, vis, dar de asemenea și frică, pielea că de găină.

Jocurile care constituie materia însăși a literaturii infantile, jocurile de limbaje, jocuri pe roluri sunt tot atâtea posibili-tăți de a pune la un loc, într-un mod constructiv, descoperirile succesive pe care le face copilul în înțelegerea lui și în înțelege-rea propriei persoane. O gândire înțeleasă într-un domeniu se va manifesta și în sectoarele sale conexe.

Caracteristicile unei ludoteci

Este un loc care propune o gamă largă de jocuri și jucării, pusă la dispoziția publicului. Aceste jocuri pot fi fie uti-lizate în cadrul acestui spațiu, fie împrumutate pe o perioadă de timp determinată.

Este un instrument de adecvare, deschis către exterior, care favorizează întâlnirile între generații. Jocul este liber și an-gajații ludotecii sunt prezenți pentru a orienta, a sfătui și a pune la dispoziția publicului jocul dorit. Aceste jocuri favorizează întâlnirile, schimbul de experiență și comunicarea între persoane.

Este un loc al vieții, în care sunt derulate animații specifice în relație cu jocul: turnee, spectacole,

sărbători, ateliere etc.

Specificitatea ludotecii

Spațiu de libertate, ludoteca apără valorile de conviețui-re socială, de partajare și de schimb social. Ludoteca participă la educația, dezvoltarea culturală și socială a copilului și la consolidarea funcției parentale.

Loc de întâlnire, ludoteca are ca scop să consolideze sau, în unele cazuri, să restabilească, legăturile între generații și între culturi, ca fiecare să își poată găsi locul grație unui vector comun: jocul.

Publicul de origini, culturi, vârste diferite se întâlnește și schimbă păreri, respectând regulile vieții în colectivitate și în societate.

Ludoteca lucrează în parteneriat cu școlile, centrele de petrecere a timpului liber, creșe și alte instituții care sunt în re-lație cu un public specific, handicapați fizici și psihici, persoane în vârstă. Aceste colaborări realizează o mai mare coeziune în sânul cartierelor și orașelor, intensificând legăturile sociale.

Mediateca

Trecerea de la copilărie la pre-adolescență, apoi la adolescență se traduce prin transformări ale consumului de media. Pe când tinerii de 6-11 ani sunt centrați asupra televiziunii pe de o parte, și asupra lecturii pe de altă parte, cei de 12/13 ani dezvoltă utilizarea maximă a jocurilor pe calculator și încep să asculte muzică, activități care devin principale la cei de 15-17 ani.

Inegalitățile dintre clasele sociale marchează, de asemenea profund, distanța dintre tineri. Cei care provin din familii favorizate beneficiază de un acces triplu la cărți, audio-vizual și informatică, pe când cei din medii defavorizate sunt esențial afundați într-o cultură audio-vizuală⁶.

Famiiliile de intelectuali privesc programe de televiziune precise și astfel se salvează de sub influența televiziunii. Din contră, marea populație lasă să pătrundă televiziunea în intimitatea familiei.

Publicul feminin tânăr se îndreaptă către lectură, muzică, ficțiune televizată, practicile telefonului și mult mai puțin către jocurile pe calculator. Acest public pune accentul pe legăturile emoționale. Din contră, publicul masculin tânăr este do-minat de ecranele digitale, de o anumită fascinație față de tehnica și mai puțin de lectură și de cele legate de ficțiune.

Autorii insistă asupra faptului că *acești copii nu sunt victimele inocente ale conflictelor familiale din jurul ecranelor*, ci doar că ei învață foarte repede să compună și că aici găsesc *un fel de a învăța gestiunea vieții în grup*⁷, care se regăsește mai târziu în cadrul *găștilor* (grupurilor de prieteni).

Deși, cele mai multe opinii despre influența TV sunt critice, există și păreri contrarii. După Ezratty Viviane⁸, ecranul nu ne izolează de ceilalți. Dimpotrivă, el se înscrie într-o sociabilitate foarte intensă și reprezintă un factor de inserție în societate. Televiziunea se înscrie în schimbul familial și face obiectul unei discuții cu exteriorul. Cât despre jocurile video, ele se practică din ce în ce mai mult, și fac obiectul unor împrumuturi sau sunt obiectul unor schimburi intense pornind de la cele relative până la trucuri de joc.

Inovațiile tehnologice și modificările economice ale anilor '90 au afectat prin complexitatea lor, literatura pentru copii, poate mai rapid chiar decât cultura generală a acestui sfârșit de secol XX; tinerii sunt, într-adevăr, consumatori avizi de noutăți și devin ținta principală a inventatorilor de limbaje ludice proprii CD-ROM-urilor sau ficțiunilor care rezultă din ele. Ignorând deliberat aspectul prea pedagogic, cărțile, filmele și noile suporturi de comunicare oferite în vederea divertismentului copilului la limita cu școala – dar adesea cu o privire con-damnata de utilizarea lor școlărească – se străduiesc să cucerească prin efecte-surpriză care să îi conducă pe tinerii să exploateze aspectele vizibile ale culturii populare.

Rezultă o înflorire de opere mai variate și mai bogate, dar în care este dificil să discerni apariția de opere literare originale, în acest context.

Departa de a se lăsa pradă dovezilor în afara contextului social, bibliotecarii au învățat deja o lecție: Internetul și noile tehnologii sunt, pentru utilizatorii bibliotecilor, o *revoluție încă sub observație*⁹.

6 Jean-Claude, Utard, *Les jeunes et l'écran*, în *Bulletin des biblio-thèques de France*, an 1999, nr. 4, p. 36;

7 Jean-Claude, Utard, *Les jeunes et l'écran*, în *Bulletin des biblio-thèques de France*, an 1999, nr. 4, p. 36;

8 Viviane, Ezratty, *Les bibliothèques françaises pour la jeunesse*, în *Bulletin des bibliothèques de France*, an 1999, nr. 3, p. 28.

9 Yves, Desrichard, *Les nouvelles technologies à l'épreuve des bibliothèques*, în *Bulletin des bibliothèques de France*, an 2002, nr. 2, p. 21.

Se ia cunoștință de noutatea, de raportul diferit dintre informația și distracția care par să ofere suporturi și servicii noi. Dar nu trebuie să ne lăsăm seduși fără a le proba, sau chiar a înlocui oferta existentă (tipăriturile, produsele audio-vizuale) cu produse a căror mănuiere, manipulare este mai degrabă resimțită ca puțin intuitivă, incomodă și considerabil dezamăgitoare.

Se consideră că ar trebui să fim extrem de obiectivi în privința noilor tehnologii și să nu devenim penibili prin dis-cursuri anti-Internet, anti-calculator sau pro-carte... De exemplu, Vincent Jouve¹⁰ îl readuce pe Micul Prinț a lui Saint-Exupéry prin intermediul ecranului de calculator; el încercând să facă vie această modalitate de lectură. Într-adevăr, traseele deja programate nu vor putea niciodată să rivalizeze cu capacitățile, abilitățile personale ale cititorului. că răsplată, ecranul permite paginii imprimată să fie îmbogățită prin interactivitate.

Bibliotecile publice, centrele de documentare și informare, instituțiile școlare și alte forme de documentare propuse utilizatorilor, își dezvoltată de câțiva ani colecțiile integrând și alte tipuri de documente pe suport electronic, că de exemplu CD-ROM.

Acest nou tip de document oferă în egală măsură ace-sul la o varietate de surse de informații, care mai degrabă erau rezervate specialiștilor dintr-un anume domeniu științific sau profesioniștilor în informare-documentare; astăzi acest nou tip de document este disponibil consultării libere de către orice persoană.

Modalități de integrare a copiilor cu cerințe educative speciale în învățământul de masă

*Prof. Alexie Carmen – Petronela
Liceul Tehnologic Forestier Râmnicu Vâlcea*

În țara noastră, elevii cu cerințe educative speciale au învățat în școli speciale, cu cadre didactice pregătite pentru a lucra cu astfel de copii, dar în ultimii ani, s-a ajuns la concluzia că procedându-se astfel, acești elevi sunt oarecum excluși din viața socială și s-a decis integrarea lor în învățământul de masă.

Școala, ca instituție publică de formare și socializare umană trebuie să răspundă cerințelor tuturor elevilor, atât celor care au un ritm de învățare și un potențial intelectual și aptitudinal peste medie, dar și celor care manifestă deficiențe de învățare. Ambele categorii pot fi considerate cu cerințe educative speciale și necesită un program individualizat de învățare.

În calitate de profesor, am fost pusă în situația de a avea la clasă elevi cu cerințe educative speciale și, în astfel de situații, am încercat să găsesc cele mai bune metode de predare-învățare pentru a-i determina pe toți participanții la actul educațional să se implice conștient în activitățile derulate.

Am ținut cont de faptul că elevii integrați au nevoie de sprijinul nostru, al cadrelor didactice și de sprijinul colegilor de clasă. Ei nu trebuie marginalizați în niciun fel, nu trebuie „uitați” în clasă pornind de la ideea că nu vor putea ajunge niciodată ca și ceilalți elevi.

Obiectivul principal al școlilor de masă în care învață elevii cu CES este asigurarea integrării acestora în mediul școlar. Școala trebuie să aibă în vedere transformarea elevului într-o persoană capabilă să-și creeze propriile procese și strategii de raționament utile pentru rezolvarea problemelor reale și apropiate.

Adaptarea curriculum-ului la nivelul clasei reprezintă una dintre soluțiile propuse de către factorii abilitați. O calitate esențială a curriculum-ului școlar actual este aceea că vizează un grad mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său și să fie tratat în funcție de capacitățile sale de învățare. Pentru aceasta este nevoie ca formularea obiectivelor, stabilirea conținuturilor instruirii, modalitățile de transmitere a informațiilor în clasă și evaluarea elevilor să se facă diferențiat.

Astfel, în urma analizei amănunțite a evaluărilor inițiale, am proiectat conținuturile individualizat și diferențiat, astfel încât să poată fi înțelese de către elevi, am avut în vedere faptul că învățarea trebuie văzută ca un proces la care elevii participă în mod activ, își asumă roluri și responsabilități.

10 *apud Viviane, Ezratty Lecteurs entre page et écran, în Bulletin des bibliothèques de France, an 1999, nr. 3, p. 8-12.*

Planificarea individualizată a învățării presupune adaptarea educației la nevoile individuale din perspectiva diferențelor dintre elevi. Diferențierea curriculumului, atât pentru copiii cu dizabilități, cât și pentru cei cu potențial de învățare ridicat se întemeiază pe aceleași premize: sistemul de învățământ se poate adapta unor abilități și trebuințe diferite; aceleași scopuri educaționale pot fi atinse prin mai multe tipuri de programe adaptate; realizarea scopurilor educaționale este facilitată de selecția și organizarea obiectivelor educaționale conform diferențelor individuale; diferitele trebuințe educaționale pot fi întâmpinate prin oportunități educaționale variate.

Diferențierea curriculară necesită astfel selecționarea sarcinilor de învățare după criteriul maturității intelectuale, ritmul de lucru și nu după criteriul vârstei cronologice. Este nevoie de o adaptare a procesului instructiv-educativ la posibilitățile intelectuale, la interesele cognitive, la ritmul și stilul de învățare al elevului.

Toți elevii care participă la procesul de educație trebuie să beneficieze de o diferențiere educațională pentru că: au abilități diferite, au interese diferite, au experiențe anterioare de învățare diferite, provin din medii sociale diferite, au diferite comportamente afective (timiditate, emotivitate) au potențial individual de învățare, învață în ritmuri diferite, au stiluri de învățare diferite.

Adaptarea curriculum-ului realizat de cadrul didactic la clasă pentru predarea, învățarea, evaluarea diferențiată se poate realiza prin:

- adaptarea conținuturilor, având în vedere atât aspectul cantitativ, cât și aspectul calitativ, planurile și programele școlare fiind adaptate la potențialul de învățare al elevului prin extindere, selectarea obiectivelor și derularea unor programe de recuperare și remediere școlară;
 - adaptarea proceselor didactice având în vedere mărimea și gradul de dificultate al sarcinii, metodele de predare (metode de învățare prin cooperare, metode active-participative, jocul didactic), materialul didactic (intuitiv), timpul de lucru alocat, nivelul de sprijin (sprijin suplimentar prin cadre didactice de sprijin);
 - adaptarea mediului de învățare fizic, psihologic și social;
- adaptarea procesului de evaluare, având ca finalitate dezvoltarea unor capacități individuale ce se pot exprima prin diverse proiecte și produse (scrise, orale, vizuale, kinestezice).

Modalitatea de evaluare poate fi adaptată în funcție de potențialul individual. Evaluarea trebuie să vizeze identificarea progresului realizat de elev, luând ca punct de plecare rezultatele evaluării inițiale.

Tratarea individualizată a școlarilor facilitează adaptarea acestora la cerințele și obiectivele procesului instructiv-educativ și presupune corelarea între cerințele programei și posibilitățile copiilor.

Tratarea diferențiată exprimă necesitatea ca organizarea, desfășurarea și evaluarea activităților instructiv-educative să stimuleze dezvoltarea copilului. Sarcinile care se dau copilului să fie în concordanță cu însușirile de personalitate, care se află în permanent devenire și transformare, astfel asigurându-se o amplificare a efortului psihic și fizic al copilului.

Diferențierea se poate face atât prin curriculum, prin extinderea și profundizarea cunoștințelor propuse spre învățare, cât și prin formele de organizare a activității și a metodelor didactice utilizate. Copiii aflați în diferite faze ale insuccesului școlar pot fi cuprinși în activități frontale, dar trebuie tratați și individual, cu sarcini de lucru care să țină seama de dificultățile lor.

Cadrul didactic trebuie să pună un accent pe abordarea pozitivă a comportamentului copiilor, ameliorarea practicilor educaționale, cum ar fi: evitarea discriminărilor, a favorizării sau etichetării copiilor, evitarea reacțiilor impulsive neadecvate, a amenințării și intimidării copiilor, exprimarea încrederii în posibilitățile fiecărui copil de a reuși.

În activitățile didactice destinate elevilor cu CES se pot folosi metodele expozitive (povestirea, expunerea, explicația, descrierea), dar trebuie respectate anumite cerințe: să se folosească un limbaj adecvat, corespunzător nivelului comunicării verbale, prezentarea să fie clară, precisă, concisă, ideile să fie sistematizate, să se recurgă la procedee și materiale intuitive, să se antreneze elevii prin întrebări de control pentru a verifica nivelul înțelegerii conținuturilor de către aceștia și pentru a interveni cu noi explicații atunci când se impune acest lucru.

Metodele de simulare (jocul didactic, dramatizarea) pot fi aplicate cu succes atât în ceea ce privește conținutul unor discipline, cât și în formarea și dezvoltarea comunicării la elevii cu deficiențe mintale și senzoriale. Implicarea lor cât mai directă în situații de viață simulate, trezesc motivația și implică participarea activă, emoțională a elevilor, constituind și un mijloc de socializare și interrelaționare cu cei din jur.

Metoda demonstrației ajută elevii cu dizabilități să înțeleagă elementele de bază ale unui fenomen sau proces. Alături de metoda demonstrației, exercițiul constituie o metodă cu o largă aplicabilitate în educația specială, mai ales în activitățile de consolidare a cunoștințelor și de formare a deprinderilor.

În activitatea educativă a copiilor cu cerințe educative speciale se poate folosi cu maximă eficiență învățarea prin cooperare. Lecțiile bazate pe învățarea prin cooperare permit evaluarea frecventă a performanței fiecărui elev care trebuie să ofere un răspuns în nume personal sau în numele grupului, elevii se ajută unii pe alții, încurajându-se și împărtășindu-și ideile, explică celorlalți, discută ceea ce știu, învață unii de la alții, realizează că au nevoie unii de alții pentru a duce la bun sfârșit o sarcină a grupului.

Integrarea copiilor cu CES se poate realiza nu numai prin activități educative școlare, ci și prin activități extracurriculare.

Este necesară o riguroasă planificare, organizare și desfășurare a acestor tipuri de activități în relație directă cu posibilitățile reale ale elevilor și pentru a veni în întâmpinarea problemelor pe care elevii respectivi le resimt în raport cu actul educațional.

Rolul terapeutic al activităților extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai ușor socializarea copiilor cu CES. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială.

Activitățile extracurriculare de tipul vizitelor, excursiilor și drumețiilor, permit dezvoltarea relațiilor interpersonale și o mai bună relaționare a copiilor cu societatea, sporirea interesului de cunoaștere a frumuseților naturale și de patrimoniu, formarea și dezvoltarea unor sentimente de prețuire a mediului natural, în vederea adoptării unui comportament ecologic adecvat.

Concursurile cu tematică diferită (sportive, artistice, pe discipline de studiu etc.) dezvoltă la elevii cu CES, spiritul de competiție, de echipă, încrederea în forțele proprii, îi mobilizează la cooperare.

Educația integrată va permite copiilor cu CES să trăiască alături de ceilalți copii, să desfășoare activități comune, dobândind abilități în vederea adaptării, integrării și devenirii lor ca și ceilalți.

Bibliografie

1. Gherguț, A. (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație, Editura Polirom, Iași
2. Popovici, D. (1998) – Învățământul integrat sau incluziv, Editura Corint, București
3. <https://edict.ro/modalitati-de-integrare-a-copiilor-cu-cerinte-educative-speciale-in-invatamantul-de-masa/>

Educația în secolul XXI

Prof. Tudosoiu Daniel

Colegiul Național „Alexandru Lahovari” Râmnicu Vâlcea

Prof. Tudosoiu Mihaela

Școala Gimnazială „Anton Pann” – Râmnicu Vâlcea

În secolul trecut, între cele Două Războaie Mondiale, România a avut unul dintre cele mai bune sisteme de învățământ din Europa ca structură și rezultate, dar mai ales ca eficiență. Citorii învățământului României moderne, Spiru Haret și Constantin Angelescu, nepotul său prin alianță, au folosit deviza: „Școală cât mai multă! Școală cât mai bună! Școală cât mai românească!” Lumea este într-o continuă schimbare, globalizarea și modernizarea impunându-ne să ne adaptăm constant. Tocmai de aceea, pedagogia secolului XXI trebuie să dezvolte capacitatea de adaptare, de schimbare a elevilor. Google are deja toată informația de care ai nevoie, nu mai este realist să le ceri elevilor să învețe cantități mari

de informație pe de rost. În schimb, relevant este cum poți aplica în practică și în folosul societății ceea ce știi.

Ce fel de reformă se propune pentru secolul XXI? Nu este posibil să proiectezi o reformă punctuală în mod simplist, numai prin emitere de legi, ordine, doar pentru a avea cu ce opera, de programe noi, de discipline noi introduse în planurile-cadru. E nevoie de metode noi de predare-învățare-evaluare. E nevoie de îmbinarea, mai mult ca oricând, a teoriei cu practica. Să nu uităm de cele patru scopuri definitorii ale educației în sec. XXI: a învăța să înveți, a învăța să faci, a învăța să fii și a învăța să trăiești cu alții.

Un întreg proces de reformă a învățământului trebuie nu numai să fie învățat, asimilat, și înțeles, ci trebuie mai întâi absorbit, digerat și acceptat. Timpurile pe care le trăim impun reconfigurarea a ceea ce noi numim educație prin procesul de învățare. Este necesar să înțelegem că lucrurile evoluează, că sala de clasă poate fi lumea întreagă, iar învățarea trebuie să fie pe tot parcursul vieții. Învățarea nu presupune doar acumulare de cunoștințe, ci creștere, îmbogățire, evoluție. Tehnologiile moderne nu sunt ceva ieșit din comun. Papirusul și hârtia, creta și stiloul, retroproiectoarele - toate au fost văzute ca inovații la început. PC-ul, internetul și mai noile tehnologii complementare nu sunt decât cele mai noi dovezi ale creativității umane pe care le putem vedea în jurul nostru. Ca și celelate inovații menționate, acestea pot fi asimilate în practica pedagogică fără să afecteze fundamentele învățării. Școala secolului XXI trebuie să-i ajute pe elevi să își dezvolte autonomia, identitatea și capacitatea de a comunica cu alții. Școala - privită ca un laborator ce permite elevilor să descopere, să cerceteze, să experimenteze și să evolueze în ritmul individual de învățare, cu sprijinul profesorului care are rolul de a crea scenarii reale de învățare. În condițiile actuale, profesorul trebuie să găsească metodele potrivite pentru a putea susține la același nivel calitatea procesului educațional. Orele clasice, închise, trebuie înlocuite cu lecții de tip open up, care permit elevilor să primească informațiile de bază într-un timp relativ scurt, aceștia urmând să aprofundeze noțiunile respective asincron. Prin urmare, rolul primordial al profesorului nu mai este acela de a transmite informații rigide, ci mai ales de a ghida elevul în procesul de învățare. O variantă prin care profesorul poate stimula gândirea creativă și critică a elevilor este și învățarea bazată pe metoda proiectelor, ce constă în rezolvarea problemelor din viața reală prin sarcini ce implică elevii în derularea unor activități colaborative ce sprijină dezvoltarea capacității acestora de a identifica soluții pentru problemele date. Temele unor astfel de proiecte trebuie să implice găsirea unor legături concrete cu viața reală, sarcinile de învățare fiind elementul de bază, scopul fiind de a realiza conexiuni între elemente, de a sintetiza și organiza informații din diverse domenii de interes.

Educația a însemnat, de-a lungul vremii, o continuă încercare. Învățător și învățat deopotrivă fac obiectul provocărilor realității actuale. În calitate de elev ești permanent actorul ghidat de dorința de a afla cât mai multe lucruri, de a acumula cât mai multe cunoștințe, în vederea reușitei la examenele vieții. În calitate de profesor, ești regizorul ce poate realiza un film bun, poate îndruma o echipă de actori extraordinari ce promet un viitor de excepție. Pentru aceasta e nevoie de noi, educatorii. Ar trebui să începem prin a reanaliza ce este de fapt școala. Școlile au avut rolul de a păstra cunoștințele umane și cea mai bună cale de a învăța ceva a fost aceea de a merge la școală. În prezent acest lucru nu mai este valabil în totalitate, deoarece cunoașterea nu se mai limitează la sălile de clasă sau la niște cărți vechi. Datorită internetului, cunoașterea este acum accesibilă oricui își dorește să învețe. Rolul școlii nu ar mai trebui să fie acela de a umple capul elevilor cu informații. În schimb, școala ar trebui să fie un loc care să îi inspire pe elevi să fie curioși în privința lumii în care trăiesc.

Copiii se nasc niște exploratori și atunci când devin mai mari tot ceea ce-și doresc este să-și lărgască orizontul cunoașterii și să-și exploreze propriile limite. Să nu le înăbușim această curiozitate, făcându-i să-și petreacă copilăria pregătindu-se doar pentru a trece un test școlar sau altul, în timp ce aderă la politicile școlare rigide care înăbușă creativitatea și gândirea independentă. Abilitatea de a se adapta schimbărilor și de a învăța ceva nou ar trebui să fie apreciată mai presus de toate. Au trecut zilele în care oamenii își alegeau o profesie pe care o practicau pentru tot restul vieții lor. Oamenii trebuie să știe cum să învețe ceva nou de mai multe ori în viața lor și acest lucru nu este necesar doar pentru a-și aduce în continuare propria contribuție în societate, ci și pentru că cunoașterea noastră despre lume progresează incredibil de repede.

Dacă ultima dată când ați învățat ceva nou a fost atunci când ați fost la școală, atunci cu siguranță nu mai sunteți la curent cu progresele privind înțelegerea lumii în care trăim. Acest lucru nu trebuie să-i preocupe doar pe cei din generația tânără, adulții trebuie, de asemenea, să se

preocupe de educația lor, deoarece majoritatea cunoștințelor dobândite în școală vor fi în curând depășite. Câteva sugestii privind educația în secolul XXI:

– Ar trebui să renunțăm la practica prin care copiii sunt adunați, în mod arbitrar, în săli de clasă și forțați să învețe cu toții același lucru și în același ritm. Avem capacitatea să personalizăm procesul de învățare pentru ca acesta să se potrivească nevoilor și dorințelor fiecărui elev. Există deja mai multe platforme de învățare online, unde sunt predate o mulțime de cursuri de interes pentru elevi.

– Învățarea activă ar trebui să fie condusă prin teme. Nu ar trebui să mai avem lecții în care elevii își notează informațiile de pe o tablă, ci mai degrabă elevilor ar trebui să le fie atribuite teme pe care să le rezolve și toate instrumentele necesare pentru a afla cum se rezolvă problemele (imprimante 3d, medii virtuale de învățare, ecrane interactive).

– Învățarea pasivă nu ar trebui să fie rigid structurată. Elevilor ar trebui să li se indice subiectele de învățat și o varietate de materiale educaționale care îi pot ajuta să învețe (podcasturi, prezentări video, tururi virtuale).

– Profesorii trebuie să-i ajute pe elevi să învețe în mod activ. În loc să le predea o lecție la toți, profesorii ar trebui să meargă de la un grup de elevi la altul pentru a-i ajuta să-și dea seama cum să învețe și de ce cunoștințe au nevoie pentru a rezolva tema primită. De asemenea, elevii ar trebui să beneficieze de propriul asistent de învățare virtuală, care să le răspundă la orice întrebare pe care o au și să-i ajute să-și rezolve temele.

– Sălile de clasă trebuie să fie reproiectate, astfel încât acestea să fie spații de creație care promovează curiozitatea și stimulează interacțiunea socială creativă între colegi.

– Scopul educației nu ar trebui să fie trecerea testului A sau a testului B. Dacă elevii sunt obsedați de note sau punctaje, atunci dispare bucuria de a învăța. Scopul educației ar trebui să fie acela ca elevii să primească cunoștințele de bază și să-și dezvolte creativitatea și abilitatea de comunicare și de lucru în echipă.

O mare parte din afirmațiile de mai sus ar putea părea idealiste sau nerealiste, dar este nevoie de schimbări radicale în educație, dacă vrem ca generațiile tinere să fie pregătite pentru schimbările din viitor. Tot mai multe țări încearcă să renunțe la sistemul educațional tradițional, în favoarea unuia orientat pe aptitudinile copiilor. Elon Musk a încurajat o astfel de transformare, propunând un sistem care se axează pe dezvoltarea abilităților practice și pe exploatarea afinităților și înclinațiilor individuale. O abordare tradițională ar presupune să predăm lecția despre șurubelnițe și chei. O metodă mult mai bună ar fi să le arătăm un motor și să le spunem: „Iată, acesta este un motor, cum am putea să-l demontăm?” Evident, răspunsul va fi: „Avem nevoie de o șurubelniță”. Astfel, importanța instrumentului devine evidentă, chiar dacă scopul urmărit este învățarea construcției motorului.

Pedagogia secolului XXI evidențiază o problemă cu adevărat importantă: modalitatea de educare a elevilor trebuie să se schimbe. Tehnologia actuală impune o schimbare atât a cunoștințelor pe care elevii trebuie să le dobândească, cât și a metodelor utilizate pentru educația acestora. Succesele internaționale ale olimpicilor români, precum și cele ale absolvenților noștri care lucrează în Occident sunt un motiv de mândrie și speranță pentru noi, românii.

Bibliografie

1. Albu, G., În căutarea educației autentice, Editura Polirom, Iași, 2002
2. Dârțu, C., Personalitatea între schimbare și stabilitate, în volumul Psihosociologia schimbării, coord. Neculau, A., Ferreol, G., Editura Polirom, Iasi, 1998
3. Marcu V. ș.a. (coord.), Educația omului de azi pentru lumea de mâine, Editura Universității din Oradea. Ed. a 2-a, 2005

Educația de azi

Prof. Diaconu Iulia

Școala Gimnazială "Take Ionescu" Râmnicu Vâlcea

Problematica educației noi și a educației vechi trebuie să constituie o temă de reflectare pentru toate persoanele aflate în educarea și instruirea copiilor. Școala este prima care trece prin toate schimbările societății, de la educație pornește totul, de la fundamentele societății, de la baza primordială a oricărui sistem comun de dezvoltare a omului ca ființă rațională în comunitate.

În multe familii din România, schimbarea conceptelor de creștere și educație a copiilor este foarte evidentă în zilele noastre. Această diferență de mentalitate în parenting naște și controverse trans-generaționale. Chiar dacă mulți dintre părinți au acces la o multitudine de concepte, informații și tendințe, mulți dintre aceștia recunosc cu sinceritate că se confruntă și cu o ușoară stare de confuzie, generată chiar de diferențele majore dintre cele două tipuri de educație, veche și actuală.

Știm cu toții că societatea în care trăim este într-o continuă schimbare, iar sistemul de învățământ ar trebui să urmeze această schimbare îndeaproape, chiar cot la cot, pentru a reuși să maximizeze potențialul fiecărui elev.

Un sistem de învățământ bine gândit, axat pe inovație, dar care nu pierde din vedere vechile valori, poate să dezvolte și să valorifice la maxim potențialul unui elev, să-l formeze armonios și să-l ajute să se integreze în societatea timpului său.

Apare mereu opoziția de învățământ vechi și nou, pe care atât cadrele didactice cât și elevii care interacționează cu aceste modalități de predare-învățare o percep în mediul în care activează. Noi ca și cadre didactice trebuie să ținem cont, înainte de toate, de cea mai importantă parte a sistemului de învățământ, aceasta fiind elevul și viitorul acestuia, cât și de dorințele, aptitudinile și potențialul creativ al acestuia. Prin respectarea diferențelor individuale putem crea unele situații de învățare care să permită copiilor progresul pe căi diferite, pentru realizarea acelorași obiective. Centrarea pe copil este o abordare complexă, ce necesită construirea în timp real a unei experiențe de învățare pozitive și semnificative, într-o relație democratică.

Este foarte adevărat că se pot obține rezultate foarte bune urmând căile tradiționale de predare-învățare, dar și urmând alternativele noi apărute în urma dezvoltării societății în care se desfășoară întregul act educativ.

Astfel, în societatea actuală, o contopire a vechiului învățământ cu noul învățământ ar fi calea ideală de urmat. Să luăm tot ce este mai bun din ambele variante și să le valorificăm în favoarea noastră, atât a cadrelor didactice cât și a elevilor, pentru ca viitorul să sune bine! Valorizarea tuturor ideilor noi și vechi pot duce întreaga societate spre o reușită sigură și o evoluție continuă, învățarea fiind centrată pe elev și pe tot parcursul vieții, fără a stagna sau a da semne de regres.

Bune practici de comunicare în lucrul cu elevii-abordări, tehnici, aplicații

Prof. Ancuța Bianca

Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea

Motto: „Nu există nimic care să nu poată fi făurit de o muncă perseverentă și de o grijă încordată și atentă”. (Seneca)

Comunicarea a fost definită ca o formă particulară a relației de schimb între două sau mai multe persoane, două sau mai multe grupuri. Esențiale pentru actul comunicării sunt:

1) relația dintre indivizi sau dintre grupuri;

2) schimbul, transmiterea și receptarea de semnificații;

3) modificarea voită sau nu a comportamentului celor angajați. Elementele comunicării didactice sunt: emiterul mesajului didactic de către profesor sau de o altă sursă de informație, de la o anumită distanță; canalul prin care se transmite mesajul; receptarea mesajului de către elevi; stocarea și prelucrarea lui în scopul luării deciziilor (formularea răspunsurilor de către elev, a corectărilor sau a completărilor de către profesor).

Expresivitatea comunicării didactice este influențată de ținuta fizică, expresivitatea fetei, gesturi, strălucirea privirii, contactul vizual. Elementele limbajului nonverbal prelungesc semnificația cuvintelor. De exemplu, un profesor care intră în clasă și se așază la catedră sau se lipește de tablă și rămâne acolo toată ora își diminuează mult din forța discursului. Limbajul nonverbal are semnificații la fel de profunde ca și cel verbal.

Comunicarea didactică are mai multe caracteristici, care o deosebesc de alte forme ale comunicării interumane:

- se desfășoară între doi sau mai mulți agenți: profesor și elevi, având ca scop comun instruirea acestora, folosind comunicarea verbală, scrisă, nonverbală, paraverbală și vizuală, dar mai ales forma combinată;
- mesajul didactic este conceput, selecționat, organizat și structurat logic de către profesor, pe baza unor obiective didactice precise, prevăzute în programele școlare;
- stilul didactic al comunicării este determinat de concepția didactică a profesorului și de structura lui psihică;
- mesajul didactic (repertoriul) are o dimensiune explicativ-demonstrativă și este transmis elevilor folosind strategii didactice adecvate dezvoltării intelectuale a acestora și nivelului de cunoștințe pentru a fi înțeles de elevi;
- comunicarea se reglează și autoreglează cu ajutorul unor retroacțiuni (feedback și feed forward), înlocuind blocajele care pot apărea pe parcurs.

Regulile comunicării didactice eficiente sunt: să asculți, adică să ții cont de părerea și interesele celorlalți; să observi, adică să te intereseze ceea ce se întâmplă în cadrul situației de comunicare și să înțelegi starea receptorilor; să analizezi și să cunoști situația receptorilor; să te exprimi, adică să-ți expui punctele de vedere și sentimentele vizavi de obiectul comunicării; să controlezi, adică să urmărești calitatea și eficiența comunicării

Bune practici de educare a comunicării în instituția de învățământ

Școala este organizația în care procesul de comunicare este esențial și se manifestă sub toate formele. Profesorul observă, facilitează și participă la actul de comunicare ceea ce presupune că acesta trebuie să devină un comunicant profesionist, nu doar în stăpânirea tehnicilor de transmitere a informațiilor ci, mai ales, în aplicarea metodelor de relaționare .

„....instituția de învățământ constituie locul unde se învață comunicarea; unde se deprinde și se perfecționează comunicarea; unde se elaborează (creează) comunicare; unde se educă (cultivă) comunicarea. Aici, comunicarea are semnificația unei valori umane și sociale, motiv pentru care educarea comunicării constituie un scop în sine, un obiectiv major al învățământului, la care toate disciplinele trebuie să-și aducă propria contribuție.”

Prof. Univ. Dr. Ioan Cerghit

Pentru a descoperi în ce măsură nivelul tău de comunicare îți permite o bună relaționare, evaluează cât mai onest, în ce măsură următoarele afirmații sunt adevărate sau false:

1. Îmi place să privesc în jur și să descopăr persoane interesante.
2. Știu cum să-mi manifest interesul pentru o persoană necunoscută, astfel încât să putem intra în contact.
3. Nu mă deranjează atunci când o persoană necunoscută mă măsoară cu privirea.
4. Știu să interpretez corect semnalele nonverbale de invitație sau de respingere.
5. Mă angajez ușor în discuții cu persoanele pe care le întâlnesc pentru prima oară.
6. Îmi place să râd, să spun bancuri și să se glumească pe seama mea.
7. Nu mă deranjează dacă persoana cu care vorbesc manifestă emoții puternice.

8. Îmi este ușor să-mi exprim emoțiile în fața celorlalți, indiferent dacă este vorba despre teamă, tristețe, furie sau bucurie.
9. Respect tăcerea provocată de trăirile emoționale ale celorlalte persoane, fără să mă simt obligat/ă să vorbesc sau să o oblig să-și schimbe starea.
10. Când cineva vorbește, sunt atent/ă mai degrabă la ce și cum spune, decât să-mi formulez deja în minte replica.
11. Știu cum să-mi exprim punctele de vedere astfel încât să fie luate în considerare, chiar dacă sunt în contradicție cu părerile celui alt.
12. Pot privi constant în ochi persoanele cu care vorbesc, chiar dacă ne contrazicem.
13. Nu simt că relația mea cu cineva ar fi amenințată dacă îmi exprim o părere diferită sau ne contrazicem.
14. Știu când să opresc o ceartă, înainte de a produce efecte distructive asupra relației cu cealaltă persoană.
15. Mi se pare normal ca ambele părți să accepte compromisuri pentru a depăși o divergență de opinii.

Un lucru edificator este personalitatea și carisma, dar o parte din eficiența unui profesor se datorează nivelului de cunoștințe al acestuia și de aplicare a unor practici bune de predare. ***Aceste practici de predare variază de la stabilirea obiectivelor pentru clasă, până la a face prezentări eficiente și a asculta întrebările elevilor.***

Pentru comunicarea didactică procesul de motivare provine de la stimulare, care, la rândul său, este urmat de o reacție emoțională care duce la un răspuns comportamental specific.

În sala de clasă, în cazul în care comportamentul unui elev este apreciat și considerat ca pozitiv, acesta este recompensat și stimulat pentru repetarea comportamentului dorit. În schimb, în cazul în care comportamentul unui elev este considerat ca indezirabil primește un răspuns cu o nuanță negativă, rezultând demotivare.

În general indivizii sunt motivați printr-o varietate largă de nevoi. Unii oameni sunt extrem de motivați de bani, alții de putere, și alții de laudă.

Din moment ce profesorii nu sunt de obicei în poziția de a oferi elevilor bani sau putere, accentul va fi aici pe laudă.

De asemenea, trebuie remarcat faptul că unii oameni se pot automotiva deoarece le place provocarea și doresc să o efectueze.

Profesorii pot încuraja și promova această trăsătură de dorit cu caracter personal. În general, elevii vor arăta auto-motivare în cazul în care (1) știu ce se așteaptă de la ei, (2) cred că efortul merită, și (3) simt că vor beneficia prin performanța efectivă.

Unii profesori consideră că motivarea nu este una din responsabilitățile lor la locul de muncă. Cu toate acestea, indiferent dacă le place sau nu, elevii se așteaptă să obțină un feedback de la instructorii lor.

Profesorii trebuie să fie foarte conștienți de impactul pe care comentariile lor verbale și limbajul corpului nonverbal le pot avea la nivelul motivației elevilor lor.

*Exemple de apreciere: „Eu apreciez asta.”, „Îmi place cum ai spus asta.”, „Vă mulțumesc foarte mult pentru asta.”. **Comunicați empatic acceptarea sau înțelegerea.***

Deoarece elevii vor da de multe ori răspunsuri incorecte este la latitudinea cadrelor didactice să răspundă fără a descuraja elevul ci să fie dispuși să își asume riscuri și să încerce să rezolve problema.

Profesorul poate comunica faptul că elevul nu este singur, și apreciază încercarea acestuia de a răspunde.

Dacă profesorul ascultă elevul cu atenție, aceștia îi simt susținerea:

- utilizați aprecierea sau „Eu am încredere în tine.”
- folosiți contactul vizual sincer care vă arată cu adevărat nivelul de ascultare.
- pur și simplu dați elevilor timp astfel încât să puteți asculta sau comunica cu ei despre o situație.

Căutați lucruri pozitive de spus despre unii elevi pentru ai stimula să lucreze chiar și atunci când întâmplină probleme sau fac greșeli în activitate.

E bine să oferiți laude întregii clase pentru a încuraja și pentru construirea echipei la nivelul clasei. Dar lauda poate duce la dependență: devine o obișnuință pentru elev și în loc să-l motiveze, începe să solicite laude constante și nu mai dezvoltă nici o inițiativă personală. Nedreptate este o problemă care apare destul de frecvent în sălile de clasă.

Coaching pentru succes în clasă

Atunci când auziți cuvintele „antrenor” sau „coaching”, ce vă vine în minte prima dată? Pentru mulți, aceste cuvinte vor aduce amintiri de participare, cândva la un sport. Antrenorul a fost liderul echipei, și rolul lui sau a ei a fost de a ghida echipa spre succes.

Totuși, termenul de „coaching” este foarte potrivit pentru a descrie funcția de cadru didactic. **Profesorii de astăzi sunt încurajați să petreacă mai puțin timp ținând discursuri la tablă în favoarea discuțiilor și rezolvării diferitelor tipuri de probleme cu elevii.**

Coaching-ul poate fi definit ca un proces continuu de a oferi elevilor feedback pentru a spori, menține sau îmbunătăți performanța acestora. Antrenorul arată nivelul său de performanță, cotele de cunoștințe și experiență, și susține încurajarea elevilor în atingerea nivelurilor de performanță.

Coaching-ul permite elevilor să-și dezvolte gândirea și acțiunile ca răspuns la situații diferite. Demersul de coaching încurajează învățarea, creșterea economică și munca în echipă în același timp.

Obiectivul general al coaching-ului este de a permite elevilor și grupuri de elevi (echipe) să se dezvolte și motiveze unul pe altul pentru a realiza îmbunătățiri în propria performanță.

Bibliografie

1. Prof. drd. Cristina STAN, Școala Gimnazială Grigore Moisil, Ploiești, jud. Prahova
2. Olga-Maria CIUCĂ, Studentă anul I Pedagogie, FPSE, Universitatea din București
3. André Peretti, Tehnici de comunicare, Ed. Polirom, Iași, 2001
4. Anghel P., Stiluri și metode de comunicare, Ed. Aramis, București, 2003

Educația – „cheia spre o societate echitabilă.”

Prof. Andrei Florentina

Grădinița cu Program Prelungit Nord 2, Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse este un principiu fundamental într-o societate democratică, care presupune accesul echitabil la resurse, oportunități și drepturi pentru toți cetățenii, indiferent de sex, origine etnică, religie, dizabilități sau statut social. Unul dintre cele mai puternice instrumente pentru realizarea acestei egalități este educația. Prin educație, se pot combate stereotipurile, se pot reduce inegalitățile și se pot crea condiții reale pentru ca fiecare individ să-și atingă potențialul.

Educația are un impact major asupra dezvoltării personale și profesionale a fiecărui individ. Oferind acces egal la educație de calitate, se poate reduce decalajul între grupurile sociale defavorizate și cele privilegiate. Școlile devin, astfel, spații unde copiii învață nu doar cunoștințe academice, ci și valori fundamentale precum respectul, toleranța și solidaritatea.

Un sistem educațional echitabil include:

- Acces universal la educație: Toți copiii, indiferent de mediul din care provin, trebuie să aibă posibilitatea de a merge la școală.
- Programe de sprijin pentru elevii vulnerabili: Burse, after-school-uri gratuite, consiliere psihopedagogică sau meditații oferite gratuit.

Curriculum incluziv: Manuale și activități care reflectă diversitatea socială și culturală, promovând respectul față de diferențele dintre oameni.

Formarea cadrelor didactice: Profesorii trebuie să fie pregătiți pentru a gestiona diversitatea în clasă și pentru a combate discriminarea.

În ciuda eforturilor, inegalitățile persistă. Printre cele mai frecvente obstacole se numără:

- Sărăcia: Familiile cu venituri reduse nu își pot permite costurile indirecte ale școlarizării (transport, rechizite, haine etc.), ceea ce duce la abandon școlar.
- Discriminarea: Elevii romi, cei cu dizabilități sau cei din mediul rural sunt adesea discriminați și marginalizați.

- Acces limitat la tehnologie: Lipsa internetului sau a dispozitivelor necesare poate împiedica participarea la educația online, fenomen accentuat în perioada pandemiei.

Exemple de bune practici

Există numeroase inițiative care demonstrează cum educația poate fi folosită pentru a promova egalitatea de șanse:

- Programe guvernamentale precum „Școala după Școală” sau „Bani de liceu”.
- ONG-uri care oferă sprijin elevilor din zone defavorizate (ex: Teach for Romania, World Vision).
- Proiecte internaționale care promovează educația incluzivă și combat segregarea școlară.

Egalitatea de șanse în educație nu este doar un ideal, ci o necesitate pentru o societate echitabilă și prosperă. Educația trebuie privită ca un drept, nu ca un privilegiu. Investind în educație pentru toți, investim într-un viitor în care fiecare individ are posibilitatea de a-și construi propria viață, fără a fi împiedicat de circumstanțe pe care nu le poate controla. Doar astfel putem construi o lume mai justă, mai solidară și mai unită.

Bibliografie

1. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) – Ghid pentru promovarea egalității de șanse în educație, București, 2018
2. Institutul de Științe ale Educației – Educația incluzivă – politici și practici, București, 2019
3. World Vision România – Educația copiilor din mediul rural. Realități și perspective, 2022

Contabilitatea stocurilor de materii prime, materiale

*Contabil șef. Nicolae Pausescu Vasile
Colegiul Tehnic Energetic Râmnicu Vâlcea*

Conținutul și structura stocurilor

Stocurile

Stocurile reprezintă, materiale, lucrări și servicii destinate să fie consumate la prima lor utilizare, să fie vândute în situația când au starea de marfă sau produse rezultate din prelucrare, precum și producția în curs de execuție.

Stocurile, sub aspectul gestionării, se pot grupa în stocuri și producția în curs de execuție, ambele fiind considerate active circulante materiale. Comisia Internațională a Standardelor Contabile (I.A.S.C.), în norma de contabilitate IAS 2 „Stocurile” aplicată începând cu 1.01.1976 și revizuită în anul 1993 definește stocurile ca fiind un element de activ, iar costul de achiziție al acestora cuprinde prețul de cumpărare, taxele vamale și alte taxe nerecuperabile, cheltuieli de transport-aprovizionare. Stocurile pot fi:

- Bunuri achiziționate în scopul revânzării (marfa cumpărată de un comerciant cu amănuntul și destinată revânzării) sau orice altă achiziție având acest scop;
- Bunuri finite sau în curs de execuție fabricate de întreprindere;
- Materii prime, materiale, utilități ce urmează a fi folosite în procesul de producție;
- Costul serviciului pentru care întreprinderea nu a recunoscut încă venitul aferent, în cazul prestațiilor de servicii.

Clasificarea stocurilor

În contabilitatea financiară a întreprinderii stocurile sunt clasificate și delimitate în funcție de patru criterii: fizic, destinație, faza ciclului de exploatare și locul de creare a gestiunilor. Corespunzător acestor criterii sunt individualizate următoarele stocuri:

- **Materii prime**, care participă direct la fabricarea produselor, regăsindu-se în componența lor integral sau parțial, în stare inițială sau transformată;
- **Materialele consumabile sau furniturile** cuprind materialele auxiliare, combustibili, piesele de schimb, semințele și materialul de plantat, furajele și alte materiale consumabile care participă indirect sau ajută activitatea de exploatare fără a se regăsi, de regulă, în produsul rezultat;
- **Produsele** sub forma semifabricatelor, produselor finite și produselor reziduale;
- **Animale** care nu au îndeplinit condițiile de a fi trecute la animale adulte, animale de îngrășat, pasărilor și coloniile de albine;
- **Producția în curs de fabricație** reprezintă materii prime care nu au trecut prin toate stadiile de fabricație, produse ne supuse probelor și recepției tehnice, precum și lucrările și serviciile în curs de execuție sau neterminate;
- **Mărfuri**, respectiv bunuri pe care întreprinderea le cumpără în vederea revânzării ;
- **Ambalajele**, cuprind bunurile necesare pentru protecția mărfurilor pe timpul transporturilor și depozitării sau pentru prezentarea lor comercială.

Categorii distincte în cadrul stocurilor constituie obiectele de inventar, baracamentele și amenajările provizorii.

În România, prin Regulamentul de aplicare a Legii Contabilității nr. 82/1991 este data următoarea definiție acestei clase de active patrimoniale: „Contabilitatea stocurilor și comenzilor în curs de execuție cuprinde ansamblul bunurilor și serviciilor din cadrul unității patrimoniale, destinate:

- fie a fi vândute în aceeași stare sau după prelucrarea lor în procesul de producție;
- fie a fi consumate la prima lor utilizare.

Educația ca instrument al echității sociale – Rolul școlii în promovarea egalității de șanse în învățământul preuniversitar

Înv. Cornăcel Georgiana

Școala Gimnazială „Șerban Vodă Cantacuzino” Călimănești

Rezumat: Egalitatea de șanse în educație este un pilon esențial pentru o societate echitabilă și incluzivă. Articolul de față analizează dimensiunile egalității de șanse în învățământul preuniversitar românesc și identifică bune practici, obstacole sistemice, dar și oportunități de intervenție educațională pentru sprijinirea tuturor categoriilor de elevi, în special a celor proveniți din medii dezavantajate. Sunt aduse în discuție concepte precum echitatea educațională, incluziunea socială, discriminarea structurală, dar și rolul cadrelor didactice în configurarea unui climat educațional echitabil.

Cuvinte-cheie: egalitate de șanse, educație incluzivă, echitate, învățământ preuniversitar, discriminare

Introducere: Educația reprezintă o cheie fundamentală pentru dezvoltarea individului și a societății. În contextul actual, caracterizat de diversitate socială, economică și culturală, promovarea egalității de șanse prin educație nu mai este doar o aspirație idealistă, ci o necesitate practică și morală. Sistemul de învățământ trebuie să ofere fiecărui copil oportunitatea de a-și atinge potențialul, indiferent de condiția sa socială, etnică, geografică sau dizabilitate.

Fundamente teoretice ale egalității de șanse în educație: Conform legislației române și a documentelor internaționale (Convenția ONU privind Drepturile Copilului, Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene), egalitatea de șanse în educație presupune tratamentul echitabil și accesul nediscriminatoriu la resurse educaționale. Conceptul se diferențiază de egalitatea formală prin accentul pus pe adaptarea procesului educațional la nevoile reale ale elevului. **Echitatea** în educație presupune ca resursele și sprijinul să fie distribuite diferențiat, în funcție de necesitățile fiecărui copil, tocmai pentru a asigura **rezultate comparabile**

în contexturi diferite.

Obstacole în calea egalității de șanse în învățământul preuniversitar

- I. **Factori socio-economici:** Copiii din familii cu venituri reduse au un acces limitat la materiale didactice, sprijin educațional privat, activități extracurriculare și, uneori, chiar la hrana zilnică. Această precaritate influențează direct performanța școlară.
- II. **Discriminarea pe criterii etnice și de gen:** Elevii de etnie romă, dar și fetele în anumite comunități, se confruntă cu stereotipuri, prejudecăți și un nivel scăzut de așteptări din partea comunității educaționale, ceea ce le limitează parcursul educațional.
- III. **Lipsa de formare a cadrelor didactice în educația incluzivă:** Cadrele didactice au nevoie de sprijin profesional în abordarea diferențiată a elevilor, adaptarea curriculei și gestionarea diversității în clasă.

Politici și strategii de promovare a egalității de șanse în educație

I. Programe guvernamentale: Programul „Școala după Școală”, bursele sociale și proiectele europene axate pe reducerea abandonului școlar sunt exemple de măsuri menite să sprijine elevii vulnerabili.

II. Curriculum centrat pe competențe: Curriculumul trebuie să permită o flexibilitate adaptativă, să recunoască diversitatea culturală și să promoveze empatia, colaborarea și gândirea critică.

III. Parteneriate cu familia și comunitatea: Implicarea părinților și a comunității locale contribuie la crearea unui ecosistem educațional incluziv.

Rolul cadrelor didactice în promovarea echității: Cadrele didactice reprezintă **vectorii principali ai incluziunii**. Prin atitudinea lor, metodele utilizate și relația cu elevii, aceștia pot reduce sau amplifica inegalitățile.

Exemple de bune practici:

- Adaptarea metodelor de predare la stilurile de învățare ale elevilor;
- Folosirea evaluării formative în locul celei punitive;
- Colaborarea cu consilierul școlar pentru susținerea psiho-emoțională a elevilor;
- Organizarea de activități nonformale și extracurriculare care valorifică diversitatea.

Studiu de caz: Intervenție educațională într-o școală cu vulnerabilitate socială ridicată

În cadrul unui proiect desfășurat într-o școală gimnazială din mediul rural, s-au implementat ateliere de literație, mentorat și suport psihologic. Rezultatele au arătat o scădere a absenteismului cu 30%, o creștere a notelor la evaluările semestriale și o îmbunătățire a relațiilor elev-profesor.

Concluzii: Egalitatea de șanse prin educație nu este doar un obiectiv de politică publică, ci și o **misiune etică** a tuturor celor implicați în procesul educațional. În fața provocărilor sociale și economice, școala rămâne un bastion al speranței și al mobilității sociale. Investiția în formarea cadrelor didactice, în infrastructură educațională și în parteneriate cu părinții este esențială pentru un sistem echitabil.

Bibliografie

1. UNESCO (2022). *Global Education Monitoring Report*.
2. Ministerul Educației (2024). *Strategia pentru incluziune și echitate în educație 2023–2027*.
3. European Agency for Special Needs and Inclusive Education (2021). *Inclusive Education in Action*.

4. Cucos, C. (2017). *Educația incluzivă. Dimensiuni teoretice și aplicații*. Iași: Polirom.
5. Zamfir, C. & Vlăsceanu, L. (2020). *Educația în România: Inechitate, performanță, reformă*. București: Ed. Humanitas. Bottom of Form

Educația incluzivă pentru egalitate de șanse

Prof. Lăchescu Geanina Maria

Liceul Tehnologic „Ferdinand I”, Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă un principiu fundamental al societății democratice, care presupune accesul echitabil al tuturor indivizilor la resursele și oportunitățile sociale, indiferent de gen, etnie, religie, dizabilitate, statut economic sau alte criterii. Educația este principalul mijloc prin care se poate realiza această egalitate, având un rol esențial în reducerea discriminării și a excluziunii sociale. Un aspect important este faptul că școala și familia trebuie să fie parteneri în procesul de incluziune și asigurare a egalității de șanse a copiilor.

Educația incluzivă este un model educațional care urmărește să integreze toți copiii, indiferent de particularitățile lor individuale, în școlile de masă. Ea se bazează pe principiul că fiecare elev are dreptul la educație de calitate într-un mediu care respectă și valorifică diversitatea. Nu este vorba doar despre integrarea fizică a copiilor în clasă, ci despre adaptarea procesului educațional la nevoile fiecăruia.

Scopul principal este promovarea egalității de șanse, înlăturarea barierelor de participare și încurajarea tuturor elevilor să se dezvolte la potențialul lor maxim, indiferent de dizabilități (fizice, senzoriale, intelectuale), dificultăți de învățare sau emoționale, mediu social sau economic defavorizat, etnie (ex: copii romi), religie sau limbă maternă diferită.

Cum promovează educația incluzivă **egalitatea de șanse**?

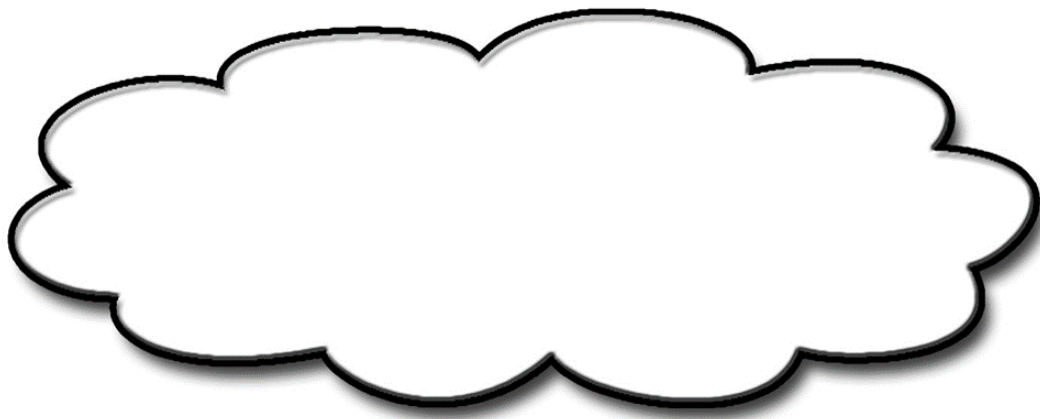
1. **Acces universal la educație:** Elevii nu mai sunt excluși din sistemul de învățământ pe baza unor criterii precum dizabilitatea sau performanțele școlare scăzute.
2. **Adaptarea predării:** Profesorii sunt încurajați să folosească metode diferite de predare, materiale vizuale, tehnologii asistive sau lucrul pe grupe, pentru a se adresa diverselor stiluri de învățare.
3. **Sprijin personalizat:** Elevii pot beneficia de profesori de sprijin, consilieri școlari, logopezi, psihopedagogi – toate aceste servicii contribuie la succesul lor școlar.
4. **Climat școlar pozitiv:** Promovează valori precum empatia, solidaritatea, toleranța și cooperarea, reducând bullying-ul și marginalizarea.
5. **Implicarea comunității:** Familia, autoritățile locale, ONG-urile și societatea civilă joacă un rol important în crearea unui mediu educațional deschis și incluziv.

Beneficiile educației incluzive:

- ✓ Toți copiii învață să respecte diversitatea;
- ✓ Se reduce discriminarea, bullying-ul și marginalizarea;
- ✓ Fiecare copil primește sprijin adaptat nevoilor sale;
- ✓ Se promovează empatia, solidaritatea și cooperarea între elevi.

Astfel, educația incluzivă contribuie direct la reducerea inegalităților și la promovarea echității

Educația incluzivă este un instrument-cheie pentru promovarea egalității de șanse. Nu înseamnă „ aceeași educație pentru toți”, ci educație adaptată pentru fiecare, în funcție de nevoile și potențialul său. O școală incluzivă este o școală mai echitabilă, mai umană și mai pregătită să formeze cetățeni activi, toleranți și responsabili.

“Educația este cea mai puternică arma pe care voi o puteți folosi pentru a schimba lumea.”

Nelson Mandela

Bibliografie

1. Vlad, Mihai. *Educația incluzivă și integrarea copiilor cu CES în școlile de masă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019.
2. UNICEF România. *Educația incluzivă în România: între politică și practică*, Raport, 2022. Disponibil pe: <https://www.unicef.org/romania>

Învățarea prin gamificare la ora de limba și literatura română- escape classroom

*Profesor Alina-Mihaela Drăgușin
Colegiul Național „Gib Mihăescu”, Drăgășani*

De cele mai multe ori schimbările sunt greu acceptate în cadrul unui sistem inerțial cum este cel al educației, rezistența venind din chiar reacțiile subiective ale celor implicați. Nu vorbim aici de elevi, care au cea mai mare disponibilitate la schimbare, ci de profesorii care se plâng că metodele noi de predare sunt cronofage și creează dezordine sau care, pur și simplu, nu pot să se elibereze de constrângerea programei și să își gândească disciplina predată în afara formatului examenelor naționale. Se mai adaugă la toate acestea și presiunea părinților care văd procesul de educație strict prin prisma promovării examenelor. Într-adevăr, nu putem ignora contextul exterior: există examenele pentru care școala trebuie să îi pregătească pe elevi; cu siguranță, metodele activ-participative de predare sunt consumatoare de timp și, inevitabil, presupun altă organizare, poate chiar o ușoară dezorganizare a colectivului de elevi. Dar, dacă avem în vedere dimensiunile cognitivă, socio-emoțională, axiologică și practică ale procesului de instruire, atunci vom constata că toată lumea are de câștigat de pe urma acestor metode moderne: atât elevii - pentru că vor fi mai implicați, găsind sens și semnificație pentru învățarea în școală, cât și profesorii - pentru că vor avea parte de un climat al grupului marcat de valori ca: solidaritate, creativitate, responsabilitate, atmosferă care va avea efecte și asupra rezultatelor academice obținute de elevi.

Așa se explică de ce, chiar și în secolul al XXI-lea, când jocurile, mai ales cele pe calculator, sunt cea mai populară activitate în rândul copiilor, sunt destui profesorii care le resping considerând că o asemenea metodă de predare presupune activități prea lejere, amuzante, care nu sunt suficient de serioase în termeni

de învățare. O asemenea judecată pripită este de regulă generată de o confuzie frecventă între achizițiile academice și dezvoltarea intelectuală. Aplicată corect și consecvent, metoda învățării prin joc/jocuri sau prin gamificare, oferă numeroase pretexte și oportunități prin care nu doar sprijină procesul de învățare, dar și dezvoltă o serie de abilități-cheie pentru viitorul adult: încrederea în propria forță intelectuală, disponibilitatea de a explora, de a experimenta, de a analiza și de a fi critic, de a găsi singur soluții pentru a depăși obstacolele ivite în cale și pentru a trece la următorul nivel.

Dar să începem prin a defini termenul „gamificare”. Acesta desemnează o metodă foarte modernă, non-formală, de învățare, introdusă recent și în procesul formal de educație, prin care profesorii/ formatorii aplică elemente specifice jocului într-un context de non-joc, pentru a transfera sau verifica o serie de cunoștințe, dar mai ales pentru a crește motivația pentru învățare a elevilor. Sunt implicate caracteristici ale jocurilor, cum ar fi: stabilirea unor „ținte”/ obiective, existența unor limite/ reguli, gradarea nivelurilor de joc, menținerea motivației pentru învățare prin o serie de provocări și recompense. Conținuturile predate rămân aceleași ca în cazul lecțiilor tradiționale, competențele vizate rămân și ele în general aceleași, ceea ce se schimbă este forma pe care o capătă acest proces pentru a fi mai atractiv pentru o generație care a crescut înconjurată de tehnologie.

Conceptul de gamificare presupune creativitate și implicare atât din partea profesorilor, cât și a elevilor, aceștia creând împreună o rețetă pentru învățarea amuzantă care implică diferite mecanisme de joc. Un mecanism important al unui joc este interacțiunea și feedbackul, deoarece jocul presupune a avea măcar doi jucători care permanent interacționează și, în același timp, își oferă feedback prin acțiunile pe care le întreprind. Asumarea riscului și a eșecului reprezintă un alt mecanism important, căci, permițând eșecul, jocul dă ocazia elevilor de a experimenta idei poate nu întotdeauna bune, dar care le oferă calea corectă spre alegerea de idei viitoare. În plus, în cazul unei greșeli, jucătorii pot oricând relua jocul de la început.

Utilizarea tehnicii gamificării în cadrul educației formale facilitează învățarea în mod sistematic și transformă lecțiile în misiuni, interactivitatea fiind cheia. Implementarea acestei metode de predare-învățare în procesul educațional conduce la o motivare a elevilor, la creșterea gradului de implicare a acestora și le antrenează gândirea divergentă. Prin utilizarea jocurilor în sala de clasă, dar și în lecțiile online, profesorul transformă orice activitate într-una atractivă, interactivă, alungă monotonia, iar elevii rețin mai ușor și dovedesc mai mult interes, deoarece având obiective, ținte de atins, vor persevera pentru a câștiga și vor depune mai mult efort.

Un exemplu de activitate didactică pentru realizarea căreia se poate folosi gamificarea la ore este „Escape classroom”, o adaptare a bine-cunoscutului joc de evadare care de câțiva ani deja a generat un întreg curent și chiar a devenit subiectul unei serii de filme. Jocul original, numit „Escape room”, presupune ca un grup de persoane să lucreze împreună pentru a găsi soluția de evadare dintr-o cameră tematică. Fiecare cameră are povestea ei, un set unic de puzzle-uri, jocuri de inteligență și ghicitori care îi conduc pe participanți, prin rezultatele obținute, la marea evadare care trebuie să se producă într-o resursă limitată de timp, de 60 de minute.

Preluând structura jocului original, profesorul poate gândi o activitate didactică alcătuită dintr-o serie de obstacole sau provocări, legate între ele, pentru depășirea cărora elevii trebuie să lucreze în echipă și să își actualizeze cunoștințe însușite anterior. Fiecare profesor are posibilitatea să adapteze conținuturile verificate la disciplina predată. Sala de clasă devine camera din care elevii, organizați în grupuri, încearcă să evadeze într-un interval limitat de timp rezolvând, pas cu pas, o serie de provocări conținute în plicuri sau în cutii încuiate cu lacăte cu cifru.

Primul moment al activității trebuie să fie crearea contextului și explicarea regulilor jocului. Un exemplu de scenariu poate presupune ca elevii să preia rolul unor spioni sau agenți ai binelui, blocați în clădirea unui personaj malefic, să zicem Doctorul Chrome (de la Google Chrome, poate...). Ei trebuie să găsească și să distrugă mașinăria infernală, cu care acesta a pus stăpânire pe mințile copiilor din toată lumea absorbindu-le toată energia vitală și toată pofta de joacă. Pentru a ajunge la următorul indiciu, din plic în plic, elevii sunt provocați să rezolve probleme precum: puzzle-uri, ghicitori, jocuri lexicale, jocuri de logică, acrostihuri, rebusuri și multe alte activități. Puzzle-urile și indiciile trebuie gândite în legătură cu povestea de fundal și conectate într-o ordine logică formând un lanț sau o cale de urmat pentru a ajunge la soluție. Trebuie chiar să răspundă la o întrebare suplimentară pentru a putea să deschidă lacătul cu cifru al cutiei în care se află dispozitivul malefic și răsplata finală.

Prin provocările gândite pentru elevi profesorul are ocazia să recapituleze sau să evalueze o lecție sau un capitol studiat anterior, dar într-un mod incredibil de captivant. Evadarea din cameră nu este sfârșitul activității: un debriefing va evidenția elementele cheie ale construcției acestui proces și va indica modalități de îmbunătățire a metodei și aspecte de revizuit în legătură cu conținuturile verificate.

Acest tip de joc facilitează formarea și dezvoltarea unor abilități transcurriculare transferabile – cum ar fi colaborarea și formarea echipelor, abilități sociale, rezolvare de probleme, gândire laterală și creativitate – datorită designului lui intrinsec care implică lucrul împreună pentru a rezolva situații-problemă, puzzle-uri, ghicitori, mistere. Formarea abilităților de învățare și dezvoltarea unei atitudini pozitive față de învățare sunt motorul activității, finalitatea atinsă de toți partenerii fiind dobândirea încrederii în sine, consolidarea achizițiilor, pregătirea lor pentru viață și pentru viitor. Jocul contribuie la construirea autonomiei, prin situarea elevului în centrul activităților și, mai important, al deciziilor. Întregul proces este rezultatul muncii elevului, profesorul fiind actorul din umbră care asigură coerența demersului, recunoașterea publică și celebrarea reușitei.

În concluzie, școala viitorului trebuie să fie mai pregătită să răspundă provocărilor zilelor noastre, mai maleabilă, mai deschisă schimbărilor cu care vine prezentul fiecărei generații. Iar prezentul elevilor de acum valorizează nu doar cunoștințele, ci și aptitudinile și valorile formate prin fiecare lecție învățată. Gamificarea este, în acest context, un concept cu un potențial extraordinar, care poate îmbunătăți semnificativ calitatea și eficacitatea educației, prin adaptarea noilor tehnologii, personalizarea învățării pentru fiecare elev, conectarea cu realitatea și reconstituirea, prin joc, a unor situații de învățare antrenante, mobilizatoare, semnificative. „Superputeri” precum multitasking, gândire critică, asumare de riscuri și alte abilități ale secolului XXI pot fi dezvoltate în mediile educaționale care vor adopta gamificarea printre metodele de învățare folosite.

Asigurarea șanselor egale pentru copiii defavorizați

Prof. Barbu Elena-Diana

Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție.

Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc.

Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități

de învățare proprii. Școala trebuie să fie într-o permanentă colaborare cu familiile elevilor (pentru a discuta eventualele probleme de natură comportamentală, materială sau socială și pentru a se găsi soluții care să ducă la rezolvarea acestor probleme), cu centrele de plasament sau cu orfelinatele, în cazul copiilor orfani (pentru a aduce la cunoștința acestora abaterile școlare ale elevilor și pentru a afla despre modul lor de viață în aceste instituții, activitățile extrașcolare în care sunt implicați etc).

Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte.

Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Spre exemplu, copiii romi constituie una dintre cele mai defavorizate categorii de copii și au nevoie de mult sprijin pentru a depăși situația în care se află. Sărăcia și lipsurile familiilor rrome, prejudecățile care persistă în mentalitatea populației, inerția unor părinți rromi față de perspectivele pe care educația le oferă copilului școlarizat, toate acestea contribuie la marginalizarea copiilor rromi, la limitarea accesului la șansele egale la care au dreptul toți copiii.

Marginalizarea romilor merge de la atitudinea mai puțin binevoitoare față de elevi, așezarea lor în ultimele bănci până la lăsarea de izbeliște a claselor și școlilor în care învață copiii rromi. Mulți dintre elevii rromi ajung de multe ori în situații de eșec și abandon școlar. Discriminarea elevilor rromi în cadrul sistemului de învățământ, sărăcia, tradițiile etniei se transformă în cauze principale ale abandonului școlar.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009
2. Mara D. – Strategii didactice în educația incluzivă, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004
3. Verza E., Păun E. – Educația integrată a copiilor cu handicap, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Educația – motor al echității sociale

Prof. Albici Mihaela

Colegiul Național „Alexandru Lahovari” Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă un principiu fundamental al societăților democratice și este strâns legată de dreptul universal la educație. Educația joacă un rol esențial în combaterea inegalităților sociale, economice, culturale și de gen, oferind fiecărui individ oportunitatea de a-și atinge potențialul. În contextul actual, în care inechitățile sociale se amplifică în multe regiuni ale lumii, **educația incluzivă și echitabilă** devine o prioritate strategică pentru guverne, organizații internaționale și instituții educaționale. Educația are puterea de a transforma vieți și de a crea condiții mai echitabile pentru toți. Accesul egal la educație reduce riscul de excluziune socială și contribuie la mobilitatea socială ascendentă. De asemenea, școala este locul în care copiii din medii diferite pot beneficia de aceleași resurse educaționale, sprijin emoțional și orientare profesională.

Însă, pentru ca acest potențial să se concretizeze, este esențial ca sistemele educaționale să adopte politici și practici care **elimină barierele** de acces și participare. Printre aceste bariere se numără: sărăcia, discriminarea etnică, dizabilitățile, diferențele lingvistice sau geografice.

La nivel european și global, mai multe documente susțin în mod explicit necesitatea promovării egalității de șanse prin educație. Printre acestea:

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă (ONU) – Obiectivul 4: „Asigurarea unei educații de calitate, echitabile și incluzive”.

Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene – Articolul 14 garantează dreptul la educație fără discriminare.

Strategia pentru drepturile copilului (2021–2024) a UE, care pune accent pe combaterea sărăciei în rândul copiilor și sprijinirea educației incluzive.

Raportul Eurydice (2023) subliniază diferențele persistente în performanțele școlare în funcție de statutul socio-economic și etnie, pledând pentru politici compensatorii.

Pentru a transforma principiul egalității în realitate, sunt necesare măsuri concrete la toate nivelurile sistemului educațional: **acces universal și gratuit la educație de calitate** – începând cu educația timpurie și continuând cu învățământul secundar și terțiar; **sprijin financiar pentru elevii din medii defavorizate**, sub formă de burse, rechizite, transport gratuit, mese calde sau locuințe școlare; **formarea profesorilor în domeniul diversității și incluziunii**, pentru a putea adapta predarea la nevoile tuturor elevilor; **curriculum flexibil și deschis**, care reflectă diversitatea culturală și socială a elevilor și care promovează valori precum toleranța, respectul și solidaritatea; **programe de mentorat și consiliere** pentru elevii vulnerabili, în vederea prevenirii abandonului școlar; **parteneriat activ cu comunitățile locale și cu părinții**, pentru a construi o cultură educațională comună și a reduce decalajele sociale.

În ciuda progreselor înregistrate, există încă numeroase provocări în calea promovării egalității de șanse prin educație: **diferențe majore între mediul urban și rural** în ceea ce privește resursele și infrastructura școlară; **discriminarea sistemică** față de anumite grupuri, cum ar fi minoritățile etnice (ex: romi), copiii cu dizabilități sau refugiații; **rata ridicată a abandonului școlar** în unele țări membre ale UE, în special în rândul elevilor din medii defavorizate; **digitalizarea inegală** – accesul limitat la tehnologie pentru unii elevi a fost accentuat în perioada pandemiei COVID-19.

Aceste probleme necesită intervenții strategice, finanțare adecvată și o voință politică constantă pentru a asigura sustenabilitatea măsurilor luate.

Promovarea egalității de șanse prin educație nu este doar o problemă de justiție socială, ci și o investiție esențială în viitorul societății. Educația incluzivă și echitabilă creează indivizi mai bine pregătiți, comunități mai coezive și economii mai solide. Este responsabilitatea tuturor actorilor – de la guverne și cadre didactice, până la societatea civilă și părinți – să contribuie activ la construirea unui sistem educațional care să nu lase pe nimeni în urmă.

Bibliografie

1. Comisia Europeană (2023). *Tackling Disparities in Education: Report by Eurydice Network*.
2. ONU (2015). *Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*.
3. UNICEF (2021). *Education and Equity – Global Report*.
4. Ministerul Educației (2022). *Strategia națională privind reducerea abandonului școlar*.
5. OECD (2020). *Education at a Glance: Equity Indicators*.
6. Marga, A. (2006). *Educația în tranziție*. Editura Compania.
7. Zamfir, C. & Zamfir, E. (1995). *Politici sociale: România în context european*.

Egalitatea de șanse în educația timpurie. Perspectiva administratorului de patrimoniu din grădiniță

*Administrator patrimoniu Bădescu Maria Mirela
Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Călimănești*

Educația timpurie are o influență decisivă asupra dezvoltării copilului, punând bazele integrării sociale, emoționale și cognitive. Un învățământ incluziv și de calitate nu înseamnă doar activități didactice bine concepute, ci și un mediu educațional care să sprijine fiecare copil, indiferent de nevoile sale sau de contextul din care provine. În acest sens, un actor mai puțin vizibil, dar extrem de important, este administratorul de patrimoniu al grădiniței.

Administratorul de patrimoniu este persoana responsabilă cu gestionarea bunurilor materiale ale instituției: clădiri, mobilier, echipamente, resurse educaționale și alte dotări. Deși activitatea sa pare, la prima vedere, una strict tehnică sau logistică, ea are un impact direct asupra calității actului educațional și asupra accesului egal al copiilor la învățare. Astfel, administratorul contribuie la incluziune nu doar prin asigurarea unui spațiu sigur și funcțional, ci și prin promovarea echității în utilizarea resurselor.

Un prim mod prin care administratorul susține învățământul incluziv este asigurarea accesibilității infrastructurii pentru toți copiii. Asta înseamnă, de exemplu, dotarea grădiniței cu rampe de acces pentru copii cu dizabilități motorii, adaptarea grupurilor sanitare sau alegerea unui mobilier potrivit diferitelor categorii de vârstă și înălțime. Un spațiu bine gândit și adaptat este esențial pentru ca niciun copil să nu se simtă marginalizat sau exclus.

În al doilea rând, administratorul are un rol activ în asigurarea echității în distribuirea resurselor materiale. Toți copiii trebuie să beneficieze de jucării, materiale educative și rechizite de aceeași calitate, indiferent de mediul social sau economic din care provin. În multe cazuri, administratorul colaborează cu directorul sau cu parteneri externi (ONG-uri, sponsori, autorități locale) pentru a acoperi lipsurile materiale ale unor copii proveniți din medii defavorizate. Această implicare contribuie direct la reducerea inegalităților și la șanse egale de dezvoltare pentru toți preșcolarii.

De asemenea, administratorul contribuie la siguranța fizică și emoțională a copiilor. Un mediu curat, bine întreținut, dotat corespunzător și fără riscuri (cabluri la vedere, mobilier deteriorat, surse de căldură nesigure etc.) este fundamental pentru ca procesul educațional să se desfășoare în condiții optime. Un copil care se simte în siguranță este mai deschis la învățare, mai curios și mai activ în interacțiuni.

Nu în ultimul rând, administratorul participă indirect la promovarea valorilor incluzive în rândul întregului personal al grădiniței. Prin atitudinea sa responsabilă și colaborativă, el poate susține inițiativele educatoarelor, poate sprijini proiectele cu caracter social sau poate contribui la amenajarea unor spații dedicate copiilor cu nevoi speciale.

În concluzie, administratorul de patrimoniu are un rol esențial în realizarea unui învățământ incluziv și de calitate în grădiniță. Deși nu lucrează direct cu copiii, el creează condițiile materiale și logistice necesare pentru ca toți copiii să se simtă acceptați, valorizați și sprijiniți. Într-o abordare modernă a educației timpurii, în care incluziunea este o prioritate, activitatea administratorului trebuie recunoscută ca parte integrantă a procesului educațional.

Educația timpurie reprezintă fundamentul dezvoltării ulterioare a copilului și un pilon esențial în construirea unei societăți echitabile și incluzive. În acest context, egalitatea de șanse nu trebuie privită exclusiv din perspectivă pedagogică, ci și administrativă. Rolul administratorului de patrimoniu din cadrul unei grădinițe, deși adesea perceput ca fiind strict logistic, este esențial în asigurarea condițiilor optime pentru desfășurarea unui act educațional echitabil și accesibil tuturor copiilor, indiferent de origine socio-economică, etnie, dizabilități sau alte criterii diferențiatore.

1. Conceptul de egalitate de șanse în educația timpurie

Egalitatea de șanse în educația timpurie presupune accesul echitabil la resurse, cadre didactice calificate, medii de învățare sigure și stimulative, fără discriminare sau excludere. Conform literaturii de specialitate,

această egalitate este un drept fundamental, garantat de documente internaționale precum Convenția ONU privind Drepturile Copilului și de legislația națională (Legea educației naționale nr. 1/2011).

2. Rolul administratorului de patrimoniu în promovarea egalității

Administratorul de patrimoniu gestionează infrastructura și resursele materiale ale grădiniței. Din această poziție, poate contribui direct la implementarea principiului egalității de șanse prin:

- Asigurarea accesului egal la dotări și materiale: Toți copiii trebuie să beneficieze de mobilier adecvat vârstei, rechizite, materiale didactice, echipamente educaționale și jocuri interactive, fără discriminare.

- Adaptarea spațiului pentru incluziune: Administratorul are responsabilitatea de a adapta infrastructura pentru copiii cu dizabilități (rampă de acces, grupuri sanitare adaptate, mobilier ergonomic).

- Monitorizarea echității în distribuirea resurselor: Resursele grădiniței trebuie alocate proporțional, evitând discriminarea între grupe sau copii, mai ales în contextul participării la activități extracurriculare sau festive.

- Gestionarea parteneriatelor și donațiilor: Prin colaborarea cu ONG-uri, autorități locale sau sponsori, administratorul poate contribui la compensarea discrepanțelor socio-economice dintre copiii beneficiari.

3. Provocări în asigurarea egalității de șanse. Printre principalele dificultăți se numără:

- Resurse financiare limitate: Bugetele insuficiente pot duce la dotări inegale sau la întârzieri în reparații și întreținere.

- Lipsa formării profesionale în domeniul echității și incluziunii pentru personalul administrativ.

- Mentalități rigide care pot subestima importanța dimensiunii sociale în munca administrativă.

4. Direcții de acțiune pentru administratorii de patrimoniu

Pentru a contribui activ la promovarea egalității de șanse, administratorii pot:

- Participa la cursuri de formare privind incluziunea socială și educațională.
- Elabora politici administrative interne care reflectă principiile echității.
- Colabora cu educatoarele și directorul pentru identificarea nevoilor specifice ale copiilor vulnerabili.
- Realiza audituri interne periodice pentru a evalua gradul de echitate în distribuirea resurselor materiale.

Egalitatea de șanse în educația timpurie nu este doar o responsabilitate pedagogică, ci și una administrativă. Administratorul de patrimoniu, prin atribuțiile sale, joacă un rol vital în crearea unui mediu educațional echitabil și accesibil tuturor copiilor. Promovarea echității necesită o abordare integrată, în care fiecare actor instituțional contribuie la realizarea unui învățământ incluziv și de calitate.

Bibliografie

1. Legea învățământului 198/2023, cu modificările și completările ulterioare.
2. Convenția ONU privind Drepturile Copilului, ratificată prin Legea nr. 18/1990.
3. Marga, A. (2010). Educația între viață și teorie. Editura Polirom.
4. Cucoș, C. (2009). Psihopedagogie pentru examenele de definitivat și grade didactice. Editura Polirom.
5. Ministerul Educației Naționale (2022). Strategia națională pentru educație timpurie 2022–2030.
6. UNESCO (2015). Rethinking Education: Towards a global common good?
7. European Commission (2020). Toolkit for inclusive early childhood education and care. Brussels.

1. Bilingvismul. Noțiuni generale și contextul interdisciplinar

1.1. Introducere:

Dintotdeauna limba a cunoscut o oază de transformări și schimbări substanțiale, de la o populație la alta, de la un secol la altul, de la o civilizație la alta, modificări menite să ajute individul să se integreze activ în viața socială. Încă din cele mai vechi timpuri, colectivitățile umane au relaționat între ele, aceste legături stabilindu-se prin intermediul limbii. Cercetătorii au demonstrat că nu există limbă care să nu primească influențele altor limbi și, de asemenea, limbă care să nu influențeze altele. Necesitățile unei comunități de comunicare au condus la capacitatea unui individ sau a unei populații de a utiliza pentru aceasta două sisteme lingvistice diferite. Un bilingv este capabil să utilizeze în egală măsură două limbi naționale. Capacitatea vorbitorilor de a utiliza cele două limbi se poate prezenta diferit, spre exemplu, unii pot stăpâni în egală măsură limbile, alții pot utiliza în mod obișnuit o limbă, cunoscând-o mai superficial pe cealaltă. Cunoașterea unei limbi se mărginește la familiarizarea cu structura gramaticală a acesteia și la stăpânirea fondului principal lexical. În aceste condiții se efectuează o influență reciprocă între două sisteme lingvistice diferite, precum consecința a aprofundării celei de a doua limbă odată cu limba maternă.

1.2. Abordare interdisciplinară

Dificultatea contactului dintre limbi și, de asemenea, problema bilingvismului nu poate fi analizată decât pe un pilon interdisciplinar. Astfel de studii implică o însemnată latură sociologică, deoarece pentru a evalua legătura dintre limbi și bilingvism este indispensabil să știm cadrul sociocultural în care se definește, să clarificăm influența condițiilor nonlingvistice și a contextului sociocultural al contactului. Aceste observații au fost ilustrate de lingvistul letonian Max Weinreich, care conturează cadrul psihologic și sociocultural al contactului dintre limbi. Ca urmare, cercetările lingvistice asupra limbilor în contact sunt corelate cu cercetările extralingvistice asupra bilingvismului, de asemenea, și cu fenomenului de interferență. Geografii și etnografii ilustrează comunitățile bilingve, sociologii analizează acțiunea limbilor coexistente într-o comunitate, juriștii analizează starea legală atribuită limbilor minorităților în diversele state, anchetele educatorilor, preocupați de copii bilingvi și de predarea limbilor străine, influențează pe psihologi în analiza consecințelor bilingvismului asupra personalității umane. Toată această mare de analize și investigații este prezentă în zilele noastre într-o literatură nemărginită și răspândită.

2. Bilingvismul. Comunitatea minoritară de etnie maghiară. Contextul pieței forței de muncă

Globalizarea și conservarea specificului cultural reprezintă la ora actuală două dominante ale spiritului vremii, aflate sub impactul modelator al permanentelor schimbări de natură economică, politică, demografică și sociopolitică.¹¹ Legătura dintre limbă și economie a luat naștere din necesitatea omului de dezvoltare și a fost conturată încă din cele mai vechi timpuri. Oamenii comunică între ei prin intermediul unei limbi, îndeletnicirile și informațiile lor fiind mediate cu ajutorul acesteia.

Dacă din perspectivă realistă bilingvismul reprezintă un atu, iar societatea majoritară este, în general, monolingvă, problema care se pune în discuție este cauza situației dezavantajoase a minorității bilingve comparativ cu majoritatea monolingvă.

În anul 2007 a fost concretizată o cercetare în Transilvania, care era bazată pe chestionarea unor subiecți de etnie maghiară, deținători ai unei diplome de licență. Cercetarea cuprindea cincizeci de conversații cu privire la istoria carierei, subiectul fundamental fiind limba de predare în învățământ și instruirea profesională.

11 István Horváth, *Limbă, identitate, multilingvism și politici educaționale*, Cluj-Napoca, Editura Institutului pentru studierea problemelor minorităților naționale, 2010, p. 7

Durata alocată fiecărui interviu era de aproximativ o oră. Ceea ce a prins un contur proeminent prin această analiză a fost competențele lingvistice și strategiile de pe piața forței de muncă. Licențiații de naționalitate maghiară caută să găsească locuri de muncă unde pot folosi și limba maghiară, de asemenea, în ceea ce îi privește pe angajatori problema este pusă asemănător.

Așadar, cunoștințele de limbă (chiar și din perspectiva unui bilingvism echilibrat) nu au o funcție exclusivistă în ceea ce conturează etalarea licențiaților maghiari, deoarece piața forței de muncă este condiționată de mai multe influențe.

Cu toate acestea, bilingvismul reprezintă un avantaj. Capacitatea unei persoane de a vorbi bine limba statului, cât și limba maternă, în România concentrează un adevărat avantaj. Spre exemplu, dificultatea maghiarilor de a găsi un loc de muncă favorabil și adecvat, nu este chiar atât de mare. Aceștia sunt orientați spre întreprinderile a căror politică de angajare a forței de muncă este deschisă atât spre maghiari, cât și spre limba maghiară. Ocupațiile din sfera socială, precum și cele din sfera pedagogică reprezintă atât un avantaj pentru cei de naționalitate maghiară, cât și un privilegiu în medii sociale bilingve. Nu prea este studiat nivelul de competență lingvistică de comunicare în limba maghiară, cu toate că bilingvismul constituie o șansă reală doar atunci când sunt eliminate toate asimetriile și ambele limbi sunt utilizate cu precizie atât în domeniul profesional, cât și în viața cotidiană.¹² Politica în ceea ce privește cumunitatea minoritară se bazează pe un ansamblu stufos de obiective, precum: combaterea discriminării și admiterea toleranței, încurajarea dialogului intercultural, păstrarea, afirmarea și dezvoltarea identității etnice etc. Guvernul României se implică în asigurarea dreptului de a-și păstra și dezvolta liber exprimarea identității etnice pentru toți cetățenii aparținând minorităților naționale, astfel încât să se poată manifesta pe deplin în sfera culturii, limbii, religiei, educației, vieții publice, în conformitate cu angajamentele României în procesul de integrare în Uniunea Europeană, precum și cu documentele europene și internaționale în materie.¹³

Astăzi, este evidențiat faptul că bilingvismul presupune că una dintre limbile implicate să devină de fiecare dată mai permeabilă interacțiunii cu limba cealaltă, astfel încât ansamblul ei lingvistic va contura raportul inegal al limbilor aflate în relație, raport care explică intersecția unidirecțională și bilingvismul obligatoriu numai pentru una dintre comunitățile lingvistice.

În concluzie, dezvoltarea unei limbi nu este dependentă numai de vorbitorii ei, ci și de contextul socio-politic în care se concretizează.

Bibliografie

1. Horváth, István, *Limba, identitate, multilingvism și politici educaționale*, Cluj-Napoca, Editura Institutului pentru studierea problemelor minorităților naționale, 2010.
2. Llinas, Suau, Johan, *Contribuții sociolingvistice la evoluția actuală a limbii române*, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, Universitatea din București.
3. Saramandu, Nicolae Nevaci, Manuela, *Multilingvism și limbi minoritare în România*, Cluj-Napoca, Editura, Qual Media, 2009.
4. <http://www.unibuc.ro/CLASSICA/thcapidan/cap3.pdf>, 06.06.2023, 22:27.
5. <http://www.spiruharet.ro/facultati/limbi-straine/masterate/ea9f84c984984122263bc6170168e76b.pdf>, 06.06.2023, 22:33.

12 Ibidem, p. 87.

13 Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, *Multilingvism și limbi minoritare în România*, Cluj-Napoca, Editura, Qual Media, 2009, p. 27.

Educația interculturală – fundament pentru coeziune socială și incluziune în societatea contemporană

Prof. Barbu Daniela

Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” Râmnicu Vâlcea

În contextul globalizării și al diversificării culturale accentuate, sistemele educaționale sunt chemate să răspundă unor nevoi tot mai variate. Educația interculturală a devenit nu doar o opțiune, ci o necesitate, oferind un cadru de învățare care promovează înțelegerea, toleranța și respectul reciproc între indivizi din culturi diferite. Scopul principal al acesteia este de a pregăti elevii să trăiască și să coopereze într-o societate pluralistă, în care diversitatea este valorizată, nu respinsă.

Educația interculturală este un proces complex de formare care urmărește dezvoltarea competențelor interculturale – atitudini, cunoștințe și abilități necesare pentru a interacționa pozitiv cu persoane din culturi diferite. Aceasta merge dincolo de simpla prezentare a altor culturi și include reflecția critică asupra propriei identități culturale, confruntarea stereotipurilor și eliminarea discriminării în mediul educațional.

Obiectivele educației interculturale (potrivit UNESCO) sunt:

- Promovarea înțelegerii și respectului pentru diversitatea culturală;
- Asigurarea echității în educație pentru toți elevii;
- Pregătirea cetățenilor pentru o societate democratică și pluralistă.

Principiile care stau la baza educației interculturale sunt:

Recunoașterea egală a tuturor culturilor – evitarea ierarhizării valorilor culturale.

Dialogul intercultural – încurajarea comunicării deschise și respectuoase între elevi.

Reflecția critică asupra identității – înțelegerea propriei culturi și impactul ei asupra relațiilor sociale.

Combaterea prejudecăților – deconstruirea stereotipurilor culturale și a rasismului latent.

Incluziunea educațională – adaptarea metodelor și conținuturilor la realitățile multiculturale ale clasei.

Educația interculturală aduce multe beneficii societății în general. Dintre acestea menționez câteva:

Dezvoltarea empatiei și a respectului – elevii învață să înțeleagă perspective diferite și să reacționeze cu deschidere.

Formarea cetățenilor globali – pregătirea tinerilor pentru o lume interconectată.

Reducerea conflictelor sociale – școala devine un spațiu al dialogului și al cooperării.

Promovarea echității – fiecare elev se simte valorizat, indiferent de originea sa.

Îmbunătățirea climatului școlar – diversitatea este percepută ca o resursă, nu ca un obstacol.

Implementarea educației interculturale nu este un proces facil. Iată câteva provocări:

Curriculum rigid și monocultural – multe sisteme educaționale ignoră dimensiunea culturală sau o abordează superficial.

Lipsa formării cadrelor didactice – profesorii nu sunt suficient pregătiți pentru a gestiona diversitatea culturală.

Rezistența comunității – unele grupuri sociale pot percepe educația interculturală ca o amenințare la identitatea națională.

Discriminarea structurală – inegalitățile din societate se reflectă și în școală, afectând elevii din minorități.

Profesorul este principalul agent al schimbării în sala de clasă. Rolul său în promovarea educației interculturale include: adoptarea unei pedagogii incluzive, centrate pe elev, facilitarea dialogului intercultural în rândul elevilor, integrarea conținuturilor multiculturale în predare, modelarea comportamentului tolerant și deschis, intervenția activă în cazurile de discriminare, xenofobie sau rasism. Cu toate acestea sunt multe exemple de acțiuni care s-au dovedit a avea succes în acest domeniu, de exemplu: Proiecte internaționale Erasmus+ (schimburi culturale și colaborare între elevi din diferite țări), zilele multiculturale (evenimente școlare care celebrează diversitatea etnică și lingvistică), portofolii culturale personale (activități în care elevii explorează propriile rădăcini culturale), învățarea colaborativă (grupuri de lucru eterogene care încurajează

interacțiunea interculturală).

În România, educația interculturală este prezentă în documentele strategice (Legea Educației Naționale, Strategia privind incluziunea socială), dar aplicarea ei rămâne inegală. Deși există școli cu experiență în acest domeniu, în special în zonele multietnice, multe instituții nu valorifică suficient potențialul diversității culturale. Este necesară o abordare sistemică, care să includă formarea profesorilor, resurse educaționale adaptate și implicarea comunităților locale.

Admitem că educația interculturală este esențială pentru construirea unei societăți echitabile, incluzive și reziliente. Prin promovarea respectului față de diversitate, a dialogului și a cooperării, școala își îndeplinește una dintre cele mai importante misiuni ale sale: formarea unor cetățeni activi, toleranți și empatici, capabili să contribuie la coeziunea socială și la dezvoltarea durabilă. Pentru aceasta, este nevoie de angajament la toate nivelurile – de la profesori și elevi, până la factori decizionali.

Bibliografie

1. UNESCO. (2006). Guidelines on Intercultural Education. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
2. Zembylas, M., & Papamichael, E. (2017). Education and the politics of cultural belonging. *Intercultural Education*, 28(3), 285–298.
3. Ministerul Educației Naționale. (2011). Legea educației naționale nr. 1/2011.
4. Toma, S. (2018). Educația interculturală în România: între teorie și practică. *Revista de Științe ale Educației*, 40(2), 112–123.

Promovarea egalității de șanse prin educație, în educația timpurie

*Prof. educație timpurie Bondoc Luminița
Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Călimănești*

Educația timpurie reprezintă fundamentul dezvoltării copilului și un factor esențial în combaterea inegalităților sociale. În contextul unei societăți moderne și incluzive, promovarea egalității de șanse prin intervenții educaționale precoce devine o prioritate strategică. Accesul echitabil la servicii educaționale de calitate în primii ani de viață contribuie la reducerea decalajelor sociale, economice și culturale, asigurând tuturor copiilor un start egal în viață.

Studiile din domeniul psihologiei dezvoltării arată că primii ani din viața copilului sunt decisivi pentru formarea competențelor cognitive, emoționale și sociale. Conform cercetărilor realizate de Heckman (2006), investițiile în educația timpurie generează beneficii sociale și economice considerabile, în special în cazul copiilor proveniți din medii dezavantajate.

Educația timpurie, prin structura sa incluzivă și orientată spre dezvoltarea integrală a copilului, are potențialul de a combate stereotipurile, discriminarea și marginalizarea. Instituțiile de educație antepreșcolară și preșcolară trebuie să devină spații ale echității și diversității, unde fiecare copil este valorizat și sprijinit în funcție de nevoile sale specifice.

Dimensiuni ale egalității de șanse în educația timpurie

1. Accesul egal la servicii educaționale

Una dintre condițiile fundamentale pentru promovarea egalității de șanse este garantarea accesului universal și gratuit la servicii de educație timpurie. În România, Strategia națională privind incluziunea socială subliniază necesitatea creșterii participării copiilor la educația preșcolară, în special în mediile rurale și în comunitățile vulnerabile.

2. Curriculum incluziv și diversitate culturală

Un curriculum care valorizează diversitatea culturală, lingvistică și socială este esențial în prevenirea

discriminării și în construirea unui mediu educațional echitabil. Educatorii trebuie să fie formați pentru a răspunde nevoilor unui grup eterogen de copii, respectând ritmul și stilul individual de învățare.

3. Formarea cadrelor didactice

Profesioniștii din educația timpurie au un rol crucial în implementarea practicilor incluzive. Este necesară o formare continuă axată pe egalitatea de șanse, managementul diversității și intervențiile personalizate. Potrivit OECD (2017), calitatea personalului didactic este determinantă pentru eficiența intervențiilor timpurii.

Rolul politicilor publice și al parteneriatelor educaționale

Pentru ca egalitatea de șanse să fie o realitate și nu doar un ideal, este nevoie de politici educaționale coerente, intersectoriale și bine finanțate. Colaborarea între instituțiile educaționale, autoritățile locale, familia și comunitatea este esențială. Programele precum „Grădinița prietenoasă” sau „Fiecare copil în grădiniță” s-au dovedit eficiente în România în creșterea participării școlare și reducerea abandonului.

Promovarea egalității de șanse în educația timpurie este un obiectiv esențial pentru asigurarea coeziunii sociale și a unei dezvoltări durabile. Prin acces echitabil, practici pedagogice incluzive și politici publice eficiente, educația timpurie devine o platformă strategică pentru construirea unei societăți echitabile și prospere. Investiția în primii ani de viață este, așadar, o investiție în viitorul întregii societăți.

Studiu de caz: Programul „Fiecare Copil în Grădiniță” – un model de intervenție pentru egalitatea de șanse în educația timpurie

În România, decalajele socio-economice, în special între mediul rural și urban, au generat o participare inegală la educația timpurie. Conform datelor Eurostat, România a înregistrat, până în anii recentți, una dintre cele mai scăzute rate de participare a copiilor de 3-6 ani în sistemul de educație preșcolară din UE. Acest fenomen afectează în mod direct copiii din comunități dezavantajate, în special cei de etnie romă, copiii din familii sărace și cei cu părinți plecați la muncă în străinătate.

Programul „Fiecare Copil în Grădiniță” (FCG) a fost inițiat în 2010 de organizația Asociația OvidiuRo, în parteneriat cu autorități locale, Ministerul Educației și alte ONG-uri. Scopul său principal a fost creșterea participării copiilor din medii vulnerabile la grădiniță, printr-un sistem de tichete sociale condiționate de prezența regulată.

Mecanismul programului este simplu și eficient:

- Familiile copiilor beneficiază lunar de un tichet social (în valoare inițială de 50 lei, apoi majorat la 100 lei), cu condiția ca micuțul să participe zilnic la grădiniță.
- Pe lângă stimulentele materiale, programul a implicat și activități de sprijin parental, formare a cadrelor didactice și dotarea unităților preșcolare.

Rezultate și impact

Potrivit rapoartelor de monitorizare ale Asociației OvidiuRo:

- Programul a condus la creșterea ratei de participare la grădiniță cu până la 30% în comunitățile incluse.
- A contribuit la scăderea abandonului școlar ulterior, deoarece copiii beneficiari au fost mai bine pregătiți pentru școală.
- A fost transformat, în 2016, într-un program național reglementat prin Legea nr. 248/2015, extinzându-se la nivelul întregii țări sub denumirea „Tichete sociale pentru grădiniță”.

Un exemplu concret este comuna Budila (jud. Brașov), unde, după implementarea FCG:

- Rata prezenței la grădiniță a copiilor romi a crescut de la 40% la peste 80%.
- Cadrele didactice au remarcat o îmbunătățire a dezvoltării lingvistice și socio-emoționale a copiilor.

Analiza critică

Succesul programului FCG demonstrează eficiența intervențiilor integrate care combină: stimulente financiare; implicarea comunității; formarea educatorilor; parteneriate public-privat.

Cu toate acestea, sustenabilitatea și extinderea cu impact egal în toate zonele rămân provocări:

În unele județe, implementarea a fost deficitară din cauza lipsei de infrastructură educațională sau de personal calificat.

Succesul depinde și de monitorizarea riguroasă a prezenței, dar și de colaborarea cu asistenții sociali și mediatorii școlari.

Programul „Fiecare Copil în Grădiniță” se constituie într-un exemplu de bună practică pentru promovarea echității în educația timpurie, fiind un model replicabil în alte țări cu probleme similare. Eficiența

acestui subliniază nevoia de politici publice susținute și adaptate realităților locale, în vederea asigurării unei educații timpurii incluzive și echitabile pentru toți copiii.

Bibliografie

1. Asociația OvidiuRo. (2021). Raport de impact al programului Fiecare Copil în Grădiniță. Disponibil la: <https://www.ovid.ro>
2. Ministerul Educației. (2020). Evaluarea programului „Tichete sociale pentru grădiniță”. București: Institutul de Științe ale Educației.
3. Eurostat. (2023). Participation in early childhood education in the EU.
4. UNICEF România & Banca Mondială. (2018). Studiu privind costurile și beneficiile educației timpurii în România.

Paradigma egalității de șanse

Ec. Vlangăr Cristina - Nelsonia

Școala Gimnazială Nr. 5, Râmnicu Vâlcea

Educația nu mai este percepută doar în sincronie, urmărindu-se aspectul său în diacronie. Atât dezvoltarea cognitivă, cât și maturizarea afectivă a omului epocii contemporane, cer o raportare constantă la realitățile contemporane. Dintre „noile educații” care răspund dezideratului de mai sus, pot fi menționate următoarele: Educația ecologică, Educația pentru mass-media și pentru comunicare, Educația pentru tehnologie și progres, Educația interculturală, Educația pentru timpul liber, Educația specială a copiilor cu CES. „Noile educații” presupun reconsiderarea conținuturilor și a obiectivelor educației în contemporaneitate. G. Văideanu¹⁴ apreciază că „noile educații” pot fi promovate în cadrul curriculumului școlar prin integrarea conținuturilor moderne în cadrul celor tradiționale, prin organizarea unor module specifice integrate în cadrul disciplinelor existente sau prin realizarea unor sinteze interdisciplinare. Dintre aceste „noi educații”, un rol primordial îl are educația interculturală, pe fondul migrației populației. Astfel, diversitatea culturilor și a interacțiunilor culturale în cadrul spațiului de existență al unei populații devine un fenomen obișnuit și una dintre principalele caracteristici ale existenței comunităților și indivizilor în contemporaneitate.

Educația interculturală vizează paliere precum *„acceptarea altuia, toleranță, cooperare, dar și afirmarea propriei poziții”*¹⁵ Evitarea segregării devine deziderat primordial al acestui tip nou de educație. Este posibil ca multe conflicte interetnice să fie cauzate chiar de lipsa cunoștințelor legate de cultura fiecăreia dintre părțile implicate în altercația respectivă sau în disensiunea apărută. Tocmai din acest punct de vedere, educația interculturală constituie una din condițiile esențiale menite a conduce la ameliorarea relațiilor dintre locuitorii aparținând unor culturi diferite, precum și a raporturilor interumane în general. UNESCO evidențiază într-un document faptul că *„o bună educație culturală trebuie să-i permită persoanei de a transcende aspectele culturii sale, percepute ca fiind limitative și a pune în libertate aspirațiile sale care sunt paralizate ca într-o cămașă de forță.”*¹⁶

Interculturalismul este perceput ca o modalitate de afirmare a propriei identități, dar și ca o promovare a egalității dintre indivizi, în speranța eliminării oricărei urme de discriminare. O variantă a educației interculturale o reprezintă parteneriatele, menite a facilita socializarea, întâlnirea, schimbul de idei dintre copiii de diverse naționalități. Scopul ar putea fi și acela de-a lucra împreună la realizarea unui anumit proiect, perioadă în care să se împrietenească sau măcar să se creeze o anumită punte lingvistică sau culturală care să

14 Văideanu, G. - Educația la frontiera dintre milenii, Ed. Politică, București, 1988

15 Cucoș, Constantin - Pedagogie și axiologie, București, EDP, 1995.

16 Les reformes de l' education; experiences et perspectives, UNESCO, 1980

ilustreze ideea că, deși suntem diferiți, suntem totuși la fel: ființe capabile a aprecia valoarea, indiferent de unde vine aceasta. Astfel de parteneriate educaționale sau schimburi de experiență s-ar putea derula pe tot parcursul anului școlar, dar, mai ales, în Săptămâna Altfel, denumită sugestiv Săptămâna „Să știi mai multe, să fii mai bun”. S-ar învinge astfel și pragul psihologic al timidității care constituie de multe ori o barieră în comunicarea didactică. Copiii ar putea prezenta un scurt program artistic: cântece, dansuri, dramatizări ale unor pasaje sau opere reprezentative pentru literatura respectivă, pentru a împărtăși în felul acesta specificul cultural al zonei sau țării din care provin. De asemenea, ar fi interesant ca fiecare participant să aducă anumite imagini sau informații legate de tradițiile sau obiceiurile zonei, prezentate în manieră Power Point. Valorizarea momentelor s-ar putea realiza prin aplauze, aprecieri verbale sau oferirea unor suveniruri simbolice specifice locului de unde provin. Conform unui plan stabilit de organizatori, copiii ar avea apoi șansa de-a lucra în echipe mixte, urmând a fructifica informațiile aflate anterior. Ar putea folosi cunoștințele legate de țara respectivă, referitoare la tradiții, artă culinară, steaguri, obiective turistice, etc., pentru a realiza panouri sau postere elocvente pentru zona pe care au tras-o la sorți. În felul acesta, copiii din diferite zone ar avea posibilitatea de-a coopera, astfel încât produsul muncii lor să fie unul demn de laudă. S-ar elimina egoismul și s-ar încuraja solidaritatea, spiritul de echipă și dorința de-a vedea că, deși sunt diferiți, pot avea același țel pentru care să lupte și să dea tot ce-i mai bun în ei. Până la urmă, grupul s-ar suda și ar putea deveni o echipă care să vizeze același obiectiv. Prin comunicare, s-ar putea elimina astfel eventualele prejudecăți care ar fi putut să conducă la posibile animozități care să nu fi avut un motiv întemeiat.

Cheia armoniei devine comunicarea prin care se realizează cunoașterea celui de lângă noi, dar și a sinelui. Depășirea anumitor preconcepții înseamnă libertate în gândire, fără constrângeri artificiale. Este calea prin care omul devine „*un candidat*” la *creștinul în adevăratul sens al cuvântului*, cel care reușește, nu neapărat să-și iubească aproapele, ci măcar să-l accepte, să-l ajute la nevoie și să nu-i facă niciun rău. Se știe că fiecare copil este unic, fiind înzestrat de divinitate cu un „talant” care ar trebui fructificat, scos la lumină în tumultul întunecat al vieții și făcut să strălucească, pentru a-i pune în evidență aptitudinile native. Să pledăm, astfel, prin intermediul educației interculturale, pentru promovarea toleranței și a egalității de șanse, indiferent de naționalitate, dar , mai ales, pentru afirmarea plenară a personalității oricărei ființe.

Așadar, se poate afirma cu certitudine că educația interculturală, deschisă multiplelor valori culturale, constituie unul dintre răspunsurile nevoilor existențiale ale individului și ale oricărei comunități în condițiile societății contemporane. Pentru a fi mândri de rezultatele muncii depuse, este indicat un grad ridicat de implicare, de dăruire și de empatizare cu problemele educabililor, mai ales a celor de natură emoțională, de integrare sau de adaptabilitate a acestora. Se recomandă găsirea unor soluții optime, ținându-se seama de particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Bibliografie

1. Cucos, Constantin - Pedagogie și axiologie, București, EDP, 1995
2. Les reformes de l' education; experiences et perspectives, UNESCO, 1980
3. Radu, Ion. T; Ezechil, Liliana, Pedagogie. Fundamente teoretice, București, Ed. Integral, 2002
4. Valeriu, Dumitru - Managementul clasei de elevi, Râmnicu- Vâlcea, Editura Proșcoala, 2017
5. Văideanu, G. - Educația la frontiera dintre milenii, București, Ed. Politică, , 1988
6. Vințanu, Nicolae - Educația adulților, București, EDP, 1998

Egalitatea de șanse în educație

Prof. educație timpurie Cernătescu Larisa

Grădinița cu Program Prelungit Nord, Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse o reprezintă asigurarea accesului la educație, aceasta fiind îndreptată către dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane și formarea personalității autonome și creative.

În ceea ce privește procesul instructiv-educativ, acesta trebuie să se desfășoare într-o manieră care să dea posibilitatea fiecărui elev să învețe. În școala incluzivă, învățarea este văzută ca un proces la care elevii participă în mod activ și își asumă roluri și responsabilități clare. Cadrul didactic este considerat mai curând un mediator decât un medietator, formator.

În școala care promovează egalitatea și valoarea, după părerea mea, crearea unui mediu plăcut, interesant, personalizat (în care fiecare copil se regăsește), prietenos față de elevi, în care copilul se simte confortabil și în siguranță reprezintă o altă fațetă a provocării adresată cadrului didactic.

Eficientizarea învățării ce promovează egalitatea de șanse presupune utilizarea unor strategii de sprijinire a tuturor copiilor:

- Învățarea interactivă (strategii de învățare focalizate pe cooperare, colaborare și comunicare între elevi, între cadru didactic și elevi, între cadru didactic și părinții elevilor).
- Negocierea obiectivelor – negocieri privind modalitățile de lucru, procedeele de evaluare, metodele de recompensare.
- Demonstrația, aplicația, feedback-ul.
- Modalitățile de sprijin în actul învățării pentru elevii cu cerințe educaționale speciale (confort socio-afectiv, învățarea în perechi, predarea în echipă, învățarea de la copil la copil, colaborarea între elevi, părinții ca parteneri în învățare, comunicarea cu alți specialiști din afara școlii).
- Evaluarea continuă a învățării, ce presupune prezența unui răspuns permanent la conținuturile și mesajele primite de la cel care învață.

Principiile incluziunii enunțate anterior implică o nouă orientare sau schimbare de optică, ce pune accent pe: cooperare, parteneriat (un simplu act de învățare poate fi considerat astfel), învățare socială și valorizare a relațiilor pozitive, umaniste în educație. Este o provocare permanentă pentru fiecare cadru didactic care trebuie să fie empatic, asertiv, inovator și o amenințare la adresa conservatorismului, la adresa vechiului autoritarism.

Amenințarea se referă la anumite aspecte ale vieții sociale (la nivel macro) sau la anumite însușiri (la nivel micro) ce pot fi schimbate, atâta timp cât voința, motivația și dorința le subclasează. Cadrul didactic trebuie să evite exprimările de tip discriminator, etichetarea voită sau involuntară, să nu manifeste prejudecăți față de copil, astfel încât toți să se simtă acceptați sau valorizați.

Din experiența mea didactică, pot desprinde ideea că acest deziderat al non-discriminării și al excluderii inechității sociale, economice, culturale și de gen reprezintă o mare provocare. Atunci când etichetele sunt atașate oamenilor, aceștia ajung să la accepte, să le interiorizeze, să se comporte conform etichetării primite. Grav este atunci când etichetezi fără a conștientiza consecințe acestui fapt asupra evoluției personale a copilului. Când eticheta este pusă de ceilalți membri ai grupului de elevi al clasei, rolul cadrului didactic este de a o înlătura, dar practica mi-a arătat că impactului grupului e mai puternic, că victima se complăce adoptând o atitudine de retragere sau chiar acuzatoare, violentă, iar autoritatea formală a cadrului didactic nu poate determina o schimbare prin impunere. Se manifestă, în aceste împrejurări, una dintre marile calități ale unui cadru didactic: tactul în impunerea “fără impunere” a unui punct de vedere echitabil, determinarea elevilor de a accepta una dintre valorile societății promovate și prin educație: egalitatea de șanse.

Relativizarea efectelor negative ale etichetării este la îndemâna fiecărui cadru didactic, prin acțiuni care vizează centrarea pe acțiunile elevului și nu pe persoana lui, prin încurajarea permanentă a schimbării, prin luarea în considerare a posibilității ca elevul să-și schimbe comportamentul, prin sublinierea progresului individual al elevului și nu compararea sa cu ceilalți, prin folosirea etichetării pozitive, care va ajuta elevul

să-și pună în valoare potențialul.

Bibliografie

1. E. Hussar, T. Safciuc- "Colaborare și incluziune în sala de clasă", Editura Casei Corpului Didactic Bacău, 2008.

Promovarea egalității de șanse prin educație

Prof. Chiru Ramona Maria

Liceul Tehnologic „General Magheru” Râmnicu Vâlcea

Promovarea egalității de șanse prin educație este un obiectiv esențial pentru dezvoltarea unei societăți echitabile, incluzive și prospere. Educația are un rol fundamental în reducerea inegalităților și în oferirea unui cadru în care fiecare individ, indiferent de origine, gen, etnie, dizabilitate sau statut socio-economic, să poată accesa oportunități egale pentru a-și atinge potențialul.

1. Ce înseamnă egalitatea de șanse în educație?

- Egalitatea de șanse în educație presupune:
- Acces egal la resurse educaționale de calitate;
- Tratat echitabil în procesul educațional;
- Sprijin personalizat pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor;
- Eliminarea barierelor (economice, culturale, sociale, fizice) care împiedică participarea deplină.

2. Măsuri pentru promovarea egalității de șanse prin educație

a. Asigurarea accesului universal la educație:

- Grădinițe și școli disponibile în toate comunitățile, inclusiv în zonele defavorizate;
- Subvenționarea transportului și a materialelor școlare;
- Programe „Școală după școală” și „A doua șansă”.

b. Includerea și sprijinirea grupurilor vulnerabile:

- Integrarea copiilor cu dizabilități în învățământul de masă, cu sprijin adecvat;
- Combaterea discriminării rasiale sau etnice (ex: copii romi);
- Sprijin pentru elevii din medii rurale sau cu venituri mici.

c. Formarea cadrelor didactice:

Pregătirea profesorilor pentru a gestiona diversitatea în clasă;
Promovarea unor metode de predare incluzive și centrate pe elev;
Sensibilizarea cu privire la prejudecăți și stereotipuri.

d. Politici publice și finanțare echitabilă:

- Alocarea de fonduri suplimentare pentru școlile din zone dezavantajate;
- Monitorizarea progresului prin indicatori de echitate educațională.

3. Rolul comunității și al societății civile

- ✓ ONG-urile, părinții, liderii locali și mass-media joacă un rol cheie în susținerea inițiativelor educaționale echitabile;
- ✓ Campanii de conștientizare și advocacy pentru dreptul la educație al tuturor copiilor;
- ✓ Colaborare între instituțiile publice și sectorul privat pentru susținerea educației.

Concluzie:

Educația este una dintre cele mai puternice arme în lupta împotriva inegalității. Promovarea egalității de șanse prin educație nu înseamnă doar acces la școală, ci și construirea unui sistem care să sprijine fiecare

copil să reușească. Este un efort colectiv, dar absolut necesar pentru o societate dreaptă și durabilă.

Integrarea copiilor cu CES în grădiniță

Bălașa Andreea Raluca

Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni 2 Râmnicu Vâlcea

Integrarea este procesul complex și de durată ce presupune asigurarea participării copiilor cu CES la viața profesională și socială, împreună cu ceilalți copii, favorizându-se autocunoașterea, intercunoașterea și familiarizarea reciprocă. Din categoria copiilor cu C.E.S (cerințe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficiențe propriu zise, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii. Din această categorie fac parte:- copiii cu deficiențe senzoriale și fizice (tulburări vizuale, tulburări de auz, dizabilități mintale, paralizia cerebrală);- copiii cu deficiențe mintale, comportamentale (tulburări de conduită, hiperactivitate cu deficit de atenție-ADHD, tulburări de opoziție și rezistență);- copiii cu tulburări afective, emoționale (anxietatea, depresia, mutism selectiv, atacul de panică, tulburări de stres posttraumatic, tulburări de alimentație: anorexia nervoasă, bulimia nervoasă, supra-alimentarea);- copiii cu handicap asociat;- copiii cu dificultăți de cunoaștere și învățare (dificultăți de învățare, sindromul Down, dislexia, discalculia, dispraxia);- copiii cu deficiențe de comunicare și interacțiune (tulburări din spectrul autistic, sindromul Asperger, întârzieri în dezvoltarea limbajului).

Există cinci niveluri de integrare care sunt interdependente între ele, asigurând reușita procesului de integrare a copiilor cu CES: integrarea fizică ce se referă la posibilitatea copiilor cu CES de a avea acces la mijloacele fizice necesare satisfacerii propriilor nevoi fundamentale, integrarea funcțională ce constă în asigurarea accesului la servicii publice ale societății și stăpânirea cunoștințelor și deprinderilor necesare pentru a putea beneficia de aceste servicii, integrarea personală este legată de dezvoltarea relațiilor interumane cât mai apropiate cu persoanele semnificative, în diferite perioade ale vieții, integrarea socială se realizează dacă copiii cu CES au posibilitatea inițierii și menținerii unor contacte sociale, dacă se poate integra, pe această bază, în diverse grupuri și integrarea societală ce se referă la participarea copiilor, adolescenților, adulților cu CES la procesul productiv al comunității de care aparține, asumându-și responsabilități precise și bucurându-se de încrederea oamenilor.

La copiii cu CES se întâlnesc frecvent următoarele caracteristici: evaluări negative a schemei corporale și a imaginii de sine, sentimente de inferioritate, neîncredere în forțele proprii, atitudini pasive, de evitare și izolare, interiorizarea emoțiilor, nervozitate exagerată, impulsivitate și agresivitate, anxietate și depresie, sentimente negative. Toate acestea afectează procesul de adaptare și integrare în mediul educațional și în comunitate. Încurajarea autocunoașterii și dezvoltării personale duce la modificarea modului de structurare a atitudinii copilului cu CES față de sine și la stimularea dreptului lui de a se afirma și a lucra pentru ameliorarea imaginii sale. Consider că o bună cunoaștere a propriilor forțe de către copiii cu CES determină formarea unei imagini de sine obiective și clare, oferă posibilitatea realizării unui echilibru emoțional, facilitează dezvoltarea unor atitudini favorabile despre sine, favorizează exersarea unor abilități de autoprezentare și înlesnește reușita adaptării la mediu.

După cunoașterea propriilor calități, defecte, următorul pas îl văd ca fiind acela în care copiii cu CES își acceptă aceste trăsături, dar nu printr-o acceptare prin indulgență, ci prin integrare. Integrarea constă în considerarea defectelor ca făcând parte din identitatea proprie la fel de mult ca și calitățile, întrucât aceste deficiențe intră în componența emoțiilor, deciziilor, acțiunilor și relațiilor interumane a copilului cu CES. De aceea, părerea mea, ca și cadru didactic, este că anturajul apropiat și cadrele didactice să ajute copilul cu CES să învețe că a se accepta și a se iubi înseamnă a se considera o ființă independentă, egală cu ceilalți, demnă de dragoste, înzestrată cu un anumit număr de calități care îi sunt proprii și dintre care unele constituie un adevărat talent și liberă să-și dezvolte capacitățile și să-și realizeze țelul în viață. De cele mai multe ori, modul în care ceilalți tratează copilul cu CES și imaginea formată despre acesta, îl determină, în timp, pe cel din urmă să se

comporte în conformitate cu acea imagine, fie că este reală sau nu. Pentru ca un copil cu CES să-și modifice imaginea de sine defavorabilă are nevoie de oportunități pentru a-și cunoaște potențialul său real și ocazii prin care să încerce să realizeze diferite lucruri. Membrii familiei în care există un copil cu cerințe educative speciale se pot afla într-un mare impas, iar modul în care reacționează este foarte diferit de la o persoană la alta. Aceștia pot trece prin stări precum șocul, neîncrederea în diagnostic, negarea, frica, autoînvinuirea, învinuirea destinului și a celorlalți, depresia, ca într-un final să ajungă la stări precum acceptarea, resemnarea și lupta. Familia care se află în această situație – de a avea un copil cu CES – are nevoie de informare și consiliere pentru a putea depăși aceste momente și pentru a fi de un real suport în procesul de integrare socială și profesională a copilului cu deficiențe. Optimizarea comunicării prin realizarea acesteia într-un mod asertiv prezintă, pe termen lung, următoarele consecințe: dezvoltarea încrederii în sine, îmbunătățirea abilităților de luare a deciziilor personale, îmbunătățirea relațiilor sociale, ce duce la o bună integrare socială.

Ca și concluzie, pentru a putea crea o lume mai bună, în care toți oamenii să fie și să se simtă egali, este necesar ca fiecare să fie dornic de a primi cu brațele deschise orice persoană, indiferent de cât de diferită este, iar pentru ca acest lucru să fie posibil este necesar să existe comunicare și o dorință de a acumula cât mai multe metode pentru a integra persoanele cu CES.

Bibliografie

1. Cocorada E., Năstasă L., “Fundamentele psihopedagogiei speciale. Introducere în logopedie”, Editura Psihimedia, Sibiu, 2007
2. Purcia S., “Ocrotirea și integrarea copiilor handicapați”, Editura Psihimedia, Sibiu, 2003

Rolul educației și al politicilor publice în promovarea egalității de șanse

Cîrjan Mihaela Cristina
Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea

Cred cu tărie că educația este una dintre cele mai puternice pârgii prin care societatea poate combate inechitățile sociale și poate crea un viitor mai echitabil pentru toți indivizii, indiferent de gen, etnie, dizabilități sau statut socio-economic. Am ales această temă pentru că trăim într-o lume dinamică, dar inegală, în care educația poate să fie o cale de emancipare, fie un factor de excluziune socială, dacă nu este adaptată corect.

Egalitatea de șanse presupune ca toți indivizii să aibă acces echitabil la resursele, oportunitățile și serviciile educaționale, indiferent de caracteristicile personale sau de mediul din care provin. Conform Comisiei Europene, egalitatea de șanse înseamnă eliminarea tuturor formelor de discriminare și asigurarea participării egale la viața economică și socială.¹⁷

Printre cele mai frecvente bariere se numără:

- **Sărăcia:** elevii din medii defavorizate au acces limitat la rechizite, internet sau transport la școală.
- **Discriminarea de gen și etnică:** fetele sau copiii din comunități minoritare (ex: romi) se confruntă cu stereotipuri și așteptări reduse din partea societății.
- **Dizabilități fizice sau mentale:** infrastructura și metodele de predare nu sunt mereu adaptate nevoilor speciale.

Statul are obligația de a elabora politici educaționale incluzive. Legea educației naționale nr. 1/2011 menționează, printre principiile sale, accesul egal la educație pentru toți elevii.¹⁸ De asemenea, programele

¹⁷ European Commission. Strategia pentru egalitate de gen 2020–2025. https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/strategy-gender-equality-2020-2025_ro

¹⁸ Legea educației naționale nr. 1/2011, actualizată.

precum „Bani de liceu”, „Cornul și laptele” sau bursele sociale au ca scop reducerea abandonului școlar în rândul elevilor din familii vulnerabile.

Finlanda promovează un sistem educațional axat pe echitate, unde nu există diferențe semnificative între performanțele elevilor din diverse categorii sociale.

În România, organizații precum „Salvați Copiii” sau „Roma Education Fund” derulează programe de sprijin educațional pentru copii vulnerabili, contribuind la incluziunea acestora în sistemul de învățământ.¹⁹

Cadrele didactice joacă un rol esențial în promovarea unui mediu incluziv, prin adaptarea metodelor de predare, sprijin emoțional și promovarea toleranței în rândul elevilor. De asemenea, implicarea comunității locale în sprijinirea școlilor defavorizate este crucială.

Consider că promovarea egalității de șanse prin educație este nu doar un obiectiv social, ci și o responsabilitate morală. Fiecare copil are dreptul la un viitor construit pe bazele unei educații de calitate, accesibile și adaptate nevoilor sale. Doar prin investiții constante în politici incluzive, prin implicarea cadrelor didactice și prin susținerea comunităților locale putem construi o societate echitabilă și prosperă.

Bibliografie

1. Legea educației naționale nr. 1/2011, actualizată.
2. ***<https://ec.europa.eu>
3. ***<https://www.romaeducationfund.org/>

Dimensiuni ale inegalității în educație

Albinaru Maria Corina

Liceul Tehnologic de Turism Călimănești

Educația este considerată una dintre cele mai importante resurse pentru dezvoltarea individuală și societală. Cu toate acestea, accesul la educație și rezultatele obținute de elevi sunt influențate de o serie de factori care conduc la inegalități persistente. Inegalitățile în educație se manifestă prin acces diferențiat la resurse, calitate educațională variabilă, discriminare directă și indirectă și segregatie. Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 aduce o serie de clarificări și reglementări relevante privind echitatea, dar aplicarea acestor principii rămâne un obiectiv de atins.

1. Inegalitatea socio-economică

Diferențele de venit în rândul familiilor din România determină disparități semnificative în participarea și performanțele școlare. Copiii din medii defavorizate, în special din mediul rural, sunt mai predispuși la abandon școlar timpuriu, lipsă de resurse educaționale și acces inegal la cadre didactice calificate (UNICEF, 2022; Eurostat, 2023).

Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, la art. 3, lit. e), consacră principiul echității ca fiind fundamental: „asigurarea accesului echitabil la o educație de calitate pentru toți beneficiarii primari ai educației”.

2. Discriminarea și segregarea etnică

Copiii de etnie romă reprezintă un grup vulnerabil, deseori afectat de segregatie școlară, prejudecăți și stereotipuri. Raportul FRA (2023) arată că 48% dintre copiii romi din România nu termină învățământul gimnazial. Deși Legea 198/2023 interzice segregarea (art. 11 alin. 4), lipsa unor mecanisme clare de monitorizare și sancțiune limitează eficiența acestei prevederi.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) a sancționat cazuri de segregare școlară, dar multe rămân neraportate sau nerezolvate. Incluziunea reală presupune nu doar prezența fizică în aceleași

spații, ci participare activă și calitativă.

3. Dizabilitate și accesibilitate

Elevii cu cerințe educaționale speciale (CES) se confruntă cu bariere fizice, cognitive și sociale. Potrivit Ministerului Educației (2023), doar 30% dintre școli sunt adaptate pentru elevi cu dizabilități. Legea 198/2023, prin art. 45, prevede asigurarea unei educații incluzive și personalizate, dar lipsa cadrelor didactice de sprijin și a infrastructurii limitează aplicabilitatea acestor prevederi.

Raportul Comisiei Europene (2023) atrage atenția asupra nevoii urgente de formare a cadrelor didactice în metode incluzive și de colaborare interinstituțională cu serviciile sociale.

4. Genul și stereotipurile educaționale

Deși datele arată o participare relativ egală în învățământul preuniversitar, stereotipurile de gen influențează alegerile educaționale și profesionale. Fetele sunt subreprezentate în domenii STEM, iar băieții au o rată mai mare de abandon (OECD, 2021). Legea 198/2023 susține educația pentru egalitate de șanse și nondiscriminare (art. 7 alin. 2), dar nu prevede indicatori clari de evaluare a impactului.

Este necesar ca educația privind genul și drepturile omului să fie integrată transversal în curriculum, cu sprijin din partea ONG-urilor și a consilierilor școlari.

5. Infrastructura digitală și educația online

Pandemia de COVID-19 a accentuat inegalitățile educaționale legate de accesul la tehnologie. Studiul realizat de ISE (2021) indică faptul că peste 250.000 de elevi nu au avut acces la dispozitive conectate la internet. Legea 198/2023 recunoaște rolul digitalizării, dar digitalizarea în absența echității devine un nou vector de excluziune.

Strategia Națională privind Digitalizarea Educației (SMART-Edu, 2021-2027) include obiective clare privind accesul universal la tehnologie, dar implementarea este inegală în teritoriu.

Concluzii

Dimensiunile inegalității în educație sunt interdependente și se manifestă la nivel structural, instituțional și interuman. Legea învățământului nr. 198/2023 constituie un cadru solid pentru promovarea echității, dar este nevoie de mecanisme clare de implementare, monitorizare și finanțare. Reducerea inegalităților necesară viziune sistemică, colaborare intersectorială și participare activă a tuturor actorilor educaționali.

Bibliografie

- Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, Monitorul Oficial nr. 613/03.07.2023.
- UNICEF. (2022). *Reducerea inegalităților în educație în România*. <https://www.unicef.org/romania>
- Eurostat. (2023). *Education Statistics*. <https://ec.europa.eu/eurostat>
- Comisia Europeană. (2023). *Education and Training Monitor – Romania*.
- OECD. (2021). *Education at a Glance 2021: OECD Indicators*. <https://www.oecd.org>
- Institutul de Științe ale Educației (ISE). (2021). *Accesul la educație digitală în timpul pandemiei*.
- FRA. (2023). *Roma and Travellers Survey*. <https://fra.europa.eu>
- CNCD. (2022). *Raport anual privind cazurile de discriminare în educație*.
- Ministerul Educației. (2023). *Strategia Națională privind echitatea în educație 2023–2030*.
- SMART-Edu. (2021). *Strategia de digitalizare a educației din România 2021–2027*.

Integrarea elevilor cu dizabilități prin activitățile extrașcolare și extracurriculare

*Prof. Din Maria Minodora
CSEI Băbeni, jud. Vâlcea*

Activitățile extrașcolare și extracurriculare ajută la formarea unei atitudini pozitive față de învățământ, la abilități practice diversificate, dar și la o mai bună înțelegere a unor probleme din viața cotidiană. Aceste activități acționează asupra stimei de sine, dau sentimentul de împlinire, de utilitate.

În cazul copiilor cu dizabilități, activitățile extrașcolare se desfășoară pe cât posibil împreună cu copiii/elevii voluntari din școala de masă. Ei au acces liber, în condiții de participare și șanse egale cu ceilalți copii, la toate activitățile organizate în cluburi, palate, baze sportive, turistice, de agrement sau în unitățile și structurile învățământului special sub formă de cercuri aplicative, cultural-artistice, sportive, gospodărești.

Rolul activităților extrașcolare este complementar orelor clasice, iar aria lor este foarte vastă. De la excursii și vizite, la activități artistice ce cuprind hobbyuri, la activități de protecția mediului. Ele îi ajută pe copii să se înțeleagă pe ei înșiși, să-și înțeleagă propriul comportament.

Activitățile extrașcolare cer timp și dăruire pentru modelarea, formarea și educarea copiilor cu dizabilități. Datorită faptului că se desfășoară mai ales în grupuri, aceste activități asigură o foarte bună socializare a acestor copii, una dintre cele mai importante componente constituind-o jocul, care, prin desfășurarea lui, trebuie să țină seama de deficiența copilului.

Dacă la copilul normal învățarea este predominant cognitivă, la copilul cu dizabilități învățarea este predominant afectiv-motivațională. La copiii cu tulburări de comportament, în cadrul activităților extracurriculare, aceștia sunt încurajați să-și împărtășească experiențele, să gândească și să se comporte independent, să își recunoască vulnerabilitatea, să se simtă parte a lumii, dar în același timp să fie ajutați să interacționeze cu ea. Copiii relaționează, apreciază situații, depășesc stări de anxietate produse de stresul cotidian.

Activitățile extracurriculare trebuie să fie diverse și atractive, în funcție de aspirațiile copilului, de aptitudinile lui, să fie nestresante, scutite de evaluări riguroase. Ele nu ar trebui să se rezume la învățarea unor cunoștințe din manuale, ci să asigure o învățare prin acțiune.

Rolul terapeutic al activităților extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai ușor socializarea copiilor cu CES. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială.

Activitățile extrașcolare de tipul vizitelor, excursiilor și drumețiilor, permit dezvoltarea relațiilor interpersonale și o mai bună relaționare a copiilor cu societatea; sporirea interesului de cunoaștere a frumuseților naturale și de patrimoniu; formarea și dezvoltarea unor sentimente de prețuire a mediului natural, în vederea adoptării unui comportament ecologic adecvat. Concursurile cu tematică diferită (sportive, artistice, pe discipline de studii etc.) dezvoltă la elevii cu CES spiritul de competiție, de echipă, îi mobilizează la cooperare și le dezvoltă încrederea în forțele proprii. Desfășurarea de competiții între elevii cu CES și cei din școlile de masă facilitează depășirea sentimentului de marginalizare și permite valorizarea potențialului aptitudinal al copiilor cu deficit de intelect.

Participarea copiilor cu CES la activități cultural-artistice constituie puncte de referință, jaloane care-i duc spre autocunoaștere, matricea spirituală în care un copil își descoperă treptat propria sa identitate, rostul său în lume. Serbările de Crăciun, de 8 Martie sau 1 Iunie, permit socializarea și valorizarea acestor copii.

Astfel, formarea personalității elevului cu dizabilități se face în cadrul obiectivelor educative generale, comune tuturor elevilor, numai că mijloacele de realizare sunt diferite.

Egalități de șanse - Studiu de specialitate-

Dir. prof. Din Maria Andreea

Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea, Jud. Vâlcea

Egalitatea de șanse are la bază asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dezabilități sau orientare sexuală. Egalitatea de șanse are la bază asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, indiferent de criteriile enunțate mai sus. Uniunea Europeană promovează drepturile fundamentale, nediscriminarea și egalitatea de șanse pentru toți. Conform Regulamentului 1083/2006 al Consiliului Uniunii Europene, egalitatea de șanse constituie unul dintre principiile de intervenție ale Fondurilor Structurale. Pentru Anul European al Egalității de Șanse pentru Toți au fost stabilite patru obiective, care sunt urmărite prin acțiunile și programele care se vor desfășura în acest cadru, și anume: drepturi (creșterea gradului de conștientizare asupra dreptului la egalitate și nediscriminare, precum și asupra problemei discriminării multiple), reprezentativitate (stimularea dezbatelor asupra mijloacelor de creștere a participării în societate a grupurilor care sunt victime ale discriminării și a participării echilibrate a femeilor și bărbaților), recunoaștere (facilitarea și celebrarea diversității și egalității) și respect (promovarea unei societăți bazate pe o mai mare coeziune).

Anul European al Egalității de Șanse pentru Toți vizează combaterea stereotipurilor și rolurilor atribuite femeilor și bărbaților indiferent de etnie, religie, dizabilități, vârstă și orientare sexuală, precum și necesitatea modificării comportamentelor, atitudinilor, normelor și valorilor care aduc atingere demnității umane. Acțiunile prevăzute în această direcție se referă la înlocuirea modelelor culturale, care reflectă stereotipurile de la nivelul societății și la integrarea principiului egalității și diversității mai ales în educație, cultură și mass-media. Valorificarea diversității culturale, etnice și a diferențelor de gen, de vârstă constituie premise pentru dezvoltarea societății și, totodată, asigură un cadru în care relațiile sociale au la bază valori ca toleranța și egalitatea. Valorificarea diversității culturale, etnice și a diferențierilor de gen, de vârstă constituie premisele pentru dezvoltarea societății și, totodată, asigură un cadru în care relațiile sociale au la bază valori ca toleranța și egalitatea. Anul European al Egalității de Șanse pentru Toți își propune să lanseze campanii de creștere a gradului de conștientizare privind dreptul la tratament egal și respectarea drepturilor și libertăților fiecărui cetățean. Ideea de egalitate de șanse prezintă totodată și o serie întreagă de dificultăți și limitări.

Astfel, aplicabilitatea sa este limitată la sfera vieții publice, și nu o include pe aceea a vieții private, iar o dificultate majoră vine din faptul că limita dintre public și privat este o chestiune controversată. Este evident că deciziile private (alegerea prietenilor, ori a partenerului de viață) nu se fac după principiul egalității de șanse și se bazează adesea pe prejudecăți. Deși acest lucru este discutabil din punct de vedere moral, se admite că ideea egalității de șanse reglementează doar acea parte a vieții individului pe care el o împărtășește cu toți membrii societății, și nu fiecare aspect al comportamentului său privat. În aceste condiții, au fost neglijate în practică o serie de surse ale inegalității, identificate cu domenii ale vieții private: familia, căsătoria, religia. O altă limitare privește faptul că principiul egalității de șanse se oprește adesea la granițele unităților politice, cum ar fi statele naționale sau diferitele asocieri dintre acestea (cum ar fi Uniunea Europeană ori Spațiul Schengen), care tind să își favorizeze proprii cetățeni în dauna celorlalți. Anumite drepturi și oportunități, cum ar fi dreptul la muncă, ori la liberă circulație, sunt rezervate cetățenilor acestor state sau uniuni. Spre exemplu, accesul la sistemul public de educație poate fi gratuit pentru cetățenii unui stat, dar poate fi limitat ori lipsit de gratuitate pentru cei care nu sunt cetățenii aceluși stat. O altă dificultate vine din faptul că respectarea principiului egalității de șanse introduce restricții de natură morală în luarea deciziilor economice în contextul pieței.

Deciziile privind angajările, investițiile, achizițiile ori vânzările nu trebuie să fie influențate de prejudecăți religioase, rasiale, sexuale, ori de altă natură, care ar putea dezavantaja pe unii din agenții economici. Dacă, spre exemplu, patronul unui mic restaurant angajează preferențial pe membrii familiei sale, acest lucru este considerat mai degrabă o chestiune privată, decât un caz de încălcare a principiului egalității de șanse. Dacă însă el refuză să servească anumiți clienți, în funcție de criterii rasiale, de exemplu, ori de alte criterii, reale ori fanteziste (cum ar fi lungimea părului, ori culoare ochilor) atunci chestiunea devine publică și e considerată

o încălcare a principiului menționat. Principiul egalității de șanse trebuie, de asemenea, să facă față unei alte provocări serioase, care vine din faptul că în general el nu ține seamă de modul în care circumstanțele care se află în afara controlului unui individ îi influențează acestuia abilitatea de a intra în competiție pentru accesul la anumite resurse limitate.

Bibliografie

1. Cornel Liviu Popescu, "Protecția internațională a drepturilor omului", editura All Beck, București, 2004
2. Sergiu Bălan „Egalitatea de șanse”
3. Laura Cetean-Voiculescu „Suport de curs – Egalitatea de șanse,,

Educația ca drept, nu privilegiu

Prof. înv. primar Cojocaru Daniela

Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea, Jud. Vâlcea

Educația reprezintă fundamentul unei societăți echitabile și progresiste, fiind recunoscută la nivel global nu doar ca un serviciu, ci ca un drept fundamental al fiecărui individ. Din păcate, în multe contexte, accesul la o educație de calitate rămâne un privilegiu, condiționat de factori socio-economici, geografici sau de apartenența la anumite grupuri minoritare. Acest referat explorează premisele unei abordări a educației ca drept universal, analizând modul în care o astfel de viziune poate contribui la construirea unei societăți a șanselor egale.

Diferențele în oportunitățile educaționale perpetuează inegalitățile sociale și economice. Copiii din medii defavorizate, cei cu dizabilități, copiii din comunități marginalizate sau cei afectați de conflicte au adesea un acces limitat la școli bine dotate, la resurse didactice adecvate sau la cadre didactice calificate. Această disparitate inițială are repercusiuni semnificative asupra parcursului lor de viață.

Recunoașterea educației ca drept implică o responsabilitate clară din partea statului de a asigura acces universal și echitabil la toate nivelurile de învățământ. Aceasta nu înseamnă doar asigurarea unui loc în bancă, ci crearea unui mediu de învățare incluziv, stimulat și relevant pentru nevoile fiecărui elev.

O societate a șanselor egale este una în care potențialul fiecărui cetățean este valorificat la maximum, indiferent de punctul de plecare. Educația este instrumentul principal prin care se poate atinge acest obiectiv, oferind copiilor și tinerilor instrumentele necesare pentru a-și dezvolta abilitățile, a-și descoperi talentele și a-și construi un viitor prosper.

Egalitatea de șanse în educație nu se referă la uniformizare, ci la asigurarea că fiecare elev primește sprijinul și resursele de care are nevoie pentru a reuși. Aceasta poate însemna programe de suport suplimentar pentru cei cu dificultăți, resurse specializate pentru elevii cu nevoi speciale sau adaptări curriculare pentru a răspunde diversității culturale.

Un aspect crucial al promovării educației ca drept este eliminarea barierelor. Acestea pot fi financiare, prin costurile directe sau indirecte ale educației; geografice, prin lipsa școlilor în zonele rurale sau izolate; sociale, prin prejudecăți sau discriminare; sau chiar culturale, prin lipsa de relevanță a curriculumului pentru anumite grupuri.

Investiția în educație este o investiție în capitalul uman al unei națiuni. O populație educată este mai productivă, mai inovatoare și mai capabilă să se adapteze la schimbările economice și tehnologice. Pe termen lung, acest lucru conduce la o creștere economică sustenabilă și la o reducere a inegalităților.

Mai mult decât atât, educația contribuie la dezvoltarea civică și la consolidarea democrației. Oamenii educați sunt mai informați, mai critici și mai capabili să participe activ la viața comunității și la procesul decizional, contribuind la o societate mai justă și mai responsabilă.

Abordarea educației ca drept implică și o responsabilizare a cadrelor didactice. Ei trebuie să fie pregătiți să lucreze într-un mediu divers, să identifice și să răspundă nevoilor individuale ale elevilor și să promoveze valori precum respectul, empatia și incluziunea.

Formarea continuă a profesorilor pe teme de pedagogie incluzivă și de sensibilizare culturală este esențială. Doar prin dezvoltarea competențelor necesare pentru a gestiona diversitatea din clasă, cadrele didactice pot deveni veritabili agenți ai schimbării sociale.

Curriculumul școlar joacă, de asemenea, un rol vital. Acesta trebuie să fie flexibil, relevant și reprezentativ pentru diversitatea culturală și socială a elevilor. Includerea unor perspective multiple și recunoașterea diferitelor identități culturale contribuie la crearea unui sentiment de apartenență și la promovarea respectului reciproc.

Tehnologia modernă oferă oportunități fără precedent pentru a extinde accesul la educație și pentru a reduce decalajele. Platformele de învățare online, resursele digitale deschise și instrumentele asistive pot fi folosite pentru a ajunge la elevi din zone izolate sau la cei cu nevoi speciale, depășind barierele fizice și materiale.

Pentru a promova cu adevărat egalitatea de șanse, este nevoie de o abordare intersectorială. Educația nu poate acționa izolat; ea trebuie să fie susținută de politici sociale, de sănătate, de locuire și de ocupare a forței de muncă, care să creeze un mediu favorabil pentru dezvoltarea tuturor copiilor.

Rolul familiei și al comunității este, de asemenea, de neprețuit. Implicarea părinților în procesul educațional al copiilor lor și parteneriatele dintre școli și comunitățile locale pot amplifica impactul eforturilor educaționale și pot asigura o mai bună integrare a elevilor.

Este important să recunoaștem că promovarea egalității de șanse prin educație este un proces continuu și complex, care necesită angajament pe termen lung, resurse adecvate și o monitorizare constantă a progresului. Nu există soluții rapide, ci un efort susținut și coordonat.

Un exemplu de bună practică este reprezentat de programele de educație remedială sau de mentorat pentru elevii cu risc de abandon școlar. Aceste intervenții timpurii pot face o diferență semnificativă în prevenirea marginalizării și în asigurarea că toți copiii își finalizează studiile.

Abordarea educației ca drept fundamental contribuie la consolidarea coeziunii sociale. Prin promovarea valorilor de respect, solidaritate și înțelegere reciprocă, școala poate deveni un spațiu de integrare și de construire a unei identități comune, depășind clivajele și tensiunile sociale.

În cele din urmă, o societate în care educația este un drept, nu un privilegiu, este o societate mai echitabilă, mai justă și mai prosperă. Este o societate care recunoaște valoarea intrinsecă a fiecărui individ și investește în potențialul său maxim, pentru binele colectiv.

Acest principiu fundamental ne obligă să reevaluăm sistemele educaționale existente, să identificăm lacunele și să implementăm politici și practici care să asigure că fiecare copil, indiferent de contextul său, are șansa reală de a învăța, de a se dezvolta și de a-și realiza aspirațiile. Doar astfel putem spera la o societate a șanselor cu adevărat egale.

Bibliografie

1. OECD. Equity in Education: Breaking Down Barriers to Social Mobility. OECD Publishing, 2018
2. Sleeter, Christine E.; Grant, Carl A. Making Choices for Multicultural Education: Five Approaches to Race, Class, and Gender. John Wiley & Sons,
3. Vlăsceanu, Lazăr. Școala la răscruce. Democrație și reformă în învățământ. Editura Trei, București, 1998

Educației incluzive în învățământul preuniversitar

Profesor învă. preșcolar: Oteșanu Ioana
Școala Gimnazială Nr. 13 Râmnicu Vâlcea

Educația incluzivă este o abordare desemnată pentru a facilita succesul învățării pentru toți copiii. Școala de tip incluzivă este școala accesibilă, de calitate și care își îndeplinește menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare.

Conceptul de incluziune școlară se poate defini prin acceptarea de către instituțiile de învățământ a tuturor copiilor, indiferent de sex, apartenență etnică și socială, religie, naționalitate, rasă, limbă, grad de normalitate sau situație socială a familiei lor.

Problematica integrării tuturor copiilor în învățământul de masă aduce în discuție conceptual de „egalitate a șanselor”.

Școala incluzivă reprezintă un pas mai departe în procesul de permeabilizare și eliminare treptată a barierelor educaționale dintre copiii obișnuiți și cei cu diverse dizabilități. Deși educația incluzivă nu este sinonimă cu educația integrată, multe cadre didactice o percep ca atare. Educația incluzivă are însă un sens mult mai profund, depășind simpla integrare, includere a copilului cu dizabilități în învățământul de masă, alături de ceilalți copii. Din acest punct de vedere, termenul incluziv reflectă capacitatea unui grup capabil să se adapteze el însuși la copilul cu dizabilități, un grup care să devină accesibil persoanei cu handicap.

Consiliul Europei și Consiliul Comisiei Internaționale a UNESCO pentru Educația Secolului XXI considerau, în 1996 că unul dintre obiectivele majore ale educației trebuie să fie – „A ÎNVĂȚA SĂ TRĂIM ÎMPREUNĂ, A ÎNVĂȚA SĂ TRĂIM CU CEILALȚI”. În acest scop ne-am propus să pregătim copiii de vârstă preșcolară – școlară, viitori adulți – să trăiască în societate fără bariere oriunde în țările din Uniunea Europeană în care s-a integrat și România.

Incluziunea se referă la faptul că oricine, indiferent de deficiența sau de dificultățile pe care le întâmpină în învățare, trebuie tratat ca un membru al societății, iar diversele servicii speciale, de care are nevoie, trebuie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaționale, medicale generale puse la dispoziția tuturor membrilor societății.

Incluziunea este, deci, un concept mai larg, care se referă atât la integrarea copilului cu handicap mintal în sistemul educațional, cât și al celui comunitar în ansamblul său.

J. T. Hall, (apud Popovici D. V. 1999) elaborează, în acest sens, o definiție mai clară și nuanțată, arătând că, „incluziunea totală a unui copil cu deficiențe, presupune ca acesta să fie membru deplin într-o clasă, cu elevi de vârstă apropiată, în școala locală, făcând aceleași lecții ca și ceilalți elevi. De asemenea, copilul cu nevoi speciale are prieteni, cu care să-și petreacă timpul în afara orelor de curs, plus alții cărora să nu le fie indiferent și să lucreze mult pentru a-l ajuta pe copil, să fie pe deplin inclus în viața comunității, folosind serviciile generale ale societății, împreună cu ceilalți cetățeni”.

Fiecare copil este și are valoarea sa indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învățare școlară. Învățarea este și ea unică la fiecare elev, în funcție de :

- Stilul;
- Ritmul;
- Nivelul său de învățare și dezvoltare;
- Caracteristicile și particularitățile sale;
- Aptitudinile;
- Așteptările;
- Experiența sa anterioară.

În procesul de predare, comunicarea este esențială. Modalitățile de comunicare utilizate între oameni sunt diferite (folosirea gesturilor, expresii ale feței, privirea fixă, imagini și simboluri, citit-scrisul, limbajul semnelor, cântece, dansuri, teatru sau atingerea). Trebuie să existe comunicare între cadrul didactic-copil; copil-cadru didactic; copil-copil.

Același procedeu l-am folosit și în activitatea în grupuri mici .

Jocuri care ajuta comunicarea :

Semaforul: Fiecare copil primește cartonașe roșu, galben și verde. În cadrul comunicării ei folosesc cartonașele: roșu- nu înțeleg, galben-nu am înțeles totul, verde – am înțeles totul. Fiecare copil indică nivelul de înțelegere sau ceea ce simte arătând jetonul cu una dintre cele trei culori.

Degetul sus –degetul jos: Similar cu semaforul – poate fi folosit oricând pentru a indica dacă un anumit lucru a fost înțeles sau nu, sau pentru a arăta ce simte copilului. Aceste procedee pot fi folosite și de cadrul didactic pentru a transmite copiilor feed-back .

Parteneri de discutie: Copiii comunică partenerul de discuție: trei lucruri noi învățate, ce li s-a părut ușor, ce li s-a greu, ceva ce le-ar plăcea să învețe în viitor. Educatoarea poate deveni partenerul copilului cel mai puțin comunicativ. În felul acesta, prin intermediul „jocului” , îl poate determina să comunice cu mai mare ușurință, îndepărtând bariera timidității sau neîncrederii. Poate fi folosită cu succes în activitățile de învățare, ca o modalitate de autoevaluare continuă a cadrului didactic cu ajutorul copiilor. În procesul de învățare, educatoarea folosind această modalitate, pune la dispoziție copiilor jetoane cu cifre de la 1 la 3. Pe tablă este desenată o scară cu trei trepte. Pentru a cunoaște nivelul de înțelegere al copiilor pune mai multe întrebări cu nivele. În același mod putem proceda și în alte activități, stabilind de comun acord cu copiii care secvențe dintr-o activitate le reluăm sau ce ar dori să afle despre ...Utilizarea modelelor este o tehnică valoroasă care ajută copiii să-și developeze abilitățile de auto-evaluare.

Asigurarea într-o școală incluzivă a dezvoltării și atingerea întregului potențial al fiecărui copil prin educație, cât și valorizarea și respectarea performanțelor și realizărilor fiecăruia a dus la: dezvoltarea întregului potențial al fiecărui copil prin educație; valorizarea și respectarea performanțelor și realizărilor fiecăruia; părinții au devenit parteneri în procesul instructiv-educativ.

Copilul este unic, fiecare trebuie tratat ca resursă prin care se poate sprijini actul de învățare, mai degrabă decât problema de depășit. Incluziunea în educație reprezintă un aspect al incluziunii sociale. Dacă fiecare cadru didactic nu ar uita când intră la clasă că „*Nici un copil nu este identic cu altul*”, o mare parte din problemele care exista acum privind integrarea copiilor cu nevoi speciale sau de diferite etnii sau culturi, nu ar mai exista.

Bibliografie

1. Vrasmaș Ecaterina Adina, Introducere în Educația cerințelor speciale, Universitatea din București, Editura Credis, 2004;
2. Emil Verza, Florin Emil Verza- coordonatori, Tratat de psihopedagogie specială, Editura Universității din București 2011;
3. ***, Revista învățământului preșcolar , Nr. 3 , 2007;

Educația – cheia egalității de șanse într-o societate incluzivă

Boștinescu Dayana

Colegiul Național „Gib Mihăescu” Drăgășani

Trăim într-o lume în continuă transformare, în care diferențele dintre oameni – de gen, cultură, etnie, statut social sau dizabilitate – sunt din ce în ce mai vizibile. În fața acestor diferențe, educația are un rol esențial: acela de a uni, nu de a separa, de a deschide drumuri egale pentru toți, nu de a crea privilegii pentru unii. **Egalitatea de șanse prin educație** nu este doar un ideal, ci o necesitate morală și socială, fără de care nu putem vorbi despre progres real.

Educația este, fără îndoială, cel mai puternic instrument de combatere a inegalităților. Atunci când toți copiii beneficiază de acces egal la cunoaștere, la resurse, la sprijin emoțional și profesional, diferențele de start pot fi reduse. Însă egalitatea de șanse nu înseamnă tratarea tuturor în mod identic, ci tratarea fiecăruia în funcție de nevoile sale. Un copil dintr-o familie defavorizată are nevoie de mai mult sprijin decât unul care are acasă toate condițiile. Un elev cu dizabilități are nevoie de adaptări specifice pentru a învăța la fel ca ceilalți. A oferi tuturor exact același lucru nu este echitate, ci ignorarea realității.

Școala, ca instituție fundamentală a educației, trebuie să devină un spațiu al incluziunii. Un loc unde diversitatea este acceptată, înțeleasă și valorificată. Profesorii nu sunt doar transmițători de cunoștințe, ci formatori de caractere, creatori de punți între lumi diferite. Prin atitudinea lor, ei pot transforma școala într-un refugiu pentru copiii vulnerabili sau, dimpotrivă, într-un spațiu în care excluziunea și etichetarea persistă.

Totuși, nu doar școala poartă această responsabilitate. Familia, comunitatea, autoritățile și întreaga societate trebuie să se implice. Fără sprijin real pentru cei care pornesc cu mai puține resurse, fără politici educaționale echitabile și fără deschidere față de cei „altfel”, educația riscă să devină un privilegiu, nu un drept. Egalitatea de șanse începe cu un „bun venit” spus fiecărui copil, indiferent de locul de unde vine.

În concluzie, a promova egalitatea de șanse prin educație înseamnă a construi o societate în care fiecare are șansa de a deveni cea mai bună versiune a sa. Este o muncă grea, de durată, dar profund necesară. Pentru că o lume dreaptă nu se clădește doar prin legi și declarații, ci prin gesturi concrete de sprijin, empatie și curaj

Bibliografie

1. UNICEF România – Studii privind accesul echitabil la educație
2. Ministerul Educației – Strategia privind incluziunea în educație
3. Legea Educației Naționale nr. 1/2011

Educația – spațiu al echității și șanselor reale pentru toți

Prof. înv. primar Ionescu Nicoleta Cristina

Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea

„Egalitatea de șanse nu înseamnă să oferim tuturor același lucru, ci să le oferim fiecăruia ceea ce are nevoie pentru a reuși.”

— Rick Riordan

Într-un context social și educațional tot mai complex, tema egalității de șanse devine nu doar un obiectiv etic, ci și o necesitate pedagogică. Educația nu poate rămâne un spațiu pasiv în fața inegalităților structurale, ci trebuie să devină un actor activ al schimbării, un mecanism de echilibrare a șanselor și de valorizare a

diversității. Tendințele actuale în pedagogie promovează o abordare incluzivă, diferențiată și centrată pe elev, în care fiecare copil este văzut în unicitatea sa, cu potențialul, ritmul și nevoile proprii.

În activitatea didactică desfășurată la clasă, se observă adesea cum decalajele sociale, culturale sau de ordin cognitiv influențează direct accesul la învățare. Uneori, elevi inteligenți, sensibili și curioși rămân în umbră nu din lipsă de voință, ci din lipsa resurselor, a sprijinului familial sau a încrederii în sine. În astfel de cazuri, profesorul nu este doar un furnizor de cunoștințe, ci un mediator al șanselor – acela care oferă contextul, sprijinul și motivația necesare pentru ca fiecare elev să își poată atinge potențialul.

Promovarea egalității de șanse presupune o pedagogie a deschiderii și adaptabilității. Strategiile didactice diferențiate, utilizarea materialelor variate și accesibile, învățarea prin cooperare și dialogul empatic sunt câteva dintre instrumentele prin care se poate atenua efectul inegalităților. Spre exemplu, în cadrul unui proiect interdisciplinar desfășurat la clasă, a fost remarcat impactul lucrului în echipe eterogene: elevii cu ritm mai lent de învățare și cei cu performanțe ridicate au colaborat pentru un scop comun, dezvoltând nu doar competențe cognitive, ci și sociale și afective. Din această interacțiune, fiecare a avut de câștigat – un exercițiu de echitate reală, nu doar declarativă.

În același timp, egalitatea de șanse prin educație presupune un cadru instituțional care susține incluziunea. Școala trebuie să fie un mediu prietenos pentru toți – indiferent de etnie, statut socio-economic, dizabilitate, apartenență religioasă sau stil de învățare. Conform UNESCO (2020), „educația incluzivă este cheia unui viitor durabil, echitabil și democratic, în care nimeni nu este lăsat în urmă”. Acest ideal se reflectă și în politicile recente care promovează echitatea, dar și în numeroase inițiative locale prin care profesorii și comunitățile educaționale creează contexte de învățare flexibile, personalizate și accesibile.

Rolul profesorului în promovarea egalității de șanse este, așadar, profund formativ. El modelează nu doar cunoștințele, ci și atitudinile – ale elevilor, ale colegilor, chiar ale părinților. El este acela care poate rupe cercul discriminării prin exemplul personal, prin exigența dublată de empatie, prin capacitatea de a asculta și de a adapta. Nu este vorba de a diminua cerințele, ci de a crea căi multiple spre reușită, adaptate nevoilor diverse ale elevilor.

Promovarea egalității de șanse prin educație presupune o schimbare de paradigmă: de la o școală care „se dă” tuturor, la una care se modelează pentru fiecare. Este un proces complex, dar posibil, în care fiecare gest pedagogic, fiecare alegere didactică și fiecare cuvânt de susținere devin piese dintr-un sistem mai echitabil. Educația are datoria nu doar de a instrui, ci și de a repara, de a compensa și de a deschide drumuri acolo unde contextul social le închide. În acest sens, misiunea profesorului se regăsește pe deplin în idealul echității: nu doar a preda, ci a face posibilă învățarea pentru toți.

Bibliografie

1. Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Polirom.
2. Dewey, J. (2004). *Democrație și educație*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. UNESCO. (2020). *Inclusive education: Key policy messages*.
4. Perrenoud, P. (2001). *De ce să formăm profesori reflexivi?* în „Educația și formarea profesorilor”, coord. de I. Albulescu.
5. Riordan, R. (cit.) – în literatura pedagogică motivațională (preluare uzuală în traininguri educaționale)

Educația ca Motor al Echității Sociale

Duminicel Ioana Andreea

Școala Gimnazială, sat Măgura, com. Mihăești

Egalitatea de șanse reprezintă un pilon fundamental al unei societăți juste și echitabile, asigurând fiecărui individ posibilitatea de a-și atinge potențialul maxim, indiferent de originea socială, etnie, gen, religie, dizabilități sau alte caracteristici personale. În acest context, educația joacă un rol esențial, fiind cel mai puternic instrument de promovare și garantare a egalității de șanse. Accesul la o educație de calitate, echitabilă și incluzivă nu este doar un drept fundamental al omului, ci și o condiție esențială pentru dezvoltarea personală, socială și economică. Sistemul educațional are puterea de a rupe cercul vicios al inegalităților, oferind oportunități egale tuturor. Prin educație, indivizii dobândesc cunoștințe, **abilități și competențe** care le permit să se integreze pe piața muncii, să participe activ la viața civică și să contribuie la progresul societății.

Fără un acces echitabil la educație, persoanele din medii defavorizate sunt adesea prinse într-o spirală a sărăciei și a excluziunii sociale, perpetuând inegalitățile de la o generație la alta. Promovarea egalității de șanse prin educație presupune abordarea diverselor forme de discriminare și bariere care pot împiedica accesul sau participarea deplină la procesul educațional. Aceste bariere pot fi economice (lipsa resurselor pentru materiale școlare, transport, taxe), geografice (acces limitat la școli de calitate în zone rurale sau izolate), sociale (prejudecăți legate de gen, etnie, dizabilități) sau culturale. O școală incluzivă este cea care recunoaște și valorifică diversitatea, adaptându-și resursele și metodele didactice pentru a răspunde nevoilor specifice ale fiecărui elev. Pentru a promova efectiv egalitatea de șanse, sistemul educațional trebuie să implementeze strategii concrete:

- **Acces echitabil și universal:** sprijinirea elevilor din medii defavorizate prin burse, transport școlar și programe de “after-school”.
- **Curriculum adaptat și incluziv:** Dezvoltarea unui curriculum care reflectă diversitatea culturală și socială, promovând respectul, toleranța și înțelegerea reciprocă. Formarea **și dezvoltarea profesională** a cadrelor didactice: Profesorii joacă un rol central în promovarea egalității de șanse. Programele de formare continuă trebuie să includă module dedicate educației incluzive, managementului diversității și combaterii discriminării.
- **Combaterea abandonului școlar:** Dezvoltarea de programe de intervenție timpurie și de sprijin pentru elevii aflați în risc de abandon școlar, identificarea cauzelor și implementarea unor soluții personalizate (consiliere, mediere, sprijin material).
- **Parteneriate comunitare:** Colaborarea strânsă între școală, familie, autorități locale și organizații non-guvernamentale este vitală pentru a crea o rețea de sprijin pentru elevi și pentru a asigura continuitatea eforturilor de promovare a egalității de șanse.

Cu toate acestea, perspectivele sunt pozitive. Investiția în educație ca mijloc de promovare a egalității de șanse este recunoscută la nivel global ca o prioritate. Prin politici publice coerente, finanțare adecvată și implicarea tuturor actorilor sociali, se poate construi un sistem educațional care să ofere fiecărui copil șansa de a-și realiza potențialul, contribuind astfel la o societate mai justă, mai prosperă și mai armonioasă. Egalitatea de șanse prin educație nu este doar un deziderat moral, ci o investiție inteligentă în viitorul colectiv.

Bibliografie

1. Declarația Universală a Drepturilor Omului, Art. 26 - Dreptul la educație.
2. Convenția ONU privind Drepturile Copilului, Art. 28 - Dreptul la educație.
3. Giddens, Anthony. Sociologie. Editura Polirom, Iași, 2010. (pentru concepte generale de egalitate socială și stratificare).
4. UNESCO. Education for All Global Monitoring Report. (Diverse ediții, pentru perspective

internaționale și strategii de incluziune).

5. Consiliul Europei. Recommendation CM/Rec(2007)13 of the Committee of Ministers to member states on gender mainstreaming in education.

Educația integrată și/sau incluzivă

Prof. Andrei Simona

Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea

Integrarea școlară și socială a copiilor cu CES nu a fost mereu o preocupare a sistemelor educaționale. Identificarea problemelor cu care se confruntă dezvoltarea unor copii a cunoscut o istorie legată de dezvoltarea practicilor de diagnosticare și evaluare psihologică și medicală. În același timp, educația nu a fost pregătită de la început să răspundă acestor cerințe.

Dacă, istoric vorbind, prima reacție a societății față de copiii cu CES a fost respingerea, pe măsură ce s-a dezvoltat înțelegerea naturii sociale și individuale a fiecărui copil, s-a început intervenția, prin dezvoltarea unui nou domeniu, respectiv educația specială.

În plan psihopedagogic, conceptul de cerințe educative speciale relevă necesitatea individualizării evaluării și demersului educațional. Se propune evaluarea într-o optică dominant educațională (în termeni de potențial de învățare și de curriculum), dar mai ales derularea intervenției educaționale specifice, diferențiate și adaptate particularităților individuale.

Multe persoane se întreabă ce înseamnă CES – cerințele educaționale speciale. Cerințele educaționale speciale sunt acele cerințe care derivă din nevoile speciale ale unor persoane, generate de existența unor disfuncții la nivel intelectual, senzorial, fizic, psiho-afectiv, socio-economic, cultural.

Conceptul de cerințe educative speciale a fost inclus în terminologia UNESCO în anii 90 ca o consecință a orientării accentuate a educației speciale spre copil și comunitate.

Astfel, putem considera că se încadrează în categoria CES: copiii cu dificultăți motorii, sindrom Down, dificultăți de vorbire, tulburări de comportament, autism, deficit de atenție și hiperactivitate (ADHD), dar și cei care trec, pur și simplu, printr-o perioadă mai grea (abandon familial, abuzuri, tulburări psiho-emoționale care dizabiliatează formarea normală a personalității copilului).

Școala incluzivă trebuie să răspundă nevoilor comunității și să asigure o participare egală a tuturor elevilor. Incluziunea presupune că fiecare individ contează și cu toții avem nevoie de mai multă răbdare și toleranță față de cei care sunt diferiți. Într-o astfel de unitate de învățământ, se asigură o educație pentru toți copiii și se caută mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare. Copiii din aceste unități de învățământ beneficiază de toate drepturile și serviciile sociale și educaționale conform principiului „resursa urmează copilul”.

Integrarea școlară și extrașcolară este un proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar, de desfășurare cu succes a activităților școlare.

Conceptul de CES presupune o abordare care consideră că fiecare copil este unic, poate învăța dacă este identificat tipul de învățare specific particularităților individuale ale sale. Curriculum-ul școlar trebuie considerat un instrument necesar care trebuie să fie flexibil, adaptabil la cerințele elevilor. Toate cadrele didactice care au în colectivitatea elevilor copii cu CES, vor avea în vedere acțiuni ce presupun colaborarea cu părinții și consilierea acestora, implicarea directă în lucrul efectiv cu copiii. Părinții și copiii vor fi consiliați să fie realiști în așteptări, vor fi ghidați să evite izolarea și să comunice cu alți părinți și copii aflați în situații similare. Se va promova o abordare pozitivă a educării și disciplinării copiilor; copiii vor fi implicați, atât cât se poate, în luarea deciziilor, în alegerea activităților la care vor participa. Este de dorit ca părinții, cadrele didactice și școala, precum și alte instituții să facă un front comun pentru a ajuta la integrarea copiilor cu CES.

Vorbim astăzi de o pedagogie a incluziunii, în care fiecare copil primește educație diversificată, individualizată și chiar personalizată, pentru dezvoltarea potențialului său optimal, indiferent de particularitățile sale de învățare. Așadar, s-a schimbat abordarea problemelor în educația specială, din centrarea pe problemă, spre centrarea pe valoare și potențialul fiecăruia, pornind de la imaginea holistică, comprehensivă asupra copilului.

Bibliografie

1. Gherguț, A. - Psihopedagogie specială, Editura Polirom, Iași, 2000, pag. 43- 61.
2. Vrășmaș, T. – Cerințele speciale și dizabilitatea în educație. O perspectivă internațională, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2015.

Educația timpurie - cheia promovării egalității de șanse în învățământul preșcolar

*Prof. Înv. Preșcolar Pătrașcu Elena-Mădălina
Grădinița cu Program Prelungit Piticot, Râmnicu Vâlcea*

Introducere

Educația are un rol fundamental în construirea unei societăți echitabile, în care fiecare copil are șansa de a se dezvolta armonios, indiferent de mediul din care provine. În acest sens, egalitatea de șanse prin educație este un obiectiv esențial al sistemului de învățământ european, inclusiv în România. Încă din grădiniță, trebuie create condiții favorabile pentru ca toți copiii, indiferent de gen, etnie, dizabilitate sau statut socio-economic, să aibă acces la educație de calitate.

Ce înseamnă egalitate de șanse în educația preșcolară?

Egalitatea de șanse în educația preșcolară presupune ca fiecare copil să beneficieze de aceleași oportunități de învățare, dezvoltare și participare, în funcție de propriile nevoi și potențial. Nu înseamnă tratarea tuturor copiilor în mod identic, ci adaptarea educației la particularitățile fiecăruia.

Aceasta implică:

- accesul la grădiniță pentru copiii din mediile defavorizate;
- integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES);
- combaterea stereotipurilor de gen sau culturale;
- implicarea părinților în mod echitabil în viața educațională a copiilor.

Rolul grădiniței în promovarea egalității de șanse

Grădinița este prima instituție educațională formală în viața copilului și are o responsabilitate majoră în formarea unei atitudini echitabile și incluzive. Educatorii au un rol esențial în acest proces prin:

- crearea unui mediu educațional sigur și stimulativ, în care fiecare copil se simte acceptat;
- adaptarea activităților la ritmul și nivelul de dezvoltare al fiecărui copil;
- promovarea diversității prin jocuri, povești și activități care valorizează diferențele culturale și personale;
- colaborarea cu familia și comunitatea, pentru a sprijini integrarea copiilor în procesul educațional.

Educația incluzivă – un pas spre echitate

Un concept cheie în promovarea egalității de șanse este educația incluzivă, care presupune integrarea tuturor copiilor, indiferent de diferențele lor, în aceeași comunitate educațională. În grădinițe, acest lucru se reflectă prin:

- formarea educatorilor în domeniul diversității și incluziunii;
- echipamente și resurse adaptate copiilor cu nevoi speciale;
- strategii didactice diferențiate, care pun accentul pe participarea activă a fiecărui copil.

Educația incluzivă nu este doar o practică educațională, ci o atitudine socială, care pregătește copiii să devină adulți empatici și responsabili într-o societate diversă.

Concluzie

Promovarea egalității de șanse încă din educația timpurie este o condiție esențială pentru dezvoltarea unei societăți echitabile și incluzive. Grădinița are un rol formator de bază, iar educatoarele sunt primele modele de comportament social pentru copii. Prin activități bine gândite, adaptate și deschise către diversitate, învățământul preșcolar poate contribui decisiv la eliminarea discriminării și la asigurarea unui start egal pentru toți copiii.

Bibliografie

1. Cucos, C. (2017). Educația incluzivă. Editura Polirom.
2. Vlăsceanu, L. (2018). Politici educaționale și egalitatea de șanse. Editura Universitară.
3. Ministerul Educației Naționale (2020). Strategia pentru incluziunea socială prin educație 2021–2027.
4. European Agency for Special Needs and Inclusive Education (2022). Inclusive Early Childhood Education.
5. UNICEF România (2023). Acces egal la educație pentru toți copiii – studii și recomandări.

Educația-cheia egalității de șanse în societatea modernă

Prof. Înv. Preșc. Udrea Elena-Diana

Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Călimănești

Egalitatea de șanse reprezintă un principiu fundamental al societății democratice, iar educația este principalul instrument prin care acest ideal poate fi atins. Fiecare individ, indiferent de gen, etnie, dizabilitate, statut economic sau mediul de proveniență, are dreptul la o educație de calitate, care să îi ofere oportunități reale de dezvoltare personală și profesională. În acest referat, voi analiza rolul esențial al educației în promovarea egalității de șanse și modalitățile prin care sistemul educațional poate contribui la reducerea discriminărilor și a inegalităților sociale.

Educația are puterea de a schimba destine și de a crea o societate incluzivă. Prin oferirea accesului la informație, gândire critică și dezvoltare a abilităților, educația poate nivela diferențele create de condițiile inițiale de viață. Un sistem educațional echitabil nu doar că transmite cunoștințe, ci și formează cetățeni activi și responsabili.

Factori care influențează egalitatea de șanse în educație:

- Accesul la educație – În multe zone rurale sau marginalizate, accesul la școli moderne este limitat. Lipsa infrastructurii, a profesorilor calificați sau a resurselor educaționale afectează profund egalitatea de șanse.
- Discriminarea și stereotipurile – Elevii proveniți din grupuri minoritare sau din familii defavorizate se confruntă adesea cu prejudecăți care le afectează performanțele și încrederea în sine.
- Politicile educaționale – Măsurile luate de autorități, precum bursele sociale, programele „Școală după școală” sau integrarea elevilor cu nevoi speciale, pot favoriza incluziunea și echitatea.

Exemple de bune practici în promovarea egalității prin educație

- Programe de alfabetizare pentru adulți și copii în zone defavorizate
- Burse și programe de mentorat pentru elevii cu performanțe din medii vulnerabile

- Includerea educației pentru diversitate și toleranță în curricula școlară
- Digitalizarea învățământului și oferirea de tablete/laptopuri elevilor fără posibilități materiale.

Egalitatea de șanse nu este doar un ideal, ci o necesitate pentru dezvoltarea armonioasă a societății. Educația are un rol transformator și trebuie privită ca o investiție strategică în viitorul unei națiuni. Prin politici corecte, sprijin adecvat și eliminarea barierelor, putem construi o societate în care fiecare copil are șansa de a-și atinge potențialul.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Educație și șanse egale

Prof. dr. Din Mihaela Claudia

Liceul Tehnologic „General Magheru” Râmnicu Vâlcea

În confruntarea societății cu numeroasele provocări pe care i le rezerva viitorul, educația reprezintă un instrument indispensabil pentru a atinge idealurile păcii, libertății și dreptății. „Educația este o expresie a încrederii și afecțiunii noastre față de copii și tineri, pe care trebuie să-i ajutăm să-și găsească locul de drept în sistemul educațional, dar și în familie, în comunitatea locală și națională ” (Delors, 2000, p. 9).

La sfârșitul secolului XX, una dintre prioritățile politicii educaționale promovate la nivel internațional era asigurarea accesului la educație pentru toți copiii și respectarea principiului „egalității de șanse educaționale”. Acestea pot rămâne însă proiecte teoretice dezirabile sau frumoase doar dacă nu sunt însoțite de metode concrete de implementare, caz în care capacitatea profesorului de a le pune în practică este esențială. Indiferent de întrebările pe care le prezintă procesul de învățare școlară, cu toții trebuie să îmbrățișăm ideea că fiecare elev este unic și valoros. Procesul de învățare și dezvoltare este, de asemenea, diferit pentru fiecare elev, în funcție de stilul, ritmul, personalitatea și caracteristicile acestuia, abilitățile, așteptările și experiența anterioară.

În a doua jumătate a secolului XX, principiul „egalității de șanse” a fost instituit ca o prioritate în politica educațională condusă la nivel internațional, inclusiv în România. Ca parte a procesului de reformă a sistemului educațional al țării, au fost dezvoltate noi concepte și practici educaționale pentru a permite școlilor

să răspundă mai bine nevoilor comunităților sociale specifice.

- **Școala pentru toți – școala pentru diversitate** exprimă dorința de flexibilitate și toleranță față de diferențele fizice, socio-culturale, lingvistice și psihologice dintre copii/elevi. Rolul școlii este de a oferi fiecăruia oportunitatea de a învăța în propriul ritm, abilitate și ritm, de a-și satisface nevoile și de a se exprima în funcție de trăsăturile individuale de caracter.
- **Promovarea educației incluzive** – este o provocare care necesită schimbarea mentalității și atitudinilor față de elevii care sunt diferiți de cei „normali”, schimbarea reprezentării sociale a acestui segment al populației școlare și abandonarea etichetelor și a prejudecăților pentru a crea șanse egale.
- Modelele de educație cu șanse egale oferă o viziune mai flexibilă asupra învățării, luând în considerare **barierele în calea învățării** (Gherguț, 2006, 101-102). Acestea se referă la orice factor care împiedică învățarea.
- Teoriile actuale asupra inteligenței acordă o semnificație importantă din perspectiva educațională, **teoriei inteligențelor multiple** (H. Gardner) și cea a stilurilor de învățare.
- Un fenomen frecvent invocat, asociat contextului sociopedagogic, este cel al **etichetării**, mai ales a celei negative, ca evidențiere a dezavantajului, pe care copiii o înregistrează, marcându-le comportamentul, prin trăirea unor complexe de inferioritate cu efecte de (auto)marginalizare, neîncredere, timiditate, negativism, spirit de revanșă etc.
- **Sistemul zonelor prioritare de educație**, care implică principiul discriminării pozitive (alocarea de resurse școlare suplimentare copiilor cu dificultăți de învățare și rezultate școlare reduse datorită situației de dezavantaj socio – economic), a fost inițiat în Anglia (EPA – Educational Priority Areas) în 1967, preluat în Franța (în 1981) și dezvoltat ulterior în majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene. Sistemul are ca obiectiv sprijinirea acțiunilor educative în zonele în care condițiile economice și sociale constituie un obstacol pentru reușita elevilor.

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2002), *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri, strategii*, Editura Aramis, București
2. Delors, J. (2000), *Comoara launtrică*, Editura Polirom, Iași
3. Diaconu, M., Jinga, I. (2004), *Pedagogie*, Editura ASE, București
4. Gherguț, A. (2006), *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație*, Editura Polirom, Iași

Șanse egale pentru combaterea discriminării

Popescu Diana Filofteia

Liceul Tehnologic „Cpt. N. Pleșoianu”, Râmnicu Vâlcea

Una dintre valorile promovate de educație este non-discriminarea și excluderea inechității sociale, culturale, economice și de gen (asigurarea de șanse egale tuturor copiilor, indiferent de gen, etnie, religie, printr-o abordare educațională echilibrată). În acest sens, cadrul didactic trebuie să evite exprimările de tip discriminator, etichetarea, să nu manifeste prejudecăți față de copii, ci să aibă permanent în vedere nevoile educaționale ale fiecărui copil, astfel încât toți să se simtă acceptați și valorizați.

Literatura de specialitate identifică o serie de comportamente care pot conduce la efecte de excluziune a candidatului contra cărui îi sunt îndreptate diverse forme ale discriminării.

Stereotipurile sunt modalități de a caracteriza oamenii atașându-le etichete. Eticheta este o descriere succintă a comportamentului sau felului de a fi al unei persoane. Etichetele pot fi pozitive sau negative. Noile concepții asupra actului etichetării afirmă că un comportament “problemă” este acel comportament care a fost etichetat drept dăunător; că actul etichetării este cel care creează problema, și nu indivizii. Astfel se

argumentează că etichetele, în mod curent, emană de la un fel de autoritate; de exemplu, un profesor, un părinte sau o persoană importantă, care repetă și consolidează eticheta până când aceasta devine ferm asociată unui individ. Teoria mai afirmă că atunci când etichetele sunt atașate oamenilor, poate fi dificil pentru un individ să mai scape de ele; individul poate ajunge să le accepte, le interiorizează și crede că sunt adevărate. Etichetarea se folosește frecvent în educație de către profesori, cel mai elocvent exemplu fiind a elevilor “buni”, “răi” și “medii/neremarcabili”. Astfel, prima categorie sunt elevii care sunt conformi așteptărilor profesorilor, a doua categorie reprezintă devianții, iar ultima cei care nici nu deviază dar nici nu sunt conform așteptărilor.

Printre efectele pe care le poate avea etichetarea elevilor se numără:

- determină interacțiunea viitoare dintre profesori și elevi (“categoria de elev” este folosită ca punct de referință pentru interpretarea comportamentului unui elev);
- eticheta este preluată de ceilalți (profesori și colegi de clasă);
- contribuie la structurarea „eului oglindit” (oglinda este comportamentul celorlalți față de persoana în cauză);
- așteptările determină rezultatele (efectul Pygmalion);
- generalizarea așteptărilor (efectul halo).

Cu toate acestea, impactul etichetării poate fi și unul pozitiv, în cazul în care se respectă unii factori:

- centrarea pe acțiunile elevului și nu pe persoana sa;
- luarea în considerare a posibilității ca elevul să-și schimbe comportamentul;
- încurajarea permanentă a schimbării;
- atitudinea critică față de răspândirea așa-numitului „efect de cancelarie”;
- conștientizarea efectelor etichetării;
- sublinierea progresului individual al elevului și nu compararea sa cu ceilalți;
- folosirea „etichetării pozitive” (ajută elevul să-și realizeze întregul potențial).

Prejudecățile sunt idei preconcepute, adeseori negative, despre un anumit lucru identificat într-un grup, opinie formată înainte de investigarea tuturor fațetelor pe care acestea le implică. Cele mai numeroase prejudecăți sunt cele referitoare la rasă, etnie și religie. Discriminarea este acțiunea în care o persoană este tratată pe baza unor atitudini la originea cărora se află prejudecăți. Se menține ideea că prejudecata reprezintă credința personală cu privire la un fapt, iar discriminarea reprezintă manifestarea/rezultatul acesteia. S-au identificat mai multe tipuri de discriminare ce pot avea loc în cadrul sistemului educațional, printre acestea aflându-se: etnia, naționalitatea, sex, categorie socială, religie, persoane cu dizabilități și deficiențe, limbă, persoane infectate cu HIV sau alte boli cronice. *Segregarea* reprezintă o formă avansată a discriminării. Presupune separarea fizică a unor grupuri de copii de restul copiilor în clase, școli, activități șamd. Consecința directă o reprezintă un acces inegal la o educație de calitate. Ca exemple de forme de segregare sunt școlile speciale și așa numitele școli de ghetou, cele mai cunoscute fiind cele din S.U.A.

Pentru combaterea discriminării s-au formulat trei principii:

- politica șanselor egale;
- reprezentativitatea în organismele de decizie;
- tratamentul egal (implică tratament asemănător dacă persoanele sunt asemănătoare sau diferențiat, dacă nu sunt asemănătoare și prezintă nevoi diferite).

Promovarea egalității de șanse prin educație: între principii și practici

Prof. Gabriela Bălăceanu

Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse este un concept fundamental al democrației moderne, iar educația reprezintă unul dintre cele mai importante canale prin care acest ideal poate fi transpus în realitate. Potrivit Declarației Universale a Drepturilor Omului (art. 26), „orice persoană are dreptul la educație”, iar această educație trebuie să fie „accesibilă în mod egal tuturor”¹. În practică însă, numeroși factori – economici, culturali, geografici și instituționali – împiedică exercitarea acestui drept în mod echitabil. Acest eseu își propune să analizeze rolul esențial al educației în reducerea inegalităților, să evidențieze principalele bariere în calea accesului echitabil la educație și să exploreze soluțiile și politicile care pot transforma egalitatea de șanse dintr-un principiu teoretic într-o realitate socială concretă.

1. Educația ca factor de mobilitate socială și echitate

Educația este universal recunoscută ca un instrument de mobilitate socială, fiind strâns corelată cu dezvoltarea economică, reducerea sărăciei și consolidarea participării civice. Conform Băncii Mondiale, fiecare an suplimentar de școlarizare este asociat cu o creștere medie de 9% a veniturilor individuale, iar societățile care investesc în educație se bucură de o productivitate mai mare și o coeziune socială mai stabilă².

În acest sens, educația nu este doar un beneficiu individual, ci și un bun public. Ea contribuie la formarea capitalului uman și a unei forțe de muncă competitive, dar și la construirea unor comunități solidare și reziliente. Însă pentru ca aceste beneficii să fie distribuite în mod echitabil, este esențial ca accesul la educație să nu fie condiționat de factori precum venitul familiei, zona de reședință sau apartenența etnică.

2. Realitatea inegalităților în sistemul educațional românesc

România se confruntă cu una dintre cele mai ridicate rate ale abandonului școlar din Uniunea Europeană, precum și cu disparități semnificative între elevii din mediul rural și cei din mediul urban. Conform Eurostat (2023), rata abandonului școlar timpuriu în România a fost de aproximativ 15,6%, cu mult peste media UE de 9,6%³. În plus, rezultatele testelor internaționale, precum PISA, relevă o corelație clară între performanța școlară și statutul socio-economic al elevilor⁴.

Elevii proveniți din medii dezavantajate – în special din familii sărace, din comunități romi sau din zone izolate – au șanse considerabil mai mici să finalizeze studiile și să obțină calificări relevante. Accesul inegal la resurse educaționale (infrastructură, materiale didactice, cadre calificate) agravează această situație. De exemplu, în mediul rural, aproximativ 30% dintre școli nu dispun de apă curentă sau toaletă funcțională, iar laboratoarele moderne sau bibliotecile sunt rare⁵.

3. Obstacole sistemice: dincolo de acces fizic

Inegalitățile în educație nu sunt determinate doar de lipsa resurselor materiale. Există o serie de factori structurali care contribuie la menținerea excluziunii educaționale:

- **Curriculum rigid și uniform**, care nu ține cont de diversitatea culturală și lingvistică a elevilor;
- **Modele pedagogice centrate pe performanță**, care nu valorizează progresul individual și pot duce la stigmatizare;
- **Discriminare instituțională**, mai ales față de elevii romi, elevii cu dizabilități sau cei care nu se conformează normelor sociale dominante;
- **Lipsa consilierii psihopedagogice** în școli, care reduce capacitatea instituțiilor de a sprijini elevii cu dificultăți emoționale sau sociale.

În acest context, egalitatea de șanse nu poate fi redusă la un acces formal la educație, ci trebuie să vizeze și **echitatea procesului educațional**, adică sprijinirea diferențiată a elevilor, în funcție de nevoile lor specifice.

4. Politici și programe de promovare a echității educaționale

În ultimele două decenii, au fost implementate în România mai multe programe menite să reducă inegalitățile educaționale. Printre cele mai relevante se numără:

- **„Bani de liceu”** – un program de sprijin financiar pentru liceeni din familii cu venituri reduse;
- **„Rechizite gratuite”** – destinat elevilor din ciclul primar și gimnazial;

- „Fiecare Copil în Grădiniță”, care oferă tichete sociale pentru preșcolari din comunități vulnerabile⁶;
- Programul „Școala după Școală”, care oferă sprijin suplimentar în afara orelor de curs pentru copii cu dificultăți.

Deși eficiente în anumite contexte, aceste programe sunt adesea fragmentate, subfinanțate și lipsite de continuitate. De asemenea, nu există un mecanism coerent de monitorizare a impactului acestor măsuri la nivel național. În plus, politicile publice rămân concentrate pe compensarea dezavantajelor, în loc să atace cauzele structurale ale excluziunii educaționale.

5. Bune practici internaționale și lecții pentru România

Țări precum Finlanda, Canada sau Olanda au reușit să construiască sisteme educaționale echitabile printr-o combinație de politici publice solide și valori culturale care promovează egalitatea. Câteva dintre măsurile-cheie implementate în aceste state includ:

- finanțarea diferențiată a școlilor, în funcție de gradul de vulnerabilitate al elevilor;
- formarea intensivă a profesorilor în metode de predare incluzivă;
- implicarea comunităților locale în deciziile educaționale;
- descentralizarea sistemului educațional, cu păstrarea unor standarde comune naționale.

România poate învăța din aceste modele, adaptându-le la realitățile locale. Un exemplu de adaptare eficientă este extinderea rețelelor de grădinițe și creșe în mediul rural, unde participarea la educația timpurie este un predictor important pentru succesul școlar ulterior.

6. Recomandări pentru politici publice coerente

Pentru ca egalitatea de șanse prin educație să devină o realitate în România, este necesară o viziune pe termen lung, sprijinită de politici integrate. Printre direcțiile strategice recomandate se numără:

- creșterea investițiilor în educație, în special în zonele defavorizate;
- integrarea educației incluzive în formarea inițială și continuă a cadrelor didactice;
- dezvoltarea unui mecanism național de identificare și sprijinire a elevilor în risc educațional;
- implicarea ONG-urilor și a comunității în oferirea de servicii educaționale complementare (mentorat, afterschool, consiliere);
- monitorizarea și evaluarea continuă a impactului politicilor publice în domeniul educației.

Prin urmare, egalitatea de șanse în educație nu este un obiectiv utopic, ci o condiție esențială pentru progresul unei societăți. Deși România se confruntă cu numeroase provocări în acest domeniu, există oportunități reale de transformare, dacă politicile educaționale sunt fundamentate pe principii de echitate, incluziune și solidaritate. Educația trebuie să înceteze să fie un privilegiu și să devină un drept exercitat în mod real de fiecare copil. Numai astfel vom putea construi o societate în care fiecare individ are șansa de a-și valorifica potențialul și de a contribui activ la binele comun.

Egalitate de șanse în școală

Prof. Inv. Preșc. Giuran Ana Maria

Seminarul Teologic „Ortodox Sf. Nicolae” Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Drepturile omului în ceea ce privește educația implică trei dimensiuni care sunt interconectate și doar prin adresarea concomitentă a celor trei se pot realiza: 1) *dreptul la acces la educație* – dreptul fiecărui copil la educație în condiții de șanse egale și fără discriminare. Pentru acest scop, educația trebuie să fie disponibilă,

accesibilă și incluzivă pentru toți copiii; 2) *dreptul la educație de calitate* – care îi permite copilului să își dezvolte și să acceseze întregul potențial, să fie pregătit pentru piața muncii și să dezvolte abilități de viață; 3) *dreptul la respect în mediul școlar* – dreptul fiecărui copil de a-i fi respectată demnitatea și drepturile omului în sistemul educațional.

Pentru o educație sănătoasă și în conformitate cu cerințele actuale de pe piața muncii, trebuie să existe o corelație perfectă între pregătirea, adaptarea la schimbare a celor ce oferă educație și cei ce primesc educație. În decursul zecilor de ani educația a suferit schimbări, societatea și interesele societății au schimbat pozitiv sau negativ educația. Este cunoscut faptul că educația a condus la reușită și odată cu încetarea tuturor discriminărilor de rasă, sex, etnie, religie, apartenență politică, clasa socială, etc, elevii deveniți majori au reușit. Deși se discută de egalitate în educație, este necesar să aibă în vedere educația diferențiată și accesibilizarea, nu toți elevii sunt egali, nu toți trebuie să obțină aceleași rezultate și meserii. Elevii sunt unici, trebuie ajutați să ajungă la rezultate cât mai ușor prin tot felul de mijloace accesibile nevoilor. Pentru copii cu posibilități materiale scăzute, profesorii trebuie să evidențieze progresele, implicarea în activitatea clasei, creativitatea și mai puțin componentele materiale.

Educația fără discriminare reprezintă o provocare și o responsabilitate colectivă. Prin promovarea unei educații non-discriminatorii, putem contribui la construirea unei societăți mai incluzive, în care toți indivizii sunt respectați și valorizați pentru ceea ce sunt. Este esențial ca instituțiile educaționale să asigure un mediu sigur și propice dezvoltării tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor. Educația fără discriminare este o investiție în viitorul unei societăți mai echitabile și mai bune pentru toți.

Metode și practici în educația fără discriminare

1. Curriculum diversificat și incluziv: Integrarea diverselor perspective culturale, istorice și sociale în curriculumul școlar promovează înțelegerea și respectul față de diferențele și similaritățile dintre oameni.

2. Formare și pregătire a cadrelor didactice: Educatorii trebuie să fie conștienți de importanța unei educații non-discriminatorii și să fie pregătiți să abordeze problemele de discriminare și inegalitate în clasă.

3. Promovarea dialogului și a dezbaterilor: Elevii trebuie încurajați să își exprime opiniile și să învețe să asculte și să înțeleagă perspectivele diferite.

4. Colaborarea cu părinții și comunitatea: Implicarea părinților și a comunității în procesul educațional poate consolida valorile de egalitate și incluziune.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse.

Specia umană se conformează și ea aceluiași principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic” al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

Bibliografie

1. UNESCO. (2017). Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives. Accesat la: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444>
2. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (2016). Inclusive education in action: Making a difference for students with disabilities. Accesat la: <https://www.europeanagency.org/publications/ereports/inclusive-education-action>
3. United Nations. (1948). Universal Declaration of Human Rights. Accesat la: <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>
4. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
5. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO,

Egalitate de șanse în educație

Secretar Tunsu Mihaela

Liceul Tehnologic „Dimitrie Bolintineanu” Bolintin Vale, jud.Giurgiu

„Să presupunem că fiecare persoană are șanse egale, nu să devină egal cu ceilalți, ci să fie diferit pentru a realiza acel potențial unic de care dispune, în corp, minte și spirit.” (John Fischer)

Egalitatea de șanse reprezintă un principiu fundamental al societății moderne, care presupune accesul echitabil la resurse, drepturi și oportunități pentru toți indivizii, indiferent de gen, etnie, statut socio-economic, dizabilități sau alte criterii. Educația joacă un rol esențial în promovarea acestui principiu, oferind tuturor șansa de a-și dezvolta potențialul și de a contribui activ la viața socială și economică.

„Nu toți avem același talent, dar toți ar trebui să avem șanse egale pentru a ne dezvolta propriul talent.” (John Kennedy)

Educația este considerată unul dintre cele mai puternice instrumente de reducere a inegalităților. Prin intermediul educației, indivizii își pot construi o carieră, pot dobândi abilități de viață și pot ieși din cercul vicios al sărăciei sau al excluziunii sociale. În plus, educația contribuie la formarea unei societăți democratice, tolerante și incluzive.

Egalitatea de șanse este prezentă în educație prin:

- Accesul la învățământ gratuit și obligatoriu pentru toți copiii;
- Burse și programe de sprijin pentru elevii din medii defavorizate;
- Programe speciale pentru integrarea copiilor cu dizabilități în școlile de masă.

Deși în teorie accesul la educație este universal, în practică persistă o serie de obstacole:

- Sărăcia și lipsa de resurse afectează frecvent participarea copiilor la școală;
- Discriminarea de gen, etnică sau religioasă poate împiedica accesul egal la educație;
- Lipsa infrastructurii și a cadrelor didactice în zonele rurale sau izolate;
- Mentalități tradiționaliste care limitează educația fetelor sau a anumitor categorii sociale.

Pentru a combate aceste probleme, se încearcă implementarea unor politici coerente și sustenabile pe scară din ce în ce mai largă:

- Introducerea de programe de tip „Școală după școală” pentru sprijinirea elevilor cu dificultăți;
- Campanii de conștientizare privind importanța educației pentru toate categoriile sociale;
- Investiții în infrastructură și digitalizare, în special în mediul rural;
- Formarea profesorilor în spiritul incluziunii și al diversității.

„Copiii învață din ceea ce-i înconjoară.” spunea Maria Montessori.

Promovarea egalității de șanse nu este doar responsabilitatea statului, ci și a societății civile, a familiilor și a fiecărui individ. ONG-urile, mediul de afaceri, mass-media și comunitățile locale pot juca un rol activ în susținerea programelor educaționale incluzive și în combaterea discriminării.

Egalitatea de șanse prin educație nu este doar un ideal, ci o necesitate pentru o societate echitabilă și prosperă. Investiția în educație este o investiție în viitor, iar promovarea accesului egal la aceasta este primul pas către un sistem social mai just și mai uman.

„Există un singur fel de a înțelege oamenii, anume de a nu ne grăbi să-i judecăm, ci de a trăi în preajma lor, de a-i lăsa să se explice, să se dezvăluie zi de zi, să se zugrăvească ei înșiși în ei...” (Charles Augustin Saine – Beune)

Egalitatea de șanse în educație – premise pentru o societate echitabilă și incluzivă

*Prof. Căpățînă Maria Magdalena
Școala Gimnazială Nr. 4 Râmnicu Vâlcea*

Articolul abordează tema egalității de șanse în educație ca fiind un drept fundamental și o condiție esențială pentru dezvoltarea sustenabilă a unei societăți echitabile. Sunt analizate barierele actuale care limitează accesul echitabil la educație și sunt propuse soluții concrete pentru promovarea incluziunii, valorizarea diversității și sprijinirea elevilor aflați în situații de risc educațional sau social.

Egalitatea de șanse în educație nu este doar o valoare teoretică sau o formulare legislativă – este o realitate care trebuie construită activ în fiecare școală, clasă și comunitate. Educația trebuie să fie acel spațiu în care fiecare copil, indiferent de mediul din care provine, de etnie, gen, dizabilitate sau statut economic, are posibilitatea reală de a învăța, de a se dezvolta și de a-și atinge potențialul.

Context și provocări actuale

Deși legislația românească și europeană garantează egalitatea de șanse, realitatea din școli arată că mulți elevi se confruntă cu:

- lipsa resurselor educaționale (manuale, tehnologie, internet);
- discriminare sau prejudecăți;
- dificultăți socio-economice;
- dizabilități nediagnosticate sau neacoperite prin servicii de sprijin;
- acces inegal la profesori calificați și consiliere psihopedagogică.

Aceste bariere reduc șansele reale ale copiilor de a beneficia de o educație echitabilă și transformă școala într-un spațiu de inegalitate, în locul unuia de reechilibrare socială.

Strategii pentru promovarea egalității de șanse

Pentru a construi un sistem educațional echitabil și incluziv, sunt necesare intervenții coerente și adaptate, precum:

- implementarea unor programe de sprijin pentru elevii din medii defavorizate (ex. after-school, mese calde, burse sociale);
- formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul diversității, interculturalității și pedagogiei incluzive;
- implicarea activă a părinților și comunității locale în susținerea procesului educațional;
- crearea unui mediu școlar sigur, nondiscriminatoriu, prin aplicarea unor politici clare de prevenire și combatere a bullyingului;
- utilizarea tehnologiei pentru a reduce decalajele educaționale și pentru a oferi acces egal la resurse;
- promovarea mentoratului și consilierii individuale pentru elevii aflați în risc de abandon școlar.

Rolul profesorului în asigurarea șanselor egale

Cadrelor didactice sunt actori-cheie în acest proces. Atitudinea, valorile și modul de lucru al profesorului pot încuraja sau, dimpotrivă, pot inhiba dezvoltarea unui copil. De aceea, este esențial ca fiecare dascăl să conștientizeze impactul pe care îl are și să-și asume un rol activ în combaterea inegalităților și în promovarea diversității.

Concluzii

Egalitatea de șanse nu este un rezultat automat al existenței unei legi, ci o construcție zilnică ce necesită voință, viziune și implicare. Școala trebuie să devină locul în care fiecare copil este valorizat, sprijinit și respectat pentru unicitatea sa. O societate echitabilă începe cu o educație echitabilă – iar responsabilitatea pentru aceasta ne revine tuturor.

Bibliografie

1. Cucos, C. (2017). *Diversitate și unitate în educație*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (2021). *Inclusive Education and Effective Classroom Practices*. Recuperat de la <https://www.european-agency.org>
3. Gherguț, A. (2021). *Educația incluzivă și pedagogia diversității*. Iași: Editura Polirom.
4. Ministerul Educației. (2022). *Strategia națională pentru reducerea abandonului școlar 2022–2027*. București: Guvernul României.

Egalitatea de șanse prin individualizarea învățării

Prof. Bădălan Ionela

Școala Gimnazială Nr.13 Râmnicu Vâlcea

Egalitatea presupune respectarea drepturilor copilului: dreptul la libertatea de opinie și de exprimare, dreptul la libertatea de întrunire și de asociere (drepturi civile), dreptul la securitatea persoanei și la obținerea protecției statului împotriva violențelor din partea unui individ, grup, instituție, precum și drepturi economice, sociale și culturale (dreptul la sănătate, la îngrijire medicală, la educație și la pregătire profesională, dreptul de a lua parte, în condiții de egalitate, la activități culturale și sportive). Egalitatea șanselor semnifică oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, o educație pentru toți și pentru fiecare, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială.

Dacă discriminarea este acțiunea prin care o persoană este tratată nedrept din cauza unor atitudini bazate pe prejudecăți, atunci non-discriminarea este asociată cu politica șanselor egale, cu un tratament egal (tratament asemănător, dacă persoanele sunt asemănătoare, sau diferențiat, dacă nu sunt asemănătoare și prezintă nevoi diferite). Apare astfel ideea de incluziune ce are la bază anumite principii: principiul unicității persoanei în termeni de abilități, motivații, și nevoi de învățare, principiul diversității persoanelor antrenate în sistemul educațional atât ca agent, cât și ca beneficiar, principiul accesului și participării tuturor persoanelor la o educație adecvată și de calitate.

Există o serie de factori de risc cu privire la exercitarea dreptului la educație (dimensiunea formală a egalității șanselor), factori induși de caracteristicile individuale ale copiilor, ale mediului socio-familial și școlar, ale grupurilor sociale din care fac parte copiii. Acești factori reprezintă o provocare adresată cadrului didactic, căci acesta trebuie să le dea o nouă întorsătură, să le minimizeze efectele.

În ceea ce privește procesul instructiv-educativ, acesta trebuie să se desfășoare într-o manieră care să dea posibilitatea fiecărui elev să învețe. În școala incluzivă, învățarea este văzută ca un proces la care elevii participă în mod activ și își asumă roluri și responsabilități clare. Cadrul didactic este considerat mai curând un mediator decât un medietor, formator. În școala care promovează egalitatea și valoarea, după părerea mea, crearea unui mediu plăcut, interesant, personalizat (în care fiecare copil se regăsește), prietenos față de elevi, în care copilul se simte confortabil și în siguranță reprezintă o altă fațetă a provocării adresată cadrului didactic. Eficientizarea învățării ce promovează egalitatea de șanse presupune utilizarea unor strategii de sprijinire a tuturor copiilor:

- Învățarea interactivă (strategii de învățare focalizate pe cooperare, colaborare și comunicare între elevi, între profesor și elevi, între profesori și părinți ai elevilor).
- Negocierea obiectivelor – negocieri privind modalitățile de lucru, procedeele de evaluare, metodele de recompensare.
- Demonstrația, aplicația, feedback-ul.
- Modalitățile de sprijin în actul învățării pentru elevii cu cerințe educaționale speciale (confort socio-afectiv, învățarea în perechi, predarea în echipă, învățarea de la copil la copil, colaborarea între elevi, părinții ca parteneri în învățare, comunicarea cu alți specialiști din afara școlii).

- Evaluarea continuă a învățării, ce presupune prezența unui răspuns permanent la conținuturile și mesajele primite de la cel care învață.

Principiile incluziunii enunțate anterior implică o nouă orientare sau schimbare de optică, ce pune accent pe: cooperare, parteneriat (un simplu act de învățare poate fi considerat astfel), învățare socială și valorizare a relațiilor pozitive, umaniste în educație. Este o provocare permanentă pentru fiecare cadru didactic care trebuie să fie empatic, asertiv, inovator și o amenințare la adresa conservatorismului, la adresa vechiului autoritarism. Amenințarea se referă la anumite aspecte ale vieții sociale (la nivel macro) sau la anumite însușiri (la nivel micro) ce pot fi schimbate, atâta timp cât voința, motivația și dorința le subclasează. Cadrul didactic trebuie să evite exprimările de tip discriminator, etichetarea voită sau involuntară, să nu manifeste prejudecăți față de copil, astfel încât toți să se simtă acceptați sau valorizați. Atunci când etichetele sunt atașate oamenilor, aceștia ajung să la accepte, să le interiorizeze, să se comporte conform etichetării primite. Grav este atunci când etichetezi fără a conștientiza consecințe acestui fapt asupra evoluției personale a elevului. Când eticheta este pusă de ceilalți membri ai grupului de elevi al clasei, rolul cadrului didactic este de a o înlătura, dar practica mi-a arătat că impactului grupului e mai puternic, că victima se complăce adoptând o atitudine de retragere sau chiar acuzatoare, violentă, iar autoritatea formală a cadrului didactic nu poate determina o schimbare prin impunere. Se manifestă, în aceste împrejurări, una dintre marile calități ale unui cadru didactic: tactul în impunerea “fără impunere” a unui punct de vedere echitabil, determinarea elevilor de accepta una dintre valorile societății promovate și prin educație: egalitatea de șanse.

Relativizarea efectelor negative ale etichetării este la îndemâna fiecărui cadru didactic, prin acțiuni care vizează centrarea pe acțiunile elevului și nu pe persoana lui, prin încurajarea permanentă a schimbării, prin luarea în considerare a posibilității ca elevul să-și schimbe comportamentul, prin sublinierea progresului individual al elevului și nu compararea sa cu ceilalți, prin folosirea etichetării pozitive, care va ajuta elevul să-și pună în valoare potențialul.

Bibliografie

1. E. Hussar, T. Safciuc- Colaborare și incluziune în sala de clasă, Editura Casei Corpului Didactic Bacău, 2008.

Egalitatea de șanse – viziune pentru educație

Prof. ing. Honcu Rodica

Liceul Tehnologic „Ferdinand I” Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse în educație reprezintă un ideal fundamental pentru orice societate democratică, fiind un principiu care urmărește oferirea acelorași oportunități de dezvoltare tuturor copiilor, indiferent de mediul de proveniență, statut social, etnie, gen sau abilități. În contextul societății românești actuale, acest concept capătă o importanță sporită, având în vedere disparitățile semnificative existente între zonele urbane și rurale, între elevii majoritari și cei aparținând unor grupuri vulnerabile sau între cei cu și fără cerințe educaționale speciale.

Viziunea unei educații incluzive și echitabile presupune depășirea cadrului teoretic și transpunerea principiului egalității în politici coerente, practici didactice adaptate și mentalități deschise. O școală cu adevărat incluzivă este aceea care nu doar tolerează diversitatea, ci o valorifică, o integrează și o sprijină în mod activ. După cum subliniază Constantin Cucos (2017), diversitatea nu trebuie percepută ca o problemă, ci ca o oportunitate pentru construirea unui spațiu educațional mai complex, mai empatic și mai relevant pentru toți participanții săi.

Un aspect esențial în promovarea egalității de șanse este formarea cadrelor didactice. Profesorii trebuie să fie nu doar transmițători de conținut, ci facilitatori ai unui proces educațional care respectă ritmul, stilul

și nevoile fiecărui elev. Liliana Romaniuc (2016) evidențiază necesitatea unor programe de formare care să includă teme legate de echitate, discriminare, intervenție personalizată și comunicare interculturală. Numai un cadru didactic bine pregătit poate acționa cu empatie și eficiență în fața diversității din clasă.

În paralel, susținerea instituțională joacă un rol critic. Este nevoie de investiții în infrastructura școlară, de extinderea programelor de tip „Școală după școală” în zonele defavorizate, de consiliere psihopedagogică și de colaborare între școală, familie și comunitate. Norbert Petrescu (2008) atrage atenția asupra faptului că egalitatea nu înseamnă a oferi tuturor exact același lucru, ci a răspunde diferențiat pentru a compensa inegalitățile inițiale.

Viziunea pentru educația viitorului trebuie să fie una centrată pe echitate, nu pe uniformitate. Fiecare copil are dreptul la o educație de calitate, adaptată potențialului său. O astfel de viziune necesită curaj, asumare și colaborare interinstituțională. Egalitatea de șanse nu este doar o componentă a politicii educaționale, ci o reflecție a valorilor unei întregi societăți. Dacă ne dorim o Românie mai justă, mai competitivă și mai solidară, trebuie să începem prin a ne asigura că fiecare copil are o șansă reală de a reuși.

Bibliografie

1. Cucos, C. (2017). Diversitate și educație. Fundamente pentru o școală incluzivă. Editura Polirom.
2. Romaniuc, L. (2016). Incluziunea în educație: provocări și perspective. Editura Didactică și Pedagogică.
3. Petrescu, N. (2008). Educația și echitatea socială. Editura Polirom.

Egalitatea de șanse, o condiție esențială pentru o societate echitabilă

Prof. Mihăilescu Alina

Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea

Într-o lume tot mai diversă, în care oamenii provin din medii diferite, au valori, nevoi și capacități variate, se ridică o întrebare fundamentală: cum putem construi o societate dreaptă în care fiecare individ are posibilitatea reală de a-și împlini potențialul? Răspunsul stă în promovarea egalității de șanse – un principiu care nu doar că protejează drepturile individuale, ci și contribuie la dezvoltarea colectivă. Egalitatea de șanse nu este un lux sau o lozincă politică, ci o necesitate morală și practică.

Fără egalitate de șanse, o societate devine inechitabilă, inefficientă și profund divizată. Oamenii sunt privați de potențialul lor, iar talentele rămân nevalorificate. Copiii care se nasc în familii sărace sau în comunități marginalizate riscă să fie condamnați la același destin, nu din lipsă de valoare, ci din lipsă de șanse.

Egalitatea de șanse înseamnă că fiecare persoană beneficiază de aceleași condiții de pornire în viață și are acces liber și nediscriminatoriu la educație, muncă, servicii publice și participare socială. Este vorba despre tratamentul echitabil al tuturor, indiferent de factori care nu țin de voința lor – cum ar fi locul nașterii, etnia, genul, dizabilitatea sau condiția socială. Important de înțeles este că egalitatea de șanse nu presupune uniformitate, ci sprijin diferențiat pentru a compensa dezavantajele inițiale și a crea șanse reale pentru toți.

Educația este fundamentul dezvoltării personale, profesionale și civice a fiecărui individ. Într-o societate democratică și modernă, accesul la educație nu ar trebui să fie un privilegiu, ci un drept garantat. Totuși, realitatea arată că numeroși copii și tineri întâmpină obstacole sistemice în drumul lor educațional, determinate de factori economici, culturali, geografici sau personali. Promovarea egalității de șanse în educație presupune eliminarea acestor obstacole și crearea unui cadru echitabil pentru toți.

Egalitatea de șanse în educație se referă la dreptul fiecărei persoane de a avea acces egal la învățământ de calitate, în toate etapele vieții – de la educația timpurie, la învățământul superior. Nu este vorba doar de acces fizic la o instituție de învățământ, ci de posibilitatea reală de a beneficia de educație în condiții comparabile, fără discriminare sau marginalizare.

Anumite grupuri minoritare, cum sunt romii, copiii refugiați sau cei din comunități religioase marginale, sunt adesea excluși sau izolați în sistemul educațional. Fetele, în unele medii tradiționaliste, nu sunt încurajate să urmeze studii superioare sau chiar să finalizeze ciclul gimnazial.

Lipsa infrastructurii adaptate și a personalului specializat împiedică integrarea elevilor cu dizabilități în școlile de masă. Aceștia fie rămân acasă, fie sunt trimiși în instituții specializate, adesea departe de familii și de comunitate.

Școlile din zonele rurale sau izolate sunt adesea slab dotate, cu personal insuficient sau necalificat. Accesul la internet, laboratoare, biblioteci sau servicii de consiliere este inexistent sau foarte limitat.

Profesorii au un rol esențial în promovarea incluziunii. Este nevoie de formare continuă în domeniul pedagogiei incluzive, abordarea diversității și gestionarea discriminării. De asemenea, este vitală încurajarea empatiei și colaborării cu familiile.

Familia joacă un rol crucial în susținerea educației. Atitudinile tradiționaliste sau lipsa educației parentale pot limita accesul copiilor la învățare. Implicarea comunității în viața școlii – prin consilii consultative, voluntariat sau parteneriate – duce la soluții adaptate contextului local.

Egalitatea de șanse în educație este esențială pentru o societate echitabilă, competitivă și solidară. Nu este suficient să garantăm dreptul la educație pe hârtie; trebuie să creăm condițiile concrete ca fiecare copil să poată învăța, indiferent de originea sau contextul său. Printr-o abordare integrată – care să combine politici publice eficiente, implicare comunitară, educație pentru diversitate și sprijin personalizat – putem construi un sistem educațional incluziv, în care fiecare copil contează.

Fără egalitate de șanse, o societate devine inechitabilă, ineficientă și profund divizată. Oamenii sunt privați de potențialul lor, iar talentele rămân nevalorificate. Copiii care se nasc în familii sărace sau în comunități marginalizate riscă să fie condamnați la același destin, nu din lipsă de valoare, ci din lipsă de șanse.

În schimb, într-o societate în care egalitatea de șanse este respectată, școala este primul și cel mai important teren pe care se joacă lupta pentru șanse egale. Din păcate, în România, inegalitatea educațională este o problemă reală: copiii din mediul rural, din familii rome sau din zone defavorizate au acces mai dificil la educație de calitate. Soluțiile implică burse sociale, transport gratuit, dotări egale pentru școli și programe de mentorat pentru elevii în risc de abandon școlar.

Egalitatea de șanse este mai mult decât o valoare abstractă – este condiția de bază a unei societăți drepte, prospere și solidare. Ea presupune nu doar absența discriminării, ci și prezența activă a **măsurilor care să corecteze dezechilibrele** dintre indivizi. Fiecare om merită o șansă reală la educație, muncă, respect și viață demnă. Doar într-o astfel de societate ne putem numi, cu adevărat, egali.

Egalitate de șanse în educație

*Prof. educație timpurie Panait Mihai Mihaela
Școala Gimnazială Sat Măgura*

Educația este fundamentală pentru orice societate, pentru fiecare individ indiferent de naționalitate, sex, clasă socială sau religie. Să educăm, astfel, copilul de la vârste fragede, să îi deschidem ochii pentru ca el să vadă că este un pion important în societate, ca o piesă de puzzle în ansamblul jocului. Educația sănătoasă este orientată către spirit și are meritul de a ne deschide ochii, de a ne face să înlăturăm stratul superficial al lucrurilor. O minte deschisă este cea capabilă să se bucure de drepturile sale, să se sesizeze când acestea sunt încălcate, dar nu în ultimul rând, un om educat trebuie să stabilească o limită între fericirea lui și încălcarea drepturilor altor oameni.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi **educația incluzivă**, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi

constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă.

Școala incluzivă are la bază un **curriculum adaptat** în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu. Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Conceptul de **cerințe educative speciale** presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc.

Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate.

Școala trebuie să fie într-o permanentă colaborare cu familiile elevilor (pentru a discuta eventualele probleme de natură comportamentală, materială sau socială și pentru a se găsi soluții care să ducă la rezolvarea acestor probleme), cu centrele de plasament sau cu orfelinatele, în cazul copiilor orfani (pentru a aduce la cunoștință acestora abaterile școlare ale elevilor și pentru a afla despre modul lor de viață în aceste instituții, activitățile extrașcolare în care sunt implicați etc).

Pentru elevii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate de unitatea de învățământ, școala încearcă, printr-un parteneriat cu primăria și prin semnarea unui contract cu o firmă de transport, să le asigure transportul zilnic spre cea mai apropiată unitate de învățământ.

Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite.

Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați.

Incluziunea socială se referă la asigurarea accesului persoanelor defavorizate la educație, locuri de muncă, integrarea lor în societate. Școala trebuie să aplice diverse programe educaționale pentru a sprijini politicile comunității locale și ale statului legate de incluziunea socială.

Principiile care stau la baza incluziunii sunt:

- Principiul drepturilor egale pentru o dezvoltare conform potențialului propriu.
- Principiul unicității caracteristicilor, intereselor, abilităților, motivației și nevoilor de învățare.
- Principiul diversității, a respectării abaterii de la standardele normale
- Principiul accesului și participării tuturor conform abilităților și nivelului de dezvoltare.

Integrarea reprezintă asimilarea unui elev în educația de masă, unde acesta se adaptează (sau nu) politicilor, practicilor și curriculum-ului existent în școala respectivă. Școala românească trebuie să țină cât

mai mult seama de cerințele unui învățământ incluziv acceptând diversitatea, nediscriminarea, toleranța și privind diversitatea drept o realitate și o resursă menită să sprijine educația.

Abordările de succes în instituțiile care oferă a doua șansă, diferă prin urmare, în mod considerabil de cele ale școlilor tradiționale prin abordarea dificultăților întâlnite de elevii din învățământul general. Cu toate acestea, există dovezi că prevenirea părăsirii timpurii a școlii are rezultate mai bune decât compensarea efectelor negative ale părăsirii timpurii a școlii. Experiența eșecului, lipsa de încredere în sine în materie de învățare și multiplicarea problemelor sociale, emoționale și educative după părăsirea timpurie a școlii reduc șansele de obținere a unei calificări și de absolvire cu succes a studiilor

Bibliografie

1. Ulrich, C., Managementul clasei – învățare prin cooperare, Editura Corint, București, 2000
2. Fartușnic, C., Copiii în risc major de abandon: cunoaștere, înțelegere și sprijin, În: Stanciu, S. (coord.).
3. Stilul de învățare și temperamentul școlarilor – instrumente pentru o educație creative, Editura Comunicare.ro, București, 2013
4. Ghoshal, S., Bad management theories are destroying good management practices. Academy of Management Learning and Education, 2015
5. Iosifescu, S., Proiectul instituțional al unității școlare între viziune, cultură și misiune, În: Buletinul informativ al Proiectului de reformă a învățământului preuniversitar, București, 2009
6. Stanciu, S. (coord.). Stilul de învățare și temperamentul școlarilor – instrumente pentru o educație creativă, București, Editura Comunicare.ro

Egalitatea de șanse în educație

Prof. Ganea Alexandru Marian

Liceul Tehnologic „Justinian Marina” Băile Olănești

Într-o societate modernă și bazată pe democrație, educația trebuie să fie mai mult decât un drept garantat. Aceasta trebuie să reprezinte un mijloc prin care se asigură egalitatea de șanse pentru toți cetățenii unei țări.

O educație de calitate, accesibilă și incluzivă poate sta la baza unei societăți echitabile, în care toți oamenii au posibilitatea de a-și atinge potențialul, indiferent de situația lor economică, socială sau culturală.

Cu toate acestea, egalității de șanse i se aduc și critici, principala fiind reprezentată de faptul că nu se iau în considerare înclinațiile, aptitudinile și interesele fiecărei persoane în parte.

Egalitatea de șanse în mediul școlar presupune ca toți elevii să aibă acces la aceleași oportunități de învățare și dezvoltare, indiferent de gen, etnie, dizabilități, mediu de rezidență sau statutul economic și social.

Acest lucru nu înseamnă numai tratament identic pentru toți, ci și adaptarea resurselor și intervențiilor în funcție de nevoile fiecărui individ, în vederea asigurării unor rezultate echitabile.

Egalitatea șanselor înseamnă oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, o educație deschisă pentru toate persoanele, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice.

O valoare promovată de educație este non-discriminarea și excluderea inechității sociale, de gen sau culturale.

Literatura de specialitate identifică o serie de comportamente care pot duce la efecte de excluziune a persoanei asupra căreia se îndreaptă o anumită formă a discriminării, cum ar fi stereotipurile și segregarea.

Stereotipurile reprezintă modalități de a caracteriza o anumită persoană prin atribuirea de etichete pozitive sau negative. Eticheta reprezintă o descriere succintă a comportamentului sau felului de a fi. Teoria afirmă ca odată pusă o etichetă unei persoane, acesteia îi este greu să scape de ea, în cazul în care este negativă.

Un aspect demn de menționat în acest context este ca etichetarea poate avea și un impact pozitiv atunci când încurajează permanent schimbarea, subliniază progresul individual specific elevului și nu compararea cu ceilalți.

Segregarea este o formă avansată a discriminării, ce presupune separarea fizică a unor grupuri de elevi de restul copiilor din clasă, școală sau activități. Consecința directă a segregării o reprezintă un acces inegal la o educație de calitate.

Educația are un rol fundamental în combaterea discriminării. Un sistem educațional incluziv poate să reducă sărăcia, să prevină marginalizarea și excluziunea socială, să promoveze coeziunea socială și să formeze cetățeni activi și responsabili, care să contribuie la dezvoltarea comunității.

Implementarea egalității de șanse întâmpină uneori o serie de obstacole precum sărăcia și lipsa accesului la resurse educaționale, discriminarea etnică sau de gen, accesul inegal la tehnologiile digitale în special în zonele rurale sau în familiile cu venituri mici, precum și sistemul educațional rigid, care nu ia în considerare întotdeauna nevoile particulare ale elevului.

În concluzie, promovarea egalității de șanse prin educație este o responsabilitate colectivă, ce presupune implicare și voință. Nu se poate vorbi de o societate modernă și echitabilă fără asigurarea dreptului fiecărui copil la o educație de calitate.

Abordarea bazată pe echitate poate transforma idealul egalității de șanse într-o realitate, care să aibă efecte pozitive asupra întregii societăți.

Bibliografie

1. <https://economic2.ro/wp-content/uploads/2024/04/Manual-egalitate-de-sanse.pdf>
2. <https://edict.ro/egalitatea-de-sanse-in-sistemul-educational-romanesc/>

Egalitatea de șanse în educație

*Profesor psihopedagog Vlahos Madalina Adriana
C.S.E.I. Babeni Judetul Vâlcea*

Educația este un domeniu esențial al omenirii de care se preocupă orice comunitate încă din cele mai vechi timpuri, începând de la cea restrânsă, precum familia, până la cea extinsă și diversă, precum state-națiune.

De asemenea, domeniul educațional este și va rămâne mereu de actualitate indiferent de contextul spațio-temporal, însă, nivelul calitativ diferă în funcție de gradul de dezvoltare al fiecărei comunități.

Educația este organizată în trei forme: formală, nonformală și informală.

Educația formală reprezintă sistemul educațional de tip școlar, structurat ierarhic, obiectivat în diferite programe școlare de educație și cicluri de școlaritate. Această formă se realizează pe baza unor finalități și obiective explicite, a unor conținuturi structurate și transmise sistematic de către personal calificat în acest scop.

Educația nonformală este caracterizată prin ansamblul activităților educative instituționalizate, dar care se realizează în afara sistemului formal al educației. Deși sunt utilizate metode specifice, educația non-formală nu trebuie redusă la o anumită categorie de metode. Educația non-formală nu exclude instruirea directă realizată de către un profesor, în cadrul unui program de educație non-formală, în afara școlii iar educația informală este cea întâmplătoare, lipsită de control și organizare.

Scopurile educaționale sunt “anticipări mentale ale diverselor acțiuni de formare a personalității umane și se referă la rezultatele ce urmează să se obțină în cadrul unui șir de acțiuni educaționale care au caracter mediu de generalitate ce se realizează în intervale medii de timp.”

Important de reținut este faptul că finalitățile educației au o derivare pedagogică prin trecerea de la

idealul educațional, la scopurile educaționale și apoi la obiective.

Conceptul de egalitate de șanse în educație este unul fundamental într-un stat de drept și un drept universal recunoscut atât la nivel național cât și internațional.

În demersul educației pentru toți și pentru fiecare este nevoie de o metodă eficientă pentru a se respecta egalitatea de șanse în sistemul educațional și anume educația incluzivă.

Contextul apariției conceptului de educație incluzivă a fost generat de conștientizarea ei ca fiind principalul factor care determină creșterea economică și dezvoltarea durabilă. Așadar, în domeniul educației se impune necesitatea discriminării pozitive din nevoia de compensare a unor dezavantaje fără de care nu se poate vorbi efectiv de egalizarea șanselor, acces și participare educațională, școlară și socială. Conceptul de educație incluzivă reprezintă un instrument eficient în combaterea discriminării și presupune dreptul tuturor copiilor, cu accent deosebit asupra celor cu cerințe educaționale speciale, grupurilor vulnerabile, respectiv marginalizate la o educație de calitate care satisface necesitățile de bază de învățare și calitatea vieții.

Astfel, formulările precum „copii cu defecte” sau „copii cu nevoi speciale” sunt perimate conceptual, făcând loc viziunii moderne în care copilul nu mai este abordat ca având defecte sau lipsuri, astfel devine un mod de funcționare și învățare care necesită adaptări și ajustări la propunerile curriculare, dar care nu îl împiedică să învețe. Aceste cerințe educaționale speciale se adresează unui registru larg de tulburări, de la deficiențe profunde la tulburări de învățare ușoare, ce plasează copilul într-o stare de dezavantaj față de cei din jur.

Așadar, pentru a pune în valoare acest principiu al egalității de șanse în domeniul educației, trebuie ca, ori de câte ori este posibil, copiii cu cerințe educaționale speciale să fie educați în cadrul sistemului de învățământ general prin eliminarea oricăror practice discriminatorii.

Egalizarea de șanse în educație trebuie privită sub cupola a trei criterii importante și anume: intrarea în sistemul de educație, parcursul școlarității și ieșirea din sistemul de educație.

Accesul la educație reprezintă așadar posibilitatea efectivă de a accede în sistemul de învățământ.

În realitate, sărăcia este cel mai decisiv factor care încetinește accesul la educație, însă, cel mai îngrijorător aspect care îngreunează accesul la educație este acela că sistemul educațional din România nu se orientează către nevoile copiilor, ci, dimpotrivă, aceștia sunt cei care trebuie să țină pasul cu mediul educațional.

De asemenea, stereotipurile față de minoritățile etnice, nivelul de educație scăzut în rândul familiilor sărace, lipsa locurilor de muncă, familiile numeroase, familiile monoparentale, plecările masive ale părinților în străinătate, respectiv etichetele verbale și prejudecățile care conduc la o stimă de sine și un grad de motivație scăzute sunt printre cei mai determinanți factori care obstrucționează accesul egal la educație.

Câteva dintre factorii care pot influența în mod pozitiv sau negativ participarea la educație sunt: nivelul de adaptare rezonabilă a școlii la nevoile unor grupuri specific de elevi, costuri suplimentare, directe și indirecte, pe care le implică educarea copiilor în context formal, specificul cultural al comunității și proximitatea unității de învățământ pentru fiecare copil. Cu alte cuvinte, implicarea copiilor care provin din medii defavorizate, în cele mai multe cazuri, se rezumă la noțiuni și deprinderi de bază.

Conștientizând că fiecare copil este unic în felul său, iar diferențele dintre copii sunt de cele mai multe ori prilej de învățare și dezvoltare, sistemul educațional trebuie să se adapteze la nevoile fiecărui copil. Copiii cu CES au nevoie de sprijinul nostru al tuturor pentru a avea acces la educație. Școlile trebuie să ofere șanse egale la educație fiecărui copil, indiferent de posibilitățile sale de învățare, participare și dezvoltare. Iar comunitatea trebuie și ea pregătită să accepte nevoile acestor copii. Deși, se depun eforturi pentru asigurarea condițiilor de egalizare a șanselor în educație, concluzionez că există bariere semnificative în procesul de implementare a acestor obiective.

Educația joacă un rol cheie în definirea viitorului fiecăruia, atât din punct de vedere personal, cât și din punct de vedere social și profesional. De aceea, sistemul de învățământ trebuie să dețină locul cheie pentru asigurarea dezvoltării individuale și a incluziunii sociale, care să permită copiilor și tinerilor cu dizabilități să fie cât de poate de independenți.

Egalitatea de șanse în educație

Bibliotecar Cherăscu – Telițoiu Nicoleta

Liceul „Preda Buzescu” Berbești

Concepțutul de egalitate de șanse în educație este unul fundamental într-un stat de drept și un drept universal recunoscu atât la nivel național cât și internațional.

La nivel național, acest concept este reglementat în diverse documente, pornind de la art. 16 din legea fundamentală cu denumirea marginală de “Egalitatea în drepturi” ce are un conținut generic, până la art. 2 alin. (4) din Legea Educației Naționale nr. 198/2023, care are următorul conținut: “Statul asigură cetățenilor României drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nicio formă de discriminare.”

Pe de altă parte, acest concept transpare din dispozițiile art. 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului⁹ și ale art. 8 al Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene conform căruia “În toate acțiunile sale, Uniunea urmărește să elimine inegalitățile și să promoveze egalitatea între bărbați și femei.”

Apartenența la un grup social din una dintre categoriile menționate la art. 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului reprezintă, de regulă, surse de inegalități care trebuie eliminate în vederea respectării egalității de șanse.

În demersul educației pentru toți și pentru fiecare este nevoie de o metodă eficientă pentru a se respecta egalitatea de șanse în sistemul educațional și anume educația incluzivă.

Contextul apariției conceptului de educație incluzivă a fost generat de conștientizarea ei ca fiind principalul factor care determină creșterea economică și dezvoltarea durabilă.

Așadar, în domeniul educației se impune necesitatea discriminării pozitive din nevoia de compensare a unor dezavantaje fără de care nu se poate vorbi efectiv de egalizarea șanselor, acces și participare educațională, școlară și socială.

Conceptul de educație incluzivă reprezintă un instrument eficient în combaterea discriminării și presupune dreptul tuturor copiilor, cu accent deosebit asupra celor cu cerințe educaționale speciale - CES, grupurilor vulnerabile, respectiv marginalizate la o educație de calitate care satisface necesitățile de bază de învățare și calitatea vieții.

Astfel, formulările precum „copii cu defecte” sau „copii cu nevoi speciale” sunt perimate conceptual, făcând loc viziunii moderne în care copilul nu mai este abordat ca având defecte sau lipsuri, astfel devine un mod de funcționare și învățare care necesită adaptări și ajustări la propunerile curriculare, dar care nu îl împiedică să învețe.

Aceste cerințe educaționale speciale se adresează unui registru larg de tulburări, de la deficiențe profunde la tulburări de învățare ușoare, ce plasează copilul într-o stare de dezavantaj față de cei din jur. Important de remarcat este că și copiii supradotați manifestă CES.

Așadar, pentru a pune în valoare acest principiu al egalității de șanse în domeniul educației, trebuie ca, ori de câte ori este posibil, copiii cu cerințe educaționale speciale să fie educați în cadrul sistemului de învățământ general prin eliminarea oricăror practici discriminatorii;

Egalizarea de șanse în educație trebuie privită sub cupola a trei criterii importante și anume: intrarea în sistemul de educație, parcursul școlarității și ieșirea din sistemul de educație.¹⁹

Cu privire la primul criteriu, acesta este influențat de structura rețelei școlare și de contextul social, economic și cultural în care funcționează un sistem educațional.

Raportat la al doilea criteriu, scopul acestuia este dat de suportul permanent oferit copilului pentru a-și continua studiile. Acesta se reflectă prin curriculum adaptat și ajustat, respectiv plan educațional individualizat, valorificarea unicității, servicii de sprijin prin colaborarea mai multor instituții publice precum, Centrul de resurse și asistență educațională din județe Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, Unitatea de Învățământ de masă și o echipa formată din: profesorul itinerant și de sprijin, logoped, consilierul școlar și profesorul de la clasa copilului

Referitor la ultimul criteriu, acesta are un impact major în ceea ce privește continuarea dezvoltării

personale și profesionale, adaptarea evaluărilor de final de ciclu de învățământ care va avea implicații asupra parcurgerii următoarelor cicluri de învățământ, respectiv pe piața muncii.

Analizând principiul accesului la educație, care este un drept fundamental conform prevederilor art. 14 din Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene, respectiv art. 32 alin. (4) din Constituția României și presupune învățământul general obligatoriu gratuit (excluzând manualele suplimentare, rechizitele și alte lucruri necesare pentru unitățile de învățământ) cu scopul de a acoperi eventualele impedimente cu care se confruntă copiii proveniți din medii defavorizate (familie monoparentală, situație financiară precară).

Accesul la educație reprezintă așadar posibilitatea efectivă de a accede în sistemul de învățământ.

Bibliografie

1. Păun, E. (2017) *Pedagogie; provocări și dileme privind școala didactică*, Iași: Polirom.
2. Buică C. (2021) *Fundamentele psihopedagogiei speciale (suport de curs)*, Universitatea din București, Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Departamentul de Psihopedagogie specială.

Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc

*Prof. Înv. Preșcolar Iancu – Mihai Voica Anamaria
Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Călimănești*

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește

a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea aceluia principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic” al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Egalitatea de șanse în sistemul educațional

Prof. Giuran Adriana

Liceul Tehnologic „Căpitan Nicolae Pleșoianu” Râmnicu Vâlcea

Egalitatea șanselor în educație se referă la eliminarea barierelor care împiedică elevii să își atingă potențialul maxim, la libertatea lor de a-și dezvolta capacitățile personale, la posibilitatea de a alege fără limite impuse, putând participa la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități, etc.

Accesul echitabil la resursele educaționale este esențial pentru dezvoltarea competențelor și integrarea socială. În acest context, cadrele didactice joacă un rol esențial în promovarea unui sistem educațional incluziv, bazat pe echitate și sprijin individualizat.

Reușita sau nereușita școlară a elevului depinde în mare măsură de moștenirea culturală (valori, clasa socială sau grupul social de apartenență) preluată de copil de la familia sa. Reușita școlară a elevilor poate fi influențată de ceea ce se întâmplă la nivelul instituțiilor de învățământ. Numărul mare de elevi dintr-o grupă și personalul insuficient sau formarea unor grupe/clase de nivel influențează reușita școlară a elevilor. În clasele/grupele care depășesc numărul ideal de copii se poate observa imposibilitatea de a oferi șanse egale tuturor copiilor, profesorul fiind predispus să lucreze doar cu o parte din copii. Acest fenomen apare inevitabil și nu rezultă dintr-o rea intenție a cadrului didactic. Astfel nu se acordă șanse egale copiilor care fac parte dintr-o grupă supradimensionată în comparație cu cei care fac parte dintr-o grupă normală, unde cadrul didactic are oportunitatea de a lucra cu fiecare elev în parte.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau a celor cu cerințe educative speciale.

Educația incluzivă reprezintă baza unui sistem educativ eficient care să corespundă tuturor nevoilor copiilor, bazându-se pe principii precum: dreptul elevilor la educație pe baza egalității șanselor, imposibilitatea excluderii vreunui elev din educație ori supus discriminării pe motive de etnie, rasă, culoare, religie, sex și mai ales pe motive de dizabilități. Aceste principii impun un curriculum adaptat la nevoile elevilor, care să aibă în vedere deficiențele fizice, psihomotorii, mintale, de auz, de vedere, tulburări de limbaj, de relaționare, deficit de atenție sau hiperactivitate.

Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se realizează prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copii cu cerințe speciale; angrenarea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; utilizarea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive capabile să susțină înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați.

„O educație pentru toți și pentru fiecare” presupune implicarea tuturor copiilor indiferent că provin din familii monoparentale, orfani, cei ai căror părinți sunt șomeri, sau grav bolnavi, cei care locuiesc în zonele rurale, care nu beneficiază de transport școlar sau care se confruntă cu lipsuri de orice natură. Este nevoie să se pună bazele unei educații deschise pentru toate persoanele de orice vârstă, de orice condiție socio-economică, astfel putând fi eradicat probleme precum bullyingul, infracțiunile, situațiile de suicid etc.

Din ce în ce mai mult este necesară educația de tip a doua șansă pentru cei care din motive obiective sau subiective au fost nevoiți să abandoneze sistemul educativ. Acest lucru presupune integrarea lor pe piața muncii în funcție de abilitățile de care dispun, apoi oferirea unor situații de învățare printr-un program scurt, atractiv care să aibă în vedere atât educația de tip formal/ nonformal și informal.

Egalitatea șanselor în educație este un obiectiv fundamental care necesită angajament din partea tuturor celor implicați în procesul educațional. Noi, cadrele didactice, avem responsabilitatea de a adapta strategiile pedagogice, de a combate prejudecățile și de a asigura un mediu de învățare echitabil pentru toți elevii. Numai printr-o abordare incluzivă și prin eforturi constante putem contribui la formarea unei societăți echitabile și prospere.

Bibliografie

1. Anthony [Giddens](#), Sociologie, Alfa Al, 2007 ;
2. Balan Carmen Cornelia, Sociologia Educației Suceava, Editura Universității , 2004;
3. Popovici Dumitru, Sociologia educației, Ed. Institutul European, Iași , 2003;
4. [Egalitatea șanselor în educație - Freepedia Edu](#)

Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea - gândind la viitor - Studiu privind orientarea școlară și profesională a elevilor din clasele a X⁹⁹-a

*Prof. Consilier Școlar Roxana Ionela Stan Predici
Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea*

An școlar 2024-2025, mai

Orientarea școlară și profesională se constituie ca un sistem coerent și dinamic de principii, acțiuni și măsuri prin care un individ sau un grup sunt îndrumați (ajutați) să-și aleagă (să opteze pentru) o anumită școală/facultate și, la un moment dat, și pentru o anumită profesie dată de o anumită școală, corespunzător înclinațiilor, aptitudinilor și aspirațiilor proprii, în scopul dezvoltării personalității, respectiv al pregătirii pentru o anumită profesie și pentru integrarea socială utilă.

Cele două componente ale orientării școlare și profesionale se realizează atât una în continuarea celeilalte, cât și în interacțiune. Orientarea școlară este o componentă (și etapă) necesară, pregătitoare pentru preorientarea și orientarea profesională, care se realizează, îndeosebi, în școala primară și mai ales în gimnaziu. Ele continuă să fie prezentate în interacțiune, fie realizând demersul reorientării și pregătirii școlare și profesionale, mai ales în liceu, fie dinamizând accentuarea pregătirii profesionale în cadrul școlilor de profil profesional, al celor postliceale și ale profilelor învățământului superior.

Orientarea profesională are nevoie de un suport sociopsihopedagogic în îndrumarea factorilor educativi și în acceptarea (opțiunea) elevilor, în concordanță cu cunoașterea posibilităților și intereselor lor reale, cu locul, rolul și cerințele obiective ale profesiilor, precum și cu condițiile și ofertele societății privind exercitarea profesiei după absolvirea unui anumit grad și profil al învățământului.

Alegerea carierei nu este cel mai confortabil moment din viața unui adolescent. Tinerii declară o serie de motive

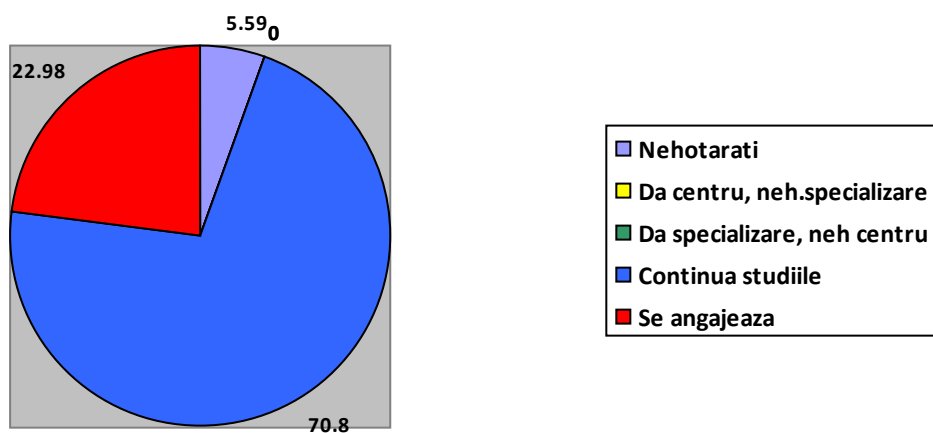
pentru care își aleg traiectoria educațională, factori subiectivi. Unii sunt influențați în decizia lor, alții sunt hotărâți și neclintii, având o singură opțiune în mintea lor și alții sunt indeciși solicitând ajutor. Tinerii pot fi limitați de rezultatele școlare obținute (fie în timpul studiilor, fie la examenele finale), când oricât de mult ți-ai dori un anumit profil al facultății, media pe care ai obținut-o te împiedică. Sunt tineri puternic motivați, care cel puțin în cazul liceului, depun eforturi constante pentru ca la finalul clasei a XII-lea să studieze la specializarea visată.

Studiul a fost realizat de către consilierul școlar prof. Roxana Ionela Stan Predici în colaborare cu profesorii diriginți ai claselor a XII-a și avizat de către conducerea unității școlare. La sfârșitul anului școlar 2024-2025, 161 elevi din clasele a XII-a, dintre care 110 de elevi și 51 elevi băieți, au dorit să-și exprime opțiunile școlare și profesionale după finalizarea celor 12 ani de studiu.

	GEN	A	B	C	D	E	F	G	TOTAL
NEHOTĂRĂȚI	F	1	0	3	0	1	0	0	5
	M	0	0	3	0	1	1	0	5
DA CENTRU, NU SPECIALIZARE	F	0	0	0	0	0	0	0	0
	M	0	0	0	0	0	0	0	0
NU CENTRU, DA SPECIALIZARE	F	0	0	0	0	0	0	0	0
	M	0	0	0	0	0	0	0	0
NU CONTINUĂ STUDIILE/SE ANGAJEAZĂ	F	2	2	2	4	4	2	3	19
	M	5	0	3	3	2	3	2	18
CONTINUĂ STUDIILE	F	13	13	4	13	16	13	14	86
	M	3	6	4	2	3	5	5	28
TOTAL	F	16	15	9	17	21	15	17	110
	M	8	6	10	5	6	9	7	51
	Total	24	21	19	22	27	24	24	161

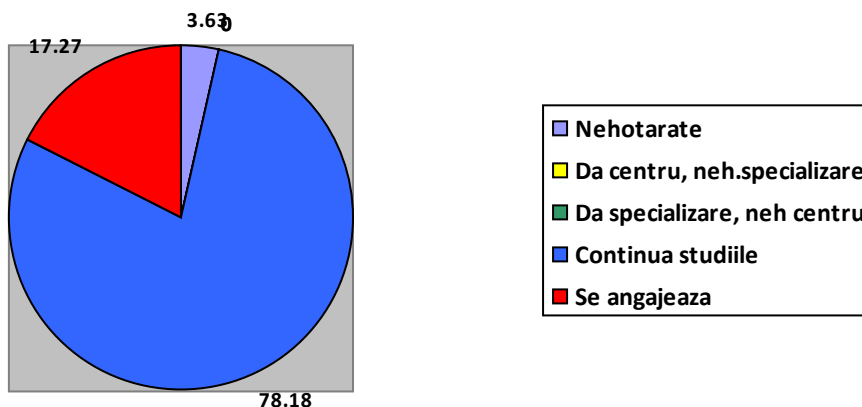
Tabel cu elevii care și-au exprimat opțiunea în legătură cu orientarea școlară și profesională, la sfârșitul anului școlar, comparativ pe clase de elevi, în funcție de gen.

Din analiza datelor se poate observa că, din numărul total 161 elevi, 70.8% elevi chestionați la sfârșitul acestui an școlar au decis să-și continue studiile după finalizarea liceului, cunoscând atât specializarea, cât și centrul universitar spre care ar dori să se îndrepte, neexistând niciun elev chestionat care să fi ales opțiunea: doar centru universitar spre care vor să se îndrepte, dar nu și specializarea sau opțiunea: da, specializarea, dar nu și centru universitar. 5.59% sunt total nehotărâți, pentru ca 22.98% să dorească să se angajeze sau nu doresc să continue studiile după finalizarea liceului. Din analiza histogramei se constată un procent mare de elevi care doresc să continue studiile după finalizarea liceului, un procent relativ mic de elevi nehotărâți, dar și un procent mai mare de elevi care doresc să se angajeze, comparativ cu începutul anului școlar, deci o mai mare ancorare în realitate, dar și în dorința de a continua studiile, concomitentă cu creșterea motivației pentru promovarea bacalaureatului cu o medie mare, la o parte dintre elevii claselor terminale.

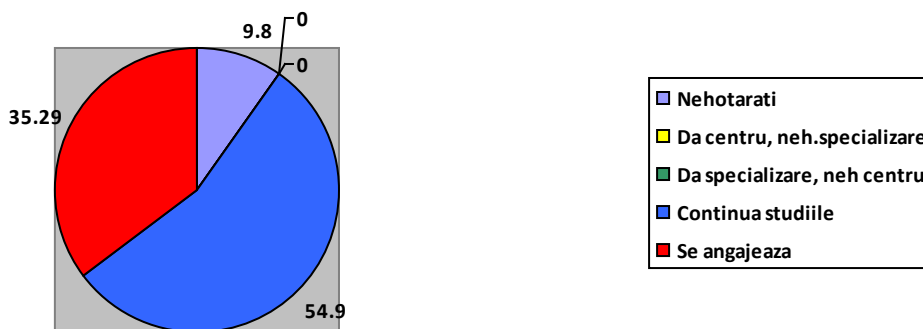
Histogramă comparativă privind opțiunile școlare și profesionale ale elevilor după terminarea liceului la sfârșitul anului școlar

Din numărul total de eleve care și-au exprimat opțiunile școlare și profesionale, adică 110, se constată un procentaj relativ mic al elevelor care nu s-au hătărât deloc în ceea ce privește orientarea școlară după finalizarea studiilor liceale (3.63%), față de totalul elevelor care doresc să continue studiile (78.18%). 78.18% din totalul elevelor s-au hotărât în ceea ce privește centru universitar, cât și specializarea, neexistând nicio elevă nehotărâtă ori în ceea ce privește centrul universitar, ori în ceea ce privește specialitatea pe care ar prefera-o să o aibă. 19 eleve, adică 17.27% din totalul elevelor, și-au exprimat opțiunea de a se angaja după finalizarea studiilor liceale, un număr mai mare de eleve comparativ cu anul anterior. Din analiza histogramei, se constată un procentaj mare al elevelor care doresc să continue studiile și un procentaj mic al elevelor nehotărâte în ceea ce privește orientarea școlară și profesională, ceea ce duce la creșterea motivației pentru a finaliza studiile liceale cu rezultate bune.

Histogramă comparativă privind opțiunile școlare și profesionale ale elevelor după terminarea liceului la sfârșitul anului școlar

Din analiza histogramei se constată existența unui procentaj mai mic al elevilor băieți care doresc să continue studiile, știind și specializarea și centru comparativ cu elevele (54.9% elevi băieți față de 78.18% eleve). Se constată un procent mai mare al elevilor băieți care doresc să se angajeze după finalizarea studiilor liceale comparativ cu procentul elevelor care nu doresc să continue studiile (35.29% elevi băieți față de 17.27% eleve). 4 elevi băieți sunt total nehotărâți în ceea ce privește orientarea școlară și profesională după finalizarea studiilor liceale.

Histogramă comparativă privind opțiunile școlare și profesionale ale elevilor băieți după terminarea liceului în mai, an școlar 2024-2025.

Cauzele menționate de ei, care stau la baza incertitudinii școlare și profesionale sunt lipsa documentării privind ofertele facultăților, existența mai multor opțiuni, nesiguranța promovării examenului de bacalaureat, dar și invocarea factorului timp.

Primele opțiuni alese de către elevii claselor a XII-a au fost: Institutator educador – învățător (16.66%), Subofițeri poliție (7.01%), Poliție – ofițer (5.26%), Finanțe bănci (5.26%), Drept (5.26%), Marketing (5.26%), mai puține specializări care completează informațiile acumulate în cei 4 ani de liceu, comparativ cu anii anteriori, dar multe domenii relativ noi pentru viitorii absolvenți.

Din rândul elevilor – băieți, primele trei opțiuni la începutul anului școlar, sunt: Jandarmerie - subofițer (10.71%), Ofițeri – poliție (10.71%), Ingineria industrială și robotică (10.71%), aceste specializări fiind mai îndepărtate de profilul liceului. Se constată foarte puține specializări alese de elevii băieți care să constituie o continuare a studiului materiilor din liceu.

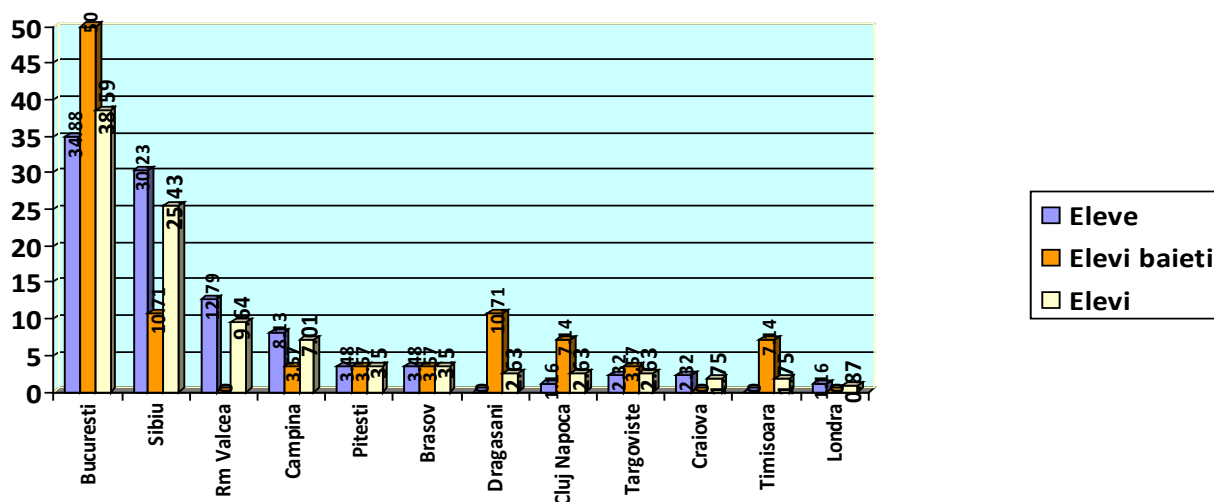
Primele specializări alese de către elevele claselor a XII-a, la începutul acestui an școlar, sunt: Institutator învățător-educador (22.09%), Subofițeri – poliție (8.13%), Finanțe bănci (5.19%), se poate constata că o parte dintre aceste specializări nu reprezintă o continuare a studiilor liceale, ceea ce va necesita un efort intelectual sporit din partea lor la materializarea acestor orientări, dar ca și în cazul elevilor băieți în acest an se constată o reorientare către specializările facultăților care au ca studiu domeniul economie.

Tinerii pot alege domeniul și profilul în funcție de aptitudinile personale, pot fi influențați de prieteni, anturaj, pot asculta de sfatul profesorului diriginte sau de recomandarea profesorului consilier școlar sau pot fi determinați de unii factori precum apropierea de casă, lipsa resurselor financiare de a studia în alt oraș, altă țară.

Pot fi evidențiate specializări alese în exclusivitate de eleve, deci nu și de elevii băieți cum ar fi: asistență medicală, institutor educador-învățător, medicină veterinară, psihologie, educație fizică și sport, facultate de muzică, inginerie economică, administrație publică, turism și marketing, turism, științe sociale, contabilitate și informatică de gestiune, contabilitate, artă teatrală, ingineria sistemelor biotehnice, medicină, științe politice, sociologie, industrie alimentară, litere. Pot fi evidențiate specializări alese numai de elevi-băieți, nu și de eleve: inginerie auto, subofițer jandarmerie, antrenor, autovehicule rutiere, turism și management, arhitectură, inginerie robotică, zootehnie.

Mai 2024	Fete:		Băieți :		Total :	
	Număr:	%	Nr:	%	Număr:	%
București	30	34.88	14	50	44	38.59
Sibiu	26	30.23	3	10.71	29	25.43
Rm. Vâlcea	11	12.79	0	0	11	9.64
Câmpina	7	8.13	1	3.57	8	7.01
Pitești	3	3.48	1	3.57	4	3.50
Brașov	3	3.48	1	3.57	4	3.50
Drăgășani	0	0	3	10.71	3	2.63
Cluj Napoca	1	1.16	2	7.14	3	2.63
Târgoviște	2	2.32	1	3.57	3	2.63
Craiova	2	2.32	0	0	2	1.75
Timișoara	0	0	2	7.14	2	1.75
Londra	1	1.16	0	0	1	0.87
Total	86	53.41% din 161 78.18% din 110 eleve	28	17.39% din 161 54.90% din 51 elevi-băieți	114	70.80% din 161

Tabel nominal cu centrele universitare preferate de elevii claselor al XII-a, mai, an școlar 2024-2025.

Histogramă comparativă privind centrele universitare preferate de elevii claselor a XII-a, mai, an școlar 2024-2025.

Comparând opțiunile elevilor la sfârșitul acestui an școlar față de începutul anului școlar se observă un număr mai mare al opțiunilor pentru aceste centre universitare și datorită faptului că în acest an școlar se observă un procentaj la fel de mare ale elevilor care doresc să continue studiile după finalizarea liceului. Pe primele locuri în ordinea preferinței pentru anumite centre universitare se observă: București (38.59%), Sibiu (25.43%), Rm. Vâlcea (9.64%), Câmpina (7.01%). Analizând histograma comparativă se poate constata că există centre universitare preferat numai de eleve, și anume: Rm. Vâlcea, Craiova Londra; Timișoara și Drăgășani, fiind centre universitare preferate doar de elevii băieți. Există în acest an școlar o singură preferință pentru a urma studiile universitare în străinătate, comparativ cu anul trecut, când interesul pentru a studia în afara țării nu a existat.

Tabel cu opțiunile școlare și profesionale ale elevilor din clasele a XII-a.

		Total - Eleve		Total - Elevi băieți		Total - Elevi	
			%		%		%
	Total	110	68.32%	51	31.67%	161	
	Se angajează/nu continuă studiile	19	17.27%	18	35.29%	37	22.98
	Nehotărâți	4	3.63%	5	9.8%	9	5.59
	Doar centru univ., fără specializare	0	0%	0	0%	0	0
	Doar specializare, fără centru univ.	0	0%	0	0%	0	0
	Continuare studii	86	78.18%	28	54.9%	114	70.80
	Institutor educator – învățător	19	22.09	0	0	19	16.66
	Subofițer poliție	7	8.13	1	3.57	8	7.01
	Finanțe bănci	5	5.81	1	3.57	6	5.26
	Ofițer poliție	3	3.48	3	10.71	6	5.26
	Drept	4	4.65	2	7.14	6	5.26
	Marketing	4	4.65	2	7.14	6	5.26
	Economie	4	4.65	1	3.57	5	4.38
	Asistent medical	4	4.65	0	0	4	3.5
	Cadastru	2	2.32	2	7.14	4	3.5
	Litere	4	4.65	0	0	4	3.5
	Inginerie industrială și robotică	1	1.16	3	10.71	4	3.5
	Psihologie	4	4.65	0	0	4	3.5
	Limbi străine	2	2.32	1	3.57	3	2.63
	Subofițer jandarmerie	0	0	3	10.71	3	2.63
	Industria alimentară	3	3.48	0	0	3	2.63
	International Hospitalitis Bussiness	1	1.16	1	3.57	2	1.75
	Sociologie	2	2.32	0	0	2	1.75
	Științe politice	2	2.32	0	0	2	1.75
	Management	1	1.16	1	3.57	2	1.75
	Medicină	2	2.32	0	0	2	1.75
	Ingineria sistemelor biotehnice	1	1.16	0	0	1	0.87
	Artă teatrală	1	1.16	0	0	1	0.87
	Inginerie auto	0	0	1	3.57	1	0.87
	Autovehicule rutiere	0	0	1	3.57	1	0.87
	Contabilitate	1	1.16	0	0	1	0.87
	Contabilitate și informatică de gestiune	1	1.16	0	0	1	0.87
	Turism și management	0	0	1	3.57	1	0.87
	Științe sociale	1	1.16	0	0	1	0.87
	Turism	1	1.16	0	0	1	0.87

Turism și marketing	1	1,16	0	0	1	0.87
Arhitectura	0	0	1	3,57	1	0.87
Administrație publică	1	1,16	0	0	1	0.87
Antrenor sport	0	0	1	3,57	1	0.87
Inginerie robotică	0	0	1	3,57	1	0.87
Zootehnie	0	0	1	3,57	1	0.87
Inginerie economică	1	1,16	0	0	1	0.87
Facultatea de muzică	1	1,16	0	0	1	0.87
Medicină veterinară	1	1,16	0	0	1	0.87
Educație fizică și sport	1	1,16	0	0	1	0.87

Pentru a realiza într-un mod realist orientarea școlară și profesională se pot apela și la anumite strategii ce cuprind:

a) Metodele de învățământ folosite adecvat, cum sunt expunerea (explicațiile, îndeosebi), conversația, modelarea, problematizarea, studiul de caz, asaltul de idei etc, care pot să asigure cunoașterea și conștientizarea celor necesare unei bune orientări școlare și profesionale.

b) Mijloacele didactice (materialul didactic divers, îndeosebi cel audio-vizual, experiențele de laborator etc.) folosite adecvat pot să asigure cunoașterea și conștientizarea celor cerute pentru o cât mai bună orientare școlară și profesională.

c) Formele de organizare ale procesului de învățământ – lecția în varietatea ei, prin conținuturile și strategiile folosite, vizitele și excursiile, consultațiile pot oferi posibilități convingătoare de asigurare a unei bune orientări școlare și profesionale.

d) Orele de dirigenție, prin tematica lor variată și prin dezbaterile ce se realizează, pot și trebuie să ajute la o bună orientare școlară și profesională a elevilor.

e) Formele de activitate extrașcolară adecvate realizării orientării școlare și profesionale. Printre acestea se pot menționa: întâlnirile cu specialiști de diverse profesii; consultarea de bibliografii ale unor personalități; cunoașterea unor monografii profesionale; urmărirea unor emisiuni radio și de televiziune specifice orientării școlare și profesionale; vizitele și excursiile în anumite unități socio-economice (întreprinderi, șantiere, unități culturale, de cercetare, comerciale etc); simpozioane și mese rotunde pe diverse teme socioprofesionale; antrenarea elevilor în anumite cercuri pe obiecte, cercuri științifice și tehnice, cercuri artistice-literare, muzicale, de desen, de pictură, de sculptură etc.

f) Strategiile specifice. Pentru asigurarea acțiunii de consiliere competentă și eficientă a orientării școlare și profesionale, a găsirii conținuturilor și formelor adecvate conceperii și desfășurării ei sunt necesare să se realizeze următoarele elemente strategice specifice: studierea rezultatelor la învățătură ale elevilor și în activitățile extrașcolare; convorbiri cu toți factorii educativi; convorbiri cu elevii; dezbateri cu elevii; aplicarea de teste docimologice, de inteligență, de interese, de aptitudini, de creativitate, de opinie etc; vizite la domiciliul părinților și convorbiri cu aceștia; cunoașterea modului cum își folosesc elevii timpul liber, care le sunt prietenii, preocupările etc; cunoașterea gusturilor elevilor; studierea fișelor școlare de caracterizare psihopedagogică; cooperarea cu cabinetele de asistență psihopedagogică și cu laboratoarele de orientare școlară și profesională care, dispunând de un specialist și de aparatură adecvată, pot asigura o orientare școlară și profesională competentă și eficientă, pe baze științifice și cu instrumente și metodologii adecvate: fișe, teste, aparatură modernă, în cadrul cărora calculatorul trebuie să-și facă prezența tot mai accentuat etc.

Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc

*Prof. Înv. Preșc. Petriceanu Cecilia-Denisa
Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Călimănești*

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex,

religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Fișe de lucru

Prof. Pozinarea Simona
Colegiul National „Mircea Cel Bătrân” Râmnicu Vâlcea

Anexa 1

1. Definiți inteligența emoțională în viziunea lui Daniel Goleman.

După Goleman, inteligența emoțională este un fel de inteligență socială, care implică abilitatea de a controla emoțiile personale și ale altora, de a înțelege aceste emoții și de a folosi informația provenită de la ele în modul de gândire și acțiune.

2. Decalogul inteligenței emoționale.

Faceti efortul de a va cunoaste mai bine, urmariti sa aflati ce fel de personalitate sunteti, obisnuiti sa practicati introspectia si autoobservarea. Identificati-va fricile si dorintele profunde. Autocunoasterea este piatra de temelie daca dorim sa ne imbunatatim inteligenta emotionala.

Reflectati la sentimentele voastre. Constientizati-va emotiile cu care va confruntati si gasiti cele mai fine nuante ale acestora. Invatati sa le denumiti. Spuneti de exemplu „ma simt confuz”, „neimplinit”, „neinteles”, „respins”, „rusinat” si nu simplu „ma simt prost”.

Faceti distinctie intre gandurile si sentimentele dumneavoastra. Spuneti „Ma simt neglijat” nu „Simt ca ceilalti au treburi mai importante”.

Asumati-va sentimentele pe care le aveti. Recunoasteti ca „Sunt gelos” nu „Tu ma faci gelos”. Analizati-va mai bine propriile sentimente si nu actiunile sau motivele celorlati. Cautati sa va identificati nevoile emotionale neimplinite.

Folositi-va de sentimentele pe care le aveti pentru a lua decizii. Intrebat-va: Cum m-as simti daca as face asta? Cum m-as simti daca nu as face? Cum ma simt? Ce m-ar ajuta sa ma simt mai bine?

Folositi-va de sentimente pentru a va fixa obiectivele. Ganditi-va cum ati vrea sa va simtiti sau cum ati vrea sa se simta cei din jur, clientii, partenerul, copiii vostri.

Validati sentimentele celorlati. Aratati empatie, intelegere si acceptare pentru ceea ce simt cei din jur. Nu-i criticati, judecati, controlati sau etichetati.

Invatati sa faceti fata sentimentelor negative. Folositi de exemplu ceea ce de obicei denumim ca fiind minie, enervare, ca sa va simtiti mai dinamizati si energizati.

Fiti sinceri si exprimati intr-un mod cat mai obiectiv ceea ce simtiti. Nu afirmati „Urasc ciorapii astia” sau „Ador cafeaua cu frisca”. Sunt exprimari care sigur nu reflecta ceea ce simtiti cu adevarat.

Evitati oamenii care va fac sa va simtiti inconfortabil. Deoarece emotiile sunt contagioase, pana veti reusi sa mai cresteti interior si sa puteti face fata emotiilor negative care vi le provoaca, este o atitudine inteleapta sa evitati anturajul care va genereaza stari proaste.

3) Descrieți metodele de măsurare a inteligenței emoționale.

Exista trei metode de evaluare folosite in cazul unui astfel de test de abilitate: consens, expert și grup țintă.

Metoda expert consta în folosirea răspunsurilor unor experți în domeniul sentimentelor. Ei definesc pur si simplu “răspunsul corect”, bazându-se pe propria analiză referitoare la întrebările cuprinse în chestionar și la răspunsurile posibile.

Metoda grupului țintă se referă la interogarea unor persoane care se confruntă cu o situație specifică în legătură cu ceea ce simt. De exemplu, în cazul unui test de abilitate care consta în analizarea expresiilor faciale, cel care conduce testul ia o poză a unei anumite persoane și îi chestionează pe subiecți în legătură cu sentimentele pe care le au față de acea expresie (folosind o scala detaliată de evaluare a emoțiilor).

Cea mai potrivită metodă de evaluare în cazul unui test de măsurare a abilităților în ceea ce privește inteligența emoțională este **metoda consensului**. Dacă oamenii cad de acord ca o anumită expresie facială sugerează teama, atunci aceasta va rămâne ca exprimând frica. Consensul este posibil pentru că emoțiile cuprind informații foarte importante, informații care au chiar valoare de supraviețuire. După cum indicau cercetările lui Darwin, există chiar un consens al expresiilor emoționale între diferite specii, care ne permite să recunoaștem corect sentimente de teamă în cazul unui animal sau al unui om.

De ce este Inteligența Emoțională atât de importantă? Justificați. După cum știm, cei mai deștepti oameni nu sunt neapărat cei mai de succes sau cei mai împliniți oameni. Probabil cunoașteți exemple de persoane care sunt geniali din punct de vedere academic și totuși sunt inadaptați din punct de vedere social. Inteligența intelectuală nu este suficientă pentru a avea succes în viață.

Da, IQ-ul vă poate ajuta să obțineți o medie mare în facultate, dar EQ-ul este cel care vă ajută să vă gestionați stresul și emoțiile atunci când vă confrunțați cu examenele finale.

Anexa 2

Importanța emoțiilor. Referat.

Emoțiile sunt importante deoarece asigură:

1. Supraviețuirea

Natura a dezvoltat emoțiile noastre în decursul unei evoluții de milioane de ani. Ca o consecință a acestui fapt, emoțiile noastre funcționează astăzi ca un sistem interior de ghidare, delicat și sofisticat. Emoțiile noastre ne atenționează atunci când ne lipsește impulsul natural. De exemplu, când ne simțim singuri ne lipsește nevoia de a comunica cu alți oameni.

Atunci când ne este frica, ne simțim respinși, ne lipsește nevoia de a fi acceptați.

2. Luarea deciziilor

Sentimentele și emoțiile noastre constituie o valoroasă sursă de informații. Ne ajută să luăm hotărâri. Cercetările au arătat că atunci când sunt afectați centrii nervoși din emisferele cerebrale, omul nu poate lua nici cele mai simple decizii. De ce? Pentru că nu știe ce va simți în legătură cu deciziile sale!

3. Stabilirea limitelor

Sentimentele noastre ne ajută să tragem niște semnale de alarmă atunci când ne deranjează comportamentul unei persoane. Dacă învățăm să ne încredem în ceea ce simțim și să fim fermi în a exprima acest lucru, putem înștiința persoana respectivă de faptul că ne simțim incomod, de îndată ce devenim conștienți de acest fenomen. Acest lucru ne va ajuta în trasarea granițelor care sunt necesare protejării sănătății noastre mentale și psihice.

4. Comunicarea

Sentimentele noastre ne ajută să comunicăm cu ceilalți. Expresia feței noastre, de exemplu poate exprima o gamă largă de sentimente. Dacă arătăm triști și răniți, le semnalăm celorlalți că avem nevoie de ajutorul lor. Dacă suntem mai iscusiți în arta comunicării verbale, vom fi în stare să exprimăm mai mult din nevoile noastre emoționale, având astfel posibilitatea de a le simți mai bine. Dacă reușim să fim cât se poate de receptivi la problemele emoționale ale celorlalți oameni, suntem mai capabili să-i facem să se simtă importanți, înțeleși și iubiți.

5. Unitatea

Sentimentele noastre sunt probabil cea mai mare sursă de unitate a tuturor membrilor speciei umane. Sentimentele de empatie, compasiune, cooperare și iertare, de exemplu, au potențialul de a ne uni ca specie.

Emoțiile în sine sunt departe de a fi dau-na-toare. Ele reprezintă imaginea sufletului nostru, a interiorului nostru și fără ele nu am fi mare lucru. Numai că, pentru a le da posibilitatea să își exercite rolul în

mod eficient și pentru a ne permite să trăim liber, trebuie să le lăsam să se exprime așa cum sunt ele, pozitive sau negative. Menționați metode de gestionare a emoțiilor negative.

Situația tipică în viața de zi cu zi este că deseori adulții reacționează la comportamentele copiilor înconcordanță cu emoțiile personale și nu în raport cu obiectivele de învățare supraordonate. De exemplu, când copilul manifestă un comportament care vine în contradicție cu scopul adultului (ex. Copilul ar trebui să mă asculte) acesta trăiește o serie de emoții negative și pune în aplicare o serie de metode, pentru a stopa comportamentul neplăcut al copilului care sunt congruente cu starea sa emoțională (ex. pedepsește copilul). În acest exemplu, răspunsul adultului reprezintă un răspuns la propria lui emoție (o modalitate de autoreglare emoțională) care ignoră obiectivele de învățare supraordonate. În realitate, copiii au nevoie să învețe de la adulți comportamente adecvate de răspuns la anumite situații problematice cu care se confruntă.

Situația 1 Un copil se înfurie pentru că nu poate avea jucăria dorită și face o criză de furie în magazin (plânge, țipă, lovește cu picioarele coșul de cumpărături)

A. Reacția adultului este un context de învățare a comportamentelor ce necesită exersarea unor abilități: adultul nu înțelege că acesta este un context de învățare a comportamentelor ce necesită exersarea unor abilități

- Cum interpretează adultul comportamentul copilului?

Adultul nu cunoaște nivelul de înțelegere al copilului. În primă fază, adultul se gândește doar la contextul în care se află, fără a lua în considerare emoțiile copilului.

- Cum se simte adultul?

Adultul cade pradă furiei.

- Cum reacționează adultul ?

Acesta ridică tonul, dându-i de înțeles copilului că ceva nu este în regulă, acest lucru doar agravând situația.

- Ce învață copilul din această experiență?

Copilul înțelege greșit reacția adultului, reținând că modul în care s-a manifestat este îndreptățit.

B. Reacția adultului congruentă cu nevoia de învățare a copilului

- Cum interpretează adultul comportamentul copilului?

Adultul interpretează reacția copilului ca fiind normală, cunoscând nivelul lui de înțelegere.

- Cum se simte adultul?

Adultul este calm și înțelegător.

- Cum reacționează adultul ?

Adultul își păstrează calmul și încearcă să liniștească copilul.

- Obiectivul de învățare

Cum să se comporte atunci când ceva nu este pe placul lui.

- Cum poate să răspundă adultul în acord cu obiectivul de învățare ?

Adultul poate să-i explice copilului care este problema.

- **Ce învață copilul** din această experiență?

Copilul învață cum să-și gestioneze emoțiile în spațiile publice.

Situația 2- Un copil își lovește cu palma colegul care i-a luat pixul de pe bancă. Învățătoarea observă incidentul.

A. Reacția adultului este un context de învățare a comportamentelor ce necesită exersarea unor abilități

- Cum interpretează adultul comportamentul copilului?

- Cum se simte adultul?

- Cum reacționează adultul ?

- Ce învață copilul din această experiență?

- Ce învață adultul din această experiență?

B. Reacția adultului congruentă cu nevoia de învățare a copilului.

- Cum interpretează adultul comportamentul copilului?

- Cum se simte adultul?

- Cum reacționează adultul ?
- Obiectivele de învățare
- Cum poate să răspundă adultul în acord cu obiectivele de învățare?
- Ce învață copiii din această situație?
- Care sunt aspectele cele mai importante la care trebuie să fii atent ca adult, părinte sau educator?

Un instrument foarte eficient de învățare a abilităților sociale este **utilizarea regulilor**. Copiii au nevoie permanentă de ghidare din partea adulților în ceea ce privește recunoașterea și respectarea regulilor de comportament în anumite situații sociale. Copiii învață cel mai bine anumite comportamente sociale atunci când sunt stabilite **clar** regulile și limitele (ex. „Andrei nu se va mai juca cu tine dacă vei continua să-i iei jucăria”). Pentru a interioriza cât mai bine regulile este necesar ca adulții să repete copilului în mod **permanent** regula respectivă. Autoreglarea comportamentului începe din momentul în care copiii integrează cerințele și explicațiile adulților în limbajul propriu.

Situația 1 Doi copii construiesc împreună un castel. Un alt copil vine și lovește cu piciorul construcția celor doi.

Adultul poate avea mai multe variante de răspuns la această situație. În funcție de răspunsul adoptat, situația poate fi un context de învățare a comportamentelor potrivite sau nepotrivite.

A. Reacția adultului este un context de învățare a comportamentelor ce necesită exersarea unor abilități

Răspunsul pe care adultul îl adoptă are legătură cu modul în care el interpretează comportamentele în general, situația specifică și comportamentul copilului care strică jocul.

- Cum interpretează adultul comportamentul copilului?
- Cum se simte adultul?
- Cum reacționează adultul ?
- Ce învață copilul din această experiență?
- Ce învață adultul din această experiență?

B. Reacția adultului congruentă cu nevoia de învățare a copilului.

- Cum interpretează adultul comportamentul copilului?
- Cum se simte adultul?
- Obiectivul de învățare
- Cum poate să răspundă adultul în acord cu obiectivele de învățare?
- Ce învață copilul din această experiență?

Situația 2 Doi copii se joacă împreună de-a doctorul. Un copil are în mână stetoscopul și spune că el este doctorul. Un coleg se apropie și îi smulge stetoscopul de la gât spunând că el este doctorul.

Există două situații tipice în acest caz. O reacție ar putea fi cea de **evitare** iar alta de **atac**, derăspuns agresiv. Modul de reacție apare în funcție de maniera în care educatoarea percepe comportamentul de smulgere al copilului. Când comportamentul copilului este perceput ca o amenințare asupra propriei persoane, adultul anticipează o consecință negativă asupra sa, ceea ce conduce la apariția unor emoții de furie și/sau teamă. În consecință, adultul poate adopta fie o reacție de evitare fie o reacție de atac.

A. Reacția adultului este un context de învățare a comportamentelor ce necesită exersarea unor abilități

1. Cum interpretează adultul comportamentul copilului?

- Cum se simte adultul?
- Cum reacționează adultul ?
- Ce învață copilul din această experiență?

2. Cum interpretează adultul comportamentul copilului?

- Cum se simte adultul?
- Cum reacționează adultul ?
- Ce învață copilul din această experiență?

B. Reacția adultului congruentă cu nevoia de învățare a copilului.

- Cum interpretează adultul comportamentul copilului?
- Cum se simte adultul?
- Cum reacționează adultul ?
- Obiectivele de învățare
- Cum poate să răspundă adultul în acord cu obiectivele de învățare?
- Ce învață copiii din această experiență?

Imaginea de sine ne-o construim în funcție de ceea ce facem, de performanțele noastre și în funcție de reacția celor din jur

Încă de când sunt mici copiii fac o mulțime de lucruri. Ei manifestă o nevoie acută de a explora mediului în care trăiesc și învață prin observare și imitare să meargă, să vorbească, să se joace etc. Părinții sau persoanele care îngrijesc copiii sunt primii care conturează imaginea de sine a copilului.

Prin ceea ce fac sau spun ei în momentele în care copilul învață să facă ceva, transmit mesaje de învățare pentru copii. De exemplu ei pot spune “Bravo, ai făcut bine!” sau “NU, nu e bine!”, pot zămbi sau se pot încrunta. În funcție de aceste reacții copiii învață despre ce cred adulții privitor la abilitățile și modalitățile lor bune sau greșite de a face diverse lucruri.

Ce cred adulții despre copii influențează în mod direct convingerile lor despre ei. Copiii internalizează aprecierile adulților și se descriu în termenii utilizați de aceștia. Pe acest fundament se formează imaginea de sine.

A. Reacția adultului este un context de învățare a comportamentelor ce necesită exersarea unor abilități

- Cum interpretează adultul greșelile?
- Cum se simte adultul?
- Cum reacționează adultul ?

B. Comportamente ale adulților, părinți sau educatori, cu risc pentru dezvoltarea convingerilor de tip perfecționist la copil

- Ce învață copiii din această experiență?

C. Reacția adultului congruentă cu nevoia de învățare a copilului

- Cum interpretează adultul greșeala copilului?
- Cum se simte adultul?
- Cum reacționează adultul față de greșeala copilului?
- Cum poate să răspundă adultul în acord cu obiectivele de învățare?
- Ce învață copiii din această experiență?

În contextul școlar un mesaj de critică are nevoie de 5 mesaje pozitive pentru a stabili un echilibru. Asta înseamnă că pentru un mesaj negativ va fi necesar să identificăm imediat 5 aspecte pozitive și să oferim feedback specific.

Situația 1 Un copil este chemat la tablă și greșește un exercițiu. Un coleg îi strigă că este prost și nu știe nimic. Copilul începe să plângă.

A. Reacția adultului este un context de învățare a comportamentelor ce necesită exersarea unor abilități

- Cum gândește adultul?
- Cum se simte adultul?
- Cum reacționează adultul?
- Ce învață copilul din această experiență?

B. Reacția adultului congruentă cu nevoia de învățare a copilului.

- Cum interpretează adultul comportamentul copilului?
- Cum se simte adultul?
- Cum reacționează adultul ?
- Obiectivul de învățare

- Cum poate să răspundă adultul în acord cu obiectivele de învățare?

Descrieți o activitate pentru recunoașterea și exprimarea emoțiilor.

Anexa 3

Pentru a reuși în viața, Goleman considera că fiecare dintre noi ar trebui să învețe și să exerseze principalele dimensiuni ale inteligenței emoționale.

Dezvoltarea inteligenței emoționale presupune să-ți învățăm: : autocunoașterea (prin tot “arsenalul” de metode, Eul se descoperă și devine mai puternic), empatia (cunoașterea măsurii tale, a celorlalți și a situației), comunicarea (cultivarea unor relații de calitate are efect pozitiv asupra mediului, promovarea asertivității), cooperarea / conducerea (un leadership eficient nu se bazează pe dominare ci pe arta de a-i ajuta pe oameni să lucreze împreună spre scopuri comune).

Pași de urmat în activitatea didactică care vizează dezvoltarea inteligenței emoționale.

Motivarea și automotivarea. Referat.

Automotivare : a gândi pozitiv și eficient. Eficiența personală și cea profesională depind de puterea motivației de care dispunem, de cât de mult suntem încrezători în forțele proprii, în ceea ce stim să facem, în ceea ce ne place cu adevărat să facem. Dar pentru a avea acces permanent la resursele personale pentru a ne automotiva în munca noastră trebuie să fim conștienți că totul depinde de noi, că doar noi suntem responsabili de alegerile proprii, iar aceste alegeri se bazează în exclusivitate pe modul în care gândim.

A fi motivat înseamnă a face cu pasiune meseria aleasă, a găsi cele mai bune soluții pentru cariera ta, a insufla și altora energia și motivația de care dispui, a fi un model care inspiră.

Cadrele didactice sunt cele care trebuie să fie modele pentru tinerele generații, să insuflă valori, încredere și entuziasm, dorința de afirmare și de a construi ceva cu viața ta. Deci, ele trebuie să dispună de acel rezervor al motivației mai mult decât oricine. Astfel încât, în orice condiții, economice sau nu, ele trebuie să reușească să inspire.

A motiva și a inspira pe cineva este ceva poți face dacă tu însuși simți acest lucru. Unii sunt împliniți de alegerea profesiei lor, și totul vine în mod natural. Însă de multe ori ne lășăm influențați de marea masă a celor care gândesc negativ. De aceea trebuie să învățăm să gândim pozitiv, pentru a putea să inspirăm. A gândi pozitiv înseamnă a fi încrezător că lucrurile pot fi schimbate în bine, că lumea este un loc în care poți să-ți realizezi visurile, atâta timp cât acționezi pentru asta. Să ai încredere în tine și în capacitatea de a te redresa în orice situație. Să știi că totul depinde de cum percepi o situație, și de modul cum interpretezi lucrurile. Să știi să fii flexibil și dispus să acționezi și să încerci lucruri noi.

Asertivitatea este un stil de comunicare. Descrieți comunicarea asertivă.

Descrieți o activitate pentru controlul furiei.

PAȘII FURIEI

Joc de rol cu elevii. Prezentați elevilor 1 scenariu pe care îl aveți sau lăsați-i să își dezvolte propriul scenariu. Ajuțați-i să construiască scenariul lor folosind modelul furiei. Apoi formați diade sau grupe de trei elevi, rugându-i să interpreteze un joc de rol pentru un exemplu pozitiv, folosind abilitățile de control a furiei.

Discuție:

După ce participanții au realizat jocurile de rol, selectați unul din scenariile prezentate pentru discuția în grupul reunit.

Întrebări pentru discuție:

- Cum a mers?
- De ce a ieșit așa?
- Ce abilități ați folosit?

Model pentru scenariu:

1. Declanșator: Acum două zile te chinuiau niște probleme personale pe care simțeai că nu le poți discuta cu nimeni deoarece îți era frica să nu le afle alții. Cel mai bun prieten al tău te-a convins să vorbești despre asta și a promis că va ține secretul. Tocmai ai auzit din întâmplare două persoane care discutau despre problema ta.

2. Interpretarea: Începi să te întrebi cum au aflat și cine le-a spus. Pe măsură ce te gândești la asta realizezi că singura persoană căreia i-ai spus este cel mai bun prieten al tău.

3. Reacția emoțională: Te cuprinde un sentiment de scârbă pe măsură ce realizezi că prietenul tău cel

mai bun le-a spus. Te simți trădat de cel mai bun prieten. Pe măsură ce te gândești la ceea ce se va întâmpla cu reputația ta, acum că secretul este cunoscut, devii din ce în ce mai furios.

4. Decizia: În febra momentului decizi că trebuie să faci ceva chiar acum în legătură cu asta. Ești atât de furios încât decizi să te duci să îl bați măr pe prietenul tău.

5. Comportamentul: Îl vezi pe prietenul tău în clasă. Alergi spre el și îl trănțești cu putere de un dulap. Apoi îi dai o palma și începe bătaia.

6. Consecința: Tu și prietenul tău sunteți suspendați din școală pentru că v-ați bătut și cel mai bun prieten al tău devine dușmanul tău.

Discutați exemplul de mai sus cu grupul și accentuați următoarele aspecte:

- Interpretarea este un proces automat și activ care se bazează pe un număr de factori incluzând experiențele trecute, circumstanțele de moment și starea de spirit. (Când mingea l-a lovit pe copil, el a început automat să se gândească la semnificația acestui fapt. Copilul putea să interpreteze evenimentul în 2 moduri: (1) a fost un accident sau (2) a fost aruncată intenționat.)

- Interpretarea elevului va determina reacția sa emoțională (de ex. furie, indiferență, frică, etc.)

- Răspunsul elevului în plan comportamental la furia sa este produsul unei decizii. Aceasta decizie apare adesea atât de rapid încât cei în cauză nu sunt conștienți că ei iau o decizie. Oricum, este important ca elevii să recunoască faptul că ei iau o decizie referitoare la modul în care vor răspunde la furie.

- Comportamentul elevului produce consecințe atât pe termen scurt cât și pe termen lung. Multe dintre aceste consecințe sunt evidente (de ex: sancțiune disciplinară sau obținerea a ceea ce vrea) dar multe sunt mult mai puțin evidente (de ex: îndepărtarea sa din grupul de colegi, relații proaste între elevi și profesori etc.). Este important ca elevii să fie conștienți de consecințele comportamentelor lor.

Dimensiunea egalității de șanse în educația românească

Prof. Gherghinoiu Elena-Mihaela

Școala Gimnazială Nr. 13 Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse este un concept central al democrației moderne, reflectând idealul unei societăți în care fiecare individ are posibilitatea reală de a-și atinge potențialul, indiferent de condițiile de start în viață. Educația joacă un rol fundamental în atingerea acestui deziderat, fiind recunoscută ca principalul instrument prin care indivizii pot depăși barierele sociale, economice sau culturale și pot accede la o viață autonomă și demnă. Promovarea egalității de șanse prin educație presupune, pe de o parte, eliminarea discriminărilor și a inechităților existente în sistemul de învățământ și, pe de altă parte, adoptarea unor politici și practici educaționale incluzive, adaptate diversității nevoilor și contextelor elevilor.

Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui

mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite.

Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009;
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004;
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Importanța respectării drepturilor copiilor

Dobrică Manuela

Grădinița cu Program Prelungit Nord 2 Râmnicu Vâlcea

Ghioculescu Denisa

Grădinița cu Program Prelungit Nord 2 Râmnicu Vâlcea

Copiii reprezintă viitorul unei societăți și, prin urmare, protejarea și promovarea drepturilor lor este esențială pentru dezvoltarea unei lumi mai echitabile și mai prospere. Drepturile copiilor nu sunt doar norme legale, ci și principii fundamentale care asigură un mediu sigur, educativ și iubitor pentru cei mici.

Drepturile copiilor sunt un set de norme și principii recunoscute la nivel internațional care garantează protecția, dezvoltarea și participarea activă a acestora în societate. Aceste drepturi sunt stipulate în Convenția ONU privind drepturile copilului, adoptată în 1989 și ratificată de majoritatea țărilor lumii.

Printre drepturile fundamentale se numără:

- **Dreptul la viață, supraviețuire și dezvoltare:** Asigurarea unui mediu sănătos și sigur pentru creșterea copilului.
- **Dreptul la educație:** Accesul la învățământ de calitate, care să le permită dezvoltarea abilităților și cunoștințelor necesare unei vieți împlinite.
- **Dreptul la protecție:** Protejarea împotriva abuzurilor, exploatării și neglijării.
- **Dreptul la participare:** Posibilitatea de a-și exprima opiniile și de a fi ascultați în deciziile care îi privesc.
- **Importanța respectării drepturilor copiilor**
- **Dezvoltare armonioasă:** Respectarea drepturilor asigură un mediu propice pentru dezvoltarea fizică, mentală și emoțională a copilului. Un copil care beneficiază de educație, protecție și sprijin emoțional are șanse mai mari să devină un adult echilibrat și responsabil.
- **Prevenirea abuzurilor:** Prin protejarea drepturilor, se reduc riscurile de abuzuri și exploatare, oferind copiilor siguranța necesară pentru a se dezvolta. Este esențial ca societatea să condamne ferm orice formă de violență împotriva copiilor și să adopte măsuri adecvate pentru a preveni astfel de abuzuri.
- **Promovarea egalității:** Asigurarea drepturilor copiilor contribuie la eliminarea discriminării și la promovarea unui tratament echitabil pentru toți copiii, indiferent de origine, gen sau statut social. Fiecare copil merită aceleași șanse în viață, iar respectarea drepturilor lor este un pas important în acest sens.
- **Participare activă:** Copiii care beneficiază de drepturile lor sunt mai înclinați să participe activ în comunitate, să își exprime opiniile și să contribuie la dezvoltarea societății. Este important ca vocea copiilor să fie auzită și luată în considerare în procesul decizional.

Nerespectarea drepturilor copiilor poate duce la:

- **Abuzuri fizice și emoționale:** Lipsa protecției poate expune copiii la diverse forme de abuz.
- **Lipsa educației:** Neglijarea dreptului la educație poate limita oportunitățile de dezvoltare și integrare socială.
- **Discriminare:** Nerespectarea drepturilor poate perpetua inegalitățile și discriminarea în rândul copiilor.
- **Lipsa participării:** Copiii care nu au dreptul de a-și exprima opiniile pot dezvolta un sentiment de neputință și izolare.

Respectarea drepturilor copiilor este fundamentală pentru construirea unei societăți echitabile și prospere. Fiecare copil merită să crească într-un mediu sigur, educativ și iubitor, unde drepturile lor sunt recunoscute și protejate. Este responsabilitatea noastră, a tuturor, să contribuim la respectarea acestor drepturi, pentru a asigura un viitor mai bun pentru generațiile următoare.

Bibliografie

1. Balahur, Doina – *Protecția drepturilor copilului ca principiu al asistenței sociale*, Editura All Beck, București, 2001.
2. Grădinaru, Nicolae – *Dreptul familiei*, Editura Independența Economică, Pitești, 2010. Abordează reglementările legale privind familia și protecția copilului.

Impactul decalajelor socio economice în procesul educativ

Prof. Carmen Elena Ciucă

Școala Gimnazială Take Ionescu Râmnicu Vâlcea

Echitatea în educație poate fi conceptualizată în diferite moduri, astfel dintr-o perspectivă strict egalitară, o reducere a diferențelor în rezultatele învățării dintre elevi este în general considerată dezirabilă. Cu toate acestea, pare discutabil dacă această viziune strictă reflectă cu adevărat echitatea, deoarece diferențele în rezultatele învățării pot avea cauze legitime (de exemplu, diferențe în efortul elevilor). În lumina acestui fapt, s-a dezvoltat o viziune egalitară moderată.

Apariția decalajelor de performanță socioeconomică este un domeniu științific care acoperă mai multe discipline, inclusiv cercetarea educațională, psihologia educațională, sociologia educației și economia educației. Recent, Nachbauer (2023) a integrat aceste perspective diferite într-un model teoretic. El descrie un proces de mediere în mai mulți pași: mediul social este asociat cu resursele familiale, care afectează mediile de învățare, care la rândul lor afectează procesele de învățare.

Conceptualizarea resurselor familiale se bazează pe formele de capital ale lui Brophy și Good, dar se concentrează mai mult pe factorii legați de învățare. Resursele familiale cuprind resurse economice (de exemplu, cheltuieli cu copiii, locul de reședință), resurse personale (de exemplu, competențele părinților, aspirațiile educaționale ale părinților) și resurse sociale (de exemplu, raportul părinți-copii, rețeaua socială familială).

Aceste resurse formează baza educației copiilor. Prin urmare, ele reprezintă punctul de plecare pentru decalajele de performanță: familiile cu un nivel socio economic ridicat dispun de considerabil mai multe resurse decât familiile cu un nivel socio economic scăzut. Din cauza diferențelor în ceea ce privește resursele familiale, copiii proveniți din medii sociale diverse experimentează medii de învățare diferite. Copiii cu un nivel socio economic ridicat cresc în medii de învățare acasă mai stimulative decât copiii cu un nivel socio economic scăzut, ceea ce înseamnă că părinții cu un nivel socio economic ridicat interacționează cu copiii lor într-un mod mai benefic decât părinții cu un nivel socio economic scăzut. În plus, copiii cu un nivel socio economic ridicat și cei cu un nivel socio economic scăzut diferă de obicei în ceea ce privește frecventarea unităților educaționale, inclusiv a unităților pentru copii mici, școlilor, unităților aferente școlii.

Acest lucru se datorează în principal diferențelor în alegerile educaționale ale părinților, ceea ce înseamnă că părinții cu un nivel socio economic ridicat evaluează costurile și beneficiile participării educaționale diferit față de părinții cu un nivel socio economic scăzut. Diferențele în mediile de învățare duc la diferențe în procesele de învățare. Astfel, copiii cu medii sociale elitiste au oportunități diferite de a dezvolta anumite premise de învățare (de exemplu, caracteristici cognitive, caracteristici de personalitate). De exemplu, copiii cu un nivel socio economic ridicat au mai multe cunoștințe anterioare, abilități metacognitive mai bune și abilități de autoreglare mai bune decât copiii cu un nivel socioeconomic scăzut.

Prin urmare, este mult mai ușor pentru copiii cu un nivel socio-educativ ridicat să facă față provocărilor învățării școlare. În ceea ce privește intervențiile pentru reducerea decalajelor de performanță, din modelul teoretic se pot trage mai multe concluzii. În primul rând, trebuie subliniat faptul că profesorii/școala ar putea funcționa ca mecanisme de mediere între socio-educația socială și performanța academică. Astfel, dacă școlile își propun să reducă decalajele de performanță, ele trebuie mai întâi să înțeleagă în ce măsură ele însele

contribuie la apariția acestor decalaje de performanță. În al doilea rând, copiii din aceeași clasă diferă în ceea ce privește mediile lor de învățare din afara școlii. În special, interacțiunile părinte-copil variază între familiile cu nivel economic ridicat și familiile cu nivel economic scăzut. Acești factori familiali ar putea interacționa cu profesorii. În al treilea rând, copiii din aceeași clasă diferă în ceea ce privește abilitatea lor de învățare, copiii cu un nivel socio economic ridicat având premise de învățare mai favorabile decât copiii cu un nivel socio economic scăzut.

Bibliografie

1. Charalambous, E., Kyriakides, L., & Creemers, B. P. M. (2018). Promoting quality and equity in socially disadvantaged schools: A group-randomisation study. *Studies in Educational Evaluation*, 57, 42–52.
2. Nachbauer, M. (2023). Die Effekte von Schule auf Leistungsentwicklung und Leistungsunterschiede nach sozialer Herkunft. Eine Langsschnittstudie " zu Ursachen von und Maßnahmen gegen Bildungsungleichheiten. Waxmann.
3. Cooper, H., Nye, B., & Lindsay, J. J. (2000). Homework in the home: How student, family, and parenting-style differences relate to the homework process. *Contemporary Educational Psychology*, 25(4), 464–487.

Informatica și accesul echitabil la educație

Prof. Ceașu Geta Cristina

Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea

Într-o societate modernă, educația reprezintă una dintre cele mai puternice unelte de combatere a inegalităților. Accesul egal la educație, indiferent de gen, etnie, religie, dizabilitate sau mediu social, este esențial pentru construirea unei lumi echitabile și incluzive.

Trăim într-o epocă în care educația joacă un rol central în dezvoltarea unei societăți echitabile și sustenabile. Accesul egal la educație este un drept fundamental și reprezintă baza construirii unui viitor mai bun pentru toți. Prin educație, fiecare individ are oportunitatea de a-și dezvolta potențialul, indiferent de sex, etnie, statut social, religie sau dizabilitate. Dar cum educația, sprijinită de tehnologia informatică, poate contribui la promovarea egalității de șanse?

Ce înseamnă egalitatea de șanse

Egalitatea de șanse înseamnă accesul tuturor persoanelor la aceleași oportunități de dezvoltare personală și profesională, în condiții de echitate și respect. În educație, acest concept presupune ca fiecare elev să beneficieze de aceleași resurse, șanse și tratament, indiferent de contextul din care provine.

Aceasta nu înseamnă doar tratarea identică a tuturor, ci adaptarea procesului educațional pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor. De exemplu, un copil cu dizabilitate poate avea nevoie de metode și tehnologii specifice pentru a învăța în condiții egale cu ceilalți colegi.

Exemple de aplicare a egalității de șanse în educație:

- Oferirea de burse pentru elevii din medii defavorizate.
- Adaptarea materialelor didactice pentru elevii cu deficiențe de vedere sau auz.
- Crearea unui mediu școlar sigur, lipsit de discriminare sau bullying.
- Sprijinirea elevilor romi, imigranți sau din comunități izolate să participe activ la procesul educațional.

Care este rolul educației în promovarea egalității?

Educația are rolul de a forma cetățeni informați și capabili să contribuie activ în societate. Prin includerea tuturor elevilor în sistemul educațional și prin combaterea discriminării, școala poate deveni un spațiu al echității și toleranței. Prin programe educaționale bine gândite, elevii pot învăța despre respect,

diversitate și drepturile omului.

Care este rolul informaticii în ceea ce privește accesul echitabil la educație?

Informatica joacă un rol crucial în democratizarea accesului la educație. În era digitală, tehnologia permite învățarea la distanță, accesul la resurse gratuite, conectarea elevilor din zone diferite și dezvoltarea unor competențe esențiale.

Contribuții esențiale ale informaticii:

- **Educația online:** platforme precum Google Classroom, Zoom sau Moodle au oferit acces la învățare chiar și în timpul pandemiei.
- **Resurse deschise:** site-uri educaționale precum Khan Academy, Digitaliada, Coursera sau Code.org oferă conținut gratuit oricui are o conexiune la internet.
- **Tehnologie asistivă:** elevii cu dizabilități beneficiază de software special, cum ar fi cititoare de ecran, tastaturi alternative sau aplicații de comunicare.
- **Programe de alfabetizare digitală:** sprijină elevii din medii vulnerabile să dobândească competențe digitale esențiale.

Prin intermediul informaticii, elevii din medii dezavantajate pot avea acces la aceleași informații și oportunități de învățare ca cei din zone urbane sau familii cu resurse financiare mai mari.

Exemple de bune practici și inițiative concrete

1. **Programul „Digitaliada”** – dezvoltat de Fundația Orange, oferă resurse digitale gratuite și echipamente IT pentru școlile din mediul rural.
2. **„Code.org” și „Hour of Code”** – promovează învățarea programării într-un mod atractiv și accesibil, adresându-se inclusiv fetelor și minorităților subreprezentate.
3. **Platforma „Educație pentru toți”** – susține accesul la manuale digitale, lecții video și exerciții interactive.
4. **Inițiativa „Laptop pentru fiecare copil”** – are ca scop dotarea elevilor cu echipamente IT, în special în zonele defavorizate.

În concluzie egalitatea de șanse prin educație nu este doar un ideal, ci o necesitate pentru o societate echitabilă. Informatica oferă unelte esențiale în acest demers, facilitând accesul la educație și reducând barierele dintre elevi. Este important ca toți actorii implicați – profesori, elevi, autorități – să contribuie la crearea unui sistem educațional incluziv.

Bibliografie

1. www.edu.ro – Ministerul Educației
2. www.digitaliada.ro – Proiecte educaționale digitale
3. www.code.org – Resurse pentru învățarea informaticii
4. Legea educației naționale nr. 1/2011

Integrarea copiilor cu CES -studiu de specialitate-

*Prof. înv. preșcolar Gavrilă Ana-Maria
Liceul „Preda Buzescu” Berbești*

Integrarea este procesul complex și de durată ce presupune asigurarea participării copiilor cu CES la viața profesională și socială, împreună cu ceilalți copii, favorizându-se autocunoașterea, intercunoașterea și familiarizarea reciprocă. Din categoria copiilor cu C.E.S (cerințe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficiențe propriu zise, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii. Din această categorie fac parte:- copiii cu deficiențe senzoriale și fizice (tulburări vizuale, tulburări de auz, dizabilități mintale, paralizia cerebrală);- copiii cu deficiențe mintale, comportamentale

(tulburări de conduită, hiperactivitate cu deficit de atenție-ADHD, tulburări de opoziție și rezistență);- copii cu tulburări afective, emoționale (anxietatea, depresia, mutism selectiv, atacul de panică, tulburări de stres posttraumatic, tulburări de alimentație: anorexia nervoasă, bulimia nervoasă, supra-alimentarea);- copii cu handicap asociat;- copii cu dificultăți de cunoaștere și învățare (dificultăți de învățare, sindromul Down, dislexia, discalculia, dispraxia);- copii cu deficiențe de comunicare și interacțiune (tulburări din spectrul autistic, sindromul Asperger, întârzieri în dezvoltarea limbajului).

Există cinci niveluri de integrare care sunt interdependente între ele, asigurând reușita procesului de integrare a copiilor cu CES: integrarea fizică ce se referă la posibilitatea copiilor cu CES de a avea acces la mijloacele fizice necesare satisfacerii propriilor nevoi fundamentale, integrarea funcțională ce constă în asigurarea accesului la servicii publice ale societății și stăpânirea cunoștințelor și deprinderilor necesare pentru a putea beneficia de aceste servicii, integrarea personală este legată de dezvoltarea relațiilor interumane cât mai apropiate cu persoanele semnificative, în diferite perioade ale vieții, integrarea socială se realizează dacă copiii cu CES au posibilitatea inițierii și menținerii unor contacte sociale, dacă se poate integra, pe această bază, în diverse grupuri și integrarea socială ce se referă la participarea copiilor, adolescenților, adulților cu CES la procesul productiv al comunității de care aparține, asumându-și responsabilități precise și bucurându-se de încrederea oamenilor.

La copiii cu CES se întâlnesc frecvent următoarele caracteristici: evaluări negative a schemei corporale și a imaginii de sine, sentimente de inferioritate, neîncredere în forțele proprii, atitudini pasive, de evitare și izolare, interiorizarea emoțiilor, nervozitate exagerată, impulsivitate și agresivitate, anxietate și depresie, sentimente negative. Toate acestea afectează procesul de adaptare și integrare în mediul educațional și în comunitate. Încurajarea autocunoașterii și dezvoltării personale duce la modificarea modului de structurare a atitudinii copilului cu CES față de sine și la stimularea dreptului lui de a se afirma și a lucra pentru ameliorarea imaginii sale.

Consider că o bună cunoaștere a propriilor forțe de către copiii cu CES determină formarea unei imagini de sine obiective și clare, oferă posibilitatea realizării unui echilibru emoțional, facilitează dezvoltarea unor atitudini favorabile despre sine, favorizează exersarea unor abilități de 23. Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate autoprezentare și înlesnește reușita adaptării la mediu. După cunoașterea propriilor calități, defecte, următorul pas îl văd ca fiind acela în care copiii cu CES își acceptă aceste trăsături, dar nu printr-o acceptare prin indulgență, ci prin integrare. Integrarea constă în considerarea defectelor ca făcând parte din identitatea proprie la fel de mult ca și calitățile, întrucât aceste deficiențe intră în componența emoțiilor, deciziilor, acțiunilor și relațiilor interumane a copilului cu CES. De aceea, părerea mea, ca și cadru didactic, este că anturajul apropiat și cadrele didactice să ajute copilul cu CES să învețe că a se accepta și a se iubi înseamnă a se considera o ființă independentă, egală cu ceilalți, demnă de dragoste, înzestrată cu un anumit număr de calități care îi sunt proprii și dintre care unele constituie un adevărat talent și liberă să-și dezvolte capacitățile și să-și realizeze țelul în viață. De cele mai multe ori, modul în care ceilalți tratează copilul cu CES și imaginea formată despre acesta, îl determină, în timp, pe cel din urmă să se comporte în conformitate cu acea imagine, fie că este reală sau nu. Pentru ca un copil cu CES să-și modifice imaginea de sine defavorabilă are nevoie de oportunități pentru a-și cunoaște potențialul său real și ocazii prin care să încerce să realizeze diferite lucruri. Membrii familiei în care există un copil cu cerințe educative speciale se pot afla într-un mare impas, iar modul în care reacționează este foarte diferit de la o persoană la alta.

Aceștia pot trece prin stări precum șocul, neîncrederea în diagnostic, negarea, frica, autoînvinuirea, învinuirea destinului și a celorlalți, depresia, ca într-un final să ajungă la stări precum acceptarea, resemnarea și lupta. Familia care se află în această situație – de a avea un copil cu CES – are nevoie de informare și consiliere pentru a putea depăși aceste momente și pentru a fi de un real suport în procesul de integrare socială și profesională a copilului cu deficiențe.

Optimizarea comunicării prin realizarea acesteia într-un mod asertiv prezintă, pe termen lung, următoarele consecințe: dezvoltarea încrederii în sine, îmbunătățirea abilităților de luare a deciziilor personale, îmbunătățirea relațiilor sociale, ce duce la o bună integrare socială. Ca și concluzie, pentru a putea crea o lume mai bună, în care toți oamenii să fie și să se simtă egali, este necesar ca fiecare să fie dornic de a primi cu brațele deschise orice persoană, indiferent de cât de diferită este, iar pentru ca acest lucru să fie posibil este necesar să existe comunicare și o dorință de a acumula cât mai multe metode pentru a integra persoanele cu CES.

Bibliografie

1. Cocorada E., Năstasă L., "Fundamentele psihopedagogiei speciale. Introducere în logopedie", Editura Psihomedica, Sibiu, 2007
2. Purcia S., "Ocrotirea și integrarea copiilor handicapați", Editura Psihomedica, Sibiu, 2003

Integrarea tuturor copiilor în învățământul de masă

Prof. Înv. Preșc. Ispir Iuliana-Florentina

Prof. Înv. Preșc. Vlad Alexandra-Anamaria

Grădinița cu Program Prelungit Dumbrava Minunată Râmnicu Vâlcea

Educația integrată și grădinița incluzivă se referă la integrarea tuturor copiilor în structurile învățământului de masă. Învățământul trebuie să ofere un climat armonios care să favorizeze pozitiv evoluția tuturor copiilor prin activități educative de echilibrare a personalității acestora.

Se spune că „în școală nu e loc pentru discriminare”. Și ne referim aici la integrarea copiilor cu CES, proveniți din medii defavorizate, refugiați, separați temporar sau definitiv de părinți, proveniți din sistemul de protecție socială, cu părinți plecați în străinătate etc.

Toți aceștia sunt copiii care necesită un plus de atenție și îndrumare în cadrul activităților educative, tocmai de aceea cadrele didactice sunt instruite prin diferite programe de formare continuă, modalități practice și eficiente de abordare a acestor tipuri de situații.

Cu toate acestea, informațiile nu sunt mereu suficiente, primul factor determinant în aceste cazuri fiind profunzimea nevoilor speciale.

Integrarea școlară presupune o particularizare a procesului de integrare socială a acestor viitori adulți în comunitate. Aceasta integrare le permite și chiar le ușurează într-o anumită măsură adaptarea la viața socială: îi obișnuiește cu existența și nevoia de respectare a unor conduite moral-civice; îi ajută să deprindă o meserie în așa fel încât la sfârșitul școlii să fie capabili să îndeplinească un rol social, bineînțeles, toate acestea fiind condiționate în cea mai mare măsură de capacitatea de recuperare a nevoilor speciale.

Incluziunea copiilor are ca premisă fundamentală nevoia individului de a se simți parte integrantă într-o anumită stare de existență socială, în vederea egalizării șanselor de participare la educație în condiții obișnuite.

Deși poate părea un lucru simplu, procesul de integrare (a copiilor menționați mai sus), în învățământul de masă, presupune o serie de restructurări și inovări, printre care se numără:

- condiții optime de sprijin a dezvoltării individuale, de la cele mai fragede vârste;
- adaptarea curriculumului la nevoile individuale și personalizarea actului educativ prin raportare la nevoile individuale ale copiilor;
- programe individualizate de intervenție și cadre suport (psiholog, kinetoterapeut, logoped, consilier)
- flexibilitate didactică și cooperare armonioasă de tip părinți-școală;

„Educația integrată a copiilor cu CES urmărește dezvoltarea capacităților fizice și psihice a acestora care să-i apropie cât mai mult de copii normali, a implementării unor programe cu caracter corectiv-recuperator; stimularea potențialului restant, ce permite dezvoltarea compensatorie a unor funcții menite să le suplinească pe cele deficitare; crearea climatului afectiv în vederea formării motivației pentru activitate, în general și pentru învățare în special, asigurarea unui progres continuu în achiziția comunicării; formarea unor abilități de socializare și relaționare cu cei din jur; formarea de deprinderi cu caracter profesional și de exercitare a unor activități cotidiene; dezvoltarea comportamentelor adaptative și a însușirilor pozitive ale personalității, care să faciliteze normalizarea deplină.”²⁰

20 Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale în școlile de masă, site vizitat la data de 21 mai 2016, <http://www.greferat.com/referate/pedagogie/INTEGRAREA-COPIILOR-CU-CERINTE924.php>

Copiii trebuie să beneficieze de programe de recuperare potrivite, menite să le dezvolte pe cât de mult posibil, potențialul fizic și psihic deținut.

În acest proces de integrare cadrele didactice urmăresc identificarea disponibilităților reale ale copiilor și prin activitățile desfășurate încearcă să le potențeze valoare prin compensarea acelor părți involuate atât la nivel psihic și fizic, cât și la nivel socio-emoțional.

Pentru ca procesul de integrare a copiilor menționați mai sus să fie de succes, eforturile școlii, ca și instituție de formare și educare a tinerei generații, nu sunt suficiente. De-a lungul timpului s-a scos în evidență rolul edificator al părinților în acest proces.

Șansele de recuperare a copiilor cresc vertiginos atunci când părinții acceptă existența unei deficiențe și se implică activ în procesul de recuperare, atât prin sprijinirea cadrelor didactice și prin continuarea muncii acestora acasă, cât și prin colaboarea cu cadre de sprijin: logoped, kinetoterapeut, consilier școlar, psiholog, instituții de protecție socială și chiar un medic dacă este cazul.

Un alt factor care își pune amprenta în modul evoluției procesului de integrare a tuturor copiilor este reprezentat de numărul mare de părinți ai familiilor normale care nu pot și nu acceptă aceasta diversificare a grupului de copii la clasă: fie pentru că nu dețin informații cu privire la acest subiect și au temeri nefondate; fie pentru că, așa cum declară, simt că acest gen de educație împiedică evoluția propriilor copii.

În România însă, sistemul de învățământ de stat funcționează după premise care garantează dreptul oricărui copil la educație, acceptând ideea conform căreia fiecare copil este unic și a fost înzestrat cu un anumit potențial, rolul școlii fiind acela de a maximiza în condiții optime dezvoltarea acestuia.

Din punctul de vedere al experienței didactice personale, putem spune că această integrare este posibilă în anumite condiții și anume:

- copilul a fost diagnosticat cu o deficiență ușoară care îi permite participarea la activități didactice obișnuite, pentru a evita supunerea acestuia la un efort depășit de putințele sale, efort care l-ar frustra și l-ar face să se simtă inferior celorlalți copii;
- părinții conștientizează existența unei probleme, informează și colaborează eficient: atât cu cadrele didactice cât și cu cele de sprijin;
- integrarea să nu reprezinte un pericol: nici pentru sine și nici pentru ceilalți indivizi;
- instruirea reală și eficientă a cadrelor didactice într-o manieră care să le permită acționarea imediată și corectă în orice moment în care se impune acest lucru.

Deși educația integrată este o cerință la nivel mondial, România nu are încă suficiente resurse (nici materiale, nici umane), care să permită manifestarea să deplină în școlile tradiționale.

Bibliografie

1. Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale în școlile de masă, site vizitat la data de 21 mai 2016, <http://www.qreferat.com/referate/pedagogie/INTEGRAREA-COPIILOR-CU-CERINTE924.php>
2. <https://totilascoala.wordpress.com/2009/09/22/stiti-ce-este-educatia-incluziva/>

Integrarea școlară a copiilor cu probleme de comportament

*Prof. Înv. Preșcolar Cumpănașu Alina
Grădinița cu Program Prolungit Ostroveni 1, Râmnicu Vâlcea*

În activitatea educativă cu copiii care prezintă tulburări de comportament se recomandă:

- identificarea și valorificarea permanentă a punctelor tari/ pozitive pe care le au (nu există copil rău în adevăratul sens al cuvântului, adesea această caracteristică este atribuită ca o etichetă de

către adult pentru a-și arăta nemulțumirea, dar barierele construiesc distanțe și bariere între copii și adulți)

- observațiile sau avertismentele verbale să fie clare, exprimate între patru ochi și fără o frecvență prea mare, care poate declanșa reacții opuse
- activitățile în grup să se desfășoare în situații diverse cu sarcini care să solicite interacțiunea și colaborarea dintre membrii grupului
- copiii cu tulburări emoționale și comportamentale să fie incluși în grupe de lucru, să primească roluri/ responsabilități clar explicate și să fie apreciați, valorizați și evidențiați în fața colegilor la fiecare reușită – oferirea permanentă de feedback pozitiv, motivare și încurajare continuă
- la selectarea/ alegerea sarcinilor/ activităților copiii să fie consultați și să se țină seama de opțiunile/ propunerile lor
- comunicarea nonverbală, ascultarea activă, politețea și respectul față de copii, corectitudinea, fermitatea în rezolvarea problemelor, auto-controlul în cazul stărilor impulsive, apropierea fizică de copii, implicarea lor în luarea deciziilor, consemnarea și aprecierea edorturilor și realizărilor copiilor, evitarea confruntărilor și a atitudinilor de autoritate exagerată sunt doar câteva dintre elementele ce asigură succesul în activitățile cu copiii care prezintă tulburări de conduită

Stimularea permanentă, dirijată, atât a activității intelectuale cât și a celei afectiv-motivațională, asigurarea unui confort psihic în activitate contribuie la înlăturarea unor abateri comportamentale și la dezvoltarea unei personalități echilibrate.

Bibliografie

1. Elena Dănescu, „Elemente de psihopedagogie specială”, Editura Larisa, 2016

Promovarea egalității de șanse printr-un climat educațional pozitiv și incluziv

Prof. Cătălina JIANU

Liceul „Gheorghe Surdu”, oraș Brezoi, județul Vâlcea

Studiu de caz: PNRAS – „Spre Școală”.

În cadrul Liceului „**GHEORGHE SURDU**” din orașul Brezoi, proiectul „Spre Școală”, desfășurat sub egida Programului Național pentru Reducerea Abandonului Școlar (PNRAS), a fost conceput ca o măsură strategică de combatere a excluziunii educaționale și de stimulare a participării active a elevilor. Subcategoria 1.2 – Activități de prevenire, și în mod deosebit activitatea 1.2.2 – dezvoltarea unui climat pozitiv și incluziv, a vizat crearea unui mediu favorabil învățării, contribuind la promovarea egalității de șanse prin intervenții personalizate, aliniate nevoilor identificate în rândul elevilor.

Context și motivație. Elevii din ciclul gimnazial, în special cei proveniți din medii vulnerabile sau din comunități etnice, se confruntă adesea cu marginalizare, lipsă de motivație școlară și dificultăți de integrare socio-emoțională. În acest context, proiectul PNRAS a vizat **crearea unui climat școlar sigur, prietenos și incluziv**, fundament al performanței educaționale sustenabile.

Obiective urmărite: Creșterea sentimentului de apartenență al elevilor la grupul școlar; Dezvoltarea empatiei, colaborării și a respectului reciproc; Prevenirea și diminuarea fenomenelor de bullying; Încurajarea exprimării emoțiilor și dezvoltarea stimei de sine.

Activități și metodologie. Activitățile s-au desfășurat săptămânal, între februarie și iunie 2025, acoperind toate clasele gimnaziale, cu o atenție specială acordată grupelor vulnerabile. Am utilizat: **Fișe de lucru adaptate** nivelului de dezvoltare; **Jocuri de rol, ateliere de reflecție, dezbateri**, simulări și proiecte de echipă; **Chestionare de evaluare inițială și finală**, pentru măsurarea progresului. S-au remarcat intervențiile direcționate pe clasele cu dificultăți specifice, unde consilierul școlar și profesorii diriginți vor colabora pentru dezvoltarea unui plan de sprijin intens.

Rezultate și impact. Evaluarea finală a demonstrat o **îmbunătățire semnificativă a percepției elevilor** privind siguranța, acceptarea și relațiile interpersonale. Scorul mediu general la chestionarul final a fost de **4,10/5**, ceea ce indică un climat educațional pozitiv. Peste 80% dintre elevi au apreciat activitățile de echipă și proiectele creative, iar peste 60% au considerat utile atelierele de alfabetizare emoțională. Aceste date validează eficiența activităților desfășurate în dezvoltarea unor **competențe sociale și emoționale esențiale**: comunicare eficientă, gândire critică, empatie, colaborare și rezolvare de conflicte.

Concluzii. Prin activitățile derulate în cadrul proiectului **PNRAS: Spre Școală, Liceul „GHEORGHE SURDU”** a promovat în mod real și coerent **egalitatea de șanse în educație**, creând un mediu școlar care susține participarea, dialogul și învățarea pentru toți elevii – indiferent de contextul lor social, etnic sau emoțional. Finalizarea celor trei ani de proiect reprezintă nu un punct terminus, ci o **bază solidă pentru dezvoltări viitoare**, integrabile în strategia școlii privind incluziunea, reducerea abandonului și dezvoltarea durabilă a comunității educaționale.

Bibliografie

1. Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar – Ghidul solicitantului, PNRAS
2. Manuale și ghiduri metodologice – Consiliere educațională și dezvoltare personală
3. Analiza statistică și calitativă – Chestionare aplicate în cadrul proiectului PNRAS, Fișe de lucru, materiale didactice și resurse utilizate în cadrul activităților PNRAS, Liceul „**GHEORGHE SURDU**”, Brezoi, februarie-iunie 2025

Educația incluzivă – șansa fiecărui copil la un viitor echitabil

Prof. Lalu Jany

Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” Râmnicu Vâlcea

Introducere

Educația incluzivă reprezintă o abordare fundamentală pentru construirea unei societăți echitabile, în care fiecare copil are șansa de a învăța, indiferent de abilități, dizabilități, origine socială, etnie, limbă sau religie. Este mai mult decât integrarea fizică a elevilor în școli de masă – este o filosofie educațională bazată pe acceptare, diversitate și sprijin personalizat.

Ce este educația incluzivă?

Educația incluzivă presupune asigurarea accesului egal la învățare și participarea activă a tuturor elevilor, în special a celor aflați în situații de vulnerabilitate: copii cu cerințe educaționale speciale (CES), copii din medii defavorizate, minorități etnice sau lingvistice, copii cu dizabilități sau cu dificultăți de învățare. Scopul este ca toți elevii să se simtă acceptați, susținuți și valorizați în cadrul aceluiasi sistem educațional.

Educația incluzivă contribuie la formarea unui climat școlar pozitiv, bazat pe respect, cooperare și empatie. Aceasta are beneficii atât pentru elevii vulnerabili, cât și pentru colegii lor, care învață toleranța și solidaritatea. Prin promovarea diversității, școala devine un spațiu unde toți copiii pot atinge potențialul lor maxim.

În plus, educația incluzivă sprijină dezvoltarea unei societăți democratice, în care fiecare individ este acceptat și valorizat, iar drepturile fundamentale sunt respectate. Este un pas important spre egalitate de șanse și echitate socială.

Principii ale educației incluzive

Educația incluzivă se bazează pe următoarele principii esențiale:

- Acces universal la educație de calitate, fără discriminare;
- Adaptarea curriculumului și a metodelor de predare în funcție de nevoile fiecărui elev;
- Colaborarea între cadre didactice, părinți și specialiști pentru susținerea elevilor cu dificultăți;
- Dezvoltarea unei culturi școlare pozitive, bazate pe respect pentru diferență.

Provocări în implementarea educației incluzive

Deși legislația românească și politicile europene susțin educația incluzivă, implementarea reală întâmpină încă dificultăți:

- Lipsa formării adecvate a cadrelor didactice în domeniul educației speciale și diferențiate;
- Infrastructură școlară inadecvată pentru nevoile elevilor cu dizabilități;
- Lipsa resurselor didactice adaptate;
- Mentalități rigide, prejudecăți și lipsa de sensibilizare față de diversitate.

Pentru ca incluziunea să fie eficientă, este necesar un efort susținut din partea tuturor actorilor educaționali – școală, familie, comunitate și autorități.

Strategii pentru o educație incluzivă reală

1. Formarea continuă a cadrelor didactice – profesorii trebuie sprijiniți prin cursuri de specializare în educație incluzivă, managementul diversității și adaptarea predării.

2. Dezvoltarea echipelor multidisciplinare în școli – consilieri, logopezi, psihopedagogi care să sprijine procesul educațional.

3. Implicarea părinților și comunității – colaborarea activă cu familia contribuie la integrarea copilului în colectiv.

4. Promovarea unei culturi școlare incluzive – prin activități de sensibilizare, ateliere și proiecte care valorizează diversitatea.

5. Adaptarea curriculumului – flexibilitatea curriculară și individualizarea învățării permit fiecărui copil să progreseze în ritmul său.

Concluzii

Educația incluzivă nu este doar un ideal, ci o necesitate morală și socială. Fiecare copil are dreptul la o educație care să-l valorizeze, să-i respecte identitatea și să-i ofere șansa la un viitor echitabil. Transformarea școlii într-un spațiu al diversității și acceptării este o responsabilitate comună și un pas crucial pentru o societate echitabilă și solidară.

Educația incluzivă nu este doar o opțiune pedagogică, ci un angajament social și moral față de fiecare copil, indiferent de particularitățile sale. Ea exprimă dreptul fundamental la educație, garantat tuturor, și recunoaște valoarea diversității ca element esențial în procesul de învățare.

Implementarea reală a educației incluzive înseamnă depășirea barierelor de ordin structural, atitudinal și metodologic. Înseamnă să regândim spațiul școlar ca un loc unde fiecare elev contează, este acceptat și primește sprijin pentru a reuși. O școală incluzivă este una flexibilă, empatică, deschisă și în permanentă adaptare.

Cadrele didactice au un rol-cheie în acest proces, fiind cei care modelează climatul clasei, aleg metodele de lucru și influențează profund încrederea și motivația elevilor. Prin instruire, reflecție și colaborare, profesorii pot transforma diversitatea din clasă într-o resursă educațională.

Educația incluzivă este, în cele din urmă, un pas spre o societate echitabilă, în care fiecare copil are șansa de a-și construi un viitor pe baza propriului potențial, sprijinit de o comunitate care nu exclude, ci susține. A construi un sistem educațional incluziv este una dintre cele mai importante investiții pe care o societate o poate face în viitorul său.

Bibliografie

1. *Ministerul Educației, 2022, Strategia națională pentru incluziune în educație 2022–2027
2. Cucoș, C., 2008, Psihopedagogie, Editura Polirom, Iași
3. Pânișoară, I.O., 2019, Ghidul carierei didactice, Editura Polirom, Iași
4. Jigău, M., coord., 2004, Educația incluzivă – abordări teoretice și applicative, Institutul de Științe ale Educației, București

Diversitatea în clasă – resursă pentru învățare, nu obstacol

*Prof. Lalu Mihaela Victoria
Liceul Tehnologic „Ferdinand I”, Râmnicu.Vâlcea*

Introducere

În contextul unei societăți tot mai globalizate și interconectate, diversitatea în cadrul claselor de elevi a devenit o realitate cotidiană. Această diversitate se manifestă prin diferențe de cultură, limbă, religie, statut socio-economic, abilități și stiluri de învățare. Deși poate părea o provocare, diversitatea reprezintă o oportunitate valoroasă pentru îmbogățirea procesului educațional și pentru promovarea egalității de șanse.

Înțelegerea diversității în context educațional

Diversitatea în clasă se referă la prezența unor elevi cu caracteristici, experiențe și nevoi variate. Aceasta include, dar nu se limitează la, diferențe de origine etnică, limbă maternă, capacități cognitive, stiluri de învățare și condiții socio-economice. Recunoașterea și valorizarea acestor diferențe sunt esențiale pentru crearea unui mediu educațional incluziv și echitabil.

Beneficiile diversității în procesul de învățare

1. Îmbogățirea experiențelor de învățare: Elevii expuși la perspective diverse dezvoltă o înțelegere mai profundă a subiectelor studiate și a lumii înconjurătoare.
2. Dezvoltarea competențelor sociale: Interacțiunea cu colegi din medii diferite promovează empatia, toleranța și abilitățile de comunicare interculturală.
3. Stimularea gândirii critice: Confruntarea cu opinii și perspective variate încurajează elevii să analizeze informațiile din multiple unghiuri și să-și formeze propriile concluzii.

4. Pregătirea pentru o societate diversă: Prin experiențele din clasă, elevii învață să navigheze și să contribuie pozitiv într-o societate pluralistă.

Provocările gestionării diversității

Deși beneficiile sunt evidente, gestionarea eficientă a diversității în clasă implică și anumite provocări:

- Prejudecăți și stereotipuri: Atât elevii, cât și cadrele didactice pot avea prejudecăți inconștiente care influențează interacțiunile și așteptările.

- Bariera lingvistică: Elevii care nu vorbesc limba de predare pot întâmpina dificultăți în înțelegerea materialului și în exprimarea ideilor.

- Resurse limitate: Lipsa materialelor didactice adaptate și a formării adecvate pentru profesori poate îngreuna procesul de incluziune.

Strategii pentru valorificarea diversității

1. Formarea continuă a cadrelor didactice: Profesorii trebuie să fie echipați cu competențe interculturale și metode pedagogice adaptate diversității.

2. Curriculum flexibil și incluziv: Adaptarea conținutului și a metodologiei pentru a răspunde nevoilor variate ale elevilor.

3. Promovarea colaborării între elevi: Activitățile de grup și proiectele comune încurajează învățarea reciprocă și respectul mutual.

4. Implicarea comunității: Colaborarea cu părinții și cu organizațiile locale poate sprijini integrarea și susținerea elevilor din medii diverse.

Pentru a transforma diversitatea din clasă într-o resursă educațională reală, este esențial ca profesorii să adopte strategii care sprijină incluziunea și valorizarea diferențelor. În primul rând, formarea continuă a cadrelor didactice este crucială. Profesorii trebuie să fie pregătiți să recunoască nevoile diferite ale elevilor și să adapteze metodele de predare astfel încât să asigure participarea activă a tuturor.

Învățarea diferențiată este o altă strategie eficientă. Aceasta presupune adaptarea conținutului, a ritmului și a instrumentelor de învățare în funcție de stilul și nivelul fiecărui elev. În plus, metodele interactive și colaborative – cum ar fi învățarea prin proiecte, jocul de rol, lucrul în echipe mixte – stimulează dialogul și învățarea reciprocă.

Crearea unui climat pozitiv în clasă este, de asemenea, fundamentală. Un mediu bazat pe respect, acceptare și sprijin reciproc încurajează elevii să se exprime liber și să își dezvolte încrederea. Implicarea familiei și comunității în activități educaționale întărește mesajul acceptării diversității.

Prin aplicarea acestor strategii, diversitatea devine nu o barieră, ci o resursă valoroasă care contribuie la o educație incluzivă și de calitate.

Concluzii

Diversitatea în clasă nu este un obstacol, ci o resursă valoroasă care, atunci când este gestionată eficient, îmbogățește procesul educațional și contribuie la formarea unor cetățeni responsabili și empatici. Prin promovarea unei educații incluzive și echitabile, putem asigura egalitatea de șanse pentru toți elevii, indiferent de background-ul lor.

Diversitatea în clasă nu este o problemă care trebuie evitată, ci o realitate care trebuie înțeleasă, acceptată și valorificată. În loc să fie percepută ca un obstacol, ea trebuie privită ca o resursă ce îmbogățește procesul educațional și contribuie la formarea unor elevi pregătiți pentru o societate pluralistă și democratică. Prin gestionarea inteligentă a diversității, școala devine un spațiu al incluziunii, al cooperării și al învățării autentice.

Fiecare elev vine în școală cu o poveste unică, cu nevoi, potențial și ritm propriu de învățare. Cadrele didactice au misiunea de a crea un climat de siguranță, încredere și respect, unde aceste diferențe nu sunt eliminate, ci valorificate. O clasă diversă stimulează empatia, dezvoltă gândirea critică și creează oportunități de învățare colaborativă, în care elevii se sprijină reciproc.

Pentru ca diversitatea să devină o resursă reală, este necesară formarea continuă a profesorilor, adaptarea curriculumului, sprijinul specialiștilor, precum și o comunicare constantă cu părinții. De asemenea, este esențială susținerea instituțională și dezvoltarea unei culturi școlare bazate pe valori incluzive.

În concluzie, o educație de calitate nu înseamnă uniformitate, ci recunoașterea și integrarea diversității. Numai astfel putem construi un sistem educațional echitabil, în care fiecare elev are șansa de a învăța, de a fi acceptat și de a reuși. Diversitatea, dacă este înțeleasă și gestionată corect, este un avantaj – o veritabilă resursă

pentru viitor.

Bibliografie

1. Cucos, C., 2008, Psihopedagogie, Editura Polirom, Iași
2. Jigău, M., coord., 2007, Incluziunea școlară a copiilor în dificultate. Institutul de Științe ale Educației, București
3. Pânișoară, I.O., Pânișoară, G., 2019, Managementul clasei de elevi, Editura Polirom, Iași
4. Sălăvăstru, D., 2004, Psihologia educației, Editura Polirom, Iași

Integrarea noilor tehnologii în actul educațional

Prof. Înv. Primar Nenițoiu-Roman Elena-Bianca

Școala Gimnazială Nr.4 Mun.râmnicu-Vâlcea, Județul Vâlcea

Includerea învățării digitale în sălile de clasă poate varia de la utilizarea pur și simplu a tabletelor în loc de hârtie, la utilizarea unor programe și echipamente software elaborate. Interesul evident al elevilor pentru activități ce presupun utilizarea internetului și observând scorurile mari pentru competențele de lucru cu motoare de căutare pe Internet se conturează nevoia alfabetizării informaționale a elevilor, întrucât cei mai mulți nu posedă competențe de utilizare etică și legală a informațiilor din mediul online.

De asemenea, este necesară acordarea unei atenții sporite sarcinilor, care ar putea viza alfabetizarea informațională și pe cea tehnologico-pedagogică, care să fie incluse în activitățile desfășurate cu ajutorul resurselor digitale. Tot pentru același segment de profesori se observă o utilizare a noilor tehnologii cu scopul de a menține legătura cu elevii, de a le transmite documente, de a completa informațiile de la clasă cu materiale noi și în prezentări diverse, identificate de ei, de alți profesori ori elevi pe link-uri utile înțelegerii și realizării temelor, de a oferi sau pentru a susține sarcini noi.

În acest context, profesorii au fost nevoiți să integreze într-un timp foarte scurt TIC și noile tehnologii de predare în programele lor de instruire. Organizarea procesului de învățare în mediul online presupune o pregătire specială, nu numai din perspectiva adaptării și gestionării conținutului, a asigurării mijloacelor necesare procesului de instruire, a flexibilității metodologiei de predare, ci, mai ales, din perspectiva pregătirii resursei umane (profesori și elevi, deopotrivă) pentru o astfel de experiență didactică. În unele situații, există decizii clare privind modalitățile de interacțiune educațională (avem exemple, recomandările unor inspectorate școlare pentru platformele educaționale, care vor fi accesate).

În cele mai multe situații, însă, cadrele didactice și/sau elevii au accesat diferite forme educaționale, mai mult sau mai puțin convenționale (de la mijloace de comunicare informaționale precum Whatsapp, Facebook Messenger, e-mail, serviciul Drive, Skype, la platforme educaționale variate, care au fost promovate în această perioadă pe internet și sunt în varianta free - Google Meet, Zoom și aplicații ASQ, Kahoot, Quizziz, Wordwall, Padlet, Twinkl, Digitaliada, până la platforme educaționale recomandate instituțional, precum Suita Google for Education, Google Classroom, Edmodo, EasyClass și ClassDojo sau platforma educațională Moodle cu precădere pentru mediul universitar).

În al doilea rând, mai important decât metodele selectate, este obiectivul interacțiunii în această perioadă și anume conectarea directă cu elevul.

Mulți învățători și părinți au înțeles că nu atât proiectele didactice sau curriculumul scris contează mai mult, ci starea emoțională a copiilor și a părinților sunt prioritate în această perioadă de izolare. Profesorii au îndrumat părinții că este important de organizat copiii să nu înceapă ziua cu jocuri video/desene animate, pentru a diminua riscul demotivării față de activitățile cu valoare educativă superioară ulterioară.

Se știe, că în clasele primare, elevii au nevoie sistematic de sprijinul învățătorilor și a părinților în realizarea sarcinilor. Învățătorii au transmis sarcini pentru una-două săptămâni pe e-mailul părinților sau pe

grupurile clasei. Conținutul sarcinilor au fost de a lectura texte scurte, de transcris sau de copiat câte un text. La matematică au avut de rezolvat exerciții și probleme în cantitate moderată. Din cele menționate de învățători, în clasele primare, de regulă ei încarcă zilnic materiale pe una din platformele selectate și cunoscute de elevi și părinți (înregistrări video sau audio, plus fișele de lucru aferente), iar obiectivul principal este realizarea sarcinilor, cu ajutorul indicațiilor video. La începutul zilei se propunea elevilor și părinților un orar de lucru, cu link-urile potrivite pentru fiecare disciplină sau cerință de lucru. Fiecare copil primește timp de lucru, și fiind ajutat de părinți, este invitat să trimită sarcina realizată învățătorilor în mod individual. De regulă, învățătorii verificau și corectau lucrările și expediau un feedback individual elevilor sau părinților. Unii învățători zilnic sau peste o zi se conectau video cu toți elevii, cu frecvențe diferite în funcție de vârsta clasei. Învățătorii au menționat că dintre abilitățile de învățare, dezvoltarea scrierii corecte durează în timp cel mai mult. Astfel, exercițiile suplimentare de scriere desfășurate acasă (de obicei în context informal) au devenit cele mai utile dintre toate activitățile organizate în învățământul primar Instrumentele și tehnologia digitală umple golurile, în care predomină învățământul tradițional.

Remarcăm că, unele dintre beneficiile, pe care aceste instrumente le aduc sunt pur și simplu incompreensibile prin tehnicile tradiționale de învățare. De la impactul, pe care îl are asupra mediului nevoia de a folosi mai puțină hârtie pentru manuale și cărți, până la economisirea timpului prin acces rapid la informații, învățarea digitală oferă o modalitate eficientă de reducere a costurilor, de maximizare a resurselor și de sporire a impactului asupra elevilor și profesorilor deopotrivă.

În concluzie, putem afirma că România se află încă la început de drum, în ceea ce privește e-learning-ul, încercând cu pași timizi să atingă nivelul de dezvoltare și implementare al celorlalte țări din Uniunea Europeană, această situație fiind preponderent determinată de lipsa de resurse, restricțiile bugetare, lipsa de pregătire privind utilizările tehnologiei informaționale, gradul redus de absorbție a fondurilor europene, neimplicarea mai multor organizații/ societăți/ universități/ școli /licee, etc.

Bibliografie

1. https://www.psih.uaic.ro/wp-2.content/uploads/activ/III_doctorat/teze/chicu_smaranda_rezumat.pdf
2. <https://www.upit.ro/ro/upit-pentru-comunitate/educatia-fata-cu-provocarile-unei-situatii-exceptionale>

Educația fără bariere: un drept, nu un privilegiu

*Prof. Educ. Timpurie Manda Marilena,
Grădinița cu Program Normal Copăceni Racovița*

Educația reprezintă fundamentul unei societăți echitabile și prospere, fiind esențială pentru dezvoltarea fiecărui individ. Cu toate acestea, de-a lungul timpului, numeroase bariere au împiedicat accesul egal la educație. Aceste obstacole, fie ele economice, sociale, culturale sau fizice, continuă să afecteze milioane de copii și adulți din întreaga lume. Tema „Educația fără bariere: un drept, nu un privilegiu” subliniază importanța unui sistem educațional incluziv, care să promoveze egalitatea de șanse pentru toți.

Unul dintre principiile fundamentale ale educației moderne este accesibilitatea. Conform *Declarației Universale a Drepturilor Omului*, educația trebuie să fie un drept universal, garantat pentru fiecare individ, indiferent de rasă, sex, dizabilitate, statut economic sau context cultural. Cu toate acestea, în multe locuri, acest ideal rămâne departe de realitate. Copiii din zonele rurale izolate, cei din familii cu venituri reduse sau copiii cu nevoi speciale întâmpină dificultăți majore în a avea acces la educație de calitate.

Un sistem educațional fără bariere presupune existența unor politici clare și a unor resurse suficiente pentru a sprijini toți elevii. Incluziunea școlară, adaptarea programelor și crearea unui mediu prietenos sunt

pași esențiali în acest sens. De exemplu, implementarea unor tehnologii asistive pentru copiii cu dizabilități, precum manualele digitale sau tabletele interactive, poate transforma complet experiența educațională. De asemenea, cadrele didactice au un rol esențial în asigurarea unui proces educațional echitabil. Prin formare continuă, profesorii pot învăța să abordeze diversitatea din clasă și să creeze lecții care să răspundă nevoilor fiecărui copil.

Egalitatea de șanse în educație contribuie nu doar la dezvoltarea individuală, ci și la progresul comunității. O societate în care toți membrii săi beneficiază de o educație de calitate este mai bine echipată pentru a face față provocărilor economice, sociale și culturale. Mai mult, educația incluzivă sprijină coeziunea socială, învățându-i pe copii să respecte și să accepte diversitatea încă din primii ani de viață.

În acest context, este esențial ca întreaga comunitate – autorități, profesori, părinți și organizații nonguvernamentale – să colaboreze pentru a elimina barierele care limitează accesul la educație. Campaniile de conștientizare, programele de sprijin pentru familiile defavorizate și parteneriatele între școli și comunitate pot face diferența în viața multor copii.

Educația nu ar trebui să fie un privilegiu rezervat celor care își permit să o acceseze sau care locuiesc în zone favorizate. Ea este un drept fundamental, care deschide porțile către o viață mai bună și către o lume mai echitabilă. Doar prin eforturi comune și prin asumarea unei responsabilități colective putem transforma acest drept într-o realitate pentru toți.

Astfel, educația fără bariere nu este doar un ideal, ci o necesitate. Este datoria noastră să creăm un sistem care să respecte diversitatea și care să valorifice potențialul fiecărui individ. În final, o educație echitabilă nu este doar despre a învăța, ci despre a construi un viitor mai bun pentru toți.

Bibliografie

1. **Cucoș, C.**, *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*, editura Polirom, Iași, 2000.
2. **Jinga, I.; Istrate, E.**, *Manual de pedagogie*, editura All, București, 2001.
3. **Cerghit, I.**, *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*, editura Polirom, Iași, 2006.
4. **Neacșu, I.**, *Învățarea academică. Strategii și tehnici pentru eficiența învățării*, editura Polirom, Iași, 2015.
5. **Nicola, I.**, *Pedagogie generală*, editura Didactică și Pedagogică, București, 1996.

Promovarea egalității de șanse prin educație

Prof. Maria Ștefania

Liceul Tehnologic „Cpt. Nicolae Pleșoianu” Râmnicu Vâlcea

Educația este una dintre cele mai puternice arme prin care putem combate inegalitatea, discriminarea și excluziunea socială. Într-o societate democratică, fiecare individ trebuie să aibă **acces egal la educație de calitate**, indiferent de statutul economic, etnic, geografic, gen, religie sau dizabilitate. Conceptul de **egalitate de șanse în educație** presupune nu doar eliminarea barierelor vizibile, ci și recunoașterea și compensarea inegalităților structurale.

Această egalitate nu înseamnă tratarea tuturor în mod identic, ci **oferirea de sprijin personalizat** pentru ca toți elevii să poată avea șanse reale de reușită. Educația este cheia pentru a rupe cercul sărăciei, a reduce discriminarea și a promova coeziunea socială. De aceea, tema acestui simpozion este atât de actuală și necesară.

Dimensiuni esențiale ale egalității de șanse în educație

Accesul echitabil la educație

Pentru ca egalitatea de șanse să fie reală, **accesul fizic și economic** la școală trebuie garantat tuturor

copiilor. În multe comunități rurale sau dezavantajate din România și din lume, copiii se confruntă cu: **lipsa transportului școlar, infrastructură precară** (școli fără apă curentă, toalete în curte, lipsă de internet), **lipsa rechizitelor și a uniformei, nevoia de a munci de la vârste fragede** pentru a sprijini familia.

De aceea, statul trebuie să intervină cu politici concrete: burse sociale, masă caldă în școli, transport gratuit, programe de sprijin pentru familiile cu venituri mici. Accesul la educație nu trebuie să fie un privilegiu, ci un drept garantat.

Educația incluzivă

Copiii cu cerințe educaționale speciale (CES), dizabilități sau tulburări de învățare au dreptul la **integrare în sistemul de învățământ de masă**, dar cu sprijin adecvat: profesori de sprijin, manuale adaptate, infrastructură accesibilizată, terapii complementare (logopedie, consiliere psihologică etc.).

Existența unei **școli incluzive** nu înseamnă doar acceptarea copiilor diferiți, ci **adaptarea școlii la nevoile lor**, fără a-i marginaliza sau stigmatiza.

Combaterea discriminării și a stereotipurilor

Educația trebuie să fie un **spațiu sigur** pentru toți copiii. Din păcate, în unele cazuri, elevii din grupuri vulnerabile (romi, refugiați, LGBTQ+, copii cu dizabilități) sunt victime ale bullying-ului, discriminării din partea colegilor sau chiar a profesorilor sau izolării sociale.

Este esențial ca școala să formeze cetățeni toleranți și empatici. Se pot organiza: **cursuri de educație civică și multiculturală, campanii de sensibilizare, proiecte internaționale** care promovează diversitatea (ex. Erasmus+), **traininguri pentru profesori** privind diversitatea și incluziunea.

Egalitatea de gen în educație

Deși în majoritatea țărilor accesul fetelor la educație s-a îmbunătățit, **inegalitățile de gen persistă**: fetele sunt subreprezentate în domenii precum IT, inginerie, matematică, băieții sunt deseori descurajați să urmeze cariere considerate „feminine” (educație, arte), stereotipurile legate de „rolurile de gen” influențează alegerile educaționale și profesionale.

Este important ca școala să promoveze **modele pozitive din ambele genuri, orientare vocațională fără prejudecăți, activități în care fetele și băieții lucrează împreună**, dezvoltând abilități sociale și profesionale egale.

Actorii implicați în promovarea egalității de șanse

Familia este primul mediu educativ al copilului. Are rolul de a sprijini, motiva și încuraja învățarea. Familia trebuie susținută în comunitățile vulnerabile prin programe de parenting sau consiliere.

Cadrele didactice nu doar predau, ci formează caractere și valori. Trebuie să fie instruite pentru a lucra cu clase diverse și pentru a răspunde nevoilor fiecărui elev. Cadrele didactice pot deveni agenți ai schimbării în școală și în comunitate.

Statul și autoritățile sunt responsabile de politicile educaționale. Trebuie să aloce bugete suficiente și echitabile. Acestea pot susține prin proiecte naționale sau europene accesul la educație al categoriilor vulnerabile.

Exemple de bune practici

- **„Școala după școală”** – program care oferă sprijin educațional și o masă caldă copiilor din medii defavorizate.
- **Proiecte Erasmus+** – oferă elevilor oportunitatea de a învăța într-un context multicultural și de a înțelege diversitatea europeană.
- **Proiectul „Fiecare copil în grădiniță”** – a crescut semnificativ rata de înscriere în învățământul preșcolar în rândul copiilor romi și a celor din familii sărace.
- **Bursele sociale și de merit** – ajută elevii să-și continue studiile, indiferent de statutul social.

Concluzii

Educația este, fără îndoială, **cel mai puternic instrument de promovare a egalității de șanse**. Prin educație, copiii pot depăși condiția socială în care s-au născut, pot deveni cetățeni activi, conștienți și responsabili. Dar pentru ca acest ideal să devină realitate, trebuie să acționăm împreună: familie, școală, comunitate, stat, să fim conștienți că **echitatea nu înseamnă uniformitate, ci sprijin diferențiat**, să investim constant în educație de calitate, accesibilă tuturor.

Doar o societate care oferă **șanse egale tuturor copiilor** este o societate cu adevărat democratică, umană și pregătită pentru viitor.

Bibliografie

1. Cucoș, C. (coord.). *Educația incluzivă – între ideal și realitate*, Editura Polirom, Iași, 2014.
2. Legea educației naționale nr. 198/2023.
3. www.worldvision.ro – proiecte educaționale pentru medii defavorizate

Egalitatea de șanse a copiilor în educație

*Prof. înv. primar Marin Cristina
Școala Gimnazială Prundeni, jud. Vâlcea*

Potrivit specialiștilor, egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte, fiind asigurată participarea fiecărei persoane la viața economică și socială, fără nicio deosebire.

Așadar, școala este locul unde speranțele celor care iau parte la activitățile de învățare pot deveni realitate prin conștientizarea diversității și complexității naturii umane și valorificarea fiecărui talent sau latură creativă.

În cadrul instituției unde predau egalitatea șanselor este garantată, deoarece credem că educația este cel mai important instrument de dezvoltare a copiilor încercând să oferim opțiuni multiple și să fim deschiși pentru toți elevii. Este important ca fiecare instituție de învățământ să ofere dreptul la educație în funcție de nevoile fiecăruia, să formeze competențe de bază tuturor indivizilor societății, îmbinând educația formală cu cea non formală și informală.

Legea Educației Naționale are numeroase prevederi în spiritul egalității de șanse, a incluziunii sociale, a respectării și a valorizării diversității etnice, culturale și sociale.

Conform acesteia, participarea la învățământul românesc, incluzând participarea la procesele decizionale, se face în mod echitabil, implicând în mod nediscriminatoriu toate părțile interesate, atât cadrul didactic, cât și elevul.

Principiile care guvernează învățământul preuniversitar, cel superior precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România se numără:

- principiul echității - în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare;
- principiul recunoașterii și garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase;
- principiul asigurării egalității de șanse;
- principiul transparenței - concretizat în asigurarea vizibilității totale a deciziei și a rezultatelor, prin comunicarea periodică și adecvată a acestora;
- principiul libertății de gândire și al independenței față de ideologii, dogme religioase și doctrine politice;
- principiul incluziunii sociale;
- principiul centrării educației pe beneficiarii acesteia;
- principiul participării și responsabilității părinților;
- principiul fundamentării deciziilor pe dialog și consultare.

Ca și cadru didactic, sunt sigură că fiecare copil poate fi educat, poate fi ajutat să treacă de la o etapă la alta, să îi fie create mijloacele necesare pentru depășirea și rezolvarea oricăror contradicții ce intervin. Profesorul are datoria de a oferi elevilor conținuturile ce urmează a fi asimilate, iar pe de altă parte să se preocupe de modul în care să fie asimilate, de formarea capacităților. Astfel, cadrul didactic trebuie să intervină în crearea unui climat educațional favorabil cu valențe puternice asupra formării personalității copilului.

Pentru ca educația să fie bazată pe egalitate de șanse, trebuie să avem în vedere următoarele:

- să tratăm toți elevii în mod egal indiferent de originea lor etnică sau social, dizabilitate sau gen;

- să se acorde o atenție deosebită limbajului folosit cu elevii, astfel încât să nu se creeze stereotipuri;
- să nu fie judecat elevul în baza unor opinii expuse în clasă;
- acordarea accesului egal tuturor elevilor la cunoștințele și activitățile din clasă.

Pentru ca procesul didactic să fie pe deplin un succes, profesorul trebuie să transmită informațiile într-un mod accesibil și să pună la dispoziția elevilor toate materialele de care au nevoie pentru înțelegerea și acumularea cunoștințelor. De asemenea, acest drept la educație trebuie conștientizat de fiecare individ al societății pentru a veni în întâmpinarea necesităților elevilor, chiar și celor ale căror cerințe sunt generate de incapacități sau dificultăți de adaptare.

Ca atare, consider că cea mai mare misiune a instituției și a profesorilor este realizarea unei educații de calitate și respectarea drepturilor copilului.

Bibliografie

1. Duță, M., *Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc*, EDICT, 2018.

Egalitatea de șanse în învățământul preșcolar

Prof. înv. preșcolar: Marinescu Silvia Alexandra
Grădinița cu Program Normal Colonie, Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă un principiu fundamental al justiției sociale, care stipulează că fiecare individ, indiferent de gen, rasă, statut socio-economic sau orice alt criteriu discriminatoriu, ar trebui să aibă acces egal la oportunități și resurse. În esență, acest concept se îndreaptă spre crearea unui cadru în care diversitatea este valorizată, iar barierele sunt eliminate, astfel încât fiecare persoană să poată contribui la dezvoltarea societății.

Promovarea egalității de șanse implică o serie de măsuri strategice, atât în educație, cât și în mediul profesional, asumându-și responsabilitatea de a combate prejudecățile și stereotipurile. Politicile publice, la rândul lor, trebuie să reflecte angajamentul față de acest ideal, asigurându-se că fiecare individ beneficiază de un tratament echitabil în toate sferele vieții.

Prin intermediul educației inclusiv și a inițiativelor de formare profesională, este posibil să se elimine disparitățile și să se faciliteze dezvoltarea abilităților necesare pentru a naviga pe piața muncii contemporane. Astfel, nu doar că se îmbunătățește calitatea vieții indivizilor, dar se contribuie și la progresul colectiv al societății.

În concluzie, promovarea egalității de șanse nu este doar o obligație morală, ci și o necesitate economică și socială, esențială pentru construirea unei societăți prospere și coezive. Fiecare pas înaintat în această direcție ne apropie de realizarea unei lumi în care drepturile și oportunitățile se bucură de recunoaștere și respect universal.

În învățământul preșcolar, egalitatea de șanse este esențială pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor. Aceasta presupune asigurarea accesului la educație, în vederea unei dezvoltări libere și armonioase a copilului preșcolar, precum și a personalității autonome și creative a acestuia.

Egalitatea de șanse în grădinița de copii reprezintă un principiu fundamentat pe respectul și promovarea diversității, asigurându-se că fiecare copil beneficiază de aceleași oportunități de dezvoltare și învățare, indiferent de fundalul social, economic sau cultural. Aceasta implică crearea unui mediu educativ incluziv, care să valorifice potențialul fiecărui copil și să încurajeze colaborarea între educatori, părinți și comunitate.

În această lume contemporană, unde diversitatea este din ce în ce mai vizibilă, grădinițele au un rol crucial în formarea valorilor de acceptare și empatie. Prin implementarea unor strategii de învățare care să răspundă nevoilor variate ale copiilor, se cultivă nu doar cunoștințe, ci și abilități sociale esențiale.

Beneficiile promovării egalității de șanse în grădinițe se extind dincolo de zidurile instituției; acestea

contribuie la construirea unei societăți mai echitabile și mai unite, unde fiecare individ este valorificat pentru unicitatea sa. Astfel, educația timpurie devine un pilon fundamental în demersul împotriva discriminării și un catalizator al schimbării sociale pozitive.

Procesul educativ trebuie să ofere fiecărui copil posibilitatea de a învăța. În grădinița incluzivă învățarea este văzută ca un proces la care preșcolarii participă în mod activ, își asumă roluri și responsabilități clare. Cadrul didactic este considerat mai curând un mediator decât un formator.

În grădinița incluzivă, se facilitează nu doar procesul de învățare, ci și dezvoltarea emoțională și socială a copiilor. Educatorii joacă un rol esențial în mediarea interacțiunilor dintre copii, promovând un climat de învățare în care fiecare voce este auzită și fiecare idee este valorificată. Aceștia trebuie să fie pregătiți să adapteze metodele pedagogice în funcție de nevoile și stilurile de învățare ale fiecărui copil, asigurând astfel că toți beneficiază de o experiență educativă relevantă și stimulativă.

Colaborarea strânsă cu părinții este, de asemenea, un aspect vital în promovarea egalității de șanse. Implicarea părinților în activitățile educaționale ajută la crearea unei comunități coezive, în care toate părțile interesate contribuie la bunăstarea și dezvoltarea copiilor. Organizarea de evenimente care să celebreze diversitatea culturală și să faciliteze dialogul între familii diverse poate îmbogăți experiența educativă a preșcolarilor, promovând o înțelegere și o apreciere mai profundă a diferențelor.

De asemenea, integrarea tehnologiei în educația preșcolară poate servi ca un instrument valoros pentru a aborda și a depăși barierele învățării. Resursele educaționale digitale adaptate pot sprijini copilul în explorarea unor subiecte variate și pot facilita accesul la informații și activități care răspund nevoilor individuale. Această abordare nu numai că ajută la personalizarea procesului educativ, dar și încurajează dezvoltarea competențelor digitale esențiale pentru viitor.

În concluzie, egalitatea de șanse în învățământul preșcolar este un demers complex și multidimensional, care necesită o colaborare eficientă între toți actorii implicați în educația copiilor. Lupta pentru un sistem educativ incluziv și echitabil este una continuă, dar fiecare pas realizat în această direcție aduce beneficii considerabile nu doar pentru individ, ci și pentru întreaga societate. Astfel, contribuim la formarea unei generații care valorizează diversitatea, care este empatică și care se pregătește pentru a deveni cetățeni activi și responsabili în comunitatea lor.

Bibliografie

1. Mara D., „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004;
2. Georgescu E., „Egalitatea de șanse și diversitatea în educație”, 2019.

Diferențele dintre paradigmele schimbării educaționale

Prof. Buduleci Daniela

Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea

Traversăm un moment istoric în care „societatea industrială” îi face loc „societății informaționale”. Înțeleg prin „societate informațională” un spațiu bazat pe cunoaștere, formare continuă și mobilitate. Tranziția către societatea informațională determină mutații importante, datele se schimbă fundamental în toate domeniile de activitate. Mentalitatea oamenilor însă se schimbă mai greu, căci ea rămâne tributară societății industriale. Tânăra generație percepe deja alte reguli ale jocului: aceleași probleme au alte rezolvări. Cadrele didactice percep noile situații în mod diferit, fiecare privind din poziția experienței personale la catedră, a propriei paradigme. Schimbarea atitudinii didactice este fără echivoc o schimbare de paradigmă educațională pentru fiecare dintre noi, un nou mod de a gândi atât vechile probleme cât și cele ce se nasc inevitabil acum.

Rareori ne întrebăm dacă paradigmele educaționale sunt sau nu corecte, dacă răspund sau nu cerințelor

actuale; de obicei nici nu ne dăm seama că lucrăm cu ele. Credem pur și simplu că felul în care privim lucrurile este chiar modul lor de a fi sau modul în care ar trebui să fie. Optica noastră determină modul nostru de a gândi și modul nostru de a acționa.

Aceste paradigme educaționale stau la baza atitudinilor și comportamentelor noastre didactice și le prefigurează. Nu suntem în stare să acționăm cu integritate în afara lor căci nu putem menține un echilibru dacă vorbim și acționăm altfel decât percepem. Paradigma didactică determină percepția didactică, aceasta determină acțiunea didactică și în fine mănunchiul de acțiuni didactice definesc pentru fiecare dintre noi atitudinea didactică. Cu toții, fiecare în parte, credem că vedem lucrurile așa cum sunt, că suntem obiectivi. Dar nu este așa. Fiecare ne facem meseria de dascăl așa cum suntem condiționați prin paradigmă s-o facem. Profesorii doresc sincer să pregătească cât mai bine generația următoare, dar există multe așteptări contradictorii. Aceste așteptări au la bază eficiența sau deficiența actului de predare – învățare. Prin tradiție, școala consideră că are datoria să reziste în fața presiunilor din exterior, având drept obiectiv, mai degrabă să asigure continuitatea culturală decât să provoace schimbări culturale. Dat fiind faptul că școala opune rezistență față de criticile venite din afară și că profesorii revendică o anumită autonomie în a-și administra clasele, diagnosticarea deficiențelor, este întârziată sau respinsă. Nici școala considerată ca un tot, nici profesorii considerați ca indivizi nu au interesul să admită că schimbările sunt necesare. Și aceasta dintr-un motiv foarte simplu: orice schimbare presupune o nouă paradigmă care să o înlocuiască pe cea veche și care nu este ușor a fi percepută, validată și asimilată de către fiecare dintre noi.

Cum rezultatele activităților educaționale devin vizibile într-un răstimp mai îndelungat, această dificultate poate servi drept argument împotriva celor care vizează eficacitatea practicilor didactice și

care susțin necesitatea de schimbări în atitudinea didactică. Elevii nu sunt încurajați în a-și spune părerea despre eficiența muncii profesorilor, ba dimpotrivă. În acest context, beneficiarii actului de predare nu au la dispoziție decât puține mijloace de a reacționa. Supraîncărcarea curriculumului național dăunează procesului de învățământ făcând dificilă atât activitatea profesorului cât și a elevului. De asemenea se impune un regim rațional de muncă școlară în care elevii să învețe, dar să aibă și răgazul necesar odihnei, jocului, sportului, distracțiilor, adică recondiționării organismului. Nu în ultimul rând, părinții reclamă supraîncărcarea copiilor lor și cer standarde mai explicite, mai definite, mai cuantificabile după care să se facă evaluarea elevilor. Mediul școlar existent determină încredere scăzută, relații de adversitate, așteptări contradictorii; acest mediu își modelează permanent elementele ce-l compun (elevi, profesori) și tinde spre o consolidare a sa. Dacă în întreaga societate profesia de dascăl își pierde reputația și formidabila ei capacitate de influențare pozitivă, tinerii își vor găsi din ce în ce mai puține modele autentice, va scădea gradul de responsabilitate față de propriul lor proces de învățare. Majoritatea profesorilor sunt pentru schimbare.

Deoarece actualul sistem școlar este unul bazat pe ierarhii, schimbările trebuie propagate de sus în jos, din vârful piramidei, pentru a fi luate în seamă. Și această abordare riscă compromiterea căci ar fi mai degrabă un act de supunere decât un act de identificare sau de asimilare.

De aceea dacă vrem să obținem o mutație semnificativă, trebuie să lucrăm asupra paradigmelor noastre de bază căci mentalitatea noastră și conduita didactică din ele se nasc.

Ar trebui să se acționeze pe direcțiile a trei vectori: un amplu program general de perfecționare a cadrelor didactice centrat pe mutație de paradigme educaționale; un program centrat pe motivarea cadrelor didactice ce desfășoară o activitate eficientă, împuternicind atât elevii cât și comunitatea locală în măsurarea eficienței activității profesorilor; aerisirea manualelor și a programelor de învățământ. Prin acțiunea celor trei vectori se va declanșa o reformă autentică, se va deschide drumul către mult așteptata calitate în învățământ.

Bibliografie

1. Cocos C-tin (Coordonator), *Psihopedagogie pentru examenle de definitivare și grade didactice*, ed. Polirom, Iași, 1999
2. Ștefan Păun, *Didactica istoriei*, Ed. Corint, București, 2003
3. Ștefan Popenici, *Pedagogia alternativă*, ed. Polirom, Iași, 2001
4. *Psihopedagogie pentru examenele didactice*, Editura Polirom, Iași, 1998

Metode și tehnici de învățare rapide și eficiente

Profesor consilier școlar Roxana Ionela Stan Predici

Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea

Lumea se află într-o continuă evoluție, iar discipline și materii noi apar în fiecare an. Cu atât de multe lucruri interesante de învățat și atât de puțin timp la dispoziție, este esențial să folosești metode și tehnici de învățare rapide și eficiente. Studiile recente demonstrează că majoritatea tehnicilor de învățare folosite de elevi și studenți sunt absolut ineficiente.

Următoarele metode și tehnici de învățare rapide și eficiente funcționează garantat în dobândirea și dezvoltarea abilităților dorite. Este vorba despre:

1. Testarea practicii: efectuarea testelor practice;
2. Practică distribuită: răspândirea cunoștințelor învățate;
3. Practică intercalată: amestecarea diferitelor probleme și materiale într-o singură sesiune de studiu;
4. Interogație elaborată: generarea unei explicații pentru care un fapt sau un concept este adevărat;
5. Auto explicație: explicarea modului în care informațiile noi sunt legate de explicația cunoscută sau explicarea pașilor luați în timpul rezolvării problemelor;
6. Recitare: studierea materialului text din nou după o lectură inițială;
7. Evidențierea și sublinierea: evidențierea vizuală a unor porțiuni importante de text care trebuie învățate în timpul citirii;
8. Rezumat: scrierea unui rezumat a ceea ce ai învățat;
9. Cuvinte cheie mnemonice: folosirea cuvintelor cheie și a imaginilor mentale pentru a realiza asocieri verbale;
10. Imagini mentale ale textului: încercarea de a forma imagini mentale ale textului în timp ce citești sau asculți.

Potrivit cercetărilor, toate aceste tehnici pot fi folosite cu succes de către cei care doresc să scurteze timpul de studiu în timp ce informațiile însușite vor rămâne în memorie o perioadă îndelungată.

1. 1. Testarea practicii. Această metodă de studiu implică efectuarea unor teste practice. Ideea este ca tu să creezi situații (teste) prin care să încerci să-ți folosești memoria în mod activ. Astfel îți vei aminti informațiile pe care dorești să le înveți.

- Cât de eficientă este această metodă de învățare?

Potrivit unor studii, testarea practică este o modalitate eficientă de a memora lucrurile pe care le ai de învățat. Rezultatele arată că elevii care au realizat teste practice au reușit ulterior să-și amintească informațiile mult mai ușor și au obținut o notă mai mare la testul final. Un studiu ce analizează diferite cercetări științifice privind testarea practică a ajuns la concluzia că această metodă este mult mai eficientă decât majoritatea metodelor de studiu. Testarea practică poate lua diferite forme, dar cea mai bună este cea în care simulezi mediul de testare prin diverse situații create. Fiind foarte utilă, te învață inclusiv cum să gestionezi mai bine stresul și oboseala.

- Sfaturi utile

Pe parcursul sesiunilor de studiu, ar trebui să aloci timp pentru a realiza teste practice. Acestea pot include:

- ascunderea definițiilor cuvintelor cu mâna dreaptă și încercarea de a ți le aminti,
- efectuarea testelor practice la sfârșitul fiecărui capitol
- chiar simularea unei sesiuni de testare.

Un alt lucru pe care îl poți face este să creezi propriile teste practice. La sfârșitul fiecărei sesiuni de studiu, notează câteva întrebări ce reflectă cel mai bine materialul pe care l-ai studiat. Peste câteva zile sau săptămâni, încearcă să răspunzi la aceste întrebări. Uneori, poți găsi online teste practice pentru subiectul pe care îl studiezi. Acestea au rolul de a afla dacă ai înțeles cu adevărat informația învățată.

2. 2. Practica distribuită. Practica distribuită înseamnă că îl împarți pe mai multe zile (în loc să aduni tot studiul într-o singură zi). De obicei, acest lucru implică sesiuni regulate de studiu. Astfel, învățarea se desfășoară pe parcursul mai multor sesiuni în diferite momente (de exemplu, revizuirea unui capitol odată la trei zile).

- Cât de eficientă este această metodă de învățare?

Au fost realizate multe cercetări pentru a testa practica distribuită și toate au dovedit eficiența acestei strategii de învățare. În loc să “îngrămădești” în memorie toată informația cu o seară înainte de examen, se recomandă să ai perioade de timp regulate și bine stabilite pentru a studia. Această metodă este extrem de utilă în învățarea sistematică a materiei, fără urme de stres sau oboseală.

- Sfaturi utile

Poți seta sesiuni regulate de studiu în funcție de subiect. De exemplu, propune-ți să studiezi subiectul A timp de o oră în fiecare luni, miercuri și vineri. În acest fel, vei răspândi sesiunile de studiu de-a lungul unei perioade bine determinate. Combină strategia distribuită cu alte tipuri de metode de învățare. Totuși, ține cont că aceasta ar trebui să fie baza.

1.3. Practica intercalată. Practica intercalată presupune răspândirea sesiunilor de studiu pe o anumită perioadă. În plus față de practica distribuită, se recomandă studiul unor materii și subiecte diferite (dar conexe) în aceeași perioadă.

- Cât de eficientă este această metodă de învățare?

Cercetările științifice au demonstrat că, dacă dorești să înțelegi și să memorezi informații pe o perioadă mai lungă de timp, practica intercalată este o tehnică indicată pentru învățare. Cu toate acestea, metoda are o utilitate moderată. În timp ce pentru anumite materii exacte este excelentă (precum matematica), pentru altele nu este. Practica intercalată are la bază practica distribuită. Ceea ce diferă este că vei studia mai multe subiecte conexe dintr-un anumit domeniu.

- Sfaturi utile

În cadrul primelor sesiuni, folosește practica distribuită și concentrează-ți atenția asupra studierii unui singur subiect dintr-un anumit domeniu. Aici accentul se pune pe stăpânirea acestui subiect. Odată ce ai înțeles bine diferite subiecte, ar trebui să începi practica intercalată. În cadrul fiecărui domeniu de studiu, în loc să te concentrezi pe un singur subiect, poți încorpora mai multe subiecte. De exemplu, să presupunem că studiezi matematica. Ai stabilit că vei petrece 1 oră în fiecare luni, miercuri și vineri pentru învățarea matematicii. În primele luni, în ora respectivă te vei concentra pe un singur subiect, de exemplu fracțiile. După ce ai înțeles bine fracțiile, poți trece la geometrie ș.a.m.d. Pe măsură ce îți însușești aceste concepte matematice, vei schimba tactica. În loc să te concentrezi pe un singur subiect, în fiecare luni, miercuri și vineri, vei amesteca fracții, geometrie etc.

2.4. Interogația elaborată Această metodă de învățare se referă la generarea de explicații. Poate fi declanșată pur și simplu întrebând „de ce”. Strategia este foarte eficientă pentru că ajută oamenii să-și amintească lucruri, amplificând totodată capacitatea de a crea legături.

- Cât de eficientă este această metodă de învățare?

Un lucru important de reținut despre această metodă este că devine mai puternică pe măsură ce cunoștințele anterioare despre subiect sunt aprofundate. Altfel spus, cu cât știi mai multe despre subiectul pe care îl studiezi, cu atât această metodă devine mai eficientă. Cheia acestei tehnici este de a pune întrebări, în special întrebarea „de ce” pe tot parcursul studiului.

- Sfaturi utile

Un alt lucru recomandat este să fii capabil să explici cum ai ales răspunsul respectiv la întrebarea „de ce”. Adesea, mai important decât răspunsul în sine este să poți explica pașii pe care i-ai făcut pentru a ajunge la răspuns și de ce ai ales acești pași.

3. 5. Auto-explicația Auto-explicația este o metodă de învățare ce presupune explicarea modului în care noile informații studiate sunt legate de vechile informații pe care le cunoști deja.

- Cât de eficientă este această metodă de învățare?

Evaluarea generală a cercetărilor este că auto-explicația este o tehnică de învățare cu o utilitate moderată. Deși această strategie îmbunătățește modul de studiu, este nevoie de instruire cu privire la modul de generare a explicațiilor pentru ca tehnica să fie cu adevărat eficientă.

- Sfaturi utile

Există diferite moduri în care poți implementa această metodă. Un exemplu constă în scrierea de eseuri scurte în care să comentezi materialul studiat. În același timp, trebuie să faci referire la un alt material pe care îl cunoști. O altă modalitate este de a crea hărți conceptuale, în care desenezi relații între diferite concepte. Acestea pot fi hărți mentale, schițe sau diagrame. O altă cale de a utiliza auto-explicația este de a crea diferite analogii, adresând mereu întrebarea: în ce fel este acest material este similar cu alte subiecte pe care le știi deja?

4.6. Recitirea materialului studiat Această tehnică de învățare implică recitirea notițelor și a materialelor de studiu de mai multe ori. De fiecare dată când citești, materialul poate fi înțeles mai bine observând anumite

părți pe care, inițial, le-ai trecut cu vederea. Adesea, recitirea te ajută să faci conexiuni noi.

- Cât de eficientă este această metodă de învățare?

Cercetătorii au demonstrat că recitirea este o metodă de învățare cu o utilitate redusă. Motivul principal se referă la faptul că nu implică procesul de înțelegere în detaliu al materialului studiat. Deși recitirea este o strategie aparent eficientă în ceea ce privește economia de timp, recitirea este mult mai puțin eficientă față de alte tehnici.

- Sfaturi utile

Folosește cu succes această tehnică dacă o utilizezi alături de alte metode de învățare. De exemplu, în timp ce recitești, poți evidenția părțile importante ale textului. După ce termini de recitat, creează un mic rezumat. Recitirea se poate face după mai multe sesiuni intense de studiu atunci când:

- dorești să-ți reîmprospătezi memoria;
- nu dispui de prea mult timp.

5. 7. Evidențierea și sublinierea Tehnica presupune reliefaarea sau sublinierea anumitor părți de text pe care le consideri importante. Metoda este destul de simplă și nu necesită pregătire. Așadar, evidențierea te ajută să îți amintești mai bine textul pe care trebuie să îl memorezi.

- Cât de eficientă este această metodă de învățare?

În urma studiilor efectuate, evidențierea și sublinierea sunt considerate tehnici de învățare cu o utilitate redusă. În majoritatea situațiilor, această cale nu îmbunătățește performanțele de studiu. Totuși, se poate dovedi utilă atunci când:

- persoanele au deja anumite cunoștințe în domeniu;
- textul este dificil.

Cu toate acestea, contează enorm modul în care evidențiezi. Pot exista mari diferențe personale atunci când vine vorba de această strategie de învățare. Există oameni care evidențiază doar câteva rânduri și alte persoane care evidențiază mai mult de jumătate din text. Cercetările au demonstrat că oamenii își amintesc mai multe dacă limitează evidențierea la o propoziție cheie per paragraf.

- Sfaturi utile

Evidențierea și sublinierea nu ar trebui să fie principala ta metodă de studiu, dar te poate ajuta dacă o încorporezi în strategii de studiu mai ample. De exemplu, evidențierea și sublinierea te pot ajuta să scrii rezumate mai bune.

6. 8. Rezumatul Rezumatul este o tehnică de învățare ce presupune scrierea ideilor principale din materialul pe care trebuie să-l studiezi.

- Cât de eficientă este această metodă de învățare?

Crearea unui rezumat amplifică procesul de memorare deoarece implică atenția și extragerea sensului la un nivel superior. Totuși, această strategie de învățare trebuie practică constant deoarece efectele sale sunt vizibile în rândul cursanților avansați (studenți, adulți).

- Sfaturi utile

Cea mai importantă parte a acestei tehnici este de a învăța cum să o realizezi în mod corect. Deși primele tale rezumate s-ar putea să nu se ridice la nivelul așteptărilor tale, dacă vei continua să exersezi, acestea vor deveni mult mai bune. De asemenea, îți recomandăm să folosești rezumatul în felul următor: la sfârșitul fiecărei sesiuni de studiu, petrece un anumit timp scriind un scurt rezumat al informațiilor învățate.

9. Cuvintele cheie mnemonice Această strategie de învățare implică folosirea cuvintelor cheie și a imaginilor mentale pentru a realiza asocieri verbale. Cuvântul “mnemonic” provine din limba franceză (“mnémonique”), iar semnificația acestuia este “care se referă la memorie”.

- Cât de eficientă este această metodă de învățare?

Dovezile că aceste cuvinte pot îmbunătăți memoria au făcut din aceasta o tehnică relativ populară în rândul studenților. În ciuda rezultatelor impresionante, anumite aspecte ridică semne de întrebare în privința eficienței. Deși prezintă o promisiune interesantă pentru materiile compatibile cu cuvintele cheie mnemonice, această strategie nu este foarte eficientă din perspectiva timpului necesar pentru instruire și generării de cuvinte cheie. În plus, este posibil ca metoda să nu genereze o învățare durabilă.

- Sfaturi utile

Aceasta este o metodă de nișă pe care o poți folosi pentru a-ți aminti anumite cuvinte dificile sau greu de reținut. Nu ar trebui să o folosești drept metodă principală de studiu, dar te poate ajuta în multe cazuri specifice.

7. 10. Imagini mentale ale textului Această tehnică implică încercarea activă de a crea imagini mentale ale materialului studiat.

- Cât de eficientă este această metodă de învățare?

Dezvoltarea imaginilor mentale poate îmbunătăți integrarea informațiilor, iar vizualizarea anumitor noțiuni din text are capacitatea de a amplifica procesul de învățare. Folosirea imaginilor mentale este o tehnică de studiu mai eficientă față de utilizarea cuvintelor cheie mnemonice. Cu toate acestea, beneficiile imaginilor mentale sunt limitate la disciplinele umane (care implică un anumit grad de percepție și de imaginație personală).

- **Sfaturi utile**

Aceasta este o altă tehnică de nișă, care te poate ajuta să înțelegi la un nivel superior ceea ce studiezi. Încorporează strategia în diferite etape ale procesului de învățare. De exemplu, când citești un text, încearcă să vizualizezi ceea ce citești. Vizualizarea este o metodă de studiu pe care Nikola Tesla și Albert Einstein au folosit-o pentru a realiza invențiile ce au schimbat complet lumea.

Concluzii

Când știi cum să studiezi, vei învăța mai multe lucruri în mai puțin timp. Învățarea poate fi considerată o artă. Persoanele care vor stăpâni arta învățării vor continua să evolueze și să prospere. Capacitatea de a învăța mereu lucruri noi și de a te adapta vremurilor reprezintă una dintre abilitățile cheie de supraviețuire specifice secolului XXI. De cele mai multe ori, te poți păcăli cu ușurință practicând învățarea pasivă. Aici intervin metodele și tehnicile de învățare rapide și eficiente, care te vor ajuta să stăpânești materia dorită. Este ideal să combini aceste metode în funcție de subiectul și de disciplina pe care dorești să le aprofundezi.

Spor la învățat!

Bibliografie

1. Dr. Alain Braconnier : Copilul tău de la 10 ani până la 25 de ani, Editura Teora, București 2001 ;
2. Vlad Mircea, Vârtejaru Ana : Programa cadru pentru consiliere și asistență psihopedagogică și orientarea școlară și profesională – pentru învățământul public , București, 2000 ;
3. FDPSR – Împreună în școală, împreună în viață, ian. 2004.
4. A. Băban – Consiliere educațională, Cluj, 2001.

Educația incluzivă – cheia egalității de șanse

Prof. Monica Turcitu

Liceul Tehnologic „Căpitan Nicolae Pleșoianu” Râmnicu Vâlcea

Introducere

Educația incluzivă reprezintă un model educațional care vizează integrarea tuturor elevilor în școlile de masă, indiferent de abilitățile lor, proveniența socială sau culturală. Acest concept este strâns legat de promovarea egalității de șanse, asigurându-le tuturor copiilor posibilitatea de a învăța și de a se dezvolta într-un mediu educațional comun.

Definiția educației incluzive

Educația incluzivă se bazează pe principiul că fiecare copil are dreptul la educație de calitate într-un mediu care îl acceptă și îl sprijină. Aceasta presupune adaptarea procesului educativ la nevoile individuale ale elevilor și promovarea diversității ca o valoare în cadrul școlii.

Beneficiile educației incluzive

Implementarea educației incluzive aduce multiple beneficii, atât pentru elevi, cât și pentru societate:

- Dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale elevilor;
- Reducerea discriminării și a stereotipurilor;
- Promovarea unei culturi a respectului și a solidarității;
- Îmbunătățirea performanțelor academice prin învățarea colaborativă.

Provocări în implementarea educației incluzive

Deși educația incluzivă este un ideal, implementarea sa întâmpină diverse dificultăți:

- Lipsa resurselor financiare și materiale adecvate;
- Pregătirea insuficientă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive;
- Atitudini negative și prejudecăți față de elevii cu nevoi speciale;
- Lipsa colaborării între școală, familie și comunitate.

Strategii pentru promovarea educației incluzive

Pentru a sprijini educația incluzivă, se pot adopta următoarele strategii:

- Dezvoltarea unui curriculum flexibil și adaptat nevoilor elevilor;
- Formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive;
- Crearea unui mediu școlar accesibil și prietenos pentru toți elevii;
- Promovarea colaborării între școală, familie și comunitate pentru sprijinirea elevilor.

Concluzie

Educația incluzivă este esențială pentru asigurarea egalității de șanse în educație. Prin integrarea tuturor elevilor într-un mediu educațional comun, se contribuie la formarea unei societăți echitabile și coezive, în care diversitatea este valorificată ca o resursă.

Bibliografie

1. „Educația incluzivă: șanse egale pentru toți copiii”, Perfectum, martie 2025
2. „Egalitatea de șanse în sistemul educațional”, Direcția Educație Ciocana.

Promovarea egalității de șanse

Neacșu Elena-Daniela

Școala Profesională Colonie – Râmnicu Vâlcea

În contextul educațional de acum etica și misiunea profesorului sunt esențiale pentru dezvoltarea unui mediu de învățare incluziv și echitabil.

Cadrele didactice prin profesorii nu sunt doar transmițători de cunoștințe, ci și ghizi și mentori care influențează profund experiențele și viitorul copiilor. Astfel misiunea lor se extinde dincolo de predarea lecțiilor, implicând crearea unui spațiu în care toți elevii, indiferent de situația lor socială, culturală sau economică, pot învăța și se pot dezvolta într-un mod echitabil.

În acest context, respectul, integritatea și echitatea sunt fundamentale, iar profesorii au responsabilitatea de a trata fiecare copil/elev cu respect și demnitate, asigurându-se că toți au acces la aceleași oportunități de învățare.

Egalitatea în educație este esențială pentru a asigura șanse egale tuturor elevilor, indiferent de mediul social, etnie, gen sau dizabilitate.

Necesitatea acestora derivă din mai multe considerente:

Acces echitabil la resurse – Fiecare copil trebuie să aibă acces la aceleași materiale didactice, condiții de învățare și profesori calificați. Accesul echitabil la resurse educaționale este o condiție esențială pentru asigurarea egalității de șanse în educație.

Acest principiu presupune:

Distribuție uniformă a resurselor – Toți elevii, indiferent de zona geografică sau statutul socio-economic, trebuie să beneficieze de aceleași materiale didactice, tehnologii și infrastructură școlară.

Acces deschis la conținut digital – Resursele educaționale deschise (RED) contribuie la democratizarea educației, oferind acces gratuit la lecții, teste și manuale pentru toți elevii.

Formare continuă pentru profesori – Cadrele didactice trebuie să fie bine pregătite și distribuite

echitabil între școli, inclusiv în mediul rural, pentru a asigura o educație de calitate tuturor copiilor.

Politici educaționale echitabile – Este necesară revizuirea politicilor pentru a elimina discriminarea și segregarea și pentru a garanta condiții de învățare adecvate tuturor.

Accesul echitabil nu înseamnă același lucru pentru toți, ci alocarea resurselor în funcție de nevoile reale ale fiecărui copil.

Prevenirea marginalizării – Asigurarea egalității reduce riscul excluziunii sociale și sprijină integrarea tuturor categoriilor de elevi.

Șanse reale de reușită – Nu este suficient ca toți elevii să primească același lucru; unii au nevoie de sprijin suplimentar pentru a porni de la același nivel. Aici intervine echitatea educațională.

Dezvoltarea unui mediu incluziv – O școală egalitară promovează empatia, cooperarea și învățarea prin diversitate, formând cetățeni responsabili și toleranți.

Impact pe termen lung – Investiția în educație egală contribuie la reducerea inegalităților sociale și la dezvoltarea durabilă a societății.

Educația în școală este fundamentul dezvoltării personale și sociale a fiecărui individ în parte.

Rolul educației este esențial pentru:

Dezvoltarea capacităților individuale – Educația oferă tuturor copiilor șansa de a-și descoperi și valorifica potențialul, indiferent de statutul social, etnie sau dizabilitate.

Promovarea egalității de șanse – Egalitatea în educație presupune tratament nediscriminatoriu și sprijin personalizat pentru ca fiecare elev să aibă șanse reale de succes, nu doar teoretice.

Incluziunea educațională – Școala incluzivă este necesară pentru integrarea copiilor cu cerințe educative speciale sau din grupuri vulnerabile, asigurând participare echitabilă și sprijin adaptat.

Respectarea drepturilor copilului – Educația este un drept fundamental. Prin garantarea accesului egal, se promovează democrația, echitatea și coeziunea socială.

Adaptarea la nevoile elevilor – Sistemul educațional trebuie să se adapteze diferențelor de învățare, pentru a elimina obstacolele în calea reușitei școlare.

Pentru a implementa eficient egalitatea în educație în școală, se impun următoarele măsuri specifice – set coerent de măsuri, structurate pe mai multe niveluri, astfel:

Adaptarea curriculumului – Structurarea conținutului educațional în funcție de nevoile elevilor, inclusiv prin materiale diferențiate și strategii de predare personalizate.

Adaptarea predării la nevoile fiecărui elev – Prin individualizarea învățării, elevii beneficiază de sprijin diferențiat, în funcție de ritmul și stilul lor de învățare.

Combaterea discriminării – Prin monitorizarea segregării, colectarea de date și stabilirea unor proceduri clare pentru raportarea discriminării, unitățile școlare pot crea un mediu sigur și incluziv.

Formarea cadrelor didactice – Instruirea profesorilor pentru a recunoaște și gestiona diversitatea în clasă, prin metode incluzive și abordări centrate pe elev.

Educație incluzivă – politici școlare inclusive - Adoptarea unor politici care promovează participarea tuturor elevilor, indiferent de dizabilitate, etnie sau statut socio-economic să poată duce la integrarea tuturor elevilor cu dizabilități și din grupuri dezavantajate în activitățile clasei, folosind metode didactice accesibile tuturor.

Politici educaționale proactive – Strategii naționale și europene urmăresc reducerea abandonului școlar și susținerea grupurilor vulnerabile.

Respectarea documentelor internaționale – Implementarea principiilor prevăzute în convențiile ONU și UNESCO privind dreptul egal la educație pentru toți.

Promovarea diversității – Este necesar asigurarea de resurse speciale educative (consilieri, logopezi, materiale adaptate) pentru a aduce la capăt activitățile educaționale care să cultive respectul, toleranța și cooperarea între elevi cu medii diferite, precum și pentru susținerea elevilor cu cerințe educative speciale.

Importanța esențială a egalității de șanse în educație, susținând că acest principiu nu trebuie înțeles doar ca drepturi egale formale, ci ca posibilitatea reală a fiecărui copil de a se dezvolta și promova social. Principalele idei sunt:

Necesitatea educației incluzive – Este subliniat rolul esențial al unui sistem educativ capabil să răspundă nevoilor diverse ale elevilor, prin adaptarea curriculumului și metodei didactice.

Copiii defavorizați – Sunt enumerați copiii din medii vulnerabile (familii dezorganizate, etnie rromă,

zone izolate), care au nevoie de sprijin suplimentar pentru integrare și reușită școlară.

Multiculturalitate și diversitate – Școala trebuie să formeze respectul pentru valori culturale diverse, eliminând orice formă de discriminare și încurajând dialogul intercultural.

Formarea cadrelor didactice – Este esențial ca profesorii să își înțeleagă prejudecățile, să fie corect pregătiți și sensibili la nevoile elevilor, pentru a promova o școală deschisă și tolerantă.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008

Promovarea egalității de șanse prin educație

*Prof. înv. preșcolar Necula Mihaela Virginia
Grădinița cu Program Prelungit Nord 2 Râmnicu Vâlcea*

Promovarea egalității de șanse prin educație reprezintă un obiectiv esențial al societăților democratice, care vizează asigurarea accesului echitabil la educație pentru toți indivizii, indiferent de gen, etnie, dizabilitate, statut socio-economic sau religie. Educația este un drept fundamental și un mijloc de reducere a inegalităților sociale, având rolul de a crea condiții pentru dezvoltarea personală și profesională a fiecărui individ.

Un sistem educațional incluziv este acela care oferă șanse egale tuturor elevilor, adaptându-se la nevoile și particularitățile fiecăruia. Acesta presupune nu doar integrarea fizică a copiilor în școală, ci și participarea activă și eficientă a acestora în procesul educațional. Politicile educaționale trebuie să promoveze valori precum toleranța, respectul, solidaritatea și diversitatea culturală.

Promovarea egalității de șanse începe de la nivelul educației timpurii, unde se pot corecta dezechilibrele provocate de condițiile de mediu nefavorabile. Intervențiile educaționale timpurii, programele de sprijin, bursele sociale și formarea continuă a cadrelor didactice sunt doar câteva dintre măsurile necesare pentru a asigura un start echitabil pentru toți copiii.

Un alt aspect important este sprijinirea grupurilor vulnerabile, cum ar fi copiii din mediul rural, copiii romi, copiii cu dizabilități sau cei aparținând minorităților. Integrarea acestora în sistemul educațional presupune atât eliminarea barierelor materiale și simbolice, cât și dezvoltarea unor practici pedagogice incluzive, care să răspundă nevoilor diverse ale elevilor.

Cadrele didactice joacă un rol esențial în promovarea egalității de șanse. Acestea trebuie să fie formate să recunoască și să gestioneze diversitatea din clasă, să aplice metode interactive și să ofere un feedback constructiv. În plus, trebuie să colaboreze cu părinții, consilierii școlari și autoritățile locale pentru a crea un mediu educațional echitabil.

În concluzie, educația are puterea de a transforma vieți și de a construi o societate mai echitabilă. Promovarea egalității de șanse nu este doar o responsabilitate a sistemului educațional, ci a întregii societăți. Investiția în educație incluzivă contribuie la coeziunea socială, la reducerea discriminării și la formarea unor cetățeni activi și responsabili.

Bibliografie

1. Cucos, C. (2018). Educația incluzivă. Dimensiuni teoretice și aplicative. Iași: Polirom.
2. Vlăsceanu, L. (2002). Politici educaționale. București: Editura Alternative.
3. UNICEF România. (2019). Educația incluzivă pentru toți copiii. Raport de analiză.
4. Council of Europe. (2010). Ensuring equal opportunities for all through education.
5. Booth, T. & Ainscow, M. (2011). Index for Inclusion: Developing learning and participation in schools.

Educația – cheia pentru o societate echitabilă

Prof. Negoi Elena Simona

Liceul Tehnologic „Cpt. N. Pleșoianu” Râmnicu Vâlcea

Într-o societate modernă și democratică, educația ar trebui să fie o punte, nu un zid. Ea trebuie să ofere fiecărui copil, tânăr sau adult, șansa de a se dezvolta, de a-și atinge potențialul și de a participa activ la viața comunității. Din păcate, realitatea arată că nu toți oamenii au același punct de plecare: unii copii cresc în familii care le pot asigura toate resursele, în timp ce alții pornesc cu dezavantaje semnificative – lipsa accesului la internet, la rechizite, la un mediu familial stabil sau la sprijin emoțional.

Egalitatea de șanse în educație înseamnă crearea unui sistem care să țină cont de aceste diferențe și să le compenseze, astfel încât fiecare elev să aibă o șansă reală de reușită, nu doar teoretică.

Ce înseamnă, în mod concret „egalitate de șanse”?

Egalitatea de șanse NU înseamnă tratarea tuturor în mod identic, ci **acces universal și gratuit** la educație de calitate, **compensarea diferențelor** sociale, economice, geografice și culturale, **oferirea de sprijin personalizat** celor care au nevoie, **eliminarea barierelor** fizice, mentale sau emoționale care împiedică participarea egală.

Exemplu concret: un elev dintr-o zonă montană izolat nu are aceleași șanse de a ajunge la o școală de calitate ca un elev din centrul unui oraș mare. Dacă nu există un microbuz școlar sau o bursă de sprijin, acel copil riscă să abandoneze școala sau să nu atingă potențialul său real.

Tipuri de inegalități în sistemul educațional

a) Inegalități socio-economice

Copiii din familii cu venituri mici au acces limitat la rechizite și materiale școlare, sprijin educațional în familie și activități extracurriculare, educație digitală și conectivitate.

Consecințe: Performanțe mai slabe, risc crescut de abandon școlar, lipsă de încredere în sine.

b) Inegalități geografice

Diferențe majore între școli din urban și rural: în rural, multe școli au infrastructură precară, lipsă de profesori calificați, transport dificil sau inexistent și școli comasate cu clase simultane.

c) Inegalități etnice sau culturale

Copiii romi, migranți sau din familii vorbitoare de alte limbi sunt deseori marginalizați și se confruntă cu prejudecăți și discriminare din partea colegilor sau profesorilor, în consecința participarea lor în educație este mai redusă.

d) Inegalități de gen

Fetele din medii tradiționaliste pot fi împiedicate să își continue studiile, iar băieții sunt mai predispuși la abandon școlar în unele zone, dar și stereotipurile de gen influențează alegerile profesionale ale elevilor.

e) Inegalități legate de dizabilitate sau CES (cerințe educaționale speciale): Lipsa adaptării curriculare, personal insuficient pregătit, excludere sau izolare în școli speciale și infrastructură inadecvată (rampe, lifturi, materiale Braille etc.).

Rolul educației în reducerea acestor inegalități

Educația poate deveni cel mai puternic instrument de combatere a inegalităților dacă este:

- **Incluzivă** – adaptată la nevoile fiecărui elev;
- **Accesibilă** – gratuită, apropiată geografic, digitalizată;
- **Empatică** – centrată pe copil, nu pe program;
- **Activă** – implicată în comunitate, conectată cu realitatea socială.

Educația echitabilă oferă un start corect în viață, independență și încredere în sine, șanse reale de angajare și dezvoltare personală, cât și reducerea riscului de marginalizare, criminalitate sau șomaj.

Soluții și politici pentru promovarea egalității de șanse

Educația preșcolară universală prin: introducerea obligatorie a grădiniței de la vârste fragede, sprijin financiar pentru familii (ex: tichete sociale pentru grădiniță), programe de educație parentală pentru sprijinirea familiilor vulnerabile.

Programe de sprijin în școli de forma: „Școală după școală” – ore suplimentare pentru recuperare și teme, burse de merit și burse sociale extinse, alimentație gratuită pentru copiii din zone sărace, centre de tip after-school sau meditații gratuite.

Pregătirea și formarea profesorilor prin cursuri de formare pentru educație incluzivă, traininguri pentru managementul diversității și combaterea discriminării și evaluare adaptată, centrată pe progres, nu doar pe performanță.

Digitalizare echitabilă prin dotare cu tablete/laptopuri pentru elevii fără resurse, conectivitate gratuită la internet în zonele defavorizate, platforme educaționale prietenoase, adaptate și accesibile tuturor.

Exemple de bune practici

- **Școala din valiză (World Vision)** – educație digitală pentru copii fără acces la tehnologie.
- **Programul „Fiecare Copil în Grădiniță” (OvidiuRo)** – sprijin educațional și social pentru copii romi și din familii vulnerabile.
- **Proiecte Erasmus+** – includ componenta de incluziune socială și diversitate.

Concluzii – Educația este cheia unei societăți echitabile

Egalitatea de șanse în educație nu este doar o problemă a școlii – este o responsabilitate colectivă. Este nevoie de: voință politică, implicare din partea comunității, curaj din partea profesorilor, sprijin real pentru elevii care au nevoie. Dacă vrem o societate în care fiecare copil să-și găsească locul și vocația, trebuie să oferim tuturor aceleași condiții de start – nu aceeași regulă, ci **același acces la oportunitate**.

„Educația este cea mai puternică armă pe care o putem folosi pentru a schimba lumea.”

— Nelson Mandela

Bibliografie

1. Vlasceanu, L. & Hâncean, M.G. *Sociologia educației: inegalități și echitate în sistemul educațional*, Editura Polirom, Iași, 2011.
2. Legea educației naționale nr. 198/ 2023
3. www.worldvision.ro – proiecte educaționale pentru medii defavorizate

Educația ca punte spre echitate socială: drumul către egalitatea de șanse

Prof. Negulescu Gina-Maria
Școala Gimnazială Nr.2, București

Într-o lume marcată de diferențe economice, culturale, de gen sau etnice, educația rămâne unul dintre cele mai eficiente instrumente pentru a construi o societate echitabilă. Promovarea egalității de șanse prin educație nu este doar o formulare teoretică idealistă, ci o necesitate practică pentru dezvoltarea durabilă,

incluziunea socială și coeziunea între cetățeni. Educația are puterea de a sparge barierele sociale, de a corecta inechități istorice și de a oferi indivizilor capacitatea de a-și atinge potențialul, indiferent de circumstanțele de naștere.

1. Educația: un drept, nu un privilegiu

Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată în 1948, afirmă clar în articolul 26 că „orice persoană are dreptul la educație”. Cu toate acestea, realitatea arată că milioane de copii din întreaga lume nu beneficiază de acest drept fundamental. În România, deși accesul la învățământ este garantat prin Constituție, inegalitățile persistă – mai ales în mediul rural, în rândul romilor sau al copiilor din familii cu venituri reduse.

Egalitatea de șanse în educație presupune ca fiecare elev să beneficieze de condiții comparabile pentru a-și construi un viitor, nu să fie dezavantajat de contextul social, geografic sau economic în care s-a născut. A promova acest ideal înseamnă a susține politici publice coerente și investiții constante în infrastructură, resurse didactice și formarea cadrelor didactice.

2. Inegalitățile din sistemul educațional românesc

Conform unui raport realizat de UNICEF România, există o diferență semnificativă între performanțele școlare ale elevilor din mediul urban și ale celor din mediul rural. Abandonul școlar este mai frecvent în zonele sărace, unde copiii sunt nevoiți să lucreze pentru a-și ajuta familia sau unde distanțele până la cea mai apropiată școală sunt foarte mari.

În plus, lipsa materialelor didactice, accesul inegal la internet și profesori slab pregătiți contribuie la perpetuarea unui cerc vicios al excluziunii. În loc să fie un mecanism de corectare socială, școala riscă să devină un factor de amplificare a inegalităților, dacă nu este susținută de măsuri țintite de incluziune.

3. Incluziunea grupurilor vulnerabile

Unul dintre cele mai importante domenii de acțiune este sprijinirea grupurilor vulnerabile: copiii romi, cei cu dizabilități, cei din familii monoparentale sau din medii defavorizate. A promova egalitatea de șanse înseamnă a adopta o abordare diferențiată, care să ofere resurse suplimentare celor care au cel mai mult nevoie de ele.

Educația incluzivă presupune integrarea copiilor cu nevoi speciale în învățământul de masă, cu sprijinul unor cadre didactice pregătite și al unui sistem adaptat. În același timp, trebuie susținută dezvoltarea de programe remediale, burse sociale, consiliere psihologică și mentorat pentru elevii aflați în risc de abandon școlar.

Un exemplu de bună practică este programul „Școala după Școală”, care oferă sprijin educațional și social elevilor care nu pot beneficia de un mediu propice în familie pentru învățare. În comunitățile unde acesta funcționează eficient, rezultatele școlare au crescut semnificativ, iar abandonul școlar a scăzut.

4. Combaterea stereotipurilor prin educație

Educația nu trebuie să ofere doar cunoștințe academice, ci și să formeze caractere. Stereotipurile de gen, prejudecățile rasiale sau discriminarea religioasă pot fi combătute eficient printr-un curriculum care promovează toleranța, empatia și gândirea critică.

Promovarea egalității de gen în școală, de exemplu, înseamnă a încuraja fetele să se îndrepte către științe exacte sau inginerie și a combate ideea că anumite profesii „nu sunt pentru ele”. În același timp, băieții trebuie sprijiniți să dezvolte competențe emoționale și sociale fără a fi constrânși de normele toxice ale masculinității tradiționale.

Educația civică, istoria drepturilor omului și proiectele interculturale pot contribui la formarea unor tineri deschiși, solidari și pregătiți să construiască o societate justă.

5. Rolul statului și al comunității

Egalitatea de șanse în educație nu poate fi lăsată doar în seama profesorilor. Este nevoie de un efort coordonat al autorităților centrale și locale, al ONG-urilor, părinților și comunității în ansamblu. Investițiile în educație trebuie privite ca o investiție în capitalul uman al unei națiuni, cu impact pe termen lung asupra economiei, sănătății publice și stabilității sociale.

Finanțarea adecvată a învățământului, combaterea corupției și incompetenței în sistem, modernizarea infrastructurii și formarea continuă a cadrelor didactice sunt pași esențiali pentru a transforma educația într-un motor real al egalității sociale.

Educația este mai mult decât un proces de transmitere a cunoștințelor. Ea este o punte spre o societate mai justă, un mecanism de echilibrare a șanselor și un mijloc de transformare individuală și colectivă. Pentru

ca această viziune să devină realitate, este nevoie de angajament politic, implicare civică și convingerea că fiecare copil merită o șansă reală. Nu există progres autentic fără echitate, iar echitatea începe cu accesul egal la educație.

Bibliografie

1. UNICEF România. (2021). *Accesul la educație al copiilor din mediile vulnerabile*. <https://www.unicef.org/romania>
2. Comisia Europeană. (2023). *Education and Training Monitor – România*. <https://ec.europa.eu/education>
3. Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (ANES). (2022). *Educația și egalitatea de gen în școli*.
4. Banca Mondială. (2020). *Strategii pentru combaterea abandonului școlar în Europa de Est*.
5. Declarația Universală a Drepturilor Omului. (1948). <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>

Asigurarea feedback-ului în sistemele de e-learning, rol determinant în asigurarea egalității de șanse în educație – studiu de caz

Prof. Ochia Florin

Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea

Asigurarea egalității de șanse în educație

Egalitatea de șanse în educație reprezintă un principiu fundamental care urmărește oferirea accesului echitabil la educație pentru toți copiii și tinerii, indiferent de gen, origine etnică, statut socio-economic, dizabilități sau alte diferențe personale. Acest concept presupune eliminarea barierelor care împiedică participarea egală și promovarea unui mediu educațional incluziv, în care fiecare elev are șansa de a-și valorifica potențialul. Asigurarea egalității de șanse contribuie nu doar la dezvoltarea individuală, ci și la progresul unei societăți echitabile și durabile.

Rolul feedback-ului în educație

Feedbackul are un rol important în actul predare-învățare-evaluare. Obiectivul feedbackului este de a reduce decalajul dintre stadiul actual al elevului și nivelul la care ar trebui să ajungă, dintre achizițiile curente și criteriile de reușită. Profesorul trebuie să îi cunoască foarte bine pe elevi, să știe nivelul de pregătire și la ce stadiu ar trebui să ajungă. Feedbackul servește unor scopuri diverse, deoarece poate oferi indicii care captează atenția unei persoane, o ajută să se concentreze la temă, poate direcționa spre metode specifice realizării sarcinii, poate identifica ceea ce este înțeles greșit și poate motiva elevul să învețe.

Feedbackul se adresează și elevilor care au greșit, dar și celor care au nevoie de suport după o primă încercare, celor care nu reușesc să atingă nivelul maxim. Cunoașterea greșelii este esențială pentru a ajunge la succes.

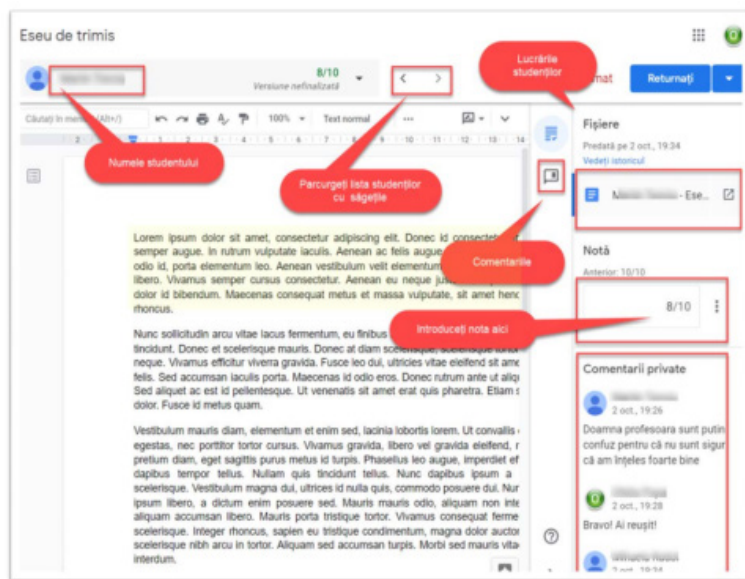
T K Gamble și M Gamble, KD Moore specifică următoarele categorii și subcategorii de feedback: feedback evaluativ – pozitiv, negativ, neutru; nonevaluativ – de sondare, înțelegere, suportiv, „mesaj-eu” – adică, centrarea pe sine. Fiecare tip de feedback este potrivit într-un anumit moment și vine în ajutorul elevului și profesorului, asigurându-se succesul. Este foarte important ca elevul să fie apreciat în tot ceea ce face, încurajat și dirijat pentru a trece de greutăți și a depăși greșelile.

Feedback-ul în sistemele de e-learning

Feedback-ul este o parte importantă a învățării și interacțiunii în sistemele de e-learning. Astfel, feedback-ul în e-learning este mecanismul care tinde să înlocuiască profesorul care oferă comentarii, sfaturi, explicații și evaluează studenții procesul de învățare tradițional. În general, feedback-ul din e-learning are loc în procesul de evaluare; dar el poate fi furnizat unui student și în timpul navigării prin materialul de învățare, comunicare și colaborare cu alți studenți, în procesul de lucru cu informațiile personale și de gestionare a cursurilor. Chiar și alertele și memento-uri care de multe ori apar în sistemul de e-learning pot fi considerate ca feedback.

Acordarea feedback-ului în Google Classroom

Profesorul poate oferi elevilor feedback personalizat cu instrumentul de evaluare din Classroom. Se pot revizui sarcini de orice tip și se poate comuta perfect între sarcinile elevului. Se pot adăuga comentarii, feedback, o notă și se poate returna sarcina dată elevului, împreună cu propunerile de îmbunătățire a temei.

Cum? Selectăm *Activitate la curs*, selectăm tema dorită ce duce la deschiderea fereastră cu temele elevilor. Un elev care a predat tema poate să poarte „un dialog” cu profesorul prin intermediul comentariilor private, în care să primească feedback privind calitatea temei sale, anumite precizări sau nota obținută, alte observații.

Dacă profesorul dorește să introducă același comentariu de mai multe ori, poate salva comentariul în *Banca de comentarii*, pentru a-l refolosi rapid pentru mai mulți elevi sau teme. Aceste comentarii vor fi salvate în Google Drive.

Sistemul de e-learning Moodle

În Moodle, **feedback-ul poate fi obținut în multe feluri**, în funcție de durata și de scopul comunicării. Forum-urile sunt potrivite

pentru conversații extinse în timp, Mesajele – pentru discuții private, Chat-ul – pentru conversații sincrone, Comentariile – pentru notări și observații. Se poate obține feedback din activitățile cursului, comentariile la blog-ul, etc. Profesorul poate crea chestionare pentru colectarea feedback-ului aplicat participanților după participarea la activități, webinarii, poate colecta așeri privind conținutul cursului, etc.

În evaluarea automată din Moodle, feedbackul poate fi oferit la nivelul testului, la nivelul fiecărui item de evaluare sau la nivelul fiecărui răspuns. Profesorul poate obține feedback privind dificultatea itemului de evaluare prin analiza rezultatelor obținute de elevi la acel item. În evaluarea sarcinilor de lucru, profesorul va analiza răspunsul trimis de elev și va da un feedback acestuia, va face adnotări pe document și va insera comentarii.

Bibliografie

1. Ceobanu C. Învățarea în mediul virtual. Ghid de utilizare a calculatorului în educație. Editura Polirom, 2016
2. <https://edict.ro/rolul-feedbackului-in-asigurarea-progresului-scolar/https://iteach.ro/experiencedidactice/feedback-ul-in-sistemele-de-e-learning>

Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale din grădinițe

Prof. Sprîncu Liliana Gabriela
Grădinița "Albinuța" București

Dezvoltarea modernă a educației și învățământului înregistrează eforturi semnificative pentru a depăși distanța care separă învățământul de masă față de copiii care învață mai greu, copii considerați a fi „incapabili”, „needucabili”, „inadaptati”, „cu probleme” etc.

Copiii care nu pot face față cerințelor educative, cei care prezintă diverse forme și niveluri de eșec în formarea și consolidarea unor deprinderi, în acumularea cunoștințelor necesare, sunt încă prea puțin cunoscuți, acceptați și abordați din punct de vedere psihopedagogic. Atitudinea cea mai frecventă manifestată față de aceștia din partea societății, în general, este de subvalorizare – bazată în mare măsură pe lipsa de reușită și de competență educațională. Copiii cu probleme sunt percepuți de cele mai multe ori negativ și chiar marginalizați. Afirmatii precum: „Nu face față programei”, „Nu este pentru această grădiniță”, „Trebuie trimis la o grădiniță specială”, sunt doar câteva dintre argumentele prin care unele cadre didactice justifică neacceptarea ori eșecul unor copii de a învăța alături de ceilalți copii, de aceeași vârstă. Argumente asemănătoare se întâlnesc uneori și în învățământul special, față de copiii cu probleme mai grave, care lansează provocări mai complexe față de actul educativ-recuperativ.

Există și cazuri de copii proveniți din medii socio-culturale, geografice sau etnice care nu beneficiază de aceleași șanse cu ceilalți copii, ceea ce le reduce adesea posibilitățile de acces și participare la o educație adecvată, care să răspundă necesităților lor de dezvoltare umană.

În funcție de caracteristicile copiilor cu nevoi speciale, procesul instructiv-educativ trebuie conceput în mod diferențiat. Educația este un drept esențial al fiecărui copil și trebuie să se adreseze tuturor copiilor, valorizând diferențele care există între ei, de ordin cultural, economic, rasial, religios, de ritm și de stil de învățare, de deficiențe posibile, de tulburări ale învățării și dezvoltării individuale.

Argumentul principal al educației pentru toți este dreptul fiecărui copil la educație și la dezvoltare. El se completează cu asigurarea participării la viața socială și cu ideea multiculturalismului, care înseamnă acceptarea și valorizarea diferențelor. Educația pentru toți înseamnă o șansă dată tuturor copiilor și o preocupare ca, indiferent de particularitățile și diferențele individuale, toți copiii să se poată bucura de educație și instruire.

Una dintre principalele schimbări care caracterizează procesul educativ al copilului cu cerințe educative speciale, este tendința spre normalizare. Normalizarea înseamnă facilitarea accesului persoanelor cu nevoi speciale la moduri și condiții de existență cotidiană cât mai apropiate posibil de circumstanțele normale și de stilul de viață al societății cărora îi aparțin. În al doilea rând, normalizare înseamnă că societății i se dă ocazia de a cunoaște și a respecta aceste persoane în viața curentă și de a reduce temerile și miturile care au determinat altădată societatea să le marginalizeze.

Principiul normalizării trebuie aplicat tuturor categoriilor de indivizi cu cerințe speciale, fie că deficiența este de ordin fizic, senzorial, mintal, emoțional sau socio-economic.

Cerințele educative speciale (CES) desemnează necesitățile educaționale complementare obiectivelor generale ale procesului instructiv-educativ, necesități care solicită o educație adaptată particularităților individuale și/sau caracteristice unei deficiențe (ori tulburări de învățare), precum și o intervenție specifică, prin reabilitare/ recuperare corespunzătoare.

CES exprimă o necesitate evidentă de a se acorda anumitor copii o atenție și o asistență educațională suplimentară (un anumit fel de discriminare pozitivă), fără de care nu se poate vorbi efectiv de egalizarea șanselor, de acces și participare educațională și socială.

Această noțiune desemnează un „continuum” al problemelor speciale în educație, de la deficiențele grave și profunde la dificultățile/ tulburările ușoare de învățare. Registrul acestora cuprinde:

- dificultăți/ dizabilități de învățare;
- întârziere/ deficiență mintală/ dificultăți severe de învățare;
- tulburări de limbaj;
- deficiențe fizice/ motorii;

- deficiențe vizuale;
- deficiențe auditive;
- tulburări emoționale (afective) și de comportament.

Învățământul integrat reprezintă modalitatea instituționalizată de educare a copiilor cu cerințe educative speciale, în structuri cât mai apropiate de cele obișnuite sau chiar în acestea.

Integrarea la nivelul învățământului preprimar se poate aborda în cel puțin două sensuri: un sens larg, adică adaptarea oricărui copil la cerințele grădiniței; un sens restrâns, care vizează problematica educării unor copii cu cerințe educative speciale, în contextul aplicării filosofiei normalizării – cuprinderea acestora în grădinițe obișnuite sau în structuri educaționale cât mai apropiate de acestea. Această semnificație este corespunzătoare și noțiunilor de educație integrată sau de învățământ integrat.

În cadrul grădiniței, integrarea se poate realiza la nivel individual, adică integrarea unui copil într-o grupă obișnuită, sau la nivel de grupă.

Modelul integrării are la bază o filosofie bazată pe încrederea în copil și în capacitățile sale. Nu numai copiii trebuie să se adapteze ritmurilor și cerințelor grădiniței.

La rândul ei, grădinița trebuie să se adapteze individualităților copiilor. Aceste cerințe se manifestă la nivelul unității prin înțelegerea transformării și adaptării la ritmurile și tipologiile diferite ale dezvoltării și educării copiilor. Experiența a demonstrat faptul că, atunci când sunt implicați în viața și în activitățile semenilor, acești copii devin extrem de fericiți și progresează în mod decisiv. Integrarea, dacă este elaborată și condusă pornind de la o pedagogie specifică, este cel mai puternic mod de ameliorare a prognosticului pentru copiii cu cerințe educative speciale.

Educația integrată a copiilor cu CES, cu asigurarea unor resurse și modalități de intervenție și de sprijin, constituie o provocare autentică pentru activitatea de până acum a cadrelor didactice, atât a celor din învățământul general, cât și a celor din învățământul special.

Pentru cadrele didactice din unitățile integratoare, implicațiile majore se structurează pe cel puțin trei direcții principale: schimbarea atitudinii, perfecționarea/ dezvoltarea profesională și modificarea practicii la grupă.

Fiecare copil trebuie abordat ca o ființă aparte, cu povestea sa sau, cu alte cuvinte, cu anamneza sa. Problema anamnezei este fundamentală deoarece aduce în discuție etiologia, mediul în care trăiește copilul, traiectoria sa anterioară. În momentul în care, pentru un copil, se pune problema unei eventuale integrări, acest copil se găsește într-o situație x care îi este proprie, nefiind reductibilă la alta. Deci, fiecare caz este unic pe plan clinic și psihopedagogic și trebuie abordat ca atare. În grădiniță, ca și în familie, copilul învață cum trebuie să se poarte cu adulții, cum trebuie să vorbească, ce atitudine trebuie să aibă în anumite împrejurări, ce are voie să facă sau ce îi este interzis. Educatoarea introduce pe rând diferite reguli de comportare care-l ajută pe copil să se integreze mai ușor în mediul social apropiat. Posibilitatea copilului de a aprecia propriile sale acțiuni și pe ale celor din jur în raport cu anumite norme, reguli stabilite de educatoare, se formează treptat în cadrul relațiilor multiple ce se stabilesc în familie și în grădiniță.

În acest sens, J.A.Comenius afirma:

„Numai ceea ce omul a absorbit la această vârstă este solid și persistent în el. Aceasta rezultă din următoarele exemple: un vas de lut păstrează mirosul a ceea ce a fost umplut mai întâi până ce se sparge. Un copac, așa cum, din fragedă vârstă și-a întins ramurile în sus, în jos sau lateral, astfel le păstrează de-a lungul secolelor până la tăiere. Lâna își păstrează atât de puternic culoarea cu care a fost îmbibată prima dată, încât nu se lasă revopsită. O obadă, o dată întărită, mai degrabă crapă în mii de bucăți decât să se îndrepte. Tot așa în om persistă atât de puternic primele impresii, încât, ca să le putem schimba, mai degrabă, s-ar produce o minune. Iată de ce recomandăm ca aceste impresii din prima tinerețe să corespundă regulilor adevăratei înțelepciuni.”

Prin urmare, modul în care sunt satisfăcute obiectivele educaționale se va răsfrânge asupra personalității adultului de mai târziu. Îndrumarea pedagogică a copiilor cu cerințe educative speciale se înscrie ca o strategie educațională cu profunde implicații asupra modelării și devenirii personalității sale.

Cunoașterea copilului semnifică activitatea sistematică a adultului pentru descifrarea formulei sale personale, adică de a-i identifica suporturile devenirii ca personalitate și a proiecta strategiile educaționale, favorizând în fiecare etapă a dezvoltării, valorificarea și amplificarea potențialului nativ.

Bibliografie

1. Preda, Vasile (coord.) (2000). *Orientări teoretico-praxiologice în educația specială*, Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană;
2. Ungureanu, Dorel (2000). *Educația integrată și școala inclusivă*, Timișoara: Ed. De Vest;
3. Verza, Emil (1995). *Psihopedagogie specială*, București: EDP;
4. Vărășmaș, Traian (2001). *Învățământul integrat și/ sau incluziv*, București: Ed. Aramis.

Educația incluzivă între teorie și practică. Rolul central al cadrului didactic

Prof. Olariu Mariana Mirela
Liceul Tehnologic de Turism Călimănești

Educația este esențială pentru formarea unei societăți echitabile, în care fiecare persoană are posibilitatea de a-și valorifica potențialul, indiferent de origine socială, etnie, dizabilitate sau gen. Principiul egalității de șanse presupune că toți indivizii trebuie să beneficieze de aceleași oportunități de învățare și dezvoltare. Sistemul educațional echitabil nu se limitează la accesul fizic în școală, ci presupune măsuri concrete de sprijin pentru elevii aflați în situații de risc. Programele sociale, strategiile didactice incluzive și combaterea discriminării sunt doar câteva dintre mijloacele prin care educația poate deveni un catalizator al incluziunii și al dezvoltării personale și sociale.

Educația urmărește, pe de o parte, să transmită cunoștințe și competențe, iar pe de altă parte formează caractere, valori și atitudini. Oferă fiecăruia sprijinul necesar, în funcție de nevoile sale. Elevii care provin din medii dezavantajate – economic, social sau cultural – pornesc cu un dezavantaj major în ceea ce privește performanțele școlare. De aceea, sprijinirea acestor elevi nu este un privilegiu, ci o măsură de corectare a inegalității inițiale. Astfel, programele sociale sunt soluții concrete pentru susținerea elevilor vulnerabili. Printre cele mai eficiente se numără bursele sociale, acordate elevilor care provin din familii cu venituri reduse. Acestea contribuie la acoperirea cheltuielilor pentru rechizite, haine, materiale didactice sau participarea la activități extracurriculare. De asemenea, transportul gratuit pentru elevii din mediul rural sau din localități izolate este o altă măsură crucială. În lipsa acestuia, mulți copii nu pot ajunge la școală, ceea ce duce la absenteism și, în cele din urmă, la abandon școlar. Astfel, programele sociale nu reprezintă simple măsuri administrative, ci instrumente-cheie pentru asigurarea unui acces real la educație.

Educația incluzivă presupune adaptarea continuă a strategiilor didactice pentru a răspunde diversității elevilor. Nu este suficient ca elevii cu dizabilități sau din categorii vulnerabile să fie prezenți fizic în clasă; este esențial ca metodele de predare să fie adaptate nevoilor lor. Aceasta implică utilizarea unor metode interactive, activ-participative, diferențiate, dar și un climat de învățare pozitiv și sigur pentru toți elevii.

Cadrul didactic joacă un rol esențial în aplicarea acestor principii. El trebuie să fie pregătit profesional și moral pentru a gestiona diversitatea din clasă. Formarea continuă în domeniul incluziunii, al comunicării interculturale și al pedagogiei diferențiate este absolut necesară pentru succesul procesului educațional. Învățarea diferențiată presupune adaptarea procesului instructiv-educativ la posibilitățile individuale, la ritmul și stilul de învățare al elevului, la interesele și abilitățile fiecăruia. Aceasta are la bază un sistem centrat pe elev. Beneficiile desfășurării unor activități diferențiate sunt evidente: toți elevii participă și vor fi implicați în rezolvarea tuturor sarcinilor, fiecare elev va fi implicat în activitate și va avea ceva de realizat, va reuși să rezolve sarcina propusă și cadrul didactic va ști cum/când să-i sprijine pe cei care au nevoie de ajutor suplimentar, toți primesc sprijinul necesar atunci când au nevoie. În acest fel, colectivul clasei va fi un colectiv încheiat, iar elevii vor lucra împreună și se vor sprijini unii pe alții în învățare prin cooperare. În școala incluzivă activitatea de instruire trebuie proiectată și realizată în manieră diferențiată, în funcție de potențialul individual al fiecărui elev. Astfel, elevul este pus în situația să-și asume într-o mai mare măsură responsabilitatea pentru propria

învățare și dobândirea, în ritm propriu, a cunoștințelor și competențelor necesare, iar cadrul didactic, în acest sens, devine un organizator și facilitator al activității de învățare. A realiza o instruire diferențiată înseamnă a flexibiliza instruirea, a diferenția metodele aplicate în activitatea educațională, pentru a asigura dezvoltarea capacităților și aptitudinilor fiecărui elev, în raport cu propriul potențial. Este evidentă concentrarea pe forme multiple de inteligență, iar excelența este în mare măsură definită în termeni de creștere individuală față de început. Elevii sunt frecvent ghidați să facă alegeri bazate pe interese, disponibilitatea, interesele și profilul de învățare al elevilor conturează predarea. În relația elev-profesor, tipurile de interacțiuni se diversifică, în funcție de nevoile, interesele și de profilul de inteligență al elevului, bazându-se pe comunicare, pe includerea fiecărui elev în procesul de învățare. În educația incluzivă, cadrul didactic are un rol esențial, fiind mai mult decât un simplu furnizor de cunoștințe – este facilitator al învățării, susținător al diversității și promotor al egalității de șanse

Așadar, instruirea diferențiată este esențială în educația modernă, care pune accent pe adaptarea procesului de învățare la nevoile, ritmul și nivelul fiecărui elev. Această strategie urmărește să ofere tuturor elevilor oportunități reale de reușită, indiferent de diferențele individuale legate de capacități, stiluri de învățare sau condiții socio-culturale. Instruirea diferențiată este o abordare pedagogică care recunoaște faptul că elevii sunt diferiți și că, pentru a învăța eficient, au nevoie de metode, ritm și suport adaptate. Ea implică modificarea conținutului, a modului de predare, a nivelului de dificultate și a evaluării, în funcție de particularitățile fiecărui elev sau grup de elevi. Această metodă se bazează pe ideea că nu există o singură cale de a învăța, ci multiple strategii care pot fi aplicate pentru a sprijini diversitatea elevilor în procesul educațional, pe **respectarea diversității** (profesorul recunoaște și acceptă diferențele individuale în ritmul, interesele și capacitățile elevilor), **flexibilitate metodologică** (utilizarea unor metode și tehnici variate de predare pentru a răspunde nevoilor diverse), **adaptarea obiectivelor** (stabilirea unor obiective realiste și personalizate pentru fiecare elev sau grup), **evaluarea formativă** (evaluarea continuă, care sprijină progresul și ajustează intervențiile didactice), **implicarea activă a elevilor** (încurajarea participării și responsabilizării în propriul proces de învățare), **diferențierea conținutului** (profesorul poate oferi materiale cu niveluri diferite de dificultate sau poate alege teme personalizate pentru elevii cu interese sau **Modalități de aplicare a instruirii** capacități diverse), **diferențierea procesului** (utilizarea unor metode variate – explicații directe, învățare prin descoperire, lucru în grup, proiecte individuale), **diferențierea produsului** (elevii pot demonstra ceea ce au învățat prin modalități diferite – prezentări orale, eseuri, machete, lucrări practice), **diferențierea mediului** (adaptarea spațiului de învățare pentru a crea condiții optime pentru toți elevii, inclusiv pentru cei cu nevoi speciale).

Instruirea diferențiată oferă multiple beneficii în procesul educațional, printre care: creșterea motivației și interesului elevilor, deoarece aceștia primesc sarcini adaptate nivelului lor, reducerea frustrărilor și a sentimentului de inadecvare, dezvoltarea încrederii în sine și a autonomiei în învățare, îmbunătățirea performanțelor școlare prin sprijin personalizat. Profesorul trebuie să creeze un mediu de învățare accesibil tuturor elevilor, adaptat nevoilor și potențialului fiecăruia, indiferent de dizabilitate, apartenență etnică, statut social sau nivel de dezvoltare. Educația pentru diversitate, promovarea valorilor precum respectul, empatia și solidaritatea trebuie să fie integrate în activitățile de învățare, dar și în viața de zi cu zi a școlii. Activitățile extracurriculare – proiecte, ateliere – pot contribui la formarea unei culturi școlare bazate pe incluziune și acceptare. Este esențial ca elevii să înțeleagă încă din școală importanța egalității de șanse, pentru a deveni adulți responsabili, toleranți și activi în societate.

Bibliografie:

1. Mara, D., *Strategii didactice în educația incluzivă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004;
2. Institutul Național de Statistică, *Rapoarte privind educația în România*, 2023;
3. UNICEF România, *Educația incluzivă în școlile din România*, 2022;
4. Zamfir, C., *Inegalități sociale și educație în România*, Editura Polirom, 2020;
5. Bogdănescu, I., Neamțu, M., Rosan, A., Marcu, *Învățăm împreună*, Editura Alma Mater, Cluj-Napoca, 2006;
6. Vrăsmaș, T., *Educația integrată și/sau incluzivă*, Editura Aramis, București, 2001

Educația pentru toți - de la egalitate la echitate

Prof. înv. primars Onea Elena Alexandra
Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea

Educația reprezintă un drept fundamental al fiecărui copil, consacrat prin documente internaționale precum *Declarația Universală a Drepturilor Omului* sau *Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului*. Într-o societate democratică și incluzivă, se așteaptă ca accesul la educație să fie nu doar universal, ci și echitabil. Totuși, între idealul egalității și realitatea diversității sociale, economice și culturale, apare o uneori o discordanță: cum poate fi educația simultan egală pentru toți și adaptată nevoilor individuale? Din această perspectivă se naște noțiunea de echitate în educație, un concept care aduce nuanță și profunzime ideii de egalitate.

Egalitatea presupune tratarea tuturor elevilor în același mod: aceleași resurse, aceleași condiții, aceleași standarde de evaluare. Este o abordare simplă și aparent justă. Conform acestui principiu, toți copiii ar trebui să aibă acces gratuit la educație, să beneficieze de cadre didactice calificate și să fie evaluați după aceleași criterii.

Cu toate acestea, egalitatea strictă poate ascunde inegalități evidente. Elevii provin din medii socio-economice diferite, au abilități, nevoi speciale, contexte familiale diverse. Oferirea acelorași resurse nu duce întotdeauna la aceleași rezultate. Astfel, o abordare uniformă a educației poate favoriza implicit acei copii care se află într-o poziție avantajoasă din punct de vedere social, economic sau cultural: „A trata în mod egal ceea ce este diferit este la fel de nedrept ca a trata în mod diferit ceea ce este egal” (Unequal Childhoods, Annette Lareau, 2003, p. 6).

Spre deosebire de egalitate, echitatea presupune recunoașterea diferențelor și alocarea resurselor în funcție de nevoi. Este o abordare care caută să compenseze dezavantajele și să ofere fiecărui copil șansa reală de a reuși. Echitatea nu înseamnă tratament identic, ci tratament just. În practică, echitatea presupune:

- măsuri compensatorii pentru copiii din medii dezavantajate (ex. burse sociale, programe „Școală după școală”;
- integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) prin adaptarea curriculumului;
- programe de sprijin pentru minorități etnice sau lingvistice;
- formarea cadrelor didactice în pedagogie incluzivă.

În ultimii ani, sistemul educațional românesc a încercat să treacă de la o abordare uniformă la una centrată pe echitate. Documente-cheie precum *Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii* sau *Strategia Națională pentru Incluziunea Socială* promovează măsuri diferențiate în funcție de grupul-țintă.

Aplicarea principiului echității ridică multiple provocări:

- Necesitatea formării cadrelor didactice în gestionarea diversității;
- Lipsa de resurse materiale în școlile defavorizate;
- Prejudecățile societale care afectează copiii din grupuri vulnerabile;
- Lipsa unei evaluări diferențiate care să țină cont de contextul elevilor.

Totodată, echitatea trebuie integrată în toate componentele sistemului: curriculum, formarea profesorilor, evaluarea elevilor și managementul școlar. Doar astfel putem trece de la intenție la realitate.

În activitatea educațională de zi cu zi, diferența dintre egalitate și echitate poate fi observată în numeroase situații. Deși egalitatea presupune tratarea tuturor elevilor în mod egal, realitatea ne arată că nevoile copiilor sunt diferite, iar aplicarea strictă a aceluiași standard poate genera dezechilibre. Prin urmare, echitatea presupune intervenții diferențiate, adaptate fiecărei situații în parte. Iată câteva exemple relevante:

Un prim exemplu este cel al accesului la materiale didactice. Într-un context egalitar, toți elevii primesc același manual, în același format. Însă, în spiritul echității, elevii cu deficiențe de vedere ar putea beneficia de materiale în format audio sau scris cu font mărit, în timp ce alți copii care întâmpină dificultăți de învățare pot primi fișe simplificate sau ghidate. Astfel, fiecare copil are șansa să acceseze informația în mod eficient.

Un alt caz este legat de evaluarea elevilor. Evaluarea standard presupune aplicarea acelorași teste tuturor elevilor, fără diferențiere. Însă în practică, un copil cu cerințe educaționale speciale poate avea nevoie

de un test adaptat: un limbaj mai clar, timp suplimentar sau chiar un alt mod de exprimare a răspunsurilor (prin desen, dictare etc.). În acest caz, echitatea înseamnă să îi oferim copilului posibilitatea de a demonstra ce a învățat, în condiții care respectă particularitățile sale individuale.

De asemenea, în organizarea activităților extracurriculare, cum ar fi excursiile sau taberele, egalitatea ar presupune ca toți elevii să plătească aceeași sumă pentru participare. Însă unii copii provin din familii cu resurse financiare limitate și riscă să fie excluși. Prin măsuri echitabile, școala poate acoperi costurile prin burse sociale, sponsorizări sau contribuții voluntare din partea părinților, pentru a asigura participarea tuturor copiilor, indiferent de veniturile părinților.

În timpul orelor de curs, profesorul se confruntă adesea cu diversitatea nivelurilor de înțelegere. Predarea aceleiași lecții tuturor elevilor, în același ritm, reflectă principiul egalității. Totuși, în mod echitabil, cadrele didactice diferențiază sarcinile de lucru: elevii mai avansați primesc exerciții suplimentare, iar cei cu dificultăți sunt sprijiniți cu explicații detaliate, scheme vizuale sau activități remediale.

Un exemplu frecvent întâlnit este legat de realizarea temelor pentru acasă. În teorie, toți elevii primesc aceeași temă. În realitate, unii copii nu au sprijin din partea familiei – părinți ocupați, cu un nivel redus de educație sau fără condiții adecvate pentru studiu. În acest caz, aplicarea unei politici echitabile presupune includerea acestor elevi într-un program „Școală după școală”, unde să primească ajutor pentru efectuarea temelor.

Integrarea copiilor refugiați sau a celor aparținând minorităților etnice este o altă provocare actuală. Tratarea lor identic cu ceilalți elevi poate ignora dificultățile de limbă sau diferențele culturale. O abordare echitabilă implică sprijin lingvistic, materiale traduse și o perioadă de adaptare treptată, pentru a le oferi o șansă reală de integrare.

Egalitatea în educație este un punct de plecare necesar, dar insuficient. Pentru ca fiecare copil să își atingă potențialul, este nevoie de o educație echitabilă, adaptată nevoilor individuale. Echitatea presupune investiție în cei mai vulnerabili, înțelegerea contextelor de viață ale elevilor și asumarea responsabilității pentru corectarea inegalităților sociale. Este, de fapt, o formă de justiție educațională.

Bibliografie

1. Lareau, A. (2003). *Unequal Childhoods: Class, Race, and Family Life*. University of California Press.
2. OECD. (2012). *Equity and Quality in Education: Supporting Disadvantaged Students and Schools*. OECD Publishing.
3. UNESCO. (2020). *Global Education Monitoring Report*. Paris: UNESCO.
4. Ministerul Educației Naționale. (2015). *Strategia pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii în România 2015-2020*.
5. Vlăsceanu, L. (2002). *Sociologia educației*. București: Polirom.
6. Crahay, M. (2009). *Educația poate contribui la egalitatea șanselor?*. Iași: Polirom.

Promovarea egalității de șanse prin proiecte de parteneriat pentru cooperare Erasmus+

Prof. Papa-Drăgulescu Nadia-Iuliana
Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea

Într-o Europă care se dorește deschisă, solidară și echitabilă, conceptul de **egalitate de șanse** devine o piatră de temelie în elaborarea politicilor educaționale și sociale. Promovarea acestui principiu nu este doar un ideal moral, ci o necesitate practică pentru dezvoltarea sustenabilă a societăților moderne. Programul Erasmus+, în special prin **proiectele de parteneriat pentru cooperare (Key Action 2 – KA2)**, se afirmă ca un instrument strategic de implementare a incluziunii și echității în educație și formare profesională.

Egalitatea de șanse implică accesul tuturor indivizilor la aceleași oportunități educaționale, indiferent de gen, etnie, dizabilități, statut socio-economic sau origine geografică. În realitate, însă, numeroase persoane – în special tineri – se confruntă cu bariere structurale sau contextuale care le limitează accesul la educație de calitate sau mobilități internaționale. Programul Erasmus+ recunoaște aceste provocări și răspunde prin politici clare și resurse dedicate, pentru a sprijini participarea celor cu „oportunități reduse”.

Proiectele de parteneriat pentru cooperare, cunoscute și sub denumirea de KA2, implică colaborarea între instituții din diferite țări europene, având scopul de a dezvolta inovații, de a împărtăși bune practici și de a construi capacități organizaționale. Aceste proiecte devin un mediu propice pentru a aduce în prim-plan tematica egalității de șanse, fie prin tematica aleasă, fie prin modul de selecție și implicare a participanților.

Un exemplu concret este reprezentat de proiectele care implică **elevi din mediul rural**, care în mod obișnuit au acces limitat la resurse educaționale moderne și mobilități internaționale. Prin colaborări internaționale, acești elevi pot participa la activități de învățare transnaționale, pot interacționa cu colegi din alte țări și pot dobândi încredere în sine și competențe valoroase pentru integrarea în piața muncii. Alte proiecte vizează **persoane cu dizabilități**, care beneficiază de acces adaptat la resurse digitale, formare personalizată și sprijin specific pentru mobilități.

De asemenea, Erasmus+ sprijină financiar instituțiile care se implică în incluziunea grupurilor vulnerabile. Sunt prevăzute **costuri suplimentare eligibile** pentru participanți cu nevoi speciale (ex. asistență personală, transport adaptat), ceea ce încurajează participarea reală și nu doar declarativă a acestora.

Un alt aspect important este acela că Erasmus+ oferă **un cadru valoric** în care cooperarea, toleranța, diversitatea și solidaritatea sunt esențiale. Astfel, nu doar rezultatele finale ale proiectelor contează, ci și **modul în care sunt atinse**, punându-se accent pe respectarea și promovarea valorilor democratice și a drepturilor fundamentale ale omului.

Într-o lume în care inegalitățile sunt tot mai vizibile și mai profunde, proiectele Erasmus+ au rolul de a acționa ca **pârghii de transformare socială**. Prin educație incluzivă, schimburi de experiență și colaborare transnațională, aceste proiecte contribuie la reducerea decalajelor și la dezvoltarea unei societăți europene mai echilibrate.

În concluzie, promovarea egalității de șanse prin proiectele Erasmus+ nu este doar o componentă tehnică a scrierii de proiecte, ci o **misiune educațională și socială** profundă. Ea presupune angajament, viziune și curaj din partea organizațiilor implicate, dar și sprijin concret din partea instituțiilor europene. Numai astfel putem construi un sistem educațional în care nimeni nu este lăsat în urmă, iar fiecare individ are șansa de a-și atinge potențialul. Proiectele Erasmus+ ne oferă nu doar fonduri, ci și o viziune. Ne învață să lucrăm împreună, să înțelegem diferențele și să construim punți între lumi care altfel s-ar ignora. Promovând egalitatea de șanse prin aceste parteneriate, nu doar că dăm o șansă reală celor marginalizați, ci ne construim, în mod colectiv, o societate europeană mai empatică, mai unită și mai democratică.

Bibliografie

1. Comisia Europeană (2024). *Ghidul Programului Erasmus+ 2024*. Disponibil la: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/ro>
2. Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP). (2023). *Incluziune și diversitate în Erasmus+*.
3. Consiliul Europei. (2010). *Strategia pentru incluziunea socială și egalitatea de șanse în educație*. Strasbourg: Council of Europe Publishing.
4. European Commission. (2021). *Strategic Framework for European Cooperation in Education and Training (ET 2030)*

Educația incluzivă

*Prof. Păușescu Ioana Consuela
Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea*

Mediul incluziv este acel mediu în care sunt bineveniți, protejați și educați toți copiii indiferent de gen, caracteristici fizice, intelectuale, economice, lingvistice sau alte caracteristici. (UNESCO)

Un sistem ideal incluziv are următoarele caracteristici.

- Politicile incluzive în școală ar conduce la o școală care încearcă să includă toți elevii din comunitate și în care există un program eficient de integrare pentru toți elevii noi.
- Elevii au dreptul să studieze orice materie și să participe la toate activitățile.
- Școala dispune de o politică eficientă de reducere a absenteismului elevilor și de reducere a exmatriculărilor din motive disciplinare, a încercărilor de intimidare și de abuz asupra elevilor și între elevi.
- Strategia de elaborare a curriculumului ține seama de diversitatea elevilor în ceea ce privește diferențele culturale, lingvistice, de sex, realizările și deficiențele acestora.
- Școala realizează adaptări ale clădirii care să o facă accesibilă tuturor.
- Sistemul de evaluare practicat de școală apreciază adecvat rezultatele tuturor elevilor.
- Formarea continuă a cadrelor didactice are în vedere diversitatea elevilor, politicile și serviciile de sprijin sunt coordonate global, iar politicile pentru copiii cu cerințe educative speciale vizează stimularea participării la activitățile obișnuite din clasă.
- Politicile care privesc rezolvarea dificultăților comportamentale sunt legate de politicile de sprijin al activității de învățare.
- Distribuția resurselor școlii se face în mod echitabil și școala dispune de o strategie prin care părinții sunt încurajați să devină parteneri în procesul de învățare al copiilor lor.
- Serviciile de sprijin de la nivelul școlii (cum ar fi cele asigurate de psihologi, logopezi, consilieri școlari, profesori de sprijin, medici etc.) asigură creșterea gradului de participare a elevilor. De asemenea, este încurajată implicarea și participarea la managementul școlii a tuturor cadrelor didactice.
- La planificarea lecțiilor se au în vedere toți elevii.
- Lecțiile dezvoltă înțelegerea și sentimentul de respect pentru diferențe. Elevii sunt încurajați să-și asume răspunderea pentru propria lor învățare și explicațiile profesorilor ajută elevii să înțeleagă și să învețe lecția în clasă. În timpul lecțiilor, elevii sunt încurajați să lucreze împreună și să vorbească despre modul în care învață în timpul activităților din cadrul lecțiilor. Profesorii își adaptează lecțiile în funcție de reacțiile elevilor.
- Personalul din școală reacționează pozitiv la dificultățile întâmpinate de elevi.
- Elevii înregistrează succese în procesul de învățare.
- Dificultățile în învățare sunt considerate ca prilejuri de dezvoltare a unor practici mai bune.

Principiile cheie ale incluziunii au în vedere următoarele concepte fundamentale:

- valorizarea diversității
- dreptul de a fi respectat
- demnitatea ființei umane
- nevoile individuale înțelese ca cerințe individuale
- planificarea
- responsabilitatea colectivă
- dezvoltarea relațiilor și culturii profesionale
- dezvoltarea profesională
- șanse egale.

Atribuțiile cadrului didactic în implementarea educației incluzive :

- să promoveze educația incluzivă sub toate aspectele, asigurând în măsură deplină incluziunea

- școlară și socială a elevilor cu cerințe educaționale speciale;
- în limita competențelor, să cunoască particularitățile de dezvoltare a copiilor, necesitățile acestora la fiecare etapă de vârstă, strategii de intervenție, de recuperare/compensare în cazul copiilor cu cerințe educaționale speciale;
- să sesizeze, la nevoie, instituțiile publice de asistență socială/educațională specializată, serviciile de protecție a copilului în legătură cu situațiile care afectează demnitatea, integritatea fizică și psihică a elevului;
- să demonstreze respect și considerație în relațiile cu toți elevii, părinții/reprezentanții legali ai acestora.

Bibliografie

1. <https://www.euroed.ro/userfiles/GhidCadre%20didactice2.pdf>
2. Ghid "Egalitatea de șanse și educație incluzivă în școli defavorizate", Proiect POCU DEDICAT.

Egalitatea de șanse în educația preuniversitară

Prof. Păunescu Adela Otilia
Liceul Teoretic „Virgil Ierunca”, Com. Lădești, Jud. Vâlcea

Egalitatea de șanse în educație înseamnă ca fiecare elev să aibă posibilitatea de a-și dezvolta capacitățile fără a fi limitat de factori precum genul, etnia, religia, dizabilitățile sau nivelul socio-economic. În România, acest principiu este consacrat de lege – *Legea învățământului preuniversitar* prevede că „**statul român asigură acces echitabil, fără nicio formă de discriminare, la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar**. De asemenea, legea subliniază necesitatea **personalizării parcursurilor educaționale** pentru a răspunde nevoilor specifice ale fiecărui copil. Astfel, egalitatea de șanse este considerată vitală pentru incluziunea socială și pentru reducerea sărăciei prin educație.

În realitate, șansele la educație sunt inegale. Un obstacol major este **disparitatea rural–urban**: numai aproximativ 5% dintre elevii din mediul rural absolveste liceul, față de 32% dintre elevii din urban, iar sub 65% dintre elevii rurali obțin media peste 5 la examenele de final de ciclu primar (față de peste 86% în orașe). Sărăcia și infrastructura precară în mediul rural (școli subfinanțate, lipsa internetului) agravează aceste diferențe.

O altă problemă gravă este **excluderea copiilor din minoritatea rromă**: consilierii din Ministerul Educației estimează că aproximativ 20% dintre copiii romi nu au fost înscriși niciodată la școală și circa 30% abandonează timpuriu. Mulți copii romi provin din familii foarte sărace, cu părinți plecați la muncă în străinătate.

Întâmpină dificultăți și copiii cu **cerințe educaționale speciale**: deși educația specială și incluziunea sunt prevăzute prin lege, în practică multe școli nu sunt adaptate (lipsește personal calificat, programe integrative, acces fizic), iar cadrele didactice nu sunt suficiente pregătite. De asemenea, există costuri „ascunse” ale educației (rechizite, uniformă, transport) pe care mulți părinți cu venituri mici nu le pot suporta.

Pe scurt, inegalități structurale (mediul de proveniență, statut socio-economic, apartenență la minorități sau dizabilități) se reflectă în absenteism, rate înalte de abandon și rezultate școlare diferite. Datele oficiale arată că politicile sociale vizează tocmai aceste categorii vulnerabile: de pildă, **bursele sociale școlare** se acordă elevilor din familii cu venituri mici (sub 50% din salariul minim), celor orfani sau protejați, celor din familii monoparentale sau cu membri cu dizabilități etc.

Autoritățile au lansat mai multe programe pentru a asigura echitatea educațională. Programul național „**Masă sănătoasă**” (HG nr. 24/2024) acordă zilnic elevilor din școlile selectate câte o masă caldă sau un pachet alimentar gratuit. Scopul său este de a promova **obiceiuri alimentare sănătoase** și de a sprijini

participarea la școală prin reducerea riscului de abandon. Conform Ministerului Educației, furnizarea unui suport nutrițional zilnic crește motivația copiilor de a merge la școală și îi menține sănătoși din punct de vedere psiho-emoțional. De exemplu, în anul școlar 2023–2024 450 de școli-pilot au primit finanțare pentru „Masă caldă” (sau echivalentul alimentar) în valoare de 195 milioane lei, alocându-se 15 lei/zi/elev.

O altă măsură legislativă este acordarea **burselor sociale** prin sistemul școlar: acestea se plătesc lunar elevilor din școli primare, gimnaziale și licee ale căror familii sunt sărace, orfani, protejați sau au părinți decedați ori monoparentali. Prin bursa socială (în cuantum de 300 lei/lună prin Legea 198/2023) se urmărește prevenirea părăsirii timpurii a școlii în rândul copiilor vulnerabili. Totodată, există proiecte în parteneriat public-privat (ex. finanțări europene prin PNRR pentru infrastructură școlară sau digitalizare) care vizează creșterea accesului la educație în zonele marginalizate.

Cadrele didactice au o responsabilitate-cheie în asigurarea echității la clasă. Ele trebuie să adopte metode de predare incluzive, să identifice din timp dificultățile copiilor și să personalizeze curriculumul – conform legii, educația obligatorie trebuie organizată „printr-o abordare flexibilă și personalizată a curriculumului școlar”. În practică, profesorii pot implementa lecții diferențiate, pot coordona grupuri de sprijin (tutorat, meditații în școală), pot coopera cu specialiști (psihopedagogi) și pot mobiliza resurse suplimentare (burse, servicii sociale) pentru elevii aflați în risc.

Comunitatea locală – părinți, consilii școlare, autorități, ONG-uri și mediul de afaceri – sprijină echitatea prin implicarea în viața școlii. Implicarea părinților în deciziile școlii, parteneriatele cu biserica sau cu firme locale pentru sponsorizări și voluntariat (dotarea unei biblioteci școlare, finanțarea unor programe extrașcolare) sunt exemple de bune practici. Elevii înșiși au un rol în promovarea unui climat școlar echitabil: pot susține colegii cu nevoi speciale, pot participa la proiecte de mentorat între elevi mai mari și mai mici sau la cluburi școlare de dezbateri pe teme sociale, dezvoltând empatia și spiritul civic necesare unei educații incluzive.

Pentru îmbunătățirea accesului echitabil la educație, este necesară o abordare integrată pe termen lung. **Extinderea programelor sociale** (de exemplu, majorarea cuantumului burselor și a numărului de beneficiari), investiții susținute în infrastructura școlară din zonele defavorizate și adaptarea educației la noile tehnologii (acces la internet, echipamente IT) sunt câteva metode de promovare a echității în educație. Consolidarea formării profesionale a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive și a consilierii școlare poate ajuta la depistarea timpurie a nevoilor copiilor. De asemenea, trebuie intensificate campaniile de informare privind drepturile școlare și facilitățile existente, pentru ca familiile să cunoască și să utilizeze măsurile de sprijin. Nu în ultimul rând, alocarea unui procent constant din bugetul public pentru programe de incluziune educațională și sprijinirea permanentă a ONG-urilor specializate ar contribui la reducerea decalajelor. În ansamblu, numai prin mobilizarea concomitentă a autorităților, școlii, familiei și comunității putem asigura fiecărui copil din România șanse reale și egale la educație de calitate.

Bibliografie

1. *Legea învățământului preuniversitar* (2011, repusă în discuție, Monitorul Oficial 613/2023) edu.roedu.ro;
2. Ministerul Educației și Cercetării – site oficial (informații despre programele „Masă sănătoasă” și bursele școlare) edu.roedu.ro;
3. site-ul Edupedu.ro (articole de presă despre inegalități și politici educaționale) edupedu.ro;
4. Adevărul.ro (analiză despre inegalitățile urban–rural în educație) adevarul.ro;
5. Salvați Copiii România (informații despre proiecte anti-abandon, secțiunea „Școală după școală”) salvaticopiii.rosalvaticopiii.ro.

Promovarea egalității de șanse prin educație în învățământul preșcolar

Prof. înv. preșcolar Popescu Gabriela

Grădinița cu Program Prelungit Nord 2 Râmnicu Vâlcea

Prof. înv. preșcolar Alexandrescu Gabriela

Grădinița cu Program Prelungit Nord 2 Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse este un principiu fundamental al societății democratice moderne, ce presupune accesul echitabil al tuturor indivizilor la resurse, oportunități și dezvoltare, indiferent de gen, origine etnică, statut social, dizabilitate sau religie. În acest context, educația devine un instrument esențial în promovarea și consolidarea egalității de șanse, în special în primii ani de viață ai copilului (perioada preșcolară) când se pun bazele personalității, valorilor și abilităților sociale ale individului.

Învățământul preșcolar joacă un rol crucial în reducerea inegalităților și în susținerea incluziunii sociale. Studiile din domeniul pedagogiei și psihologiei dezvoltării arată că experiențele educaționale timpurii influențează semnificativ parcursul educațional și profesional ulterior al copilului. Prin urmare, accesul egal și calitativ la educație preșcolară devine un factor de echilibru și mobilitate socială. În primii ani de viață, copiii dezvoltă competențe esențiale precum comunicarea, cooperarea, empatia și capacitatea de învățare. O educație preșcolară incluzivă poate preveni discriminarea și marginalizarea prin:

- promovarea respectului pentru diversitate;
- încurajarea interacțiunii între copii din medii diferite;
- dezvoltarea unui climat de acceptare și siguranță emoțională.

Deși cadrul legislativ din multe țări, inclusiv România, susține principiul egalității de șanse în educație, în practică persistă o serie de obstacole:

1. Inegalități socio-economice. Mulți copii din mediul rural, din familii dezavantajate sau din comunități marginalizate (precum cele rome) nu frecventează grădinița din cauza lipsei de resurse, distanței față de unitățile de învățământ sau a mentalităților părinților.

2. Acces limitat pentru copiii cu dizabilități. Deși incluziunea este un deziderat, în realitate, grădinițele sunt rareori complet adaptate nevoilor copiilor cu dizabilități, fie din lipsa dotărilor adecvate, fie din lipsa cadrelor pregătite.

3. Prejudecăți și stereotipuri. Există cazuri în care cadrele didactice sau părinții manifestă atitudini discriminatorii sau părtinitoare față de anumite categorii de copii, ceea ce perpetuează excluziunea.

În continuare sunt prezentate câteva strategii de promovare a egalității de șanse în educația preșcolară:

1. Curriculum incluziv și adaptat. Un curriculum centrat pe copil, care valorifică diversitatea culturală, lingvistică și de aptitudini, poate crea un mediu de învățare echitabil. Acesta trebuie să permită flexibilitate și adaptabilitate în funcție de nevoile fiecărui copil.

2. Formarea continuă a cadrelor didactice. Educatoarele trebuie să beneficieze de formare continuă în domeniul incluziunii, diversității și metodelor active de predare, astfel încât să poată răspunde adecvat nevoilor variate ale copiilor.

3. Parteneriat cu familia și comunitatea. Implicarea părinților și colaborarea cu comunitatea locală contribuie la crearea unui mediu educațional incluziv. Campaniile de informare și conștientizare pot schimba percepții și pot încuraja participarea copiilor defavorizați la educația preșcolară.

4. Acces gratuit și universal la grădiniță. Statul trebuie să asigure acces gratuit și universal la învățământul preșcolar, în special în zonele rurale sau defavorizate, prin extinderea infrastructurii educaționale și sprijinirea familiilor cu venituri mici.

5. Monitorizare și evaluare a incluziunii. Este necesar un sistem eficient de monitorizare a participării și progresului copiilor, cu accent pe identificarea timpurie a riscurilor de excluziune și intervenția personalizată.

În ceea ce privește cadrul legislativ, în România, Legea Educației Naționale nr. 1/2011 subliniază principiile nediscriminării și echității. De asemenea, Strategia Națională pentru Incluziunea Socială și Strategia pentru Educație Timpurie (2022-2030) vizează creșterea accesului la educație timpurie și îmbunătățirea calității acesteia.

Inițiative precum „Fiecare Copil în Grădiniță” au demonstrat impact pozitiv în creșterea participării copiilor vulnerabili în educația preșcolară. În România, un număr semnificativ de copii proveniți din medii defavorizate, în special din mediul rural și din comunități vulnerabile (inclusiv romi), nu frecventau grădinița, din motive economice, sociale sau culturale. Această lipsă de participare în educația timpurie contribuia direct la abandonul școlar, analfabetismul funcțional și excluziunea socială pe termen lung. Pentru a combate aceste inegalități, organizația Asociația OvidiuRo a lansat în anul 2010 programul „Fiecare Copil în Grădiniță” (FCG), care a devenit ulterior program național, reglementat prin lege.

Obiectivele programului sunt următoarele:

- Creșterea participării copiilor din familii dezavantajate la învățământul preșcolar.
- Pregătirea acestora pentru școală prin dezvoltarea deprinderilor de bază.
- Prevenirea abandonului școlar timpuriu.
- Promovarea incluziunii sociale și educaționale.

Programul a introdus un sistem de stimulente sociale condiționate: familiile care își trimiteau regulat copiii la grădiniță primeau tichete sociale lunare (în valoare de aproximativ 50 de lei), care puteau fi folosite pentru produse de igienă, alimente sau rechizite. Condiția era simplă: copilul trebuia să frecventeze grădinița zilnic (cu maxim 3 absențe nemotivate pe lună).

Între 2010 și 2015, programul pilot a fost implementat în peste 45 de comunități. În 2016, Parlamentul României a adoptat Legea nr. 248/2015, care a extins programul la nivel național sub titulatura „Tichete sociale pentru grădiniță”, devenind astfel prima politică publică din România bazată pe condiționalități educaționale.

În primii ani de aplicare, rata de participare a crescut cu până la 80% în unele comunități marginalizate, dovedind eficiența abordării.

S-a dovedit astfel că participarea pe termen lung necesită și implicarea părinților, nu doar a copiilor. În unele comunități, obstacolele sunt legate de infrastructura inexistentă (grădinițe prea departe sau inexistente). Continuitatea programului și monitorizarea eficientă sunt esențiale pentru ca efectele să se mențină.

Programul „Fiecare Copil în Grădiniță” reprezintă un exemplu concret de intervenție reușită care contribuie la corectarea inegalităților sistemice în accesul la educație timpurie. El demonstrează că, prin politici bine gândite și adaptate realităților locale, educația poate deveni un catalizator pentru incluziune și dezvoltare socială.

În concluzie, promovarea egalității de șanse în educație trebuie să înceapă încă din primii ani de viață ai copilului. Învățământul preșcolar nu este doar un drept, ci o necesitate pentru dezvoltarea armonioasă și echitabilă a fiecărui copil, indiferent de mediul din care provine. Pentru a construi o societate incluzivă, este esențial să investim în educația timpurie, să sprijinim cadrele didactice, să implicăm familia și comunitatea și să construim un sistem educațional care să nu lase niciun copil în urmă.

Bibliografie

1. Cucoș, C., *”Educația incluzivă: Dimensiuni teoretice și aplicative”*, Editura Polirom, Iași, 2014.
2. Zamfir, C., Stănescu, S. (coord.), *”Enciclopedia dezvoltării sociale”*, Editura Polirom, București, 2010.
3. *”Legea Educației Naționale nr. 1/2011”*, cu modificările și completările ulterioare (www.edu.ro).
4. Ministerul Educației, *”Strategia privind educația timpurie 2022–2030”* (document oficial al Guvernului României), 2022.

Promovarea egalității de șanse în școală

Popescu Claudia

Gradinița cu Program Prelungit Nord 2 Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc.

Școala se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm.

Valorificarea diversității permite toleranța, recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă.

Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea că nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Bibliografie

1. <https://edict.ro/egalitatea-de-sanse-in-sistemul-educational-romanesc/>
2. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009
3. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București,

Principii ale promovării egalității de șanse în educație

Prof. Posea Andrei

Colegiul Național „Alexandru Lahovari” Râmnicu Vâlcea

Deși poate părea contradictoriu, progresul și regresul umanității – ambele privite la scară istorică – au aceeași sursă: inegalitatea dintre oameni. Acest concept a fost abordat de-a lungul timpului din unghiuri multiple de către diferiți experți, gânditori, cercetători, etc, fiecare dintre ei deschizând o perspectivă unică dar validă în același timp. Unii au văzut în inegalitate germanele conflictului dintre elitele sociale și mase, alții, au socotit inegalitatea drept un miracol al naturii care face posibilă dezvoltarea de sine, inovarea și ridicarea individului la o condiție superioară din punct de vedere intelectual și moral.

Atunci când vine vorba de educație - și mai cu seamă de educația omului secolului XXI, dezbaterile despre egalitate și inegalitate se cer a fi purtate într-un cadru deosebit de limpede precizat și contextualizat, echilibrul dintre egalitate și inegalitate fiind însăși miza centrală a tuturor reformelor actuale în educație. Instituția formală și simbolică a educației în societate a fost și va rămâne întotdeauna școala, locul în care oamenii vin să asimileze încă din fragedă copilărie conținuturi, deprinderi, opinii dar și felul de a fi, adoptat și agreat de societatea în care sunt chemați să trăiască.

Dacă ne referim explicit la promovarea egalității de șanse în educație, vom vedea că acest deziderat este un imperativ al societății însăși, o garanție a evoluției armonioase a acesteia, în care fiecare - pe baza efortului și a meritelor – are acces la resursele necesare asigurării unei vieți fericite. Suntem cu toții de acord cu privire la asigurarea egalității de șanse, nu însă și cu soluțiile concrete referitoare la felul în care această egalitate ar fi implementată. Instrumentul decizional fundamental care poate asigura egalitatea(sau inegalitatea) este reforma, considerată aici atât ca privilegiu al legiuitorului dar și ca responsabilitate din punct de vedere al impactului social. Orice reformă benefică în educație trebuie să răspundă nevoilor unui grup cât mai mare de beneficiari la nivelul societății. Ori, pentru asigurarea unei eficacități garantate în bună măsură, sunt necesari o serie de factori precum: stabilitate politico-economică, o viziune corelată cu realitățile sociale și nu cu interesele unor grupuri restrânse dar influente la nivel decizional, o perspectivă a dezvoltării educaționale pe termen lung însoțită de instrumente concrete de evaluare a progresului(sau regresului) generat de anumite reforme, o asumare colectivă a unui plan realist care să implice toate păturile(nivelurile)societății.

Este cât se poate de adevărat că un proiect,(în cazul nostru fiind vorba de reforma educațională) oricât ar fi de ambițios, este aliniat la un ideal, pe care, așa cum e firesc îl va atinge întotdeauna doar parțial. Însă experiența ne arată că o intenție bună însoțită de o acțiune sănătoasă va da întotdeauna roade. Putem avea cea mai bună infrastructură, dar dacă ne lipsesc oamenii pregătiți care să o pună în valoare, aceasta va fi inutilizabilă. Putem avea oameni pregătiți și competenți dar dacă aceștia - și aici mă refer în special la cadrele didactice – nu sunt motivați financiar pe măsura eforturilor și a meritelor lor, infrastructura va rămâne doar o investiție fără rezultat. Putem, desigur, să avem și viziune, și infrastructură și oameni bine pregătiți și motivați, dar dacă la nivelul societății sunt promovate culturi(sau mai bine zis, subculturi) ale nonvalorii, ale „libertății fără limite” iar meritocrația este înlocuită la tot pasul cu clientelismul, atunci, întreg edificiul reformelor adoptate rămâne doar un șantier în construcție, fără perspectiva de a fi finalizat vreodată. Lipsește la nivelul societății – dar și al decidenților, acea cultură a responsabilității, care să antreneze energiile și inițiativele sociale într-o direcție bine definită și asumată plenar de întreaga societate. O asemenea cultură a responsabilității a făcut ca Japonia, singura țară din lume bombardată nuclear și aflată în colaps, să își revină în mod spectaculos, în doar două-trei decenii. La noi, încă se experimentează, încă se mai caută soluții, în vreme ce problemele, mereu aceleași, se acutizează: abandonul școlar, ritmul alert în care reformele educaționale se succed fără efect, decalaje majore

între mediul rural și urban, lipsa unei reacții adecvate în fața tehnologiei dar și a modului în care aceasta ar trebui valorificată și utilizată, etc.

Promovarea egalității de șanse nu poate veni ca o soluție miraculoasă izvorâtă din mintea unui singur individ. Deși se prezintă ca un program de sine stătător, aceasta nu poate fi înfăptuită decât ca parte a unor reforme mai ample care să fie susținute de principii de felul celor enumerate anterior.

Bibliografie

1. Andrei Marga, *Educația responsabilă. O viziune asupra învățământului românesc*, Editura Niculescu, București, 2019
2. Sebastian Țoc, *Clasă și educație. Inegalitate și reproducere socială în învățământul românesc*, Editura Pro Universitaria, București, 2018

Egalități de șanse indiferent de vârstă, religie, etnie, orientare sexuală -studiu de specialitate-

Prof. Dăncău Monica-Adriana
Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea

Una dintre cele mai grave maniere de discriminare și încălcare a principiului egalității de șanse cu care ne întâlnim în societatea contemporană are drept cauză o greșită înțelegere și asumare a apartenenței rasiale, și se numește rasism. Principală cauză a comportamentelor discriminatorii prejudecățile negative pe care oamenii le perpetuează în legătură cu aceia care sunt, într-o formă sau alta, diferiți în raport cu ei. În cazul rasismului, diferențele care dau naștere prejudecăților sunt cele care provin din apartenența la rase diferite, care este vizibilă datorită diferențelor fizice reale dintre oameni, dintre care diferențele de culoare a pielii sunt cele mai vizibile și cel mai adesea invocate în acest context. Alături de acestea, se vorbește și despre diferențe culturale în legătură cu care există convingerea (care e un stereotip) după care ele există și sunt insurmontabile, deoarece întotdeauna „ceilalți”, cei de altă rasă au idei și obiceiuri diferite (și, desigur, eronate) prin comparație cu ale noastre. Criteriul fundamental rămâne însă acela al diferențelor fizice și fizionomice.

Dar dacă diferențele fizice sunt acelea care conduc la apariția discriminărilor de natură rasială, urmează că la baza rasismului se găsește o eroare de gândire: cei care sunt diferiți din cauza trăsăturilor fizice specifice rasei lor nu pot face nimic pentru a modifica aceste caracteristici și a reduce astfel diferențele care conduc la discriminare, astfel că este lipsit de sens ca altcineva să îi desconsidere din cauza aceasta. Este la fel cu a discrimina pe cineva pentru că este înalt de un metru și optzeci de centimetri, susținând că îți plac numai oamenii care au cel mult un metru și șaptezeci și cinci. Dar dacă aceia care sunt vizați de atitudini rasiste din cauza anumitor trăsături pe care le au, cum ar fi culoarea pielii, nu pot (și probabil că nici nu ar dori) să le schimbe, urmează că singurul mod în care putem scăpa de rasism este schimbarea modului de gândire și a atitudinilor celor care consideră că oamenii care sunt altfel decât ei din punct de vedere rasial, fizic, sunt prin aceasta inferiori și este normal să fie desconsiderați și să nu beneficieze de aceleași drepturi și oportunități precum ceilalți.

În literatura de specialitate apărută în ultimii ani s-au încetățenit expresii precum „diferențe de gen”, „apartenență de gen” sau „studii de gen” (gender studies), care se referă, în cele din urmă, la faptul că diferențele dintre bărbați și femei sunt mai nuanțate decât simpla diferență dintre cele două sexe biologice.

Diferențele de gen înseamnă mai mult decât diferența anatomică dintre cele două sexe. Ele reprezintă deosebiri la nivelul caracteristicilor individuale dintre femei și bărbați, considerate din cel puțin trei puncte de vedere: biologic, psihologic și socio-cultural. Apariția diferențelor de gen se datorează complexelor interacțiuni

pe care femeile și bărbații, cu caracteristicile lor biologice specifice, le au cu mediul lor natural și social și poate fi observată prin intermediul variabilelor biologice, psihologice și comportamentale. Se consideră, în genere, că există trei teorii clasice referitoare la problematica de gen, care oferă explicații alternative cu privire la constituirea identității de gen: (a) teoria învățării sociale - conform teoriei învățării sociale, identitatea de gen se constituie gradual, la copii, prin observarea și imitarea comportamentului de gen pe care îl adoptă celelalte persoane cu care ei vin în contact, fie adulți, fie copii de aceeași vârstă. În general, în acest context are loc stimularea și întărirea prin recompense a comportamentelor considerate ca fiind specifice genului (băieții sunt recompensați atunci când adoptă comportamente considerate tipic masculine, iar fetele atunci când le adoptă pe cele considerate tipic feminine) și descurajarea prin pedepse a celor considerate nespecifice genului (băieții sunt pedepsiți sau ridiculizați dacă afișează comportamente considerate a fi tipic feminine, și fetele atunci când se comportă „băiețește”). Această teorie afirmă, în consecință, că socializarea este procesul fundamental prin care copiii învață care sunt comportamentele de gen specifice și care sunt cele nespecifice și apoi le interiorizează. Modelele sociale pot fi persoane reale, precum părinții sau colegii, ori modele fictive, simbolice pe care le vehiculează mass-media, filmele, cărțile, reclamele etc.

Bibliografie

1. Bianca Selejan-Gutan, ”Sistemul jurisdicțional european de protecție a drepturilor omului”, curs universitar,
2. Cornel Liviu Popescu, ”Protecția internațională a drepturilor omului”, editura All Beck, București, 2004;
3. Laura Cetean-Voiculescu „Suport de curs – Egalitatea de șanse
4. Editura Universității ”Lucian Blaga”, Sibiu, 2003;

Proiect educațional de voluntariat educația e șansa fiecăruia!

Prof. Becheru Cosmin

Școala Gimnazială Dăești, Vâlcea

Prof. Becheru Ramona Florentina

Liceul Tehnologic Forestier Râmnicu Vâlcea

SCOPUL PROIECTULUI: Îmbunătățirea și eficientizarea activităților tehnico aplicative, având drept scop cooperarea și colaborarea educațională; reducerea absenteismului și combaterea abandonului școlar, implicând elevii în activități extrașcolare și de voluntariat

Contribuția la reducerea marginalizării copiilor cu CES, cu dificultăți de învățare, precum și la schimbarea mentalităților și atitudinii elevilor, cadrelor didactice față de aceștia; mijlocirea de către elevii din școala de masă a unei bune integrări sociale a elevilor cu CES prin implicare directă în formarea autonomiei personale a acestora

OBIECTIVE:

- îmbunătățirea managementului clasei, prin implicarea elevilor în activități extrașcolare și de voluntariat;
- respectarea regulilor grupului - clasă, prin promovarea autocontrolului tuturor actorilor implicați;
- creșterea motivației școlare prin clarificarea scopurilor de lungă durată, prin implicarea elevilor în acțiuni de voluntariat;
- realizarea educației pentru toleranță, promovarea înțelegerii și a receptivității față de calitățile și defectele celorlalți, formarea calităților de cooperare, filantropie, etc;
- includerea, în mod direct, a copiilor cu nevoi speciale în comunitatea locală;
- realizarea incluziunii și implicării prin angajarea tuturor factorilor interesați în programul

educațional de activități ce promovează intens, printre altele, integrarea socială;

- stabilirea unor raporturi afective, pozitive între membrii grupurilor de elevi proveniți de la școala de masă cu programe școlare diferite și cei din învățământul special, pentru ai ajuta pe cei din urmă în procesul de formare a autonomiei personale;
- încurajarea elevilor din învățământul de masă și a cadrelor didactice de a se dedica activităților de voluntariat desfășurate cu copii cu nevoi speciale și în afara prezentului program partenerial, în scopul susținerii procesului de integrare socială și dezvoltare educațională.

GRUPURILE ȚINTĂ.

Beneficiarii direcți:

- elevii de la Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni, sediul Rm. Vâlcea.

Beneficiarii indirecți:

- elevii voluntari de la Liceul Tehnologic Forestier Rm. Vâlcea, Școala Gimnazială Dăești/ Vâlcea, Școala Gimnazială Nr. 13 Rm. Vâlcea/ Vâlcea, Școala Gimnazială Take Ionescu Rm. Vâlcea, Liceul Tehnologic Tismana, jud. Gorj
- cadrele didactice implicate, reprezentanții ISJ, părinții elevilor.

DURATA DESFĂȘURĂRII: octombrie

LOCUL: Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni

ACTIVITĂȚI CARE DUC LA ÎNDEPLINIREA OBIECTIVELOR PROPUSE:

a. DĂRUIND, VEI DOBÂNDI! - DECEMBRIE

- Organizarea unor programe de voluntariat în care elevii din școlile de masă să se simtă implicați activ în activități care să le dea satisfacții, să le dezvolte aptitudinea de comunicare, altruismul, încrederea în sine, dezvoltarea reciprocității afective
- Organizarea unor întâlniri interactive cu specialiști – prof. psiholog, medici, polițiști, asistenți sociali etc.

b. HRISTOS A ÎNVIAT! – acțiuni de voluntariat

c. SA NE BUCURĂM, COPII! - acțiuni de voluntariat

ECHIPA DE PROIECT:

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni/ Vâlcea:

Liceul Tehnologic Forestier Rm. Vâlcea/ Vâlcea:

Școala Gimnazială Dăești/ Vâlcea

Școala Gimnazială Nr. 13- Rm. Vâlcea

Promovarea activităților de practică pedagogică la disciplina limba și literatura română

Prof. Badea Petronela

Școala Gimnazială „Take Ionescu”, Râmnicu Vâlcea

1. Introducere

În contextul învățământului european contemporan, accentul cade din ce în ce mai mult pe **formarea practică și profesională a cadrelor didactice**, văzută ca o componentă esențială în asigurarea calității educației. Activitățile de **practică pedagogică** devin, astfel, un **factor determinant în pregătirea eficientă a viitorilor profesori**, inclusiv în domeniul disciplinelor umaniste. În special în cazul **Limbii și literaturii române**, materia care stă la baza formării culturale, lingvistice și identitare a elevilor, practica pedagogică oferă contextul ideal pentru exersarea unor metode moderne, empatică și interactive de predare.

2. Importanța practicii pedagogice în formarea profesorilor de limba română

Practica pedagogică, desfășurată de obicei în anii terminali ai formării inițiale (licență sau masterat didactic), oferă viitorilor profesori de Limba română ocazia de a pune în aplicare cunoștințele teoretice dobândite în cursurile universitare – de didactică, lingvistică, literatură, psihopedagogie și metodologie. Prin contactul direct cu elevii, cu structura reală a lecțiilor, cu adaptarea conținuturilor și cu evaluarea formativă, studentul practician:

- **își dezvoltă competențele de predare** a textelor literare și nonliterare;
- **învață să planifice lecții atractive**, adaptate nevoilor și intereselor elevilor;
- **exersează metode didactice moderne**, cum ar fi lectura interactivă, dezbateră, portofoliul, proiectul literar sau rescrierea creativă;
- dobândește **abilități de gestionare a diversității în clasă**, de comunicare și de motivare a elevilor.

3. Abordarea europeană a practicii pedagogice

În cadrul politicilor educaționale europene, formarea inițială a cadrelor didactice pune accent pe **integrarea echilibrată a teoriei și practicii**. Documente precum **Cadrul european pentru competențe ale cadrelor didactice** (European Framework for the Digital Competence of Educators – DigCompEdu) sau programele **Erasmus+ în educație** susțin clar importanța practicii în școală, mentoratul activ și reflecția pedagogică.

Astfel, în marile universități europene, viitorii profesori de limbi și literaturi (inclusiv română, în cazul comunităților de vorbitori de română din diaspora) au acces la:

- stagii de practică variate (observație, asistență, predare independentă);
- **mentorat de calitate**, oferit de profesori titulari cu experiență pedagogică solidă;
- **portofolii digitale de practică**;
- **schimburi de experiență internaționale**, care pun în contact practici pedagogice diverse.

Modelul european valorizează nu doar livrarea conținutului, ci și **modul de predare, relația cu elevii și capacitatea profesorului de a stimula gândirea critică și expresivitatea elevului** – aspecte esențiale în predarea limbii române.

4. Practica pedagogică și competențele-cheie în limba română

Promovarea activităților de practică pedagogică în domeniul Limbii române sprijină formarea unor competențe-cheie solicitate în învățământul european, precum:

- **competența de comunicare în limba maternă**: învățarea modului în care se dezvoltă vocabularul elevului, exprimarea coerentă, înțelegerea textelor literare și nonliterare;
- **competența de a învăța să înveți**: integrarea metacogniției și a reflecției personale în procesul de învățare;
- **competența culturală**: descoperirea valorilor culturale prin literatură și formarea unei identități naționale și europene;
- **competențe sociale și civice**: dezvoltarea empatiei, a exprimării de opinii și a toleranței prin analiza temelor literare și dezbateră ideilor.

Profesorul de română, format prin practică pedagogică autentică, devine nu doar transmițător de cunoștințe, ci și **formator de conștiințe, atitudini și valori**.

5. Concluzii

În concluzie, promovarea activităților de practică pedagogică reprezintă un **factor esențial în modernizarea învățământului european** și, în mod particular, în pregătirea profesorilor de Limba română. Doar prin contact real cu elevii, prin experimentare, reflecție și îndrumare atentă se poate forma un dascăl capabil să inspire, să educe și să contribuie la construirea unei societăți bazate pe dialog, cultură și învățare continuă. Într-o Europă a diversității, unde limba este liantul între oameni, **profesorul de limba română format prin practică pedagogică solidă devine garantul unei educații de calitate**.

Promovarea educației de șanse în educația fizică și sport

Prof. dr. Lakotoș Ionuț

Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea

Abstract: Promovarea educației de șanse în educația fizică și sport este un subiect esențial în contextul unei educații incluzive și echitabile. Aceasta presupune asigurarea accesului egal la activitățile fizice și sportive pentru toți elevii, indiferent de gen, abilități fizice, statut socio-economic, etnie, religie sau alte diferențe.

Cuvinte cheie: combaterea tipurilor de gen, încurajarea elevilor din medii defavorizate etc.

Promovarea educației de șanse în educația fizică și sport este un subiect esențial în contextul unei educații incluzive și echitabile. Aceasta presupune asigurarea accesului egal la activitățile fizice și sportive pentru toți elevii, indiferent de gen, abilități fizice, statut socio-economic, etnie, religie sau alte diferențe.

1. Ce înseamnă educația de șanse în educație fizică și sport?

Educația de șanse presupune:

- Acces echitabil la activități sportive pentru toți elevii;
- Adaptarea conținutului lecțiilor la nevoile și posibilitățile fiecărui copil;
- Încurajarea participării active a elevilor din medii defavorizate sau cu dizabilități;
- Combaterea stereotipurilor de gen și a discriminării în activitățile sportive.

2. Modalități de promovare a educației de șanse în educația fizică și sport

a) Adaptarea activităților fizice

- Exerciții și jocuri adaptate pentru elevii cu dizabilități;
- Sarcini diferențiate în funcție de nivelul de dezvoltare motorie și condiția fizică;
- Utilizarea de materiale sportive adaptate (mingi ușoare, echipament special etc.).

b) Crearea unui mediu incluziv

- Încurajarea cooperării și sprijinului reciproc între elevi;
- Asigurarea unui climat emoțional pozitiv în cadrul orelor de educație fizică;
- Evitarea competitivității excesive și încurajarea progresului individual.

c) Combaterea discriminării și stereotipurilor

- Promovarea egalității de gen în alegerea sporturilor practicate;
- Educarea elevilor în spiritul fair-play-ului și al respectului pentru diversitate;
- Oferirea de modele pozitive (sportivi cu dizabilități, sportivi din medii diverse etc.).

d) Formarea cadrelor didactice

- Instruirea profesorilor pentru a dezvolta competențe în predarea incluzivă;
- Participarea la cursuri de formare în domeniul educației speciale și al diversității culturale.

3. Beneficiile promovării educației de șanse

- Creșterea încrederii în sine a elevilor;
- Dezvoltarea sentimentului de apartenență și incluziune;

- Îmbunătățirea sănătății fizice și psihice pentru toți elevii;
- Formarea unei atitudini de respect față de ceilalți.

Promovarea egalității de șanse – principiu fundamental în drepturile omului

Prof. Streinu Ileana

Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea

Pornind de la premisa că fiecare ființă umană este unică și de neînlocuit în Univers, afirmăm cu tărie că avem dreptul să cerem egalitate de șanse în sistemul educațional, dar și imperioasa pretenție de a ne fi respectat acest drept universal. Un popor care nu-și promovează și nu își susține o scară a valorilor în cultură, în educație ajunge să fie decimat. Școala, educația nu au fost și nu vor deveni niciodată inutile, pentru că prin intermediul acestora omul se valorizează.

„A urca înseamnă a te sacrifica. Orice culme este severă.” (Victor Hugo)

Dacă ar fi să ne referim la propria copilărie, ce loc mai strălucitor a fost pentru noi decât școala? Euripide afirma încă din antichitate: „Să iubim nebunește tot ceea ce strălucește pe acest pământ, fiindcă o altă viață ne este necunoscută”. Școala reprezintă puntea de legătură între copilărie și adolescență, este o a doua familie, este locul sacru căruia îi acordăm respect, este locul de introspecție, în care medităm asupra trecutului, ne bucurăm de prezent și ne imaginăm viitorul. În practica educațională, noi, cadrele didactice, am constatat că elevii învață, se instruiesc mult mai bine și mai rapid atunci când paleta de cunoștințe este rodul activității lor prin noi tehnologii didactice într-un mediu școlar bine organizat. Este o nevoie stringentă ca în sistemul educațional românesc actual să punem bazele unei tehnologii didactice bazate pe învățarea prin cercetare, descoperire, creativitate, inițiere și spontaneitate.

În prezent, egalitatea de șanse în sistemul de învățământ ar trebui să fie garantată pentru toată populația școlară fără nicio deosebire în ceea ce privește etnia, religia, vârsta, rasa, probleme medicale sau de dezvoltare emoțională sau cognitivă etc, dar, din nefericire, această garanție de instruire și educație este asigurată doar parțial, sau doar pur teoretic. În accepțiune proprie, conceptul de egalitate înseamnă un demers continuu pentru drepturi egale, dar mai ales perfectarea unei egalități reale a șanselor fiecărui individ de promovare socială, în care educația să fie cel mai important instrument de dezvoltare. Este necesară o corelare între cunoștințele propuse pentru a fi asimilate în cadrul programului școlar și cerințele actuale ale societății. Fără o selectare și programare a cunoștințelor în domeniile prioritare ale vieții social-economice, riscăm ca tinerii să fie pregătiți pentru unul sau două domenii, lipsind economia de anumite profesii, dar și să aducem prejudicii elevilor cu diverse înclinații spre asemenea preocupări conforme cu particularitățile lor fizice și psihice.

O metodă eficientă pentru un sistem educativ corespunzător tuturor nevoilor elevilor o constituie

educația incluzivă, care se bazează pe principii precum: dreptul elevilor la educație pe baza egalității șanselor, imposibilitatea excluderii vreunui elev din educație ori supus discriminării pe motive de etnie, rasă, culoare, religie, sex și mai ales pe motive de dizabilități. Aceste principii impun un curriculum adaptat la nevoile elevilor, care să aibă în vedere deficiențele fizice, psihomotorii, mintale, de auz, de vedere, tulburări de limbaj, de relaționare, deficit de atenție sau hiperactivitate. Egalitatea de șanse înseamnă și „o educație pentru toți și pentru fiecare” în care să fie asimilați toți copiii din medii dezavantajate, precum cei proveniți din familii monoparentale, orfanii, cei ai căror părinți sunt șomeri, sau grav bolnavi, cei care locuiesc în zonele rurale, care nu beneficiază de transport școlar, sau care se confruntă cu lipsuri de orice natură.

Este nevoie să se bazeze pe bazele unei educații deschise pentru toate persoanele, de orice vârstă, de orice condiție social-economică, astfel putând fi eradicat bullyingul, infracțiunile, situațiile de suicid etc. În mod pregnant, în contextul actual, se simte cu acuitate necesitatea educației de tip a doua șansă pentru cei care din motive obiective sau subiective au fost nevoiți să abandoneze sistemul educativ. Acest fapt presupune o atragere a acestora prin crearea unor locuri de muncă în țară conforme cu pregătirea acestora, apoi oferirea unor situații de învățare printr-un program scurt, atractiv care să aibă în vedere atât educația de tip formal cât și non-formal și informal.

Conceptul de egalitate înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea acelui principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de înzestrarea genetică a fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile actuale ale societății.

Bibliografie

1. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004
2. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Promovarea egalității de șanse prin educație

Prof. înv. primar Stîrcea Denisa

Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea

Educația incluzivă ar putea fi definită ca un sistem educațional în care toate școlile năzuiesc să ofere „educație pentru toți”. Un sistem care recunoaște dreptul tuturor copiilor de a fi educați împreună și consideră că educația tuturor copiilor este la fel de importantă. Un sistem care separă copiii unii de alții și care consideră că elevii mai capabili sunt mai importanți și demni de apreciere **nu** va fi considerat un sistem incluziv.

Ce putem face pentru a fi mai incluzivi? Să acționăm astfel încât toată lumea să se simtă valorizată și binevenită în școală, să ne informăm, să ne revizuim metodele de predare, să colaborăm cu comunitatea, să creăm un mediu școlar în care toți elevii să se simtă confortabil și bineveniți, care să sugereze o cultură școlară incluzivă și care să îi încurajeze pe părinți și pe membrii comunității să viziteze școala și să participe la activitățile acesteia.

Incluziunea poate și este mai mult decât un discurs demagogic, declarativ; ea poate fi pusă în practică prin tehnici concrete de predare și adaptare curriculară individualizată, prin formarea și dezvoltarea conștiinței tuturor copiilor pentru acceptiunea diversitară de orice tip. Școala are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau

verbală. De asemenea, se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței și nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Educația incluzivă se definește prin următoarele particularități:

- susține și confirmă că *toți copiii pot învăța* și au nevoie de o formă de sprijin pentru învățare;
- urmărește **să identifice și să minimizeze barierele învățării**;
- este *mai cuprinzătoare* decât educația formală obișnuită cuprinzând: educația pentru familie, pentru comunitate, alte oportunități de educație în afara școlii;
- presupune *schimbare de atitudini, comportamente, curriculum*, care să satisfacă diversitatea copiilor, inclusiv a celor cu c.e.s;
- este un *proces dinamic*, care se dezvoltă continuu în funcție de cultură și context;
- este *parte a strategiei* de dezvoltare a unei societăți incluzive

Deci, în contextul actual național, *educația incluzivă devine tipul de educație responsabil de asigurarea dreptului la educație al tuturor copiilor, fără nici o discriminare și, mai ales, de asigurarea unei educații de calitate.*

Strategiile educației incluzive valorifică atât metodologia din educația modernă cât și ansamblul de metode, procedee și mijloace adiționale prin adaptarea lor la cerințele și nevoile speciale ale copiilor integrați în învățământul de masă, cât și prin adaptarea lor la contextul instructiv educativ.

Specifice educației incluzive sunt strategiile care concep învățarea ca un fenomen dinamic și complex și consideră relația educator-copil interactivă (nu numai preșcolarul învață de la educator, dar și acesta învață și se perfecționează continuu prin experiențele sale cu cei mici. Ele pot fi denumite strategiile învățării interactive.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme.

Educația incluzivă se dezvoltă în baza următoarelor principii:

- principiul individualizării procesului de educație și dezvoltării la maximum a potențialului fi ecărui copil;
- principiul interesului superior al copilului;
- principiul intervenției timpurii; - principiul asigurării serviciilor de sprijin;
- principiul drepturilor egale în domeniul educației;
- principiul egalizării șanselor;
- principiul non-discriminării, toleranței și valorifi cării tuturor diferențelor;
- principiul flexibilității în activitatea didactică;
- principiul designului universal care permite crearea unui mediu accesibil tuturor;
- principiul managementului educațional participativ;
- principiul dreptului părintelui de a alege;
- principiul cooperării și parteneriatului social.

Bibliografie

1. Ainscow, M., Dezvoltarea practicilor incluzive în școli, Editura București (1999);
2. Crețu, V., Educația pentru drepturile copilului, FICE *România*, Editura Semn, București (1999),
3. Nuț, S, Problematika educației și a curriculum-ului, Editura Eurostampa, Timișoara., (2003)

„Promovarea egalității de șanse prin educație”

Prof. Dumitrescu Elena

Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Nicolae” Râmnicu Vâlcea

Într-o societate democratică și incluzivă, educația este principalul instrument prin care se poate garanta egalitatea de șanse. Din perspectiva cadrului didactic, promovarea acestui principiu nu reprezintă doar o obligație profesională și etică, ci și un factor decisiv în dezvoltarea personală și socială a fiecărui elev. Prin acces egal la educație de calitate, indiferent de statut social, gen, etnie sau dizabilitate, școala contribuie la reducerea inegalităților și la construirea unei societăți echitabile.

Egalitatea de șanse în educație presupune accesul echitabil la resurse educaționale, tratament nediscriminatoriu și oportunități egale de învățare pentru toți elevii. Nu înseamnă uniformizare, ci valorizarea diversității și oferirea sprijinului diferențiat, acolo unde este nevoie, pentru a compensa dezavantajele sociale sau personale.

Cadrul didactic are un rol esențial în identificarea factorilor care pot crea inegalități: sărăcie, marginalizare, dizabilități, discriminare de gen sau etnie. Printr-o abordare centrată pe elev și prin adaptarea conținuturilor și metodelor, profesorul devine un agent activ al echității educaționale.

Rolul cadrului didactic în promovarea egalității de șanse

1. Practici didactice incluzive:

Cadrul didactic trebuie să creeze un mediu de învățare incluziv, sigur și motivant pentru toți elevii. Aceasta implică utilizarea unor metode variate, diferențiate, adaptate stilurilor de învățare și nevoilor individuale, precum și încurajarea participării active a fiecărui elev.

2. Combaterea stereotipurilor și a discriminării:

În sala de clasă, profesorul are responsabilitatea de a combate prejudecățile și discursul discriminatoriu, promovând respectul, empatia și cooperarea între elevi. Prin integrarea temelor despre diversitate și drepturile omului în activitățile educaționale, se dezvoltă o cultură a echității și toleranței.

3. Sprijin pentru elevii dezavantajați:

O componentă importantă a egalității de șanse este sprijinul acordat elevilor care provin din medii defavorizate sau care se confruntă cu dificultăți de învățare. Profesorul poate colabora cu psihologul școlar, consilierul educațional sau familia pentru a construi planuri educaționale personalizate.

4. Educație interculturală:

Promovarea egalității de șanse este strâns legată de valorizarea diversității culturale. În special în contextul european și globalizat, este esențial ca profesorii să faciliteze învățarea interculturală, să evite etnocentrismul și să promoveze dialogul între culturi.

La nivel european, strategii precum „Spațiul European al Educației” sau Pilonul European al Drepturilor Sociale subliniază rolul-cheie al educației în combaterea excluziunii sociale și în promovarea coeziunii. Documente oficiale ale Comisiei Europene, precum Education and Training Monitor, promovează politici de incluziune și finanțare echitabilă, încurajând statele membre să reducă decalajele între elevi.

În România, Legea educației naționale nr. 1/2011 consfințește principiul echității și al accesului egal la educație, iar programe precum „Școala după școală”, bursele sociale, sau „Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar” urmăresc să ofere șanse reale tuturor copiilor.

Cu toate acestea, persistă provocări legate de:

- accesul inegal la resurse educaționale în mediul rural;
- discriminarea copiilor romi;
- abandonul școlar crescut în rândul fetelor din comunități tradiționale;
- accesul dificil la educație pentru copiii cu CES (cerințe educaționale speciale).
- Pentru a depăși aceste obstacole, este necesară:
- formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive;
- adaptarea curriculei și a evaluărilor în funcție de diversitatea elevilor;
- parteneriate active între școală, comunitate și autorități;

- investiții strategice în infrastructura și digitalizarea educației.

În concluzie, din perspectiva cadrului didactic, egalitatea de șanse nu este un ideal abstract, ci un principiu aplicabil zilnic în sala de clasă. Prin implicare, empatie și profesionalism, profesorul poate contribui decisiv la formarea unei societăți mai echitabile, unde fiecare copil are dreptul de a învăța, de a reuși și de a-și construi un viitor mai bun. Educația rămâne astfel cel mai puternic instrument de justiție socială.

Bibliografie

1. Cristea, S. (2016). Fundamentele pedagogiei. Editura Didactică și Pedagogică.
2. UNICEF România (2022). Incluziunea în educație.
3. Vlăsceanu, L. (2002). Politici educaționale. București: Polirom.

Promovarea de șanse prin educație

Nițu Trăsculescu Maria Magdalena
Școala Gimnazială Tomșani

Într-o societate modernă, educația joacă un rol esențial în dezvoltarea individului și în formarea unei comunități echitabile. Promovarea de șanse în educație se referă la asigurarea accesului egal la resurse educaționale pentru toți copiii, indiferent de background-ul lor socio-economic, etnic sau geografic. Acest referat își propune să analizeze importanța promovării șanselor egale în educație, metodele prin care acestea pot fi realizate și impactul pozitiv asupra societății.

Importanța promovării șanselor egale în educație

1. Reducerea inegalităților sociale

Accesul la o educație de calitate poate reduce inegalitățile sociale, oferindu-le tinerelor generații oportunitatea de a-și îmbunătăți condițiile de viață. Prin eliminarea barierelor în educație, se pot crea oportunități pentru toți copiii, contribuind la dezvoltarea unei societăți mai echitabile

2. Creșterea capitalului uman

Educația contribuie la dezvoltarea capitalului uman, având un impact direct asupra economiei. O populație bine educată este mai productivă și mai inovatoare, ceea ce duce la creșterea economică. Prin promovarea de șanse egale, se maximizează potențialul fiecărui individ de a contribui la societate.

3. Îmbunătățirea coeziunii sociale

O educație incluzivă și echitabilă dezvoltă un sentiment de apartenență și solidaritate în rândul membrilor comunității. Copiii care provin din medii diverse, învățând împreună, pot dezvolta empatie și respect față de diferențele culturale, contribuind astfel la o societate mai unită.

Metode de promovare a șanselor egale în educație

1. Politici educaționale incluzive

Guvernele și instituțiile de învățământ pot implementa politici care să garanteze accesul la educație pentru toți copiii. Aceste politici pot include burse pentru elevii din familii cu nevoi financiare, programe de suport pentru integrarea copiilor cu dizabilități și inițiative care vizează creșterea participării fetelor în educație.

2. Formarea și sprijinul cadrelor didactice

Instruirea și susținerea profesorilor este esențială pentru crearea unui mediu educațional favorabil. Formarea în domeniul diversității și al incluziunii permite cadrelor didactice să răspundă nevoilor diverse ale elevilor și să promoveze un climat educațional pozitiv.

3. Parteneriate între comunitate și școală

Colaborarea între scolile, familiile și comunitățile locale poate facilita accesul la resurse educaționale suplimentare, cum ar fi programele de after-school, activitățile extracurriculare și tutorii. Aceste inițiative pot

ajuta elevii să depășească obstacolele și să beneficieze de sprijinul necesar pentru a-și maximiza potențialul.

4. Utilizarea tehnologiei în educație

Tehnologia poate juca un rol esențial în promovarea șanselor egale. Platformele online pot oferi acces la materiale educaționale gratuite, cursuri și resurse care să ajute elevii care nu au acces la școli de calitate. Astfel, se reduce decalajul educațional între diferite medii socio-economice.

Impactul promovării șanselor egale în educație

1. Creșterea ratei de absolvire

Prin asigurarea de șanse egale, se observă o creștere a ratei de absolvire a școlii, în special în rândul grupurilor defavorizate. Aceasta se traduce în mai mulți tineri care obțin diplome și au oportunitatea de a se integra în piața muncii.

2. Îmbunătățirea sănătății și bunăstării

Educația se corelează cu un nivel mai ridicat de sănătate și bunăstare. Persoanele educate au, în general, acces mai bun la servicii de sănătate, iau decizii mai informate cu privire la stilul de viață și contribuie la o comunitate mai sănătoasă.

3. Stimularea dezvoltării economice

O populație bine educată duce la o forță de muncă calificată, ceea ce stimulează inovația și creșterea economică. Statele care investesc în educație și în promovarea șanselor egale tind să aibă economii mai prospere și mai rezistente.

Promovarea de șanse în educație nu este doar o problemă morală, ci și o necesitate economică și socială. Oferind tuturor copiilor acces egal la educație, construim o societate mai echitabilă.

Promovarea egalității de șanse prin educație incluzivă în învățământul de masă

Prof. dr. Sevastia Dicu

Liceul de Arte „Victor Giulenau” Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse în educație înseamnă accesul echitabil la resurse, cunoștințe și oportunități pentru toți elevii, indiferent de condițiile lor individuale. Pentru copiii cu cerințe educaționale speciale, acest ideal se traduce prin accesul la școală, adaptări și suport adecvat într-un cadru comun cu toți ceilalți elevi. Conform Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (art. 24), aceștia au dreptul la educație incluzivă și nediscriminată în școlile publice

Fundamentul egalității prin cadre legale

Declarația de la Salamanca (1994) și Convenția ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități au impus transformarea școlilor în instituții accesibile și primitoare pentru toți elevii (files.eric.ed.gov). În România, aceste reglementări au fost transpuse în legislație, obligând școlile de masă să adopte planuri individualizate de învățare (PIE) și să asigure specialiști și materiale adaptate.

1. Avantajele educației incluzive

1.1 Performanțe academice

Studiile demonstrează că incluziunea crește rata de succes în învățare. Un exemplu: în școlile incluzive, elevii cu dizabilități au obținut rezultate mai bune la matematică (47 % progres) comparativ cu cei din clase specializate (34 %) . De asemenea, toți elevii beneficiază de abordări didactice diversificate.

1.2 Socializare și empatie

Incluziunea facilitează interacțiunea între toți elevii, contribuind la creșterea empatiei și a solidarității. Participarea în grupuri mixte reduce stigmatizarea și construiește atitudini tolerante . Conform UNICEF, educația incluzivă este cea mai eficientă cale de a asigura șanse egale tuturor copiilor .

1.3 Pregătire pentru viață

Mediul incluziv reflectă realitatea societală diversă, dezvoltând abilități de viață, reziliență și autonomie

pentru toți elevii, în special pentru cei cu dizabilități .

2. Strategii practice pentru incluziune în școală

2.1 Design universal pentru învățare (DUV)

Prin UDL se asigură accesul elevilor la conținut, metode și evaluări flexibile, integrând multiple forme de prezentare și exprimare a informației .

2.2 Planuri individualizate de învățare

PIE-urile identifică nevoile specifice și stabilesc strategii și obiective personalizate, implicând colaborarea dintre profesori, părinți și specialiști .

2.3 Formarea cadrelor didactice și co-teaching

Profesorii au nevoie de instruire continuă pentru metode diferențiate și gestionarea clasei diverse. Modelarea co-teaching (dublu cadru) asigură suport specializat continuu (eastersealsar.com).

2.4 Adaptări de infrastructură și tehnologii asistive

Clădirile trebuie să fie accesibile și dotate cu mijloace tehnologice: rampe, dispozitive audio, software de accesibilitate, pentru a asigura participarea deplină.

2.5 Mediu social inclusiv

Inițiative precum programele de mentorat între elevi, ateliere despre diversitate și implicarea comunității ajută la construirea unui climat pozitiv .

Provocări și soluții

Implementarea unei educații incluzive se lovește de bariere:

Resurse limitate: materiale personalizate, tehnologie, personal de sprijin.

Lipsă de pregătire a cadrelor didactice: se soluționează prin programe de formare continuă.

Atitudini negative: bariera socială a stereotipurilor se contracarează prin sensibilizare și implicarea întregii comunități.

Deși investițiile inițiale în incluziune par mari, acestea se dovedesc mai eficiente decât sistemele segregate – costurile pe termen lung sunt reduse .

În concluzie, egalitatea de șanse dirijată prin educație incluzivă este un obiectiv realizabil, cu impact semnificativ asupra dezvoltării copiilor cu și fără cerințe speciale. Reușita acestei transformări depinde de un cadru legislativ solid, resurse umane și materiale adecvate, colaborare interdisciplinară și schimbare de mentalitate la nivel social. Numai astfel școlile de masă pot deveni locuri în care dreptul la educație devine realitate pentru toți copiii.

Bibliografie relevantă (citate utilizate):

1. The Challenges and Benefits of Inclusive Education (marshmallowchallenge.com)
2. Declarația Salamanca, Convenția ONU art. 24
3. Strategii UDL și rezultate academice
4. Rolul PIE și tehnologii asistive
5. UNICEF și impactul social al incluziunii

Promovarea egalității de șanse

Prof. înv. preșcolar Diaconu Simona

Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Călimănești

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă

cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie romă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc.

Promovarea egalității de șanse în școală

*Prof. Simion-Bicuț Maria-Mihaela
Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea*

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc.

Școala se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie romă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm.

Valorificarea diversității permite toleranța, recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă.

Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea că nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.

3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008

Promovarea egalității de șanse în educație

*Prof. înv. primar Manu Corina
Școala Gimnazială Stoenеști*

Egalitatea de șanse reprezintă un principiu fundamental al unei societăți democratice, bazat pe ideea că fiecare individ trebuie să aibă aceleași posibilități de afirmare, dezvoltare personală și profesională, indiferent de gen, vârstă, etnie, dizabilitate, religie sau statut social.

Promovarea egalității de șanse contribuie la construirea unei societăți incluzive, echitabile și prospere.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor.

Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Proiect Educație Civică: Promovarea Egalității de Șanse

1. Titlul proiectului:

Șanse egale pentru toți – O societate echitabilă începe cu noi

2. Scopul proiectului:

Promovarea conștientizării în rândul elevilor privind importanța egalității de șanse și combaterea discriminării în mediul școlar și comunitate.

3. Obiective:

- Să înțelegem ce înseamnă egalitatea de șanse și discriminarea.
- Să identificăm situații din viața reală în care se încalcă acest principiu.
- Să încurajăm comportamente tolerante și incluzive.
- Să promovăm respectul reciproc în școală și în afara ei.

4. Grup țintă:

Elevii clasei, colegii din școală, cadrele didactice și părinții.

5. Activități propuse:

a) Informare și dezbatere

- Prezentare PowerPoint cu exemple de discriminare și soluții.
- Discuții în grup despre drepturile omului și egalitate.

b) Realizarea unui afiș sau colaj

- Elevii vor crea afișe cu mesaje motivaționale și desene.

d) Chestionar

- Aplicarea unui chestionar despre percepția asupra egalității

6. Resurse necesare:

Materiale de scris, coli, markere, laptop/proiector, tipizate pentru chestionare. Sprijinul profesorului coordonator și implicarea părinților.

7. Rezultate așteptate:

Creșterea gradului de informare privind egalitatea de șanse, reducerea comportamentelor discriminatorii, promovarea unui climat școlar bazat pe respect și toleranță.

8. Concluzii:

Egalitatea de șanse nu este doar o idee frumoasă, ci o condiție esențială pentru o societate modernă și

democratică. Prin acest proiect, elevii au învățat că fiecare persoană merită șanse egale și că pot contribui activ la combaterea nedreptăților.

Chestionar: Percepția asupra egalității de șanse

1. Vârsta: _____
2. Gen: ☐ Masculin ☐ Feminin ☐ Altul
3. Clasa: _____

Întrebări:

1. Știi ce înseamnă egalitatea de șanse?

- ☐ Da ☐ Nu ☐ Parțial

2. Crezi că toți oamenii au șanse egale în viață?

- ☐ Da ☐ Nu ☐ Uneori

3. Ai fost vreodată martor(ă) la o situație de discriminare?

- ☐ Da ☐ Nu ☐ Nu sunt sigur(ă)

4. Ce ai face dacă ai vedea un coleg discriminat?

- ☐ Aș spune unui profesor
☐ Aș interveni direct
☐ Aș încerca să discut cu victima
☐ Nu aș face nimic
☐ Alt răspuns: _____

5. Ești de acord cu afirmația: „Fiecare om merită aceleași șanse”?

- ☐ Total de acord
☐ De acord
☐ În dezacord
☐ Total în dezacord

6. Scrie un exemplu de situație în care consideri că se încalcă egalitatea de șanse:

Bibliografie

1. Daniela Barbu, Cristina Ana-Maria Boca, Marcel Claudia Călineci-Manual pentru educație civică, clasa a III-a, Editura CD.PRESS, 2023.
2. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.
4. Convenția cu privire la drepturile copiilor „Salvați copiii, disponibil online la adresa [http://salvaticopiii.ro/upload/p999999*9999AConventieA754AdrepturileAcopiluluiA\\$9*9.pdf](http://salvaticopiii.ro/upload/p999999*9999AConventieA754AdrepturileAcopiluluiA$9*9.pdf)

Promovarea egalității de șanse prin educație în învățământul special

Prof. Butucea Mirela Alina

Prof. Butucea Cristian Laurențiu

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni

Educația este un drept fundamental al fiecărui copil, indiferent de abilitățile sau dizabilitățile sale. Într-o societate incluzivă, promovarea egalității de șanse prin educație devine o condiție esențială pentru dezvoltarea personală și integrarea socială a tuturor copiilor. Învățământul special are un rol crucial în acest proces, oferind sprijin adaptat nevoilor specifice ale elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) și contribuind la formarea unui mediu educațional echitabil și accesibil

1. Conceptul de egalitate de șanse în educație

Egalitatea de șanse presupune ca toți elevii să aibă acces echitabil la educație, indiferent de diferențele de gen, etnie, dizabilitate, statut socio-economic sau altă formă de diversitate. În contextul învățământului special, acest principiu se traduce prin oferirea unor condiții adaptate pentru a permite copiilor cu CES să se dezvolte armonios și să își atingă potențialul maxim.

2. Rolul învățământului special în promovarea egalității

Învățământul special asigură intervenții personalizate și sprijin educațional diferențiat, contribuind la reducerea barierelor în învățare și participare. Printre elementele esențiale se numără:

- cadre didactice specializate în psihopedagogie specială;
- utilizarea tehnologiilor asistive;
- planuri educaționale individualizate (PEI);
- colaborarea cu familia și specialiști (psihologi, logopezi, kinetoterapeuți).

3. Incluziunea și integrarea în învățământul de masă

O tendință actuală în educație este promovarea incluziunii, adică integrarea elevilor cu CES în școli de masă, cu sprijin adecvat. Astfel, aceștia beneficiază de:

- socializare cu colegi tipici;
- reducerea stigmatizării;
- participare activă la viața comunității școlare.

Totodată, învățământul special rămâne o opțiune necesară pentru cazurile severe, unde integrarea completă este dificilă.

4. Provocări în promovarea egalității de șanse

Cu toate progresele, sistemul educațional românesc încă se confruntă cu provocări:

- resurse financiare limitate;
- lipsa personalului calificat în unele zone;
- mentalități rigide și discriminare;
- infrastructură inadecvată.

Depășirea acestor obstacole necesită politici publice coerente, investiții în formarea cadrelor didactice și o colaborare activă între instituții, ONG-uri și comunitate.

Concluzie

Promovarea egalității de șanse prin educație în învățământul special este o datorie morală și legală. Doar printr-un sistem educațional deschis, flexibil și incluziv putem construi o societate în care fiecare copil este valorizat, sprijinit și încurajat să își depășească limitele. Educația nu ar trebui să excludă, ci să integreze și să ofere tuturor șansa la un viitor demn.

Bibliografie

1. Sinteze de psihopedagogie specială: ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice / Alois Gherguț. – Ed. a IIIa, rev. și adăugită. – Iași: Polirom, 2013
2. Legea nr. 198/2023 privind învățământul preuniversitar, Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 613, 5.07.2023

Promovarea egalității de șanse prin educație în România

*Prof. înv. primar Martin Mariana
Școala Gimnazială nr 142, București*

Egalitatea de șanse reprezintă un principiu esențial al unei societăți echitabile și incluzive. În România, ca în multe alte țări, educația joacă un rol fundamental în asigurarea accesului egal la oportunități pentru toți cetățenii, indiferent de sex, etnie, statut economic sau geografic. Promovarea acestui principiu în sistemul educațional poate contribui la reducerea inegalităților sociale și economice, sprijinind dezvoltarea unei societăți mai juste. Acest referat își propune să analizeze metodele și inițiativele prin care educația din România contribuie la promovarea egalității de șanse și la reducerea discriminării, dar și provocările cu care se confruntă acest proces.

Contextul educațional din România

România a făcut pași importanți în ultimii ani în direcția îmbunătățirii accesului la educație pentru toți copiii, inclusiv pentru cei proveniți din medii defavorizate sau din grupuri vulnerabile. Conform legislației naționale și internaționale, educația este un drept fundamental al fiecărui cetățean, iar statul are obligația să garanteze acest drept tuturor copiilor, fără discriminare. Legea Educației Naționale din 2011, care reglementează sistemul educațional românesc, subliniază importanța asigurării unui acces egal la educație de calitate, indiferent de originea socială, etnică sau economică a elevilor.

Totuși, în ciuda progreselor înregistrate, România se confruntă cu numeroase provocări legate de asigurarea egalității de șanse în educație, iar aceste disparități sunt adesea legate de factori precum mediul rural-urban, statutul economic al familiei, etnia sau apartenența la grupuri vulnerabile.

Inițiative și politici educaționale

Un exemplu important de promovare a egalității de șanse este programul „Școala după Școală”, implementat în diferite județe ale României. Acesta vizează sprijinirea copiilor din medii defavorizate prin oferirea de cursuri suplimentare și activități educaționale extracurriculare care să contribuie la dezvoltarea lor personală și academică. Prin acest program, se urmărește prevenirea abandonului școlar și reducerea decalajelor dintre elevii din mediul rural și cei din mediul urban, oferindu-le acestora o șansă suplimentară de succes școlar.

De asemenea, programele de burse și ajutoare sociale, cum ar fi bursele de merit sau bursele sociale, sunt esențiale pentru sprijinirea elevilor din familii cu venituri reduse. Aceste burse sunt destinate să asigure resursele necesare pentru achiziționarea de materiale educaționale, transport sau participarea la activități școlare, contribuind astfel la menținerea elevilor în sistemul educațional.

La nivel instituțional, Ministerul Educației și Ministerul Muncii și Protecției Sociale lucrează împreună pentru implementarea unor politici de integrare a elevilor din medii defavorizate sau din grupuri vulnerabile. De exemplu, existența școlilor speciale pentru copii cu dizabilități și integrarea acestora în școlile obișnuite, prin programe de educație incluzivă, reprezintă un pas important în promovarea egalității de șanse.

Provocările actuale

Cu toate acestea, în ciuda eforturilor depuse, există în continuare multiple provocări în promovarea egalității de șanse prin educație în România. Una dintre cele mai mari probleme este abandonul școlar, care afectează în mod disproporționat elevii din zonele rurale și familiile cu venituri mici. Potrivit statisticilor,

abandonul școlar rămâne o problemă serioasă, iar cei care părăsesc școala devin mai vulnerabili la marginalizare economică și socială.

În plus, inegalitățile dintre mediul rural și mediul urban sunt în continuare evidente. Deși accesul la educație s-a îmbunătățit semnificativ, diferențele dintre infrastructura școlară din zonele urbane și cele rurale persistă. În multe cazuri, școlile din mediul rural nu beneficiază de aceleași resurse financiare sau materiale ca cele din orașe, iar elevii din aceste zone pot întâmpina dificultăți suplimentare în a accesa educație de calitate.

Altă problemă importantă o reprezintă discriminarea pe criterii de etnie, în special față de elevii de etnie romă. Deși în ultimii ani au fost implementate politici și programe care vizează integrarea acestora în sistemul educațional, prejudecățile și discriminarea continuă să fie prezente în școli și în societate în general. Aceste obstacole duc la segregarea socială și la lipsa de oportunități pentru copiii din aceste comunități, ceea ce face dificilă asigurarea unui acces real și echitabil la educație.

Măsuri pentru îmbunătățirea egalității de șanse

Pentru a spori egalitatea de șanse prin educație, este necesară o abordare integrată care să implice atât autoritățile publice, cât și societatea civilă. În primul rând, ar trebui să fie implementate politici mai eficiente pentru combaterea abandonului școlar, cum ar fi susținerea copiilor proveniți din familii cu dificultăți economice prin burse sociale sau acordarea de ajutoare pentru achiziționarea de rechizite și material didactic.

Un alt pas important ar fi promovarea educației incluzive în școlile din mediul rural și în școlile cu un număr mare de elevi romi. Se impune consolidarea formării cadrelor didactice pentru a putea răspunde diversității de nevoi ale elevilor și pentru a promova respectul față de diversitate. Este important ca fiecare elev să se simtă respectat și susținut, iar școlile să devină locuri sigure și deschise pentru toți.

În plus, implementarea unor programe de educație interculturală și de prevenire a discriminării poate contribui la creșterea gradului de conștientizare în rândul elevilor și al profesorilor, reducând astfel barierele culturale și sociale.

Concluzie

Promovarea egalității de șanse prin educație în România reprezintă un obiectiv esențial în vederea construirii unei societăți mai echitabile și mai incluzive. Deși s-au înregistrat progrese semnificative, există încă multe provocări care trebuie abordate, precum abandonul școlar, diferențele dintre mediul rural și urban și discriminarea pe criterii de etnie. Politicile educaționale și măsurile de susținere a elevilor vulnerabili sunt esențiale pentru asigurarea accesului la educație de calitate pentru toți copiii. Doar printr-o abordare integrată și prin colaborarea între autorități, instituții educaționale și comunități, se poate asigura o educație incluzivă și echitabilă, care să ofere tuturor copiilor șanse egale în viață.

Promovarea Egalității de Șanse prin Educație: O Șansă pentru Fiecare

Mariaș Radu Sergiu

Liceul Tehnologic "Căpitan Nicolae Pleșoianu" Râmnicu Vâlcea

Educația este pilonul unei societăți echitabile. Pentru a atinge potențialul maxim ca națiune, trebuie să ne asigurăm că fiecare copil are acces la învățământ de calitate, indiferent de mediul de proveniență, resurse sau norocul de la naștere. A crede în egalitatea de șanse prin educație înseamnă a investi în viitorul nostru comun.

De ce e crucială egalitatea de șanse în educație?

În primul rând, **oferă mobilitate socială**. Educația sparge cercul sărăciei, oferind șanse de ascensiune și joburi mai bune. Fără ea, inegalitățile se perpetuează. A limita accesul la educație înseamnă a pierde talente și a frâna progresul social.

În al doilea rând, **consolidează coeziunea socială**. Când copiii din diverse medii învață împreună, se dezvoltă înțelegerea, toleranța și respectul. Acest lucru clădește o societate mai incluzivă și mai solidară, formând cetățeni responsabili.

În al treilea rând, **dezvoltă capitalul uman al națiunii**. O forță de muncă educată este cheia competitivității economice. Asigurând accesul egal la educație, o națiune își maximizează potențialul uman, generând prosperitate. Neglijarea potențialului unor grupuri sociale este o pierdere iremediabilă.

Provocări și soluții

Drumul spre o educație echitabilă are obstacole: inegalități regionale, lipsa resurselor în zonele defavorizate, acces inegal la tehnologie, prejudecăți. Este nevoie de un efort comun din partea guvernelor, școlilor, profesorilor, părinților și societății.

Soluțiile includ:

- **Investiții consistente în infrastructura școlară**, în special în zonele defavorizate, asigurând clădiri sigure, dotări moderne și acces la tehnologie.
- **Dezvoltarea programelor de sprijin financiar** pentru elevii proveniți din medii defavorizate, inclusiv burse, transport gratuit și mese școlare, pentru a reduce presiunea financiară asupra familiilor și a asigura prezența constantă la școală.
- **Formarea continuă a cadrelor didactice** pentru a le permite să abordeze diversitatea elevilor și să adapteze metodele de predare la nevoile individuale. Profesorii sunt pilonii egalității de șanse, iar abilitatea lor de a crea un mediu de învățare incluziv este crucială.
- **Implementarea de programe educaționale** adaptate care să răspundă nevoilor specifice ale elevilor cu dizabilități, ale celor din minorități etnice sau ale celor cu cerințe educaționale speciale.
- **Promovarea parteneriatelor între școli**, comunități și sectorul privat pentru a oferi oportunități de învățare suplimentare și experiențe practice.
- **Conștientizarea publicului** cu privire la importanța egalității de șanse în educație și combaterea stereotipurilor și a prejudecăților.

Egalitatea de șanse prin educație nu este doar o chestiune de justiție, ci și o strategie vitală pentru o dezvoltare durabilă. Fiecare copil are dreptul la o educație de calitate. Prin eforturi comune, putem construi un sistem educațional care să ofere fiecăruia un viitor luminos, contribuind la o societate mai bună și mai echitabilă pentru toți.

Este datoria noastră, a dascălilor și a oamenilor, să facem din această viziune o realitate.

Bibliografie

1. **Comisia Europeană. (2020).** *Raportul privind monitorizarea educației și formării 2020.*
2. **Mara, Daniel. (2004).** *Strategii didactice în educația incluzivă.* Editura Didactică și Pedagogică, București.
3. **Verza, Emil; Păun, Emil. (2008).** *Educația integrată a copiilor cu handicap.* UNICEF și RENINCO, București.
4. **Savu-Cristescu, Maria.** *Educație și șanse egale. Suport de curs.*

Promovarea egalității de șanse în învățământul preșcolar

Prof. educ. timp. Neagoe Elena

Școala Gimnazială, sat Udrești, com. Dănicei, jud. Vâlcea

Egalitatea de șanse în educație reprezintă un principiu fundamental al societății moderne, care presupune ca toți copiii, indiferent de gen, etnie, statut socio-economic, dizabilități sau religie, să aibă acces echitabil la oportunități educaționale. În învățământul preșcolar, acest principiu trebuie implementat din primele etape ale formării copilului, într-un mediu care susține incluziunea, respectul reciproc și dezvoltarea fiecărui copil în funcție de potențialul său.

Importanța promovării egalității de șanse

În primii ani de viață, copiii sunt foarte receptivi la diferențele dintre oameni, dar și la valorile și atitudinile transmise de adulți. De aceea, educația timpurie este esențială pentru formarea unor convingeri și comportamente care susțin respectul față de diversitate și acceptarea celui alt. Promovarea egalității de șanse în grădiniță înseamnă combaterea stereotipurilor, adaptarea conținuturilor educaționale la nevoile fiecărui copil și asigurarea unui climat pozitiv și stimulativ pentru toți.

Exemple concrete de activități

1. Activități pentru învățarea diversității culturale

Activitate: „Ziua multiculturalității”

Se organizează o zi tematică în care copiii aduc obiecte, haine tradiționale sau alimente specifice diferitelor culturi. Educatoarea le povestește despre obiceiuri și tradiții, folosind imagini, cântece sau povești din alte țări. Scopul este înțelegerea și aprecierea diferențelor culturale.

2. Jocuri pentru combaterea stereotipurilor de gen

Activitate: „Toți putem fi orice”

Copiii primesc fișe cu diferite profesii și sunt încurajați să le asocieze fără a ține cont de gen. Fetițele pot fi pompieri, băieții pot fi învățători, fiecare copil își exprimă liber opțiunea și este încurajat în alegerile sale.

3. Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES)

Activitate: „Prietenul meu special”

Copiii participă la activități comune cu un coleg care are CES, fiind încurajați să colaboreze în jocuri, să-și ofere ajutor reciproc și să respecte ritmul de lucru al celui alt. Prin povești despre prietenie și diferențe, educatorul dezvoltă empatia și acceptarea.

4. Proiecte comune cu familia din medii defavorizate

Activitate: „Familia mea e importantă”

Educatoarea invită părinții la ateliere creative sau la evenimente organizate de grădiniță, pentru a crește încrederea și implicarea lor în viața educațională a copilului. Se oferă sprijin individualizat acolo unde este necesar, astfel încât și copiii din familii vulnerabile să se simtă incluși.

5. Lecturi educative și povești despre incluziune

Activitate: „Povestea care ne adună”

Se citesc povești cu mesaje despre acceptare, prietenie, egalitate și empatie (ex. „*Toți suntem speciali*” sau „*Curcubeul prieteniei*”). Apoi, copiii desenează personajul preferat și explică de ce îl admiră, dezvoltându-se astfel valori precum toleranța și respectul.

Rolul cadrului didactic

Educatorul este un factor-cheie în promovarea egalității de șanse. Prin atitudinea sa, alegerea materialelor, modul de organizare a activităților și felul în care interacționează cu fiecare copil, acesta influențează semnificativ climatul grupei. Un cadru didactic bine pregătit va observa nevoile fiecărui copil și va adapta strategiile didactice pentru a sprijini dezvoltarea armonioasă și participarea egală.

Egalitatea de șanse în învățământul preșcolar nu este doar un ideal, ci o necesitate practică pentru o educație echitabilă și incluzivă. Prin activități adaptate, sprijin individualizat și cultivarea respectului față de diversitate, grădinița poate deveni un spațiu unde fiecare copil are șansa de a reuși. O educație echitabilă începând de la grădiniță contribuie decisiv la formarea unor viitori adulți toleranți, încrezători și deschiși către

ceilalți.

Bibliografie

1. Ministerul Educației (2020). Curriculum pentru educația timpurie.
2. UNICEF România (2022). Educație incluzivă și de calitate pentru toți copiii.
3. Cucoș, C. (2008). Pedagogie. Editura Polirom.
4. Vrasmas, E. (2010). Incluziunea în educație. Editura Didactică și Pedagogică.
5. UNESCO (2015). A guide for ensuring inclusion and equity in education.

Promovarea egalității de șanse prin educație

Prof. Bălan Adrian-Marian

Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse în educație reprezintă un principiu fundamental care urmărește accesul echitabil al tuturor elevilor la procesele de învățare, indiferent de gen, etnie, dizabilitate, statut socio-economic sau origine culturală. Disciplina Educație fizică și sport joacă un rol esențial în dezvoltarea fizică, cognitivă și socială a copiilor și oferă un context valoros pentru promovarea incluziunii, cooperării și respectului reciproc.

Educația fizică este o disciplină prin care se cultivă nu doar competențele motrice, ci și valorile esențiale ale vieții în societate: fair-play, solidaritate, perseverență, empatie și respect. Prin activitățile sportive, elevii învață să lucreze în echipă, să comunice eficient și să își respecte colegii, indiferent de diferențele dintre ei.

Această disciplină are un potențial unic de a contribui la egalitatea de șanse prin:

- **Acces universal:** Activitățile pot fi adaptate pentru a permite participarea tuturor elevilor, inclusiv celor cu cerințe educaționale speciale.
- **Reducerea barierelor sociale:** Sportul aduce împreună elevi din medii diferite, stimulând integrarea și reducerea prejudecăților.
- **Dezvoltarea încrederii în sine:** Participarea activă și succesul în activitățile fizice sporesc stima de sine, mai ales la elevii vulnerabili.

Promovarea echității de gen: Prin selecția și organizarea echilibrată a activităților, se poate combate stereotipul conform căruia unele sporturi sunt „pentru băieți” sau „pentru fete”.

Pentru a asigura un mediu incluziv și echitabil, profesorii de educație fizică pot implementa următoarele măsuri:

- Organizarea de jocuri și exerciții care pun accent pe cooperare, nu doar pe competiție.
- Crearea unor echipe mixte din punct de vedere al performanței, genului sau nivelului de pregătire.
- Adaptarea exercițiilor pentru elevii cu dizabilități (ex: folosirea echipamentelor asistive, scăderea intensității sau modificarea regulilor).
- Evitarea etichetării elevilor pe baza performanțelor fizice.
- Încurajarea participării active a tuturor, nu doar a celor cu abilități sportive ridicate.

În concluzie, educația fizică și sportul contribuie la formarea unei societăți incluzive, bazate pe respect și echitate. Prin adaptarea metodelor și promovarea valorilor democratice, această disciplină devine un instrument puternic în lupta pentru egalitatea de șanse. Este esențial ca școala să valorifice acest potențial, pentru ca fiecare elev să se simtă acceptat, valorizat și sprijinit în dezvoltarea sa.

Bibliografie

1. Ministerul Educației (2011). *Curriculum național pentru disciplina Educație fizică și sport*. București.

2. UNESCO (2015). *Quality Physical Education Guidelines for Policy-Makers*. Paris.
3. Văcărescu, T. (2018). *Educație fizică și incluziune socială*. Editura Didactică și Pedagogică.
4. Cojocaru, D. (2020). *Incluziunea prin sport în școală*. Revista Română de Educație Multidimensională.
5. European Commission (2012). *Sport as a Tool for Social Inclusion*. Bruxelles.

Promovarea egalității de șanse prin educație

Prof. Ionescu Anamaria

Școala Gimnazială sat Măgura, Mihăești

Educația reprezintă una dintre cele mai puternice forțe ale schimbării sociale și ale reducerii inegalităților. Promovarea egalității de șanse în educație presupune asigurarea accesului echitabil la învățământ pentru toți copiii și tinerii, indiferent de mediul socio-economic, etnie, gen, religie, dizabilitate sau alte diferențe individuale. Într-o societate democratică, educația incluzivă și echitabilă este nu doar un ideal, ci o necesitate.

Educația – drept universal și fundament al echității

Declarația Universală a Drepturilor Omului (art. 26) afirmă că „orice persoană are dreptul la educație”. Acest principiu este susținut și de UNESCO, UNICEF și alte organisme internaționale care subliniază că o educație de calitate trebuie să fie accesibilă tuturor, indiferent de condițiile personale sau sociale. Cu toate acestea, realitatea arată că mulți copii sunt încă privați de șansa la o educație corectă din cauza sărăciei, discriminării sau infrastructurii educaționale deficitare.

Echitate versus egalitate

Este esențial să facem distincția între egalitate și echitate. Egalitatea presupune tratamentul identic al tuturor, în timp ce echitatea înseamnă oferirea de sprijin personalizat pentru a compensa dezavantajele inițiale. De exemplu, un copil dintr-un mediu rural defavorizat poate avea nevoie de sprijin suplimentar pentru a ajunge la același nivel de performanță cu un copil dintr-un oraș mare, unde resursele sunt mai abundente. După cum subliniază pedagogul american John Rawls (1971), o societate justă este aceea care oferă celor dezavantajați cele mai mari beneficii posibile pentru a corecta inegalitățile.

Incluziunea – cheia unei școli pentru toți

Educația incluzivă se referă la integrarea tuturor copiilor într-un sistem de învățământ comun, indiferent de capacitățile lor sau de diferențele culturale. Aceasta nu înseamnă doar prezența fizică în aceeași sală de clasă, ci și participarea activă și susținută a tuturor elevilor. În viziunea lui Mel Ainscow (2005), incluziunea presupune adaptarea sistemului educațional la diversitatea elevilor, nu invers.

În România, deși cadrul legislativ susține principiile echității și incluziunii (ex. Legea educației naționale nr. 1/2011), aplicarea lor concretă este încă limitată. Există inițiative pozitive, cum ar fi programele „Școală după școală” sau „Masa caldă în școli”, care vizează reducerea abandonului școlar și sprijinirea elevilor din medii vulnerabile. Totuși, rămâne nevoie de politici publice coerente și investiții constante pentru a transforma aceste inițiative în norme generalizate.

Promovarea concretă a șanselor egale

Pentru a asigura șanse egale prin educație, sunt necesare acțiuni multiple și coordonate:

1. **Formarea profesorilor pentru diversitate** – cadrele didactice trebuie instruite pentru a recunoaște și gestiona diversitatea, pentru a aplica metode didactice incluzive și pentru a reduce stereotipurile sau așteptările scăzute față de anumite categorii de elevi.
2. **Resurse suplimentare pentru școlile defavorizate** – finanțarea diferențiată în funcție de nevoi (și nu în mod uniform) poate contribui la reducerea decalajelor educaționale.
3. **Implicarea comunității și a părinților** – parteneriatul școală-familie-comunitate este esențial pentru a crea un mediu educațional stabil și susținător.

4. Accesul la tehnologie și internet – în contextul digitalizării, lipsa infrastructurii IT devine o nouă formă de excluziune. Furnizarea de echipamente și formarea digitală trebuie să devină priorități.

Valorificarea diversității permite toleranța, recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă.

Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea că nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Concluzionând, educația trebuie să devină un instrument real de combatere a inegalităților, nu un factor care le perpetuează. Promovarea echității, incluziunii și șanselor egale nu înseamnă doar accesul la școală, ci și sprijinirea fiecărui copil pentru a-și atinge potențialul. O societate care investește în educația tuturor este o societate mai echitabilă, mai democratică și mai prosperă.

Bibliografie

1. Ainscow, M. (2005). *Developing Inclusive Education Systems: What are the Levers for Change?* Journal of Educational Change, 6(2).
2. UNESCO. (2015). *Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action*.
3. Miclea, M. (2011). *Educația românească între inechitate și ineficiență*, Revista Română de Științe ale Educației

Promovarea egalității de șanse prin educație: exemple de bune practici

Prof. Dina Paula Ștefania

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Băbeni

Egalitatea de șanse în educație reprezintă un pilon fundamental pentru dezvoltarea unui societăți echitabile și inclusive. Prin asigurarea accesului egal la educație pentru toate grupurile sociale, indiferent de gen, etnie, statut socio-economic sau dizabilități, se contribuie la reducerea inegalităților și la promovarea unei societăți mai juste. În acest referat, voi analiza importanța promovării egalității de șanse în educație, prezentând exemple de bune practici și beneficiile acestor inițiative.

Conceptul de egalitate de șanse în educație

Egalitatea de șanse în educație înseamnă că toți elevii și studenții au oportunități egale de a accesa, de a participa și de a finaliza procesul educațional, indiferent de diferențele individuale sau sociale. Aceasta presupune eliminarea barierelor și discriminărilor și crearea unui mediu educațional incluziv, în care diversitatea este valorizată.

Importanța promovării egalității de șanse

Promovarea egalității de șanse în educație contribuie la:

- reducerea sărăciei și a marginalizării sociale;
- dezvoltarea abilităților și competențelor tuturor elevilor;
- crearea unei societăți mai echilibrate și mai tolerantă;
- asigurarea unei piețe a muncii competitive și diversificate.

Exemple de bune practici în promovarea egalității de șanse prin educație

a) Proiecte și programe naționale

- **Programul “Sprijin pentru elevii defavorizați” (România):** Acest program oferă burse, rechizite și suport psihologic elevilor proveniți din mediul rural sau din familii cu venituri mici, pentru a reduce abandonul școlar și a crește șansele de succes educațional.
- **“Inclusive Education” (Uniunea Europeană):** Inițiative care vizează integrarea elevilor cu dizabilități în școli obișnuite, prin adaptarea infrastructurii și a curriculumului, precum și formarea personalului didactic.

b) Exemple de bune practici în școli

- **Școala nr.13 din Rm. Vâlcea:** Implementarea unui sistem de sprijin personalizat pentru elevii cu dificultăți de învățare, cu ajutorul consilierilor și al profesorilor specializați, asigurând astfel o șansă egală pentru toți elevii de a reuși.
- **Proiectul “Școala pentru toți” (România):** În cadrul acestei inițiative, școlile au creat ateliere și activități extrașcolare pentru elevii din medii defavorizate, promovând incluziunea socială și dezvoltarea abilităților.

c) Rolul comunității și al parteneriatelor

- **Colaborarea între școli, părinți și ONG-uri:** Ex.: programe de mentorat sau de tutoring realizate în parteneriat cu organizații non-guvernamentale, pentru a sprijini elevii cu risc de abandon școlar.

Beneficiile promovării egalității de șanse în educație

Implementarea acestor practici duce la:

- creșterea ratei de finalizare a studiilor;
- reducerea diferențelor sociale și economice;
- formarea unor cetățeni responsabili și toleranți;
- dezvoltarea unei societăți mai echitabile și mai prospere.

Concluzie

Promovarea egalității de șanse prin educație este esențială pentru dezvoltarea unei societăți echitabile și pentru asigurarea unui viitor sustenabil. Exemplele de bune practici prezentate demonstrează că, prin implicare, inovare și colaborare, se pot depăși barierele sociale și se poate oferi fiecărui elev posibilitatea de a-și atinge potențialul maxim.

Bibliografie

1. Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice (2022). Ghid pentru promovarea incluziunii în școli. București.
2. European Agency for Special Needs and Inclusive Education (2020). Inclusive Education in Europe: Challenges and Opportunities.
3. UNESCO (2015). Global Education Monitoring Report 2015: Education for All 2000-2015: Achievements and Challenges.
4. OECD (2018). Equity in Education: Breaking Down Barriers to Social Mobility.
5. Popescu, A. (2020). «Impactul proiectelor de incluziune socială în educație», Revista de Educație, nr. 4, pp. 45-59.

Promovarea egalității de șanse prin educație

Ed. Banu Narcisa

Grădinița cu Program Prelungit Nord 2 Râmnicu Vâlcea

1. Ce înseamnă egalitatea de șanse în educație?

Egalitatea de șanse în educație presupune ca toți indivizii, indiferent de:

- gen, etnie, religie,
- statut socio-economic,
- dizabilități sau locație geografică,

să aibă acces egal la resurse educaționale, la un învățământ de calitate și la oportunități reale de succes academic și profesional.

2. Rolul educației în reducerea inegalităților

Educația este una dintre cele mai eficiente căi de combatere a inegalităților sociale. Prin:

- dezvoltarea competențelor,
- creșterea șanselor de angajare,
- promovarea valorilor democratice și a toleranței,

educația contribuie la mobilitatea socială și la reducerea discriminării.

3. Obstacole în calea egalității de șanse

Chiar și în societăți dezvoltate, persistă numeroase obstacole:

- sărăcia și lipsa resurselor în mediile defavorizate;
- discriminarea de gen sau etnică;
- accesul inegal la tehnologie și internet (în special în mediul rural);
- prejudecăți sistematice în curricula școlară sau în evaluare.

4. Soluții și măsuri concrete

Pentru a promova egalitatea de șanse prin educație, se pot implementa următoarele măsuri:

- Programe de sprijin pentru elevii defavorizați: burse, after-school, masă caldă.
- Formarea cadrelor didactice în spiritul incluziunii și diversității.
- Digitalizarea echitabilă: acces la internet și echipamente pentru toți elevii.
- Educație incluzivă: adaptarea metodelor și materialelor pentru copii cu nevoi speciale.
- Campanii de conștientizare privind importanța educației pentru toți.

5. Concluzie

Promovarea egalității de șanse prin educație nu este doar un ideal, ci o necesitate pentru dezvoltarea sustenabilă a unei societăți moderne. Doar prin educație echitabilă și incluzivă putem construi un viitor în care fiecare copil are șansa să își atingă potențialul.

Bibliografie

1. Miclea, M. (2002). Educația în societatea cunoașterii. Institutul de Științe ale Educației, București.
2. Cucoș, C. (2009). Educația. Dimensiuni culturale și interculturale. Editura Polirom, Iași.
3. UNESCO (2020). Global Education Monitoring Report – Inclusion and Education: All Means All.

4. Disponibil online: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373718>
5. Ministerul Educației Naționale (MEN). (2022). Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii 2022–2027.
6. Disponibil online: www.edu.ro
7. Comisia Europeană (2023). Education and Training Monitor – Romania.
8. Disponibil online: <https://education.ec.europa.eu>
9. Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.
10. Disponibil online: <https://legislatie.just.ro>
11. European Agency for Special Needs and Inclusive Education (2021). Inclusive Education in Europe.
12. Disponibil online: <https://www.european-agency.org>
13. Sugestii pentru citare în stil academic (APA)
14. Cucoș, C. (2009). Educația. Dimensiuni culturale și interculturale. Iași: Polirom.
15. UNESCO. (2020). Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and Education – All Means All. Paris: UNESCO.
16. European Commission. (2023). Education and Training Monitor – Romania. Retrieved from <https://education.ec.europa.eu>
17. Ministerul Educației. (2022). Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii 2022–2027. Retrieved from <http://www.edu.ro>

Promovarea egalității de șanse prin educație timpurie – rolul educatoarei în grădiniță

*Prof. înv. preșc. Peche Alina-Marieta
Școala Gimnazială Nr. 13 Râmnicu Vâlcea*

Egalitatea de șanse reprezintă un principiu fundamental al sistemului educațional modern, bazat pe ideea că fiecare copil trebuie să beneficieze de un tratament echitabil și de oportunități reale de dezvoltare, indiferent de mediul din care provine. În educația timpurie, acest principiu capătă o importanță deosebită, deoarece primii ani de viață sunt esențiali pentru formarea personalității, dezvoltarea inteligenței emoționale și conturarea valorilor.

Grădinița, ca prim cadru educațional formal, are misiunea de a oferi tuturor copiilor un mediu sigur, stimulat și incluziv, în care aceștia să se simtă acceptați, înțeleși și sprijiniți. Educația timpurie contribuie la:

- reducerea decalajelor dintre copiii din medii socio-economice diferite;
- prevenirea abandonului școlar prin integrarea timpurie în procesul educațional;
- dezvoltarea abilităților sociale, cognitive și emoționale de bază;
- formarea unei imagini de sine pozitive și a încrederii în propriile forțe.

Prin urmare, intervențiile educaționale de calitate în primii ani de viață pot avea un impact major asupra parcursului școlar și social al copilului.

Practici educaționale care sprijină egalitatea de șanse:

Adaptarea activităților la nevoile individuale

În activitatea didactică, diferențierea este esențială. Respectăm ritmul de învățare al fiecărui copil, interesul său specific și nivelul de dezvoltare. Planificăm activități variate, folosind metode interactive și materiale vizuale, senzoriale sau ludice, pentru a răspunde stilurilor diferite de învățare.

Susținerea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES)

Integrarea copiilor cu CES în grupul de preșcolari se face cu tact, răbdare și colaborare cu specialiști (consilier, psihopedagog, logopezi). Se urmărește nu doar participarea la activități, ci și dezvoltarea autonomiei și a relațiilor sociale.

Promovarea unui climat educațional pozitiv

Construim zilnic un mediu bazat pe respect, empatie și colaborare. Încurajăm copiii să se asculte unii pe alții, să se ajute și să aprecieze diferențele. Combatem orice formă de excludere, bullying sau etichetare.

Implicarea familiei și comunității

Pentru mulți copii, sprijinul familiei este limitat. De aceea, este indicat să organizăm întâlniri regulate cu părinții, ateliere educative sau activități comune, în care părinții se simt valorizați și încurajați să se implice. Colaborăm, atunci când este cazul, cu instituții și ONG-uri pentru sprijinirea familiilor defavorizate.

Ca exemple de bune practici din activitatea proprie: periodic, organizez activități tematice centrate pe diversitate (ex: „Suntem diferiți, dar ne jucăm împreună”, “Primăvara diversității”, “Grădina prieteniei”, „Povestea mea – povestea ta”); în cazul copiilor cu dificultăți de comunicare, folosesc pictograme și materiale vizuale adaptate; pentru un copil provenit dintr-o familie monoparentală cu dificultăți financiare, am colaborat cu părinții celorlalți copii pentru a oferi rechizite și haine în mod discret.

Promovarea egalității de șanse prin educație timpurie este o misiune complexă, care cere implicare, empatie și adaptabilitate din partea cadrului didactic. Grădinița nu este doar un spațiu de învățare, ci un mediu formator, unde fiecare copil trebuie să se simtă valorizat și sprijinit. Prin practici educaționale centrate pe copil, prin colaborarea cu familia și comunitatea și printr-o atitudine deschisă și incluzivă, educatoarea devine un actor-cheie în construirea unei societăți echitabile.

Consider că, prin atitudinea mea, prin modul în care vorbesc și interacționez cu fiecare copil, contribuie la formarea unor valori fundamentale: respectul, dreptatea, solidaritatea. Promovez egalitatea de șanse nu doar prin cuvinte, ci mai ales prin fapte: când încurajez un copil mai timid, când ofer sprijin suplimentar unuia care are dificultăți sau când laud efortul, nu doar rezultatul.

Bibliografie

1. *Curriculum pentru educație timpurie*, 2019, Ministerul Educației.
2. Gh. Dumitrescu (2018), *Educația timpurie și dezvoltarea copilului*, Ed. Didactică și Pedagogică.
3. Legea educației naționale, nr. 1/2011, cu modificările ulterioare.
4. UNICEF (2022) – *Educația incluzivă în România: provocări și bune practici*.

Promovarea egalității de șanse prin educație, în învățământul preșcolar

Prof. înv. preșcolar Bălan Ana-Maria

Grădinița cu Program Prelungit Dumbrava Minunată Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă un principiu-cheie al educației moderne, implicând tratament echitabil și acces egal pentru toți copiii, indiferent de originea lor socială, etnică, culturală sau de eventuale dizabilități. Încă din primii ani de viață, copiii trebuie să aibă posibilitatea de a se dezvolta armonios într-un mediu educațional care valorizează diversitatea și promovează incluziunea. În acest context, grădinița are un rol esențial în modelarea unei societăți mai echitabile.

Perioada preșcolară este momentul în care copilul învață primele reguli de conviețuire socială și își formează primele atitudini față de sine și față de ceilalți. Astfel, educația timpurie trebuie să contribuie nu doar la dezvoltarea cognitivă, ci și la formarea unor valori precum respectul, empatia și toleranța. Prin activități adaptate, cadrele didactice pot susține dezvoltarea fiecărui copil, indiferent de particularitățile sale.

Modalități prin care educatoarea poate promova egalitatea:

- Planificarea activităților diferențiate: Adaptarea sarcinilor și metodelor educaționale la nivelul fiecărui copil ajută la evitarea discriminării și sprijină învățarea personalizată.
- Crearea unui climat incluziv: Grădinița trebuie să fie un spațiu sigur și prietenos, unde fiecare copil se simte acceptat și valorizat.

- Educarea prin exemple și joc: Prin povești și jocuri de rol, copiii pot învăța să accepte diferențele și să coopereze unii cu alții.

Promovarea egalității de șanse în învățământul preșcolar presupune implicarea activă a educatoarelor, a familiilor și a întregului sistem educațional. Printr-o educație timpurie de calitate, adaptată și incluzivă, oferim tuturor copiilor șansa de a-și construi un viitor echitabil, indiferent de condițiile de pornire. Grădinița devine, astfel, primul pas spre o societate care respectă drepturile fiecărui individ.

Bibliografie

1. Cucos, C. (2014), Educația incluzivă, Editura Polirom.
2. Cerghit, I. (2008), Pedagogie, Editura Polirom.
3. Ministerul Educației (2021), Curriculum pentru educația timpurie, București.
4. UNICEF România (2020), Ghid pentru educație incluzivă în grădinițe.

Promovarea egalității de șanse prin educație

Prof. înv. Primar Dogaru Nicuța Aura

Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă un principiu esențial în dezvoltarea unei societăți democratice și echitabile. Acesta presupune ca fiecare individ să aibă posibilitatea de a accesa aceleași resurse și oportunități pentru a-și atinge potențialul, indiferent de mediul social, economic, cultural sau de alte diferențe. Unul dintre cele mai eficiente mijloace de a realiza acest deziderat este educația, care are rolul de a oferi tuturor șanse egale de a se dezvolta, de a se integra social și de a-și construi un viitor prosper.

Rolul educației în promovarea egalității de șanse

Educația are puterea de a schimba destine și de a diminua inegalitățile sociale. Prin asigurarea unui acces echitabil la cunoștințe și competențe, ea contribuie la:

- Eliminarea diferențelor de oportunități cauzate de mediul familial sau social
- Crearea unui context în care toți elevii pot atinge performanțe similare
- Dezvoltarea unei societăți mai incluzive, unde diversitatea este valorizată și respectată

De asemenea, educația poate fi un instrument de combatere a discriminării, promovând respectul pentru diferențe și egalitatea de gen, etnie sau statut social.

Măsurile concrete pentru promovarea egalității de șanse

Pentru a asigura o adevărată egalitate de șanse, trebuie implementate politici și măsuri concrete, precum:

1. Acces universal la educație

- **Infrastructură adecvată:** Construirea și modernizarea școlilor în zonele defavorizate
- **Reducerea barierelor financiare:** Burse, gratuități pentru materiale școlare și transport
- **Programe de incluziune:** Adaptarea curriculumului pentru elevii cu nevoi speciale sau provenind din medii defavorizate

2. Sprijin pentru elevii din medii defavorizate

- **Burse și stimulente financiare:** Pentru a reduce abandonul școlar cauzat de dificultățile materiale
- **Mentorat și consiliere:** Pentru a motiva și ghida elevii în parcursul lor educațional
- **Programe de dezvoltare a abilităților:** Workshop-uri, cursuri de formare non-formală pentru a suplini lacunele în educație

3. Infrastructură și resurse

- Dotarea școlilor cu tehnologie modernă și materiale didactice de calitate
- Crearea de laboratoare, biblioteci și spații pentru activități extracurriculare

4. Curriculum incluziv și formarea cadrelor didactice

- Promovarea diversității și respectului în curricula școlară
- Pregătirea profesorilor pentru a lucra cu elevi din medii diverse
- Sensibilizarea asupra problemelor legate de discriminare și egalitate

Beneficiile promovării egalității de șanse prin educație

Implementarea acestor măsuri are multiple beneficii:

- **Reducerea inegalităților sociale și economice:** Educația devine un factor de mobilitate socială
- **Creșterea nivelului de cultură și civilizație:** O societate educată este mai tolerantă și mai responsabilă
- **Dezvoltarea economiei:** O forță de muncă bine pregătită stimulează creșterea economică
- **Întărirea coeziunii sociale:** Eliminarea prejudecăților și a discriminării

Promovarea egalității de șanse prin educație nu este doar o responsabilitate a statului, ci și o obligație morală a societății în ansamblul ei. Este un proces complex, care necesită eforturi concertate, politici bine gândite și implicarea tuturor actorilor sociali. Doar printr-un sistem educațional echitabil și incluziv putem construi o societate mai justă, mai prosperă și mai unită, în care fiecare individ are șansa de a-și realiza potențialul și de a contribui la binele comun.

Acces echitabil la educație: provocări și soluții în context românesc și european

Prof. Schiopu Maria

Liceul Tehnologic „Ferdinand I” Râmnicu Vâlcea

Cuprins

1. Introducere
2. Ce înseamnă egalitatea de șanse în educație?
3. Obstacole în calea egalității de șanse
4. Rolul educației în combaterea inegalității sociale
5. Modele europene și bune practici
6. Situația în România: provocări și progrese
7. Soluții și propuneri pentru viitor
8. Concluzii
9. Bibliografie

1. Introducere

Educația reprezintă una dintre cele mai importante pârguri de dezvoltare personală și socială. Ea are puterea de a schimba destine, de a reduce sărăcia, de a promova pacea și de a construi societăți echitabile. Însă pentru ca educația să-și îndeplinească aceste funcții, este esențial ca ea să fie **inclusivă și echitabilă**. Asta înseamnă că **toți copiii și tinerii**, indiferent de mediu, gen, etnie, dizabilitate sau statut socio-economic, trebuie să aibă **aceleași șanse reale de acces, participare și reușită** în procesul educațional.

Tema egalității de șanse prin educație este centrală în politicile europene și internaționale privind dezvoltarea durabilă. În acest referat vom explora semnificația egalității de șanse, cauzele și efectele inegalităților, exemple de bune practici în Europa, situația actuală în România și soluțiile necesare pentru a construi un sistem educațional mai just și incluziv.

2. Ce înseamnă egalitatea de șanse în educație?

Egalitatea de șanse în educație se referă la **accesul echitabil la învățământ de calitate** pentru toți elevii, indiferent de contextul lor personal, social sau economic. Aceasta presupune:

- Acces liber și nediscriminatoriu la educație;
- Condiții echitabile de participare în procesul de învățare;

- Sprijin personalizat pentru elevii cu dificultăți;
- Eliminarea oricărei forme de discriminare (de gen, etnie, dizabilitate, religie etc.).

Egalitatea de șanse nu înseamnă tratarea tuturor în mod identic, ci **asigurarea resurselor și sprijinului de care fiecare are nevoie pentru a atinge potențialul maxim**. Conform UNESCO și Uniunii Europene, educația incluzivă este un drept fundamental și o condiție esențială pentru o societate democratică și prosperă.

3. Obstacole în calea egalității de șanse

În ciuda angajamentelor internaționale, egalitatea de șanse rămâne un ideal greu de atins în multe țări, inclusiv în România. Printre cele mai importante obstacole se numără:

a) Sărăcia și excluziunea socială

Copiii din familii cu venituri reduse au adesea dificultăți în accesul la educație: nu au rechizite, nu au condiții bune acasă, lipsesc de la școală pentru a munci sau nu beneficiază de sprijin educațional.

b) Discriminarea etnică și de gen

Elevii romi sau cei din medii culturale diferite se confruntă adesea cu prejudecăți, marginalizare sau chiar segregare școlară. De asemenea, fetele din medii rurale sunt mai predispuse să abandoneze școala devreme.

c) Dizabilitățile fizice și/sau intelectuale

În multe cazuri, copiii cu dizabilități nu au acces la școli adaptate nevoilor lor, iar cadrele didactice nu sunt formate pentru educația incluzivă.

d) Infrastructura școlară și lipsa resurselor

Școlile din mediul rural sunt adesea slab dotate, cu cadre didactice necalificate sau neformate corespunzător, ceea ce afectează calitatea educației oferite.

4. Rolul educației în combaterea inegalității sociale

Educația este una dintre cele mai eficiente modalități de **reducere a decalajelor sociale** și de **asigurare a mobilității ascendente**. Ea poate rupe cercul vicios al sărăciei și poate oferi fiecărui copil șansa la un viitor mai bun.

Un sistem educațional echitabil:

- Încurajează participarea tuturor elevilor;
- Asigură sprijin suplimentar celor în nevoie;
- Promovează valori ca **toleranța, diversitatea și solidaritatea**;
- Contribuie la dezvoltarea unei societăți mai echilibrate și mai coezive.

În acest sens, școala nu este doar un loc unde se transmit cunoștințe, ci un **motor de incluziune și justiție socială**.

5. Modele europene și bune practici

Mai multe țări europene au implementat politici eficiente în promovarea egalității de șanse în educație. Iată câteva exemple:

a) Finlanda

Este cunoscută pentru un sistem educațional foarte echitabil. Toți elevii beneficiază de aceleași condiții, indiferent de zonă, iar profesorii sunt foarte bine pregătiți. Manualele, masa de prânz și transportul sunt gratuite.

b) Suedia

Statul oferă sprijin financiar familiilor vulnerabile, promovează școlile mixte și luptă împotriva segregării. Există politici clare pentru incluziunea copiilor cu dizabilități.

c) Franța

Are programe de tip **ZEP (Zone de Éducation Prioritaire)**, prin care zonele defavorizate primesc mai multe fonduri și cadre didactice cu experiență.

d) Irlanda

Promovează incluziunea elevilor cu nevoi speciale în clasele obișnuite, oferind asistenți educaționali și cursuri de formare pentru profesori.

6. Situația în România – provocări și progrese

România se confruntă cu una dintre cele mai dificile provocări din Europa în ceea ce privește asigurarea **egalității de șanse în educație**. În ciuda eforturilor realizate de autorități, de instituțiile internaționale și de organizațiile non-guvernamentale, inegalitățile persistă în mod clar, afectând grav accesul la educație al anumitor categorii de copii și tineri.

a) Abandonul școlar și lipsa accesului la educație

Conform Eurostat, România are una dintre cele mai mari rate de **abandon școlar timpuriu** din Uniunea Europeană. În 2023, peste **15% dintre elevii români** părăseau sistemul de învățământ înainte de a finaliza ciclul gimnazial. Cauzele principale includ:

- sărăcia extremă;
- distanța mare până la școală, mai ales în zonele rurale;
- lipsa sprijinului familial;
- neadaptarea programelor educaționale la nevoile elevilor vulnerabili.

În multe sate izolate, copiii nu ajung la liceu, iar unii nici nu finalizează clasele primare. Astfel, se creează un cerc vicios: lipsa educației perpetuează sărăcia, iar sărăcia împiedică accesul la educație.

b) Discriminarea copiilor romi și a celor din comunități marginalizate

Copiii de etnie romă reprezintă una dintre cele mai vulnerabile categorii. Adesea, aceștia:

- sunt segregati în școli “speciale” sau în clase separate;
- se confruntă cu prejudecăți din partea colegilor și chiar a profesorilor;
- nu beneficiază de manuale, haine sau sprijin emoțional;
- abandonează școala mult mai devreme decât media națională.

Chiar dacă există programe guvernamentale și fonduri europene dedicate incluziunii romilor, rezultatele sunt adesea limitate din cauza **lipsei de monitorizare**, a **birocrăției** și a **slabei implicări a autorităților locale**.

c) Situația copiilor cu dizabilități

Accesul la educație pentru copiii cu dizabilități este încă problematic în România. În multe cazuri:

- școlile nu au **rampe de acces**, **grupuri sanitare adaptate** sau **materiale didactice speciale**;
- profesorii nu sunt pregătiți pentru predarea incluzivă;
- elevii cu cerințe educaționale speciale sunt marginalizați sau chiar refuzați la înscriere.

Deși legislația prevede dreptul egal la educație, aplicarea în practică este deficitară. Sunt puține școli cu personal specializat (logopezi, psihopedagogi, terapeuți), mai ales în mediul rural.

d) Inegalități între mediul urban și rural

Una dintre cele mai evidente forme de inegalitate educațională în România este **diferența majoră între școlile din orașe și cele de la sate**. În mediul rural:

- multe școli funcționează în clădiri degradate, fără laboratoare sau biblioteci;
- elevii nu au acces la internet sau la transport școlar regulat;
- cadrele didactice sunt adesea necalificate sau insuficiente numeric;
- absenteismul și analfabetismul funcțional sunt în creștere.

Această discrepanță se reflectă în rezultatele la examene: elevii din mediul rural obțin constant medii mai mici la Evaluarea Națională și la Bacalaureat, iar rata de promovare este semnificativ mai scăzută.

e) Progrese și inițiative pozitive

În ciuda acestor provocări, există și semne de evoluție:

- Programe precum **„Masă caldă în școli”**, **„Școala după școală”** sau **„Bani de liceu”** ajută mii de elevi să continue studiile;
- Proiectele ONG-urilor, precum cele derulate de **„Salvați Copiii”** sau **„Fundația Roma Education Fund”**, oferă suport concret (rechizite, meditații, consiliere);
- Programele Erasmus+ sprijină mobilitatea elevilor și schimburile educaționale internaționale;
- Unele județe au implementat planuri locale pentru combaterea abandonului și sprijinirea educației incluzive.

Totuși, aceste inițiative trebuie extinse, susținute financiar și integrate într-o **strategie națională coerentă**, pe termen lung.

7. Soluții și propuneri pentru viitor

Pentru a atinge un sistem educațional echitabil și incluziv, România trebuie să adopte o serie de **măsuri**

concrete, inspirate din bunele practici europene și adaptate realităților sociale interne. Promovarea egalității de șanse în educație nu trebuie să fie doar un obiectiv teoretic, ci o **prioritate reală a politicilor publice**.

a) Reforma finanțării educației

Educația trebuie finanțată în mod diferențiat, în funcție de nevoile elevilor și ale comunităților. Este necesară:

- Creșterea bugetului educației la cel puțin 6% din PIB, conform angajamentelor europene;
- Alocarea de fonduri suplimentare pentru școlile din zone defavorizate;
- Sprijin financiar pentru familiile cu venituri mici – vouchere educaționale, burse sociale, tichete de transport, masă caldă.

b) Formarea continuă a cadrelor didactice

Profesori bine pregătiți sunt cheia unui sistem echitabil. Se propune:

- Programe naționale de formare în educație incluzivă, diversitate, combaterea discriminării și utilizarea de metode moderne;
- Recunoașterea și sprijinirea profesorilor care lucrează în medii vulnerabile – prin bonificații salariale, stagii internaționale sau mentorat;
- Introducerea de module obligatorii privind incluziunea și egalitatea de șanse în formarea inițială a profesorilor (facultăți și DPPD-uri).

c) Combaterea abandonului școlar

Este nevoie de o strategie națională coerentă și bine finanțată pentru reducerea abandonului. Măsuri posibile:

- Extinderea programului „Școală după școală” în toate comunitățile rurale;
- Monitorizarea atentă a absențelor și intervenție rapidă din partea asistenților sociali și consilierilor școlari;
- Implicarea comunităților locale (biserici, ONG-uri, primării) în susținerea copiilor aflați în risc educațional.

d) Incluziunea copiilor romi și cu dizabilități

Pentru copiii romi și cei cu cerințe educaționale speciale, este esențial:

- Eliminarea segregării școlare, prin inspecții tematice și sancțiuni pentru școlile care practică separarea pe criterii etnice;
- Angajarea de asistenți educaționali, mediatori școlari și consilieri în toate unitățile de învățământ cu elevi din grupuri vulnerabile;
- Adaptarea infrastructurii școlare pentru accesul copiilor cu dizabilități (rampe, lifturi, mobilier, echipamente TIC speciale).

e) Crearea unui climat școlar incluziv

Pe lângă schimbările structurale, este necesară o **schimbare de mentalitate** în rândul cadrelor didactice, elevilor și părinților. Școlile trebuie să promoveze:

- Valorile empatiei, toleranței, solidarității și diversității;
- Proiecte interetnice și interculturale care încurajează cunoașterea și cooperarea;
- Campanii anti-bullying, anti-rasism și de conștientizare a drepturilor copiilor.

f) Digitalizarea echitabilă a educației

Pentru a evita excluderea digitală, se propune:

- Dotarea tuturor elevilor cu tablete/laptopuri în mod gratuit;
- Asigurarea accesului la internet în toate școlile, inclusiv în mediul rural;
- Formarea digitală a profesorilor pentru utilizarea platformelor online și a resurselor educaționale moderne.

Aceste soluții nu pot funcționa izolat. Este nevoie de o **abordare integrată**, care să implice instituții educaționale, autorități publice, părinți, societate civilă și elevi. Numai printr-un **efort colectiv și susținut** se poate transforma sistemul de educație într-un spațiu al echității și șanselor reale pentru toți.

8. Concluzii

Egalitatea de șanse în educație nu este doar un ideal teoretic, ci o condiție esențială pentru dezvoltarea durabilă și echitabilă a societății. Educația are puterea de a transforma vieți, de a elimina bariere sociale, de a

reduc discriminarea și de a promova coeziunea. Însă pentru ca acest potențial să fie valorificat, este necesar ca **toți copiii, fără excepție, să aibă acces la o educație de calitate**, adaptată nevoilor lor individuale.

În România, inegalitățile educaționale persistă, afectând în special copiii din mediul rural, cei romi, cei cu dizabilități sau cei proveniți din familii defavorizate. Aceste categorii se confruntă zilnic cu obstacole structurale și culturale care le limitează dreptul fundamental la educație. Totuși, prin politici publice eficiente, prin implicarea profesorilor, autorităților, ONG-urilor și comunităților locale, se pot construi soluții reale.

Este necesară o **viziune națională integrată și pe termen lung**, care să susțină educația incluzivă, să reducă decalajele și să investească în formarea unor generații pregătite să trăiască într-o societate diversă, tolerantă și solidară.

Promovarea egalității de șanse prin educație nu este doar o responsabilitate morală, ci și o investiție strategică în viitorul unei națiuni.

Bibliografie

1. UNICEF România (2021). *Educație incluzivă pentru toți copiii*.
2. Salvați Copiii România (2023). *Raport privind abandonul școlar în România*.
3. Ministerul Educației (2022). *Strategia națională pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii*.
4. Roma Education Fund (2020). *Accesul egal la educație pentru copiii romi din România*.
5. Eurostat (2023). *Early school leaving statistics – Romania*.
6. Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Promovarea egalității de șanse prin educație

Prof. Popescu Elena

Prof. Voicu Larisa

Grădinița cu Program Prelungit Nord 2 Râmnicu Vâlcea

Promovarea egalității de șanse prin educație este un concept esențial pentru construirea unei societăți echitabile, incluzive și sustenabile. Educația este un instrument puternic de reducere a inegalităților sociale, economice și culturale, oferind fiecărui individ șansa de a-și atinge potențialul, indiferent de origine, gen, etnie, dizabilitate sau statut socio-economic.

1. Ce înseamnă egalitate de șanse în educație?

Egalitatea de șanse în educație presupune:

- **Acces echitabil** la toate nivelurile de educație pentru toți copiii și tinerii;
- **Tratament echitabil** și sprijin adaptat nevoilor fiecărui elev;
- **Combaterea discriminării** pe orice criteriu;
- **Promovarea incluziunii** și valorizarea diversității în școală.

2. Măsuri concrete pentru promovarea egalității de șanse prin educație

a. Acces la educație pentru toți

- Asigurarea infrastructurii necesare în mediile defavorizate (transport școlar, rechizite, mese calde etc.);
- Programe de tip „Școală după școală” pentru copiii care au nevoie de sprijin suplimentar;
- Burse pentru elevii din medii vulnerabile.

b. Incluziunea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES)

- Adaptarea curriculumului;

- Formarea profesorilor pentru lucrul cu elevi CES;
- Integrarea acestor elevi în clase obișnuite, cu sprijin specializat.

c. Combaterea discriminării și stereotipurilor

- Educație pentru diversitate, toleranță și respect;
- Prevenirea și sancționarea bullying-ului și a discriminării în școli;
- Promovarea modelelor pozitive din toate categoriile sociale și culturale.

d. Egalitatea de gen în educație

- Înlăturarea stereotipurilor legate de rolurile de gen;
- Încurajarea fetelor să urmeze cariere în știință și tehnologie;
- Prevenirea abandonului școlar precoce în rândul fetelor și băieților din medii vulnerabile.

3. Rolul profesorilor și al comunității

Profesorii sunt agenți esențiali ai schimbării:

- Trebuie să fie formați în pedagogii incluzive;
- Să ofere sprijin personalizat;
- Să devină modele de respect și echitate.

Comunitatea – părinți, ONG-uri, autorități – trebuie să colaboreze cu școala pentru a crea un mediu educațional just.

Concluzie:

Promovarea egalității de șanse prin educație nu este doar o responsabilitate a sistemului educațional, ci a întregii societăți. O educație echitabilă și incluzivă înseamnă șanse reale pentru toți copiii de a construi un viitor mai bun – pentru ei și pentru întreaga comunitate.

Promovarea egalității de șanse prin educație

Profesor Ianțuc Elena Adriana

Grădinița cu Program Prelungit Dumbrava Minunată Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă un principiu fundamental al unei societăți democratice, în care fiecare individ, indiferent de gen, etnie, religie, dizabilitate sau statut social, are acces egal la oportunități. Educația joacă un rol esențial în promovarea acestui principiu, fiind principalul instrument prin care se pot reduce inegalitățile și se pot crea condiții echitabile pentru toți cetățenii.

Prin educație, copiii și tinerii pot învăța despre valorile toleranței, respectului reciproc și ale incluziunii. Instituțiile de învățământ au responsabilitatea de a crea un mediu prietenos și sigur, în care toți elevii să fie sprijiniți în procesul de învățare, fără discriminare. Curricula școlară, profesorii bine pregătiți și politicile educaționale incluzive contribuie decisiv la eliminarea barierelor sociale și culturale.

Un alt aspect important este accesul egal la educație de calitate, în special pentru grupurile vulnerabile, cum ar fi copiii din mediul rural, cei din familii defavorizate sau cei cu dizabilități. Investițiile în infrastructură, formarea cadrelor didactice și dezvoltarea programelor de sprijin reprezintă pași concreți pentru a asigura acest acces.

Educația are un impact direct asupra emancipării sociale și economice. O persoană educată are mai multe șanse să obțină un loc de muncă bine plătit, să participe activ la viața democratică și să își cunoască drepturile. Astfel, se contribuie nu doar la dezvoltarea individuală, ci și la progresul general al societății.

În concluzie, promovarea egalității de șanse prin educație este o investiție pe termen lung în viitorul unei societăți echitabile și incluzive.

Prin eforturi susținute la toate nivelurile – guvernamental, instituțional și comunitar – educația poate deveni cheia unei transformări sociale durabile.

Bibliografie

1. Miclea, M. (coord.). (2011). Educația în societatea cunoașterii. Institutul de Științe ale Educației.
2. OECD. (2012). Equity and Quality in Education: Supporting Disadvantaged Students and Schools.
3. European Commission. (2020). Education and Training Monitor.
4. UNICEF România. (2019). Educația incluzivă pentru copiii cu dizabilități în România.
5. Zamfir, E. & Zamfir, C. (1995). Politici sociale. Editura Alternative.

Promovarea egalității de șanse prin educație

Dinica Elena Ramona

Școala Profesională Colonie Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse este un principiu fundamental al democrației și al dezvoltării durabile, prin care fiecare individ beneficiază de posibilități egale de a-și atinge potențialul, indiferent de sex, vârstă, etnie, dizabilitate, religie, statut socio-economic sau alte diferențe. Educația, ca pilon central al formării umane, are un rol esențial în asigurarea și promovarea acestui principiu. Un sistem educațional echitabil contribuie direct la eliminarea inegalităților, la combaterea discriminării și la facilitarea incluziunii sociale.

În mod ideal, fiecare copil ar trebui să aibă acces la educație de calitate, adaptată nevoilor sale, într-un mediu sigur, incluziv și motivant. Din păcate, realitatea arată că numeroși copii și tineri sunt privați de aceste drepturi. În multe zone, mai ales în cele rurale sau dezavantajate economic, accesul la educație este limitat de factori precum sărăcia, infrastructura precară, lipsa cadrelor didactice sau discriminarea etnică. Copiii romi, copiii cu dizabilități sau cei proveniți din familii vulnerabile sunt printre cei mai expuși riscului de abandon școlar sau de excluziune educațională.

Educația pentru egalitate de șanse înseamnă mai mult decât acces fizic la școală. Ea implică: asigurarea de materiale didactice adaptate; formarea cadrelor didactice pentru gestionarea diversității în clasă; combaterea stereotipurilor de gen, etnice sau sociale; promovarea unei culturi a respectului și toleranței. Este necesar ca elevii să fie învățați nu doar să accepte diferențele, ci să le aprecieze și să le valorifice ca resurse.

În România, au fost derulate mai multe inițiative pentru promovarea egalității de șanse în educație. Programe precum „Școala după școală”, „A doua șansă”, bursele sociale, sau proiectele europene pentru sprijinirea educației digitale și a infrastructurii școlare sunt pași importanți în direcția corectă. Cu toate acestea, există în continuare disparități semnificative între urban și rural, între diferite regiuni ale țării, dar și între școlile de elită și cele din comunități marginalizate.

Un rol deosebit îl au cadrele didactice, care trebuie să fie formate continuu în spiritul educației incluzive. Profesorii sunt cei care interacționează direct cu elevii și care pot influența pozitiv parcursul acestora. Printr-o abordare empatică, prin utilizarea unor metode active și prin adaptarea procesului de predare, profesorii pot reduce diferențele și pot contribui la reușita fiecărui copil. În plus, școala trebuie să colaboreze strâns cu familia și comunitatea, pentru a crea un parteneriat educațional real și eficient.

Curricula trebuie și ea revizuită astfel încât să includă teme legate de drepturile omului, diversitate, cetățenie activă și echitate. Educația civică joacă un rol esențial în formarea unei generații care înțelege importanța egalității și care acționează pentru construirea unei societăți mai drepte. De asemenea, este esențial ca vocile elevilor să fie ascultate și implicate în procesul decizional, atât la nivelul școlii, cât și în politicile educaționale.

Pe termen lung, promovarea egalității de șanse prin educație contribuie la reducerea inegalităților sociale, la creșterea incluziunii și la consolidarea democrației. O societate care investește în educația tuturor

cetățenilor săi este o societate mai stabilă, mai prosperă și mai pregătită pentru provocările viitorului.

În concluzie, egalitatea de șanse în educație nu este doar o obligație morală, ci și una strategică. Prin dezvoltarea unui sistem educațional incluziv, prin sprijinirea elevilor vulnerabili și prin implicarea activă a tuturor actorilor sociali, putem construi un viitor în care fiecare individ are șansa să reușească, să contribuie și să se simtă valorizat.

Promovarea egalității de șanse prin educație

*Prof. Stoica Durla Raluca
Școala Gimnazială Prundeni*

Egalitatea de șanse este un principiu fundamental al societăților democratice, care vizează oferirea aceluiași oportunități tuturor indivizilor, indiferent de gen, etnie, religie, statut social sau dizabilitate. Educația are un rol esențial în asigurarea egalității de șanse, reprezentând un mijloc prin care pot fi diminuate inechitățile sociale și economice. Prin accesul echitabil la educație, indivizii își pot valorifica potențialul, contribuind activ la dezvoltarea societății.

Într-un sistem educațional echitabil, fiecare copil trebuie să aibă acces la aceleași resurse, cadre didactice bine pregătite și un mediu sigur și stimulativ. În România, eforturile pentru promovarea egalității de șanse în educație s-au concretizat prin politici precum programele de incluziune pentru copiii romi, facilități pentru elevii cu dizabilități și măsuri de sprijin pentru zonele defavorizate. Cu toate acestea, discrepanțele între mediul urban și rural, între diverse grupuri sociale, rămân o provocare majoră.

O educație incluzivă nu presupune doar integrarea fizică a elevilor în același spațiu, ci și adaptarea curriculumului, formarea cadrelor didactice și promovarea unei culturi a respectului și toleranței. Promovarea diversității în școală pregătește elevii pentru viața într-o societate pluralistă, în care diferențele nu sunt surse de excludere, ci de îmbogățire reciprocă.

Cadrele didactice joacă un rol crucial în promovarea egalității de șanse, fiind responsabile nu doar de transmiterea cunoștințelor, ci și de crearea unui climat pozitiv și nediscriminatoriu. Totodată, implicarea comunității – părinți, autorități locale, ONG-uri – este esențială pentru combaterea abandonului școlar, sprijinirea familiilor vulnerabile și asigurarea unui traseu educațional coerent pentru toți copiii.

Educația reprezintă una dintre cele mai puternice pârghii pentru reducerea inegalităților și promovarea unei societăți incluzive. Asigurarea accesului egal la educație de calitate nu este doar o obligație legală, ci și o investiție în viitorul unei societăți echitabile și prospere.

Bibliografie

1. Ministerul Educației, Strategia națională privind incluziunea socială și egalitatea de șanse în educație (2021-2027).
2. UNICEF România, Educația incluzivă în România – Raport de analiză, 2020.
3. Bîrzea, C. (2006). Politici educaționale. Editura Institutul European.
4. Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați – www.anes.gov.ro
5. OECD, Equity and Quality in Education: Supporting Disadvantaged Students and Schools, 2012.

Promovarea egalității de șanse prin educație

Zamfir Andreea

Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse este un drept fundamental al fiecărui individ, reprezentând o condiție esențială pentru o societate echitabilă și democratică. Prin educație, acest principiu poate fi promovat și implementat eficient, oferind tuturor copiilor acces la aceleași resurse, oportunități și condiții de învățare.

Educația reprezintă un mijloc de emancipare, de dezvoltare personală și profesională. Atunci când este accesibilă tuturor, fără discriminare, educația contribuie la reducerea inegalităților sociale, la promovarea incluziunii și la combaterea stereotipurilor. De aceea, este important ca fiecare copil să aibă acces la o educație de calitate, indiferent de mediul din care provine, gen, etnie, dizabilitate sau statut socio-economic.

Un sistem educațional echitabil presupune crearea unui mediu școlar în care toți elevii să se simtă respectați, înțeleși și sprijiniți. Este necesară adaptarea procesului educațional la nevoile fiecărui copil, prin introducerea unor metode de predare diferențiate, utilizarea materialelor didactice accesibile și implicarea specialiștilor în educație incluzivă.

În plus, sprijinul oferit elevilor defavorizați, prin burse, programe remediale sau consiliere psihopedagogică, este esențial pentru a preveni abandonul școlar și pentru a asigura o participare activă și constantă la procesul de învățământ. De asemenea, formarea continuă a cadrelor didactice este necesară pentru dezvoltarea de competențe privind gestionarea diversității din clasă.

Un alt aspect important este implicarea părinților și a comunității locale în actul educațional. Prin colaborare, se poate crea un mediu de sprijin și siguranță în jurul copilului, contribuind astfel la succesul său școlar și personal. Școala trebuie să devină un spațiu al toleranței, al înțelegerii și al respectului reciproc.

Promovarea egalității de șanse în educație nu este doar o responsabilitate a instituțiilor, ci și un angajament social care privește întreaga societate. Investiția în educația incluzivă reprezintă o investiție în viitorul nostru comun, contribuind la dezvoltarea unei societăți mai juste și mai solidare.

În concluzie, educația este cheia unei societăți în care toți indivizii au șansa de a-și construi un viitor mai bun. Prin promovarea egalității de șanse în școli, putem contribui la formarea unor generații mai bine pregătite, mai tolerante și mai deschise către diversitate.

Bibliografie

1. UNICEF România. (2023). Educația incluzivă și egalitatea de șanse.
2. Ministerul Educației. (2022). Strategia pentru promovarea incluziunii în educație.
3. Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse. (2021). Ghid de bune practici în educația incluzivă.

Școala pentru fiecare: rolul educației în combaterea inegalităților sociale

Înv. Rachina Elena-Teodora
Școala Gimnazială Udrești

Într-o societate modernă și democratică, educația nu mai poate fi privită doar ca un mijloc de transmitere a cunoștințelor, ci ca un instrument esențial în promovarea echității, incluziunii și justiției sociale. Egalitatea de șanse în educație înseamnă garantarea accesului echitabil la învățământ de calitate pentru toți copiii, indiferent de gen, etnie, statut socio-economic, dizabilități sau alte condiții personale.

În contextul european, tema egalității de șanse este prioritară, fiind susținută prin politici educaționale și strategii care urmăresc reducerea abandonului școlar, combaterea discriminării și promovarea diversității. Prezentul referat își propune să evidențieze rolul educației în sprijinirea egalității de șanse, printr-o analiză a principiilor teoretice, a impactului asupra dezvoltării sociale și a unor exemple de bune practici la nivel european.

Egalitatea de șanse în educație presupune ca fiecare elev să beneficieze de aceleași oportunități de învățare și dezvoltare, fără a fi dezavantajat de factori externi precum statutul economic, genul, mediul de proveniență sau apartenența etnică. Acest principiu nu înseamnă tratament identic pentru toți, ci o abordare echitabilă, care ia în considerare nevoile specifice ale fiecărui elev.

Importanța promovării egalității de șanse este evidentă în construirea unei societăți incluzive, bazate pe respect, toleranță și coeziune. Educația devine astfel un catalizator pentru mobilitatea socială, autonomia personală și participarea activă la viața comunității.

Educația are capacitatea de a rupe cercul vicios al sărăciei, marginalizării și excluziunii sociale, oferind elevilor din medii defavorizate șansa de a-și construi un viitor mai bun. Prin măsuri precum bursele școlare, programele de sprijin educațional, orele remediale și consilierea psihopedagogică, școala contribuie la reducerea decalajelor și la susținerea celor aflați în risc educațional.

La nivel european, numeroase țări implementează politici și programe dedicate promovării egalității de șanse în educație. În Suedia, de exemplu, sistemul educațional este construit pe principiul echității, asigurând finanțare diferențiată în funcție de nevoile elevilor și sprijin suplimentar pentru copiii din medii defavorizate.

În Marea Britanie, programul „Pupil Premium” oferă fonduri suplimentare școlilor care educă elevi din familii cu venituri mici, iar în Franța, zonele educaționale prioritare (ZEP) primesc resurse sporite și profesori cu formare specializată pentru a combate inegalitățile.

De asemenea, Comisia Europeană susține proiecte Erasmus+ care promovează incluziunea și diversitatea în educație, încurajând schimburile de bune practici și colaborarea internațională între instituții.

Egalitatea de șanse prin educație nu este doar un ideal, ci o necesitate pentru o societate echitabilă și durabilă. Promovarea acestui principiu presupune nu doar modificări legislative sau alocări financiare, ci și o schimbare profundă de mentalitate la nivelul întregului sistem educațional.

Cadrele didactice joacă un rol esențial în susținerea egalității, prin crearea unui mediu incluziv, adaptat nevoilor fiecărui elev, și prin valorificarea diversității ca resursă educațională. În același timp, colaborarea dintre școală, familie și comunitate este vitală pentru asigurarea unui parcurs educațional echitabil.

În concluzie, educația rămâne principalul instrument prin care putem construi o lume în care fiecare copil are șansa de a reuși, indiferent de condițiile de pornire.

Bibliografie

1. Cucos, C. (2008). Educația incluzivă. Dimensiuni teoretice și aplicative. Iași: Editura Polirom.
2. Păun, E., & Potolea, D. (2002). Pedagogie. Fundamente teoretice și demersuri aplicative. Iași: Editura Polirom.
3. Mihăilă, T. (2019). Educația și echitatea socială. București: Editura Pro Universitaria.

Incluziune educațională în contextul actual. Exemple de bune practici

Rada Ionela Petrina

Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea

Copiii cu cerințe educaționale speciale sunt printre cei mai loviți dintre cei peste 91% dintre elevii lumii care au fost afectați de criza Covid-19. Pentru această, **întreruperea** obiceiurilor educaționale și obligația de a trece la medii de **învățare** la distanță presupun provocări suplimentare, **într-o** situație deja dificilă.

Până nu în urmă cu mult timp, copiii cu cerințe educative speciale (CES) provenite din deficiențe, au fost etichetați de prin cuvinte precum „retardat” sau „neadaptat”.

Integrarea școlară reprezintă procesul de educare a copiilor cu sau fără dizabilități în același spațiu și în aceleași condiții, având ca scop participarea deplină a tuturor copiilor la activitățile școlare și extrașcolare. (Gherguț, 2016)

Incluziunea educațională presupune dezvoltarea de relații interpersonale între elevi deschise, pozitive, flexibilizarea programelor școlare, diversificarea strategiilor educaționale și asigurarea serviciilor de intervenție și suport pentru elevii cu cerințe speciale, promovarea egalității în drepturi și responsabilități pentru toți elevii, asigurarea accesului în mod egal la oportunități de învățare, parteneriatul funcțional între școală și familia/părinții copiilor, implicarea activă a comunității în programele și activitățile dezvoltate de școli. (Gherguț, 2016)

Diferența majoră dintre integrare și incluziune stă în obiectul adaptării. Dacă în primul caz, copilul trebuie să facă față la cerințele școlare și sunt căutate mijloace de creștere a gradului de adaptare al acestuia la școlarizare, în cazul incluziunii școala este cea care trebuie să găsească mijloace de a răspunde nevoilor particulare ale fiecărui elev, indiferent de propriul potențial.

În plan practic, pentru ca activitățile educative de tip incluziv să poată fi realizate cu succes este necesar să aibă loc:

- diferențierea și adaptarea curriculumului școlar în mod individualizat pentru a corespunde nevoilor oricărui copil;
- realizarea unui parteneriat în predare desfășurat de mai multe cadre didactice în cadrele în care se implementează învățământul incluziv;
- încadrarea strategiilor incluzive și a metodelor de învățământ interactive în procesul de predare;
- cultivarea unei atitudini pozitive/ de acceptare a elevilor cu cerințe speciale și de evitare a etichetărilor;
- formarea cadrelor didactice (inițială și continuă) pentru a răspunde implicațiilor educației incluzive;
- derularea unui management al clasei modern și flexibil care să favorizeze implicarea fiecărui elev și lucrul cu el la potențialul maxim;
- cooperarea cu familiile elevilor, atât ale copiilor cu cerințe educaționale speciale cât și ale copiilor tipici;
- asigurarea suportului logistic, material și financiar necesar școlilor pentru implementarea și derularea educației incluzive la standarde optime;

Prin urmare, educația incluzivă este despre participarea tuturor copiilor și a tinerilor și despre îndepărtarea tuturor formelor de practică exclusivă.

Cu toate acestea, după actuala criză va fi nevoie de intervenții mai bine structurate și coordonate în sprijinul elevilor cu cerințe educaționale speciale, intervenții care să implice deopotrivă **școlile**, profesorii, consilierii, familiile copiilor vulnerabili, care au cel mai mult de suferit.

În continuare voi prezenta o schiță de proiect de lecție:

Titlul lecției: Diferiți dar egali

Aria curriculară: Om și societate

Disciplina: Educație civică

Unitatea de învățare: Manifestarea relațiilor dintre oameni în diferite situații

Grup țintă: elevii de clasa a III-a

Valori și atitudini:

- respect și încredere în sine și în ceilalți
- aprecierea unicității fiecăruia ca persoană unică și valoroasă

Competențe generale :

- dezvoltarea capacității de autocunoaștere și intercunoaștere

Competențe specifice:

- Argumentarea importanței încrederii în sine, pentru evoluția personală

Obiective operaționale:

La sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili:

O1 - să identifice elementele definitorii propriiei personalități.

O2 - să construiască o imagine de sine pozitivă

O3 - să identifice relații ce pot exista între oameni în situații diverse;

O4 - să explice importanța toleranței, respectului, comunicării, cooperării, ajutorului reciproc în stabilirea unor relații armonioase între oameni;

O5 - să exprime opinii referitoare la situații date

Metode și procedee: dezbateri, dialog, conversația, explicația, jocul didactic, povestirea, exercițiul.

Forme de organizare: frontal, pe echipe, individual

Resurse materiale: prezentare filmuleț, panoul Diferiți dar egali, foi de hârtie, fișe de lucru, de vizită, planșe, tablă, caiet, manual

Resurse temporale: 50 minute

Evaluare: aprecieri verbale, observarea sistematică

Organizarea activității:

Se verifică prezența elevilor și se pregătesc cele necesare începerii lecției.

Joc de energizare: Se împarte clasa în trei mari grupe, corespunzătoare celor trei rânduri de bănci: Delfinașii poznași, Floricelele vesele și Șoriceii de bibliotecă. Apoi fiecare grupă este rugată să se prezinte. Elevii, în prezentare, trebuie să utilizeze un motto, o caracteristică specifică întregii grupe și mimica și gestică.

Fiecare grupă salută și se prezintă iar ceilalți imită salutul. Aceasta activitate destinde toți participanții și interesul acestora pentru activitate crește.

Se poartă discuții cu elevii privind modul în care fiecare echipă s-a prezentat. Concluzia tuturor este aceea că toți au făcut aceeași acțiune dar în modul / stilul lor propriu.

Se anunță tema și obiectivele activității : Diferiți dar egali și necesitatea ca fiecare să-și exprime sincer propriile gânduri și trăiri.

În acest sens, se prezintă elevilor filmulețul cu cântecelul animat: Everybody is different / Pipalupa, cu rugăminta adresată acestora de a observa cu atenție toate diferențele care apar la copii din video și de a le nota în caiete. Urmează discuțiile cu elevii în care aceștia prezintă diferențele sesizate de ei între copii din filmuleț.

https://www.youtube.com/watch?v=403s_HcQsa0

Le precizez copiilor că urmează o activitate foarte interesantă și că este important să fie atenți la indicațiile mele. Dau fiecărui elev o foaie de hârtie. Solicit acestora să îndoiească foile și să rupă colțul din stânga. Această comandă se repetă de patru ori. La final, cer elevilor să se uite prin clasă și să observe diferențele dintre foile de hârtie.

Elevii observă că, deși toți au făcut același lucru nu există elevi cu foi identice. Explic elevilor că suntem diferiți, unici și este foarte bine ca oamenii să fie diferiți, exact așa cum se spunea și în filmulețul vizionat la începutul activității.

Solicit elevilor ca fiecare dintre ei să-și aducă la Panoul Diferiți dar egali, foile pe care au lucrat. Observăm împreună panoul și elevii concluzionează prin discuții dirijate, că nu îi judecăm pe oameni pentru că fac lucrurile în mod diferit, așa cum simt și cum le place. Acest lucru nu este rău, ci, dimpotrivă. Toți suntem diferiți, dar în același timp, egali. Suntem diferiți, dar ne completăm armonios.

În finalul activității propun elevilor un Test de creativitate – prin desen. Fiecare primește o fișă mică – ca o carte de vizită - cu următorul conținut:

Mă numesc..... sunt..... (spun o calitate pe care o au) și îmi place să....

Dacă aș fi o floare, aș fi ...

Dacă aș fi o culoare, aș fi ...

Dacă aș fi o jucărie, aș fi ..

Încheierea activității: Întreb elevii care este lucrul important pe care l-au învățat. Fac aprecieri verbale cu privire la implicarea tuturor în activitate.

Cheia activității: Misiunea școlii este să asigure caracterul funcțional al procesului de învățământ, prin desăvârșirea artei de a educa, astfel încât educația să inducă autoeducație, iar elevul de azi să devină omul de mâine, garanție solidă a viitorului unei societăți care are nevoie de el.

Rezultate obținute: Elevii conștientizează faptul că fiecare elev posedă calități unice, care îl individualizează. Această activitate are rolul de a-i face pe elevi mândri de înfățișarea lor, de interesele lor, ajutându-i să-și identifice calitățile, să-și formeze o imagine pozitivă despre ei înșiși și să-și accepte, mai ușor semenii dând dovadă de toleranță și empatie.

Bibliografie

1. Gherguț, Alois (2016) *Educația incluzivă și pedagogia diversității*, Iași: Editura Polirom;
2. Grasu, Mihaela Ciobanu (2012) *Provocări și dileme în educarea copiilor cu dizabilități*, Calitatea Vieții XXIII, nr.1, 2012, pg 63-86, Iași: Editura Academiei Române;
3. Vrăsmaș, Traian (2001) *Învățământul integrat și/sau incluziv*, București: Editura Aramis.

Integrarea socială a copiilor cu cerințe educaționale speciale

Prof. Radu Laura-Elena

Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea

Integrarea socială a copiilor este indisolubil legată de procesul de socializare al acestora precum și de diferitele forme de acțiune educativă la care participă. Sistemul școlar este un instrument de integrare socială a copiilor și adolescenților în sistemul existent. Pentru școala modernă, studierea, în scopul cunoașterii, elevilor nu este un țel în sine, ci o condiție firească, necesară desfășurării cu succes a procesului de învățământ. Altfel spus, cunoașterea elevilor este absolut necesară pentru formarea acestora. Sensul tratării individuale este acela al influențării active a elevului în scopul întăririi, promovării și dezvoltării trăsăturilor sale pozitive, atâtea câte sunt.

Copiii cu deficiențe medii, profunde, severe și/sau asociate sunt înscriși de regulă în școlile speciale. Copiii cu deficiențe de vedere, cu dificultăți de învățare și tulburări de limbaj, cu tulburări socioafective sau de comportament sunt integrați de regulă în unități de învățământ preșcolare și școlare de masă și beneficiază de servicii educaționale de sprijin (asistență psihopedagogică).

Atribuțiile unităților de învățământ în domeniul protecției drepturilor copiilor cu cerințe educative speciale se referă la:

- identificarea copiilor ce întâmpină dificultăți sau care nu reușesc să facă față exigențelor programului educativ;
- diagnosticarea copiilor cu dizabilități sau cu dificultăți de învățare- natura dificultăților, ariile curriculare/disciplinele problematice ale copiilor;
- depistarea complexului cauzal care a determinat apariția dificultăților școlare ale copiilor;
- implicarea copilului cu dizabilități și a familiei sale în viața unității de învățământ;
- proiectarea unui curriculum diferențiat și personalizat, în funcție de situațiile și problemele identificate;
- adaptarea și accesibilizarea unității de învățământ la nevoile identificate ale copiilor;

- colaborarea cu specialiștii din cadrul serviciilor de sprijin, consiliere școlară sau a altor servicii specializate.

În unitățile de învățământ în care se desfășoară activități de școlarizare a copiilor cu cerințe educative speciale aceștia beneficiază de un curriculum stabilit în funcție de gradul și tipul deficienței, astfel ei pot urma fie curriculumul școlii de masă, fie curriculumul școlii de masă adaptat sau curriculumul școlii speciale.

Planul educațional individual reprezintă un instrument de planificare, predare și evaluare care stă la baza procesului de planificare a intervenției pentru fiecare copil cu cerințe educative speciale.

Acesta este un document de planificare structurată și personalizată a unor obiective specifice de învățare și de adaptare a cerințelor curriculare la nivelul de dezvoltare a copilului cu cerințe educative speciale și care se utilizează pentru a planifica acțiuni de intervenție timpurie sau ulterioară, în școală și extrașcolar.

Scopurile principale ale relației dintre unitățile de învățământ, familie și comunitate, în vederea integrării copiilor cu dizabilități sunt:

- schimbarea mentalității și atitudinii opiniei publice față de copiii cu dizabilități;
- informarea și sensibilizarea comunității locale cu privire la posibilitatea recuperării, educației chiar și pentru copiii care au abandonat școala;
- implicarea comunității în sprijinul acordat copiilor cu dizabilități;
- creșterea gradului de conștientizare din partea comunității școlare a necesității implicării în transformarea școlii într-o școală integrativă;
- dezvoltarea unei rețele de cooperare în domeniul educației, implicată în procesul de integrare (ex.: poliția, serviciile sociale, spitale, etc.);
- implicarea părinților copiilor din clasă în vederea reacționării mai rapide la probleme și acordarea sprijinului suplimentar copiilor cu nevoi speciale;
- elaborarea programelor școlare de informare și pregătire a comunității locale pentru educația incluzivă, prin aceasta înțelegând adaptarea școlii la cerințele educative speciale ale fiecărui copil.

Școlile din sistemul de învățământ de masă trebuie pregătite să primească și să integreze copiii cu cerințele educative speciale. Această pregătire trebuie făcută prin cursuri de formare-informare pentru manageri, cadre didactice și chiar programe de educare a părinților. O altă posibilitate este adaptarea și utilizarea resurselor școlii obișnuite în vederea integrării, iar resursele școlii speciale pot sprijini școala de masă. Cadrele didactice trebuie să îi ajute pe părinții copiilor cu cerințe educative speciale.

Pentru toate acestea este nevoie de inventivitate, noutate, profesionalism, cercetare, experiență, empatie- care să fie suport real pentru tinerii cu cerințe educative speciale.

Bibliografie

1. Barbu, Marian – coordonator , *Metodica predării limbii și literaturii române în învățământul primar*, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 2003;
2. Gheorghiu, Florina, *Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat*, Editura Presa Universitară Clujeană, 2005;
3. Popovici, Constantin; Chitic, Olimpia; Gheba, Lucreția; Popovici, Elena , *Culegere de jocuri didactice pentru clasele I-IV*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971;
4. Ungureanu, D., *Educația integrată și școala incluzivă*, Editura de Vest, Timișoara, 2000.

Promovarea egalității de șanse prin educație

Rădiță Roxana Nicoleta

Liceul Tehnologic „Căpitan Nicolae Plesoianu” Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă unul dintre principiile fundamentale ale unei societăți democratice și echitabile. Prin educație, se poate asigura fiecărui individ acces la resurse, informații și posibilități de dezvoltare personală și profesională, indiferent de sex, rasă, religie, dizabilități, mediu social sau statut economic. Școala și instituțiile educaționale joacă un rol esențial în reducerea inegalităților și în formarea unor cetățeni responsabili și toleranți.

Importanța educației în promovarea egalității de șanse

Educația este principalul instrument care poate combate discriminarea și excluziunea socială. Prin acces egal la educație:

- Copiii din medii dezavantajate pot depăși condiția materială precară;
- Fetele și femeile pot avea aceleași oportunități ca și băieții și bărbații în carieră și viață publică;
- Persoanele cu dizabilități pot fi integrate mai ușor în societate;
- Minoritățile etnice sau religioase pot păstra identitatea culturală, fiind în același timp parte activă a societății.

Un sistem educațional modern și incluziv trebuie să ofere sprijin suplimentar elevilor vulnerabili, programe adaptate și profesori formați pentru a încuraja diversitatea și toleranța.

Obstacole în calea egalității de șanse în educație

În România și în alte țări, există încă numeroase obstacole:

- Sărăcia care determină abandonul școlar;
- Lipsa infrastructurii educaționale în zonele rurale;
- Discriminarea copiilor romi sau a celor cu dizabilități;
- Mentalități tradiționale care limitează accesul fetelor la anumite forme de educație.

Pentru a depăși aceste obstacole, este nevoie de politici publice eficiente, de implicarea comunității și de schimbarea atitudinilor societății.

Măsurile și soluțiile pentru promovarea egalității de șanse

1. **Acces universal și gratuit la educație de calitate**, indiferent de zona geografică sau de condiția socială;
2. **Programe de sprijin pentru elevii dezavantajați**: burse sociale, rechizite gratuite, transport asigurat;
3. **Formarea continuă a cadrelor didactice** pentru lucrul cu grupuri vulnerabile;
4. **Campanii de conștientizare** împotriva discriminării și promovarea respectului pentru diversitate;
5. **Programe de incluziune** pentru copiii cu dizabilități și pentru minorități.

Concluzie

Promovarea egalității de șanse prin educație nu este doar o responsabilitate a școlii, ci a întregii societăți. Numai printr-un efort comun putem construi o lume în care fiecare copil sau tânăr are șansa să-și atingă potențialul, indiferent de contextul în care s-a născut. O educație echitabilă înseamnă o societate mai dreaptă, mai prosperă și mai pașnică.

Bibliografie

1. Legea educației naționale nr. 1/2011;
2. UNICEF România – Raport „Incluziunea socială și educația”;
3. Consiliul Europei – „Strategii pentru egalitatea de șanse prin educație”;
4. <https://www.edu.ro> – Ministerul Educației Naționale.

Promovarea egalității de șanse

Prof. înv. primar Buleteanu Amalia
Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea
Prof. înv. primar Buleteanu Iuliana
Liceul „George Țârnea” Băbei, jud. Vâlcea

1. Introducere

Egalitatea de șanse reprezintă un principiu fundamental al societății democratice, prin care fiecare individ are dreptul de a-și valorifica potențialul indiferent de sex, etnie, religie, vârstă, dizabilitate sau statut social. Promovarea egalității de șanse presupune acces echitabil la educație, locuri de muncă, servicii publice și participare civică.

2. Ce înseamnă egalitatea de șanse

Egalitatea de șanse nu înseamnă că toți suntem la fel, ci că toți trebuie să avem șansa de a reuși în mod echitabil. Acest concept presupune:

- eliminarea discriminării;
- susținerea categoriilor vulnerabile;
- adoptarea de politici publice incluzive;
- asigurarea accesului egal la resurse și oportunități.

3. Domenii în care se promovează egalitatea de șanse

a) Educația

Este esențial ca toți copiii și tinerii să aibă acces la o educație de calitate, indiferent de mediul din care provin. Programele de sprijin pentru elevii defavorizați, bursele sociale și accesul gratuit la manuale contribuie la acest obiectiv.

b) Piața muncii

Angajatorii sunt încurajați să respecte principiul egalității de șanse, prin politici de recrutare echitabile, oportunități de avansare și egalitate salarială între femei și bărbați.

c) Viața publică și politică

Reprezentarea echilibrată a femeilor și bărbaților în funcții de conducere și în administrația publică este un pas important către o societate echitabilă.

d) Accesul la servicii

Toți cetățenii trebuie să beneficieze de servicii medicale, sociale sau administrative fără discriminare.

4. Obstacole în calea egalității de șanse

- Prejudecățile și stereotipurile sociale;
- Discriminarea pe criterii de gen, etnie sau dizabilitate;
- Lipsa de educație și informare în rândul populației;
- Inexistența sau aplicarea deficitară a legislației.

5. Măsuri de promovare a egalității de șanse

- Campanii de informare și educare publică;
- Legislație anti-discriminare (ex: Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați);
- Instituții dedicate, cum ar fi Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD);
- Programe guvernamentale și europene de incluziune socială.

Promovarea egalității de șanse este o responsabilitate comună – a statului, a instituțiilor, dar și a fiecărui cetățean. O societate echitabilă este una în care toți oamenii au posibilitatea să-și urmeze visurile și să contribuie la binele comun. Prin educație, legislație și atitudine civică putem construi o lume mai justă și mai incluzivă.

Apărarea drepturilor copiilor

*Prof. Înv. Preșc. Cojocaru Simona-Maria
Grădinița cu Program Normal Nr.16 Râmnicu Vâlcea*

„Principiul egalității șanselor și nediscriminării

Climatul socio-juridic configurat prin documentele internaționale afirmă principiul egalității de șanse și nediscriminare, orice discriminare fiind resimțită ca un dezechilibru al șanselor.

Discriminarea semnifică orice deosebire, excludere, restricție sau preferință care să aibă ca scop sau efect limitarea sau anularea recunoașterii folosinței sau exercițiului în condiții de egalitate, a drepturilor și libertăților fundamentale.

Prin urmare situațiilor egale trebuie să le corespundă un tratament juridic egal iar situațiilor diferite trebuie să le corespundă un tratament juridic diferențiat. De asemenea principiul de egalitate a șanselor și nediscriminare vizează și sprijinirea copiilor cu dizabilități în sensul creării posibilităților unui standard adecvat de viață pentru aceștia.”

Principiul egalității șanselor și nediscriminării este unul dintre principiile generale ale protecției și promovării drepturilor copilului.

Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului a fost adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989. Convenția cu privire la Drepturile Copilului se adresează fiecărei persoane sub vârsta de 18 ani și prezintă lucrurile de care copiii au nevoie pentru a supraviețui și pentru a se dezvolta la potențialul lor maxim.

Toți copiii au drepturi și toate acestea sunt menționate clar în convenție. Copiii din lumea întreagă au dreptul la supraviețuire, la dezvoltare la un potențial maxim, la protecție împotriva oricărei influențe negative, abuz și exploatare și la participare deplină la viața familială, culturală și socială. De asemenea, adulții și guvernele au responsabilități și obligații pentru a se asigura că drepturile tuturor copiilor sunt respectate.

Pentru dezvoltarea plină și armonioasă a personalității sale, copilul trebuie să crească într-un mediu familial, într-o atmosferă de fericire, dragoste și înțelegere. Un copil trebuie să fie pe deplin pregătit să trăiască independent în societate și să fie educat în spiritul idealurilor proclamate în Carta Națiunilor Unite și, în special, în spiritul păcii, demnității, libertății, toleranței, egalității și solidarității.

Cele 42 de drepturi ale copilului, așa cum se regăsesc în Convenția privind Drepturile Copilului, sunt strâns legate unele de celelalte și au toate aceeași importanță.

Recunoașterea copilului ca ființă umană cu drepturi depline, pentru care adulții au obligații corelative, începe să devină realitate în secolul XX. Doctorul Janusz Korczak (1878-1942), pedagog, pediatru și scriitor, supranumit „marele prieten” al copiilor, a regândit educația și statutul lor, considerând că aceștia nu sunt persoane în devenire, ci personalități complete care trebuie tratate cu respect și ale căror opinii trebuie luate în considerare, participarea lor la decizii care îi privesc în mod direct fiind fundamentală.

Ideea elaborării unui document internațional care să cuprindă drepturile copilului, extrem de important în mobilizarea comunității internaționale, îi aparține lui Eglantyne Jebb (1876-1928), care a fondat prima organizație Salvați Copiii în 1919, la Londra.

România a fost printre primele state care au ratificat Convenția ONU, în anul imediat următor adoptării sale în cadrul Adunării Generale a Națiunilor Unite, prin Legea nr. 18 din 28 septembrie 1990. În anul 2004, a fost adoptată și o lege specială pentru protecția și promovarea drepturilor copilului (Legea nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare).

1. Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului

Educația pentru toți-educația incluzivă

Vâneată Persida Elena

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni

Cerințele educative speciale sunt considerate ca provenind din interacțiunea unui grup de factori, legați de copii, de comunitate, de răspunderile pe care le au școlile, înțelese ca instituții de educație formală în care factorul uman și ambientul sunt la fel de importante ca și curriculumul. Cerințele speciale determină măsuri educative speciale, antrenate și structurate la nivelul procesului de predare-învățare.

Conceptului de cerințe educative speciale îi corespunde, în planul realizării învățării, conceptul de dificultăți de învățare. Piedicile/ barierele în actul învățării sunt percepute ca dificultăți mai mult sau mai puțin specifice copilului, întrucât dificultățile de învățare apar ca probleme în grija tuturor actorilor actului didactic, precum și al condițiilor didactice.

Abordarea educațională pune în evidență învățarea și nu particularitățile care diferențiază copiii în procesul general al învățării și dezvoltării (abordarea curriculară a învățării și dezvoltării). Scopul acestei abordări este de a-i ajuta pe toți copiii să dobândească succes în învățare (mai ales în cea școlară), inclusiv pe cei la care se identifică deficiențe sau dificultăți particulare de depășit.

Cerințele educaționale speciale corespund unei abordări care postulează ideea că fiecare copil este unic și că orice copil poate învăța, valorizează unicitatea tipului de învățare (determinată de particularitățile individuale) și cultivă diversitatea copiilor ca mijloc de învățare ce sprijină învățarea (dacă este folosită adecvat, prin curriculum). Curriculumul școlar este considerat ca un instrument ce trebuie să fie flexibil, adaptabil la nevoile/ cerințele elevilor. Punctul de plecare în alcătuirea strategiilor este identificarea problemelor pe care le întâmpină copiii, pentru a construi și proiecta activitățile adecvate și nu pentru a-i clasifica și eticheta. Scopul îl constituie dezvoltarea fiecăruia și a tuturor, pentru că individualitatea este la fel de importantă ca și interacțiunea între elevi. Iar problemele de învățare apar ca cerințe mai mult sau mai puțin speciale, particularitățile pe care se adaptează predarea și învățarea.

Cadrul de organizare al sprijinului și de întâmpinare a CES este educația incluzivă, ce caută modalități prin care școala să fie deschisă tuturor copiilor din comunitate, reprezentând, din această perspectivă, o formă a educației pentru toți. Prin „educația pentru toți” trebuie să se creeze posibilitatea ca toate ființele umane, inclusiv cele cu dizabilități, să-și dezvolte în întregime potențialul, să aibă contribuții în societate și mai presus de toate, să fie valorizate și nu devalorizate, datorită diferențelor lor. În lumea contemporană, alcătuită din diferențe de toate felurile, nu cei cu dizabilități ci marea societate este cea care are nevoie de o educație specială, pentru a deveni o adevărată societate pentru toți.

Educația pentru toți apare ca un mijloc de îmbunătățire a educației în general, prin reconsiderarea sprijinului care se acordă anumitor copii. Principiul călăuzitor este acela că orice copil este o persoană care învață într-un anumit ritm și stil și care poate avea nevoie de un sprijin diferit. Copiii tind să fie tratați în manieră noncategorială și nu se mai apelează la categoriile determinate de particularitățile de dezvoltare și învățare.

Educația pentru toți a fost definită ca acces la educație și calitate a acesteia pentru toți copiii. Din această definiție s-au desprins două obiective generale:

- asigurarea posibilităților participării la educație pentru toți copiii, indiferent de cât de diferiți sunt sau cât de departe sunt de modelul de normalitate acceptat de societate; participarea unui copil la educație presupune mai întâi acces (posibilitatea de a ajunge fizic la influențele educative ale unei societăți – familie, școală, comunitate) și apoi găsirea soluțiilor de integrare în structurile educative, unde să-și aducă contribuția

și să se simtă parte activă a procesului;

- calitatea educației, presupune decelarea acelor dimensiuni ale procesului, a conținuturilor învățării și a calității agenților educaționali care să sprijine învățarea tuturor, să asigure succesul, să facă sistemul deschis, flexibil, eficient și efektiv.

Educația pentru toți devine o cerință a politicilor și practicilor educaționale. Pentru politicile educaționale se pot determina mai ușor direcțiile și nevoile acestei orientări, pe când practicile educaționale cer schimbări de profunzime, dar și de orientare. Pentru ca educația să fie deschisă, flexibilă, adaptată și orientată către fiecare și pentru toți, ea trebuie să presupună în practică o schimbare nouă de orientare, care să pună accentul pe cooperare, parteneriat, învățare socială și valorizarea relațiilor pozitive, umaniste.

Această nouă orientare are în vedere schimbări în următoarele componente:

- educație – principii, proces, produs, beneficiari ai educației în general;
- școală – abordare generală, strategii ale educației școlare, durată a programelor propuse;
- societate – legăturile necesare între formele și agenții educației, definite prin nevoia de parteneriat social (familie, comunitate, societate) pentru îndeplinirea sarcinilor educației;
- individ – valorizarea fiecărei persoane, abordarea pozitivă, umanistă a relațiilor și rolului fiecărui participant la procesul educațional.

Educația pentru toți corespunde în plan educațional educației incluzive, promovată de școala incluzivă. Acest tip de școală exprimă preocuparea pentru ca fiecare copil să fie sprijinit și să se lucreze în beneficiul tuturor. Concret, ea se referă la integrarea/ includerea tuturor copiilor, indiferent de capacitățile și competențele de adaptare, de învățare, într-o formă de școală.

Bibliografie

1. GHERGUȚ, A., (2006), *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Iași, Editura Polirom.
2. GHERGUȚ, A., (2016), *Educația incluzivă și pedagogia diversității*, Iasi, Ed. Polirom.
3. GHERGUȚ, A.; FRUMOS, L.; RAUS, L., (2016), *Educația specială. Ghid metodologic*, Iași,

Egalitatea de șanse în educație: Disparități între mediul rural și urban în România

Ciurel Cristina Maria

Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea

Educația reprezintă una dintre cele mai importante investiții pe care o societate le poate face în viitorul său. Ea stă la baza progresului economic, cultural și civic, iar accesul egal la educație de calitate este esențial pentru construirea unei societăți echitabile și incluzive. Cu toate acestea, în România actuală, egalitatea de șanse în educație este încă un deziderat, nu o realitate deplin atinsă. Unul dintre cele mai vizibile dezechilibre se manifestă între mediul urban și cel rural, în care copiii și tinerii au acces la condiții de învățare foarte diferite.

Un prim aspect care ilustrează inegalitatea de șanse îl reprezintă infrastructura școlară. În mediul urban, majoritatea școlilor sunt bine dotate, dispun de săli de clasă moderne, laboratoare de informatică și științe, biblioteci digitale, internet de mare viteză și acces la platforme educaționale moderne. În schimb, în mediul rural, multe unități de învățământ funcționează în clădiri vechi, prost întreținute, uneori chiar fără grupuri sanitare conforme sau încălzire corespunzătoare. Dotările tehnice sunt adesea insuficiente sau inexistente, ceea ce limitează semnificativ procesul de învățare, mai ales în contextul digitalizării accelerate a educației.

Lipsa de resurse educaționale este, de asemenea, o problemă majoră. Multe școli rurale nu dispun de manuale actualizate, de materiale didactice moderne sau de acces la mijloace multimedia care să stimuleze învățarea interactivă. În astfel de condiții, elevii din mediul rural pornesc cu un dezavantaj clar în competiția

educațională.

Un alt factor semnificativ este lipsa de cadre didactice calificate în zonele rurale. Deoarece salariile nu diferă semnificativ între mediul rural și cel urban, iar condițiile de muncă și viață sunt adesea mai dificile în sate, puțini profesori aleg să predea în zonele izolate. Astfel, multe școli din mediul rural sunt nevoite să angajeze suplitori sau profesori care predau discipline în afara specializării lor, ceea ce afectează calitatea educației. În orașe, cadrele didactice beneficiază mai frecvent de oportunități de formare continuă, conferințe, ateliere și acces la rețele profesionale, ceea ce contribuie la menținerea unui standard ridicat al actului educațional.

Contextul socio-economic joacă un rol esențial în accesul copiilor la educație. Familiile din mediul urban au, în general, un nivel de trai mai ridicat, părinți cu studii superioare și mai multe resurse financiare și informaționale pentru a sprijini educația copiilor: meditații, cursuri extracurriculare, acces la biblioteci, excursii educative și tehnologie. În mediul rural, multe familii trăiesc la limita subzistenței, iar copiii sunt adesea implicați în munci gospodărești sau agricole, ceea ce reduce timpul și energia dedicată învățării.

Mai mult, în unele comunități rurale există o lipsă de conștientizare a importanței educației pe termen lung. Mentalitatea conform căreia „școala nu ajută cu nimic” sau „mai bine învață o meserie” duce la un abandon școlar prematur, în special în rândul fetelor sau al copiilor din familii vulnerabile.

În ultimii ani, statul român, alături de organizații neguvernamentale și parteneri internaționali, a făcut pași importanți în direcția reducerii inegalităților educaționale. Programele precum „Masă caldă în școli”, bursele sociale, decontarea transportului sau digitalizarea învățământului au avut ca scop sprijinirea elevilor din medii defavorizate. Proiectele finanțate din fonduri europene au adus echipamente IT în multe școli rurale și au contribuit la formarea profesională a cadrelor didactice.

Totuși, aceste măsuri trebuie extinse și integrate într-o strategie coerentă, pe termen lung. Este nevoie de investiții serioase în infrastructura educațională rurală, de politici care să atragă și să motiveze profesorii să predea în sate (prin bonificații, locuințe de serviciu sau punctaje suplimentare pentru titularizare), precum și de o colaborare mai strânsă între școală, familie și comunitate locală.

Egalitatea de șanse în educație între mediul rural și urban nu este doar o problemă de justiție socială, ci și una de dezvoltare națională. O societate nu se poate dezvolta armonios cât timp o parte semnificativă a copiilor nu are acces la aceleași oportunități de învățare. Este esențial ca eforturile de combatere a disparităților să fie susținute prin politici publice responsabile, prin implicarea activă a societății civile și printr-o schimbare de mentalitate la nivelul comunităților locale. Numai astfel putem construi un sistem educațional care oferă fiecărui copil șansa de a-și construi un viitor demn, indiferent dacă trăiește la oraș sau la sat.

Bibliografie

1. Ministerul Educației (2023). Raport privind starea învățământului în România. București: Ministerul Educației.
2. UNICEF România (2022). Educația copiilor din mediul rural: Provocări și soluții. București: UNICEF.

Copil ca tine sunt și eu

*Prof. înv. primar Irimie Nicoleta Mirela
Școala Gimnazială „Anton Pann”, Râmnicu Vâlcea*

Din păcate, în învățământul românesc domnesc prejudecățile și respingerea elevilor cu C.E.S., văzuți uneori ca o piedică în educația celorlalți elevi sau în avansarea cadrelor didactice, alteleori ca aducând atingere imaginii școlii din cauza rezultatelor de la examenele finale.

Egalitatea și nediscriminarea sunt drepturi ale omului și, deși pot exista opinii politice sau religioase diferite cu privire la acestea, toți avem obligația de a ne asigura că nimeni nu este marginalizat sau discriminat.

Fiecărui copil trebuie să i se asigure toate drepturile, fără deosebire de rasă, culoare, gen, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, origine etnică sau socială, avere, dizabilitate, sau alt statut al său, al părinților săi sau al tutorilor săi legali.

Educația fără discriminare trebuie să fie un efort comun al școlii, al familiei și al comunității locale.

Educația pentru toți poate să fie un mijloc de îmbunătățire a educației în general prin reconsiderarea sprijinului care se acordă anumitor copii. Maniera în care o serie de particularități de dezvoltare și învățare determină împărțirea copiilor în categorii determinate tinde să fie înlocuită de o manieră noncategorială, care consideră că orice copil este o persoană care învață într-un anumit ritm și stil și deci poate avea nevoie de un sprijin diferit.

Educația pentru toți a fost definită ca acces la educație, participare și calitate a acesteia pentru toți copiii. S-au identificat două obiective generale:

- asigurarea posibilităților participării la educație a tuturor copiilor, indiferent de cât de diferiți sunt ei și se abat prin modelul personal de dezvoltare de la ceea ce societatea a denumit normal. Participarea presupune în primul rând acces și apoi găsirea căilor ca fiecare să fie integrat în structurile care facilitează învățarea socială și individuală, să-și aducă contribuția și să se simtă parte activă a procesului.

- calitatea educației se referă la a găsi acele dimensiuni ale procesului, conținuturilor învățării și calități ale agenților educaționali care să sprijine învățarea tuturor, să asigure succesul, să facă sistemul deschis, flexibil, eficient și efektiv.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale învățământului actual este nevoia sa de adaptare la necesitățile copiilor, oricare ar fi acele necesități și oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că pur și simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învățare.

Noțiunea de CES desemnează necesitățile educaționale complementare obiectivelor generale ale educației școlare, necesități care solicită o școlarizare adaptată particularităților individuale și/ sau caracteristice unei deficiențe (ori tulburări de învățare), precum și o intervenție specifică, prin reabilitare/ recuperare corespunzătoare. CES exprimă o necesitate evidentă de a se acorda anumitor copii o atenție și o asistență educațională suplimentară (un anumit fel de discriminare pozitivă), fără de care nu se poate vorbi efektiv de egalizarea șanselor, de acces și participare școlară și socială.

Școala are datoria de a asigura șanse egale tuturor elevilor. A asigura șanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilități maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcție de aptitudinile și interesele sale.

Educația incluzivă a devenit parte integrantă a educației pentru toți și constituie răspunsul școlii la nevoile ce decurg din diversitatea copiilor. Sunt aduși elevii împreună într-o sală de clasă și într-o comunitate, indiferent de punctele lor forte sau punctele slabe în orice domeniu, căutându-se maximizarea potențialului tuturor.

Școala incluzivă presupune îmbunătățirea sistemului educațional pentru toți elevii. Implică schimbări în curriculum, în modul de predare al profesorilor, în modul de învățare al elevilor, precum și schimbări în modul cum interacționează copiii cu CES cu colegii lor și viceversa.

În cadrul școlii incluzive profesorii trebuie să colaboreze cu diferiți specialiști în domeniul educației, cum ar fi psihologi, consilieri, terapeuți și alți specialiști pentru că doar împreună vor reuși să obțină cele mai bune rezultate. Profesorul consultant pentru CES este probabil cel care va lucra cel mai mult cu fiecare profesor în parte, el fiind și cel care va participa în cea mai mare măsură la orele de curs.

Rolul esențial în educația integrată îl deține învățătorul clasei, care devine principalul factor de acțiune și de coordonare a realizării programului pedagogic individual pentru elevi.

Acesta trebuie:

- să elaboreze un program pedagogic individualizat.
- să-și îmbogățească pregătirea cu elemente care să-i faciliteze includerea optimă în clasă a acestor elevi și asigurarea de șanse egale pentru aceștia la instrucție și educație;
- să manifeste interes continuu pentru identificarea, evaluarea și reprogramarea periodică a conținuturilor învățării pentru fiecare elev;
- să coopereze în cu ceilalți membri ai echipei educaționale, dar și cu familia elevului;

Fiecare copil este unic, cu necesități diferite. Noi, adulții, părinți și dascăli deopotrivă, încercăm să-i educăm, astfel încât să devină, la rândul lor, adulți fericiți, iubitori și eficienți. Însă există copii marginalizați, defavorizați și/sau excluși de la educație. Aceștia sunt cei pentru care educația incluzivă a devenit o șansă

pentru o dezvoltare armonioasă.

Toată lumea din societate merită să fie tratată cu respect, iar cadrele didactice pot contribui la construirea bazei unei societăți incluzive care respectă și protejează demnitatea și drepturile tuturor copiilor, prin promovarea sentimentelor și comportamentelor de valoare de sine și de respect social în clasă și în afara ei.

Bibliografie

1. Ungureanu, D., Educația integrată și școala incluzivă, Editura de Vest, Timișoara, 2000.
2. Vărășmaș, T., Învățământul integrat și/sau incluziv, Ed. Aramis, București, 2001.
3. Vărășmaș, T., Școala și educația pentru toți, Ed. Miniped, București, 2004.
4. Vărășmaș, Traian, Învățământul integrat și/sau incluziv, Editura Aramis, București, 2001

Promovarea echității copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă

*Prof. psihopedagog Nicula Florentina Cristina
CSEI Băbeni*

Incluziunea școlară reprezintă un pilon fundamental al unui sistem educațional modern și echitabil. În contextul învățământului de masă, promovarea echității copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) nu este doar o chestiune de respectare a drepturilor, ci o necesitate pedagogică și socială. Acest referat explorează strategiile și beneficiile integrării copiilor cu CES în școlile de masă, subliniind importanța adaptării continue a practicilor educaționale.

De la Segregare la Incluziune: o schimbare de paradigmă

Istoric, copiii cu CES erau adesea segregati în instituții speciale, un sistem care, deși oferea suport specific, îi izola de comunitatea generală și le limita oportunitățile de dezvoltare socială. Paradigma modernă a trecut de la segregare la incluziune, recunoscând că toți copiii, indiferent de abilități, au dreptul de a învăța împreună, în medii cât mai puțin restrictive. Acest lucru presupune o adaptare a școlii la nevoile copilului, nu invers.

Fundamentele Echității în Educație pentru Copiii cu CES

Echitatea în educație pentru copiii cu CES nu înseamnă tratament identic, ci oferirea de oportunități egale pentru a-și atinge potențialul maxim. Aceasta implică:

- * Acces fizic și educațional: Asigurarea unui mediu școlar accesibil (rampe, ascensoare) și a materialelor didactice adaptate.

- * Curriculum diferențiat: Adaptarea programelor școlare pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor cu CES, fără a reduce standardele academice.

- * Suport personalizat: Oferirea de asistență individualizată (profesori de sprijin, logopezi, psihologi școlari) conform planului educațional personalizat (PEP).

- * Formarea cadrelor didactice: Pregătirea profesorilor pentru a identifica, înțelege și răspunde eficient nevoilor elevilor cu CES.

- * Eliminarea barierelor atitudinale: Combaterea stereotipurilor și prejudecăților, promovând o cultură a acceptării și respectului.

Strategii de Promovare a Echității

Pentru a asigura o promovare eficientă a echității copiilor cu CES în învățământul de masă, sunt necesare implementarea unor strategii complexe și multidimensionale:

- * Planuri Educaționale Personalizate (PEP): Fiecare copil cu CES ar trebui să beneficieze de un PEP, elaborat în colaborare cu părinții, specialiștii și cadrele didactice, care să stabilească obiective clare și strategii

de intervenție adaptate.

- * Colaborare inter-disciplinară: O abordare integrată, care implică profesori, terapeuți, consilieri școlari și părinți, este esențială pentru succesul incluziunii.

- * Resurse și materiale didactice adaptate: Utilizarea de materiale didactice accesibile, tehnologie asistivă și metode de predare variate care să răspundă stilurilor diferite de învățare.

- * Educarea întregii comunități școlare: Implicarea elevilor fără CES în activități care promovează empatia și înțelegerea diversității. Programele de conștientizare și atelierele interactive pot contribui la construirea unei atitudini pozitive față de incluziune.

- * Monitorizare și evaluare continuă: Evaluarea periodică a progresului copiilor cu CES și ajustarea strategiilor educaționale pentru a asigura eficacitatea intervențiilor.

Beneficiile Incluziunii pentru Toți

Promovarea echității copiilor cu CES în învățământul de masă aduce beneficii semnificative nu doar copiilor cu nevoi speciale, ci întregii comunități școlare și societății:

- * Pentru copiii cu CES: Oportunități sporite de dezvoltare academică și socială, creșterea stimei de sine, dezvoltarea abilităților de viață independentă și integrarea mai ușoară în societate.

- * Pentru copiii fără CES: Dezvoltarea empatiei, a toleranței, a abilităților de colaborare și a înțelegerii diversității umane. Ei învață să accepte și să aprecieze diferențele, devenind cetățeni mai responsabili.

- * Pentru cadrele didactice: Oportunități de dezvoltare profesională, îmbunătățirea abilităților pedagogice și o înțelegere mai profundă a diversității elevilor.

- * Pentru societate: Construirea unei societăți mai incluzive, echitabile și armonioase, unde fiecare individ are șansa de a contribui la potențialul său maxim.

Concluzii și Recomandări:

Promovarea echității copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex, care necesită un angajament continuu din partea tuturor actorilor implicați: factori de decizie, școli, cadre didactice, părinți și comunitate. Prin implementarea unor strategii bine gândite, bazate pe respectul drepturilor copilului și pe o înțelegere profundă a nevoilor individuale, putem construi un sistem educațional care să ofere fiecărui copil șansa de a se dezvolta plenar. Investiția în incluziune este o investiție în viitorul unei societăți mai juste și mai prospere.

Bibliografie

1. Educație pentru echitate de gen și șanse egale- Loretta Handrabura, Viorica Goroș-Postica

Educația și egalitatea de șanse

Dolan Elena

Colegiul Național „Alexandru Lahovari” Râmnicu Vâlcea

Simpozionul Național „Promovarea egalității de șanse prin educație” este o temă recurentă a educației contemporane, moderne, care promovează și susține un parcurs educativ pentru toți copiii, pentru toți indivizii, indiferent de: mediul din care provin, de resursele disponibile și de șansele primite la startul formării.

Pornind de la ideile lui James R. Sherman: „Deși nu poți merge în trecut pentru a crea un nou început, prietene, oricine poate începe de acum și să creeze un nou final” se poate afirma că în fiecare ființă umană există un potențial creator și creativ, de formare profesională, iar șansa noastră o reprezintă educația prin egalitate de șanse prin pregătire, care, indiferent de pașii străbătuți, de impedimentele inerente, poate să construiască „un nou final”. Acest rezultat este rodul muncii personale, dar, mai ales al diversității de posibilități pe care societatea și educația modernă le oferă, prin promovarea intensă a egalității de șanse.

Dorința de a învăța și de a ne îmbunătăți, mai mult, cunoștințele, abilitățile, priceperile, coroborate cu

oferta de șanse egale pentru toți sunt elemente – cheie în dinamica formării noastre ca oameni, în armonie cu nevoile reale și cu cerințele societății contemporane.

Egalitatea de șanse prin educație creează punți între oameni, feedback între societate și individ, între cei care pot ajuta și susține prin educație și om: elev sau persoană care se pregătește, se reprofilează, se „reformatează”, marcându-se astfel și acest tip de comportament social, sănătos, că societății îi pasă de oamenii săi.

Un spirit dispus să învețe, să se schimbe, să se îmbunătățească, în condiții optime de egalitate de șanse, va fi de neoprit și, în timp, va împărtăși din experiențele sale, va ajuta și pe ceilalți să învețe, să descopere lucruri noi, va face educația, va determina și va rezona cu ceilalți.

Educația înseamnă o multitudine de aspecte: comportare adecvată în acord cu normele sociale, pregătire de bază, pregătire specializată pe o anumită direcție, performanță, creativitate, competitivitate, gândire constructivă, formare în acord cu standardele societății, valorificarea tradițiilor și adoptarea noilor cuceriri științifice, benefice umanității, transmiterea de valori perene, iar ca finalitate supremă: a deveni o persoană mai bună pentru sine și pentru ceilalți, a realizat lucruri împreună, pentru fiecare și pentru toată societatea, în spiritul respectului pentru om și în acord cu legea, pentru viitoarele etape ale vieții.

Vorbind despre acest „împreună” prin educație, Constantin Noica spune atât de frumos: „Nu există bucurie adevărată, dacă nu e și a altora”.

A da șanse elevilor noștri, copiilor noștri este o temă fundamentală și o realitate importantă a zilelor noastre.

Această linie educativă se conturează în oportunitatea de a frecventa cursurile unei grădinițe, cu dotare materială bună, cu educatori dedicați și motivați, după aceea a continua cu școala, în care copilul să vină cu dorința de a învăța, de a afla lucruri noi, de a găsi răspunsuri la întrebările sale.

Școala trebuie să ofere egalitate de șanse, să-i primească cu căldură, înțelegere și dedicare pe toți copiii, să-i ajute să se integreze și să se dezvolte.

Aducem în atenție aici, și pe elevii cu C.E.S., pe care trebuie să-i îndrumăm și să-i ajutăm să rezoneze cu ceilalți, să-i susținem în eforturile lor, specifice fiecărei situații, considerând că acest demers îi reintegrează și pe ceilalți care învață, oferind model de sprijin în învățare, de colaborare care construiește punți de înțelegere și de motivare, de bună conviețuire și colaborare pe viitor.

Și demersul continuă cu liceul, cu facultatea.

Ne referim în cele ce urmează la șansa tuturor copiilor de a învăța în școli cu cele necesare dezvoltării psiho–intelectuale și aceste șanse s-au materializat în ultimii ani: școli bine echipate tehnic (videoproiectoare, table inteligente), săli de clasă curate, moderne, laboratoare, săli de sport. Există, din păcate, și școli unde aceste dotări nu s-au implementat încă și aici, un rol decisiv revine autorităților locale care trebuie să facă pașii necesari.

Și nu în ultimul rând, educatorul, profesorul, are un rol extrem de important, el este vioara întâi, în colaborarea cu părinții copiilor, cu autoritățile locale și cu alți factori decidenți în procesul educativ, în promovarea egalității de șanse prin educație.

Bibliografie

1. John C. Maxwell, Eu Aleg, Maxwell Publishing, Timișoara, 2013
2. Constantin Noica, Jurnal de idei, Humanitas, București, 1991
3. Dumitru Constantin Dulcan, Creierul și mintea universului, Cluj – Napoca, 2019

Promovarea egalității de șanse prin educație

Prof. Moldovan Nicoleta - Cristina,
Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea

EDUCAȚIA PENTRU DIVERSITATE ȘI TOLERANȚĂ

„Toleranța este singura flacără care poate lumina înăuntrul unui suflet mare. Toleranța stă în fruntea tuturor celorlalte virtuți.” (Victor Hugo)

Trăim într-o lume din ce în ce mai diversă din punct de vedere cultural, etnic, religios și social. În acest context, educația pentru diversitate și toleranță devine nu doar necesară, ci esențială pentru o societate democratică și echitabilă. Educația nu trebuie să se limiteze la transmiterea de cunoștințe academice, ci trebuie să includă și formarea valorilor, atitudinilor și comportamentelor necesare conviețuirii armonioase. Prin urmare, promovarea diversității și toleranței în școli este o componentă fundamentală a unei educații moderne, incluzive și responsabile.

Diversitatea se referă la cunoașterea și respectarea diferențelor dintre oameni: culturale, religioase, de gen, de vârstă, de orientare sexuală, de statut social sau dizabilități. Este un concept care reflectă complexitatea și bogăția umanității. Toleranța, în schimb, presupune acceptarea acestor diferențe fără prejudecăți sau discriminare, înțelegerea și deschiderea față de alte puncte de vedere și moduri de viață.

Într-o societate globalizată, în care migrația, internetul și schimburile culturale sunt tot mai frecvente, copiii și tinerii trebuie să învețe să trăiască și să colaboreze cu persoane diferite. Educația pentru diversitate și toleranță este, astfel, un instrument important în prevenirea discriminării, a violenței și a marginalizării.

Școala este locul în care copiii petrec o mare parte din timpul lor, iar influența educației formale este deosebit de puternică în formarea personalității. Prin urmare, sistemul educațional are responsabilitatea de a încuraja valorile toleranței, respectului și incluziunii.

Aceasta se poate realiza prin mai multe modalități:

- curriculum incluziv;
- dezvoltarea gândirii critice;
- proiecte și activități extracurriculare;
- formarea cadrelor didactice .

În ciuda eforturilor, există încă numeroase obstacole în calea unei educații pentru toleranță. Unele dintre acestea includ:

- prejudecățile culturale sau religioase transmise în familie;
- lipsa de formare a profesorilor;
- lipsa resurselor .

Educația pentru diversitate nu aduce beneficii doar minorităților sau grupurilor vulnerabile, ci întregii societăți. Printre cele mai importante avantaje se numără:

- reducerea conflictelor și violenței;
- dezvoltarea empatiei și solidarității;
- crearea unui mediu incluziv și sigur;
- formarea unor cetățeni activi și responsabili.

Educația pentru diversitate și toleranță este o investiție pe termen lung în viitorul unei societăți armonioase și echitabile. Prin intermediul școlii, copiii pot învăța să accepte diferențele, să construiască relații bazate pe respect și să devină adulți responsabili și deschiși. Este esențial ca această componentă educațională să nu fie tratată superficial, ci să fie integrată în mod constant și conștient în toate nivelurile și formele de învățământ.

Bibliografie

1. Bîrzea, C. Educația interculturală – o necesitate. Revista de pedagogie, nr. 1. (2005)
2. Council of Europe . Living Together: Combining Diversity and Freedom in 21st Century Europe. (2011)
3. Cucuș, C. Educația pentru societate. Editura Polirom.(2002)
4. Delors, J. Educația: Comoara dinăuntru. Raport către UNESCO. Editura Polirom. (1996)
5. Salajan, F. Educația pentru diversitate și incluziune socială. Editura Presa Universitară Clujeană. (2018)
6. UNESCO Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action.(2015)

Dezvoltarea personalității copilului prin jocul de baschet

*Prof. Nițulescu Maria Laura
Clubul Copiilor Drăgășani*

În perioada copilăriei, personalitatea este în continuă formare și modelare. Jocul are un rol central în acest proces, iar baschetul, ca formă complexă de joc sportiv, oferă numeroase oportunități pentru dezvoltarea unor trăsături esențiale ale personalității copilului. Practicat în mod organizat, baschetul favorizează nu doar dezvoltarea fizică, ci și consolidarea unor calități psihice și sociale esențiale în viața de adult.

Baschetul – un catalizator al formării personalității

Prin natura sa, jocul de baschet antrenează copilul într-o serie de interacțiuni sociale și situații care stimulează dezvoltarea responsabilității, a respectului față de reguli și colegi, precum și a unei gândiri strategice. Copilul învață să se exprime, să ia decizii și să își asume rezultatele acțiunilor sale. Astfel, prin repetarea acestor experiențe, personalitatea se conturează și se întărește.

Beneficii asupra trăsăturilor de personalitate

1. Creșterea încrederii în sine

Realizările în joc – fie că este vorba de reușita unui coș sau aprecierea antrenorului – au un impact major asupra imaginii de sine a copilului. Încrederea în propriile forțe este susținută constant prin provocări și recompense directe.

2. Responsabilitate și autodisciplină

Participarea constantă la antrenamente și respectarea rolului în echipă contribuie la dezvoltarea responsabilității individuale. Copilul învață să respecte termene, reguli și să-și controleze comportamentul.

3. Dezvoltarea empatiei și a colaborării

Jocul în echipă presupune înțelegerea și acceptarea celorlalți. Prin comunicare și sprijin reciproc, copiii dezvoltă abilități empatice și capacitatea de a colabora eficient.

4. Gestionarea emoțiilor

Baschetul oferă contexte reale pentru experimentarea și controlul emoțiilor – de la bucuria succesului, la frustrarea unei greșeli. Astfel, copilul învață autoreglarea emoțională.

Baschetul și inteligența emoțională

Un aspect fundamental în dezvoltarea personalității este inteligența emoțională. Baschetul, prin interacțiuni constante și momente intense, oferă cadrul ideal pentru dezvoltarea acestei forme de inteligență. Copilul învață să recunoască emoțiile proprii și ale celorlalți, să reacționeze adecvat și să-și adapteze comportamentul în funcție de situație.

Concluzie

Jocul de baschet reprezintă mult mai mult decât o activitate sportivă. Este o formă de educație nonformală care contribuie activ la formarea personalității copilului. Încurajarea participării la astfel de activități încă de la vârste fragede poate avea un impact semnificativ asupra modului în care copilul se va raporta la sine, la ceilalți

și la provocările vieții.

Bibliografie

1. Golu, M. (2007). Fundamentele psihologiei. București: Editura Universitară
2. Epuran, M. (2005). Psihologia sportului de performanță. București: FEST.
3. Petrescu, M. (2011). Educație fizică și sport pentru copii. Iași: Polirom.
4. Cristea, S. (2015). Psihopedagogie generală. București: Editura Didactică și Pedagogică.
5. Stan, M. (2020). Bazele antrenamentului sportiv la copii. Cluj-Napoca: Risoprint.

Promovarea egalității de șanse prin educație — ediția a VII-a

Prof. Luciu Ionuț Eduard

Subiect: Conștiința interculturală în școlile moderne

Introducere

Egalitatea de șanse reprezintă un principiu fundamental al educației contemporane, care vizează asigurarea accesului egal la resurse, experiențe și sprijin pedagogic. Capitolul „Conștiința interculturală în școlile moderne” explorează modalitatea prin care educația interculturală, diversitatea și sensibilitatea la diferențele culturale contribuie la atingerea acestui obiectiv.

Definirea conceptelor cheie

- Egalitatea de șanse în context educațional: oferirea de condiții echitabile pentru toți elevii, indiferent de gen, etnie, statut social, dizabilități sau alte criterii.
- Conștiința interculturală presupune capacitatea de a recunoaște, respecta și integra valori, tradiții și perspective culturale diverse într-un cadru didactic incluziv.

Rolul educației interculturale în egalitatea de șanse

1. Reducerea stereotipurilor – abordarea critică a prejudecăților culturale prin activități participative și dialog.
2. Creșterea coeziunii sociale – promovarea empatiei și înțelegerii reciproce între elevi cu fundaluri diferite.
3. Îmbunătățirea performanței școlare – implicarea copiilor din medii diverse într-un mediu incluziv duce la niveluri mai ridicate de motivație și rezultate academice.

Strategii de implementare

- Curriculum diversificat: intrări tematice din cultura minorităților, literatură reprezentativă, perspective globale.
- Didactica diferențiată: adaptarea materialelor și modalităților de predare în funcție de nevoile specifice ale fiecărui elev.
- Proiecte și activități extracurriculare: festivaluri interculturale, cluburi tematice, schimburi școlare.
- Formarea continuă a cadrelor didactice: workshop-uri, cursuri despre competențe interculturale, pedagogii etice.
- Implicarea comunității și părinților: sesiuni informative, conferințe, întâlniri tematice.

Studii de caz și exemple bune

- Școala A: a introdus o oră interculturală săptămânală, unde fiecare elev prezintă elemente tradiționale din familia sa; această practică a redus incidentele de bullying și a consolidat sentimentul de apartenență.
- Școala B: a implementat un proiect de parteneriat cu o școală din diaspora, facilitând schimburi de

bune practici și activități online interculturale reale.

Obstacole și provocări

- Rezistența la schimbare: cadre didactice pot ezita în adoptarea unor noi metode pedagogice.
- Lipsa resurselor: manuale și materiale adaptate intercultural pot fi insuficiente.
- Bariera limbii și statutului socio-economic: elevii din medii defavorizate ar putea întâmpina dificultăți suplimentare.

Recomandări pentru viitor

- Crearea de rețele de sprijin între instituții dispuse să împărtășească material și experiențe.
- Acces la finanțare: proiecte comunitare dedicate susținerii egalității de șanse prin educație.
- Evaluare constantă: monitorizarea impactului implementării interculturale prin feedback de la elevi, profesori și părinți.

Concluzie

Capitolul analizat arată clar că educația interculturală nu este un moft, ci un instrument esențial pentru cultivarea egalității de șanse. Printr-o abordare sistemică, ce include curriculum, formare, comunitate și resurse adecvate, putem construi școli în care fiecare copil are acces la oportunități reale, indiferent de origini.

Bibliografie

1. Smith, J. (2021). Intercultural Education in Practice. Ed. Academic Press.
2. Ionescu, M., Popescu, A. (2023). Diversitate și șanse egale în școală. Ed. Didactică.
3. Documente ale Ministerului Educației privind incluziunea școlară.

Modalități de organizare a activităților cu preșcolarii

*Prof.înv. preșc. Popescu Maria Magdalena
Școala Gimnazială, Comuna Tomșani*

Educația *out-door* oferă bucuria contactului direct cu natura – mediul înconjurător, astfel fiind o modalitate extrem de benefică pentru schimbarea atitudinii și comportamentului preșcolarilor față de mediu. Educația *out-door* reprezintă o puternică sursă de experiențe de învățare – un mediu relaxant, liber, fără constrângerile pe care le impun *cei 4 pereți ai unei săli de clasă*; poate oferi preșcolarilor nenumărate provocări, astfel că procesul de educare devine puternic, inspirațional și de natură să schimbe comportamente antisociale, să creeze o relație puternică între oameni bazată pe sprijin reciproc.

Împreună cu preșcolarii grupei pe care o îndrum am profitat de o zi plină cu soare și am desfășurat o activitate matematică în aer liber:

- ne-am folosit de materiale din natură pentru a sorta sau număra.
- preșcolarii au observat culorile toamnei și schimbările care au loc în acest anotimp (căderea frunzelor, urmările venirii frigului)
- aceștia au adunat foarte multe frunze și au avut ocazia să le observe cu atenție
- căderea frunzelor în anotimpul toamna este un bun prilej pentru activități de învățare, distractive pentru copii.
- copiii au adunat frunze; au observat frunzele; au sortat frunzele după culoare, obținând mai multe mulțimi de frunze; au numărat frunzele; au raportat numărul la cantitate și invers
- au observat copacii.
- după ce au sortat frunzele, micuții au primit o nouă sarcină: să introducă în mulțime numărul corespunzător cifrei indicate (eu am delimitat mulțimea și am adăugat jetonul cu cifra).
- preșcolarii au așezat în mulțime tot atâtea frunze cât le cerea cifra.

- au format și mulțimi de castane sau de nuci.

Activitatea în aer liber a fost un adevărat succes, preșcolarii s-au descurcat foarte bine la activități și s-au distrat pe cinste!

Cum măsurăm succesul/insuccesul activității derulate?

Pentru a ne asigura că activitatea ce tocmai am derulat-o a avut efectul scontat, este necesar să măsurăm acest impact prin:

- întrebări pentru a realiza o evaluare cantitativă a activității (spre ex. numărul de participanți, resursele utilizate, etc), cât și o evaluare calitativă (spre exemplu gradul de implicare în activitate, motivația de participa, măsuri de îmbunătățire a activităților viitoare)
- se poate realiza o evaluare a activităților prin chestionare adresate părinților preșcolarilor – petrecând mare parte din timp cu copiii lor, părinții pot fi în măsură să ofere o imagine de ansamblu asupra a ceea ce s-a întâmplat – această sesiune de evaluare cu părinții poate fi un aspect important în păstrarea contactului permanent cu aceștia, astfel ei sunt informați în permanență cu privire la ceea ce învață copiii lor sau pot oferi un real sprijin în alte activități viitoare
- discuții interactive între cei implicați – este necesară o atenție sporită în timp ce derulăm activitatea asupra nivelului de implicare a tuturor copiilor, să antrenăm fiecare participant la discuții, să le oferim copiilor posibilitatea de a pune întrebări atunci când nu le este clar un anumit aspect și mai ales să le oferim posibilitatea de a-și exprima părerea cu privire la respectiva activitate.

Bibliografie:

1. 2009, *Curriculum pentru învățământul preșcolar*, București, Editura D P H
2. Bartoș E., Hagi G., 1996, *Consultații pentru activitatea metodică în grădiniță*, Timișoara, Editura Eurobit.
3. Preda, Viorica, coordonator, 2002, *Metoda proiectelor la vârste timpurii*, București, Editura Miniped
4. 2005, *Ghid pentru proiecte tematice*, București, Editura Humanitas Educațional
5. 2002, *Metode interactive de grup* (Ghid metodic), București, Editura Arves

Importanța promovării egalității de șanse în învățământul preșcolar

Udrescu Gheorghița

Școala Gimnazială Nr.13 Râmnicu Vâlcea

Învățământul preșcolar reprezintă o etapă esențială în dezvoltarea copiilor, deoarece în această perioadă se formează bazele învățării, socializării și comportamentului. Este crucial ca, încă de la o vârstă fragedă, copiii să aibă șanse egale de a învăța, a se dezvolta și a interacționa în moduri care le stimulează abilitățile și încrederea. Promovarea egalității de șanse în învățământul preșcolar asigură că toți copiii, indiferent de sex, etnie, statut social sau dizabilități, beneficiază de aceleași oportunități de educație.

Egalitatea de șanse în învățământul preșcolar înseamnă crearea unui mediu educațional în care toți copiii au acces la resurse și oportunități care le permit să se dezvolte optim. Aceasta presupune evitarea oricărei forme de discriminare, de la accesul la grădiniță și până la participarea activă în activitățile educaționale. În această perioadă timpurie, educația trebuie să fie una incluzivă, care să răspundă nevoilor diverse ale copiilor, indiferent de condițiile lor de viață sau de eventualele lor dizabilități.

Promovarea egalității de șanse încă din perioada preșcolară are numeroase beneficii, atât pentru copii, cât și pentru societate:

Dezvoltare armonioasă: Copiii care beneficiază de o educație bazată pe principii de egalitate au șanse mai mari să se dezvolte emoțional, social și cognitiv în mod echilibrat. Acest lucru este esențial pentru a preveni viitoare inegalități în învățământul primar și în viața adultă.

Reducerea discriminării: În această perioadă, copiii încep să conștientizeze diferențele dintre ei și ceilalți. Crearea unui mediu egalitar poate ajuta la prevenirea formării unor prejudecăți și stereotipuri de gen, rasă sau statut social.

Incluziune socială: Copiii care provin din medii defavorizate sau din grupuri vulnerabile pot fi sprijiniți să participe activ la educație, ceea ce le va deschide oportunități pe termen lung.

Pentru a asigura egalitatea de șanse în învățământul preșcolar, trebuie implementate o serie de măsuri educaționale și instituționale:

Accesibilitatea educațională: Este esențial ca toți copiii, indiferent de mediul lor de proveniență, să aibă acces la instituții de învățământ preșcolar. Acest lucru presupune și reducerea costurilor asociate educației timpurii pentru familiile din medii defavorizate.

Programe educaționale incluzive: Educația preșcolară ar trebui să fie adaptată nevoilor tuturor copiilor, inclusiv celor cu dizabilități. Măsurile de adaptare a curricula, formarea educatoriilor în tehnici incluzive și asigurarea unui spațiu accesibil sunt esențiale pentru integrarea acestor copii. **Formarea cadrelor didactice:** Educatorii trebuie să fie instruiți să recunoască și să combată prejudecățile și discriminările. De asemenea, trebuie să promoveze activ diversitatea și incluziunea în activitățile de zi cu zi din grădiniță.

Materiale educaționale echilibrate: Este important ca materialele didactice să reflecte diversitatea culturală, de gen și etnică, astfel încât toți copiii să se poată regăsi în ele și să nu se simtă excluși.

Promovarea egalității de gen: În perioada preșcolară, este esențial să se evite stereotipurile de gen. Copiilor trebuie să li se ofere aceleași șanse de a se exprima, de a învăța și de a participa activ în orice tip de activitate, fie că este vorba despre jocuri, activități educaționale sau dezvoltare motorie.

Promovarea egalității de șanse în învățământul preșcolar este fundamentală pentru construirea unei societăți incluzive, echitabile și prospere. Asigurându-ne că fiecare copil are acces la aceleași oportunități educaționale și că este tratat cu respect și demnitate, indiferent de sex, etnie sau statut social, punem bazele unui viitor mai bun pentru întreaga comunitate. Investiția în educația timpurie este, de asemenea, un pas important în eliminarea inegalităților și crearea unui mediu în care diversitatea este respectată și celebrată.

Bibliografie

1. Ministerul Educației Naționale, "Politici educaționale pentru învățământul preșcolar"; Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), "Egalitatea de gen în educație";

Promovarea egalității de șanse prin educație din perspectiva profesorului consilier școlar

*Madalina Robescu
CJRAE Vâlcea*

Promovarea egalității de șanse prin educație este o valoare esențială pentru dezvoltarea unei societăți echitabile și incluzive. În acest context, rolul profesorului consilier școlar devine crucial, deoarece acesta este în contact direct cu elevii, părinții și colegii profesori, având responsabilitatea de a crea un mediu educațional în care fiecare copil, indiferent de mediul social, economic sau cultural din care provine, să aibă acces la aceleași oportunități de învățare și dezvoltare.

Iată câteva perspective și abordări esențiale privind promovarea egalității de șanse prin educație din perspectiva profesorului consilier școlar:

1. Identificarea și combaterea discriminării

Profesorul consilier școlar trebuie să fie vigilent în identificarea oricărei forme de discriminare care ar putea apărea în școală. Acest lucru include:

- Discriminarea pe bază de gen, rasă, religie, statut socio-economic sau abilități (sau lipsa acestora).
- Bullying-ul și alte forme de excluziune socială trebuie tratate cu seriozitate. Consilierul școlar poate organiza sesiuni de informare, workshopuri și activități educative pentru a învăța elevii despre respectul pentru diversitate și importanța incluziunii.

2. Sprijin pentru elevii din medii defavorizate

Unele grupuri de elevi pot avea mai puține șanse să reușească în educație din cauza condițiilor socio-economice sau a altor dificultăți personale. Profesorul consilier joacă un rol important în:

- Identificarea nevoilor speciale ale elevilor care provin din familii cu un statut socio-economic scăzut sau care se confruntă cu probleme acasă. Consilierul poate ajuta prin ghidaj în obținerea de burse, stimulente educaționale sau alte forme de sprijin.
- Crearea unui plan de intervenție personalizat pentru acești elevi, pentru a le oferi un sprijin educațional suplimentar (tutoring, activități extrașcolare, etc.).

3. Sensibilizarea și educarea pentru egalitate

Un alt aspect important este educarea și sensibilizarea elevilor, părinților și cadrelor didactice în ceea ce privește egalitatea de șanse. Profesorul consilier poate organiza activități de:

- Dezvoltare a unei culturi a respectului și toleranței: Activitățile educaționale care promovează respectul pentru diversitate (ex. discuții despre stereotipuri de gen, etnicitate, etc.) pot ajuta elevii să înțeleagă că diferențele nu sunt un motiv de excluziune, ci de învățare și dezvoltare.
- Workshopuri și sesiuni de formare pentru profesori: Este important ca toți educatorii să înțeleagă cum să gestioneze diversitatea din clasă și să promoveze un mediu incluziv pentru toți elevii. Consilierii școlari pot organiza sesiuni pentru a ajuta profesorii să identifice și să elimine prejudecățile sau stereotipurile.

4. Promovarea accesului la educație pentru toți elevii

Consilierul școlar joacă un rol esențial în asigurarea unui acces egal la educație, prin:

- Sprijinirea elevilor cu dizabilități sau cu nevoi educaționale speciale în integrarea în școală. Profesorul

consilier poate colabora cu specialiști pentru a adapta metodele de învățare și a crea un mediu accesibil.

- Promovarea educației pentru toți, indiferent de capacitățile academice ale elevilor. Consilierul școlar poate încuraja diversificarea activităților educaționale și a abordărilor pedagogice, astfel încât să existe opțiuni pentru fiecare elev, fie că este vorba de învățământul teoretic sau cel vocațional.

5. Susținerea carierei și orientarea școlară

Un alt domeniu important pentru promovarea egalității de șanse este consilierea profesională și orientarea în carieră. Profesorul consilier școlar poate:

- Ghidarea elevilor în alegerea unei cariere, în funcție de abilitățile și interesele lor, nu doar de statutul lor social sau economic. În acest sens, consilierul poate oferi informații și resurse pentru a ajuta elevii să ia decizii informate, fără a fi influențați de stereotipuri.
- Organizarea de sesiuni de informare despre diversele opțiuni educaționale și profesionale, inclusiv alternative de formare profesională, învățământ postliceal sau chiar oportunități de învățământ superior, astfel încât toți elevii să înțeleagă că au multiple opțiuni.

6. Crearea unui mediu sigur și sprijinitor

Unul dintre rolurile fundamentale ale profesorului consilier școlar este acela de a crea un mediu de învățare sigur și sprijinitor, unde elevii se simt respectați și susținuți. Acest lucru presupune:

- Dezvoltarea unor relații de încredere cu elevii: Profesorul consilier trebuie să fie un model de deschidere și respect, pentru ca elevii să se simtă în siguranță să vorbească despre dificultățile lor.
- Mediu non-discriminatoriu: Asigurarea unui cadru în care toți elevii, indiferent de etnie, religie, sex sau statut social, să aibă șanse egale de a învăța și a se dezvolta.

7. Promovarea colaborării între școală, familie și comunitate

Egalitatea de șanse nu poate fi promovată doar în cadrul școlii, ci și în afacerea acesteia. Profesorul consilier școlar poate colabora cu:

- Părinții: Informarea părinților despre importanța susținerii educației, mai ales în familiile care se confruntă cu dificultăți economice sau sociale.

Comunitatea: Implicarea comunității locale pentru a sprijini elevii (de exemplu, prin burse, activități extracurriculare, mentorat).

Promovarea egalității de șanse prin educație

*Prof.înv.preșcolar: Rogojinaru-Stan D. Floarea
Școala Gimnazială Galicea*

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la bază asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Școala se confruntă cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii. Ea înseamnă o

egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copii care provin din familii sărace la limita existenței, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă.

Valorificarea diversității permite toleranța, recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea că nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008

Rolul educației în egalitatea de șanse

*Prof. Înv. Preșcolar Vărgăluță Maria-Mălina
Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni 1 Râmnicu Vâlcea*

Într-o lume în continuă schimbare, în care diversitatea umană devine tot mai vizibilă și acceptată, educația rămâne un pilon fundamental pentru construirea unei societăți incluzive. Egalitatea de șanse nu este doar un ideal teoretic, ci o condiție necesară pentru progresul real al oricărei comunități. Prin urmare, educația devine instrumentul cel mai puternic în corectarea dezechilibrelor sociale și în oferirea unui punct de plecare echitabil tuturor indivizilor, indiferent de origine, gen, statut social sau dizabilități.

Egalitatea de șanse presupune ca fiecare individ să beneficieze de aceleași condiții pentru a se dezvolta și a reuși în viață, fără a fi discriminat sau dezavantajat din cauza unor factori care nu țin de merit sau efort personal. În educație, acest principiu se traduce prin acces egal la resurse, profesori bine pregătiți, infrastructură adecvată, dar și prin sprijin suplimentar pentru categoriile vulnerabile. Toți ar trebui să poartă din același punct în fața educației și a vieții, să aibă acces la resursele necesare pentru a-și construi un viitor bun. În lipsa egalității de șanse, mulți oameni talentați și muncitori pot rămâne pe margine, iar societatea pierde potențialul lor valoros.

Educația are potențialul unic de a rupe ciclul sărăciei și de a oferi o nouă perspectivă celor care provin din medii defavorizate. Prin programe de sprijin școlar, burse, consiliere psihologică sau incluziune digitală, școala poate deveni un mediu echilibrat, unde fiecare elev

Cu toate acestea, există numeroase obstacole care împiedică egalitatea de șanse în educație. Diferențele mari dintre mediul urban și cel rural, discriminarea subtilă sau directă, lipsa resurselor materiale și tehnologice, precum și stereotipurile sociale sunt doar câteva dintre barierele care trebuie înlăturate. Este nevoie de voință politică, investiții constante și implicare din partea întregii societăți pentru a transforma educația într-un adevărat motor al echității.

Egalitatea de șanse prin educație nu este doar o obligație morală, ci o necesitate strategică pentru viitorul unei societăți prospere și unite. Investind în educație echitabilă, investim într-un viitor în care fiecare copil, tânăr sau adult are posibilitatea de a contribui activ și valoros la dezvoltarea comunității sale. Doar printr-un sistem educațional putem spera la o societate în care succesul este determinat de efort, nu de norocul nașterii într-un anumit mediu.

Bibliografie

1. UNICEF România. (2020). „Egalitatea de șanse în educație”.
2. Ministerul Educației Naționale. (2019). „Strategia pentru incluziune educațională”.

Rolul educației în promovarea egalității

*Prof. Pau Violeta
Liceul Teoretic Comuna Măciuca*

Egalitatea de șanse presupune printre altele, să asigurăm fiecărui individ aceeași ”oportunitate inițială ” de a beneficia de educație. În opinia mea, nu se poate vorbi de egalitatea șanselor atâta timp cât nu se asigură egalitatea oportunităților, din toate punctele de vedere. Fiecare elev ar trebui să aibă ”acces necondiționat” la toate formele educației.

Promovarea egalității de șanse prin educație este un subiect esențial în dezvoltarea unei societăți

echitabile, incluzive și sustenabile. Educația joacă un rol central în reducerea inegalităților sociale, economice și culturale, oferind tuturor indivizilor – indiferent de gen, etnie, dizabilitate, statut socio-economic sau locație geografică – posibilitatea de a-și atinge potențialul.

Egalitatea de șanse în educație presupune ca toți copiii și tinerii să aibă acces la aceleași resurse, condiții și sprijin pentru a învăța, a se dezvolta și a participa activ în societate. Aceasta nu înseamnă tratarea tuturor la fel, ci adaptarea resurselor și sprijinului pentru a răspunde nevoilor fiecăruia.

Rolul educației în promovarea egalității

Acces universal: asigurarea accesului gratuit și neîngrădit la educație pentru toți copiii, inclusiv în comunitățile defavorizate;

- Curriculum incluziv: un conținut educațional care reflectă diversitatea culturală și promovează toleranța, respectul și drepturile omului;
- Formarea profesorilor: cadrele didactice trebuie instruite pentru a înțelege și răspunde diversității elevilor, fără prejudecăți;
- Sprijin individualizat: suport pentru elevii cu dificultăți de învățare, dizabilități sau provenienți din medii vulnerabile;

Combaterea discriminării: educația contribuie la reducerea stereotipurilor și prejudecăților.

Inițiative pentru promovarea egalității prin educație

- Programe de burse și sprijin material pentru elevii din medii defavorizate;
- Școli incluzive care integrează copii cu dizabilități în învățământul de masă;
- Campanii de conștientizare despre importanța educației fetelor în comunități tradițional conservatoare;
- Programe de educație remedială pentru a preveni abandonul școlar.

Egalitatea de șanse în mediul școlar și asigurarea unui învățământ de calitate pentru toți copiii ar merita începute prin:

- acceptarea diferențelor individuale (naționalitate, rasă, gen, religie, etnie, dizabilități etc.);
- oferirea de atenție, afecțiune, susținere și încurajare tuturor elevilor;
- alegerea metodele didactice care să ia în considerare aptitudinile, nevoile, interesele individuale ale elevilor;
- motivarea elevilor pentru continuarea studiilor;
- proiectarea unor activități de învățare axate pe necesitățile educaționale individuale ale elevilor;
- simplificarea curriculum-ului și adaptarea acestuia la cererea pieței muncii;
- folosirea unui sistem de evaluare echitabil;
- dotarea corespunzătoare a școlilor, atât a celor din mediu rural, cât și a celor din mediul urban, pentru a crea un mediu educațional adecvat, prietenos celui ce învață;
- promovarea învățământului incluziv;
- manageri profesioniști, capabili să gestioneze eficient instituțiile educaționale.

Rolul școlii este acela de a oferi tuturor posibilitatea de a învăța în funcție de ritmul, capacitățile și nevoile proprii și de a se exprima conform trăsăturilor individuale de personalitate însă, atâta timp cât vor exista: diferențe de statut social, discriminări de gen, etnie, dezinteres, intoleranță, dificultățile în promovarea egalității de șanse vor exista întotdeauna. Este absolut necesară modificarea comportamentelor, atitudinilor, normelor și valorilor care aduc atingere demnității umane.

Concluzie:

Educația este cheia către egalitatea de șanse. Investiția în educație echitabilă înseamnă nu doar respectarea unui drept fundamental, ci și crearea unei societăți mai prospere, în care fiecare individ are șansa de a contribui și de a se realiza.

Bibliografie

1. Chelsea S., (2008), *Psihosociologie. Teorii, cercetări, aplicații*, Editura Polirom, Iași.
2. Dumitru A., Neicu C., Nicoară C., (2011), *Calitatea în educație*, București.
3. Neagu G., (2012), **Șanse de acces la educație în societatea românească actuală**, Editura Lumen,

Strategii de promovare a egalității de șanse în educația preșcolară

Prof. Sandu Adriana

Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni 1 Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse și nondiscriminarea reprezintă principii fundamentale ale unei societăți echitabile și incluzive. În mediul preșcolar, promovarea acestor valori este importantă pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor, oferindu-le oportunități egale de învățare și interacțiune socială, indiferent de gen, etnie, dizabilitate sau statut socio-economic.

Fiecare copil de vârstă preșcolară este unic și participă la procesul de învățare și dezvoltare într-un mod propriu, în funcție de caracteristicile și particularitățile sale. În această etapă timpurie, el explorează lumea prin joc, curiozitate și experiențe directe, aducând cu sine un stil personal de învățare, un ritm individual de descoperire și o abordare proprie a provocărilor de zi cu zi. Succesul fiecărui copil depinde de capacitatea sa de adaptare la schimbări și de învățare continuă într-un mod natural și interactiv. Pentru ca acest lucru să fie posibil, sistemul educațional trebuie să ofere un mediu stimulativ, sigur și afectiv, care să sprijine dezvoltarea acestor capacități într-un mod adecvat vârstei.

Asigurarea accesului la educație pentru toți copiii, inclusiv pentru cei de vârstă preșcolară, a fost una dintre prioritățile politicilor educaționale promovate la nivel internațional încă din ultima parte a secolului trecut. Pentru ca fiecare copil să beneficieze de aceleași „oportunități inițiale” de a învăța, este necesar ca sistemul educațional să asigure un mediu stimulativ, incluziv și adaptat nevoilor individuale ale celor mici. Instituțiile din învățământul preșcolar trebuie să fie accesibile tuturor copiilor, indiferent de mediul socio-economic din care provin, oferindu-le sprijin prin metode pedagogice moderne, materiale educaționale adecvate și cadre didactice pregătite să susțină dezvoltarea timpurie.

Pe lângă accesibilitate, este important ca procesul educațional să fie centrat pe copil, respectând ritmul său de învățare, explorare și descoperire. Jocul, interacțiunea cu mediul și stimularea creativității sunt esențiale în această etapă, contribuind la formarea unei baze solide pentru dezvoltarea cognitivă, emoțională și socială. Astfel, printr-un sistem educațional bine structurat și echitabil, fiecare copil poate avea șansa să își valorifice potențialul și să se dezvolte într-un mod armonios încă din primii ani de viață.

Aplicarea unor strategii de promovare a egalității de șanse și nondiscriminării în învățământul preșcolar, are un rol important pentru crearea unui mediu educațional echitabil, sigur și stimulativ pentru toți copiii. În această etapă timpurie a dezvoltării, copiii își formează primele percepții despre ei înșiși și despre cei din jur, iar expunerea la principii precum diversitatea, respectul și incluziunea le influențează semnificativ dezvoltarea socio-emoțională și intelectuală.

De aceea, trebuie să dezvoltăm și să implementăm strategii pentru promovarea egalității de șanse și nondiscriminării în educația preșcolară precum:

– **prevenirea discriminării încă din copilărie:** învățământul preșcolar reprezintă o etapă importantă în formarea atitudinilor și valorilor fundamentale ale copiilor. Este momentul ideal pentru a combate stereotipurile și prejudecățile, deoarece în această perioadă copiii își dezvoltă percepțiile despre sine și despre cei din jur. Prin promovarea valorilor de acceptare și respect reciproc, educația timpurie poate contribui semnificativ la crearea unei societăți mai echitabile și incluzive.

– **crearea unui curriculum incluziv:** materialele educaționale trebuie să reflecte diversitatea culturală, socială și individuală, astfel încât fiecare copil să se simtă reprezentat și valorizat. Pentru a realiza acest lucru, este important ca programele de învățare să includă: activități interactive, care să încurajeze colaborarea și învățarea prin experiență, promovând respectul și acceptarea diferențelor; resurse adaptate, care să răspundă nevoilor individuale ale copiilor, inclusiv celor cu dizabilități sau din comunități marginalizate; metode de predare flexibile, care să permită fiecărui copil să învețe în ritmul său, folosind abordări personalizate.

– **activități care promovează empatia:** empatia este o abilitate importantă în dezvoltarea socială a copiilor, prin activități specifice, copiii pot învăța să recunoască și să înțeleagă emoțiile celor din jur, dezvoltând astfel relații bazate pe respect și acceptare. Metode eficiente pentru stimularea empatiei:

jocurile de rol – ajută copiii să exploreze diverse situații sociale, învățând să înțeleagă sentimentele altora; poveștile despre diversitate – expunerea la personaje din medii diferite îi încurajează să aprecieze diversitatea și să dezvolte empatie; activitățile de grup – cooperarea în echipă le oferă ocazia să își exprime ideile, să asculte și să respecte colegii; exerciții de recunoaștere a emoțiilor – identificarea expresiilor faciale îi ajută să înțeleagă și să răspundă adecvat emoțiilor celor din jur; activități cu animale – interacțiunea cu animalele stimulează responsabilitatea și sensibilitatea față de ființele din jur. Prin aceste metode, copiii își dezvoltă capacitatea de a empatiza și de a construi relații bazate pe respect și acceptare.

– **formarea cadrelor didactice:** formarea cadrelor didactice trebuie să includă atât aspecte teoretice, cât și metode practice, astfel încât cadrele didactice din grădinițe, să poată adapta strategiile de predare la nevoile fiecărui copil, indiferent de origine, dizabilități sau statut social. Prin utilizarea unor tehnici care valorizează diversitatea, cadrele didactice pot crea un spațiu educațional în care toți copiii se simt acceptați și încurajați să își exprime ideile.

– **implicarea părinților:** părinții joacă un rol important în formarea atitudinilor și valorilor copiilor, iar colaborarea cu grădinița este esențială pentru un mediu educațional echitabil. Sensibilizarea familiilor în privința egalității de șanse contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor și la reducerea prejudecăților. Prin implicarea activă a părinților, printr-un dialog deschis pentru identificarea nevoilor copiilor, asigurarea continuității educației și organizarea de activități comune părinți-copii, se creează un mediu de sprijin și încredere, oferind fiecărui copil șanse egale de dezvoltare.

– **crearea unui mediu sigur și incluziv:** spațiul educațional trebuie să fie accesibil tuturor copiilor, indiferent de nevoile lor specifice, și să încurajeze interacțiunea pozitivă. Acesta trebuie să fie accesibil tuturor copiilor, indiferent de nevoile lor specifice, și să le ofere un cadru în care să se simtă protejați, respectați și încurajați să își exprime ideile.

Astfel, se poate promova egalitatea de șanse și nondiscriminarea în educația preșcolară, fiind important la realizarea și menținerea unui sistem educațional echitabil și incluziv. Prin adaptarea curriculumului, formarea cadrelor didactice, implicarea părinților și crearea unui mediu educațional accesibil, fiecare copil are oportunitatea de a învăța și de a se dezvolta într-un climat bazat pe respect și diversitate. Aceste strategii nu doar sprijină dezvoltarea armonioasă a copiilor, ci contribuie și la formarea unei generații care apreciază diversitatea și promovează valori fundamentale pentru o societate echitabilă și prosperă.

Bibliografie

1. Neagu G., *Șanse de acces la educație în societatea românească actuală*, Editura Lumen, Iași, 2012;
2. Călineci, Marcela Claudia și colab, *Valori comportamentale și reducerea violenței în școală*, Editura Educația 2000+, București, 2009;
3. Mara D., *Strategii didactice în educația incluzivă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.

„Draga mea copilărie”

Prof. Mirela Maria Paraschiv
Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă Balș
Prof. Claudia Marcela Șerban
Școala Gimnazială Nr. 2 Caracal
Prof. Rely Monica Trăistaru
Liceul cu Program Sportiv Slatina
Prof. Mariana Voica
Școala Gimnazială „Vlaicu Vodă” Slatina

Proiect de parteneriat educativ pentru copiii cu cerințe educaționale speciale

Nr. _____ / _____
CENTRUL ȘCOLAR PENTRU
2 CARACAL
EDUCAȚIE INCLUZIVĂ BALȘ
DIRECTOR,

Mihaela Ionela ARICIU

Nr. _____ / _____
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.

DIRECTOR,

Costel Răzvan BĂȚĂGUI

Nr. _____ din _____
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „VLAICU VODĂ” SLATINA
SLATINA

DIRECTOR,
Maria Mioara MITREA

Nr. _____ din _____
LICEUL CU PROGRAM SPORTIV

DIRECTOR,
Carla Daniela SORA

INIȚIATORI/COORDONATORI AI PROIECTULUI:

Mirela Maria Paraschiv
Claudia Marcela Șerban
Rely Monica Trăistaru
Mariana Voica

DURATA: APRILIE-DECEMBRIE 2024

Scopul proiectului:

Formarea deprinderilor de socializare, promovarea dialogului, a comunicării între elevii celor două instituții școlare ca premisă a dezvoltării unor relații de toleranță, lipsite de prejudecăți, a integrării elevilor cu nevoi speciale în cadrul comunității.

Argument:

Acest parteneriat educațional urmărește atingerea unor obiective de natură formală, informală, socio-comportamentală.

Copiii sunt antrenați în desfășurarea unor exerciții moral-civice în vederea modelării raporturilor interumane, dar și în direcția realizării propriei identități. Prin activitățile propuse elevii conștientizează și exersează anumite norme elementare de conduită, practică acțiuni sociale solidare. În cadrul activităților desfășurate, va putea fi analizat modul în care înțeleg copiii regula, corectitudinea, toleranța, ideea de justiție, de egalitate, permisibilitatea morală față de copiii cu nevoi speciale. De asemenea, prin aceste activități vor fi facilitate comunicarea, socializarea, relaționarea, colaborarea și sprijinul reciproc pentru rezolvarea unor sarcini, favorizându-se cunoașterea reciprocă dintre elevi, înțelegerea și acceptarea reciprocă între elevii celor două instituții școlare.

Obiective:

- formarea/dezvoltarea deprinderilor de socializare;
- cunoașterea instituțiilor școlare în care învață și se dezvoltă alți copii;
- dezvoltarea cooperării între cadre didactice din unități diferite de învățământ;
- cultivarea dorinței de a face fapte bune și a dăru;
- înțelegerea importanței prieteniei în viață și a relațiilor de întraajutorare, conștientizarea afectivității de grup ca suport al prieteniei;
- înlăturarea prejudecăților în rândul elevilor, părinților, cadrelor didactice față de copiii cu CES;
- stimularea participării responsabile a elevilor în relațiile stabilite cu elevii cu CES, dovedind o atitudine de înțelegere, acceptare și respect;
- confort psihic sporit, dezvoltarea capacității de adaptare la situații noi;
- îmbunătățirea deprinderilor de comunicare și relaționare prin integrarea în contexte noi;
- încrederea în sine bazată pe acceptarea de sine;
- competențe sociale sporite;
- formarea/dezvoltarea autonomiei personale a elevilor cu CES;
- exersarea comportamentului tolerant, atent, civilizat, comunicativ, responsabil, autoevaluativ;
- atragerea elevilor în organizarea unor activități cu caracter extracurricular.

Evenimente înscrise în calendarul proiectului:

Evenimentul	Activitățile realizate
„Cu prietenii”	✓ Activități de cunoaștere desfășurate în grupuri mixte (copii din școala de masă și cei din școala specială)
„Culorile verii”	✓ Atelier de pictură
„Natura e prietena noastră! ”	✓ Vizitarea expoziției cu vânzare organizată în cadrul proiectului ECO-Școala derulat la nivelul Centrului Școlar pentru Educație Incluzivă Balș; ✓ Activități în aer liber – Parcul „Constantin Poroineanu” Caracal
„Jocurile copilăriei”	✓ Jocuri de mișcare și diverse concursuri desfășurate
„Ziua prieteniei”	✓ Activități pe ateliere de lucru: olărit, cusături, pictură pe sticlă etc. ✓ Jocuri distractive în aer liber (pe terenul de sport al școlii) ✓ Desene pe asfalt

Resurse materiale implicate: fondurile adunate prin colectare.

Resurse umane implicate: directori, cadre didactice, părinți, elevi.

Rezultate așteptate:

- îmbunătățirea comunicării;
- acceptarea copiilor cu CES în grupurile de joacă și de învățare;
- cunoașterea, înțelegerea și acceptarea reciprocă dintre elevi;
- integrarea elevilor cu CES în comunitate.

Promovarea egalității de șanse prin educație în învățământul primar

Prof. înv. primar Diana-Cristina Șerban
Colegiul Național de Informatică "Matei Basarab" Râmnicu Vâlcea

Învățământul primar este prima etapă formală din parcursul educațional al unui copil. În această perioadă, se formează bazele personalității, valorilor și comportamentelor viitorului adult. Tocmai de aceea, este esențial ca fiecare copil să aibă acces egal la educație, indiferent de condiția socială, economică, etnică sau de eventualele dificultăți de învățare. Egalitatea de șanse reprezintă un principiu fundamental al unei societăți democratice și incluzive.. Educația joacă un rol esențial în eliminarea discriminării și în formarea unei generații capabile să respecte și să valorifice diversitatea.

Rolul învățătorului în promovarea egalității de șanse

Învățătorul este una dintre cele mai importante figuri din viața școlară a elevului. Prin empatie, metode diferențiate și atenție la nevoile fiecărui copil, învățătorul contribuie direct la eliminarea barierelor educaționale. Respectarea ritmului individual de învățare, adaptarea sarcinilor și încurajarea tuturor elevilor sunt gesturi concrete de promovare a egalității de șanse.

Școala este mediul în care copilul învață nu doar cunoștințe, ci și valori. Printr-o educație de calitate, adaptată nevoilor fiecărui elev, se creează premisele pentru o dezvoltare armonioasă și pentru integrarea în societate. Profesorii, prin metodele didactice utilizate și prin atitudinea lor, devin agenți ai schimbării. Ei pot contribui la diminuarea inechităților, încurajând participarea tuturor elevilor, indiferent de vulnerabilitățile lor.

Exemple de practici incluzive în ciclul primar:

- Adaptarea materialelor didactice pentru elevii cu dificultăți de învățare (texte mai scurte, imagini, jocuri interactive).
- Utilizarea învățării prin cooperare (lucrul în perechi sau echipe eterogene).
- Folosirea platformelor digitale (Wordwall, Kahoot, etc.) pentru implicarea activă a tuturor copiilor.
- Organizarea de activități extracurriculare care promovează respectul față de diversitate (Ziua Diversității, săptămâna „Școala altfel”).

Măsuri suplimentare necesare:

- Colaborarea constantă cu părinții, pentru a-i sprijini în susținerea educației copilului.
- Implicarea consilierului școlar pentru elevii vulnerabili.
- Promovarea toleranței, empatiei și cooperării în toate activitățile de la clasă.

La nivelul învățământului primar, egalitatea de șanse înseamnă să-i oferi fiecărui copil șansa de a reuși, în funcție de potențialul său. Un mediu școlar incluziv, bazat pe respect, sprijin și colaborare, formează nu doar elevi bine pregătiți, ci și oameni buni și echilibrați.

Promovarea egalității de șanse prin educație nu este doar o obligație legală, ci și o datorie morală. O societate echitabilă începe cu o școală incluzivă, care sprijină dezvoltarea fiecărui copil în ritmul și stilul său propriu. În acest mod, educația devine cheia pentru construirea unui viitor mai echitabil, mai empatic și mai tolerant.

Bibliografie

1. Legea Educației Naționale nr. 1/2011
2. Curriculum pentru învățământul primar – Ministerul Educației
3. UNICEF România – Ghiduri pentru educație incluzivă
4. CNCD – Resurse pentru combaterea discriminării în școală

Promovarea egalității de șanse în școală

Prof. Șerban Sica Floriana

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc.

Din punct de vedere educațional, pentru a fi o școală incluzivă, pentru a se asigura accesul egal la educație pentru toți elevii, este necesară dezvoltarea unor practici școlare, strategii didactice, metode de predare și evaluare care să satisfacă nevoile tuturor cerințelor individuale și să determine implicarea activă a tuturor elevilor.

Din punct de vedere social, școlile incluzive ar trebui să fie baza societății drepte, corecte, fără atitudini discriminatorii, să dezvolte medii care să creeze atitudini pozitive. În ceea ce privește partea economică, se susține faptul că o școală care poate educa toți copiii împreună este o mai mică investiție decât mai multe școli specializate pe diferite grupuri de nevoi. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesorii și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă. Școala se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor.

Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale, ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare. Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Identificarea modalităților și strategiilor de instruire se face pornind de la nevoia elevului de a fi educat. Strategiile de instruire se adaptează pentru a permite elevului să se integreze mediului școlar și cerințelor acestuia. Procedeele de lucru trebuie să fie sortate, îmbinate și folosite în funcție de nivelul și interesele

elevilor. Specificul unei metode se poate modifica și transforma ulterior. Chiar dacă se folosește o metodă tradițională, inițial, traseul didactic poate dobândi caracteristici modern.

Diferențierea în învățare presupune o organizare diferită prin adaptarea conținuturilor, adaptarea proceselor didactice, adaptarea mediului de învățare, adaptarea evaluării prin adaptarea descriptorilor și criteriilor de performanță. Activitățile desfășurate diferențiat au o serie de avantaje: fiecare elev participă la activitățile propuse de cadrul didactic și se va implica în rezolvarea sarcinilor; adaptând sarcinile de lucru, fiecare elev va reuși să rezolve tema iar cadrul didactic va identifica situațiile unde elevul va avea nevoie de sprijin; toți elevii vor fi sprijiniți în efectuarea sarcinilor de lucru; colaborarea și cooperarea între elevii clasei va duce la un colectiv încheșat și se vor ajuta în activități; se respectă ritmul propriu al tuturor elevilor; se dezvoltă spiritul de echipă; îndepărtarea complexului de inferioritate dezvoltat de elevii care nu pot atinge performanțe ridicate și acordarea încrederii în forțe proprii; fiecare elev va fi apreciat și va fi motivat pentru învățare; implică utilizarea unui conținut didactic variat; stimulează originalitatea și creativitatea; rolul profesorului este de a organiza învățarea, de a motiva, de a crea un mediu propice învățării, de a sprijini comunicarea, de a asigura un feed-back, de a confrunța concepții sau opinii diferite. Individualizarea este realizată prin adaptarea activității didactice la caracteristicile individuale ale elevului: adaptarea obiectivelor, adaptarea activităților de învățare în funcție de capacitățile elevului, acordarea unui timp suplimentar, adaptarea materialelor folosind fișe diferențiate, suporturi audio-video, planșe, imagini, aplicații tehnologice, teme diferențiate pentru acasă.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Diferențierea în învățare presupune o organizare diferită prin adaptarea conținuturilor, adaptarea proceselor didactice, adaptarea mediului de învățare, adaptarea evaluării prin adaptarea descriptorilor și criteriilor de performanță. Activitățile desfășurate diferențiat au o serie de avantaje: fiecare elev participă la activitățile propuse de cadrul didactic și se va implica în rezolvarea sarcinilor; adaptând sarcinile de lucru, fiecare elev va reuși să rezolve tema iar cadrul didactic va identifica situațiile unde elevul va avea nevoie de sprijin; toți elevii vor fi sprijiniți în efectuarea sarcinilor de lucru; colaborarea și cooperarea între elevii clasei va duce la un colectiv încheșat și se vor ajuta în activități; se respectă ritmul propriu al tuturor elevilor; se dezvoltă spiritul de echipă; îndepărtarea complexului de inferioritate dezvoltat de elevii care nu pot atinge performanțe ridicate și acordarea încrederii în forțe proprii; fiecare elev va fi apreciat și va fi motivat pentru învățare; implică utilizarea unui conținut didactic variat; stimulează originalitatea și creativitatea; rolul profesorului este de a organiza învățarea, de a motiva, de a crea un mediu propice învățării, de a sprijini comunicarea, de a asigura un feed-back, de a confrunța concepții sau opinii diferite. Individualizarea este realizată prin adaptarea activității didactice la caracteristicile individuale ale elevului: adaptarea obiectivelor, adaptarea activităților de învățare în funcție de capacitățile elevului, acordarea unui timp suplimentar, adaptarea materialelor folosind fișe diferențiate, suporturi audio-video, planșe, imagini, aplicații tehnologice, teme diferențiate pentru acasă.

Pentru ca activitatea educațională să fie o reușită trebuie să ținem cont de organizarea spațiului de învățare. Este esențial ca toți elevii, în primul rând să aibă acces în școală și efectiv în sala de clasă. Rampele pentru scări, uneori utilizarea unor uși mai mari atunci când este utilizat scaunul cu rotile, amplasarea sălii de clasă la parter sunt primii pași pentru a fi fizic în școală. Spațiul clasei este important să asigure elevilor

siguranță și să li se ofere mobilitate. Profesorul poate să își organizeze clasa în funcție de activități, în funcție de nevoile elevilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative

speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm.

Valorificarea diversității permite toleranța, recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă.

Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea că nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Bibliografie

1. <https://edict.ro/egalitatea-de-sanse-in-sistemul-educational-romanesc/>
2. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
3. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008
4. Educație pentru toți și pentru fiecare : accesul și participarea la educație a copiilor cu dizabilități și/ sau CES din școlile participante la Campania UNICEF Hai la școală! / Irina Horga, Otilia Apostu, Magdalena Balica ; coord. din partea UNICEF România: Luminița Costache ; coord.: Ciprian

Francofonia ca liant educațional: cooperarea stakeholderilor în prevenirea abandonului școlar

Prof. Popa Natalia Narcisa

Liceul de Arte „Victor Giuleanu” Râmnicu Vâlcea

Într-o societate în continuă transformare, școala are menirea de a rămâne un reper de stabilitate și dezvoltare pentru fiecare copil. Abandonul școlar nu înseamnă doar renunțarea la educație, ci și pierderea unor oportunități de integrare socială, profesională și culturală. În calitate de profesor de limba franceză, consider că învățarea unei limbi străine, în special una cu o dimensiune culturală puternică precum franceza, poate deveni un catalizator pentru menținerea elevilor în sistemul educațional. Dar acest proces nu se poate desfășura în izolare – el presupune valorificarea tuturor stakeholderilor implicați: elevi, părinți, profesori, conducere, comunitate și parteneri externi.

Elevul trebuie să fie în centrul procesului educațional, iar rolul profesorului este acela de a-i oferi un mediu sigur, motivant și conectat la realitate. Prin utilizarea unor metode interactive, resurse multimedia și abordări interculturale, limba franceză poate deveni pentru elevi nu doar o disciplină, ci o fereastră spre lume. Participarea la proiecte internaționale francofone, concursuri lingvistice sau activități creative (teatru în limba franceză, ateliere de gastronomie, film francofon) oferă motivație suplimentară și sentimentul apartenenței la o comunitate globală.

Familia, de asemenea, joacă un rol decisiv în prevenirea abandonului. Prin dialog constant, sprijin afectiv și implicare în activitățile elevului, părinții pot întări relația dintre copil și școală. În calitate de profesor, pot încuraja această implicare prin organizarea unor evenimente culturale deschise familiilor (ex. „Seara francofoniei”) sau prin oferirea de resurse simple pentru exersarea limbii acasă.

Conducerea școlii are responsabilitatea de a susține inițiativele cadrelor didactice și de a crea condiții pentru desfășurarea unui învățământ modern și adaptat nevoilor elevilor. Promovarea limbii franceze prin parteneriate cu instituții culturale (cum ar fi Institutul Francez) sau prin proiecte Erasmus+ poate întări oferta educațională a școlii și reduce riscul de abandon.

Comunitatea locală și actorii externi – organizații culturale, ONG-uri, ambasade, voluntari internaționali – pot aduce în școală resurse, experiențe și modele pozitive. Parteneriatele educaționale au potențialul de a transforma spațiul școlar într-un mediu deschis spre diversitate și dialog intercultural, oferind elevilor contexte reale pentru utilizarea limbii învățate.

Colegiul profesoral este, la rândul său, un pilon esențial. Colaborarea interdisciplinară – de exemplu, între limba franceză și geografie, istorie sau artă – poate aduce un plus de coerență în învățare și poate stimula interesul elevilor prin activități variate și conectate la viața reală.

În concluzie, limba franceză – ca limbă de cultură, diplomatie și comunicare internațională – poate deveni un instrument eficient în prevenirea abandonului școlar atunci când este susținută prin cooperarea activă a tuturor stakeholderilor. Educația nu este o misiune individuală, ci un parteneriat extins între școală, familie și societate. Prin implicare empatică și inițiative creative, putem transforma actul pedagogic într-o punte de legătură între elevi și un viitor posibil.

Bibliografie

1. Ministerul Educației (2022). Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România 2022–2027. București: Ministerul Educației.
2. UNICEF România (2021). Abandonul școlar: cauze, implicații și politici de reducere. București: UNICEF.

3. Conseil de l'Europe (2001). Cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer (CECRL). Strasbourg : Conseil de l'Europe.
4. Rosen, E. (2012). Le français langue étrangère : Didactique et pédagogie. Paris : Hachette FLE.
5. Porcher, L. (1995). Didactique des langues : Vers une pédagogie interculturelle. Paris : PUF.

Educația incluzivă- un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor

Prof. Educație Timpurie: Răduță Alina
Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Nicolae” Râmnicu Vâlcea

Educația este un drept fundamental al omului (toți copiii trebuie să aibă dreptul la o educație gratuită și de calitate) ce permite fiecăruia să dobândească cunoștințele necesare pentru a înțelege lumea de astăzi și pentru a putea participa în mod activ la aceasta. Ea contribuie la păstrarea valorilor, stă la baza învățării de-a lungul vieții, creează încredere, te face mai independent și totodată conștient de drepturile și posibilitățile proprii. Ea îl învață pe individ cum să se comporte în calitate de cetățean responsabil și informat.

Copiii cărora le refuzăm astăzi dreptul la educație vor deveni adulții analfabeți de mâine. Numeroși copii sunt excluși din școală deoarece ei aparțin minorităților etnice, au culturi diferite sau pentru că provin din familii dezbinat (aici putem vorbi despre tinerele însărcinate, de copiii seropozitivi sau de cei ce suferă de un handicap). Primele victime ale excluderii, copiii străzilor, adesea uitați de autoritățile responsabile cu educația și integrarea lor, devin repede obiectul disprețului întregii societăți.

Există mai mulți factori ce contribuie la îndepărtarea copiilor de școală : aceste obstacole pot fi economice, sociale, culturale sau politice. În cel mai rău caz, ele se îmbină pentru a forma o barieră de netrecut care nu îl privează doar pe copil de educație ci și întreaga societate de un viitor mai bun. Ideea de dialog cultural își are sursa de inspirație în recunoașterea diferențelor și amplitudinii lumii în care trăim. Aceste diferențe de opinie și de valori există nu doar în cadrul aceleiași culturi ci și între culturi. În acest univers din ce în ce mai mondializat și interdependent, unde întâlnirea a diferite culturi e practic inevitabilă, e esențial ca națiunile, comunitățile și indivizii să-și dezvolte capacitatea de a angaja un dialog despre toleranță și respect. În acest context, instituțiile de învățământ joacă un rol important : disciplinele, metodele pedagogice, competențele elevilor și cunoștințele trebuie să fie aprofundate.

Educația incluzivă este cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor. Ea nu trebuie tratată ca subiect aparte ci ca o nouă abordare a dezvoltării sistemului școlar. Un aspect primordial este acela de a ști cum să-i asigurăm fiecărui elev educația optimă în funcție de aptitudinile și nevoile sale. Posibilitatea ca toți elevii să participe la activitățile clasei este un factor determinant în planificarea acestor activități. Diferențele între ființele umane sunt normale, contribuie la îmbogățirea fiecărei societăți și trebuie bineînțeles să fie reflectate în școli. Școala e cea care trebuie să favorizeze participarea și înțelegerea prin metode de lucru variate.

Împreună cu copiii cu dizabilități au fost educați în clase sau chiar în școli separate. Oamenii s-au obișnuit astfel cu ideea că educația specială înseamnă educație separată. Educația incluzivă înseamnă că școala poate oferi un învățământ de calitate tuturor elevilor, oricare ar fi aptitudinile lor. Toți elevii vor fi tratați cu respect și vor beneficia de șanse egale de învățare. Capacitatea fiecăruia de a avea acces la informație, la idei și la știință este esențială într-o societate a informării incluzive. Se încearcă promovarea accesului universal la știință și educație pentru toți, fără diferențiere. Conceptul de copii cu nevoi speciale se referă nu doar la copiii ce pot fi încadrați în categoria persoanelor cu diverse handicapuri, ci și la cei care eșuează la școală din diferite motive care-i împiedică să progreseze. Școlile trebuie să adapteze programul, organizarea și procesul de învățare, să furnizeze resurse umane sau materiale suplimentare pentru a stimula deprinderile acestor elevi și pentru a asigura eficacitatea.

Educația incluzivă are la bază câteva principii esențiale : fiecare elev are dreptul inerent la educație

pe baza egalității șanselor; niciun elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării; toți elevii pot să învețe și să beneficieze de pe urma educației ; școala se adaptează la nevoile elevilor, nu elevii se adaptează la nevoile școlii; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, nicidecum o problemă.

Există însă și opinii critice : oponentii școlii incluzive au convingerea că diferențele individuale încetinesc progresul elevilor “normali” iar acest aspect va crea probleme profesorilor. Suntem însă de părere că izolarea elevilor cu nevoi speciale îi va determina pe aceștia să se subaprecieze și le va reduce capacitatea de a interacționa cu ceilalți. În schimb, elevii “normali” vor învăța de la cei cu nevoi speciale despre curaj și perseverență. Unele opinii despre educația incluzivă sunt bazate pe informații incorecte : oamenii cred că separat e mai bine, că acești copii cu probleme trebuie să fie « pregătiți » să fie incluși și că părinții nu sprijină educația incluzivă.

Realitatea este, din fericire, cu totul alta. În primul rând, separarea nu e recomandată. Fie că elevii sunt separați pe motive de rasă, abilități sau orice alte caracteristici, o educație separată nu e o educație egală. Studiile au arătat că elevii normali și cei cu dizabilități învață la fel de bine în cadrul claselor incluzive. Copiii au dreptul să fie cu ceilalți de vârsta lor. Un copil cu dizabilități nu trebuie neapărat să se ridice la același nivel sau să procedeze la fel cu restul colegilor săi pentru a beneficia de educație. Pe de altă parte, părinții au fost mereu și continuă să fie un sprijin important al acestui tip de educație. Atunci când există colaborare, comunicare și încredere, se nasc parteneriate reale între părinți și specialiștii în domeniu. Dacă e să ne referim la beneficiile acestui tip de educație, ele îi vizează atât pe elevi cât și pe părinții acestora : toți părinții își doresc ca fiii lor să fie acceptați de ceilalți, să aibă prieteni și să ducă o viață normală. Școala incluzivă poate transforma acest vis în realitate pentru mulți dintre copiii cu dizabilități. Copiii dezvoltă o înțelegere pozitivă atât a propriei persoane, cât și a altora. Atunci când frecventează clase ce reflectă asemănări și deosebiri între persoane reale, ei învață să aprecieze diversitatea.

Profesorii vor adopta noi metode de a predă o lecție atât pentru cei cu nevoi speciale, cât și pentru ceilalți. Toți elevii clasei vor avea de câștigat ; ei pot acum învăța din lecție cum să se ajute între ei. Faptul ca ei socializează în școală le permite să deprindă unul de la altul abilități de comunicare și de interacțiune. Școala reprezintă spațiul propice pentru a pune bazele unei prietenii. În clasele incluzive elevii cu sau fără probleme ajung să învețe împreună dar și unul de la celălalt. Un climat de prietenie este foarte important în dezvoltarea învățării ; fiind capabili să stabilească astfel de relații între ei, se creează un mediu optim de învățare. Toți membrii clasei beneficiază așadar de pe urma acestui tip de educație. Copiii care învață împreună, învață să trăiască împreună.

În general, mai mulți factori determină succesul claselor incluzive : parteneriate între familie și școală, colaborarea cu cadre de specialitate, formarea continuă a personalului didactic, programe educaționale individualizate și nu în ultimul rând comunicare. Profesorii utilizează numeroase tehnici pentru a ajuta la construirea și consolidarea unității clasei : jocuri și sarcini de natură să construiască un grup, cântece referitoare la comunitate, căutarea de către elevi a noi metode de a-i ajuta pe ceilalți, precum și implicarea elevilor în rezolvarea problemelor.

Educația incluzivă încercă așadar să-i determine pe copiii cu dizabilități (fie ele ușoare sau grave, ascunse sau evidente) să participe la activitățile școlare zilnice, alături de ceilalți elevi. Școlile incluzive nu mai oferă educație normală și educație specială, ci o educație incluzivă și ca rezultat, elevii vor fi capabili să învețe împreună. Acest tip de școală e deschisă tuturor copiilor, oferindu-le șansa de a participa activ la procesul de învățare. Pentru ca acest lucru să fie posibil, profesorii, școlile și sistemele vor trebui să se schimbe pentru a se adecva la diversitatea de nevoi a copiilor. De asemenea trebuie identificate orice bariere care apar în interiorul și în afara școlii care împiedică procesul de învățare, iar apoi ele trebuiesc reduse sau îndepărtate.

Școala de azi trebuie să își proiecteze cu claritate scopurile și formele de sprijin adecvate pentru a primi toți copiii, a le asigura acoperirea nevoilor lor educaționale și a oferi astfel posibilitatea germenilor unei societăți bazată pe accesibilitate, participare socială responsabilă și colaborare. Sistemul educațional din România – deși se schimbă și evoluează – mai prezintă încă elemente de discriminare, în sensul că nu toți copiii ajung la școală sau, atunci când ajung, nu se bucură de toate oportunitățile posibile de dezvoltare maximală a potențialului lor. În mod deosebit vorbim aici de copii și tineri cu CES (dizabilități, dificultăți și/sau tulburări). În situații de dezavantaj se pot afla și copii romi sau din familii foarte sărace, din localități izolate și alții. Deși au fost inițiate programe și proiecte pentru a deschide mai mult ușa școlilor pentru copiii

cu cerințe speciale iar rezultatele sunt, de cele mai multe ori, îmbucurătoare, diseminarea rezultatelor și a bunelor practici nu constituie un exercițiu permanent. Prin urmare, se impune o acțiune comună a tuturor celor care cred într-o școală modernă și democratică a României europene, în dreptul fiecărui copil la educație, indiferent de particularitățile sale de dezvoltare și învățare, în prevenirea și/sau eliminarea marginalizării, excluderii și segregării școlare pentru copiii și tinerii cu CES, precum și în posibilitatea unei schimbări reale a relațiilor dintre familie, școală și comunitate. Este necesară colaborarea dintre profesioniști pentru nobilul scop al schimbării de orientare incluzivă în cadrul sistemului educațional din România, ca țară europeană.

Educația incluzivă ca reper al unei educații pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte.

Bibliografie

1. „Curriculum pentru învățământul preșcolar (3-6/7 ani)”, 2008;
2. Vărășmaș, Ecaterina „Educația copilului preșcolar”, Editura ProHumanitas, București, 1999;
3. Vărășmaș, Ecaterina „Introducere în educația cerințelor speciale”, Editura Credis, București, 2004.
4. Lespezeanu, Monica “Tradițional și modern în învățământul preșcolar- O metodică a activităților instructiv-educative”, Editura Omfal Esential, București, 2007;
5. Cozma, Teodor “O noua provocare pentru educație: Interculturalitatea”, Editura Polirom, Iasi, 2001

Rolul pedagogiei curative în managementul incluziunii școlare

Prof. înv. primar Safta Dana Roxana

Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea

Prof. înv. Primar Safta Georgeta

Școala Gimnazială Gura Văii, Bujoreni

Educația incluzivă pornește de la convingerea că dreptul la educație este unul din drepturile fundamentale ale omului și temelia unei societăți drepte. Educația incluzivă are în vedere pe toți cei care învață, cu accent asupra celor care, în mod tradițional, au fost excluși de la oportunitățile de educație, respectiv, cei cu cerințe speciale și dizabilități, copiii aparținând minorităților etnice și lingvistice și alții.

Incluziunea presupune ca toți copiii să participe la viața și activitățile grădiniței/școlii, indiferent de nevoile pe care le au. Indexul pentru incluziune, publicat pentru prima dată în 2000 de Centrul de Educație Incluzivă Londra și care astăzi este utilizat peste tot în lume definește incluziunea drept „procesele de creștere a gradului de participare și de reducere a gradului de excludere a copiilor din culturile, Curriculum-ul și comunitățile școlilor locale”. În acest sens, incluziunea și segregarea sunt stări fixe. Grădinițele/școlile se îndreaptă treptat spre incluziune, rezolvând problema segregării. Prin educație incluzivă se înțelege faptul că educația nu trebuie să fie percepută ca un privilegiu pentru câțiva oameni, ci ca un drept esențial pentru toți semenii.

Prima instituție de pedagogie curativă bazată pe antropozofie, fondată de către Rudolf Steiner (1867-1925), a fost creată în Germania, în 1924. În acea perioadă, pedagogii i-au cerut lui Rudolf Steiner sprijinul pentru a putea ajuta elevii cu cerințe educaționale speciale. Drept răspuns, Rudolf Steiner a ținut Cursul de pedagogie curativă, în care a pus bazele a ceea ce a luat amploare sub denumirea de pedagogie curativă cu orientare antropozofică.

Scopul pedagogiei curative este acela de a oferi elevilor cu cerințe educative speciale posibilitatea de a se deschide, de a-și dezvolta propriul potențial și capacitățile lor de gândire, de a sprijini integrarea lor în comunitatea socială, de a-i ajuta să trăiască cu demnitate.

Fundamentele pedagogiei curative, cele mai multe similare cu ale alternativei Waldorf sunt: ritmul și voința; predarea în epoci; cuvântul viu și lumea însuflețită; activitățile artistice; logopedia; atitudinea pedagogului curativ și ambianța

Fundamentele pedagogiei curative

- a) Ritmul și voința
- b) Predarea în epoci
- c) Cuvântul viu și lumea însuflețită
- d) Activitățile artistice
- e) Logopedia
- f) Atitudinea pedagogului curativ și ambianța

Rezumând, putem caracteriza că interacțiunile și climatul din sălile de clasă sunt pline de respect și sensibilitate. Dar ceea ce caracterizează cel mai bine relația profesor-elev, în instituțiile de pedagogie curativă, este capacitatea de empatie pe care cadrele didactice o cultivă față de elev ca ființă în devenire (Ungureanu, Dorel, 2000, p. 72).

Se promovează, de asemenea, egalitatea de șanse și drepturile umane ale persoanelor cu dizabilități, impulsionând emanciparea și integrarea în societate. Integrarea socială este deci unul din scopurile principale ale pedagogiei curative. Modelul ales este cel al comunităților sociale de pedagogie curativă, în care valorile umane sunt respectate și prețuite.

Bibliografie

1. Felea, Gheorghe, Alternativele educaționale din România, Editura Triade, Cluj-Napoca, 2002;
2. Landsheere, G., Istoria universală a pedagogiei experimentale, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995;
3. Steiner, Rudolf, Cunoașterea inițiativă, Editura Arhetip-Renașterea Spirituală, București, 1995;
4. Steiner, Rudolf, Antropologia generală ca bază a pedagogiei, Editura Triade, Cluj-Napoca, 1998

Egalitate de șanse prin educație muzicală: Rolul profesorului de vioară în formarea armoniei sociale

Prof. Pavel Ana Maria

Liceul de Arte „Victor Giuleanu” Râmnicu Vâlcea

Educația are un rol fundamental în promovarea egalității de șanse, cu atât mai mult în domeniul artistic, unde expresia personală și autenticitatea sunt esențiale. În contextul învățământului vocațional, profesorul de vioară devine mai mult decât un formator tehnic — el este un model și un susținător al valorilor democratice, al respectului și incluziunii. Educația muzicală nu face selecții pe criterii sociale, etnice sau de gen. Tocmai prin acest caracter universal, studiul viorii poate deveni un instrument educativ puternic pentru construirea unei societăți echitabile.

Muzica, în esența ei, încurajează ascultarea activă și cultivă empatia. Orice elev care începe studiul viorii intră într-un proces lung de rafinare, atât tehnică, cât și umană. Profesorul are responsabilitatea de a adapta metodele de predare pentru a răspunde nevoilor fiecărui elev, indiferent de originea sa socială sau de nivelul inițial de pregătire. În sala de clasă, egalitatea de șanse se construiește zilnic, prin răbdare, încurajare și oferirea unor condiții echitabile de evoluție artistică. Nu toți elevii au acces la instrumente de calitate sau sprijin din partea familiei, dar fiecare are dreptul la îndrumare și la șanse reale de afirmare.

Educația muzicală devine astfel un exercițiu de responsabilitate colectivă. În cadrul unei orchestre școlare, fiecare voce are importanță. Nimeni nu este exclus, iar armonia rezultă din colaborare, nu din competiție. Alegerea repertoriilor diverse, care reflectă culturi diferite și istorii variate, ajută elevii să înțeleagă și să respecte diversitatea. În același timp, se elimină stereotipurile de gen legate de instrumentele muzicale, încurajând atât fetele, cât și băieții să urmeze pasiunile lor artistice fără prejudecăți.

Profesorul de vioară trebuie să fie conștient de impactul formativ al muncii sale. Fiecare lecție este o oportunitate de a construi încredere, echilibru emoțional și gândire critică. Într-un liceu de arte, succesul nu înseamnă doar performanță artistică, ci și formarea unor tineri sensibili la valorile echității și ale respectului reciproc. Prin educația muzicală, putem crea spații incluzive, în care toți elevii au șansa de a-și descoperi vocea interioară și de a contribui, prin artă, la o societate mai dreaptă.

Bibliografie

1. Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. New York: Macmillan.
2. Freire, P. (1970). *Pedagogia celor oprimați*. București: Editura Litera, 2020.
3. Small, C. (1998). *Musicking: The Meanings of Performing and Listening*. Wesleyan University Press.
4. Neacșu, I. (2010). *Educația incluzivă – de la concept la practică*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
5. Ordinul MEN 6134/2016 privind egalitatea de șanse în unitățile de învățământ preuniversitar.

Educația – motorul egalității de șanse într-o societate echitabilă

Spafiu Andreea

Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Călimănești

Într-o lume aflată într-o continuă transformare, educația rămâne una dintre cele mai importante pârghii pentru dezvoltarea durabilă și coeziunea socială. Departe de a fi doar un instrument de transmitere a cunoștințelor, educația reprezintă fundamentul construirii unei societăți echitabile, în care fiecare individ are șansa de a-și atinge potențialul, indiferent de origine socială, etnie, gen sau dizabilitate. În acest sens, educația nu doar reflectă nivelul de dezvoltare al unei societăți, ci îl și determină, fiind motorul principal al egalității de șanse și al incluziunii.

Încă de la cele mai fragede vârste, copiii trebuie să beneficieze de un mediu educațional care să stimuleze dezvoltarea lor integrală și care să compenseze eventualele dezavantaje socio-economice. Lipsa resurselor materiale, marginalizarea comunităților defavorizate sau discriminarea pe criterii etnice ori de gen contribuie semnificativ la perpetuarea inegalităților. Prin urmare, sistemul educațional trebuie să devină un mecanism activ de corectare a acestor dezechilibre, nu un simplu replicator al acestora.

Pentru a transforma educația într-un real motor al egalității de șanse este necesar ca politicile educaționale să promoveze incluziunea, diversitatea și echitatea. Aceste valori nu se ating prin standarde rigide sau prin evaluări uniformizante, ci printr-o pedagogie centrată pe elev, care recunoaște și valorifică diferențele individuale. Cadrele didactice joacă un rol esențial în acest demers, prin capacitatea lor de a crea contexte de învățare adaptate și de a susține elevii aflați în situații de risc educațional. De asemenea, colaborarea cu familia și cu comunitatea locală devine crucială în sprijinirea elevilor care se confruntă cu obstacole multiple în calea educației.

Eforturile de democratizare a accesului la educație trebuie susținute și prin investiții sistematice în infrastructura școlară, în formarea continuă a profesorilor și în dezvoltarea de programe compensatorii. În același timp, este nevoie de o cultură instituțională care să promoveze justiția socială și să combată stereotipurile sau prejudecățile care afectează anumite categorii de elevi. Doar în acest fel educația poate contribui la reducerea abandonului școlar, la creșterea incluziunii și la consolidarea unui climat școlar pozitiv.

Educația digitală, deși promițătoare, a evidențiat noi forme de inegalitate în perioada recentă, în special în contextul pandemiei. Lipsa accesului la tehnologie, insuficiența competențelor digitale și izolarea socială au afectat în mod disproporționat copiii din medii vulnerabile. Acest context a demonstrat încă o dată că egalitatea de șanse nu se poate baza exclusiv pe ideea de acces formal la educație, ci trebuie să fie completată de sprijin real, contextualizat și diferențiat.

În concluzie, educația nu este doar un mijloc de formare intelectuală, ci și o cale de emancipare socială, un drept fundamental și o resursă vitală pentru o societate echitabilă. Prin promovarea echității și a incluziunii educaționale, se creează premisele unui viitor în care fiecare individ are posibilitatea de a contribui în mod activ și demn la viața comunității. Numai printr-o educație cu adevărat democratică și accesibilă tuturor putem spera la o societate în care egalitatea de șanse să nu rămână un ideal, ci o realitate cotidiană.

Bibliografie

1. Miclea, M. (2009). *Educația – factor cheie al dezvoltării*. Institutul Român pentru Evaluare și Strategie (IRES).

Culoarea șanselor egale: Educație, artă și empatie

Prof. dr. Spiridon Rodica-Gabriela

Liceul de Arte „Victor Giuleanu” Râmnicu Vâlcea

Într-o societate în continuă schimbare, școala rămâne unul dintre cele mai importante instrumente pentru construirea unei lumi mai drepte. Educația nu înseamnă doar acumularea de cunoștințe, ci și formarea unor valori care ne ghidează în viață: respectul, empatia, toleranța și, mai ales, egalitatea de șanse. Celebrul dicton **”Cunoaște-te pe tine însuți”**, scris pe frontispiciul templului din Delphi este o chemare izvorâtă dintr-o adâncă chibzuință. A te cunoaște pe tine însuți înseamnă a face lumină în viața ta sufletească, a deveni conștient de propriile valori și propriile lipsuri, să privești lucid posibilitățile dar și slăbiciunile, să știi ce și cât să ceri de la propria-ți persoană. Autocunoașterea este și rezultatul observării celorlalți: părinți, profesori, colegi, al comparării cu ei, al punerii în balanță a faptelor, a atitudinilor acestora și a celor personale²¹.

Pentru a educa și a crește oameni responsabili este nevoie ca adulții, educatori sau părinți, să fie bune exemple. Să dăruiești necondiționat, fără recompensă, este o parte a educației creștine.

Egalitatea de șanse presupune ca fiecare elev, indiferent de mediul din care provine, gen, religie, etnie sau posibilități financiare, să aibă acces la aceleași oportunități de învățare și dezvoltare. Acest principiu este fundamental pentru o societate echitabilă și trebuie să se regăsească în toate demersurile educaționale, atât în conținutul lecțiilor, cât și în relațiile dintre profesori și elevi.

La nivelul școlii gimnaziale, promovarea egalității de șanse începe cu gesturi simple, dar esențiale: ascultarea fiecărui copil, adaptarea metodelor de predare în funcție de nevoile individuale și oferirea unui mediu sigur, în care toți elevii se simt acceptați și valorizați. Proiectele educative, activitățile extracurriculare și parteneriatele cu părinții și comunitatea pot consolida aceste valori, transformând școala într-un spațiu incluziv, în care diversitatea este o resursă, nu un obstacol.

Un aspect important al egalității de șanse este integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES). Pentru aceștia, adaptarea sarcinilor de lucru, utilizarea unor mijloace vizuale și tactile, precum și oferirea unui feedback pozitiv și constant sunt esențiale. În plus, este important ca restul clasei să fie implicat în activități de cooperare și sprijin, astfel încât elevii cu CES să se simtă parte a comunității școlare. Un exemplu grăitor vine din cadrul orelor de Educație plastică, unde exprimarea artistică poate fi o punte de comunicare pentru toți copiii, indiferent de nivelul lor de dezvoltare sau de abilitățile cognitive. Prin desen, pictură, modelaj sau colaj, fiecare elev își poate exprima emoțiile, gândurile și viziunea asupra lumii.

În cadrul expozițiilor pe diferite teme pe care le organizez în școală, am grijă ca lucrările tuturor elevilor să fie frumos puse în evidență.

Am observat că un elev cu CES, de la clasa a VII-a, timid și retras în timpul altor ore, a început să participe activ la lecțiile de educație plastică după ce i s-a permis să lucreze într-un ritm propriu, folosind materiale adaptate: creioane colorate, carioci. Lucrările sale au fost apreciate de colegi, ceea ce i-a crescut încrederea în sine și dorința de a desena la orele de Educație plastică. Într-o altă situație, o activitate de grup bazată pe realizarea unui colaj tematic a încurajat colaborarea între elevi și a demonstrat că fiecare copil are ceva valoros de oferit.

Am observat că atitudinea oamenilor s-a schimbat. În urmă cu 10 ani erau puțini elevi cu CES și colegii și oamenii în general nu aveau o atitudine pozitivă, integrativă față de acești elevi. Acum lucrurile stau altfel: sunt acceptați și nu mai sunt așa aspru judecați.

Educația nu are voie să lase pe nimeni în urmă. Elevii care provin din medii defavorizate trebuie sprijiniți activ, prin programe de tip „Școală după școală”, burse sociale sau consiliere psihopedagogică. În același timp, este important să cultivăm în rândul tuturor elevilor convingerea că fiecare are potențial și merită șansa de a reuși.

Noi, profesorii, avem o responsabilitate uriașă: să fim modele de echitate, să combatem stereotipurile și discriminarea și să le oferim elevilor instrumentele necesare pentru a construi o societate mai bună decât

21 Dumitru Șerbănescu, *Cunoașterea de sine și comportarea etică a elevilor*, Editura didactică și pedagogică, București, 1975, p. 7.

cea pe care au moștenit-o.

Egalitatea de șanse nu este un ideal abstract, ci o misiune concretă, care începe în fiecare clasă, în fiecare zi. Prin educație, putem face diferența.

Promovarea egalității de șanse prin educație

Stanciu Ionela

Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Călimănești

Conceptul de egalitate de șanse în educație este unul fundamental într-un stat de drept și un drept universal recunoscut atât la nivel național cât și internațional. Conceptul de educație incluzivă reprezintă un instrument eficient în combaterea discriminării și presupune dreptul tuturor copiilor, cu accent deosebit asupra celor cu cerințe educaționale speciale CES, grupurilor vulnerabile, respectiv marginalizate la o educație de calitate care satisface necesitățile de bază de învățare și calitatea vieții.

Astfel, formulările precum „copii cu defecte” sau „copii cu nevoi speciale” sunt perimate conceptual, făcând loc viziunii moderne în care copilul nu mai este abordat ca având defecte sau lipsuri, astfel devine un mod de funcționare și învățare care necesită adaptări și ajustări la propunerile curriculare, dar care nu îl împiedică să învețe.

Așadar, pentru a pune în valoare acest principiu al egalității de șanse în domeniul educației, trebuie ca, ori de câte ori este posibil, copiii cu cerințe educaționale speciale să fie educați în cadrul sistemului de învățământ general prin eliminarea oricăror practici discriminatorii;

În realitate, sărăcia este cel mai decisiv factor care încetinește accesul la educație, însă, cel mai îngrijorător aspect care îngreunează accesul la educație este acela că sistemul educațional din România nu se orientează către nevoile copiilor, ci, dimpotrivă, aceștia sunt cei care trebuie să țină pasul cu mediul educațional.

De asemenea, stereotipurile față de minoritățile etnice, nivelul de educație scăzut în rândul familiilor sărace, lipsa locurilor de muncă, familiile numeroase, familiile monoparentale, plecările masive ale părinților în străinătate, respectiv etichetele verbale și prejudecățile care conduc la o stimă de sine și un grad de motivație scăzute sunt printre cei mai determinanți factori care obstrucționează accesul egal la educație.

În combaterea acestor factori perturbatori ai accesului la educație au fost create diverse programe atât pentru copii, programul „Școală după școală”, cât și pentru adulți “A doua șansă”, însă, acestea sunt niște oportunități lăsate la aprecierea autorităților publice locale în cazul în care dețin infrastructură școlară și personal de specialitate aferent.

Participarea la educație reprezintă includerea efectivă în sistemul educațional a tuturor celor care

au vârsta oficială pentru un anumit nivel de studiu și dobândirea unui nivel minim de competențe necesare pentru a reuși să se descurce cu succes în viața socio-profesională și implicit educație de calitate pentru orice persoană.

Câteva dintre factorii care pot influența în mod pozitiv sau negativ participarea la educație sunt: nivelul de adaptare rezonabilă a școlii la nevoile unor grupuri specific de elevi, costuri suplimentare, directe și indirecte, pe care le implică educarea copiilor în context formal, specificul cultural al comunității și proximitatea unității de învățământ pentru fiecare copil.

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la bază asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități, etc.

O metodă eficientă pentru un sistem educativ corespunzător tuturor nevoilor copiilor o constituie educația incluzivă, care se bazează pe principii precum: dreptul elevilor la educație pe baza egalității șanselor, imposibilitatea excluderii vreunui elev din educație ori supus discriminării pe motive de etnie, rasă, culoare, religie, sex și mai ales pe motive de dizabilități. Aceste principii impun un curriculum adaptat la nevoile elevilor, care să aibă în vedere deficiențele fizice, psihomotorii, mintale, de auz, de vedere, tulburări de limbaj, de relaționare, deficit de atenție sau hiperactivitate. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

În contextul actual, se simte cu acuitate necesitatea educației de tip a doua șansă pentru cei care din motive obiective sau subiective au fost nevoiți să abandoneze sistemul educativ. Acest fapt presupune o atragere a acestora prin crearea unor locuri de muncă în țară conforme cu pregătirea acestora, apoi oferirea unor situații de învățare printr-un program scurt, atractiv care să aibă în vedere atât educația de tip formal, cât și nonformal și informal.

În concluzie, fiecare copil are dreptul fundamental la educație și trebuie să aibă șansa de a-și atinge și menține un nivel acceptabil de dezvoltare și învățare. Educația copiilor cu cerințe educaționale speciale este parte integrantă a sistemului de învățământ. Educația incluzivă înseamnă adaptarea școlii la nevoile copilului și nu adaptarea copilului la cerințele acestora. Fiecare copil are caracteristici, interese, abilități și nevoi educaționale individuale. Școlile incluzive sunt factorul cel mai puternic în lupta împotriva atitudinii discriminatorii și spre crearea unei societăți incluzive și a unei educații pentru toți.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009;
2. Păun, E. (2017) Pedagogie; provocări și dileme privind școala didactică, Iași: Polirom 2007; Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București; 2004.
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008;
4. https://www.academia.edu/39843991/Finalitatile_educatiei.

Strategii didactice în educația incluzivă

*Prof. învățământ preșcolar Deaconu Elena
Grădinița cu Program Prelungit Berislăvești, Județul Vâlcea*

Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat tuturor copiilor, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. La nivelul activităților extracurriculare, se pot organiza activități care să implice comunitatea, activități în cadrul cărora participanții să se cunoască mai bine, să coopereze și să trăiască împreună diferite evenimente.

La nivelul sistemului de învățământ sunt adoptate și aplicate programe de formare a unei imagini reale despre ceea ce înseamnă școala pentru toți, despre avantajele integrării acestor copii (atunci când este posibil) în sistemul obișnuit de învățământ. Includerea trebuie să fie un act responsabil, asumat de personalul școlii, de comunitate, de familie; ea trebuie înțeleasă ca un fapt de normalizare a vieții persoanelor aflate în dificultate și ca o măsură de conștientizare a rolului școlii de instituție publică, la care toți au acces în calitate de cetățeni cu drepturi egale ai comunității. Un astfel de sistem educațional, centrat pe interesele elevilor, pe dezvoltarea de competențe, capacități în ritmul propriu fiecăruia, facilitează tranziția către nivelul următor, cel al mediului socio-profesional.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea aceluia principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic” al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

În concluzie, putem sublinia faptul că incluziunea este o politică educațională, dar în același timp o provocare atât pentru școală cât și pentru societate, întrucât dezideratul ei este orientat spre formarea persoanelor vizate ca elevi/cetățeni ai unei școli/societăți democratice, cu drepturi, responsabilități și șanse egale.

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Educația în școala românească, ca și în sistemele educaționale din lume, este actul prin care se fundamentează dezvoltarea personalității în sensul holismului și durabilității. Și tocmai pentru a putea fi realizat acest ideal, educația este și trebuie să fie guvernată de anumite principia și norme. Intre acestea, subliniem “asigurarea egalității de șanse”. Principiu care, odată respectat și implementat, aduce beneficii în ambele planuri, cel al individului și cel al majorității: întrucât fiecare persoană cu cerințe educaționale special evoluează conform particularităților sale, iar majoritatea își dezvoltă toleranța și creativitatea în relaționarea interpersonală.

Considerăm că asigurarea de șanse egale la educație este un proces complex care trebuie să implice ca factori catalizatori atât societatea, cât și sistemul educational. O societate care propune/dispune de medii și condiții propice de exprimare și dezvoltare personală și profesională a persoanelor cu CES are imperativ nevoie de o școală care formează și educă în spiritul incluziunii, valorizării diversității, responsabilității colective și

demnității umane.

În școală sunt asigurate șansele la educație tuturor copiilor dacă în plan acțional sunt practicate strategii educaționale centrate pe elev, pe particularitățile și nevoile sale individuale. De la oferta curriculară, programe și proiecte educaționale focalizate pe nevoile elevilor, luarea deciziilor cu implicarea părinților elevilor cu CES, asigurarea de personal didactic și specialiști, la asigurarea unui mediu fizic sănătos și sigur, cu facilități destinate elevilor cu cerințe speciale.

Bibliografie

1. Ecaterina Vrasmaș și Traian Vrasmaș - *“Educația incluzivă în grădiniță: dimensiuni, provocări și soluții”*, București, 2012
2. Mara D. – *„Strategii didactice în educația incluzivă”*, Editura Didactică și Pedagogică, București, Sibiu, 2009.
3. Mihaela Ionescu - *”Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani”*, ed. Vanemonde, 2010

Studiu de caz- diagnostic ADHD

Popescu Cristina Ana

Liceul „George Țârnea” Băbeni, Jud. Valcea

Elevul L.I. prezintă comportamente nepotrivite în timpul orelor de curs dar și în timpul pauzelor.

În timpul orelor:

- vorbește fără să fie solicitat,
- încearcă să atragă atenția asupra lui prin diferite metode : face grimase
- își pierde răbdarea , se plictisește repede
- se ridică inopinant în picioare
- uită să și facă temele (de cele mai multe ori)
- lucrează dezordonat
- nu poate îndeplini unele sarcini

În pauza:

- își impune prezența prin reguli personale
- stă la ușă și urmărește când vine profesorul
- vrea ca toată lumea să asculte de el ,
- Obiectivele programului de intervenție
- diminuarea intensității comportamentelor verbale și fizice neplăcute
- captarea și menținerea atenției în timpul orelor de curs
- progresul cognitiv al elevului

Durată : Semestrul I, 2022-2023

Activități curente la clasă : 1 ora / săptămână

Activități de modelare comportamentală și restructurare cognitivă: 20-30 minute

Activități de consiliere : 15 minute cu consilier școlar, la cabinet, 1 dată / săptămână; ori de câte ori este nevoie cu dirigintele

Activități curente:

- stabilirea codului : ridică ambele mâini în sens de “ gata”
- Regulile clasei: regula nr. 5 este propusă de L.I.
- În dreapta catedrei avem “ masa ajutorului” , unde se poate așeza dacă dorește ajutor sau o mică

pauza (se poate aseza orice copil din clasa)

- L.i. este incurajat mereu, apreciat si lasat sa raspunda primul din clasa
- L.I are sarcina de a controla temele pentru acasa , de pe randul de la geam

Activitati specifice:

- Stabilirea unei rutine zilnice atat la scoala cat si acasa
- Jocuri de rol: “ profesorul si elevul”, “ Doi prieteni”, “Seful Clasei”, “ Capitanul Nemo”
- Jocul “ Copacul Clasei Mele” (activitati terminate , sarcini indeplinite , activitati neterminate , sarcini neindeplinite)
- Jocuri de cuvinte, Versificatii

Activitati de consiliere:

- “ mozaicull emotiilor”-la dirigentie
- lecorate cu parintii, cu parintii si L.I
- expozitii cu materialele realizate de L.I., alaturi de elevii clasei
- Note bune – ca recompense
- oglinda clasei

Modalitati de evaluare a reusitei:

- diminuaie a intensitatii comportamentelor neplacute
- L. I nu mai vorbeste neintrebat
- L.I. nu se mai ridica din banca inopinant;sau fara sa foloseasca codul
- L.I. raspunde primul la materiile preferate (franceza, istorie, geografie)
- L.I. reuseste sa- si termine plansa la educatie plastic, in ora respective
- L.I. cedeaza locul de “ capitan “ si altui coleg, la ora de educatie fizica
- L. I. nu mai uita de teme, chiar daca nu le rezolva pe toate

Identificarea și descrierea problemei sau “povestea mea”

*Prof. Pirvu Oana-Maria
C.S.E.I. Babeni, jud. Valcea*

Ma numesc Lucian si m-am nascut pe data de 25.03.2018 in Rm. Valcea. Am fost crescut de mama deoarece parintii mei au divortat cand eu aveam cateva luni. Pe la 5,6 ani mama lucra in piata, la flori , iar eu mergeam cu ea si primeam bani sa-mi cumpar ce doream si colindam orasul singur. Pe la varsta de 7 ani si cateva luni am mers in clasa I la o scoala de masa, unde am continuat pana in clasa a V a. Eu ma descurcam foarte bine la scoala, imi placea sa invat, iar mama ,de fiecare data , imi promitea ca daca o sa iau premiu o sa-mi cumpere ce doresc. In aceasta perioada am inceput sa observ ca mama are anumite probleme.

Un vecin, fost puscarias, a aflat ca mama este singura si tot venea la ea si o agresa (o injura, o lovea, si...nu va mai spun). Intr-o zi m-am luat la bataie cu acest om. Am luat o bata si am inceput sa lovesc...., a venit politia, dar nu a avut ce sa-mi faca. Am inceput sa devin din ce in ce mai violent si sa am probleme cu parintii colegilor de la scoala , cu profesorii. Intr-o zi l-am lovit pe profesorul de sport cu bocancii pana l-am lasat jos. Intre timp mama si-a gasit un prieten . Si pe el l-am luat la bataie si..... mama m-a dus la neuropsihiatru. Acolo m-au legat, mi-au facut injectii, am stat inchis si i-au spus mamei sa ma dea la camin, ca sunt nebun.

In clasa a V-a cei de la DGASPC mi-au facut mai multe vizite acasa si intr-o zi au venit , m-au luat si m-au adus la un Centru de Plasament. Acolo m-au tinut aproximativ o luna , fara sa merg la scoala, m-au mutat la un alt Centru de Plasament si am fost inscris in invatamantul special.

Mi-a fost foarte greu sa inteleg de ce am ajuns acolo, de ce nu o mai vad pe mama. Mi-am dat seama ca eu am avut o vina.

Acum sunt in clasa a VIII a si stau, din nou, intr un centru de plasament. M-am integrat in colectivul

scolii, darcateodata , cand ceilalti nu ma lasa imi vine “sa ii calc pe cap”.

Sper ca dupa ce voi termina clasa a VIII a sa ma reintorc la mama. Problema mea va fi intotdeauna scoala pe care o fac si care nu e pentru mine. Daca ar fi sa ma gandesc ce regret- regret ca nu am ascultat-o pe mama si ca o sa ajung rau.

Evaluarea neuropsihiatrica si cea psihologica arata ca Lucian are un intelect liminar, capacitate de concentrare fluctuanta , nu se conformeaza normelor scolare, prezinta tulburari grave de comportament constand in crize de agresivitate accentuata atat fata de colegi, cat si fata de d-na diriginta, in conditii de frustrare minima.

• ***STABILIREA ECHIPEI CARE PARTICIPĂ LA SOLUȚIONAREA PROBLEMEI***

Psihodiagnosticianul

Diriginta clasei

Alte cadre didactice

Reprezentantul legal al copilului

STABILIREA OBIECTIVELOR

A. Obiective pe termen lung:

Diminuarea comportamentului impulsiv/agresiv în timpul orelor ;

Îmbunătățirea capacității de concentrare;

Îmbunătățirea productivității și a performanțelor școlare;

Îmbunătățirea relațiilor sociale;

Îmbunătățirea interacțiunii cadru didactic-elev în timpul orelor.

B. Obiective pe termen scurt:

Să își mențină atenția concentrată pentru mai mult timp;

Să poată rezolva sarcinile trasate de cadrul didactic, finalizându-le;

Să respecte „Regulile clasei”;

Să ia parte la activitățile de învățare în grup;

Să scadă numărul comportamentelor impulsive/agresive

• ***STABILIREA LOCULUI DE DESFĂȘURARE***

- Sala de clasă

- Cabinetul de psihodiagnoza

Programul de intervenție personalizat

are la bază metode și strategii centrate pe elev, în funcție de particularitățile lui, pentru a crea un mediu care să favorizeze și să sprijine învățarea, si in acelasi timp sa diminueze izbucnirile negative ale acestuia.

Terapia cognitiv-comportamentală

În intervenția noastră am avut ca scop diminuarea tulburărilor de comportament ale copilului prin demersuri care includ alături de terapia medicamentoasă specifică și metode de auto-educație, intervenții prin joc, precum și demersuri de management al comportamentului și metode de întărire operantă.

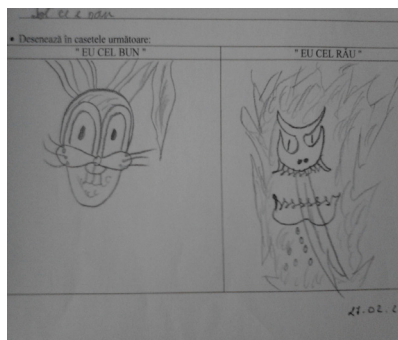
Obiectivul central al trainingului de auto-educare este îmbunătățirea capacităților de autoreglare și a strategiilor de rezolvare de probleme. Terapia trebuie să ajute copilul să își mențină atenția concentrată, să își controleze mai bine impulsurile și să elaboreze planuri de acțiune, pentru a rezolva mai bine sarcinile.

Tehnicile de management al comportamentului sunt centrate pe respectarea anumitor reguli și pe oferirea de recompense. Dacă regulile erau respectate elevul era recompensat prin laudă, încurajare, întărindu-se în acest fel comportamentele pozitive.

Din pacate, au existat foarte multe momente in care am fost nevoiti sa intervenim in situatie de criza (agresivitate fizica accentuata fata de cei din jur), Lucian in acele momente pierzandu-si controlul. De asemenea, o alta problema care impiedica buna desfasurarea a interventiei terapeutice este cea legata de medicatie, aceasta nefiindu-i administrata zilnic, deoarece elevul refuza sa o primeasca.

Am luat legatura , de mai multe ori , cu reprezentantul legal al elevului in vederea unei reevaluari neuropsihiatrice si administrarii unei medicatii adecvate, dar demersurile noastre au ramas fara raspuns.

In loc de concluzii va prezint un desen realizat de Lucian la una din

Studiu privind modele de educație diferențiată în orele de fizică

Prof. Ochia Mădălina Camelia

Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” Râmnicu Vâlcea

Complexitatea personalității umane, a modurilor diferite de abordare a realității, a condus la ideea unei game variate de oportunități de învățare care să vizeze creșterea performanței școlare. Studiul de față prezintă utilizarea Teoriei inteligențelor multiple elaborată de profesorul Howard Gardner în 1985, teorie care are la bază existența a opt tipuri de inteligențe diferite și autonome ce conduc la modalități diverse de cunoaștere, înțelegere și învățare.

Cuvinte cheie: educație diferențiată, inteligențe multiple, atom, tranziții

1. Introducere

Teoria inteligențelor multiple, elaborată de Howard Gardner(1983 - 1991), demonstrează că elevii sunt diferiți unul față de celălalt, astfel ajungând să gândească și să învețe în mod diferit. Ei au posibilități și preferințe specifice pentru anumite modele și strategii de învățare. Cunoașterea și aplicarea teoriei inteligențelor multiple este importantă pentru cadrele didactice din perspectiva reformei educaționale întrucât presupune reconsiderarea stilului didactic.

2. Cercetarea pedagogică

Delimitarea problemei - Mijloacele de realizare a învățământului diferențiat la disciplina Fizică vizează conținutul fizicii școlare, modul de organizare și desfășurare a activității didactice precum și metodologia didactică aplicată.

Precizarea obiectivelor cercetării – De a demonstra că elevii gândesc, învață și creează în moduri diferite și că dacă elevul este expus unei game variate de oportunități de învățare, automat și-o vom alege pe cea care îi convine mai mult pentru o învățare eficientă; performanțele în învățare vor fi astfel în mod evident amplificate.

Formularea ipotezelor - Am plecat de la ipoteza găsirii unor modalități mai puțin convenționale de stimulare a interesului elevului pentru propria sa instruire făcând apel la inteligențele dominante ale fiecăruia.

Organizarea cercetării - stabilirea eșantionului de subiecți cuprinși în cercetare - 26 elevi din clasa a-IX-a B, profilul Real, specializarea Matematică- informatică;

eșantionul martor – 26 elevi din clasa a-IX-a C, profilul Real, specializarea Matematică- informatică;

Metodologia de cercetare - În scopul strângerii datelor de pornire, am utilizat un set de instrumente având ca subiect determinarea tipului de inteligență dominantă al fiecărui elev. De asemenea, am elaborat și aplicat testul inițial pentru evaluarea cunoștințelor unității de învățare care precede pe cea abordată în studiul de față.

Prelucrarea și interpretarea datelor

Analiza diagramei arată faptul că s-a pornit de la condiții identice pentru ambele clase, lucru demonstrat de notele obținute, care sunt aproximativ aceleași.

Diagrama 2 prezintă rezultatele obținute de elevii claselor martor și experimentale la testul final. Comparând diagramele 1 și 2 se constată o ameliorare substanțială a rezultatelor clasei experimentale față de situația inițială: o creștere de 12% la nivelul rezultatelor considerate bune (note 7 și 8) și de 20% la nivelul rezultatelor foarte bune (note 9 și 10) , scăderea cu 16 % a rezultatelor satisfăcătoare (note de 5 și 6), eliminarea rezultatelor nesatisfăcătoare (note sub 5).

Diagrama 3 vine să confirme observațiile făcute anterior. Se constată o îmbunătățire a rezultatelor atât pentru clasa martor cât și pentru clasa experimentală. Dacă în cazul clasei martor evoluția este nesemnificativă (creșterea cu 24 sutimi a mediei clasei), evoluția clasei experimentale este apreciabilă (creștere cu 1,12 puncte

a mediei clasei).

Bibliografie

1. Aniței, M., *Fundamentele psihologiei*, Universitară, București, 2010.
2. Aniței, M., *Psihologie experimentală*, Polirom, Iași, 2007.
3. Cucoș, C., *Teoria și metodologia evaluării*, Polirom, Iași, 2010.

Școala pentru toți: De la promisiune la realitate

Feloiu Ramona Georgeta

Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni 1 Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă un principiu fundamental al societății democratice, având ca scop asigurarea accesului echitabil la oportunități pentru toți cetățenii, indiferent de gen, etnie, statut socio-economic sau dizabilitate. Educația joacă un rol esențial în atingerea acestui ideal, oferind indivizilor instrumentele necesare pentru a-și valorifica potențialul și a contribui activ la dezvoltarea comunității. Prin promovarea accesului echitabil la educație, putem combate discriminarea și inegalitățile structurale care afectează numeroase grupuri vulnerabile.

Educația este un factor de mobilitate socială. Un sistem educațional incluziv, adaptat diversității elevilor, poate corecta dezechilibrele sociale și economice, oferind tuturor copiilor șansa de a reuși în viață. În special în cazul copiilor proveniți din medii defavorizate, accesul la o educație de calitate poate schimba radical traiectoria vieții lor.

Instituțiile de învățământ pot promova egalitatea de șanse prin politici de incluziune, formarea cadrelor didactice în domeniul diversității, adaptarea curriculumului la nevoile reale ale elevilor și prin combaterea stereotipurilor. Educația pentru diversitate, drepturile omului și toleranță contribuie, de asemenea, la construirea unei societăți echitabile.

Deși în teorie, accesul la educație este garantat tuturor, în practică persistă numeroase obstacole. În România, rata abandonului școlar rămâne ridicată, în special în zonele rurale sau în rândul minorităților etnice. Disparitățile în ceea ce privește calitatea educației între mediul urban și cel rural, lipsa resurselor, discriminarea și sărăcia afectează grav egalitatea de șanse.

Un alt obstacol este lipsa infrastructurii adaptate pentru persoanele cu dizabilități, ceea ce limitează participarea acestora la educație. De asemenea, prejudecățile de gen pot influența orientarea profesională a elevilor, determinând fetele sau băieții să evite anumite domenii de activitate considerate „nepotrivite”.

Pentru a promova eficient egalitatea de șanse, este necesar un efort conjugat al statului, societății civile și instituțiilor educaționale. Se impune alocarea de fonduri suficiente pentru modernizarea infrastructurii școlare, formarea continuă a profesorilor în domeniul incluziunii, dar și dezvoltarea de programe de sprijin pentru elevii din grupuri vulnerabile.

Totodată, parteneriatele cu organizații non-guvernamentale pot contribui la derularea unor programe remediale sau extrașcolare menite să reducă decalajele educaționale. Educația digitală poate oferi noi oportunități, dar trebuie însoțită de măsuri pentru a preveni excluziunea digitală.

Promovarea egalității de șanse prin educație nu este doar un obiectiv moral, ci și o condiție esențială pentru dezvoltarea durabilă a societății. O societate educată, echitabilă și incluzivă oferă șanse reale fiecărui individ de a-și construi un viitor mai bun. Investiția în educație echitabilă înseamnă, de fapt, investiție în viitorul unei națiuni.

În plus, este important ca egalitatea de șanse să nu fie tratată doar ca un concept teoretic, ci să devină o practică concretă în școli și în comunități. Acest lucru presupune o schimbare de mentalitate, atât la nivel instituțional, cât și în rândul cadrelor didactice, părinților și elevilor. Doar printr-un efort comun și constant

putem construi un sistem educațional în care fiecare copil, indiferent de contextul său, să aibă șansa reală de a reuși.

Bibliografie

1. Ministerul Educației din România – *Strategia pentru incluziune socială și reducerea abandonului școlar*, București, 2022.
2. UNICEF România – *Educația incluzivă în România: provocări și oportunități*, raport 2021.
3. European Commission – *Education and Training Monitor: Romania*, Bruxelles, 2023.
4. Zamfir, Elena (coord.) – *Incluziunea socială și educația copiilor în dificultate*, Editura Polirom, Iași, 2019.

Promovarea egalității de șanse în educația timpurie

Prof. educație timpurie Tănăsioiu Alice
Grădinița cu Program Prelungit nr.1 Călimănești

Educația timpurie reprezintă fundamentul pe care se construiește întreaga dezvoltare ulterioară a copilului, influențând semnificativ atât parcursul educațional, cât și integrarea socială. Promovarea egalității de șanse în acest stadiu este esențială pentru asigurarea accesului echitabil la oportunități educaționale, indiferent de statutul socio-economic, etnic, cultural sau dizabilități. Educația timpurie de calitate, echitabilă și incluzivă contribuie la reducerea inegalităților și la dezvoltarea unei societăți democratice și incluzive.

Promovarea egalității de șanse – dimensiuni și strategii

Egalitatea de șanse în educație implică oferirea acelorași condiții de acces, participare și succes educațional tuturor copiilor, ținând cont de nevoile lor individuale și de contextul din care provin. Potrivit UNESCO (2021), educația echitabilă presupune nu doar tratament egal, ci și sprijin diferențiat pentru a compensa dezavantajele preexistente.

Factori precum sărăcia, discriminarea etnică, lipsa infrastructurii educaționale, stereotipurile de gen sau dizabilitățile pot afecta negativ participarea și reușita educațională a copiilor. În România, copiii romi, cei din mediul rural sau cei cu dizabilități sunt adesea supuși riscului de excluziune educațională (UNICEF România, 2020).

Practici și politici pentru promovarea egalității

Adoptarea unui curriculum care reflectă diversitatea culturală și socială contribuie la dezvoltarea unui mediu educațional receptiv și echitabil. Educatorii trebuie să fie formați pentru a aplica metode pedagogice diferențiate, adaptate nevoilor fiecărui copil.

Formarea cadrelor didactice

Formarea continuă a personalului educațional în domeniul incluziunii și al echității este crucială. Cadrele didactice trebuie să înțeleagă și să combată prejudecățile, să susțină participarea activă a tuturor copiilor și să colaboreze cu familiile acestora.

Identificarea precoce a nevoilor educaționale speciale și oferirea de sprijin individualizat pot preveni decalajele de dezvoltare. Intervențiile timpurii includ servicii psihopedagogice, consiliere familială și programe de recuperare.

Implicarea activă a părinților și colaborarea cu actorii comunitari sporesc eficiența programelor educaționale și facilitează integrarea copiilor din grupuri vulnerabile.

La nivel național și european, există numeroase reglementări care promovează echitatea în educație. Strategia Națională pentru Educația Timpurie (2021–2027) din România subliniază importanța incluziunii și accesului universal la educație preșcolară. La nivel european, Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă susține „educația de calitate, echitabilă și incluzivă pentru toți”.

Promovarea egalității de șanse în educația timpurie nu este doar un imperativ moral, ci și o investiție strategică în viitorul societății. Prin politici coerente, formare profesională adecvată și colaborare între școală, familie și comunitate, este posibilă construirea unui sistem educațional incluziv și echitabil. Asigurarea accesului la educație de calitate pentru fiecare copil, din primele etape ale vieții, este cheia reducerii inegalităților sociale și a realizării potențialului uman.

Asigurarea accesului la educație de calitate pentru fiecare copil

Educația este un drept fundamental al fiecărui copil și reprezintă piatra de temelie a unei societăți democratice, echitabile și prospere. În pofida recunoașterii internaționale a acestui drept, realitatea arată că milioane de copii din întreaga lume nu au acces la o educație de calitate. Discrepanțele în ceea ce privește accesul și calitatea educației nu sunt doar o problemă de justiție socială, ci și o barieră majoră în calea dezvoltării durabile și a progresului colectiv. Așadar, asigurarea accesului la educație de calitate pentru fiecare copil trebuie să fie o prioritate globală și națională.

Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului (1989) subliniază că toți copiii au dreptul la o educație care să le dezvolte personalitatea, talentele și abilitățile, pregătindu-i pentru o viață activă în societate. Educația de calitate este mai mult decât simpla frecventare a unei școli – ea presupune un proces educativ relevant, incluziv, echitabil și eficient.

În România, ca și în multe alte țări, inegalitățile sociale, economice, culturale sau geografice afectează semnificativ accesul copiilor la educație. Copiii din mediul rural, cei din familii sărace, minorități etnice sau cu dizabilități întâmpină frecvent obstacole sistemice. Abandonul școlar, analfabetismul funcțional și accesul limitat la resurse educaționale sunt doar câteva dintre efectele acestor inegalități.

Calitatea educației nu se referă doar la performanțe academice, ci și la dezvoltarea competențelor sociale, emoționale și civice ale copilului.

Soluții pentru asigurarea accesului universal la educație de calitate

Pentru a asigura acest drept pentru fiecare copil, este esențială:

- finanțarea echitabilă a sistemului educațional;
- susținerea educației timpurii, ca fundament al reușitei școlare;
- implementarea de politici educaționale incluzive;
- formarea continuă a cadrelor didactice în metode de predare diferențiate;
- colaborarea dintre școală, familie și comunitate;
- utilizarea tehnologiei pentru a reduce decalajele educaționale.

Statul are responsabilitatea principală în garantarea accesului la educație, dar succesul unei reforme educaționale profunde necesită implicarea societății civile, a organizațiilor non-guvernamentale, a mediului privat și, nu în ultimul rând, a părinților. Educația este un bun public, iar investiția în copii înseamnă investiție în viitor.

Asigurarea accesului la educație de calitate pentru fiecare copil nu este doar un ideal, ci o necesitate. Ea presupune angajament, voință politică, resurse și, mai ales, convingerea că fiecare copil contează. Doar printr-un sistem educațional echitabil și incluziv putem construi o societate în care fiecare individ își poate atinge potențialul și contribui activ la binele comun. Educația de calitate nu trebuie să fie un privilegiu, ci o realitate pentru toți copiii, indiferent de contextul în care se nasc.

Bibliografie

1. European Commission. (2022). Education and Training Monitor 2022. Brussels.
2. OECD. (2020). Starting Strong V: Transitions from Early Childhood Education and Care to Primary Education. OECD Publishing.
3. UNESCO. (2021). Global Education Monitoring Report 2021/2: Non-state actors in education – Who chooses? Who loses?
4. UNICEF România. (2020). Accesul copiilor vulnerabili la educație timpurie în România.
5. Ministerul Educației. (2021). Strategia națională pentru educația timpurie 2021–2027.
6. Zamfir, C., & Stănescu, S. (coord.). (2010). Enciclopedia dezvoltării sociale în România. Editura Polirom.
7. Cucoș, C. (2002). Educația. Dimensiuni culturale și interculturale. Editura Polirom.

Promovarea egalității de șanse în Educația Timpurie

Prof. Tiucă Elena-Denisa

Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni 2 Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse în educația timpurie înseamnă că toți copiii, indiferent de mediul socioeconomic, etnie, gen, dizabilități sau alte caracteristici individuale, au acces egal la oportunități de învățare și dezvoltare de calitate, de la cele mai fragede vârste. Acest concept este fundamental pentru construirea unei societăți echitabile și incluzive.

Perioada timpurie a vieții (0-6/7 ani) este crucială pentru dezvoltarea cognitivă, emoțională, socială și fizică a copiilor. Experiențele acumulate în această etapă au un impact semnificativ asupra parcursului educațional ulterior și asupra succesului în viață. O educație timpurie de calitate poate:

- **Compensa decalajele:** Copiii care provin din medii defavorizate pot beneficia cel mai mult de o educație timpurie de calitate, care îi poate ajuta să-și dezvolte abilitățile necesare pentru a recupera decalajele față de copiii din medii mai privilegiate.
- **Dezvolta abilități fundamentale:** Grădinița și creșele oferă un cadru structurat pentru dezvoltarea limbajului, a gândirii critice, a abilităților sociale și emoționale, a creativității și a motricității fine. Aceste abilități sunt esențiale pentru succesul academic și personal.
- **Promova incluziunea:** Prin expunerea la diversitate și prin promovarea respectului reciproc, educația timpurie contribuie la formarea unor atitudini pozitive față de diferențele individuale și la prevenirea discriminării.
- **Crește șansele de succes școlar:** Copiii care au beneficiat de o educație timpurie de calitate au șanse mai mari să se adapteze mai ușor la cerințele școlii, să obțină rezultate academice mai bune și să finalizeze studiile.
- **Rupe ciclurile de sărăcie:** Investiția în educația timpurie este o investiție pe termen lung, care poate contribui la reducerea inegalităților sociale și la ruperea ciclurilor intergeneraționale de sărăcie.

Strategii pentru promovarea egalității de șanse în educația timpurie:

- **Acces universal și echitabil:** Asigurarea accesului tuturor copiilor la servicii de educație timpurie de calitate, indiferent de zona geografică (urban/rural), veniturile familiei sau statutul social. Aceasta poate include subvenții, programe gratuite sau extinderea rețelei de creșe și grădinițe.
- **Calitatea personalului didactic:** Investiția în formarea inițială și continuă a educatoarelor și asistentelor, pentru a le oferi cunoștințele și abilitățile necesare pentru a răspunde nevoilor diverse ale copiilor.
- **Curriculum flexibil și incluziv:** Dezvoltarea unui curriculum care să țină cont de diversitatea copiilor și să le ofere oportunități de învățare personalizate, adaptate ritmului și stilului individual de învățare.
- **Parteneriat cu familiile și comunitatea:** Implicarea activă a părinților în procesul educațional și colaborarea cu comunitatea locală pentru a crea un mediu de sprijin pentru copii.
- **Identificarea și intervenția timpurie:** Depistarea precoce a copiilor cu nevoi speciale sau cu risc de dezvoltare întârziată și oferirea de servicii de sprijin adecvate.
- **Resurse materiale adecvate:** Asigurarea unor spații de învățare sigure și stimulante, dotate cu materiale didactice diverse și relevante pentru vârsta copiilor.
- **Monitorizare și evaluare:** Evaluarea constantă a programelor de educație timpurie pentru a identifica punctele forte și slăbiciunile și pentru a îmbunătăți continuu calitatea serviciilor.

Promovarea egalității de șanse în educația timpurie nu este doar un obiectiv social, ci și o investiție inteligentă în viitorul unei națiuni. Oferind fiecărui copil șansa de a-și atinge potențialul maxim, construim o societate mai puternică, mai echitabilă și mai prosperă.

Bibliografie

1. Laura CETEAN-Voiculescu, „Suport de curs – Egalitatea de șanse”;

2. Curriculum pentru educația timpurie - 2019;
3. Programul România Educată <http://www.romaniaeducata.eu/>
4. Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani;
5. Suport pentru explicitarea și înțelegerea curriculumului pentru educație timpurie;

Metode de promovare a egalității de șanse în educație

Prof. Trandfir Filofteia
Școala Gimnazială Budești, județul Vâlcea

Educația este un drept fundamental al fiecărui individ, consacrat în numeroase documente internaționale, precum Declarația Universală a Drepturilor Omului sau Convenția ONU privind Drepturile Copilului. Egalitatea de șanse în educație reprezintă un principiu fundamental al unei societăți democratice și echitabile.

Aceasta presupune ca toți elevii, indiferent de gen, origine etnică, dizabilitate, statut economic sau religie, să aibă acces la aceleași oportunități educaționale. Promovarea egalității în educație este esențială pentru reducerea discriminării, dezvoltarea unei societăți incluzive și asigurarea unui viitor mai bun pentru fiecare individ.. Din păcate, în multe țări, inclusiv în România, acest ideal nu este încă atins.

În educație, egalitatea de șanse înseamnă că fiecare elev are dreptul la o educație de calitate, adaptată nevoilor și potențialului său. Nu înseamnă tratarea identică a tuturor, ci oferirea sprijinului necesar fiecăruia pentru a avea aceleași șanse reale de succes.

Principalele obstacole în calea egalității de șanse sunt:

- sărăcia și excluziunea socială – Copiii proveniți din familii defavorizate au acces redus la resurse educaționale. Familiile cu venituri reduse nu își permit adesea rechizite, meditații sau tehnologie necesară pentru învățare
- discriminarea etnică sau de gen – Elevii romi sau fetele din medii conservatoare pot fi marginalizați.
- dizabilitățile fizice sau intelectuale – Accesul limitat la infrastructură adaptată sau profesori specializați.
- accesul inegal la educație digitală – Probleme accentuate în perioada pandemiei. Copiii din mediul rural sau din zone izolate au acces limitat la școli bine dotate.

Metode de promovare a egalității de șanse în educație:

a) Programe de sprijin educațional

- Meditații gratuite pentru elevii cu dificultăți de învățare.
- Programe de tip „Școală după școală” (after-school) în zonele defavorizate sau ”Masă sănătoasă în școli”.
- Burse, transport gratuit

b) Formarea profesorilor în domeniul incluziunii

- Cursuri de pedagogie incluzivă și abordare diferențiată.
- Combaterea prejudecăților și stereotipurilor în rândul cadrelor didactice.

c) Adaptarea curriculumului

- Programe educaționale care țin cont de diversitatea culturală și lingvistică.
- Manuale alternative și materiale adaptate pentru elevii cu cerințe educaționale speciale.

d) Infrastructură accesibilă

- Asigurarea de rampe de acces, lifturi, mobilier adaptat pentru elevii cu dizabilități.
- Dotarea școlilor cu tehnologie și internet în zonele rurale.
- Tablete, internet și platforme educaționale gratuite pentru elevi din medii vulnerabile

e) Campanii de conștientizare

- Promovarea toleranței și a diversității prin proiecte educaționale.
- Implicarea părinților și comunității în activități de promovare a incluziunii.

Promovarea egalității de șanse în educație este un efort colectiv care presupune implicarea cadrelor didactice, a elevilor, a părinților și a autorităților. Doar prin implementarea unor măsuri concrete și printr-o atitudine deschisă și empatică putem construi un sistem educațional incluziv, care să ofere tuturor copiilor șansa de a-și atinge potențialul.

Bibliografie

1. <https://edict.ro/egalitatea-de-sanse-in-sistemul-educational-romanesc/>
2. <https://www.didactic.ro/materiale-didactice/politici-privind-egalitatea-de-sanse-in-educatie>

Promovarea egalității de șanse prin educație

*Prof. înv. primar. Trănrci Daniela
Școala Gimnazială Udrești Dănicei, Vâlcea*

Egalitatea de șanse este unul dintre principiile fundamentale ale unei societăți democratice și inclusive. În acest context, educația are un rol central, fiind considerată un mijloc esențial prin care indivizii își pot valorifica potențialul, indiferent de origine socială, etnie, gen, dizabilitate sau statut economic. Promovarea egalității de șanse prin educație presupune asigurarea unui acces echitabil la resurse educaționale, oportunități de învățare și sprijin individualizat, astfel încât fiecare elev să aibă șanse reale de reușită.

1. Rolul educației în reducerea inegalităților

Educația este un instrument puternic de reducere a inegalităților sociale și de promovare a coeziunii. Prin oferirea unor condiții egale de învățare și dezvoltare personală, sistemul educațional poate combate discriminarea, excluziunea socială și stereotipurile. În același timp, contribuie la formarea unei gândiri critice și deschise față de diversitate și diferențe.

De exemplu, în școlile din zonele dezavantajate sau rurale, implementarea de programe remediale, oferirea de burse, mese calde, transport gratuit sau servicii de consiliere psihopedagogică pot contribui semnificativ la menținerea copiilor în școală și la îmbunătățirea performanțelor lor educaționale.

2. Incluziunea școlară și diversitatea

Un aspect esențial al egalității de șanse îl reprezintă **educația incluzivă**, care urmărește integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în școala de masă, asigurând adaptări curriculare, resurse specializate și cadre didactice pregătite. Această abordare valorizează potențialul fiecărui elev și încurajează colaborarea între copii cu experiențe și nevoi diferite.

Diversitatea din clasă devine astfel un avantaj pedagogic, iar profesorul are un rol important în promovarea unei culturi a respectului, empatiei și cooperării. Elevii învață împreună, într-un climat sigur și stimulat, unde diferențele sunt acceptate și valorizate.

3. Politici educaționale și intervenții eficiente

Promovarea egalității de șanse necesită politici publice coerente, bazate pe date și cercetare. Exemple de astfel de măsuri includ:

- extinderea învățământului preșcolar obligatoriu;
- prevenirea abandonului școlar;
- formarea continuă a cadrelor didactice pentru lucrul cu grupuri vulnerabile;
- sprijinirea participării școlare a copiilor romi, a refugiaților sau a celor cu dizabilități.

La nivel european, inițiative precum **Programul Erasmus+**, **Pachetul European pentru Incluziune și Diversitate** sau **Spațiul European al Educației** promovează aceste valori prin proiecte de colaborare, mobilități și schimb de bune practici între școli.

Concluzii

Egalitatea de șanse în educație nu înseamnă tratarea tuturor la fel, ci oferirea fiecăruia a ceea ce are nevoie pentru a reuși. Investiția într-un sistem educațional echitabil și incluziv este esențială pentru progresul social, economic și cultural al unei societăți. Profesorii, alături de instituții, familie și comunitate, au responsabilitatea de a contribui activ la crearea unui mediu educațional în care fiecare copil să aibă șansa de a-și construi un viitor demn și autonom.

Bibliografie

1. Comisia Europeană (2020). *European Education Area – Towards a shared vision*
2. UNICEF România (2022). *Incluziunea educațională a copiilor vulnerabili în România*
3. Ministerul Educației (2023). *Strategia Națională pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii*
4. Cucoș, C. (2018). *Educația incluzivă – dimensiuni teoretice și aplicații*. Editura Polirom
5. Miclea, M. (coord.) (2020). *Educația 2030 – România educată*. Cluj-Napoca: UBB

Equality, Diversity and Inclusion in English Language Teaching

Prof. Zaharioiu Ioana

Scoala Gimnaziala Măgura, Mihăești

In today's increasingly globalized and multicultural classrooms, the principles of equality, diversity, and inclusion (EDI) have become fundamental in English Language Teaching (ELT). As educators, we hold the responsibility not only to teach language skills but also to create an environment where all students feel respected, valued, and supported in their learning journey. Incorporating EDI practices in ELT is not merely about addressing legal or institutional requirements—it is a pedagogical imperative that enhances learning for all.

Understanding EDI in ELT

Equality in education means ensuring that every learner has equal access to learning opportunities and is treated fairly, regardless of their background. Diversity refers to the variety of students' identities, experiences, and perspectives in the classroom, including ethnicity, gender, ability, religion, and socioeconomic status. Inclusion involves actively creating a learning environment that embraces and supports this diversity, enabling every student to thrive.

In the ELT context, students often come from diverse linguistic, cultural, and social backgrounds. For example, some learners may be refugees or migrants; others may have learning difficulties or belong to marginalized communities. Teachers must be aware of these differences and adapt their teaching practices accordingly.

Inclusive Teaching Practices

Effective inclusion begins with the teacher's mindset. Educators must reflect on their own biases and assumptions, and continually seek to understand the lived experiences of their students. Classroom materials should represent diverse voices and avoid stereotypes. For instance, textbooks should include texts and dialogues featuring characters from different backgrounds, with a range of accents, professions, and lifestyles.

Language teaching should also be learner-centered. Differentiation—adapting instruction to meet varying needs—is essential. This may involve modifying tasks for students with learning disabilities, providing visual aids for visual learners, or using group work to promote collaboration and peer support.

Assessment should also reflect inclusive values. Rather than relying solely on standardized tests, teachers can incorporate formative assessments, self-reflection, and peer evaluation, allowing students to demonstrate their knowledge in diverse ways.

Benefits of EDI in ELT

Implementing EDI principles in ELT has multiple benefits. An inclusive environment boosts students' self-esteem and motivation, reducing anxiety and promoting active participation. It fosters empathy and intercultural competence, skills that are vital in a globalized world. Moreover, when students see their identities reflected and respected in the classroom, they are more likely to engage with the content and develop a deeper interest in learning.

Challenges and the Way Forward

Despite its importance, embedding EDI in ELT presents challenges. Teachers may lack training or feel unequipped to handle sensitive topics. Institutional constraints, such as rigid curricula or standardized materials, can limit flexibility. However, professional development, collaboration among educators, and the use of open educational resources (OER) can help address these barriers.

Ultimately, promoting equality, diversity, and inclusion in ELT is an ongoing process. It requires commitment, creativity, and a willingness to learn and adapt. By embracing EDI, teachers not only improve language outcomes but also help shape more inclusive, respectful, and just societies.

Bibliography

1. **Gravells, Ann** (2017). *Equality and Diversity in the Lifelong Learning Sector*. Learning Matters
2. **Kubota, Ryuko & Lin, Angel M.Y.** (2009). *Race, Culture, and Identities in Second Language Education: Exploring Critically Engaged Practice*. Routledge.
3. **Holliday, Adrian** (2013). *Understanding Intercultural Communication: Negotiating a Grammar of Culture*. Routledge.

Promovarea egalității de șanse în învățământul preuniversitar

Prof. Zamfir Lăcrămioara
Colegiul Energetic Râmnicu Vâlcea

Într-o societate democratică și incluzivă, egalitatea de șanse în educație reprezintă un principiu fundamental care trebuie respectat și promovat constant. Învățământul preuniversitar are un rol esențial în formarea viitorilor cetățeni, iar accesul echitabil la educație de calitate este o condiție indispensabilă pentru dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil, indiferent de mediul social, economic, etnic, cultural sau de particularitățile individuale.

Promovarea egalității de șanse presupune, în primul rând, eliminarea oricăror forme de discriminare sau marginalizare. Elevii trebuie să beneficieze de un tratament echitabil, iar diversitatea să fie recunoscută și valorizată ca un atu. În acest sens, cadrele didactice au o responsabilitate majoră: de a crea un mediu de învățare sigur, motivant și adaptat nevoilor fiecărui elev.

Un alt aspect important este accesul la resurse educaționale de calitate. Discrepanțele dintre școlile din mediul urban și unele școli din mediul rural, lipsa infrastructurii sau a materialelor didactice moderne pot constitui obstacole în calea unei educații echitabile. Prin urmare, este esențial ca autoritățile educaționale să asigure investiții constante în modernizarea școlilor, digitalizarea procesului de învățare și formarea continuă a personalului didactic.

Educația incluzivă este un pilon central în promovarea egalității de șanse. Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale sau proveniți din medii defavorizate în învățământul de masă, cu sprijinul cadrelor specializate, al consilierilor școlari și al echipelor multidisciplinare, contribuie la dezvoltarea unei școli pentru toți.

De asemenea, este importantă conștientizarea elevilor și a părinților acestora cu privire la valorile respectului, toleranței și solidarității. Campaniile de informare, proiectele educaționale și activitățile extracurriculare pot stimula empatia și cooperarea în rândul elevilor, prevenind excluderea sau stigmatizarea.

În concluzie, promovarea egalității de șanse în învățământul preuniversitar nu este doar o obligație legală, ci o misiune morală și pedagogică. O educație echitabilă și incluzivă asigură premisele unei societăți juste, în care fiecare individ are posibilitatea de a-și atinge potențialul.

Promovarea egalității de șanse prin educație: premise teoretice și aplicabile în contextul românesc

Prof. Sgârcea Silviu

Liceul Teoretic Sebiș, județul Arad

Articolul de față analizează rolul educației în promovarea egalității de șanse în societatea contemporană, cu accent pe cadrul legislativ, politicile educaționale și bunele practici din România și Europa. Sunt discutate atât premisele teoretice ale echității educaționale, cât și provocările actuale, propunând soluții pentru reducerea inegalităților.

Educația reprezintă una dintre cele mai puternice forțe de transformare socială, economică și culturală. Într-o societate democratică, promovarea egalității de șanse prin educație nu este doar o expresie a valorilor fundamentale ale dreptății și echității, ci și o necesitate pentru asigurarea unei dezvoltări durabile și incluzive. Conceptul de egalitate de șanse implică ideea că fiecare individ, indiferent de mediul de proveniență, gen, dizabilitate, etnie sau statut socio-economic, trebuie să beneficieze de acces echitabil la educație de calitate.

Conform articolului 16 din Legea educației naționale nr. 1/2011, „învățământul este un serviciu de interes public și se organizează pentru a asigura egalitatea de șanse la educație pentru toți cetățenii României”¹. Această prevedere subliniază angajamentul legal al statului român față de principiul incluziunii și echității în educație.

Pentru a înțelege mai bine semnificația egalității de șanse în educație, este important să distingem între egalitatea de acces și egalitatea de rezultat. În timp ce prima se referă la dreptul tuturor copiilor de a fi înscriși într-o formă de învățământ, cea de-a doua se referă la asigurarea condițiilor necesare pentru ca toți să poată atinge potențialul maxim. Așadar, nu este suficient ca școala să fie deschisă pentru toți – ea trebuie să ofere resurse adaptate nevoilor fiecărui copil.

În România, promovarea egalității de șanse a devenit o prioritate, în special după integrarea în Uniunea Europeană. Strategii precum „Strategia națională pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii” (2022-2027) vizează reducerea inegalităților educaționale, mai ales în mediile dezavantajate. Printre măsurile cheie se numără programul „Masa caldă în școli”, bursele sociale și de merit, precum și facilități pentru transportul elevilor.

Un exemplu de bună practică este programul „Bani de liceu”, care oferă sprijin financiar elevilor din familii cu venituri reduse. De asemenea, Legea educației prevede integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în școlile de masă, alături de sprijinul profesorilor itineranți și al consilierilor școlari. Astfel, școala devine un spațiu al diversității și incluziunii.

La nivel internațional, egalitatea de șanse este un obiectiv asumat de toate statele membre ONU prin Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. Obiectivul 4 din această agendă cere „asigurarea unei educații incluzive și echitabile de calitate și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți”².

Un exemplu remarcabil este sistemul educațional finlandez, care a fost recunoscut pentru capacitatea sa de a asigura echitate. În Finlanda, diferențele de performanță între elevii din școli diferite sunt minime, ceea ce reflectă un sistem profund egalitar. Conform raportului PISA 2018, Finlanda a reușit să combine performanța înaltă cu echitatea, fapt ce arată că succesul educațional nu trebuie să fie privilegiul celor favorizați³.

Totuși, în România persistă numeroase provocări. Abandonul școlar este mai ridicat în zonele rurale și în rândul minorităților. Lipsa accesului la tehnologie și infrastructură educațională de calitate adâncește decalajele. În plus, există încă forme subtile de discriminare în școli, care afectează copiii romi, cei cu dizabilități sau proveniți din familii sărace.

Este esențial ca politicile educaționale să fie însoțite de formarea continuă a cadrelor didactice. Profesorii trebuie să fie pregătiți să răspundă diversității din clasă și să adopte metode de predare diferențiate. De asemenea, școlile trebuie să colaboreze cu comunitățile locale, serviciile sociale și autoritățile publice pentru a asigura un mediu de învățare sigur și incluziv.

Promovarea egalității de șanse prin educație este mai mult decât un ideal teoretic – este un proces continuu care presupune reforme curajoase, investiții consistente și implicarea activă a tuturor actorilor sociali. Educația echitabilă nu înseamnă să oferim tuturor același lucru, ci să oferim fiecăruia ceea ce are nevoie pentru a reuși.

În concluzie, o societate echitabilă începe cu o școală echitabilă. Doar printr-un sistem educațional incluziv putem construi o societate care valorizează fiecare individ și îi oferă șansa de a-și atinge potențialul. Așa cum sublinia Nelson Mandela, „Educația este cea mai puternică armă pe care o putem folosi pentru a schimba lumea”⁴.

Bibliografie

1. Legea educației naționale nr. 1/2011, art. 16, alin. (1).
2. United Nations, „Transforming our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development”, 2015, p. 17.
3. OECD, „PISA 2018 Results (Volume I): What Students Know and Can Do”, Paris, 2019, p. 89.
4. Mandela, N., „Long Walk to Freedom”, Little, Brown and Company, 1994, p. 194.

Aspecte generale legate de actul comunicării

Prof. Luca Adrian

Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” Râmnicu Vâlcea

Pentru managerul de succes, comunicarea este o stare de spirit și un instrument. Managerul petrece între 55% și 95% din timp vorbind, ascultând, scriind și citind, deci comunicând. Cu cât poziția managerului în structura ierarhică este mai înaltă, cu atât acest timp este mai lung. Însăși urcarea managerului pe treptele ierarhice este determinată de abilitatea lui de a comunica eficient și eficient, riguros și flexibil. Din perspectivă managerială este important să încercăm să propunem o definiție generală și o schemă operatorie a actului / acțiunii de comunicare. *Etimologic* termenul comunicare provine de la lat. “communicus” care înseamnă a face ceva în comun, punerea în comun a unor lucruri de indiferent de ce natură. *Din punct de vedere cronologic*, comunicarea constituie primul instrument spiritual al omului în procesul socializării sale.

O definiție generală a comunicării valorifică această dimensiune a socializării umane care implică un ansamblu de acțiuni cu obiective specifice implicate în mod special în zona educației și a instruirii. Reproducem astfel, următoarea definiție a comunicării situată la imita între activitatea de socializare și cea de formare / dezvoltare a personalității umane. Astfel, “comunicarea este procesul de transmitere, receptare și interpretare a mesajelor, prin intermediul căruia relaționăm unii cu alții și cu lumea înconjurătoare.” (Robert Smith, 1992) În perspectivă pedagogică reprezintă activitatea de elaborare a mesajului pedagogic și de transmitere și receptare a acestuia la nivelul colectivului școlar / clasă de elevi cu finalitate formativă pozitivă în sensul dezvoltării optime a personalității.

Din perspectivă pedagogică profesorul are calitatea de manager școlar care emite informația codificată didactic. Mesajul didactic este codificat pedagogic și managerial la nivelul relației dintre informația selectată și formarea pozitivă stimulată / dezvoltată. Elevul are capacitatea de receptor al informației prin mecanisme de decodare propuse de profesor la nivelul repertoriului comun. Acest model de abordare pedagogică a comunicării are implicații manageriale directe și indirecte la nivelul structurii de funcționare a educației / instruirii (Sorin Cristea, 2010)

Adesea ni se întâmplă să nu reușim să transmitem interlocutorului ceea ce dorim sau nici măcar să nu ne dăm seama de aceasta și să constatăm, din acțiunile lui, că am fost înțeleși greșit.

Cauza o constituie perturbațiile (filtrele, barierele) care pot apărea în comunicare și pe care specialiștii le clasifică în două categorii:

a) externe

- mediul fizic (ex. frig, întuneric, zgomot);
- distanța (prea mare sau prea mică);
- stimuli vizuali (ticuri, deplasarea prin încăperea, îmbrăcămintea stridentă);
- stimuli olfactivi (ex. parfum foarte puternic);
- timpul și circumstanțele nepotrivite;
- mijloace tehnice care funcționează defectuos.

b) interne

- factori fiziologici (energie minimă, boală, foame, sete, stare emoțională);
- distorsiuni semantice;
- distorsiuni perceptuale, generate de stiluri de viață, vârsta, statut social, rasă, religie, diferite;
- tendința de a evalua;
- limite individuale;
- considerarea unor informații ca fiind subînțelese.

Informația este materialul de bază cu care operează comunicarea, ceea ce trebuie transmis, dat mai departe; reprezintă “unitatea de operare” sau “celula” care face omunicarea să existe. Informația îmbracă mai multe forme și influențează în mod direct caracterul comunicării.

În concluzie, tot ceea ce facem și modul cum ne raportăm la alții stă la baza dezvoltării unei relații. Orice atitudine a noastră comunică ceva despre noi și determină o reacție de răspuns din partea celorlalți. De aceea, modul în care încercăm să relaționăm cu ceilalți poate da naștere unor simpatii sau antipatii. *“Noncomunicarea este imposibilă”*.

Bibliografie

1. Andrei Cosmovici, Psihologie generală, Editura Polirom, Iași, 1996;
2. Alois Gherguț, Management general și strategic în educație. Ghid practic. Editura Polirom, Iași, 2007;
3. Csorba Diana, Management educațional, studii și aplicații, Editura Universitară, București, 2012;
4. Management educational pentru instituțiile de învățământ. Editor coordonator de volum: Șerban Iosifescu ISE-MEC, București, 2001;

Managementul carierei didactice în contextul învățământului modern

Prof. Dr. Kițu Daniel

Colegiul Național „Gheorghe Munteanu Murgoci”, Brăila

1. Introducere

Într-o societate bazată tot mai mult pe cunoaștere, în condițiile dezvoltării unor structuri curriculare tot mai complexe, bazate inter și transdisciplinaritate și pe digitalizare, educația joacă un rol esențial.

Carierea didactică reprezintă o componentă strategică a sistemului educațional, iar gestionarea eficientă a acesteia este importantă pentru calitatea procesului de învățământ.

Lucrarea de față își propune să analizeze principalele dimensiuni ale **managementului carierei**

didactice, cu accent pe etapele profesionale, formarea continuă și strategiile moderne de dezvoltare.

2. Definirea carierei didactice

Cariera didactică se referă la parcursul profesional al unei persoane implicate în activitatea educațională, de la debutul în profesie până la pensionare. Aceasta implică acumularea de experiență, formare continuă, promovarea pe trepte profesionale și asumarea de noi responsabilități educaționale și manageriale. Cariera didactică se axează pe următoarele paliere esențiale: formare academică, profesională, predare și evaluare.

3. Etapele carierei didactice

Cariera didactică parcurge mai multe etape:

- **Debutul profesional** – perioada de acomodare cu cerințele profesiei.
- **Consolidarea profesională** – dobândirea de competențe avansate și perfecționare.
- **Maturitatea profesională** – atingerea unui nivel înalt de expertiză.
- **Etapa finală** – apropierea de pensionare și transferul de experiență.

4. Managementul carierei în învățământ

Managementul carierei didactice implică:

- **Planificarea carierei** – stabilirea obiectivelor de dezvoltare profesională, care depind esențial de organizația profesională în care activează cadrul didactic, de standardele curriculare pe care le impune aceasta.
- **Evaluarea performanței** – prin inspecții școlare, portofolii, examene.
- **Promovarea profesională** – grade didactice (definitivat, gradul II, gradul I), studii doctorale
- **Sprijin instituțional** – prin consiliere, mentorat și acces la formare.

5. Factorii care influențează dezvoltarea carierei didactice

Aceștia includ:

- **Factori interni** – motivația cadrului didactic, orientată spre perfecționarea profesională, spre abordarea metodelor moderne de predare, spre utilizarea instrumentelor digitale pentru recalibrarea actului de predare-evaluare, aspirațiile personale, atitudinea față de profesie.
- **Factori externi** – politicile educaționale, contextul social, infrastructura școlară.
- **Cultura organizațională** – relațiile în cadrul colectivului, sprijinul din partea conducerii.

6. Rolul formării continue

Formarea continuă este esențială pentru adaptarea la cerințele actuale ale educației prin felurite instrumente specifice:

- cursuri de perfecționare;
- programe postuniversitare;
- participarea la conferințe și proiecte educaționale;
- dezvoltarea competențelor digitale.

7. Strategii moderne de dezvoltare profesională

Redimensionarea continuă a actului didactic, prin implementarea unor metode și instrumente noi presupun următoarele forme de perfecționare profesională:

- **Mentoratul** – ghidarea cadrelor debutante.
- **Comunități de învățare profesională** – colaborarea între cadre didactice.
- **Autoevaluarea și reflecția pedagogică** – identificarea punctelor forte și a celor ce necesită îmbunătățire în demersul curricular individual și în ceea ce privește managementul clasei de elevi.
- **Proiecte europene (Erasmus+)** – oportunități de formare și schimb de experiență cu deschidere către alte sisteme de învățământ și către modele didactice diferite.

8. Concluzii

Managementul carierei didactice este un proces complex și dinamic, ce necesită implicare atât din

partea cadrelor didactice, cât și a instituțiilor de învățământ și a decidenților politici. O carieră didactică bine gestionată asigură nu doar succesul profesional al dascălului, ci și calitatea actului educațional.

Bibliografie

1. Cucos, C. (2008). *Pedagogie*. Iași: Polirom.
2. Iucu, R. (2006). *Managementul clasei de elevi*. Iași: Polirom.
3. Miclea, M. (coord.) (2009). *Educația pentru carieră*. Cluj-Napoca: ASCR.
4. Ministerul Educației – Ghiduri pentru formarea continuă și cariera didactică.

Promovarea egalității de șanse prin educație

Prof. Miroiu Mihaela

Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă un principiu fundamental al societăților democratice moderne, având ca scop asigurarea accesului echitabil la resurse, servicii și oportunități pentru toți indivizii, indiferent de gen, etnie, religie, statut socio-economic sau alte criterii. Educația joacă un rol esențial în promovarea egalității de șanse, fiind principalul instrument prin care barierele sociale pot fi eliminate, iar potențialul fiecărui individ poate fi valorificat.

Importanța subiectului este evidențiată atât în cadrul politicilor internaționale (ONU, UNESCO, UE), cât și în strategiile naționale de dezvoltare. Prin intermediul educației, societățile moderne pot combate discriminarea, stereotipurile și inegalitățile sociale, construind un viitor mai echitabil.

1. Conceptul de egalitate de șanse

Egalitatea de șanse presupune ca toți indivizii să aibă acces la aceleași oportunități de dezvoltare personală și profesională, indiferent de contextul lor personal. Conceptul implică nu doar acces egal, ci și asigurarea resurselor necesare pentru ca fiecare persoană să poată beneficia efectiv de aceste oportunități.

Principalele forme de discriminare care afectează egalitatea de șanse în educație sunt:

- discriminarea de gen;
- discriminarea etnică sau rasială;
- discriminarea pe criterii de dizabilitate;
- discriminarea social-economică;
- discriminarea pe criterii geografice (rural vs. urban).
- Rolul educației în promovarea egalității de șanse

Educația are rolul de a crea cadrul necesar pentru integrarea socială a tuturor categoriilor sociale. Prin acces universal, nediscriminatoriu și de calitate la educație, se pot elimina diferențele generate de mediul de proveniență.

2.1 Educația ca mijloc de mobilitate socială

Persoanele provenite din medii defavorizate pot depăși condiția socio-economică prin educație. Programele de sprijin (burse sociale, after-school, consiliere educațională) contribuie direct la reducerea abandonului școlar și la creșterea șanselor de reușită.

2.2 Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES)

Integrarea în școlile de masă a elevilor cu dizabilități sau dificultăți de învățare este un pas important spre egalitate. Adaptarea curriculară, formarea cadrelor didactice și infrastructura accesibilă sunt condiții esențiale pentru succesul acestor măsuri.

2.3 Promovarea diversității culturale și combaterea discriminării

În special în comunitățile multiculturale sau multietnice, educația trebuie să includă elemente de interculturalitate și respect pentru diversitate, contribuind la eliminarea stereotipurilor și prejudecăților.

3. Politici și programe de promovare a egalității de șanse în educație

3.1 Politici internaționale

- Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948) – articolul 26 garantează dreptul la educație.
- Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (Agenda 2030) – ODD 4: „Educație de calitate” urmărește accesul echitabil pentru toți.
- UNESCO – campanii globale pentru incluziune și educație echitabilă.

3.2 Politici naționale în România

- Legea educației naționale nr. 1/2011.
- Strategia Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați.
- Programe de tip „Școala după Școală”, „Programul Laptele și Cornul”, burse sociale și de merit.
- Strategia privind incluziunea persoanelor aparținând minorității rome.

4. Obstacole în calea egalității de șanse în educație

- Inegalitățile economice și sociale accentuate;
- Lipsa infrastructurii școlare în mediul rural;
- Deficitul de personal didactic calificat în zone defavorizate;
- Mentalități conservatoare și prejudecăți;
- Insuficiența fondurilor pentru programele de incluziune.

5. Soluții și direcții de acțiune

- Creșterea finanțării sistemului educațional;
- Formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul incluziunii;
- Dezvoltarea de programe personalizate pentru elevii din medii vulnerabile;
- Implicarea activă a comunităților locale și a ONG-urilor;
- Digitalizarea educației pentru a asigura accesul la resurse educaționale moderne, indiferent de locație.

Concluzii

Promovarea egalității de șanse prin educație este o necesitate nu doar morală, ci și o condiție esențială pentru progresul societății. O educație incluzivă și echitabilă nu înseamnă doar acces la școală, ci și asigurarea condițiilor reale pentru ca fiecare copil și tânăr să-și atingă potențialul. Investiția în educație este, în fond, o investiție în viitorul unei națiuni echitabile, prosper și tolerant.

Bibliografie

1. Declarația Universală a Drepturilor Omului, 1948.
2. UNESCO – „Education for All Global Monitoring Report”, 2015.
3. United Nations – „Transforming our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development”.
4. Legea educației naționale nr. 1/2011, actualizată.
5. Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (ANES) – Raport anual, 2023.
6. Zamfir, C., Vlăsceanu, L. (coord.) – Dicționar de sociologie, Editura Babel, București, 1998.
7. Ionescu, M. – Educația incluzivă. Perspective teoretice și aplicații, Editura Polirom, Iași, 2010.
8. UNICEF România – „Copiii din mediul rural. O perspectivă asupra accesului la educație”, Raport 2022.

Mijloace fixe într-o instituție de învățământ

Negoi Elena Simona

Liceul Tehnologic „Cpt. N. Pleșoianu” Râmnicu Vâlcea

Mijloacele fixe reprezintă o componentă esențială a patrimoniului oricărei instituții, inclusiv în domeniul educațional. În cadrul unei instituții de învățământ, cum ar fi o școală sau o universitate, mijloacele fixe sunt indispensabile pentru desfășurarea activităților didactice, administrative și auxiliare. Acest referat își propune să evidențieze rolul, clasificarea, evidența contabilă și importanța gestionării eficiente a mijloacelor fixe într-o unitate de învățământ.

Ce sunt mijloacele fixe?

Mijloacele fixe sunt bunuri materiale sau imobilizări corporale care au o durată de utilizare mai mare de un an și contribuie direct sau indirect la desfășurarea activității instituției. Ele nu se consumă la prima utilizare și își păstrează forma fizică pe parcursul exploatării.

Conform legislației contabile din România, un mijloc fix trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- Să fie utilizat în scopul desfășurării activității instituției;
- Să aibă o valoare de intrare minimă stabilită prin lege sau de instituție;
- Să aibă o durată normală de utilizare mai mare de un an.

Clasificarea mijloacelor fixe într-o instituție de învățământ

Mijloacele fixe pot fi clasificate astfel:

1. **Construcții** – clădiri destinate sălilor de clasă, laboratoarelor, bibliotecilor, căminelor, cantinelor etc.
2. **Instalații tehnice și utilaje** – echipamente didactice, aparatură de laborator, echipamente IT (calculatoare, proiectoare etc.).
3. **Mobilier și echipamente** – bănci, scaune, dulapuri, birouri, tablă interactivă etc.
4. **Mijloace de transport** – microbuze școlare, autoutilitare pentru diverse servicii logistice.
5. **Alte mijloace fixe** – sisteme de încălzire, aer condiționat, echipamente de securitate și supraveghere video.

Particularități ale mijloacelor fixe în învățământ

În domeniul educației, mijloacele fixe nu doar că sprijină activitățile administrative, ci contribuie în mod direct la calitatea actului educațional. De exemplu, existența laboratoarelor dotate corespunzător permite o învățare aplicativă, iar mobilierul ergonomic sprijină sănătatea elevilor și profesorilor. În plus, digitalizarea educației presupune investiții semnificative în echipamente IT, care devin parte integrantă a patrimoniului instituției.

Evidența contabilă a mijloacelor fixe

Mijloacele fixe sunt înregistrate în evidența contabilă pe baza documentelor justificative, cum ar fi facturi, procese verbale de recepție sau transfer. În contabilitate, ele sunt reflectate în conturi specifice (de exemplu, contul 212 pentru construcții, 213 pentru echipamente, 214 pentru mobilier etc.), iar înregistrările trebuie să reflecte:

- valoarea de achiziție,
- data intrării în patrimoniu,
- durata normală de funcționare,
- metoda de amortizare aplicată.

Amortizarea este procesul de repartizare sistematică a valorii mijlocului fix pe durata sa de utilizare. Aceasta se calculează lunar și reflectă uzura fizică și morală a bunurilor.

Importanța gestionării mijloacelor fixe

Gestionarea eficientă a mijloacelor fixe este crucială pentru buna funcționare a instituției. Aceasta presupune:

- Evidența corectă și actualizată a bunurilor;

- Întreținerea periodică a acestora pentru a le prelungi durata de viață;
- Utilizarea responsabilă de către personal și elevi;
- Derularea periodică a inventarierii.

O administrare ineficientă poate conduce la pierderi materiale, degradarea bunurilor și chiar la disfuncționalități în desfășurarea procesului educațional.

Gestionarea eficientă a mijloacelor fixe

O bună gestionare presupune:

- **Inventarierea periodică** a mijloacelor fixe;
- **Evaluarea stării tehnice** a bunurilor;
- **Întreținerea și reparațiile regulate;**
- **Reevaluarea sau casarea** atunci când mijloacele nu mai sunt funcționale;
- **Responsabilizarea personalului** și atribuirea de gestiuni clare.

Gestionarea eficientă contribuie la reducerea pierderilor, la asigurarea unui mediu educațional sigur și performant și la creșterea duratei de utilizare a bunurilor.

Concluzii

Mijloacele fixe au un rol esențial în activitatea instituțiilor de învățământ, asigurând suportul material necesar pentru desfășurarea procesului educațional și administrativ. Evidența și gestionarea corectă a acestora reprezintă o obligație legală, dar și o necesitate practică pentru menținerea unui mediu educațional funcțional și modern.

Rolul evaluării în ciclul primar

Profesor învățământ primar Drumeși Adriana Elena

Lieul „George Țârnea” Băbeni

Evaluarea este o componentă esențială a procesului educațional, cu un impact direct asupra modului în care elevii învață și se dezvoltă. În ciclul primar, unde se construiesc bazele formării intelectuale, emoționale și sociale, evaluarea trebuie să fie adaptată vârstei și nevoilor copilului. Scopul principal nu este clasificarea, ci sprijinirea învățării și orientarea intervenției didactice.

1. Tipuri de evaluare în ciclul primar

- Evaluarea inițială are rolul de a stabili nivelul de cunoștințe și competențe al elevilor la începutul unui an școlar sau unitate de învățare.
- Evaluarea formativă se realizează pe parcursul procesului didactic și urmărește îmbunătățirea continuă a învățării, oferind feedback constructiv.
- Evaluarea sumativă are loc la finalul unei etape de învățare și reflectă nivelul de performanță atins.
- Autoevaluarea și evaluarea între colegi sunt forme moderne care dezvoltă gândirea critică, responsabilitatea și autonomia elevului.

2. Rolul evaluării în procesul educațional

Evaluarea are roluri multiple și importante:

- Sprijinirea învățării – oferă informații utile pentru adaptarea predării la nevoile fiecărui copil.
- Motivarea elevilor – feedbackul pozitiv și corect încurajează progresul și încrederea în sine.
- Orientarea învățării – profesorii pot interveni punctual și diferențiat, acolo unde apar dificultăți.
- Implicarea părinților – evaluarea oferă o imagine clară asupra evoluției elevului, permițând colaborarea între școală și familie.

3. Principii ale unei evaluări eficiente

Evaluarea eficientă în ciclul primar trebuie să respecte următoarele principii:

- Obiectivitate și echitate – aprecierea corectă a performanțelor fără discriminări.

- Adaptare la vârsta elevului – metode și instrumente potrivite nivelului de dezvoltare.
- Feedback continuu – orientat spre progres, nu doar spre rezultat.
- Diversitate metodologică – folosirea de fișe, proiecte, jocuri, observație, portofolii etc.

Concluzie

Evaluarea în ciclul primar nu trebuie să fie percepută ca o simplă notare, ci ca o oportunitate de sprijin și îndrumare a elevului. Un sistem de evaluare bine aplicat contribuie semnificativ la formarea unei atitudini pozitive față de învățare și la dezvoltarea unor competențe esențiale pentru viitor.

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2002). **Pedagogie generală**. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. Cucoș, C. (2008). **Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice**. Iași: Polirom.
3. Radu, I. T. (2000). **Evaluarea în procesul didactic**. București: Editura Didactică și Pedagogică.
4. MECTS (2012). **Strategia de evaluare în învățământul primar**.

Editat și publicat de Casa Corpului Didactic Vâlcea
Bulevardul Nicolae Bălcescu nr. 30
Râmnicu Vâlcea
Vâlcea
Romania
Web: www.ccdvl.ro
E-mail: ccdvalcea@yahoo.com
Tel/Fax: 0350/421398
Director: Prof. Florentina-Adina DOBRETE

Editura NOVA DIDACT

ISSN 2668-4586

9 772668 458004 >